Raftul Denisei

Gary Shteyngart

Absurdistan

roman

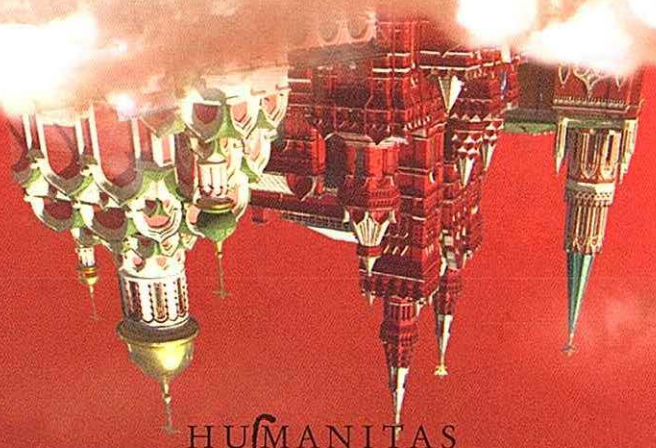

HUMANITAS fiction

Mișa Borisovici Vainberg are 30 de ani și 150 de kilograme. Dar cea mai importantă cifră din viața lui este 1 238, locul ocupat de tatăl său, Boris, în topul bogătașilor ruși. Nu-i de mirare că orașul de pe Neva, cu toate bogățiile sale, este la picioarele lui. Însă Mișa ar schimba bucuros Sankt-Petersburgul pe New York. Acolo și-a făcut studiile, acolo a întâlnit-o pe femeia vieții lui, Rouenna, o *latina* portoricană supraponderală și cu gura slobodă. Viza pentru Statele Unite rămâne însă un miraj, pentru că Boris Vainberg își rezolvă problemele în afaceri foarte simplu: eliminând, la propriu, concurența. Ultimul rival în afaceri a fost din Oklahoma, așa că Mișa este *persona non grata* pentru Unchiul Sam. Ca să fie primit din nou pe teritoriul american, evreul rus Mișa va cumpăra o cetățenie belgiană, pe care o va obține (logic, nu?) în Absurdistan, pe țărmul Mării Caspice. Numai că în micuța și pașnica republică, plină de texani care caută petrol, între cele două grupuri etnice majoritare izbucnește războiul civil, liderii unei tabere îi propun să fie ministru, iar o trupeșă și cosmopolită frumusețe locală îl atrage în brațele ei. Va renunța Mișa la visul său american?

Raftul
Denisei

Colecţie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

GARY SHTEYNGART

Absurdistan

Traducere din engleză și note de
ROXANA PATRAȘ

HUMANITAS
fiction

Coperta de
ANGELA ROTARU

Redactor
RALUCA POPESCU

GARY SHTEYNGART
ABSURDISTAN
Copyright © 2006 by Gary Shteyngart
All rights reserved.
This translation published by arrangement with Random House, an imprint of Random House Publishing Group, a division of Random House, Inc.

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SHTEYNGART, GARY
Absurdistan / Gary Shteyngart; trad.: Roxana Patraș. -
București: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978-973-689-257-8
I. Patraș, Roxana (trad.)
821.111-31=135.1

Prolog

Locurile de unde vă scriu

Aceasta este o carte despre iubire. Dedic următoarele 386 de pagini – scrise cu o afecțiune rusească lipicioasă, ce poate fi luată drept căldură – tăticului meu iubit, orașului New York, scumpei mele prietene din South Bronx, acum căzută în dizgrație, și Serviciului de Imigrare și Naturalizare al Statelor Unite.

Deopotrivă pot zice că aceasta este o carte despre *cam prea multă* iubire. O carte despre cum am fost manipulat. Să v-o spun pe-a dreaptă: *am fost manipulat.* M-au folosit. Și-au bătut joc de mine. M-au manipulat! Au știut imediat că eu eram omul lor. Asta în cazul în care „om" mai poate fi considerat cuvântul potrivit.

Poate că toată treaba cu manipularea e ceva moștenit. Vorbesc aici despre bunica. Una dintre cele mai fervente staliniste și mai credincioase colaboratoare la ziarul *Pravda* din Leningrad, până când Alzheimerul i-a întunecat și ce-i mai rămăsese din minte, bunica a fost cea din penița căreia a ieșit faimoasa alegorie întruchipându-l pe Stalin ca pe-o acvilă ce se năpustește din vârful muntelui asupra celor trei bursuci imperialiști, reprezentând Marea Britanie, America și Franța, apucă trupurile bicisnice în ghearele-i sângeroase de mare general și le sfârtecă. Într-o poză veche, văd cum mă cațăr în poala bunicii. Eu gânguresc la ea. Ea gângurește la mine. Asta era prin 1975, și arătam fix ca doi nebuni. Și iacătă-mă-s, mamaie! Uită-te la dinții lipsă și la urmele de clonțuri de pe burta mea! Uite ce-au făcut din inima mea, cum au lovit în punga de grăsime ce-mi atârna sub stern! Dacă te gândești la cei sfârtecați în secolul al XXI-lea, să știi că eu sunt cel de-al patrulea bursuc!

Scriu rândurile astea din Davidovo, un sătuc populat în întregime de așa-numiții evrei din munți și aflat la granița de

nord a fostei republici sovietice Absurdsvani. Of, și evreii ăștia din munți! Datorită izolării lor și a devoțiunii fanatice pentru clan și Yahve, îmi par o rasă *preistorică*. Ba chiar premamiferă, asemănătoare vreunui dinozaur miniatural și isteț care și-a târșâit picioarele odată pe această planetă, așa-numitul *Șturlosaurus Rex*.

Acum e începutul lui septembrie. Cerul este de un albastru limpede, iar goliciunea și infinitatea sa îmi amintesc, nu știu de ce, că ne aflăm pe o planetă care se muncește să-și croiască drum prin golul terifiant al spațiului. Cocoțate pe crestele caselor solide, din cărămidă arsă, parabolicele sătenilor arată spre munții încoronați cu zăpezi eterne. Rănile îmi sunt mângâiate de un vânticel molatic de sfârșit de vară și mi se pare că până și câinele de pripas arborează pe chip o asemenea satisfacție și pace, încât ai crede că a pus la cale s-o șteargă mâine în Elveția.

Sătenii s-au adunat în jurul meu, cu mic, cu mare, de la bătrânii scofâlciți până la băietanii unsuroși, alături de gangsterii locali, tatuați pe degete cu desene din pușcăriile sovietice (cu toții, foști prieteni de-ai tătucii). A venit și rabinul octogenar, chior și foarte confuz, care acum plânge pe umărul meu, șoptindu-mi într-o rusă stricată că e-o mare onoare ca în satul lor să trăiască un evreu așa de important, că ar vrea să-mi dea niște clătite de-ale lui cu spanac și niște miel fript, că o să-mi găsească el o nevastă de prin părțile locului, care o să mă ungă la suflet, și-mi va demonstra în sfârșit că dragostea trece prin stomac.

Sunt un evreu profund laic căruia nu-i spun nimic nici naționalismul, nici religia. Totuși, n-am putut să nu recunosc urmele îndepărtate ale rasei mele. Evreii din munți mă dădăcesc și mă dezmiardă. Ospitalitatea lor este copleșitoare. Spanacul lor este suculent, asezonat din belșug cu usturoi și unt proaspăt bătut.

Și, cu toate astea, tânjesc să iau o gură de aer.

Să mă avânt pe întinsurile planetei.

Și să aterizez în intersecția dintre 173rd Street și Vyse, acolo unde mă așteaptă ea.

Psihanalistul meu din Park Avenue, doctorul Levine, aproape că m-a dezbărat de ideea că pot zbura. „Să fim cu picioarele pe pământ!" îi place să-mi tot repete. „Să ne limităm la ceea ce este cu adevărat posibil!" Înțelepte cuvinte, doctore, dar poate că nu m-ai înțeles...

Nici nu cred că aș putea zbura ca o pasăre grațioasă sau ca un supererou american. Cred totuși că aș putea zbura, așa cum fac și celelalte lucruri: cu multe smucituri din cauza gravitației, care încearcă mereu să mă dea cu capul de linia subțire și întunecată a orizontului, cu zgârieturi de la stâncile ascuțite, împungându-mă în piept și în burtă, cu buzunarele pline de nisip adunat din deșert, cu râurile înspumate umplându-mi gura cu apă, cu urcușuri anevoioase, amenințate de posibilitatea unei căderi libere în hău. Pot s-o fac chiar și-acum, doctore! Mă înalț pe deasupra lingăului de rabin ce stă agățat de gulerul bluzei mele de trening, peste zarzavaturile fragede și mieii fripți ai sătenilor, peste cele două lanțuri muntoase acoperite de verdeață bălțată, lovindu-și frunțile și ținându-i departe pe acești evrei din munți și de musulmanii, și de creștinii enervanți din jurul lor. Mă înalț pe deasupra Ceceniei întinse ca-n palmă, a orașului Sarajevo, plin de cicatrici, peste barajele hidrocentralelor și peste lumea pustie a spiritelor, peste Europa, polisul acela splendid, așezat în vârful dealului, pe zidurile căruia flutură-n vânt steagul albastru cu steluțe, peste Oceanul Atlantic, înghețat și de-un calm imperturbabil, de parcă ar vrea să mă piardă o dată pentru totdeauna, mai departe, tot mai departe... și, în cele din urmă, spre vârful micuței insule...

Zbor spre nord, la femeia visurilor mele. Și-s cu picioarele cât mai aproape de pământ, exact așa cum m-ai sfătuit, doctore. Încerc să recompun chipuri și locuri. Încerc să-mi refac viața. Acuma parcă mi se conturează în minte restaurantul pakistanez de pe Church Street, unde am ras tot ce era în bucătărie, ghiftuindu-mă cu ghimbir și mango murat, cu linte picantă și conopidă, în vreme ce taximetriștii făcuseră cerc în jurul meu, îndemnându-mă și scornind povești despre lăcomia mea, povești ajunse tocmai până la rudele lor din Lahore. Acum m-am

ridicat pe deasupra liniei zgârie-norilor grupați la est de Madison Park și mi se pare că zăresc replica de un kilometru înălțime a Campanilei San Marco din Veneția, vârful aurit al New York Life Building, aceste simfonii în piatră, aceste aranjamente moderniste pe care americanii le-au realizat probabil din bolovani de dimensiunea sateliților, ca niște definitive lovituri aplicate cerului mut. Acum sunt deasupra clinicii din 24th Street, unde un asistent social mi-a comunicat că testul HIV mi-a ieșit negativ, apoi m-a îmbrâncit în baie să plâng pentru soarta băieților slăbănogi și frumoși cărora le evitasem privirile speriate în sala de așteptare. Am ajuns deasupra covorului des de verdeață din Central Park și zbor pe urmele lăsate de tinerele neveste ce-și duc pechinezii să se ușureze pe peluză. Trec ca o săgeată pe lângă apele mâloase ale Harlemului. Ocolesc acoperișul argintiu și aud pufăitul lung al trenurilor suspendate, apoi îmi reiau călătoria spre nord-est, cu trupul obosit și vlăguit, cerșind coborârea grabnică pe pământ.

Am ajuns deasupra cartierului South Bronx, dar nu mai sunt sigur dacă planez sau o să aterizez pe pistă cu o viteză olimpică. Lumea iubitei mele ajunge până la mine și mă învăluie. Sunt familiarizat cu adevărurile necruțătoare ale bulevardului Tremont: aici, conform unei grațioase bucle desenate cu graffiti, BEBO + LARA = LOVE, fațada fluorescentă a firmei Brave Fried Chicken mă imploră să-i încerc aromele unsuroase și dulcege, iar salonul de înfrumusețare Adonai amenință să-mi transforme buclele pleoștite într-o torță portocalie ca a Statuii Libertății.

Trec ca o rază de lumină greoaie prin magazine ce vând tricouri din anii '80 și echipament sportiv Rocawear contrafăcut, apoi printre matahalele maronii, înălțate în urma proiectelor de construcție pentru locuințele sociale, pline de avertismente („OPERAȚIUNEA SĂLI CURATE" sau „CEI CE ÎNCALCĂ LEGEA POT FI ARESTAȚI"), peste capetele băieților de cartier, înfășurate în bandane și cu părul prins în fileu, dându-și brânci de pe șeile *monsterbike*-urilor, apoi peste dominicanele de trei ani, îmbrăcate în maieuașe și cu cercei cu ștrasuri, peste curtea

curată unde o Fecioară ciocolatie se loveşte fără încetare cu rozariul peste gâtul înroşit.

La intersecţia dintre 173rd Street şi Vyse Avenue, într-un cămin de locuinţe sociale, cu ziduri de cărămidă roşie, în faţa căruia sunt împrăştiate beţe de lemn-dulce şi pufuleţi, iubita mea şi-a acoperit părţile ruşinoase cu manuale de la Hunter College. Mă reped ca un uliu spre darul generos al sânilor de culoarea caramelei, acoperiţi cu un tricouaş galben ce mă informează cu litere mari şi groase că „G" e de la Gangsta. Şi, în timp ce-o acopăr cu sărutări, în timp ce sudoarea zborului meu transatlantic o îmbălsămează cu un amestec de sare şi melasă, sunt copleşit de dragostea pentru ea şi jalea ce mă cuprinde din senin. Jalea după tătuca, adevăratul „gangsta" din viaţa mea. Jalea după Rusia şi după Absurdistan, acolo unde calendarul nu va trece niciodată mai departe de a doua săptămână a lui 2001.

Aceasta este o carte despre iubire. Dar este, de asemenea, şi un atlas geografic. Poate că South Bronx duce într-adevăr lipsă de indicatoare, însă, oriunde privesc, săgeţile îmi sar în ajutor să-mi arate că TU EŞTI AICI.

Sunt aici.

Sunt aici, aproape de femeia pe care o iubesc. Oraşul se grăbeşte să mă repereze şi să-mi pună în evidenţă prezenţa.

Cum pot să fiu atât de norocos?

Câteodată nu-mi vine să cred că mai sunt încă în viaţă.

ABSURDISTAN

1

Noaptea în cauză

15 iunie 2001

Mă numesc Mișa Borisovici Vainberg și am 30 de ani. Sunt un ins peste măsură de gras, cu ochișori albaștri, înfundați în orbite, cu un nas de evreu simpatic, amintind de cea mai distinsă dintre rasele de papagali, și buzele atât de delicate, încât îți vine să le ștergi cu dosul palmei.

De mulți ani în șir trăiesc nici de voie, nici de nevoie la St. Petersburg, în Rusia. Orașul țarilor, Veneția Nordului, capitala culturală a Rusiei... Aiurea! Prin 2001, iubitul nostru St. Leninsburg căpătase înfățișarea fantasmagorică a unui oraș din Lumea a Treia: clădirile noastre neoclasice se scufundau în canalele astupate de gunoaie, coșmelii ciudate, înjghebate din fierătanii ruginite și placaje, se întindeau ca un alai și colonizau bulevardele cu odoarele iconografiei capitaliste (reclame la țigări arătând un sportiv american care prinde un hamburger în mănușa de baseball), dar ceea ce le întrecea pe toate era că cetățenii noștri inteligenți și depresivi fuseseră înlocuiți de o nouă rasă de mutanți, înțoliți în imitații studiate de haine occidentale; fetișcane îmbrăcate în lycra, cu sânișorii ca niște cornițe arătând în două direcții: New York și Shanghai; bărbați în blugi Calvin Klein contrafăcuți atârnându-le pe cur ca pe gard.

Partea bună e că, atunci când lumea te știe de mâncău incorigibil – 150 de kile la ultima cântărire! – și ești și fiul celui de-al 1 238-lea bogătan al Rusiei, tot St. Leninsburgul aleargă într-un suflet să te servească: podurile sunt basculate ca tu să treci nestingherit, iar splendidele palate se aliniază cuminți de-a lungul canalelor, luându-ți ochii cu frizele lor opulente. Ești binecuvântat cu una dintre cele mai rare comori ce pot fi

adăpostite de acest pământ bogat în minereu. Eşti binecuvântat cu respect.

În noaptea de 15 iunie a catastrofalului an 2001 mă bucuram din plin de respectul prietenilor mei într-un restaurant numit „Casa pescarului rus", aflat pe insula Krestovski[1], una dintre oazele de verdeaţă din delta râului Neva. Insula Krestovski este locul în care noi, bogătaşii, ne imaginăm că trăim într-o Elveţie postsovietică şi, târându-ne agale oasele de-a lungul pistelor pentru bicicletă din preajma *cotegezurilor*[2] şi a *taun hauzizurilor*[3], ne umflăm plămânii cu un aer care pare importat direct din creierii Alpilor.

Toată şmecheria la „Casa pescarului..." e că-ţi prinzi peştele din iaz cu mâna ta şi, pentru numai cinj' de dolari americani la kil, personalul de la bucătărie ţi-l afumă sau ţi-l frige pe jăratic. În noaptea pe care poliţia a numit-o ulterior „noaptea în cauză", ne adunaserăm în jurul pontonului numit „Somonul borţos" şi, urlând la slugile noastre, goleam carafă după carafă de riesling californian tânăr, în timp ce *mobilnik*-urile noastre Nokia ne alertau cu acea grabă specifică numai Nopţilor Albe. Atunci când o dâră rozalie lăsată în urmă de soarele nordic strangulează întunericul şi locuitorii oraşului nostru căzut în ruină sunt nevoiţi să vegheze necontenit din cauza ei. Atunci când nu-ţi rămâne nimic mai bun de făcut decât să-ţi bei minţile, tu şi cu „drughii"[4] tăi, până răsar zorile.

Să vă mai zic un lucru: fără tovarăşi de nădejde te poţi îneca foarte uşor în marea Rusie. După decenii în care ai înghiţit *agitprop*-ul familial al părinţilor („Ne vom da viaţa pentru voi!" ne tot împuiau ei urechile), după ce ai supravieţuit intruziunii sufocante a familiei tradiţionale ruse („Nu ne lăsaţi!" ne implorau cu lacrimi în ochi), după socializarea tâmpită băgată pe gât de profesori şi directori de întreprinderi („O să vă priponim de pereţi *hui*-urile circumcise!" eram întruna ameninţaţi), nu-ţi

1 Centrul istoric al Sankt-Petersburgului.

2 Pronunţie rusească a cuvântului englez *cottage* (reşedinţă de vară, vilă de vacanţă tipic britanică).

3 Pronunţie rusească a cuvântului englez *town house* (casă de oraş).

4 Din rus. *drug* (prieten).

mai rămâne decât să adaşti la o bere într-un chioşc împuţit, alături de doi tovarăşi la fel de ratați ca tine.

— Sănătate, Mişa Borisovici!

— Noroc, Dimitri Ivanovici!

— Pentru armată, aviaţie şi pentru întreaga flotă sovietică... Până la fund!

Sunt un individ modest, căutând desfătările însingurării melancolice, şi de aceea nu mă laud cu foarte mulţi prieteni. Cel mai de încredere tovarăş al meu din întreaga Rusie este un fost american căruia îmi place să-i spun Alioşa-Bob. Născut prin nordul statului New York şi botezat Robert Lipshitz, acest vulturaş pleşuv (îi zic aşa pentru că de la 25 de ani nu i-a mai rămas nici urmă de păr pe creştetul arcuit ca un dom) a zburat acu' opt ani până-n St. Leninsburg şi a fost transformat, în virtutea alcoolismului şi inerţiei, într-un *biznizmen* rus de succes, rebotezat Alioşa şi devenit proprietarul firmei import-export ExcessHollywood, o afacere scoţând un profit enorm din vânzarea de DVD-uri, dar şi ibovnicul Svetlanei, o prospătură cu zvâc de prin partea locului. Pe lângă că-i chel, Alioşa-Bob mai are şi faţa ciupită de vărsat, alungită de o ţăcălie roşcovană, doi ochi albăstrii şi apoşi, care te prostesc pe loc cu aerul lor lăcrimos, şi buze enorme, dar încleştate, stropite cât se poate de des cu vodcă. Un tip ras în cap de la metrou i-a zis odată că arată ca un *gnussni jid* sau, în traducere, ca un „jidan împuţit", şi cred că majoritatea oamenilor îl văd în felul acesta. Eu, unul, cu siguranţă asta am crezut atunci când, ajuns în inima Americii, acu' treişpe ani, l-am întâlnit la Accidental College[1], eu fiind mai mare decât el şi poate mai învăţat.

Alioşa-Bob şi cu mine avem un hobby interesant, căruia ne dăruim cu pasiune ori de câte ori e posibil. Ne imaginăm în ipostaza de Domni Iubitori de Rap. Opera noastră se întinde de la improvizaţiile *old school*, reprezentate de Ice Cube, Ice T şi Public Enemy, până la ritmurile senzuale ale actualului *ghetto tech*, un hibrid între *Miami bass*, linii melodice de *Chicago ghetto* şi muzica electronică din Detroit. S-ar putea ca

1 Nume parodic pentru Occidental College.

un cititor modern să fie familiar cu melodia *Ass'n'Titties* de DJ Assault, care este, poate, și indiscutabila operă fondatoare a întregului gen.

În noaptea „în cauză", am dat drumul trebii, începând cu niște versuri nesofisticate pe care-mi place să le cânt în zilele de vară:

Vaaai de tine,
Uiți cu cine ești
Ține-ți gura
C-o pățești!

Alioșa-Bob, îmbrăcat cu niște pantaloni pescărești sfâșiați de la Helmut Lang și într-un hanorac de la Accidental College, a prins din zbor linia cântecului și a completat:

Hai, păpușă,
Crezi că mă faci?
Mișcă-ți curu'
Mai în draci.

Melodiile noastre se ridicau în tării, pe deasupra celor patru pontoane ale „Casei pescarului rus" („Somonul borțos", „Nisetrul imperial", „Păstrăgușul capricios" și „Dulcele peștișor auriu"), pe deasupra întregului iezuleț, oricare ar fi numele acestuia („Iazul dolărașului"? „Heleșteul euroiului"?) și pe deasupra șopronului ce ținea loc de parcare, unde unul dintre acei bibani bulbucați și mutălăi angajați de restaurant tocmai îmi parcase Land Rover-ul nou-nouț.

Vino-ncoace, bagaboanto,
Haide să ți-o dau la clanță
Că te știe cartierul
C-ai ajuns la performanță.

— Arde-o, n-o lăsa, Snack Daddy! mă tot îmbărbăta Alioșa Bob, folosindu-se de porecla mea din Accidental College.

Eu sunt Vainberg
Îmi plac fetele din oraș
Să le miros peste tot
Cu nasul meu de ovreiaș

Mișcă căcatu' din tine
Saltă curul ăla mișto
Târfă cu bucile pline
Yo, yo, yo!!!

Rusia fiind o națiune de țărani băgăcioși ajunși peste noapte într-o modernitate dubioasă, întotdeauna se va găsi vreun idiot care va face pe dracu-n patru să-ți strice distracția. Așa că, nici una, nici două, unul dintre *biznizmen*-ii care ședeau la masa vecină, un individ de talie mijlocie, cu moacă de criminal și ținând pe după umăr o gagică pufoasă ca un aluat dospit, agățată dintr-un loc unde cresc multe vaci, se bagă-n vorbă și zice:

– Bre, da' ce v-a apucat să cântați ca niște emigranți africani? Păreți băieți deștepți! (Cu alte cuvinte, curat „jidani împuțiți"! mi-am zis eu). N-ar fi mai frumos să recitați ceva din Pușkin? Parcă avea el niște versuri faine despre Nopțile Albe... Ar merge la fix pe-o vreme ca asta!...

— Ei, tataie, dacă Pușkin ar trăi acu', ar fi un rapper beton, i-am răspuns eu.

— Chiar așa! a sărit și Alioșa-Bob. I-ar zice toți MC Push!

— *Fight the power!* i-am zis eu în engleză.

Amicul de la masa vecină, care-l iubea într-atât pe Pușkin, rămase cu gura căscată. Mă rog, asta se întâmplă de obicei atunci când nu știi nici o boabă englezește. Îți mănâncă pisica limba.

— Să v-ajute Dumnezeu, măi copchii! rosti el în cele din urmă, luându-și prietena de-o aripă și conducând-o spre cealaltă parte a pontonului.

„Copchii"? Așa vorbea ăsta despre noi doi? Oare ce-ar fi făcut un Ice Cube sau un Ice T într-o asemenea situație? Imediat

mi-am înşfăcat *mobilnik*-ul gata-gata să formez numărul psihologului meu din Park Avenue, doctorul Levine, ca să-i zic că, pentru a nu ştiu câta oară, fusesem insultat şi rănit de unul dintre fraţii mei ruşi.

P-ormă l-am auzit pe servitorul meu Timofei sunând cristalin dintr-un clopoţel special. Pe loc am scăpat *mobilnik*-ul din mână, amicul iubitor de Puşkin dispăru cu tot cu gagica lui de pe ponton, pontonul însuşi îşi luase zborul şi plutea într-o altă dimensiune, în fine, chiar şi doctorul Levine, înfăşurat în bla-bla-urile lui americane, se făcuse mic-mic şi ajunsese o gângăveală îndepărtată.

Era ora mesei.

Cu o temenea pân' la pământ, servitorul Timofei îmi înfăţişă o tabla cu frigărui de morun şi o carafă de whisky Black Label. Am căzut răpus pe scaunul de plastic care, sub greutatea mea, se strâmbă şi se contorsionă ca o sculptură modernă. Cu ochii închişi, m-am aplecat să-mi desfăt nările cu parfumul morunului de parcă aş fi rostit o rugăciune. Pulpele mi se încleştară, îmi frecam o gleznă de alta cu nerăbdare şi îngrijorare. M-am pregătit pentru masă urmând un ritual numai al meu: cu furculiţa în mâna stângă şi cu pumnul drept, de stăpân absolut, stând liniştit în poală, dar gata să trăsnească pe oricine ar fi îndrăznit să-mi ia potolul din faţă.

Am muşcat în sfârşit din frigăruile de morun, umplându-mi gura cu marginile crocante, puţin arse, şi cu mijlocul moale şi pufos. Trupul începu să mi se bâţâie ca un Leviatan îmbrăcat în trening Puma, burdihanul meu eroic începu să mistuie, învârtindu-se în contra acelor de ceasornic, ţâţele mele umflate se plesneau una de alta. Nălucirile pe care mâncarea mi le provoacă de obicei se arătară şi acum: eu, tătuca şi tânăra mea mamă, adunaţi cu toţii alături într-o barcă aureolată, cioplită anume ca să semene cu o lebădă plutind prin galeriile unei peşteri, muzica triumfală de pe vremea lui Stalin învăluindu-ne cu căldură („Uite ce carnet! Ce mai carnet! Măreţ şi roşu, mi l-au dat de la soviet!"), mâinile asudate ale tătucii frecându-mă pe burtică şi trăgându-mi nădragii în sus, mâinile catifelate şi uscate ale mămicii atunci când îşi trecea degetele peste ceafa

mea, un cor de voci tabagice și obosite cântându-mi la ureche: „Te iubim, Mișa! Te iubim, ursulețule!"

Trupul meu începu să bată mătănii așa cum fac babele în biserică atunci când, subjugate de dumnezeul lor, se închină. Mânjit pe bărbie cu tot felul de sucuri de morun și cu țâțele tremurând de parcă aș fi fost frecat cu gheață pe piept, am mântuit prima porție de frigărui, apoi pe a doua. Înc-o halcă de pește bine asezonat cu pătrunjel și cu ulei de măsline se topi fără urmă în gura mea. Am sorbit miresmele mării, încleștând pumnul drept, cu unghiile înfipte în carne, cu nasu-n farfurie, cu parfumul morunului încă stăruindu-mi în nas. Simțeam cum îmi sfârâie *hui*-ul în nădragi, gata să-și dea drumul de bucurie.

După care... totul se sfârși. Frigăruile dispărură de pe fața pământului. Nu rămăseserăm decât eu și farfuria mea goală. Fusesem lăsat fără nimic dinainte. Vai de mine și de mine! Unde mă aflam? Mă simțeam ca un ursuleț abandonat care-și pierduse peștișorul. M-am stropit pe față cu un pahar de apă, apoi m-am tamponat ușor cu un șervet pe care Timofei mi-l atârnase grijuliu la gât ca să nu mă mânjesc pe trening. Am apucat carafa de Black Label cu încredere, am lipit-o de gură zvâcnind scurt din încheietura mâinii și, într-o clipită, sufletul ei mi s-a strecurat printre buzele amorțite, lunecând pe gâtlej.

Lumea din jurul meu lucea ca aurul. Amurgea. Un pâlc de anini tremura într-un halou de lumină; dintre anini se auzeau triluri și seara se umplea de zvonul scatiilor, păsărelele acelea gălbenele și dungate din cântecele copilăriei noastre. Pentru o clipă, am împietrit într-o ipostază pastorală, cu gândurile fugindu-mi spre tătuca. El se născuse într-un cătun și viața la țară i se potrivea de minune. Numai acolo – abandonat într-un grajd, bezmetic de somn, gol-goluț și urât ca noaptea, dar totuși cu mintea trează – trăsăturile aramaice ale feței lui buhăite ar fi putut fi atinse de fiorii dulci ai fericirii. Într-o zi o să-l aduc aici, la „Casa pescarului rus"! Într-o zi o să-i cumpăr câteva sticle de Stegarul, vodca lui preferată, o să-l conduc până la cel mai îndepărtat ponton, o să-mi trec brațul în jurul umerilor lui nins de mătreață, capul lui de lemur o să mi se culce ușurel pe perna de șuncă de la subsuori, iar eu o să-l fac să înțeleagă în sfârșit

că, în ciuda tuturor dezamăgirilor cu care l-am amărât în ultimii douăzeci de ani, noi doi suntem legaţi pe vecie.

Eliberându-mă de transa în care căzusem datorită hranei, am observat pe loc că situaţia demografică de pe ponton era în plină schimbare. Un grup de tovarăşi îmbrăcaţi în sacouri albastre se ivise de nicăieri. Erau conduşi de un bou care făcea pe animatorul, îi despărţea pe ăilalţi în echipe, le dădea să ţină cu mâinile lor firave nişte ditamai undiţele şi-i îndemna să cânte la unison: „Peş-ti-şor! Peş-ti-şor! Peş-ti-şor!". Ce dracu' se întâmpla aicea? Ăsta era primul semn al noii clase de mijloc ruse? Oare idioţii ăştia lucrau pentru o bancă nemţească? Aveau o faţă de parcă-şi căpătaseră masterele în economie în America...

Între timp, toţi ochii fură atraşi de apariţia izbitoare a unei femei îmbrăcate într-o rochie albă până-n pământ, cu un şirag de perle negre la gât, privind visătoare luciul apei. Era una dintre acele femei care rămăseseră elegante într-un mod misterios şi părea că păşise în prezent direct din anul 1913, ca şi cum cravata roşie de pionier şi rubaştele stahanoviştilor de pe vremea porcăriilor de soviete niciodată nu-i împovăraseră umerii delicaţi.

Trebuie să vă spun că nu mă fascinează deloc asemenea apariţii. Cum este posibil să trăieşti în afara istoriei? Şi cine îşi poate aroga dreptul la imunitate doar în virtutea frumuseţii şi educaţiei? Singura consolare era că nici această fermecătoare creatură, nici guresii lucrători de la Deutsche Bank care acum strigau la unison „So-mon! So-mon!" nu vor prinde nici un oscior de peştişor gustos. Tătuca şi cu mine avem o înţelegere cu cei de la „Casa pescarului rus": ori de câte ori un Vainberg apuca o undiţă, nepotul patronului trebuia să-şi pună în grabă tubul de oxigen, să înoate repejor pe sub pontoane şi să agaţe direct în cârlig peştanul cel gras. Aşa că, oricât şi-ar fi dat silinţa, nici mama ţarinelor cu rochie albă şi cu perle negre n-ar fi avut cum să se aleagă cu mai mult de un somon olog şi aţos.

Totuşi, n-ai cum să ignori istoria!

În noaptea „în cauză" Alioşa-Bob şi cu mine eram însoţiţi de trei exemplare superbe ale rasei femeieşti: Rouenna, dragostea

vieții mele, venită în vizită pentru două săptămâni tocmai din Bronx, New York, Svetlana, frumusețea cu ochi de tătăroaică a lui Alioșa-Bob, PR Executive pentru un lanț de parfumerii, și Liuba, țărăncuța de 21 de ani pe care tătuca o luase de nevastă.

Trebuie să vă spun că alăturarea acestor trei femei mă neliniștea (de asemenea, să știți că am manifestări de anxietate când e vorba de femei în general). Svetlana și Rouenna au personalități agresive; Liuba și Rouenna n-aveau nici după ce bea apă pe vremuri, deci sunt lipsite de rafinament; iar Svetlana și Liuba, fiind rusoaice, prezintă simptomele unei depresii moderate, cu rădăcini în traumele copilăriei lor nefericite (cf. Spiru Papadapolis, „Ia laba de pe piroșca mea: conflictul transgenerațional în familiile postsovietice", în *Analele psihiatriei postlacaniene*, Boulder, Paris, vol. 23, nr. 8, 1997). O parte din mine se aștepta ca dracu' să-și bage coada între femei sau să iasă „foc de artificii", așa cum zic americanii. O altă parte din mine nu-și dorea decât ca târfa aia cu pretenții (vorbesc de Svetlana) s-o ia peste bot.

În timp ce Alioșa-Bob și cu mine o trăgeam mai departe cu „răpăiala" noastră, servitoarea Liubei se îngrijise de frumusețea fetelor, dându-le din belșug cu pudră și ruj într-una dintre bărăcuțele construite în „Casa pescarului..." special pentru așa ceva. Când ni se alăturară pe ponton puțeau a lămâie de sinteză (cu o nuanță de transpirație naturală), buzișoarele delicioase le străluceau în lumina apusului de vară, iar glăscioarele lor bâzâitoare se prinseră într-o conversație interesantă, căci ridicau în slăvi Stockmannul, un centru comercial finlandez de pe Nevski Prospekt, artera cea mai circulată a St. Leninsburgului. Tocmai sporovăiau despre un articol de vară mai deosebit – niște prosoape finlandeze scărmănate manual care costau numai zece dolari bucata – distingându-se prin culoarea total nerusească și șocant de occidentală, adică portocaliu.

Ascultând povestea prosopelului portocaliu, am simțit că *hui*-ul meu tăiat împrejur crescuse de-un deget și-și scosese căpșorul purpuriu. Femeile astea ale noastre aveau pe vino-ncoa'! Ei, în afară de Liuba, desigur, care este cu unșpe ani mai tânără decât mine și din întâmplare își petrece nopțile gemând fără

convingere sub greutatea lui tătuca, care are un ditai *hui*-ul, cât o broască țestoasă (pe care – binecuvântate fie amintirile dragi ale copilăriei! – încercam să-l înșfac cu mânuțele mele de bebeluș atunci când se bălăngănea în cadă).

Și nu care cumva să credeți că mă înfierbântasem pentru Svetlana! În ciuda unor calități precum figura mongolă, puloverul italian cu găurele și distanța măsurată cu grijă ca să pară o atitudine sexy, de rusoaică educată, ei bine, să știți că eu refuz cu îndârjire să mă culc cu compatrioatele mele! Numai Dumnezeu știe pe unde dracu' au umblat!

Așa că nu rămânea la socoteală decât micuța Rouenna Sales (nume pronunțat spaniolește „Sa-lez"), iubita mea mătăhăloasă din Bronx, vrăbiuța multiculturală cu părul sârmos, strâns la spate cu un baticuț, cu nasul ei lucios și maroniu în formă de pară, ahtiat după săruturi și loțiuni.

— *I think*, spuse mama mea vitregă în engleză ca să-i facă plăcere Rouennei. *I thought*, adăugă ea. Avea necazuri mari cu timpurile verbale, sărăcuța! *I think, I thought... I think, I thought...*[1]

I sink, I sought... I sink, I sought[2]...

— Pe cine înfunzi, drăguță? întrebă Svetlana, schimbându-și poziția cu nervozitate.

Dar Liuba nu se dădea ușor bătută când venea vorba să se exprime într-o limbă nouă și atât de promițătoare. Căsătorită de aproape doi ani cu cel de-al 1 238-lea bogătaș al Rusiei, draga de ea devenise conștientă, în sfârșit, de adevărata-i valoare. Nu demult, un doctor milanez fusese angajat să-i șteargă toți pistruii portocalii ce-i înconjurau năsucul, în timp ce un chirurg din Bilbao se pornise spre Rusia ca să-i modeleze fălcuțele dolofane de puștoaică (care o făceau să pară mai de treabă, ca o țărancă săracă și abia ieșită din adolescență).

— Cred-credeam, ciripi Liuba în englezește, că prosop oranj tare urât. Pentru fete îi drăguț lavanda, pentru băiet ca soțul

---

1 Eu cred, credeam (engl.).

2 Eu scufund, am căutat – joc de cuvinte bazat pe omonimia dintre pronunția greșită a verbului *to think* (a crede) și formele verbelor *to sink* (a scufunda) și *to seek* (a căuta).

meu, Boris, albastru-deschis, pentru servitor, negru, că mâna ei deja murdară.

— Mânca-ți-aș, păpușă! sări Rouenna. Ești *hardcore*[1]!

— Ce-i aia „*harcourt*"?

— Spui măgării despre slujitori. Că au mâinile murdare și restul...

— *I sink*... răspunse Liuba pe englezește, uitându-se din ce în ce mai rușinată spre bătăturile provinciale de pe mâini. Apoi îmi șopti în rusește: Spune-i tu, Mișa, că înainte să-l întâlnesc pe tăticul tău am fost și eu nenorocită...

— Liuba a fost săracă înainte de 1998, îi explicai eu Rouennei în engleză. Da' pe urmă s-a însurat tata cu ea.

— Așa-i, surioară? o întrebă Rouenna.

— Îmi spui mie soră? șopti Liuba, emoționată până la lacrimi și cutremurată pe de-a-ntregul în sufletu-i de rusoaică. Undița-i alunecă din mâini și-și desfăcu brațele larg. Atunci și eu vreau să fiu surioara ta, Rouennacika dragă!

— Da' nu-i decât o expresie afro-americană, i-am explicat eu.

— Chiar așa! întări Rouenna, apropiindu-se s-o îmbrățișeze pe Liuba, care mai-mai să plângă, nu altceva. Că, după câte văd io, voi, rușii, nu sunteți decât o gașcă de negri.

— Ce-ai zis? sări Svetlana ca arsă.

— Nu mi-o lua în nume de rău! se feri Rouenna. Am zis-o ca pe-un compliment.

— Ăsta nu-i compliment! mârâi Svetlana. Poftim, fă-ne și pe noi să înțelegem!

— Calmează-te, scumpete, o liniști Rouenna. N-am zis decât că, mă rog... bărbații voștri n-are ce munci, toată lumea o șterge cân' a încurcat-o, copiii-s bolnavi de astm și voi stați numa' pân cârciumi.

— Mișa nu stă numa' prin cârciumi, i-o tăie Svetlana. Nici eu nu stau numa' prin cârciumi.

— Daaa... da' voi sunteți altfel decât alții. Voi semănați cu OG-ii[2], spuse Rouenna, schițând cu mâna un salut, ca în ghetou.

---

1 Dură (engl.).

2 Prescurtare de la „Original Gangsters" (Gangsteri adevărați).

— Ce-ai zis?

— Gangsteri adevăraţi, îi explică Alioşa-Bob.

— Uită-te şi tu la Mişa, continuă Rouenna. Tac-su a omorât un *biznizmen* american din cauza unui căcat şi-acuma ăştia nu-i mai dau căcata aia de viză americană. Păi asta-i *hardcore*!

— Nu-i numai din cauza lu' tătuca, am şoptit. Consulatul american e de vină... şi Departamentul de Stat. Mă urăsc...

— Încă o dată vă-ntreb: ce-i „*harcourt*"? întrebă Liuba tot mai nedumerită, nesigură pe sensurile conversaţiei şi, mai ales, dacă ea şi cu Rouenna mai erau încă „surioare".

Svetlana se întoarse spre mine şi spre Alioşa-Bob cu mâinile în şoldurile-i anemice.

— Numai voi sunteţi de vină! zise Svetlana pe ruseşte, făcând spume la gură. Voi şi rapul ăla cretin! Şi tâmpenia aia de *ghetto tech*. Nu-i de mirare că lumea ne tratează ca pe nişte animale!

— Ne distram şi noi oleacă, se apără Alioşa-Bob.

— Dacă vrei să fii un rus adevărat, îi puse Svetlana piciorul în prag, trebuie să te gândeşti la ce fel de imagine vrei să proiectezi în afară. Şi-aşa toată lumea spune despre noi că suntem o naţie de hoţi şi de curve. Trebuie să ne rebranduim, înţelegi?

— Îmi cer scuze în genunchi, sufleţelule, spuse Alioşa-Bob cu mâinile împreunate în dreptul inimii lui minuscule. Gata, de-acuma n-o să mai cântăm rap în faţa ta! O să ne străduim şi cu imaginea...

— La naiba, ce dracu' aberaţi voi acolo, măi cioroilor? se impacientă Rouenna. Da' vorbiţi, fraţilor, engleza!

Svetlana se întoarse către mine săgetându-mă cu ochii ei nedefiniţi şi fioroşi. M-am dat puţin înapoi, cât pe ce să cad de-a berbeleacul în apele „Somonului borţos", fiind pe punctul de a forma numărul de urgenţă al doctorului Levine. Chiar atunci apăru servitorul meu Timofei, cu răsuflarea tăiată de la alergătură, aproape gâtuit de damful propriei respiraţii.

— Aoleo, *batiuşka*[1], strigă Timofei sacadat, ca să-şi poată trage sufletul. Iertaţi-l pe Timofei pentru deranj, îl iertaţi?

1 Tăicuţă (rus.).

Că el e-un neisprăvit la fel ca ceilalți... Dar, domnule, trebuie să vă avertizez! Vine poliția! Și mă tem că o caută pe luminăția ta!...

Nu prea m-am prins ce voia să zică până când n-am auzit un țipăt baritonal dinspre pontonul „Păstrăgușului capricios".

— Poliția! urlă un gentleman de prin preajmă.

Tinerii lucrători la bancă, cu tot cu masterele lor în economie căpătate în America, bătrâna țarină în rochia ei albă cu perle negre, *biznizmen*-ul iubitor de Pușkin, cu toții își luaseră picioarele la spinare spre parcarea unde Land Rover-urile lor stăteau pe tușă. Trei jandarmi corpolenți alergau deja după ei, ba chiar la un moment dat îi și depășiră, preocupați să-și țină pe vârful capetelor noile caschete din dotare, albastre și cu emblema vulturului rus bicefal. În urma lor venea șeful, un bărbat mai în vârstă, în haine civile, care se mișca agale, cu mâinile în buzunare.

Mi-era acum destul de clar că porcii ăia veneau drept spre mine. Alioșa-Bob se dădu mai aproape și încercă să mă cuprindă de jur împrejur, de parcă s-ar fi temut să nu mă duc cu cracii în sus. Dar eu eram hotărât să-mi susțin cauza! Ce netrebnicie! În țări civilizate precum Canada, un cetățean mai înfipt și partida lui de pescuit sunt lăsați în pace de autorități până și atunci când comit o infracțiune. Bărbatul mai în vârstă îmbrăcat în haine civile, pe care abia mai târziu am aflat că-l cheamă într-un fel foarte apetisant, Belughin (exact ca pe caviar), îl dădu la o parte cu blândețe pe prietenul meu. Apoi își postă nasul borcănat la un centimetru de al meu, de am ajuns să mă holbez direct în ochii gălbui și injectați ai acestui moșneag, o meclă care în Rusia exprimă și autoritate, și incompetență. Se uita la mine fâstâcindu-se, de parcă ar fi vrut să-mi ceară niște parale.

— Mișa Vainberg? mi se adresă el.

— Da. Și ce-i cu asta? răspunsei eu tăios, ca și cum l-aș fi pus la punct cu o întrebare de genul: „Bă vericule, tu știi cine sunt eu?"

— Tăticul tău tocmai a fost omorât pe Podul Palatului, îmi comunică polițistul. De o mină. Un turist german a înregistrat totul.

2
Dedicații

În primul și-n primul rând, aș dori să îngenunchez în fața funcționarilor de la Serviciul de Imigrare din Washington, D.C., să-i mulțumesc fierbinte acestei organizații pentru succesul repurtat în împovărătoarea sarcină de a vorbi în numele străinilor de pretutindeni. Am fost întâmpinat de reprezentanții Serviciului de Imigrare de câteva ori, chiar la sosirea pe aeroportul John F. Kennedy, și de fiecare dată s-au întrecut pe sine. O dată, un om cu chip zâmbitor și cu un turban în cap mi-a ștampilat pașaportul după ce mi-a comunicat ceva imposibil de înțeles. Altă dată, o doamnă de culoare foarte agreabilă și aproape la fel de trupeșă ca mine s-a uitat admirativ la potențialul burdihanului meu și mi-a dat OK-ul, ridicând degetul mare în sus. Ce să mai zic? Cei de la Imigrări sunt adevărații străjeri ai Americii.

Problemele mele, în orice caz, au de-a face cu Departamentul de Stat american și cu personalul dement care-l reprezintă la consulatul din St. Petersburg. De când m-am întors în Rusia, acu' doi ani, mi-au refuzat cererea pentru viză *de nouă ori*, de fiecare dată profitând de ocazie ca să-mi amintească de crima tatei, căruia i-a căzut victimă prețiosul lor om de afaceri din Oklahoma. Dar, ca să fiu cinstit, mărturisesc că îmi pare rău pentru tipul din Oklahoma și pentru familia lui prosperă și îmbujorată, îmi pare rău că i-a ieșit tatei în cale, îmi pare rău că l-au găsit la intrarea de metrou Dostoievskaia cu o expresie de copil uimit pe chip și cu o dâră de sânge pe frunte ca un semn de exclamație pe dos, dar, după ce-am auzit deja *de nouă ori* despre moartea lui dramatică, mi-am adus aminte de vechiul proverb

rostit pe un ton gutural: „Din pizdă a ieșit, s-a dus în pizda mă-sii; morții cu morții și viii cu viii!"

În consecință, acest roman este scrisoarea de dragoste pe care o adresez personalului de la Serviciul de Imigrare și Naturalizare. O scrisoare de dragoste și o pledoarie totodată: „Domnilor, lăsați-mă să mă întorc înapoi!" Sunt un american implantat într-un trup rusesc. Am fost educat la Accidental College, o instituție venerabilă de învățământ superior din inima continentului american, creată special pentru tinerii aristocrați din New York, Chicago și San Francisco, locul unde adesea am dezbătut la ceai virtuțile democrației. Aproape opt ani am trăit în New York și m-am dovedit un american exemplar, aducând contribuții de peste 2 milioane de dolari la economia statului, bani cheltuiți pe bunuri dobândite în mod legal, printre care se numără și cea mai costisitoare lesă (pentru o scurtă perioadă am avut doi pudeli). M-am întâlnit cu micuța mea Rouenna Sales – dar nu!, e complet eronat să spun că m-am întâlnit – în tinerețile ei, am salvat-o din coșmarul Bronxului muncitoresc și-am pus-o la adăpostul Hunter College, unde muncește pe brânci ca să devină secretară-șefă.

Acuma, eu cred cu tărie că toți angajații de la Serviciul de Imigrare și Naturalizare cunosc în profunzime literatura rusă. În timp ce citiți aceste pagini despre viața și lupta mea necontenită, sunt sigur că vedeți unele asemănări cu celebrul Oblomov, acel domn corpolent care refuză să se miște de pe divan, într-un roman din secolul al XIX-lea cu titlu omonim. Nu vreau să vă abat de pe drumul acestei analogii (n-am energie nici măcar pentru asta), însă vă sugerez și o altă posibilitate fertilă: prințul Mîșkin din *Idiotul* lui Dostoievski. La fel ca prințul, am ceva de nebun vizionar în ființa mea. Sunt un inocent înconjurat de uneltitori. Sunt un cățeluș abandonat în vizuina lupilor (doar licărirea blândă a ochilor mei albaștri nu-i lasă să mă rupă în bucăți). Ca și prințul Mîșkin, recunosc că nu sunt perfect. În următoarele 360 de pagini mă veți vedea uneori plesnindu-l peste urechi pe servitorul meu sau bând un pahărel de whisky Laphroaig în plus. Dar mă veți urmări, de asemenea, angajat în tentativa disperată de a salva o întreagă rasă de la genocid,

mă veți urmări devenind binefăcătorul orfanilor din St. Petersburg și mă veți vedea făcând dragoste cu femei decăzute, insuflat de pasiunea copilărească a celor neprihăniți.

Cum am devenit eu un astfel de nebun vizionar? O să găsiți răspunsul la originea primei mele experiențe americane.

În 1990, tătuca a hotărât ca unicul său fiu să studieze la Accidental College, pentru a deveni un american normal și prosper. Școala a fost anume aleasă pentru că era localizată drept în inima țării, departe deci de depravarea ispititoare în care se bălăceau malurile estic și vestic ale continentului. Pe atunci tătuca încerca marea cu degetul și nu intrase în oligarhia infractorilor ruși – circumstanțele nu erau încă favorabile pentru ca întreaga Rusie să fie luată cu japca, deși, în ciuda restriștilor, tătuca reușise să scoată primul milion de dolari construindu-și o reprezentanță auto unde vindea o mulțime de măscări, numai mașini nu.

Locuiam numai noi doi într-un apartament strâmt și igrasios din sudul Leningradului – mama murise de cancer nu demult – și aproape că ajunseserăm să ne sufocăm unul pe altul, pentru că nici unul nu întrezărea vreun viitor. Într-o zi, pe când mă masturbam sălbatic pe canapea, cu picioarele atât de răscrăcărate, încât probabil că semănam cu o plătică, tăiată exact pe mijloc, iată că intră și tăticu' pe ușă, împins înlăuntru de crivățul iernii, cu capul bleg bălăngănindu-i-se pe deasupra gulerului moale al noului său pulover occidental și cu mâinile tremurătoare de câți verzișori manevrase.

— Bagă-l imediat la loc! se răsti el, uitându-se la sărmanul meu *hui* cu niște ochi roșii și mânioși. Mișcă-n bucătărie! Hai să stăm de vorbă ca-ntre bărbați!

Chestia aceea, „ca-ntre bărbați", nu-mi suna deloc bine, mai ales că-mi aducea aminte că mămica era moartă și că nu se mai afla nici un suflet pe lumea asta care să mă acopere cu păturica înainte de culcare și să-mi spună că sunt băiatul mamii. Mi-am îndesat *hui*-ul în nădragi, părăsind cu tristețe imaginea ce mă dusese până-n culmea plăcerii (curul enorm al Olgăi Makarovna,

revărsându-se de pe banca de lemn din faţa mea, şi mirosul din clasă, cu iz de brânză iute, mirosul partidelor de sex neîmplinite şi al galoşilor uzi). Şedeam la masa din bucătărie, faţă în faţă cu tăticu' meu, oftând ca orice adolescent constrâns să facă ceva.

— Mişka, grăi tatăl meu, în curând vei fi în America, o să studiezi discipline interesante, o să te culci cu evreice tinere şi-o să te bucuri de plăcerile juneţii. În ceea ce-l priveşte pe tăticu' tău... Ei bine, el va rămâne aici, în Rusia, lipsit de orice sprijin, fără să-i pese nimănui dacă-i mort sau viu.

Mi-am apucat între degete ţâţa stângă şi am strâns-o cu putere până când i-am dat o formă lunguiaţă. Apoi am observat o pieliţă de salam, rămasă stingheră pe masă, şi m-am gândit cum să o subtilizez fără ca tătuca să se prindă.

— Da' a fost numa' ideea ta să mă trimiţi la Accidental College. Eu fac numai ce-mi spui tu!

— Te las să pleci pentru că te iubesc, rosti tatăl meu. Că-i vai şi-amar de fundul tău dacă rămâi în ţara asta!

Apoi înhăţă cu tristeţe dirijabilul labei mele drepte, mâna mea masturbatoare, şi mi-o cuprinse strâns între mânuţele lui. De sub miriştea bărbii colilii i se iţeau pe obraz capilarele sparte. Plângea domol. Era beat.

Am început şi eu să plâng. Se împlineau şase ani de când tatăl meu nu-mi mai spusese că mă iubeşte sau că vrea să mă ţină de mână. Şase ani de când dispăruse îngeraşul bălăior, gâdilat de adulţi şi pocnit de golanii de la şcoală, şi apăruse în locul lui un Ştrul roşcovan, cu labele asudate şi mari şi cu o căutătură mai degrabă fioroasă. Eram de două ori cât taică-meu, ceea ce ne uimea destul de tare pe amândoi. Poate că se manifestase în mine vreo genă recesivă din partea poloneză a miniaturalei mele mame (mă rog, numele ei de fată era Yasnawski, *nu*[1]?).

— Trebuie să faci ceva pentru mine, îmi zise tata, ştergându-şi ochii.

Am oftat din nou şi, cu mâna rămasă liberă, am strecurat între fălci pieliţa de salam. Ştiam ce mi se va cere.

---

1 „Deci, care-i treaba?", „Şi ce-i cu asta?" (rus.).

— Stai fără grijă, tăticule, n-o să mai mănânc, i-am luat-o eu înainte, și o să fac exerciții cu mingea aceea mare pe care mi-ai cumpărat-o. Jur că o să slăbesc la loc! Și, imediat ce ajung la Accidental, o să învăț pe rupte cum să devin american.

— Idiotule! mi-o reteză tata, strâmbând din nas. *Niciodată* n-ai să ajungi american! Evreu te-ai născut, evreu o să mori! Cum poți să uiți cine ești? Nici n-ai plecat bine! Evreu, evreu și iar evreu!

Îmi spusese mie un văr îndepărtat din California că poți să fii în același timp și american, și evreu, ba chiar și homosexual practicant, dar nu i-am mai pomenit de asta.

— Măcar o să încerc să fiu un evreu bogat! i-am zis. Ca Spielbergii și Bronfmanii.

— Asta-i bine, răspunse tata. Da' tu te duci în America pentru altceva.

Scoase de nicăieri un cocoloș de hârtie cu pătrățele, mâzgălită barbar cu niște cuvinte englezești.

— Imediat ce aterizezi în New York, te duci la adresa asta. Acolo te așteaptă câțiva hasizi care-o să te taie împrejur.

— Nu, tăticule! am strigat eu, clipind des pentru că durerea deja-mi înnegurase privirile, doar la gândul că cea mai bună parte din mine va fi atinsă, manevrată și decojită ca o portocală. De când devenisem uriaș îmi intrase în cap că posed un fel de inviolabilitate fizică. Golanii din clasă nu mă mai izbeau cu capul de tablă până când mă umpleam de cretă și nu mai strigau după mine „Jidan mătrețos!" (conform mitologiei rusești, umerii evreilor sunt ninși cu mătreață abundentă). Acum nimeni nu mai îndrăznea să mă atingă. Nici nu-și dorea!

— Am deja opșpe ani! m-am revoltat. Dacă mi-o taie, o să mă doară îngrozitor! Și-apoi, îmi place prepuțul meu! Că-mi fâlfâie!

— Maică-ta nu m-a lăsat să-ți fac circumcizia când erai mic, mi-a spus el. Îi era frică de cei de la județ. „Prea evreiesc", ar fi gândit ăia sau poate l-ar fi catalogat drept „comportament sionist". Femeii ăleia, lu' mă-ta, îi era frică și de umbra ei! În afară de mine. Tot timpul când eram de față cu alții mă făcea

„mâncător de căcat". Tot timpul mă pocnea în cap cu tigaia aia de-acolo!...

Se uită spre dulapul în care teribila tigaie locuise cândva.

— De-acum eu trebuie să-ţi port de grijă, micuţule *popka*. Şi ceea ce-ţi zic eu lege trebuie să fie pentru tine! Asta-nseamnă bărbăţie! Să-ţi asculţi tatăl!

Mâinile ne tremurau acum la unison, pe amândoi ne treceau toate apele, iar din capetele înfierbântate şi unsuroase parcă ţâşneau şarje de fum alb. Am încercat să mă concentrez asupra dragostei ce mi-o purta şi la datoria mea de fiu, dar o singură întrebare nu-mi dădea pace.

— Ce-i ăla un hasid?

— Păi, ei sunt cei mai de seamă dintre evrei, răspunse el. Învaţă şi se roagă întruna!

— Păi şi tu de ce nu te faci hasid?

— De-acuma trebuie să muncesc din greu, zise tata. Cu cât câştig mai mult, cu atât sunt mai sigur că nimeni nu o să-ţi facă nici un rău. Tu eşti totul pentru mine, ştii? Fără tine, aş putea să-mi tai beregata de la o ureche la cealaltă. Dar tot ce-ţi cer, Mişka, este să te laşi crestat de hasizii ăia. Chiar nu vrei să-mi faci pe plac? Te iubeam aşa de mult când erai mititel şi slăbuţ...

Mi-am amintit pe loc cum se simţea trupşorul meu pe când încă eram carne din carnea lui, cum mă mânca din priviri cu ochi de vultur înţelept, cum ţepii zbârliţi ai mustăţii lui îmi lăsau pe obraji un fel de urticarie bărbătească pe care aveam să o păstrez zile întregi ca pe o comoară. Unii cârcotaşi spun că bărbaţii încearcă toată viaţa să se întoarcă în pântecul mamei, dar eu nu mă număr printre ei. Gâdiliciul de pe gât al respiraţiei sale apăsate, mirosind a vodcă, braţele păroase şi insistente strângându-mă mai aproape de pădurea de pe piept, mirosurile animalice ale supravieţuirii şi descompunerii – *astea*-s adevăratul meu pântec!

Câteva luni mai târziu mă aflam într-un taxi închiriat, înaintând zgomotos printr-un înfricoşător cartier din Brooklyn. În Uniunea Sovietică ni se spusese că oamenii de origine africană – negri şi negrese, aşa cum îi numeam noi – sunt fraţii şi surorile

noastre, dar, pentru evreii sovietici abia sosiți în America, aceștia erau la fel de înspăimântători ca armatele de cazaci desfășurate pe câmpii. Mie, în orice caz, mi-au plăcut din prima. Descoperisem la ei ceva profund sovietic, mai cu seamă în înfățișarea fără speranță a bărbaților fără slujbă, a șirului fără capăt de femei stând în dosul geamurilor sparte de la verande sau în fața casei, pe iarba crescută vraiște. Mi se părea că, la fel ca și compatrioții mei sovietici, își transformaseră înfrângerea într-un adevărat stil de viață. Oblomovul din mine a fost întotdeauna fascinat de oamenii gata să renunțe la viață, iar în 1990 Brooklyn era un paradis oblomovian. Ca să nu mai zic de fetele, la fel de înalte și de trupețe ca baobabii, purtându-și cu demnitate regală sânii imenși, ca niște bidoane, și care mie-mi păreau cele mai frumoase ființe pe care le văzusem în viața mea.

Încet-încet, cartierul african a făcut loc unei populații vorbitoare de spaniolă, la fel de bramburită, însă garnisită cu mirosul plăcut al usturoiului prăjit, și ea înlocuită, la rândul ei, de acel pământ al făgăduinței găsit de coreligionarii mei evrei: bărbații zoriți purtau pe creștet niște cuiburi, înconjurate pe părți de zulufi ce fluturau în vânticelul începutului de vară, iar drept îmbrăcăminte aveau niște haine de catifea, îmbibate cu putoarea îmbietoare a verii. În treacăt, am numărat șase băieței între trei și opt ani, cu niște plete lungi și bălaie, de staruri rock, care se învârteau în jurul unei femei peste măsură de obosită, semănând cu un pinguin cocoșat sub un munte de sacoșe, nevoită să fugă în urma lor. Ce fel evreică era aia care să aibă șase copii? În Rusia nu aveai decât unul, doi, cel mult trei, asta în cazul în care nu te îngrijeai să-i avortezi la timp și duceai o viață foarte, foarte promiscuă.

Taxiul se opri în fața unei case vechi, dar mărețe, care își împingea cocoașa în stâlpii din față și arăta ca un moșuleț sprijinindu-se în baston. Un tânăr hasid cu o expresie inteligentă (sunt părtinitor cu toți cei care arată de parc-ar fi pe jumătate orbi) m-a întâmpinat strângându-mi mâna și, după ce s-a convins că nu vorbeam o boabă de ebraică sau de idiș, a început să-mi explice că *mitzvah* înseamnă „faptă bună". Se pare că eram pe punctul de a săvârși o *mitzvah* memorabilă.

— Sper și eu, domnule, i-am spus într-o engleză înfloritoare, dar aproximativă. Pentru că durerea la sculă trebuie să fie intolerabilă!

— Nu-i chiar așa de rău, îmi răspunse noul meu prieten. Și tu ești așa de mare, că nici n-ai să-ți dai seama.

Dar, când văzu că spaima nu mi se șterge de pe chip, adăugă:

— Oricum, înainte de operație o să te bage...

— O să mă bage? am întrebat uimit. Unde să mă bage? Aaa, așa nu, domnule! Chiar acum trebuie să mă întorc la hotel!

— Hai, hai, hai! spuse hasidul, potrivindu-și lentilele groase cu buricul bont al degetului arătător. Am pregătit ceva care sunt sigur că o să-ți placă!

L-am urmat, cu capul plecat, prin intestinele casei. În comparație cu monotonia apartamentelor sovietice cu o singură cameră, unde frigiderul bombat tremură în colț de parcă ar fi o rachetă înaintea lansării, am descoperit în casa hasidică o adevărată explozie de lumină și culoare, mai ales tablourile aurii de plastic cu Domul Stâncii din Ierusalim și pernuțele albastre cu porumbei voioși (mai târziu, la Accidental College, am fost învățat să disprețuiesc aceste lucruri). Peste tot erau cărți cu cotoare aurite despre care mi-am închipuit că erau traduceri din Cehov și Mandelstam. Mirosul cașei din hrișcă și al chiloților purtați îndelung s-a dovedit familiar și mai îmbietor. Pe măsură ce înaintam dinspre partea din față a casei spre camerele din spate, niște băiețași începură să mi se împleticească printre picioarele butucănoase, iar o femeie tânără și pieptoasă, cu capul înfășurat într-o basma, ieși dintr-o baie. Am încercat să-i strâng mâna rece și umedă, dar a luat-o la goană țipând. Totul era atât de interesant, încât aproape că uitasem motivul dureros al vizitei mele.

Apoi am auzit un bâzâit gutural asemănător cu sunetul scos de o sută de octogenari meditând laolaltă. Iar bâzâitul acela a crescut gradat până a devenit un cor de voci bărbătești ce cântau ceva de genul: „Un *hummus tov*, un *tsimmus tov*, un *mazel tov*, un *tsimmus tov*, un *hummus tov*, un *mazel tov*, un *hummus tov*, un *tsimmus tov*, hei, hei, Israel". Parcă recunoșteam câțiva dintre termeni: *mazel tov* este un fel de felicitare, *tsimmus* este un fel de mâncare din morcovi pasați cu zahăr, iar Israel este

țărișoara evreilor, pe coasta Mediteranei. Dar ce căutau toate aceste cuvinte laolaltă nu mi-am putut da seama pe moment (mai târziu am aflat că nu alea erau cuvintele cântecului).

Ferind capetele de un prag foarte jos, am intrat în anexa din spate a casei, unde se adunase o grămadă de bărbați cu pălării care ridicau cănile de plastic și mestecau pâine de secară cu murături. Mi-au dat repejor o cană din aia, m-au bătut pe umăr, mi-au zis *mazel tov!* și mi-au arătat o cadă așezată în mijlocul încăperii, sprijinită dinainte și dinapoi pe niște picioare cu gheare.

— Ce-i asta? l-am întrebat pe noul meu prieten cu lentile groase.

— Un *tsimmus tov*, un *mazel tov*, începu să cânte și el, împingându-mă înainte.

Vodca nu miroase, dar era imposibil ca un rus de optsprezece ani să nu observe că vana era într-adevăr umplută cu substanța aceea, la suprafața căreia pluteau bucăți de ceapă.

— Acuma te simți ca acasă? strigară la mine hasizii cei veseli atunci când am dat peste cap vodca și-am dres-o repejor cu o murătură acră. Cântau neistoviți „un *tsimmus tov,* un *hummus tov*", căci acum făcuseră o horă și-și pocneau călcâiele, iar ochii lor teribil de albaștri scânteiau pe sub pălăriile negre ca fundul ceaunului.

— Tatăl tău ne-a zis că s-ar putea să vrei să bei niște vodcă înaintea *bris*-ului, mi-a explicat hasidul-șef. Așa că ne-am hotărât să dăm o petrecere.

— Petrecere? Și unde-s gagicile?

(Asta era prima mea glumă americană.)

Hasizii râseră nervos.

— În sănătatea *mitzvah*-ului tău! strigă unul dintre ei. Astăzi faci legământ cu *Hashem*!

— Cine-i și ăsta?

— Dumnezeu, șoptiră ei.

Am mai înghițit vreo câteva pahare, uimit de rolul cepei în îmbunătățirea combinației, însă ideea unui legământ cu Dumnezeu nu-mi aluneca la fel de ușor pe gât ca trăscăul. Ce treabă avea Dumnezeu cu asta? Eu, de fapt, nu-mi doream decât ca taică-meu să mă iubească.

— Poate că ar trebui să mă duceți la hotelu', domnule! m-am bâlbâit eu. Vă dau 17 dolari din buzunar. Vă rog, spuneți-i lu' tăticu' că m-am tăiat deja. El nu are control de mult acolo jos, pentru că acum sunt așa de gras...

Dar hasizii n-au înghițit propunerea mea.

— Trebuie să te gândești și la noi, mi-au zis tărăgănat. Asta-i și pentru noi *mitzvah*.

— Și voi tăiați sculele?

— Îl mântuim pe rob!

— Cine-i rob?

— Tu! Ești robul Uniunii Sovietice. Iar noi o să scoatem din tine un evreu adevărat!

Acestea fiind zise, m-au mai încurajat cu câteva vodci din alea cu gust de ceapă până când tot ce era în cameră, diorama de pălării și mirosul de transpirație, începu să se învârtejească.

— Să împlinim *mitzvah*-ul! au strigat într-un glas cei mai tineri.

Curând am fost împachetat în mai multe rânduri de haine de catifea, la adăpostul semnelor distinctive ale propriei mele rase, și am fost împins cu blândețe afară, în noaptea de vară hasidică, unde totul, până și luna cea palidă, purta zulufi peste urechi, ba chiar și greierii se apucaseră să cânte în limba profundă și melodioasă a strămoșilor noștri.

Am fost așezat pe scaunul moale al unei dube, alături de câțiva tineri ce mă îmbiau în continuare cu vodcă, iar eu o beam din datorie, pentru că nu se cuvine ca un rus bine-crescut să refuze un pahar de vodcă.

— Ne întoarcem la hotel, domnule? am întrebat sfios, în timp ce duba își croia drum pe străzile populate.

— Un *hummus tov*, un *mazel tov*, îmi cântau camarazii mei fără încetare.

— Vreți să mă mântuiți de robie! m-am chinuit eu să leg niște cuvinte englezești. Dar uitați-vă la mine! Sunt robit! De voi!

— Stai domol, că acușica o să fii mântuit! veni răspunsul logic, alături de paharul de rigoare.

În cele din urmă am fost depozitat în sala de așteptare, luminată excesiv, a unui spital municipal sărăcăcios, unde copiii hispanici plângeau după lapte. Camarazii mei se aliniară la un zid

al plângerii improvizat și-ncepură să se roage cu atâta tărie, că fețele lor palide se înroșiră.

— Tatăl tău va fi așa de mândru! îmi șopti cineva la ureche. Uite ce bărbat curajos ești!

— Opșpe... prea ghiuj... pentru tăierea sculei, i-am șoptit la rândul meu. Toți știu asta!

— Abraham avea nouăzeci și nouă când și-a făcut *bris*-ul cu propria mână!

— Da' el era un personaj biblic...

— Iar tu la fel! De acum încolo numele tău de evreu va fi Moshe, care înseamnă Moise.

— Pe mine mă cheamă Mișa! Ăsta e numele meu rusesc, cu care m-a botezat frumoasa mea mamă!

— Dar tu ești ca Moise, pentru că-i ajuți pe evreii sovietici să iasă din Egipt!

Aproape că simțeam mirosul plasticului recipientului din care mă adăpam! Și am băut, am băut cu mare sârg, ca un adolescent alcoolic ce eram. Mi-au mai băgat pe gât și o bucată de pâine de secară, dar am scuipat-o. Pe urmă, am fost urcat pe-un pat rulant și acoperit pe spate cu un fel de șorț. Apoi patul rulant s-a oprit; halate verzi începură să mișune în jurul meu; niște mâini reci mi-au dat jos pantalonii cu brutalitate.

— Tăticule, oprește-i! am strigat în rusă.

Mi-au fixat o mască pe față.

— Numără invers, Moise, mi-a zis un glas american.

— *Niet!* am încercat să țip, dar evident că nimeni nu m-a auzit.

Lumea se spărsese în bucăți și nu reușea să se adune la loc. Când m-am trezit, pălăriile negre se rugau deasupra mea, dar eu nu mai simțeam nimic dincolo de crestele de grăsime care-mi înconjurau mijlocul. Am ridicat capul. Eram îmbrăcat într-un halat verde, cu o gaură în partea de jos, iar acolo, între pernele moi ale coapselor, stătea chircit un fel de gândac purpuriu zdrobit: din crusta chitinoasă îi țâșneau fluide, dar durerea mutilării era încă destul de vagă datorită anesteziei.

Din nu știu ce motiv, coreligionarii mei au crezut că, dacă vomit, înseamnă că mi-am revenit. M-au șters pe barbă, au râs și mi-au zis *mazel tov* și *tsimmus tov* și *hei, hei, Israel.*

Am făcut infecție chiar în noaptea aceea.

3
Cine l-a ucis pe tătuca?

Cine a făcut-o? Cine l-a omorât pe cel de-al 1 238-lea bogătan al Rusiei? Cine și-a pătat mâinile cu sângele acestui martir? O să vă zic imediat cine: Oleg Elanul și văr-su, sifiliticul ăla de Jora! Cum am aflat? Pentru că toată scena a fost înregistrată de Andi Schmid, un turist german în vârstă de nouăsprezece ani, din Stuttgart, Germania.

În noaptea în cauză, Herr Schmid se afla pe o barcă de agrement care ajunsese în dreptul Podului Palatului din St. Petersburg. În timp ce savura plăcerile amfetaminei și ale muzicii house ce se auzea în surdină pe punte, filma cum un pescăruș rus ataca o pașnică pereche formată dintr-un adolescent englez cu o moacă de scrumbie clăpăugă și încântătoarea lui mamă.

— N-am mai văzut niciodată un pescăruș atât de furios! le declară el a doua zi organelor de poliție și mie, sigur pe sine în pantalonii ăia largi și sârmoși și în tricoul pe care scria PHUCK STUTTGART, cu fața ascunsă sub borcanele lentilelor Selima, ce aruncau totuși o penumbră de inteligență peste ochii lui tineri și lipsiți de strălucire. Îl lovea încontinuu pe săracul puști! se plânse Schmid. În Germania păsările sunt mult mai prietenoase.

De pe caseta lui Schmid surprindem imagini cu pescărușul ce se repede cu clonțul însângerat asupra familiei britanice, cu britanicii care-i cer îndurare, cu oamenii de pe vapor arătându-i cu degetul și râzând de acei venetici... Iată și colosalii piloni de piatră și, după ei, uite și felinarele din fontă (odată, prin anii '80, în vremea *perestroikăi* lui Gorbaciov, am mers cu tăticu' la pescuit, pe Podul Palatului. Atunci am prins un biban

care-i semăna la perfecție. În cinci ani, după ce ochii mei vor căpăta strălucirea vieții rusești, o să-i semăn și eu).

Apoi, camera lui Schmid se răsucește la 360 de grade pentru a arăta St. Petersburgul într-o noapte călduroasă de vară, cerul pictat într-un azuriu artificial, zidurile groase ale Fortăreței Sfinții Petru și Pavel scăldate în lumini aurii, Palatul de Iarnă ondulându-se lin în nestinsele luciri crepusculare ca o barcă trasă la mal, trupul greoi al Domului Sf. Isaac, înălțându-se deasupra tuturor... Ah! Ce-a scris Mandelstam despre asta? „Leningrad, e prea devreme ca să mor!"

Și, exact în clipa asta, când pescărușul se aruncă într-un ultim asalt nemilos, scoțând niște sunete slave, iată că apar pe pod un jeep Mercedes M-Classe (modelul ăla care arată de parcă ar fi versiunea rotunjită futurist a fostelor mașini ale Miliției, alea de-l înhățau pe tăticu' și-l duceau la mititica), urmat de o Volga împlătoșată, care seamănă cu un tatu american. Dacă te uiți mai atent la ultima mașină, aproape că vezi capul tătucii, rotund ca un bostan, cu un smocușor de păr ca de bebeluș pe creștetul lui pleșuv... Vai, tăticu' meu, tăicuțul meu mort și ucis fără milă, mentorul, prietenul și părintele grijuliu ce-a vegheat peste copilăria mea! Îți mai aduci aminte, tăicuță, cum îl băgam într-un bidon de lapte pe câinele antisemit al vecinului nostru și apoi ne pișam cu rândul pe nasul lui? Dac-aș putea să cred câtuși de puțin în „lumea de dincolo" sau că ai ajuns în locul acela mai bun despre care vorbeai, când stăteai cu coatele sprijinite în sosul de hering vărsat pe masa din bucătărie! Dar îmi este foarte clar că după moarte nu mai rămâne nimic din noi, că nu există nici o „lume de dincolo", în afară de „lumea nouă", de New York... of, și americanii ăștia nu vor să-mi dea viza, tăicuță! Sunt captiv în această țară oribilă pentru că tu ai omorât un *biznizmen* din Oklahoma, iar acum tot ce-mi mai rămâne de făcut este să-mi amintesc cum erai tu pe vremuri... Iată ce povară poartă unicul tău copil: să rememoreze cu pioșenie viața unui om aproape sfânt.

Bine, bine... știu că trebuie să revin la povestea cu înregistrarea video! Iată cum și al doilea Mercedes din convoi trece peste Podul Palatului, după care vedem doi inși pe o motocicletă,

chiar pe sifiliticul și umflatul de Jora (crăpa-i-ar boașele de sifilis, exact ca lui Lenin!) și, în spatele lui, inconfundabila freză cu moț a lui Oleg Elanul! Motocicleta rulează pe lângă Volga; dar iată că pe deasupra zboară o mină antipersonal – sau, mă rog, un cilindru închis la culoare care seamănă cu o mină (dar cine a apucat să vadă o mină? Noi, de exemplu, n-am apucat, pentru că n-am fost trimiși în Cecenia să luptăm cu băieții cei răi) – aruncată direct prin trapa mașinii, urmează încă vreo cinci cadre, după aceea un fulger: pescărușul abandonează năpăstuita familie de britanici, acoperișul Volgăi este catapultat (și odată cu el – am aflat abia mai târziu – capul lui tata), iar din mașină iese o dâră de fum... Buuuuuuum!

Și așa, iertați-mi limbuția, am devenit orfan, sărăcuțul de mine. Fie ca alinarea cerșită cu lacrimi în ochi la zidul Sionului sau Ierusalimului să se pogoare și asupra mea! Amin!

4
Rouenna

Când am absolvit Accidental College, cu toate onorurile care i se pot acorda unui evreu rus și gras, m-am hotărât, la fel ca mulți dintre tineri, să mă mut în Manhattan. Cu toată educația mea americană, rămăsesem în adâncul sufletului un cetățean profund sovietic, marcat de un soi de megalomanie stalinistă. Așa că, imediat ce am aruncat un ochi pe topografia Manhattanului, mi-am ațintit privirea spre Turnurile Gemene de la World Trade Center, giganții care străluceau în soarele după-amiezii ca niște faguri cu 110 etaje. Abia ei mi se păreau realizarea deplină a realismului socialist, abia ei erau împlinirea anticipației din cărțile science-fiction ale copilăriei! Eram îndrăgostit lulea de ele.

Aflând destul de repede că nu-mi pot închiria un apartament în clădirile complexului, m-am instalat pe-un etaj întreg al unui zgârie-nori construit la începutul secolului. Îmi petreceam serile mutându-mi fundul de pe-o parte pe alta a sofalei: imediat ce razele soarelui picau pe creștetul Statuii Libertății, Turnurile Gemene deveneau o fascinantă tablă de șah, cu ferestre luminate și întunecate, și-apoi, după ce trăgeam câteva fumuri de marijuana, arătau exact ca o pictură vie de Mondrian. În consonanță cu atmosfera *art deco* a apartamentului meu, am făcut un stagiu într-o fundație artistică de prin apropiere, susținută financiar de o bancă foarte influentă. Toată treaba a fost aranjată de cei de la *Career Office*-ul Accidental College, specializați în găsirea unor servicii foarte atrăgătoare din punct de vedere social, dar puțin motivante din punct de vedere material pentru tinerii absolvenți, domni și domnișoare. Astfel încât, decorat cu toate medaliile lucioase căpătate la Secția de studii

multiculturale a Accidental College, mă duceam în fiecare dimineaţă la turnul filigranat al bancherilor, aflat la trei străzi distanţă de casa mea, ca să-mi îndeplinesc, preţ de câteva ore, datoria.

Colegii de serviciu mă priveau ca pe o curiozitate locală, deşi nimeni nu-l întrecea în ciudăţenie pe un alt individ care, la masa de prânz, se ducea în baie îmbrăcat într-un costum de hamster şi, fix o oră şi-un sfert, plângea de-i sărea cămaşa de pe el (nu mai e nevoie să precizez că era unul dintre foştii mei colegi de la Accidental)! De câte ori se spuneau vorbe de duh legate de dupăiala rusnacului somnoros şi mare cât un Gargantua prin birouaşele devenite deja prea strâmte, eu trebuia să spun ceva de genul: „Malevici!" sau „Tarkovski!", lăsându-mi medaliile de la Secţia de studii multiculturale să fie umbrite de strălucirea realizărilor compatrioţilor mei.

Până la urmă l-au concediat pe hamster.

Pentru absolvenţii de colegiu americani viaţa este o sărbătoare nesfârşită. Lipsiţi de grijile familiei, aceştia se suie pe acoperişul blocurilor şi dau petreceri vesele, unde meditează asupra copilăriei pline de gadgeturi şi câteodată se sărută pe buze şi pe gât. Propria mea viaţă era cam la fel de dulce şi fără urmă de complexitate, dar îmi lipsea una dintre piesele importante: gagica. Nu mi se pripăşise prin preajmă nici o femeie de culoare, ambiţioasă şi muncitoare, cicălindu-mă să-mi mişc curu' de pe canapea, şi nici o polineziancă exotică, cu pielea galbenă şi maro, nu încerca să dea culoare vieţii mele monocrome. Aşa că în fiecare weekend urcam pe aceste acoperişuri, locul de întâlnire al grupurilor de absolvenţi de la Accidental şi de la colegiile similare, acolo unde înaltele adevăruri şi speculaţiile se întreţeseau într-o adevărată reţea de sârmă ghimpată, întinzându-se de la Napa Valley la Gstaad. Am băgat la cap toată această informaţie, făcând observaţii fine şi glume absurde, însă adevăratul scop pentru care mă aflam acolo era unul mult mai convenţional: căutam o femeie care să mă accepte aşa cum eram, cu fiecare kilogram în plus şi cu gândacul strivit şi purpuriu dintre picioare.

Nu aveam de câştigat nimic din întâlnirile astea, dar eram apreciat în felul meu. De fiecare dată când apăream urcând scările înghesuite spre terasă, fetele şi băieţii strigau: „Vine Snack Daddy!" Pe atunci, fetele beau cu paiul şampanie din belşug, iar băieţii dădeau pe gât sticle de-un kil, pline cu licoare de malţ, şi după aia se ştergeau la gură cu căptuşeala de la cravatele subţiri. Încercam să ne comportăm cât mai „urban", ferindu-ne, totodată, să fim papagali, iar ochii noştri scrutau fugar umbrele ameninţătoare ale constelaţiilor de blocuri sociale, întunecând orizontul. Pe mine mă găseai de obicei la masa cu gustări unde, învelit ca un paşă în straturile de grăsime protectoare, înmuiam un morcov în bolul cu *dip* din brânză feta şi spanac. Fetele mă considerau confidentul ideal pentru că, la gabaritul meu, arătam exact ca un fel de unchi simpatic. Turnau în mine găleţi întregi de şampanie, vărsând lacrimi amare din cauza foştilor prieteni, nişte *şlemili* care erau şi prietenii mei, dar pe care i-aş fi trădat bucuros în schimbul unui singur sărut occidental, cu gust de spanac şi de brânză feta.

Îmbuibat cu şampanie, mă întorceam în locuinţa mea imensă şi goală din Wall Street, mă dezbrăcam şi mă lipeam de ferestre, lăsând luminile oraşului să-mi clipească pe trup. Câteodată dădeam drumul unui bocet adânc, anume compus pentru exilul meu. Luam în căuşul palmei ce mai rămăsese din micul *hui*, apoi plângeam pentru tata cale de cinci mii de leghe spre est şi spre nord. Cum putusem să-l părăsesc pe singurul om care mă iubise vreodată? Căci, aşa cum Neva curgea netulburată spre Golful Finic, Nilul spre deltă, iar Hudsonul se adăpa din vreun izvor al bogăţiei de pe întinsul Americii, şi eu ţâşnisem ca un gheizer din trupul tatălui meu.

Simţindu-mă îngrozitor de singur, începeam să vorbesc în dodii, spre Turnurile Gemene, pe care le botezasem Lionia şi Gavril, rugându-mă la cele două icoane mătăhăloase să-mi dea stabilitatea, răceala, liniştea şi invincibilitatea lor. Câteodată, când îmi trecea vreun elicopter pe deasupra capului, cădeam în genunchi, implorând să fiu salvat, ridicat din mijlocul petrecerilor de pe acoperiş şi al umbrelelor de pe terase, să fiu lăsat într-un New York răsfrânt, cu clădirile săpate adânc, penetrând

până în centrul pământului așa cum îmi doream și eu să pătrund între coapsele nervoase ale fostelor colege, acele californience isteţe și imposibil de fraierit, parcă sculptate din calcar autohton și din tuf roman, sursă înmiită de inspiraţie faţă de toate manualele marxiste aflate în biblioteca Accidental-ului!

Și uite că într-o zi norocul dădu peste mine. Iată cum s-a întâmplat. La prânz îmi plăcea să merg într-un bar de pe Nassau Street, unde obișnuiam să îmbuc câteva sendvișuri cu pui și parmezan și aproximativ un galon de cremă de caramel. Pentru cei care nu cunosc această parte a Manhattanului, strada asta merge paralel cu Broadway-ul și se pierde în a patra dimensiune, într-o zonă necartografiată, desprinsă, o treime din Melville și două treimi din Céline. Aici îmi rotunjeam prânzul cu câteva vodci, de vorbă cu prietenul meu, un evreu ca un prâsnel, broker în Long Island, ce renunţase de mult la ideea că-i capabil să insufle vreun sentiment femeilor sau că o să mai găsească vreodată căldura lor. Îl chema Max, desigur.

Barul ăsta avea o șmecherie – și încă una foarte eficientă: chelneriţele nu purtau decât bikini. Dacă-ţi luai o tequila la un preţ mai special, ele-și turnau suc de lămâie în crăpătura dintre sâni, apoi presărau niște sare deasupra și te invitau să lingi treaba aia (după care dădeai pe gât paharul cu băutură). Astăzi, *body shot*-ul a devenit parte integrantă a ritualurilor americane, dar pe vremea aceea mie și lui Max ni se părea că am atins culmea depravării.

Într-o după-amiază mă înveseleam alături de alţi muşterii din Wall Street, îndemnându-le pe două chelneriţe blonde să se sărute – ceea ce mai făceau uneori, dar numai pentru un bacșiș gras –, când iată că apare una nouă, care târâia în urma ei o frunză de palmier (tema localului era tropicală). Ochii ei se opriră imediat asupra mea:

— Fute-m-aș!... rămase ea cu gura căscată, scăpând frunza de palmier și făcând o mișcare drăgălașă de parcă ar fi vrut să se frece la ochi. Ohoho, tataie!

— Fii drăguţă cu Mișa, mârâi alta la ea.

— Da, asta-i una dintre regulile casei, se auzi un chicotit.

Mă ştiau generos la bacşişuri şi săritor în caz de avort. Cu toate că majoritatea erau fete needucate din Bronx, chelneriţele mă tratau de parcă aş fi fost un copil inocent, adică exact invers decât studentele de pe terasele blocurilor, care se comportau de parcă aş fi fost un european bătrân şi înţelept. Vreau să subliniez că săracii cu duhul deţin adesea o înţelepciune şi o viclenie numai ale lor.

— Ia mai tăceţi, căţelelor! le închise gura colegelor ei, în timp ce-şi dădea jos blugii. Sexul i se profila în chiloţii strâmţi, ca un revolver în teacă. Îmi place tipu' ăsta!...

— Cred că te place, îmi şopti Max la ureche, împroşcându-mă pe obraz cu un tir de scuipat ce mă gâdilă uşor.

Apoi îşi puse mâinile pe bar, iar capul îi căzu pe masă. Ăsta era semn că i se făcuse rău, ceea ce se întâmpla adeseori după prânzurile noastre.

— Bună, am intrat eu în vorbă cu tânăra.

— Salut, grăsunule! răspunse ea. Îţi plac dolofanii mei?

Cu nişte mişcări din degetele mari, şi-a îmboldit sfârcurile, care apoi reuşiră să se înalţe de capul lor, ca două animale timide ţintindu-se de după un gard.

— Vrei nişte dulceaţă din cupele astea, domnule?

— Chiar foarte mult! i-am mulţumit eu. Da' să ştii că am şi eu o pereche destul de frumuşică.

Mi-am ridicat podoabele în căuşul palmelor şi-am început să-mi frec sfârcurile. Celelalte chelneriţe se tăvăleau de râs, ca de obicei.

— Puneţi-l pe Mişa la servit! strigă una dintre ele.

— Da' să ştii că eşti haios! recunoscu şi noua chelneriţă, apoi se apropie de mine şi începu să mă tragă de păr. Da' cân' sunt' io la aparat, tu te benoclezi numai la ţâţele mele, auzi? N-am nevoie de concurenţă!

— Au, am strigat eu, că mă trăgea destul de tare. Am glumit!

Nu mă mai trăgea de păr, dar îl atingea în continuare, bătând uşor cu palma pe ultimul rând de grăsime de pe gât. Îi puţea gura – a lapte acrit, a alcool sanitar, a ţigări, a stricăciune postindustrială. Dar mi se părea frumoasă în sărăcia ei. Îmi amintea de un manechin de culoarea măslinei dintr-o vitrină din

Leningrad. Felul în care acel manechin era înclinat peste masa de biliard, cu tacul în mână, sugera că știe mai multe despre sex decât alte femei din oraș, mai multe chiar și decât ștoarfele de la hotelul Octombrie Roșu. În orice caz, noua mea prietenă arăta ca și cum ar fi deținut înțelepciunea în domeniu. Avea o față lătăreață, ochi mici și căprui de metisă, poate că era un pic cam pământie pentru că n-o văzuse soarele și de la lipsa de vitamine, dar avea un pântec ațâțător și umflat, de parcă ar fi fost însărcinată (deși purta în burtă nu un copil, ci cantități industriale de mâncare semipreparată). Sânii îi atârnau grei.

— Ești evreu? mă întrebă ea dintr-odată.

Max se trezi imediat ce auzi cuvântul „evreu".

— Ce? Ce? Ce-ai zis? întrebă el buimac.

— Da, sunt evreu laic! am declarat eu cu mândrie.

— Puteam să jur! zise fata. Ai față de evreu!

— Stai puțin!... Stai puțin! murmură Max.

— Uite ce față simpatică ai, continuă fata. Dom'le, îmi plac ochișorii ăia albaștri și zâmbetul ăla dolofan – mânca-te-ar mama! –, dacă ai slăbi câteva kile ai putea să devii un star de cinema din seria grăsanilor.

Apoi și-a întins mâna peste bar și mi-a atins bărbia, iar eu m-am înclinat ca s-o sărut, încălcând toate legile nescrise ale casei.

— Eu sunt Mișa, m-am prezentat curtenitor.

— Pe mine mă cheamă Desirée, da' numai la bar. Ție o să-ți zic numele meu adevărat: Rouenna, șopti ea înclinându-se spre mine, cuprinzându-mă într-un damf de fast-food ce mă chema la viața adevărată și zdruncina îngrăditura antiseptică a existenței mele de la Accidental College.

— Bună, Rouenna! am răspuns eu, dar m-am pomenit din senin cu o palmă peste obraz.

— La bar îmi zici numai Desirée, ai auzit?! șuieră ea, supărată.

— Iartă-mă, Desiree... am zis, fără să mai simt nici o durere datorită farmecului produs de cunoașterea numelui ei adevărat.

Chiar în clipa aceea, un alt client mi-a răpit-o ca să-i lingă sarea și sucul de lămâie dintre sâni. Am refuzat să reținimaginea unui nas bubos turtit între sânii ei sau sunetul lipăielilor acelui ins, dar îmi amintesc și acum cât de demnă părea atunci

când s-a îndreptat de șale și s-a șters cu un șervețel de balele lăsate de ăla.

— Băi, evreiașilor, veniți să lingeți niște *Manichewitz*[1] dintre căprioarele mele! strigă la mine și la Max.

— Ia stai un pic! spuse Max.

— Stai flexi, băiete! răspunse ea. Am fost deja la vreo cinșpe *mitzvah*-uri!

— Ești evreică? sări Max.

— Nee, dar am și eu niște prieteni... răspunse ea.

— Atunci, ce nație ești? continuă Max.

— Păi, sunt jumate portoricană. Jumate nemțoaică. Jumate mexicancă și irlandeză. Da' m-au educat niște dominicani.

— A-haaa, deci ești catolică! jubilă Max, satisfăcut că nu-i evreică.

— Eream catolici, da' au venit niște metodiști și ne-au dat de mâncare. Așa că am zis: Fie! Și-acum suntem și metodiști.

De la discuția lor teologică aproape că m-a apucat plânsul. Chiar în clipa aceea lacrimi grele și abundente de sudoare îmi cădeau printre picioare, chiar în locul unde gândacul strivit și purpuriu dădea semne că devenise sensibil la prezența Rouennei. Jumate portoricană. Și pe jumate nemțoaică. Jumate mexicancă și irlandeză, și cealaltă jumate – cine știe ce alte nații ale pământului?

După ce-a ieșit din tură am invitat-o la mine să-mi vadă bârlogul și, cum sunt ridicol ca toți rușii, nici n-a intrat bine pe ușă și i-am zis că o iubesc.

Totuși, nu cred că m-a auzit, dar a fost impresionată de stilul meu de viață.

— Mânca-ți-aș, grasule! zise Rouenna cu o voce răgușită, amplificată de apartamentul mare cât un hangar. Cred că în sfârșit m-am scos!!! exclamă ea, în timp ce se uita la mica mea colecție de artă modernă. De ce ți-ai umplut casa cu sculele astea enorme?

---

1 Din germ. „putere, înțelepciune bărbătească".

— Sculpturile alea? Păi, cred că au fost inspirate de-un motiv brâncuşian.

— Măi, tu eşti pe invers!

— Ce? Nu, deloc! Deşi recunosc că sunt prieten şi cu câţiva homosexuali...

— Ce-ai zis?

— Homosexuali...

— Doamne fereşte! Omule, de unde-ai picat? râse ea şi apoi îmi arse una drept în burdihan. Glumeam şi eu, zise ea. Te iau mai tare ca să văd ce-i cu tine, atât!

— Ia-mă tare, am spus eu zâmbind şi frecându-mă pe stomac. Îmi place.

— Da' tu unde dormi, grasule?... Te ataci dacă-ţi zic aşa?

— Ei, mă rog, la colegiu mi se zicea Snack Daddy. Urcă pe scările astea şi ajungi la pat.

Patul meu era făcut dintr-un fel de scândură suedeză foarte groasă, care mă primea c-un fel de ciudă când mă lăsam cu toată greutatea. Iar când Rouenna şi cu mine am dat năvală, scoase un geamăt de-a dreptul înduioşător. Voiam să insist, pe-ndelete, asupra faptului că o iubesc, dar mi-a închis gura cu sărutări şi a început să-mi frământe cu amândouă mâinile carnea de pe piept şi de pe burtă. Pe urmă mi-a desfăcut cureaua şi din pantaloni s-a ridicat un miros de aer stătut. S-a dat înapoi şi s-a uitat la mine cu tristeţe. O, nu! mi-am zis eu. Însă nu rosti decât:

— Eşti drăguţ!

— Eu?

M-am întins pe pat cât eram de mare şi de lung. Tremuram şi transpiram de-a dreptul obscen.

— Fermecătorule! se entuziasmă ea.

— Nooo... eu? Ba chiar deloc! am asigurat-o. N-am mai fost cu o fată în viaţa mea! Mi-au mai luat-o nişte fete în mână, pe vremea colegiului. Şi am aproape douăşcinci de ani!

— Scump foc, asta eşti! Mă tratezi ca pe-o regină... Vrei să fiu regina ta, Snack Daddy?

— Î-hîîîîîîîîî!...

— Dă la mama ce-ai acolo!

Şi-a început să mă tragă de budigăi ca o expertă. Mari cât o velă de vapor, chiloţii îmi acopereau cu pudoare tot mijlocul.

— Nu!... Te rog! mă opuneam eu, ţinându-mă cu amândouă mâinile de ce-mi era mai drag. Am o problemă...

— Crezi că-i prea mare pentru mine? întrebă Rouenna. Nu se sperie mami aşa uşor!

Am încercat să-i povestesc despre hasizii zeloşi şi despre fraţii lor evrei de la spital, măcelarii din Brooklyn. Care om întreg la minte s-ar fi apucat să taie împrejur un biet copil-gigant, ajuns la opşpe ani, după ce fusese băgat cu forţa într-o sală de operaţie puţind a igrasie şi a mâncare chinezească?

Mă luptam din răsputeri, dar Rouenna reuşi să mă învingă. Gogoşarii au fost sfâşiaţi! Gândacul strivit şi purpuriu îşi trase capul înapoi.

Pentru un ochi inocent, buşonul micului meu *hui* părea să fi fost desfiletat din poziţia lui normală şi apoi înfiletat la loc de nişte incompetenţi: avea o înclinaţie de treizeci de grade spre dreapta şi se ţinea de trunchiul *hui*-ului numai în câteva zgârciuri şi copci. Cicatricile roşietice şi purpurii semănau cu nişte creste, întinzându-se semeţ de la scrot la vârf, în timp ce la bază pielea fusese atât de infectată după operaţie, încât, în loc să fie fină şi bine întinsă, arăta de parcă ar fi fost nişte foi de varză creaţă umflate de vânt. Bănuiesc că imaginea unui gândac strivit şi purpuriu ar fi fost o comparaţie mai potrivită pentru starea *hui*-ului meu imediat după tăiere, scăldat în sânge pe masa de operaţie. Acum, organele mele genitale arătau exact ca o iguană violată.

Rouenna se lăsă peste mine, frecându-mi *hui*-ul cu burta ei moale şi catifelată. La început am crezut că numai atât e dispusă să facă, dar mă înşelam. Răbdătoare, se aplecă cu gura deschisă şi începu să sufle cald peste căpşorul roşiatic. Nu trecu mult şi *hui*-ul meu se învârtoşă şi se aburcă obraznic spre orificiul primitor. *Opreşte-te!* m-am mustrat eu în sinea mea. *Nu meriţi asta, scârbosule!*

Dar Rouenna nu mi-a luat micul *hui* în gură. L-a întors pe toate părţile, i-a găsit cea mai hidoasă parte – purtând parcă

urmele bombardamentului de la Dresda – și, în următoarele 389 de secunde (am stat cu ochii țintă pe ceas), l-a înfășurat într-un singur sărut prelung și tăcut.

Stăteam cu privirea ațintită la colecția de scule brâncușiene adunată în locuința mea și eram atât de concentrat, încât săgețile privirilor mele penetraseră cele două rânduri de geamuri.

Pluteam deasupra orașului, privind cu curiozitate în toate direcțiile: cârligele macaralelor din Queens sau din Brooklyn, careurile de blocuri din cărămidă aparentă, cu terasă deasupra; speranțele clasei de mijloc din New Jersey (deja afundat în întuneric), aliniate într-o adâncă resemnare înainte de lăsarea serii; panorama pestriță a Manhattanului, scufundându-se sub linia monotonă a orizontului; ghirlandele de luminițe galbene – tăioase și certărețe – profilând în întuneric fațadele zgârie-norilor; ghirlandele de luminițe galbene – intermitente și difuze – împânzindu-se peste cartierele sărace; ghirlandele de luminițe galbene – piezișe și oportuniste – jucând pe firmele luminoase ale șirurilor de taxiuri. Ah, jerbele de luminițe galbene, aranjate orizontal și vertical peste locul de veci al tuturor speranțelor civilizației noastre!

Deci nu-mi rămâne decât să recunosc față de tata: *Îmi pare rău, tată, dar sentimentul ăsta de plutire, orașul ăsta așezat la picioarele mele și buzele astea pline, îmbrățișând cu căldură ce-a mai rămas din mine, doar ele sunt adevărata mea fericire. Asta-i piroșca supremă!*

Cât despre capii cartierului general din Serviciul de Imigrare și Naturalizare, care au citit cu răbdare povestea cu fata metisă din Bronx și rusul obez, lor le pun o singură întrebare: Ce altă țară ne-ar fi adus unul în brațele celuilalt? Ce altă țară ne-ar fi permis să existăm?

Cad în genunchi și iată ce le mai zic funcționarilor SNI: Vă rog, domnilor...

Și-o să le repet întruna, ca un copil: Vă rog! Vă roog! Vă roooooooooog!

5
Priveghiul vesel

Odată ce-am părăsit „Casa pescarului rus", ne-am înghesuit pe bancheta din spate a Rover-ului și, cu inima frântă de vestea uciderii tatei, am plâns pe umărul lui Alioșa, ștergându-mi nasul întruna cu tricoul lui de la Accidental College. El m-a luat în brațe și m-a mângâiat pe pletele crescute alandala, ca o coroană de salcie, în jurul unui peticuț pleșuv. Poate că, văzuți de-afară, păream o anaconda încolăcită în jurul unui șoarece, însă nu-mi puteam opri șuvoiul de sentimente, revărsate asupra celui mai drag prieten. Chiar și mirosul lui Alioșa din seara aceea era plin de compasiune – sudoarea unsuroasă de la căldură și putoarea peștelui, amplificată de damful de alcool –, astfel că m-am trezit că vreau să-l sărut direct pe buzele alea hidoase. „Nu, ladno, nu, ladno!", repeta el, ceea ce ar putea fi tradus cu „Totul va fi bine!" sau „Asta-i viața!" ori, dacă sunteți un traducător mai puțin milos, cu „Termin-o naibii!".

Ca să fiu sincer, nu plângeam chiar pentru tata, ci pentru un grup de copilași cu care mă întâlnisem iarna trecută la intersecția cu Balșoi Prospekt. Am suferit chiar și o depresie prostească! Am văzut cum încercau să treacă strada vreo doișpe copii de grădiniță, îmbrăcați cu haine nepotrivite și țipătoare, cu șepcile prea mari pentru căpșoarele lor și cu picioarele băgate în niște galoși grosolani, de căpătat. Un băiețel și o fetiță, unul așezat în fruntea coloanei și altul în spate, fluturau niște steaguri gigantice, înștiințându-i pe șoferi că se încumetă să treacă pe acolo. O educatoare tânără și drăguță răspundea de siguranța grupului și-i conducea în direcția potrivită. Cine știe din ce cauză – poate memoria primordială, un moment de slăbiciune în sufletul meu împietrit sau chiar compasiunea unui om mare

pentru tot ce-i mic și neajutorat –, am plâns pentru copiii ăia toată ziua.

Stăteau pe trotuarul aglomerat de pe Balșoi Prospekt, ca un pâlc de îngerași blonzi, ținând cu strășnicie steagurile alea tâmpite, cu fețele bucălate aureolate de aburii pufoși ce încercau să se ridice ușor pe deasupra frigului monumental, ca niște gânduri de copil. Mașinile continuau să treacă nepăsătoare pe lângă ei: și luxosul Audi al bogătanului, și rabla de Lada a celor mai calici. Însă nimeni nu se oprea ca să-i lase să treacă. În timp ce stăteam la semafor, am deschis geamul și, clipind des ca o țestoasă mare, scoasă-n frig, am încercat să întrezăresc ceva pe fețele lor. Alea erau niște zâmbete? Dinți albi și delicați, șuvițe de păr auriu ieșind de sub fortărețele șepcilor și apoi zâmbete recunoscătoare, urmate de râsul copiilor cuminți din Petersburg. Doar educatoarea – tăcută, semeață și demnă, cum poate fi numai o femeie care câștigă treij' de dolari pe lună – părea conștientă de viitorul comun al micuților ocrotiți de ea. După ce s-a schimbat culoarea de la semafor, Mamudov, șoferul meu, s-a băgat în față, călcând pedala cu ferocitatea-i de cecen, iar eu m-am uitat în urmă și l-am zărit pe băiețelul din fruntea coloanei, fluturându-și steagul cu mândrie, de parcă am fi fost în 1971, și nu în 2001, de parcă acel steag purta în continuare emblema unei superputeri. Apoi mi-a răsărit în minte următoarea întrebare: Dacă ar fi să-i dau fiecăruia câte 100 000 de parai, oare viața lor s-ar schimba? Și, odată adolescența încheiată, oare ar învăța să devină ființe umane? Oare virusul istoriei noastre ar putea fi ținut la distanță de cocktailul dolarilor cu miros de umanitate? Oare ar putea să devină, într-un fel, odraslele lui Mișa? Dar, cu toată generozitatea mea, nu puteam întrezări nimic bun în viitor. Poate doar o amânare temporară a alcoolismului, curvăsăriei, atacurilor de cord și depresiei... Am zis odraslele lui Mișa? S-avem pardon! Ar fi fost mai logic și simplu să faci sex cu educatoarea lor și după aia să-i cumperi un frigider nou.

Ca s-o spun p-aia dreaptă, să știți că din cauza lor am plâns pe drumul înapoi de la „Casa pescarului rus". Am plâns pentru copiii unei oarecare Grădinițe 567, mi-am plâns propria

neputință și am plâns pentru toată resemnarea din jurul meu. Apoi, mi-am jurat că o să plâng și pentru tatăl meu ucis.

După ce-am ajuns acasă am început să înghit la pastile, câte trei miligrame de Ativan odată, și să le beau cu Johnnie Walker. O idee bună. Cele două substanțe au conlucrat, în sensul că antidepresivul m-a îmbătat mai tare, iar cantitatea de whisky m-a eliberat din ghearele panicii.

Când m-am trezit, eram întins peste Rouenna, singura femeie din toate pe câte le cunoșteam destul de trupeșă încât să-mi suporte greutatea. Sforăia împăcată, iar sexul ei masiv mi se freca de burtă. Alioșa-Bob intră în dormitor și, odată cu el, se năpustiră pe ușă toate râsetele și zgomotele televizorului de jos.

— Hei, Snack! mă strigă Alioșa-Bob. Probă de microfon, barosanule!

Apoi se uită cu căldură la Rouenna mea, care dormea netulburată și dezgolită pe pat sau – hai să-i zicem mai curând – canapea. Îmi aranjasem camera favorită astfel încât să semene cu cabinetul psihanalistului meu din New York, doctorul Levine. Cumpărasem două fotolii Mies van der Rohe care se potriveau cu divanul, piesă de mobilier semănând la perfecție cu aceea pe care mă lungeam de cinci ori pe săptămână, până când formele sale familiare mi se imprimaseră în carne. Am reușit chiar să găsesc fotografii color reprezentând corturile indienilor Sioux, deși, dintre splendidele desene atârnate pe pereți de doctorul Levine, o copie a schiței aflate fix deasupra canapelei – o pastișă vest-africană la o *Pietà* – îmi scăpase printre degete.

Alioșa-Bob își trecu mâna ușor peste părul meu frumos ondulat și apoi îmi zise:

— Căpitanul Belughin vrea să-ți spună ceva, bătrâne. Coboară să mănânci micul dejun.

Mic dejun? Ce, era deja dimineață? Vedeam pe fereastră cerul gălbejit de oboseală și plin de fumăraia cărbunilor arși în sobe. Asta mi-a făcut poftă de ochiuri rumenite și moi servite ca în Brooklyn. N-am mai răspuns nimic. Mi-am imaginat

că sunt un suferind dintr-un spital și m-am sprijinit cu toată greutatea de umărul prietenului meu. L-am lăsat pe Alioșa-Bob să mă poarte prin cele șase dormitoare goale de la parter, pe sub tavanele cu muluri și pe lângă pereții galben-fumurii, apoi pe scara spiralată din fier forjat, ornată cu șerpi încolăciți în jurul unor mere și montată recent, când probabil că mă lăsasem mânat de un straniu impuls biblic.

Oare la iudei nu exista o perioadă precisă de doliu în urma dispariției părinților dragi? Îmi amintesc foarte clar că, după ce a murit mama, tata m-a pus să stau pe-o cutie timp de-o săptămână și după aceea am acoperit toate oglinzile din casă. Cred că era o chestie legată de obiceiurile noastre, deși se prea poate să fi acoperit toate oglinzile ca să nu ne mai vedem mutrele lăcrimoase și rozalii. În final am vândut oglinzile, împreună cu obiectele cele mai dragi mamei: mașina de cusut americană și două sutiene nemțești. Nu pot uita imaginea tatei, care ieșise în curtea blocului și, cu mâini tremurânde, întindea când sutienul alb, când pe ăla roz, ca să fie cercetate de vecinele noastre. Mai erau zece ani până la era Elțîn, dar se vedea încă din aceste gesturi că tata va ajunge oligarh.

Holul de jos era plin de ruși. Așa-ți trebuie dacă trăiești în Rusia! Servitorul Timofei și polițistul cel tânăr se retrăseseră în bucătărie și făceau o plăcintă cu carne de vânat, cântau cântece de cătănie din timpul concentrărilor în Afganistan și-i făceau tot felul de propuneri indecente bucătăresei mele, Evghenia. Andi Schmid, băiatul care prinsese pe casetă ultimele momente de viață ale tatălui meu, se înregistra cum se târâie pe parchet și cum urlă ca un apucat la terierul cel prost al Liubei Vainberg. Chiar și nefericita văduvă era încă în stare de șoc pe undeva prin sufrageria de la parter, după ce fusese îndopată cu Halcion și cu amfetamina folosită de oaspetele nostru german.

Când mi-am făcut apariția, nimeni nu m-a băgat în seamă. Se puteau lipsi la fel de bine și de cel mort, și de fiul acestuia. La televizor erau trâmbițate știrile dimineții, ministrul energiei nucleare spunea poanta lui preferată, aia cu porcul spinos care chelește. Numai căpitanul Belughin se ridică să dea mâna cu mine.

— Sunt profund îndurerat, rosti el. Tatăl dumneavoastră a fost un om deosebit!

— E mort și îngropat! strigă subordonatul cel tinerel din bucătărie.

— Tacă-ți fleanca, Nica! Ia vezi că o iei peste bot! urlă Belughin la el. Iartă-l pe Nica, se întoarse apoi către mine. Băieții mei se comportă ca niște huligani îmbrăcați în ofițeri.

Apoi, cu mâinile împreunate pe piept, făcu o plecăciune scurtă. Manierele lui Belughin îmi aminteau de țăranii șmecheri din romanele lui Gogol, care știau și când să-și lingușească stăpânii, și când să-i copieze pe cei educați. Timofei, servitorul meu, era o copie infidelă, pentru că lui i se părea că-i mai cuminte să ciordească un calup de cașcaval olandez ori un tricou pe care l-ar fi putut călca după aia cu fierul de călcat Daewoo, dăruit tot de mine, de Anul Nou.

— Cine poate să uite, spuse căpitanul Belughin, cum părintele dumneavoastră scump i-a făcut felul americanului ăluia idiot? Și ce bine ar fi fost dacă i-ar fi căsăpit pe toți! Mă rog, cu frații n-am nimica! Că-s mai civilizați! Uită-te puțin la drăgușul de Andi cum imită un câine... ține-o tot așa, băiete! Cum face cățelușul? Păi face: ham! ham!

— Mă scuzați că vă întrerup, domnule Belughin, interveni Alioșa-Bob, dar ce căutați aici? De ce nu-l lăsați pe Mișa să-și jelească părintele?

— Am venit ca să lămuresc niște treburi, răspunse căpitanul. Am venit ca să vorbesc despre crima îngrozitoare ce ne-a cutremurat pe toți. Sunt fericit să vă înștiințez, domnule Mișa, că am rezolvat misterul morții tatălui dumneavoastră. Tatăl dumneavoastră a fost ucis de Oleg Elanul și de Jora, sifiliticul de văr-su.

— Ah! am strigat atunci, dar nimeni nu s-a clintit. Oleg Elanul și tătuca fuseseră pe vremuri prieteni la cataramă și aliați. Ei au fost cei care au deschis noul cimitir al evreilor ruși, faimos datorită abundenței siglelor de Mercedes clasa S, puse pe pietrele funerare în formă de rachetă. Ca urmare a succesului, proiectaseră deschiderea unui lanț de fast-fooduri americane pe Nevski Prospekt. Au hotărât deci să șteargă de pe fața

pământului interioarele câtorva palate importante, decorate în stilul secolului al XIX-lea, și să le umple cu machete de cartofi prăjiți și de sticle de Pepsi, înalte cât un om. Dar, chiar în clipa în care fiecare dintre cei doi investitori aproape că simțea mirosul dulce al friptanelor de vită frăgezite în vin și ulei, împinși de cârtitori și contabili, tătuca și Elanul și-au declarat război.

Era vremea să zic și eu ceva simțit. Am strâns pumnul mare și asudat și l-am ridicat spre el:

— Răufăcătorii trebuie pedepsiți!

— Da... poți să-i zici și așa... comentă căpitanul Belughin. Da' iată și o altă variantă: Oleg Elanul și guvernatorul Sankt-Petersburgului sunt prieteni din copilărie. Au fost colegi la academia de șah. Au proprietăți învecinate pe lacul Como. Nevestele lor merg la aceeași pedichiuristă, iar copiii și i-au trimis la aceeași școală din Elveția. Elanul n-o s-o pățească niciodată!

— Da' există o casetă cu uciderea tatălui lui Mișa!... interveni iar Alioșa-Bob.

— Caseta poate să dispară! zise Belughin, desenând în aer dreptunghiul casetei și făcând niște semne discrete ca și cum s-ar fi debarasat de ea.

— Și neamțul care a filmat? arătă Alioșa Bob spre Andi Schmid, realizatorul casetei care renunțase acum la tricoul cu PHUCK STUTTGART și își examina cu atenție sfârcurile. El a fost martor!

— Și neamțul poate să dispară! spuse misterios Belughin, tăind aerul cu un gest teutonic și făcând aceleași semne discrete de debarasare.

— Asta-i culmea! se revoltă Alioșa-Bob. N-ai cum să faci să dispară un neamț!

— Pe lângă ăsta mai sunt încă vreo optzeci de milioane și toți arată cam la fel...

Ultima remarcă a lui Belughin fu urmată de un moment jenant de tăcere.

— Poate c-ar trebui să consult un avocat, am spus eu în sfârșit.

— Avocat? râse Belughin. Da' tu unde te crezi, măi băiete? La Stuttgart? New York? Tac-tu-i mort! Asta-i foarte rău pentru tine! Deși poate că nu chiar așa de rău... Toată lumea

știe că nu vrei să ai nici o treabă cu afacerea lu taică-tu, că ești un complicat melancolic. Așa că uite cum facem! Încheiem o înțelegere cu Oleg Elanul. Adică el îți cumpără toate acțiunile lu' taică-tu, care fac douăşcinci de milioane de parai, şi-ţi mai dă un bonus de trei milioane drept consolare că l-a ucis. În total douăşopt de milioane. Tu şi cu Oleg daţi mâna. Fără vărsare de sânge.

Alioşa-Bob îl înfruntă cu un dezgust american pe care nu-l mai afişase de ani de zile. Imitându-i pe ruşii din clasele de jos, îşi scuipă în podul palmei.

— Şi ţie cât îţi dă Oleg Elanul? i-o întoarse el lui Belughin. Da' spune-mi mai întâi cine-a ordonat moartea lui Boris Vainberg: tu sau guvernatorul?

— Eu iau cinşpe la sută, ridică Belughin din umeri. Aşa se ia peste tot în lume. Cât despre răspunsul la a doua întrebare, de ce să scormonim un trecut dureros şi să ne stricăm frumoasa prietenie?

Timofei ieşi din bucătărie cu un platou de colţunaşi cu ciuperci. Ştiam că nu încerca decât să mă calmeze aducându-mi nişte mâncare, dar de data asta nu aveam poftă de nimic, aşa că am aruncat cu un pantof după el. Când pantoful l-a pocnit în cap, mi-am văzut moartea cu ochii (un atac de cord, desigur), la vârsta de patruzeci şi unu de ani, într-un TGV îndreptându-se spre Paris, alături de-o vecină de compartiment care-şi butona isterizată mobilul, cu resturile mesei pripite adunate în poală. Vai de mine şi de mine! Vai, ursuleţule! Nu vreau să pier! Dar cum aş putea să scap?

— Îmi pare rău pentru toţi nefericiţii din jurul meu, am zis în şoaptă. Poate că ar trebui să folosesc cele douăşopt de milioane în derularea unui program pentru copiii de grădiniţă. O să se cheme „Copiii lui Mişa".

Era prima dată, de când ne cunoşteam, când l-am surprins pe căpitanul Belughin uitându-se cu milă la mine. S-a întors spre Alioşa-Bob, iar el, tăcut şi aruncând săgeţi inutile din ochi, asuda abundent.

— Nu-ţi mai bate capul cu idei! i se adresă Belughin. Nu ai cui să te plângi. În Petersburg nu-i decât o singură putere,

iar Boris Vainberg a făcut parte din ea. La un moment dat, a ales să nu mai fie părtaș. Consecințele erau ușor de prevăzut.

— Du-te-napoi la somn, Snack Daddy, îmi spuse Alioșa-Bob. Eu o să mai stau puțin de vorbă cu căpitanul.

Am făcut așa cum mi-a zis. Imediat ce am ajuns în dormitor, mi-am ascuns nasul la subsuoara parfumată a Rouennei. Pe jumătate adormită, s-a rezemat de perna grasă a umărului meu și, cu gura deschisă, a adormit de-a binelea. Disperat ca o pasăre adunând viermi pentru puișorii ei, am sărutat-o pe nasul lucios.

— Scumpuuuuuuleeeee... rosti ea apăsat, printre două sforăituri complicate.

— Te iubesc, i-am șoptit în engleză.

Între timp, pe scaunul de nuc (copiat după cel din Park Avenue pe care se proțăpea doctorul Levine când stătea în spatele meu) servitorul meu o pusese pe păpușa Ceburașka. Ceburașka era o stea a emisiunilor pentru copii de la televiziunea sovietică: ea împărtășea visurile tuturor pionierilor patriei și ne îndemna, cu fețișoara ei smeadă și asexuată, să construim un adăpost pentru animalele vagaboande din oraș. Păpușa asta mă analiza acum cu ochii ei enormi și apoși. Urechile clăpăuge îi fluturau în adierea văratică, încordându-se parcă să-mi audă plânsul.

Rouenna trebuia să plece peste o săptămână ca să-și termine cursurile de vară de la Hunter College din New York. Iar eu rămâneam al nimănui.

6
Tătuca se întoarce în țărână

Nu-mi aduc aminte mare lucru de la înmormântare. Un lucru-i sigur: se adunaseră o grămadă de evrei acolo. Unul dintre kibbutznicii importanți de la sinagoga de pe strada Lermontov mi-a povestit despre cea mai arzătoare dorință a tatei, și anume să mă căsătoresc cu o evreică de-a mea. Ba chiar îmi arătă una – înaltă și slabă, cu ochi alungiți și apoși și cu buze cărnoase și apetisante – care stătea lângă groapă și strângea la piept un buchet de gardenii. Era genul de evreică tristă, capabilă să-ți repete, un an întreg, că viața este serioasă și tragică.

— Arată bine, am recunoscut eu, da' acum o am pe iubita mea din America.

Mi-am lăsat capul pe umărul Rouennei. Era îmbrăcată într-o fustă mini lejeră, punându-i în evidență coapsele și fundul, amintiri palpabile ale felului în care veniserăm cu toții pe lume. Se ridică pe vârfuri ca să-mi aranjeze iarmulca plină de arabescuri asemănătoare cu cele de pe fațada sinagogii, ce-mi stătea ca o blinea tuflită în vârful capului. Era preferata tatei.

— Când ești pregătit să cunoști o femeie adevărată, caută-mă la *shul*[1]! îmi spuse el. Sub nici o formă nu trebuie să rămâi singur în viața asta!

— Ei, nu sunt chiar singur!... am spus arătându-i-o pe Rouenna și trăgând-o mai aproape de mine.

Dar el nu înghițise gălușca.

— Mișcă-te repede, micuțule! mă îndemnă el spre tânăra evreică. Se numește Sara și are o mulțime de pretendenți! mă avertiză, apoi se duse la Liuba, văduva îndurerată, și-o ajută să-și șteargă nasul.

---

1 Școală (idiș).

Liuba arăta ca o epavă: pletele bălaie se încâlciseră pe căpşorul ei delicat, îşi sfâşiase bluza neagră şi transparentă ca o evreică autentică (oare cum de-i intrase în cap că făcea parte din trib?) şi-şi înălţa braţele la ceruri de parcă l-ar fi implorat pe Domnul s-o strângă şi pe ea de pe acest pământ. Urla de durere spunând că nimeni pe lume n-a iubit-o ca tătuca şi căzând sfârşită în braţele tovarăşilor de suferinţă.

Tata îşi dorise să fie înmormântat alături de mama, în sărăcia vechiului cimitir aflat în sud-estul oraşului. Cimitirul se învecina cu o haltă de suburbie, în care se opreau din când în când trenurile umplute cu navetiştii de dimineaţă, pe jumătate conştienţi, scurgând şi ultimele picături din sticlele de bere Butoiul de Aur, rămase de la chiolhanul de ieri, urmate de un marfar ce căra nişte agregate aşezate cu fundul în sus, purtând pe cei doi cilindri legendarele inscripţii: „POLI" şi „MERI".

Mormintele fuseseră vandalizate cu precizie chirurgicală. De pe mormântul mamei mele dispăruse şi spoiala de aur de pe literele gravate, acum şterse şi greu de citit, „IULIA ISAAKOVNA VAINBERG, 1939-1983". Nu mai zic de harpa aurită pusă de tata, probabil ca să arate că mama fusese atât de cultivată! (Zic mersi că huliganii nu-i însemnaseră mormântul cu o svastică dominatoare, aşa cum făcuseră cu pietrele funerare din jur.) Of, săraca mea *mamocika*! Îmi ascundeam nasul mic şi cald în locul moale şi catifelat de sub lobul urechii sale. Şi, oricât ar fi pârâit maşina aia de cusut americană, ea purta acelaşi pulover gri rupt în coate. Din treişnouă până-n opzeştrei... De la Stalin la Andropov! Ce mai perioadă ţi-ai ales să-ţi trăieşti viaţa!

Ar fi fost atât de mândră de mine dacă ar fi trăit să mă vadă ajuns la New York, iar eu aş fi dus-o într-un magazin simplu de unde i-aş fi cumpărat un pulover burghez, viu colorat, cum se poartă astăzi. Frumuseţea mamei nu avea nevoie de injecţii cu Botox sau de haine de pe Fifth Avenue, ca tinerele rusoaice bogate din ziua de azi. Vedeţi? Dacă eşti o femeie cultivată îţi este suficient că faci parte din clasa de mijloc.

Între timp, capriciosul soare nordic ajunsese în crucea zilei şi făcea tot posibilul să ne dea foc la tichiuţe. Se pare că în Rusia

chiar și soarele are înclinații antisemite. Rafale de vânt mirosind a ceva dușmănos și sovietic totodată – poate a polimeri? – ne tapetară cu ambalaje de bomboane ridicându-se din groapa de gunoi aflată lângă locuințele sociale, parțial arse, parțial prăbușite, la fel ca multe alte lucruri de prin apropiere. Cleioase de la urmele de ciocolată și scuipat, ambalajele se prindeau de noi ca niște lipitori, transformându-ne în panouri publicitare pentru delicatese locale precum SNEAKERS și TRII MUȘCHETERI.

A fost o înmormântare *shtetl*[1], un fel de concert *kletzmer* improvizat, minus partea instrumentală. Dar au fost și multe bocete, pe toți i-a durut inima, capetele tinere s-au lăsat îndurerate pe piepturile celor încercați.

— Alinați-l pe copil!!! țipa unul dintre puțoi și mă arăta cu degetul. Săracu' orfan! Dumnezeu să-l aibă în pază!

— Mă simt bine!!! am țipat la rândul meu, făcând semne vagi cu mâna către îndoliatul hiperactiv, fără îndoială una dintre rubedeniile mele mai idioate.

În speranța că o să-mi fac o pomană cu ei odată și-odată (tătuca nu le lăsase nimic), toți îmi strecurau prin buzunare cărțile lor de vizită, mirându-se cum de mă înstrăinasem de familia mea iubită, de verii mei cu creierul cât o nucă, de verișoarele ușuratice și de nepoții hrăpăreți, care roiau pe Nevski în serile de vineri, conducând niște rable ieftine ca să agațe gagici subnutrite, îmbrăcate în boarfe sintetice, dar și muncitori tinerei cu părul nespălat, tuns periuță. Numărul de Vainbergi ce mai bântuiau încă pe acest pământ era o inepuizabilă sursă de uimire pentru mine. Se pare că, între anii '30 și '40, Stalin îmi ucisese jumătate din familie. Nu-s foarte sigur că a dat ortu' jumătatea cea mai nocivă!

Mă urmărea la doi pași servitorul grijuliu, cărând o tășcuță din piele unde pusese, pentru orice eventualitate, niște rulouri din carne de porc și de pui, cumpărate de la faimosul restaurant Eliseev. Alături de acestea, Timofei mai adăugase un flacon de Ativan și o sticlă de Johnnie Walker Black Label, în cazul în care mă apuca tremuriciul. Singurii mei prieteni, Alioșa-Bob și

1 Din germ. *Stadle*, în idiș *shtetl*, oraș mic, provincial.

Rouenna, stăteau într-un colț, înghesuiți unul în celălalt. După înfățișarea demnă și frumusețea lor aproximativă, dar occidentală, ai fi crezut că sunt vedete de cinema. Tot timpul cât a ținut ceremonia m-am chinuit să ajung lângă ei, dar bocitoarele mi se puneau în cale.

Mai-marii sinagogii, niște burtoși bătrâni și fleșcăiți, cu mâinile tremurătoare și cu ochi umezi, intraseră în prim-plan, pomenind adesea despre exemplul de moralitate oferit de tata cetățenilor orașului de pe Neva, cum a stat el ca un stâlp și a susținut pe umerii săi puternici, ca un Atlas evreu și dement, sinagoga de pe strada Lermontov. Dar uite-o și pe evreica ce șade tristă lângă groapa lui! Tăcuta Sara, strângând gardeniile la piept! Chiar lângă inima ei! Pentru că, s-o știți de la mine, nici o inimă nu bate mai puternic (sau mai repede) decât o inimă de evreică! Ah, ce pereche bună am mai face! Am semna împreună actul de renaștere a comunității evreiești din Leninsburg! N-ar trebui să mai stai singur nici o oră în plus! Mișa, băiete, uită de tristețea acestei zile și transform-o în sărbătoare! Ascultă-i pe bătrâni! Arată-le porcilor lipsiți de suflet care i-au făcut felul tatălui tău că...

Mă rog, dacă aș fi făcut într-adevăr un asemenea gest, singura problemă era că porcii lipsiți de suflet amintiți mai sus, adică Oleg Elanul și văr-su, Jora sifiliticul, chiar fuseseră invitați la înmormântare ... După ce Alioșa-Bob îl convinsese că, dacă plec în Europa, fără treij' de milioane de parai e imposibil să supraviețuiesc, căpitanul Belughin i-a târât acolo și pe cei doi, în semn de împăcare. De fapt, lunganul și gălbejitul de Oleg și văr-su cel zdumpeș și rozaliu – semănând, de la distanță, cu Don Quijote și Sancho Panza – deja începuseră să se învârtă prin jurul meu ca să-mi prezinte sincere condoleanțe, în timp ce rubedeniile mele idioate le făceau loc, intimidate de zelul asasinilor lui Boris Vainberg și de faptul că ei făcuseră ceea ce fiecare dintre neamurile mele visase să facă de mult.

M-am ferit de ei, prinzând din zbor și strângând în palmele asudate și mari niște ambalaje de ciocolată ce se țineau scai de mine:

— Taică-tu a fost un om mare! spuse Oleg Elanul, ridicându-şi freza cu un gest nervos şi etalându-şi unica marcă inconfundabilă a personalităţii sale. Un om drept! Un lider! Care şi-a iubit poporul! Mai păstrez şi acum articolul ăla din 1989 din revista americană, când a apărut el dansând cu o stacană de trăscău în mână. Da' oare cum se numea? Parcă „Shabbat Shalom în Leningrad" ... Să ştii că nu ne-a fost uşor împreună, însă toate divergenţele noastre nu au fost decât nişte simple certuri frăţeşti. Şi cred că toţi cei de aici suntem responsabili, într-o oarecare măsură, de moartea lui. De aceea Jora şi cu mine propunem să punem pentru sinagogă câte o sută de *ştuci* fiecare. Poate au nevoie să-şi mai cumpere nişte Tore sau ceva. Ne-am gândit să-i spunem „Fondul Boris Vainberg pentru Renaşterea Iudaică".

O *ştuka* reprezenta valoarea unei „bătrâne", adică o bancnotă de 1 000 de dolari americani, unitatea de măsură principală în universul tatei. O sută de *ştuci* nu era chiar aşa de mult; dacă te prostituai pe Riviera le făceai într-o săptămână. M-am uitat apoi la vârful pantofilor nemţeşti şi am observat că se pusese pe ei un strat transparent şi irizat. Ce pizda mă-sii?!! Cel mai probabil erau blestemăţiile alea de polimeri care pluteau spre noi dinspre calea ferată. Imediat am propus ca, atunci şi acolo, să punem cel puţin câte o mie de *ştuci*, adică un milion de căciulă, dar pentru „Copiii lui Mişa".

— Ştii ce? Hai să punem câte două sute de *ştuci* şi gata! mi-o tăie sifiliticul de Jora, plimbându-şi vârful limbii printre măsele şi arătând exact ca porcul spinos de la Cernobîl de care râdeau ăştia la televizor.

Cel mai înţelept dintre ei a sugerat că le-ar trebui un nou chivot în sinagogă. Cică acolo-şi ţin Torele după ce-au terminat de cântat din ele.

Stăteam încremenit şi-i ascultam pe ucigaşii tatălui meu. Oleg şi Jora erau de-un leat cu el. Toţi trei îşi pierduseră taţii în Marele Război pentru Patrie. Toţi trei fuseseră crescuţi de alţi bărbaţi ce izbutiseră să scape de război, taţi de mâna a doua, bestii murdare, aduse acasă de mamele lor ca să scape de singurătatea ameninţătoare şi brutală. În faţa bărbaţilor din generaţia

tatei mă simţeam lipsit de voinţă. Simţeam într-adevăr fiori de frică şi dezgust atunci când le vedeam mâinile bătătorite şi-mi ajungea la nas duhoarea de vodcă şi mahorcă, însă asta nu mă salva de apăsarea complicităţii. Scursurile astea au devenit conducătorii ţării noastre. Ca să supravieţuieşti în lumea lor trebuia să te schimbi la faţă, ori de câte ori ţi se cerea să fii criminal, victimă ori simplu spectator. Iar eu puteam să joc în fiecare dintre aceste roluri.

— Cum mai stai cu sănătatea? l-am întrebat pe Jora sifiliticul.

Făcu un semn circular în jurul stinghiei şi apoi zise:

— Eh, ştii şi tu cum e, câteodată mai bine, câteodată mai prost... În fiecare zi apare câte ceva. Totul e s-o descoperi în stadiul incipient! Şi-am auzit că au deschis o nouă clinică de boli venerice pe Moskovski Prospekt...

— Dacă nu vrei s-o păţeşti ca Jora mai bine-ţi pui căciuliţa pe castravecior, mă sfătui Oleg Elanul cu o solicitudine părintească, după care am râs cu toţii. Apropo, ce se mai aude cu viza aia? întrebă el. Cred că acuma, că taică-tu-i mort, o să ai mai multe şanse la consulatul american. Vezi? Până şi cele mai tragice incidente au şi consecinţe pozitive...

— Dacă ajungi cumva la Washington, spune-i lu' fiu-meu să nu se mai zbenguie cu spanioloaice şi să se apuce imediat de învăţat! adăugă Jora. Stai oleacă! Acuşica îţi dau adresa lui de mail de la universitate... zise el întinzându-mi un petic de hârtie pe care scrisese cu înfloriturii chirilice: Jora2@georgetown.edu. Şi nu-i spune micuţului *popka* decât atâta: „Michigan, Facultatea de Drept".

Am râs din nou, parcă înţepaţi pe rând de curentul ce trecea prin circuitul închis al triumviratului nostru. Asta m-a surprins puţin şi-am simţit nevoia să le spun o glumă:

— Ştiu un banc bun cu trei evrei, am zis, însă am fost întrerupt de un ţipăt tăios şi provincial:

— Asasinilor! Animalelor! Porcilor! bocea Liuba, de lângă sicriul coborât în groapă. Mi l-aţi luat pe Boris! Mi-aţi luat prinţul iubit!

Înainte să ne dumirim ce se întâmplă, Liuba, se năpusti asupra lui Oleg, făcându-şi loc cu mâinile printre Vainbergii mari

cât niște patriarhi, printre puietul din preajma lor și muierile cu părul portocaliu făcut permanent și încinse cu borsete de piele. Așa cum era, răvășită de lacrimi, roșie ca focul, cu buzele fragede și delicate ca de copil, Liuba arăta teribil de tânără, atât de proaspătă, încât i-am dat instinctiv o mână de ajutor, știind că o asemenea tinerețe nu reușește să supraviețuiască prea mult în Leninsburg; s-ar fi stins la fel ca pistruii din jurul nasului de care scăpase cândva.

— Liuba! am strigat-o.

Căpitanul Belughin nu pierdu nici o clipă și o acoperi pe îndurerata văduvă sub pliurile parpalacului său, apoi o conduse discret către calea ferată, în zona celor două agregate pentru polimeri, răsturnate cu fundul în sus. Bolborosea, pe deasupra bocetelor ei, mantre liniștitoare („E normal... E de la nervi..."). Am reușit totuși să o aud rostind înfundat ultimele cuvinte:

— Ajută-mă, Mișenka! Ajută-mă să le sucesc gâtul cu mâna mea!

M-am întors cu spatele la ea și am dat cu ochii de Sara, frumoasa și neprețuita evreică, ce împrăștia în juru-i un buchet de zâmbete triste, ținând la piept niște ființe palide și catifelate care începuseră să înflorească în mâinile ei. Gardeniile.

Nu după mult timp țărâna l-a înghițit pe tata.

7

Rouenna în Rusia

Atmosferă de ghetou. Partea a II-a

— Uite ce-i, Snack! N-am venit până-n Rusia ca să belesc ochii la picturi uleioase! îmi reproşă Rouenna.

Ne aflam în Ermitaj, mai exact în faţa unui tablou de-al lui Pisarro, intitulat *Bulevardul Montmartre într-o după-amiază însorită*. Rouenna trebuia să plece a doua zi, aşa că mă gândisem să-i arăt patrimoniul cultural inegalabil al oraşului nostru.

— Nu vrei uleioase?... am îngânat-o.

Dragostea noastră newyorkeză durase aproape cinci ani şi tot nu ştiam cum să mă orientez pe întortocheatele coridoare ale minţii ei, care semăna cu o floarea-soarelui împingându-şi înainte platoşa de seminţe în timpul unei furtuni de vară.

— Cum? Nu-ţi plac impresioniştii din secolul nouăspe?... am constatat eu cu dezamăgire.

— Păi am venit să fiu cu tine, bubule... răspunse ea mieroasă.

Apoi ne-am sărutat. Eu, o namilă de 150 de kile, într-un trening Puma şi ea, o femeie ciocolatie, îmbrăcată sumar. M-au ars în ceafă privirile supraveghetoarelor, nişte *babuşti* ce începură să cârâie de atâta indignare estetică şi rasială. Asta m-a făcut să o sărut mai cu foc şi să-mi mut mâinile mari şi asudate de pe spatele arcuit pe bucile tari şi bombate.

— Ce-a zis căţeaua aia? a întrebat Rouenna.

— Cei bătrâni n-o să ne-nţeleagă niciodată, am suspinat eu. Ruşii n-au cum...

— Deci ne tirăm, Snack?

— Ne tirăm...

— Hai acasă să ne giugiulim.

— S-a făcut, piticot!

În timpul şederii sale de două săptămâni am încercat să-i arăt Rouennei cum se trăieşte în St. Leninsburg în 2001. Ne-am cumpărat o barcă cu motor şi un căpitan şi am început să colindăm toate canalele şi ungherele acestei Veneţii a Nordului. Ea a zis de câteva ori „uau" şi „mânca-ţi-aş!", mai ales în dreptul palatelor spectaculoase, văruite în nişte culori pastelate şi şterse, care ar fi mers mai bine pe plajele sudice din Miami decât la sudul Cercului Polar. Însă, ca orice om din popor, Rouenna mea vedea locurile şi oamenii cu sufletul, nu cu mintea unui economist sau a unui antropolog.

— Unde aţi băgat cioroii? m-a întrebat ea într-un târziu.

M-am gândit că se referea la cei cu mijloace modeste de trai.

— Păi, sunt peste tot, am lămurit-o.

— Da' unde-s ăia, adevăraţii?

Nu am vrut s-o înfund în suburbii, unde auzisem că oamenii beau apă de ploaie şi se hrănesc cu cartofi cultivaţi în gospodărie, aşa că m-am hotărât să o duc prin împrejurimile râului Fontanka, una din zonele cvasiindustrializate ale Petersburgului, căreia bunicii noştri îi ziceau Kolîmna. La fiecare adiere de vânt, râul Fontanka tresărea în vălurele, iar conturul strâmb al clădirilor din secolul al XIX-lea era spart de căpăţâna postapocaliptică a hotelului Sovietskaia, ridicându-se printre rândurile simetrice de blocuri galbene, cu parterele inundate. Acestea erau înconjurate la rândul lor de şandramale cu pereţi scorojiţi, răspândite haotic şi semănând cu nişte standuri unde se comercializau CD-uri pirat, de cazinoul autohton Mississippi („Departe e America, dar Mississippi curge chiar în ţara ta!"), de un chioşc unde se vindeau cantităţi industriale de salată de crevete, apoi de nelipsita bombă a sirianului, unde până şi shaorma mirosea a vodcă, varză stricată şi a un fel de prefăcătorie.

— Asta-i ce-ţi ziceam mai-nainte! exultă Rouenna, rotindu-şi ochii primprejur şi respirând aerul cu poftă. South Bronx. Fort Apache. Morrisania. Asta-i America, Mişa! Ce ziceai – că ăştia sunt oamenii modeşti?

— Mă rog, m-am fâstâcit eu, crede-mă că nu prea vorbesc cu oamenii de rând. Aici ăştia se uită la mine de parc-aş fi picat

din lună! Pe când la New York e altă treabă: bagabonții de la gurile de metrou mă respectă din cauză că-s mare...

— Pen' că arăți ca un star rap, spuse ea și mă sărută.

— Pen' că sunt într-adevăr un star rap! i-am răspuns, mozolind-o pe buze.

— Poartă-te civilizat! ne apostrofă indignată o *babușka* ce-și făcea de lucru prin preajma noastră și apoi își scuipă în sân.

Rouenna nu era sensibilă la morțile violente și, de aceea, când tata a explodat la Podul Palatului, ea a știut cum să-și țină firea și să mă vindece de melancolie.

— Asta e, zbang!, pac!, poc!, de-acuma tre' să te scoți din chestia asta! Gata, tre' să înghiți gălușca! mă încurajă ea, luându-mă de bărbie și pocnind din degetele de la mâna ailaltă.

— Așa cum înghit cerealele American Rice Krispies? i-am răspuns eu cu un zâmbet. Alea care făceau zbang!, pac!, poc!.

— Ce ți-am zis adineaori? L-ai sunat pe tilică ăla de la balamuc?

— Este plecat la Rio. Are o conferință de psihiatrie.

— Și atunci la ce naiba-l mai plătești? Bine, fraiere... hai că o să te pun eu pe picioare. Jos tot ce-ai pe tine! Dă la mama ce-ai acolo!...

M-am descheiat la bluza de trening și mi-am revărsat șuncile pe canapeaua Mies van der Rohe, așezându-mă cu destulă dificultate în poziția psihanalitică obișnuită. Din cauza grăsimii de pe ceafă sufăr de apnee – sforăi cumplit și mă sufoc. Cel mai rău e când dorm pe spate, și-atunci prin somn Rouenna mă împinge cu piciorul, de parc-ar vrea să-mi facă vânt din pat, și produce o repoziționare instinctivă a șuncilor mele. Dacă ne-ar filma cineva în timpul somnului probabil că ar prinde un fel de mișcări de balet subacvatic.

— Invers! îmi comandă Rouenna, iar eu m-am pus imediat pe burtă. Bravo!

Și-a așternut palmele pe „cocoașa toxică", acel munte de carne, împietrită și prost irigată, un monument al inactivității din timpul celor doi ani de exil rusesc, depozitul întregii mele furii, un fel de anti-inimă așezată la spate și care-mi pompa în suflet tristeți insolvabile. După ce Rouenna a început să frământe și

să modeleze cocoașa inatacabilă, am început să mă cutremur de plăcere și să o implor:

— Ah, Rouenna! Nu mă lăsa! Ah, Rouenna! Nu pleca!

Cocoașa toxică pompa mai departe tristețea, picurând-o în venele groase ca niște odgoane de transatlantic, îngropate în carnea mea. Pe loc mi-a apărut în fața ochilor chipul înlăcrimat al mămicii, care mă pierduse într-o vară în gara de la Yalta și credea că mă răpiseră țiganii și mă mâncaseră.

— Mi-aș fi făcut felul dacă păteai ceva, mi-a spus ea după aceea. Mă aruncam direct de pe faleză!

Fără îndoială că mama mă mințea adesea, așa cum fac mamele grijulii din societățile totalitare ca să-și protejeze odraslele de suferința inutilă. Dar în acel moment am fost sigur că spune adevărul. Și-ar fi făcut felul! Viața ei depindea de a mea. Aveam doar nouă anișori și, dintr-odată, mi-a trecut prin fața ochilor moartea părinților mei – străfulgerarea cancerului –, apoi am îngropat în mine, în măruntaiele pe atunci strâmte, certitudinea acestei revelații.

— Nu respiri prea bine, scumpete! îmi atrase atenția Rouenna.

Amenințat de ideea singurătății iminente, mi s-a pus un nod în gât. Nu mai aveam aer.

— Fă ca mine! mă îndemnă ea.

Inspiră adânc, reținu aerul în plămâni, apoi îi dădu drumul fix în urechea mea stângă. Șederea în Rusia adăugase respirației ei o nouă tentă de unt combinat cu smântână. Iar sânii acoperiți cu un fel de bandană erau garanția că o să învingă în lupta contra cocoașei toxice și a tuturor cărnurilor mele asudate, așezate în jurul odioasei ridicături ca dealurile din jurul Muntelui Etna.

— Te iubesc așa de tare! i-am zis. Te iubesc din toate părțile!

— Și eu te iubesc, mi-a răspuns ea. O să treci și de asta, puiuțule! Nu tre' să-ți pierzi credința!

Credința se număra printre specialitățile Rouennei. Duplexul îngrămădit din Bronx, așezat la intersecția dintre Vyse și 173rd Street, unde locuia familia sa, era plin de Fecioare măslinii din ceramică ținând la piept prunci Isus, iar cincisprezece reproducătoare din gospodăria aceea extinsă aveau grijă de nou-născuții numiți invariabil Felicia, Romero sau Clyde. Peste

tot vedeai numai şuvoaie de lapte matern, supuşenie şi dezolare tăcută, americană. La sfârşitul anilor '70, când Rouenna făcea primii paşi, cineva a dat foc apartamentului lor din Morrisania ca să încaseze asigurarea. Într-o după-amiază au primit pe sub uşă un bilet anonim şi, până seara, „lichidatorii" smulseseră din pereţi toate firele electrice şi toate instalaţiile sanitare. Mama ei a înfăşat-o într-o pătură ca s-o apere de frigul iernii şi apoi, pe la miezul nopţii, blocul lor se adăugă şirului de clădiri care ardeau ca nişte torţe pe malul nordic al râului Harlem. Întăriţi de resemnarea tăcută a celor săraci, membrii familiei sale s-au dus la un adăpost pentru vagabonzi, recomandat de alte rude de-ale lor ce trecuseră prin împrejurări asemănătoare. În cele din urmă, nişte metodişti le-au câştigat încrederea pentru că le-au dat de mâncare. Tot ei i-au găsit mamei Rouennei un serviciu la salubritate, iar uneia dintre bunicile mai tinere şi mai dinamice i s-a dat sarcina de a vinde îngheţată la colţ de stradă (bărbaţii din familia lor spălaseră putina de mult). Apoi metodiştii le-au încurajat să facă cerere pentru locuinţele sociale care, pe atunci, începuseră să revigoreze Bronxul. Prin anii '90, familia Rouennei urcase pe scara socială până la treapta de jos a clasei de mijloc şi îţi dădeai seama de asta când vedeai că interesul pentru bunurile lumeşti, adunate cu tenacitate, se accentua într-un ritm mai susţinut decât psihologia lor urbană. După aia am apărut eu, „unchiul bogat din Rusia, trimis de Dumnezeu", cel care şi-a dat atâta interes în susţinerea fiicei lor. Nu ştiau, săracii, cine pe cine salva!

— Ştiu că te doare sufletul din cauza lu taică-tu, începu să vorbească Rouenna în timp ce-mi frământa cocoaşa, da' tre' să spun că n-a făcut bine...

— Cum? Nu m-a iubit de-ajuns? am întrebat-o.

— Păi te face să-ţi mişti curu' până-n Rusia, i-o trage-n goarnă tipului din Oklahoma, şi-apoi tu nu mai poţi pleca. Or fi fost ai mei duşi cu capul, da' măcar am avut grijă unii de alţii. Să vezi, când i-am spus maică-mii că eşti evreu, şi nu metodist, ea mi-a zis ceva de genu': „Dacă tu eşti mulţumită..."

— În Rusia-i altfel, am răspuns, sărutând-o pe mâna cuibărită sub guşă. Aici, copilul este doar o prelungire a părinţilor.

N-ai voie să gândești sau să te comporți altfel ca ei. Ne naștem și existăm ca să-i facem mândri și fericiți.

— Mă rog, mi-o reteză din scurt. Poate c-ar fi mai bine să te gândești la ce te face pe tine mândru și fericit... Taică-tu-i mort și îngropat!

— Știi ce-ar însemna chestia asta, scumpete? am întrebat.

— Îți stă gândul la prostii?

— Mai bine-am spăla niște rufe!

Când eram mai mic, mama, ca orice mamă de băiețel evreu din Rusia, se ocupa de toate nevoile mele pământești (în afară de una). După ce Rouenna, fascinată de cartierul finanțiștilor, s-a mutat în bârlogul meu de Gargantua, mi-a deschis ochii asupra unei experiențe inedite: spălătoria automată. La început am insistat ca o spălătoreasă profesionistă să se ocupe de chiloții și șosetele noastre, însă Rouenna m-a învățat să prețuiesc plăcerea simplă și metodică de a-mi spăla lucrurile singur. Ea m-a învățat cum să reglez temperaturile, să aleg detergenții și cum să mă comport cu rufele „delicate". Apoi, după ce mașina de uscat se oprea, ne rulam șosetele împreună. Ea făcea niște biluțe perfecte, iar când ajungeam acasă desfăceam o pereche de șosete calde și o încălțam cu vădită satisfacție. De câte ori îmi aduc aminte de șosetele spălate cu mâna mea, mă gândesc la victoria democrației și a clasei de mijloc.

Am condus-o pe Rouenna la demisol. Acolo o mașină harnică deja fusese pusă în funcțiune. Servitorul meu Timofei n-o scăpa din ochi pe o slujnică nou-venită, care sorta treningurile de chiloții mari cât niște parașute.

— Da, da! Așa se face, o încuraja Timofei dând înțelept din cap. Așa-i place stăpânului nostru! Ce fată bună ești matale, Lara Ivanovna!

I-am alungat pe cei doi servitori, amenințându-i că le dau cu papucu-n cap (ăsta-i un mic exercițiu de pantomimă pe care-l execut în fața angajaților mei – pare să-i amuze).

— Rowie, suflețelule, îți mulțumesc că ai comandat din State lavete cu balsam, i-am spus eu cu recunoștință în glas. Aici nu găsesc de-alea bune! Mor după mirosul ăsta de primăvară!

Rouenna cerceta butoanele noii mașini de spălat aduse cu avionul tocmai din Berlin.

— Cum pornește chestia asta, băiețaș?

— Ăăă, păi instrucțiunile sunt în germană.

— Dă-hăă, m-am prins și eu că nu-s în engleză! Fă mai bine și arată-mi, nu mă lua cu povești!

— Ce?

— Arată, nu povesti!

— Ce spui tu acolo?

— Asta-i o chestie pe care o tot repetă profesorul Shteynfarb la cursul de literatură. Ceva de genul că, în loc să expui ceva, mai bine zici ce-ai de zis și-atâta tot...

— Te duci la orele lui Jerry Shteynfarb?

— Ai auzit de el? O, Doamne! E demențial! Tot timpu-mi zice că am un stil autoritar. Și tre' să ai un stil autoritar ca să ajungi mare scriitor!

— Ce-ți zice? am întrebat perplex, turnându-mi detergent direct peste laba mare și asudată a piciorului stâng.

Pe loc, cocoașa toxică a intrat în acțiune, răspândind în tot trupul o undă seismică de disperare și lăsându-mi în gură un gust amar, de medicament. Nu mi-a trebuit mult și i-am văzut pe Rouenna și Shteynfarb în același pat.

Dar, mai întâi, să vă spun câteva chestii despre acest Jerry Shteynfarb. Evident că a fost coleg cu mine la Accidental College și, în calitatea lui de emigrant rus (a venit în State când avea șapte ani), s-a folosit de aura asta ca să urce în ierarhiile universitare. A devenit mare sculă pe basculă la Departamentul de *creative writing* al Accidental-ului și, între timp, și-a tras-o cu jumate din studentele din campus. După absolvire, atâta a amenințat că va scrie un roman, încât lumea l-a crezut pe cuvânt când a scos la interval un bocet despre viața lui de imigrant care, după părerea mea, a avut noroc cu carul. Cred că se numea *Mic îndreptar de făcut labă pentru arivistul rus*[1] sau ceva de

1 Deformare comică a titlului primului roman scris de Gary Shteyngart, *The Russian Debutante's Handbook*.

genul ăsta. Americanii, doar ştiţi cum fac ei!, l-au luat imediat în braţe.

— Ţi s-a pus pata pe profesorul Shteynfarb? întrebă Rouenna.

— Eu îţi zic doar atâta: ai mare grijă! Nu-i văzut prea bine în unele cercuri newyorkeze pentru că-i un tip promiscuu, care se culcă cu toată lumea. Cică nu iartă nimica!

— Vrei să zici că eu sunt ca „toată lumea"? trânti Rouenna capacul maşinii.

— Tu eşti lumea mea! am şoptit timid.

— Să ştii că profesorul mi-a zis că subiectul meu e tare! Nici nu se compară cu romanele despre bogătaşele alea albe care dau divorţ şi stau în Westchester! Şi-apoi eu scriu povestea vieţii mele: despre cum ne-au dat foc la şandrama în Morrisania.

— Şi eu, care mă gândeam că tu-ţi tocesti coatele ca să ajungi secretară, am spus dezamăgit. O secretară-şefă înfiptă şi puternică!...

— Îmi dezvolt intelectul, aşa cum şi tu mi-ai *recomandant*! insistă ea. Nu vreau să fiu numai o gagică educată, vreau să fiu şi o gagică deşteaptă!

— Dar Ro.....

— Nu vreau să mai aud de nici un „dar", Snack! M-am săturat să-mi tot spui ce-i mai bine pentru mine. Ştii pe dracu'! se enervă ea şi, ca să mă convingă, îmi băgă pumnu-n gură. Gata, las-o moartă! Zi-mi ce pizda mă-sii scrie pe chestia asta nemţească!

I-am îndepărtat uşor pumnul şi l-am curăţat de salivă cu o lavetă parfumată. Voiam să-i *arăt*, şi nu să-i *povestesc* despre cât de mult o iubesc, însă m-am simţit neputincios şi slab, pentru că mie nu-mi venea în cap nimic în afară de cuvinte.

— *Kalt* înseamnă rece, *heiß* înseamnă fierbinte, i-am explicat.

La o simplă atingere cu degetul, maşina a pornit huruind bucuroasă. Rouenna se întoarse către mine şi, uitându-se în ochii mei albaştri, îmi spuse:

— Sigur că te iubesc, prostule!

Apoi, cu un salt uşor, de femeie încă tânără, s-a ridicat pe vârfurile picioarelor butucănoase, m-a luat de urechi şi mi-a arătat, cu răbdare, cum mă iubeşte.

8

De-aici înainte, pentru Vainberg există o singură salvare: terapia

După ce-a plecat Rouenna, timp de două săptămâni n-am făcut decât să vegetez pe canapeaua Mies van der Rohe, aşteptându-l pe doctorul Levine să se întoarcă de la Rio de Janeiro. Într-o după-amiază, ca şi cum aş fi plănuit să mă răzbun împotriva posibilului *amour fou* dintre ea şi maleficul Jerry Shteynfarb, am momit două studente asiatice, care veniseră cu recensământul, să mă călărească cinci minute fiecare. Veneau din nişte provincii uitate de Dumnezeu unde trăiau eschimoşi, însă miroseau a rusoaice, căci îmbinaseră la fel de măiastru sudoarea cu mărarul. Ce mai multiculturalism! Până şi asiaticele noastre tot rusoaice erau!... Rezultatele recensământului au fost şi mai şi: se pare că trăiam într-o ţară care se numeşte Federaţia Rusă.

Se apropia luna iulie şi mi-am dat seama că data fatală nu era departe. Se împlineau doi ani de când fusesem îngropat în Rusia. Doi ani? Oare cum trecuseră? În iulie 1999 sosisem în Rusia cu scopul de a-mi vizita tatăl. De unde să ştiu că el îl va ucide pe *biznizmen*-ul din Oklahoma, şi pentru 10% dintr-o fermă de crescut nurci? Deşi poate că simţisem ceva... De când mi-am cumpărat biletul am avut presimţirea că n-o să mai văd New Yorkul foarte curând.

Să ştiţi că ruşilor li se întâmplă adesea chestia asta. Uniunea Sovietică a dispărut, iar graniţele sunt la fel de libere şi neîngrădite ca întotdeauna... Şi totuşi, când un rus reuşeşte să se mute dintr-un univers în altul, ia cu el peste tot acest sentiment al sfârşitului ce-l împinge să accepte posibilitatea coexistenţei unui spaţiu ilogic, ca Rusia, alături de lumea civilizată. Să admită, de pildă, că, în Ann Arbor, Michigan a întâlnit aceeaşi atmosferă ca în Vladivostok. Poate de aceea n-am înţeles eu la liceu concepte

matematice precum *„dacă"* sau *„atunci, rezultă că"*. *Dacă* Rusia există, *atunci* Vestul e-o închipuire; şi reciproca: Rusia nu există *dacă şi numai dacă* Vestul este real şi tangibil. Nu-i de mirare că, atunci când se pomenea de emigrare, am auzit în gura tineretului rus formula „ruperea cordonului". Asta ca şi cum Rusia ar fi fost înconjurată de un mare cordon sanitar. Ori stai cuminţel în colonia de leproşi, ori pleci în lumea largă şi încerci să le dai şi altora microbul fatal.

Îmi amintesc şi de întoarcerea mea. O zi ploioasă. Avionul Austrian Airlines s-a lăsat pe aripa stângă şi am reuşit să zăresc prin hublou, după aproape zece ani de când mă stabilisem în State, pământul meu natal.

Haideţi să punem lucrurile la locul lor: şi Războiul Rece s-a sfârşit cu învinşi şi învingători. Ţara celor învinşi, ca întotdeauna în decursul istoriei, a fost trecută prin foc şi prin sabie. Învingătorii le-au furat aurul, le-au trimis bărbaţii la săpat canale în oraşe îndepărtate, iar femeile au fost puse la dispoziţia armatei victorioase. De pe hubloul avionului vedeam înfrângerea ţării mele: câmpurile părăginite de la marginea oraşului, armura argintie a unei fabrici despicată în două de o forţă inexorabilă, coşul ei înclinat, pe punctul de-a cădea, un cerc de blocuri construite-n anii '70, scufundându-se tăcut spre curtea interioară, ca un grup de bătrâni ce stăteau la sfat.

Se citea înfrângerea şi pe feţele băieţilor care patrulau, împovăraţi de kalaşnikoave, prin faţa terminalului anunţând puţinele zboruri internaţionale. Afişau o atitudine ostentativă, de parcă şi-ar fi apărat ţara tocmai de pasagerii bogaţi ai zborului austriac. Înfrângere la Control Paşapoarte. Înfrângere la Vamă. Şi peste şira spinării, curbată până-n pământ, a oamenilor trişti ce ne implorau să ne ducă în oraş cu Ladele lor rablagite, în schimbul bănuţului râvnit – aceeaşi înfrângere. Dar, printre atâtea chipuri devastate, faţa tătucii, proaspăt rasă şi fără cearcăne, radia o strălucire familiară, nefirească. Arăta ca şi cum ar fi fost pe cale să învingă. M-a gâdilat pe burtă şi, cu un gest bărbătesc, mi-a cântărit *hui*-ul din prohab. Apoi a arătat spre flota de Mercedesuri ce ne aşteptau cuminţi spre a ne duce lin la *cottegiul* cu patru etaje din Golful Finic.

— Nu-s rele vremurile astea noi, îmi zise în loc de bun venit. Mă simt ca-ntr-o nuvelă de Isaac Babel, deși mai puțin amuzantă.

Din cauza activităților sale sioniste de la mijlocul anilor '80 (mai ales pentru că luase cu japca javra antisemită a vecinului și se pișase direct pe botu' ei în fața sediului KGB din Leningrad), tata fusese condamnat la doi ani de închisoare. Iar ăsta fusese cel mai frumos cadou pe care-l putea primi din partea autorităților. Lunile petrecute în închisoare au fost și cele mai importante din viața lui: La fel ca majoritatea evreilor ruși, tata se pregătise pentru meseria de inginer mecanic într-una dintre universitățile sovietice de mâna a doua, însă, în pofida educației, rămăsese în adâncul sufletului un simplu muncitor, nu foarte diferit de noii săi camarazi de celulă, niște indivizi cu cefe groase și mult păr în nas. Printre criminali, tata se simțea în elementul lui. A inventat tot felul de metode de-a face contrabandă cu țigări. A transformat firimiturile de pâine în cremă de ghete, și crema de ghete în vin. A reușit să facă rost de reviste *Penthouse*, a lipit posterele de la mijloc pe spatele unui coleg cu coapse rotunjoare și l-a închiriat cu ora. Până în momentul ieșirii lui din pușcărie se întâmplaseră două lucruri fundamentale: Gorbaciov exterminase grațios mare parte din comunismul acela plicticos și neprofitabil, cu texte sforăitoare și programe detunătoare la televizor, iar tătuca, la rândul lui, își făcuse toate relațiile de care avea nevoie pentru a se reîncarna în persoana unui oligarh rus: georgieni, tătari și ucraineni cu tâmpla asudată de-atâta spirit antreprenorial și dragi ca sarea-n ochi consulatului american, inguși, osetini și ceceni, afișând acea atitudine degajată față de violența publică ce a creat personalitatea atât de rafinată și explozivă a Rusiei actuale. Oamenii ăștia știau ce vor: dădeau cu pumnul și tot cu mâna lor nu se fereau să strângă curvele de gât, să falsifice documente vamale, să deturneze camioane, să pună bombe în restaurante, să înființeze companii-fantomă, să cumpere posturi de televiziune sau chiar să candideze pentru parlament. Ah, erau într-adevăr *kapitaliști*! În ceea ce-l privește pe tata, și el avea să dea ceva la schimb. Avea pe umeri un cap de evreu și era extrem de sociabil, ca orișice alcoolic de fapt.

În plus, mama era moartă. Nu-l mai amenința nimeni că-i dă cu tigaia-n cap! Fără mămica, fără puterea sovietică, fără

nici un ideal – tata putea să facă așa cum îl tăia capul. În fața porților pușcăriei nu-l aștepta decât o Volga sedan, condusă de-un șofer, asemănătoare cu alea în care se plimbau nomenclaturiștii pe vremuri. Și-n spatele Volgăi, cu mâinile în buzunarele salopetei și cu lacrimi grele în ochi, stătea fiul său gigantic și necircumcis.

Am sărbătorit modest împlinirea celor doi ani de când devenisem ostatic al Rusiei. Iulie era pe sfârșite. Nopțile Albe nu mai erau chiar așa de albe, cerul luminos al apusului se colora într-o paletă de nuanțe albăstrii, se îndepărta chiar și perioada de rut a servitorilor mei, căci nu mai auzeam prin casă chemările poftei și nici zgomotul împerecherilor frecvente. Cu toate astea, refuzam să-mi părăsesc canapeaua. Îl așteptam pe psihanalist.

Într-o zi când am fost anunțat că doctorul Levine se întorsese în sfârșit de la Rio, primesc un telefon de la văduva Vainberg, care, cu un ton de armonică plângăcioasă și cumplit de nefericită, m-a implorat să-i acord o întrevedere.

— Spune tu, Mișa, ce mă fac eu acuma? plângea Liuba. Învață-mă cum să fac *shiva* pentru cei morți. Care-s obiceiurile evreiești?

— Păi, stai cu fundu' pe-o cutie de carton? am întrebat-o eu.

— Stau pe un *toaster* stricat...

— Merge și ăla. Acuma, du-te și acoperă toate oglinzile din casă. Și poate c-ar trebui să te abții vreo câteva zile de la mezelurile din porc...

— Sunt singură cuc!... îmi răspunse un firișor subțire și automat de la celălalt capăt al firului. Taică-tu-i dus. Trebuie să mă conducă o mână puternică, de bărbat.

Discuția asta antediluviană mă cam scotea din sărite. Mâna puternică a unui bărbat? Isuse!!! Apoi mi-am adus aminte de Liuba și de atitudinea ei demnă la înmormântarea tatei, când încercase să se arunce la gâtul lui Oleg Elanul. Și m-a cuprins tristețea pentru ea.

— Unde ești acum, Liuba?

— La *cottegi*. Mă coșesc țânțarii. Vai, Mișa, tot ce ating îmi aduce aminte de tatăl tău. Uite!... și candelabrul ăsta evreiesc

cu şapte braţe, şi cutiuţele alea negre pe care şi le înfăşura în jurul braţului. Iudaismul e atât de complicat!

— Poţi s-o mai zici o dată! Că eu mi-am pierdut juma' de *hui* din cauza lui!

— Poţi să treci pe la mine? întrebă ea. Am cumpărat nişte prosoape portocalii.

— Am nevoie de odihnă, *sladkaia*! i-am răspuns. Poate o să trec peste vreo săptămână sau două.

Ah, săraca Liuba! Ce-o să se aleagă de ea? Avea douăzeci şi unu de ani. Şi frumuseţea ei deja pălise. Da' pe mine ce naiba mă apucase să-i zic *sladkaia*? *Sladkaia*? Scumpa mea?

Timofei îşi târşâi picioarele înăuntru şi, cu un zâmbet bleg şi servil, agăţat de chipul întunecat, îmi spuse întinzându-mi o pungă mare cu medicamente:

— Ţi-am cumpărat alt flacon de Ativan de la Clinica Americană, *batiuşka*. Ştii ce? Şi stăpânul lui Priborkin a stat în pat suferind de depresie... el a luat oleacă de Zoloftuşka şi de Prozakcik şi după aia putea să se ia la trântă şi c-un taur!

— Nu ştiu nimic despre inhibitorii selectivi de recaptare a serotoninei, i-am zis. Aşa că mai bine rămân la medicaţia cu antidepresive.

— Eu nu vreau decât să-l văd pe *batiuşka* cum zâmbeşte din nou şi cum ia papucu' şi-l aruncă tare după mine! zise el înclinându-se atâta cât îi permitea spinarea paradită.

Mi-am deschis *mobilnik*-ul şi am format la doctorul Levine. De obicei, şedinţele noastre începeau la cinci, ora St. Leninsburgului, ceea ce însemna că pe Park Avenue era abia dimineaţă: copacii înviorați ai Americii începuseră să se unduiască peste tufişurile proaspăt tunse, procesiunea de maşini bleumarin se îndrepta spre centru şi-n maşini stăteau producătorii de bani, toţi erau puşi la patru ace şi se spălaseră bine pe mâini. Însemna că, în orice caz, petele de sânge dispăruseră peste noapte.

Mi l-am imaginat pe doctorul Levine: trăsăturile lui semite se accentuaseră de la bronzul prins pe plajele din Ipanema, iar burta i se rotunjise de la cantităţile considerabile de *churrasco*[1] şi fasole. Stătea în camera inundată de lumină, înconjurat de

1 Grătar (port.).

fotografiile pestrițe cu *tepee*[1] Sioux și se uita concentrat la canapeaua de piele din fața sa, cu telefonul pe speaker. Asta sugera poate că vom găsi calea spre un sine mai bun, spre *wigwam*[2]-ul cel mic și înghesuit ascuns și-n inima mea.

— Doctore, mă simt în-gro-zi-tor! am urlat la *mobilnik*-ul meu. Am o grămadă de vise cu mine și tăticu' într-o barcă, vâslind cot la cot pe râul Mississippi, care se transformă în Volga și după aia într-un râu african. Sau, uneori, mai visez că mănânc o piroșcă, iar sărmanul meu tată e-n umplutura ei. Mă simt ca un canibal!...

— Și ce-ți inspiră toate astea? întrebă doctorul.

— Nu'ș! Servitorul meu spune că ar trebui să încep să iau inhibitori selectivi de recaptare a serotoninei.

— Hai să mai lăsăm vreo săptămână până ne gândim cum să schimbăm rețeta.

Îl ascultam pe doctorul Levine și mi se părea că umanitatea vocii lui spărgea pe alocuri distanța inimaginabilă dintre aici și acolo. Mi-aș fi dorit să pot ieși din telefon ca să-l îmbrățișez pe căile eterului, dar poate că mă lăsasem prea tare dus de val. De fapt, atunci când ne întâlneam în carne și oase, respectam o regulă strictă, numită și NMLB („Nu mă lua în brațe!").

— Hai, spune-mi! Cum se manifestă atacurile de panică? întrebă el. Iei în continuare Ativan?

— Mda, da' n-am fost cuminte, doctore!... L-am amestecat cu alcool. E rău ce-am făcut, nu-i așa?

— Exact, nu trebuie să amesteci Ativanul cu alcoolul!

— Deci n-am fost cuminte deloc!

Liniște. Aproape că-l auzeam cum își șterge nasul borcănat și moale. Vara face tot felul de alergii – săracul! –, însă cred cu tărie că asta este singura lui slăbiciune. Deși are aproape cincizeci de ani, doctorul Levine posedă, ca majoritatea americanilor de rangul lui, un piept puternic, ca un atlet tânăr, și un dos micuț, aproape feminin. Nu-s homosexual, Doamne ferește!, da' să știți că de multe ori am visat cum fac amor cu fundulețul acela micuț al doctorului, cum trupul meu mare se zvârcolește cu pasiune și-l acoperă.

1, 2 Corturi amerindiene.

— Vrei să-ți spun că n-ai fost cuminte? spuse el pe un ton egal. Vrei să te fac responsabil pentru moartea tatălui tău?

— Nu! Doamne ferește! Nu! am negat energic. Adică... Să știți că într-un fel întotdeauna am așteptat moartea lui... Aaaa, stați că abia acuma înțeleg ce vreți să spuneți! Ahhh, la naiba!... Aveți dreptate!... Sunt un fiu foarte, foarte rău!

— Nu ești un fiu rău, mă asigură doctorul. Cred că mare parte din problemele pe care le-ai avut în ultimii doi ani se datorează faptului că nu faci nimic. Nu folosești timpul în favoarea ta, așa cum făceai în New York. Iar moartea tatălui tău nu te ajută prea mult în clipa asta.

— Chiar așa, am recunoscut eu. Sunt ca personajul ăla, Oblomov, care nu se dă niciodată jos din pat. Ce aiurea pentru mine!

— Știu că nici nu vrei să auzi de Rusia, mă asigură doctorul Levine, dar, până când găsești o cale de ieșire, poate c-ar fi mai bine să-ți rezolvi cumva situația.

— Î-hîîî... am consimțit, învârtind încoace și-ncolo flaconul de Ativan.

— Uite ce-i! Când stăteai în New York mă băteai la cap cât de frumoasă este Moscova...

— De fapt, St. Petersburg...

— În fine, spuse doctorul Levine condescendent. St. Petersburg... Ei bine, de ce nu începi prin a face o plimbare? Admiră câte ceva din frumusețile pe care le iubești. Relaxează-te și lasă-te furat de altceva decât problemele tale.

Imediat mi-a venit ideea de a petrece o zi minunată la încântătoarele Grădini de Vară. Voi mânca o înghețată pe băț sub privirile războinice ale statuii Minervei. Poate că ar fi trebuit să cumpăr mai multe înghețate atunci când Rouenna fusese în vizită, deși savuram cel puțin cinci în fiecare zi. Of, Doamne, dacă mă purtam mai bine cu ea, probabil că nu s-ar mai fi culcat cu ticălosul ăla de Jerry Shteynfarb și ar fi rămas cu mine în Rusia!

— Chiar așa! i-am răspuns. Asta trebuie să fac!... Clar! Imediat mă-mbrac în pantalonii trei sferturi și-am plecat la plimbare! zisei eu convins și, înainte de-a putea să-mi reprim accesul de sinceritate, am izbucnit: Te iubesc mult, doctore!

Apoi am început să plâng.

9
O zi din viața lui Mișa Borisovici

Entuziasmul cu Grădinile de Vară nu a ținut mult. Toate băncile de la umbră erau ocupate, căldura mă lovea în moalele capului, iar bunicile pioase, trecând agale cu nepoțeii lor, arătau cu degetul spre mine pentru a ilustra pe viu patru dintre cele șapte păcate capitale. Și-n plus, Rouenna mea, teribilista zgomotoasă ce disprețuia chestiile clasice („Măi Mișa, statuile astea ale voastre n-au cur!") dispăruse fără urmă.

— Ia mai dă-i în... *hui*-ul meu! m-am enervat dintr-odată, întorcându-mă spre cecenul Mamudov, ce ședea pe o bancă din apropiere. Hai mai bine la „Acvila de munte" să vedem dacă-i Alioșa-Bob acolo!

— Doar știți că nu poate sta nici o zi fără frigărui de berbec!... îl împunse el pe prietenul meu american.

Ne-am îndreptat, așadar, spre Podul Troițki. Era o zi frumoasă de vară, iar Neva se hârjonea, jucăușă și învolburată, cu pescărușii alunecoși. Alioșa-Bob se postase într-adevăr în spatele unei mese șubrede de la „Acvila de munte" și, după ce trăgea dintr-o sticlă de vodcă, o stingea cu gogoșari și varză murate și usturoiate. Ne-am îmbrățișat și apoi ne-am sărutat de trei ori, ca rușii. Mi-a făcut cunoștință cu tovarășii săi, angajați amândoi la ExcessHollywood, firma proprie care importa și exporta DVD-uri. Primul asigura securitatea firmei și se numea Ruslan Străjerul. Era complet ras în cap și avea o meclă fatalistă. Cel de-al doilea, Valentin, absolvise Academia de Arte Frumoase și se angajase la firma lui Alioșa ca director artistic și ca web designer.

— Bem în cinstea femeilor, mă puse Ruslan în temă. Alioșa se plânge că Sveta-și bate joc de performanțele lui în pat și

amenință să-l lase dacă n-o duce la Boston... Cică vrea o viață decentă-n cartierele moderne de pe malul golfului...

— Trist, dar adevărat! comentă Alioșa-Bob. Da' uite că la Ruslan treaba-i mai groasă... Cică pe el nevasta-l înșală cu unu' din miliție. I-a găsit pete pe chiloți și colanți.

— Și, că-că-când se să-să-rută, se bâlbâi timid și Valentin, zice că-i iese din gât un miros suspect de bărbat.

— Cât despre tânărul nostru prieten, Valentin, povesti Ruslan, să știi că și el are inima zdrobită. S-a îndrăgostit de două prostituate care dansează la sexy-clubul Colorado Father din Insula Vasilevski.

— Păi, atunci în cinstea femeilor să fie! am zis și am ciocnit cu putere.

Clinchetul paharelor trebuie să fi fost un semn pentru georgianca părosă, căci imediat mi-a pus dinainte o sticlă de vodcă neînceputâ și niște frigărui de berbecuț bine pătrunse. Meditativi și tăcuți, molfăiam zgârciuri și crănțăneam rondele de ceapă. Soarele aluneca spre vest, peste canalul de lângă cârciuma dărăpănată, peste zgomotoasa grădină zoologică, unde leii din Serengeti, cândva mândri, trăiau acum mai rău decât pensionarii, și se cam grăbea spre câmpiile mănoase ale Uniunii Europene.

Peste chipurile noastre trecu umbra unei tristeți specifice numai rușilor.

— Că tot vorbeați de femei... am mai turnat și eu gaz pe foc. Uite! Mă tem că și gagică-mea din Bronx, Rouenna, îmi pune coarne cu scriitorul emigrant, compatriot de-al nostru, Jerry Shteynfarb.

— Îl știu pe jmecheru' ăla! sări Alioșa-Bob. Cre' că l-am văzut prin New York după ce-a publicat *Micul îndreptar de făcut labă pentru arivistul rus*. Ăla se crede un fel de Nabokov evreu!...

Ruslan și Valentin făcură grimase la gândul că o asemenea persoană ar putea să existe.

— Cre' că oamenii tineri ar trebui feriți de pericole precum Jerry Shteynfarb!... am spus indignat. Mai ales în școli cum este Hunter College, unde vin oameni săraci și influențabili.

Am băut pentru viețile grele ale oamenilor săraci și influențabili, apoi pentru pieirea imperialismului american, întruchipat de Jerry Shteynfarb. Valentin, artistul, părea cel mai convins dintre toți, mai ales când vărsa paharele și-și înălța cucernic privirea către ceruri. Sfrijit și pământiu, el întruchipa intelectualul slav cinstit și sărac. Avea toate simptomele: țăcălie roșcovană, ochi injectați, păr sârmos, dinți strâmbi, nas ca o cartoafă, ochelari de soare de treij' de ruble, cumpărați dintr-un chioșc de la metrou.

— Nu-ți prea merge la suflet imperialismul american, hmmmm? l-am întrebat.

— Eu îs mo-mo-narhist! se bâlbâi tovarășul nostru.

— Ei, na! Asta-i o poziție la modă printre tinerii din ziua de azi!... am comentat, spunându-mi în sinea mea: „Vai de tine, sărmană intelectualitate rusă! De ce ne mai dăm osteneala să-ți intre-n cap literatură și arte plastice?", și pe urmă l-am întrebat: Și, mă rog, care-i țarul tău preferat, tinere?

— Alexandru I. Stai! Ba nu... al II-lea!

— Marele reformator! Foarte bine! Și-atunci, cine-s depravatele alea cărora le zici prietene?

— Au un număr mamă-fiică, explică artistul din el. Unii își ies din minți de plăcere când le văd pipăindu-se. Sunt din Kursk și să știți că-s foarte cultivate. Elizaveta Ivanovna cântă la acordeon, iar fiică-sa, Ludmila Petrovna, citează pasaje din marii filozofi.

Într-un fel, era emoționant să-l vezi cum insista asupra patronimicelor. De aceea, am intuit ce voia să zică. În fond, asta-i singura cale pe care mai pot merge tinerii noștri raskolnikovi.

— O să le salvez! strigă el, dar eu am știut imediat că nu va face nimic.

— Poate că-ți place mai mult de fiică... am insinuat.

— Amândouă-s familia mea! insistă Valentin. Numai dacă le-ai vedea, mititelele, îți dai seama că nu pot trăi una făr' ailaltă. Sunt ca Noemi și Rut.

La botu' calului, am mai tras câte-un rând, unul pentru Noemi și altul pentru Rut. Încet, starea de spirit aluneca spre sfadă și sentimentalism. Pluteam printre discuțiile din jurul meu.

— Dă-le-n pizda mamii lor! izbucni Ruslan Străjerul, deși nu eram foarte sigur la cine se referea. Din partea mea, să le calce tramvaiul!

Fata din Georgia mai aduse niște frigărui de berbecuț și o felie groasă de *kaciapuri*, un fel de plăcintă autohtonă umplută cu brânză moale. Am cinstit și pentru Georgia, minunata, incontrolabila și răvășita țară de origine a chelneriței noastre. Fata aproape că se aruncase la pieptul nostru și plângea în hohote, plină de recunoștință și rușine.

Apărură pe masă alte sticle de vodcă neîncepute. Câte una pentru fiecare bărbat de la masă.

— Muierea asta-mi fură vârtoșia! rosti Alioșa-Bob cu o voce teatrală, deprinsă de când fusese adoptat de mama Rusie. Cum poa' să-mi facă una ca asta? Ce să-i mai dau? I-am dat și sufletu' din mine! De ce nu poa' să mă iubească-așa cum sunt? Ce crede, că ăia din Boston o așteaptă cu flori?

Am cinstit, deci, și pentru sufletul lui Alioșa-Bob. Am băut și pentru bărbăția lui. Apoi, pentru bărbia alungită, de evreu, și pentru tigva lui rotundă ca o minge de biliard. Scoteam pe nas și pe urechi aburii veninoși care ne bulbuceau prin conducte, iar peste capetele noastre se întinsese arcul unui curcubeu etilic, în vreme ce soarele stătea să coboare pe spirala Fortăreței Sfinților Petru și Pavel, pe care o transformase într-un mare și arzător semn de întrebare. Ca atare, am băut și pentru Sfinții Petru și Pavel.

Pe masă apăruseră alte sticle de vodcă neîncepute. Câte una pentru fiecare bărbat de la masă.

— De ce nu pot să am și eu un website numit www.ruslan-străjerul.com? se plânse Ruslan. De ce trebuie să se cheme www.ruslan-răzbunătorul.org?

— Pen' că www.ruslan-străjerul.com a fost luat, îi explică cu blândețe Valentin.

— Dar eu sunt adevăratul Străjer! Îl știu pe Ruslan Răzbunătorul. E ăla care stă cu mă-sa pe lângă stația de metrou de la Avtovo. E un om de nimic! Toată lumea o să creadă acuma că eu sunt el... Și n-o să mă mai angajeze nimeni să-i fac trebile murdare. O să fiu umilit!...

Am băut deci pentru revenirea în forță a lui Ruslan și a pumnilor lui de oțel. Am băut pentru copilăria sa nefericită. Am băut și pentru website-ul lui.

Încă un rând de sticle neîncepute. Câte una pentru fiecare bărbat de la masă.

— Mi-aș dori ca Rusia să fie tare, zise Valentin, iar America, slabă! Atunci am putea ține capu' sus! Atunci dragile mele Noemi și Rut, dac-ar vrea, ar putea să scuipe-ntre ochi orice barosan de pe Fifth Avenue. Nimeni n-ar mai îndrăzni să dea în ele sau să le oblige să se pipăie!

Am băut, deci, urându-i Rusiei să fie din nou ce-a fost. Am mai băut încă o dată în cinstea lui Noemi și-a lui Rut. Am băut și pentru apropiatul colaps al Americii, în care credea până și Alioșa-Bob, cu toate că deținea pașaportul de american.

— Că tot vorbeam de America... spuse Alioșa-Bob. Ascultă, Mișenka...

Dar nu reuși să termine. Capu-i căzu pe masă, lovit de o stupoare alcoolică.

— Ce-i, Alioșa? l-am întrebat, luându-l de mână.

Am înțeles că prietenul meu pășise pe tărâmul viselor. Trupșorul său delicat nu putea duce atâta cât duceam eu. Așteptarăm câteva minute să-și vină-n fire, ceea ce s-a și întâmplat curând:

— Pfuiiii, zise tresărind. Ascultă, Mișenka: am băut cu Barry de la consulatul american și l-am întrebat pe ticălosu' ăla...

Capu-i alunecă din nou, dar eu l-am gâdilat pe la nas cu un fir de pătrunjel.

— L-am întrebat pe ticălosu' ăla dacă poți să iei viza pentru State, acum, că taică-tu-i mort.

Cocoașa toxică tremură de plăcere, deși mă avertiză că viața poate să-ți rezerve numai dezamăgiri. Am râgâit discret în palmă și m-am pregătit să șterg lacrima ce va fi curs oricum, fie că veștile erau bune ori rele.

— Și? am șoptit eu. El ce-a zis?

— Nu ieși! murmură Alioșa-Bob. Nu-l lasă pe copilu' unui ucigaș. Și tipu' din Oklahoma pe care l-a omorât tac-tu avea niște relații politice... Ăștia din noua administrație îi iubesc pe tipii din Oklahoma. Iar tu o să le servești drept exemplu negativ!

Nu curse nici o lacrimă! În schimb, furia se înghesui în nări şi şuieră cu putere. Am apucat sticla neîncepută de vodcă şi am izbit-o de perete. Din ea zburară aşchii luminoase şi cristaline. Clientela adunată-n „Acvila de munte" amuţi. Cu toţii îşi îndreptară privirile spre mine: vreo câteva capete chiluge, transpirate de la căldură, câţiva bogătaşi ridicând din sprâncene spre bodyguarzii lor, iar ei arătându-mi, la rândul lor, pumnii. Însă georgianul care era patronul restaurantului scoase puţin capul din birou şi, când văzu cine sunt, se înclină cu mare respect înspre mine şi-i atrase atenţia chelneriţei să-mi aducă o altă sticlă.

— Las-o mai moale, Snack! mă sfătui Alioşa-Bob.

— Dacă vrei să faci ceva ca lumea, mai bine-ai arunca-o în americani, zise Ruslan Străjerul. Şi dă-i foc înainte! Din partea mea, să moară toţi arşi de vii!!!

— Eu pe America o vreau! m-am încăpăţânat să spun în timp ce desfăceam dopul la sticla cea nouă şi, contrar etichetei beţivanilor, am scurs-o direct pe gât. New York! Rouenna! S-o iau pe la spate! Empire State Building! Băcănia coreenilor! Salată la discreţie! Spălătoria automată!

Cu un efort de voinţă, am reuşit să mă ridic în picioare. Masa se învârtea în jurul meu ca un caleidoscop de culori şi texturi: frigărui înfipte-n ţepuşe, gălbenuşuri scurse pe plăcintele cu brânză, friptanele băltind în ulei şi sânge. Cum se transformase acest prânz întârziat într-o masă atât de violentă? Şi cine erau toţi cretinii ăştia din jurul meu? Oriunde îmi întorceam privirea, nu vedeam decât ratare şi resemnare.

— Vor un exemplu, da? am izbucnit dintr-odată. Eu sunt exemplu' lor! Cel mai bun exemplu de persoană bună, iubitoare şi onestă! Şi chiar acuma mă duc să le-arăt! zisei, îndreptându-mă spre Mamudov şi spre Land Rover-ul meu.

— Nu te duce! strigă Alioşa-Bob după mine. Mişa! Tu eşti incapabil de acţiune...

— Nu-s eu bărbat adevărat?! am spus, amintindu-mi de refrenul preferat al tătucii.

Apoi i-am ordonat lui Mamudov:

— Du-mă la consulatul american!

Cred că cei de la Serviciul de Imigrare și Naturalizare al Statelor Unite au văzut de toate. Mexicani fugind de coioții de pe lângă Rio Grande. Africani negri ca smoala, băgați în containere și trimiși cu vaporul, ca să se poată furișa în țară, să ne vândă ochelari de soare la Battery Park și apoi să le trimită de mâncare copiilor din Togo. Plute încărcate cu hispanici zdrențăroși, eșuați pe plajele din Miami, unde, deshidratați și morți de foame, cad în genunchi pentru azil politic (totdeauna m-am întrebat de ce nu-și iau cu ei suficiente sticle de apă și gustări pentru o călătorie așa de lungă). Da' oare le-a fost dat să vadă vreodată o persoană bogată și educată, fâstâcindu-se ca o fată mare în fața steagului cu stele și dungi? Au mai văzut în viața lor vreo persoană cu un portofel așa de gros, încât ar putea cumpăra o grămadă de visuri americane, cum se prosternează la picioarele lor pentru bucuria de-a mai vedea o singură dată esplanada din Brooklyn? Au mai văzut vreodată un european cultivat care să prefere ciuperca otrăvitoare americană în locul trufei belgiene? Mai scutiți-mă cu mexicanii, africanii și restu' șlehtei! Într-un fel, cazul meu este cel mai convingător dintre toate. Pentru că-i cel mai mare compliment făcut unei națiuni recunoscute mai mult pentru mărimea pântecelui decât pentru dimensiunea creierului.

În timp ce înaintam pe strada Furștatskaia, Mamudov m-a avertizat că mă plantează-n fața consulatului, iar el se duce să parcheze după colț (mașinile oamenilor obișnuiți n-au voie să staționeze în apropierea sacrului spațiu american).

— N-arătați prea bine, Excelență! îmi zise Mamudov. Ce-ar fi să mergeți acasă și să trageți un pui de somn? În drum spre casă, ne oprim la bordel și luăm o asiatică, iar după aia, la Clinica Americană, pentru un flacon de Ativan. Ce ziceți? Ar fi exact cum vă doriți!

— Ia mai dă-o-n *hui*-ul meu și pe asiatica aia! m-am enervat eu și i-am trântit portiera. Nu-s eu bărbat adevărat, Mamudov?

La poartă am fost întâmpinat de acea atmosferă dușmănoasă pe care o întâlnești de fiecare dată când o ambasadă vestică este nevoită să intre în cadrul unei străzi murdare din Lumea a Treia, de fiecare dată când neutronii și electronii locali trebuie respinși

de protonii, încărcaţi pozitiv, ai Occidentului. Un vânt ostil m-a pălit drept în faţă şi aproape m-a dat de-a berbeleacul. Totuşi, steagul arborat deasupra intrării mă încurajă prietenos, făcându-mi parcă din mână. Am trecut strada şi m-am lovit de zidul tare al celor doi paznici ruşi, unul dintre ei, cu o tunsoare de cezar (ca să ascundă probabil priveliştea tot mai aridă a creştetului său), iar celălalt, ras pe mijlocul bostanului, exact ca un portavion. Amândoi erau cam la două treimi din mine şi păreau îmbuibaţi cu caşă şi cârnaţi ieftini, dar purtau mândrele uniforme cu stele şi dungulițe pe trese.

— Să vă ajutăm cu ceva? mă întrebă portavionul, în timp ce mă bălăbăneam spre afişierul unde, scrise într-o păsărească oficială, fuseseră postate Regulile Umilinţei pentru toţi solicitanţii de viză: *Legea Statelor Unite îl pune pe fiecare solicitant nonimigrant al vizei sub prezumţia de intenţie de imigrare. Solicitantul are responsabilitatea de a elimina această prezumţie.* Cu alte cuvinte: *Toţi sunteţi nişte curve şi nişte hoţi, aşa că nu mai completaţi formulare!*

— Să vă ajutăm cu ceva? repetă portavionul. Fruntea şi bărbia îi erau unite de o singură cută neîntreruptă, de parcă-l scăpase mă-sa-n cap nițel cam des. N-ai ce căuta aici, bătrâne! Consulatul este închis! Cară-te!

— Vreau să vorbesc cu ataşatul pentru afaceri externe, le-am răspuns demn. Sunt Mişa Vainberg, fiul faimosului Boris Vainberg, care-a făcut pipi pe-un câine antisemit în faţa sediului KGB-ului pe timpul Uniunii Sovietice.

Apoi m-am rezemat de peretele consulatului, desfăcându-mi braţele şi arătându-mi pieptul alb, aşa cum face un căţeluş fără apărare în faţa unui dulău mai mare.

— Tatăl meu a fost un mare disident! Mai mare decât Şaranski! Imediat ce americanii o să audă despre sacrificiile sale pentru libertate o să-i construiască o statuie drept în mijlocul Times Square.

Cele două namile îşi zâmbiră cu înţeles. Nu se întâmplă adesea să poţi mardi cu acte în regulă un evreu din Rusia. De aceea, când ţi se iveşte ocazia, trebuie să profiţi de ea. Trebuie să-l mardeşti pe ovrei în numele Bisericii şi al ţării-mamă, altfel ai

să regreți tot restul vieții tale. Provocator, cezarul își arcui musculatura gâtului:

— Dacă nu pleci imediat, mă amenință el, o să ai probleme cu noi.

— Poate că ar trebui să te duci la Ambasada Israelului, sugeră portavionul. Sunt sigur că acolo o s-o nimerești mai bine!

— Ia-ți valiza și la gară! întări și cezarul, repetând faimoasa mantră ce-i îndemna pe evrei să plece-n Israel. Portavionul prinse refrenul și, tot fredonând așa, începură să savureze împreună clipa.

— Stați voi puțin! O să-i zic eu atașatului că la poarta consulatului a pus o clică de antisemiți... am ripostat, împroșcându-mă pe bărbie cu picături alcoolizate. O să lucrați la consulatul de la Ecaterinburg! Deci luați-vă haine groase, pulăii dracului!

Mi-a trebuit ceva timp până să-mi dau seama că mă luaseră la pumni. Știu numai că mă uitam cu privirea pierdută la o femeie care-și bătea covorul afară și am crezut că de la ea veneau zgomotele risipite de-a lungul străzii. Ca să fiu sincer până la capăt, trebuie să recunosc că torționarii mei, portavionul și cezarul, erau doi ruși puternici și adevărați, de vreo treij' de ani, care-și făceau treaba cu furie și devotament. Însă e destul de greu să mă bați până scoți untul din mine; și asta pentru că e-o treabă într-adevăr obositoare și presupune un anumit număr de lovituri. Oricine se-apucă să-mi care picioare în stomac și-n piept speră în zadar că o să mă fărâmițez ca un pișcot de proastă calitate!

— Văăăă-leu! am icnit, trecând prin toate stările uimirii bahice. Ce-mi faceți, măi?

— Hai să-i mai ardem câteva în ficat și-n rinichi! sugeră cezarul, ștergându-și fruntea asudată.

Au încercat să atingă organele delicate, însă fără rezultate. Țesutul elastic în care eram înfășurat primea cu degajare fiecare vânătaie. De fiecare dată când pumnu' intra în grăsime, mă lăsam greoi de pe un picior pe altul, întorcându-mă când spre portavion, când spre cezar. Și, tot de fiecare dată, mă foloseam de fulgerătoarele întâlniri ca să le povestesc câte ceva despre viața mea.

— Am studiat multiculturalismul la Accidental College...

Upercut de stânga în ficat.

— Mama m-a botezat Mişa, dar hasizii mi-au spus Moise...

Croşeu de dreapta în rinichiul stâng.

— Am iniţiat o mişcare de caritate pentru copiii sărmani, numită „Copiii lui Mişa"...

Directă-n ficat.

— Rouenna mi-a pupat poalele *hui*-ului...

Rinichi drept şi stâng: lovitură un-doi.

— Sunt un american mai bun decât mulţi dintre americanii nativi...

Tir de lovituri în splină.

— Am mers la psihanalist ca să-mi rezolv problemele cu greutatea...

Pumn în ficat.

— Când o să mă întorc în New York, cre' că o să locuiesc într-un cartier modern, gen Williamsburg.

Până la urechile mele reuşiră să pătrundă sudălmile, gâfâielile şi duhoarea stăruinţei lor plebee. Mi-a părut rău pentru aceşti băieţi încorsetaţi în costumele lor tâmpite, cu stele şi dunguliţe pe trese, plătiţi să fie paznici la aceia pe care-ar fi trebuit să-i urască cel mai mult. O să crăpăm cu toţii în văgăuna asta de oraş unde geamurile îngheaţă şi grădinile-s întunecate ca nişte grote! Mormintele o să ne fie vandalizate, numele noastre o să se piardă sub svastici şi găinaţ, iar mămicile noastre adormite alături de tigăile lor obosite vor putrezi cot la cot cu fiii lor! Ce sens mai aveau toate astea? Şi oare ce-ar fi putut opri inevitabilul?

— Ar trebui să daţi în gât şi-n coloană, i-am făcut eu de râs pe atacatorii mei. Dacă-mi daţi la cocoaşă, poate crăp pe loc! Şi-n orice caz, ce sens mai are să trăieşti, dacă tre' să stai la mila cuiva?

Gărzile îşi coborâră loviturile spre şira spinării, eu m-am aplecat ca să le dau o mână de ajutor şi-am început să gâfâi la unison cu ei din pură camaraderie. Şi-au pus labele pe spatele meu, astfel încât toţi trei deveniram o singură fiinţă.

— De ce vrei să-ți facem rău? mă întrebă portavionul. Ne crezi animale? Să știi că nu ne place să dăm în oameni!

— Trebuie să ajung în America! mă zvârcoleam eu. Sunt îndrăgostit de bunoaca aia din Bronx!

— Aia care-i celebră și are curu' mare? întrebă cezarul.

— Nu, pe ea o cheamă Rouenna Sales. Și ea-i celebră doar la ea în bloc... I-am trimis deja o grămadă de e-mailuri săptămâna asta, dar nu mi-a răspuns la nici unul. Se ține după ea un prefăcut cu cetățenie americană. Un scriitor...

— Un scriitor bun? se interesă cezarul, luând o ploscă pe care mi-o pasă și mie.

— Nu! i-am răspuns, trăgând o dușcă.

— Și-atunci de ce mai ești îngrijorat? O fată deșteaptă nu s-ar uita la un scriitor prost!

Portavionul mă trase la pieptul său.

— Nu dispera, frate Mișa! mă îndemnă el. Poate că nu s-a ales nimic din țara asta, da' măcar avem femei cu suflete bune și blânde. Ele te iubesc chiar dacă ești puturos sau bețiv, chiar dacă le mai arzi și câte-o mamă de bătaie din când în când.

— Chiar și atunci când ești gras, sugeră cezarul.

Între timp, plosca a circulat și am mai tras câteva înghițituri de cocârț. În ceea ce-i privește pe noii mei camarazi, nu mai eram un evreu parazit, ci o persoană în care puteai să ai încredere oarbă: eram un alcoolic.

— Să știți că, în felul meu, iubesc Rusia... am izbucnit din senin. De-aș putea să fac ceva pentru țara asta fără să par un dobitoc absolut...

— Parcă spuneai ceva de „Copiii lui Mișa", îmi aminti portavionul.

— Cum să vindec inimi, când propria mea inimă e rănită? De curând, iubitul meu tată a fost luat cu forța de lângă mine. L-au aruncat în aer pe Podul Palatului.

— Ce trist! mă compătimi cezarul. Pe-al meu nu l-a călcat decât un camion cu pâine...

— Iar al meu a alunecat de pe fereastră anul trecut, adăugă portavionul. Nu era decât la etajul doi, da' a căzut în cap și... *kaput*!

Cu toţii ne-am pus pe jelit, fornăind din nasuri, gâturi şi buze, ca şi cum am fi sorbit tăiţei dintr-un castron de inox. Sunetul se prelingea încet de-a lungul străzii, oprindu-se la toate uşile şi culcuşindu-se discret printre tragediile cotidiene ale fiecărei gospodării ruseşti.

— Poate-ar trebui să ne ridicăm, am zis eu. Ar trebui să vă las în pace!... Dacă apare de după colţul străzii vreunul dintre stăpânii voştri americani? V-aţi dat foc la valiză!

— Ducă-se dracului cu toţii, sări cezarul mânios. Nu văd că stăm de vorbă cu fratele nostru? Ne-am da şi viaţa pentru fratele nostru!

— Şi-aşa ne-am făcut de ruşine purtând pe manşete steagurile lor spurcate, adăugă portavionul. Da' tu ne aminteşti de demnitatea pierdută a ţării noastre!... Poţi să-i tragi pumni peste pumni Rusiei noastre dragi, şi ea tot n-o să se dea bătută niciodată! Poate c-o să se prăbuşească pe caldarâm, aşa cum şi noi... mă rog, la un păhărel de vorbă... Da' ea n-o să se dea bătută niciodată!

— Fraţilor, ajutaţi-mă! am suspinat, atrăgându-le atenţia să mă ridice de coate.

Dar ei au făcut mai mult de-atât: m-au pus pe picioare, m-au scuturat de praf, m-au mângâiat pe unde mă învineţiseră, apoi m-au sărutat de trei ori, cum fac ruşii.

— Dac-aveţi nevoie de ghete pentru copii sau de orice altceva, le-am zis eu la despărţire, treceţi pe Balşoi Prospekt, pe partea cu Petrogradskaia, la număru' şapteşpatru. Întrebaţi de băiatu' lui Boris Vainberg... Mă ştiu toţi! Vă dau toate perechile de prin casă!

— Dac' vine vreun *mudak*[1] la tine şi vrea să-ţi facă vreun rău din cauza religiei sau se râde că eşti gras, să ne zici nouă şi-i crăpăm capu-n două! spuse cezarul.

Am apucat plosca şi am închinat toţi trei pentru ultima dată:

— Pentru prietenia noastră!

Apoi m-am împleticit trecând strada înapoi spre locul unde mă aştepta maşina. O adiere de vânt m-a ridicat uşor ca pe

1 Fraier (rus.).

palme, mi-a șters praful adunat în pliurile de la gât și pata de sânge de pe bărbie, apoi m-a împins înainte. Ziua se schimba la față: trecerea de la umiditatea extenuantă la briza plăcută a verii se asemăna cu felul în care violența împotriva mea lăsase loc milei și înțelegerii. Am nevoie de câte-o păsuire din când în când.

— Ați vorbit cu americanii? m-a întrebat Mamudov.

— Nu... i-am răspuns, frecându-mă pe șuncile în care stăteau înveliți rinichii. Însă am vorbit cu niște ruși de-ai noștri! Doamne, dac-ai ști ce bine mă simt după întâlnirea cu ei! Compatrioții noștri sunt niște oameni minunați, nu-i așa, Mamudov? m-am entuziasmat, deși șoferul meu cecen nu scotea nici un sunet. Hai să mai trecem o dată pe la „Acvila de munte!" l-am îndemnat. Poate că Alioșa-Bob și prietenii lui n-au plecat încă... Am chef să mai trag un șnaps!

Dar Alioșa-Bob împreună cu Ruslan Străjerul tocmai părăsiseră localul. Nu rămăsese decât artistul Valentin, care tândălea pe-acolo, curățând toată varza murată rămasă-n farfurii și băgând ca-ntr-un sac fără fund restul de brânzoaice georgiene.

— Ce mai faci, măi frățică? l-am întrebat. Te bucuri de ziua asta minunată?

— O să mă duc să le văd pe prietenele mele de la Colorado Father, răspunse Valentin sfios.

Bănuiam că se referă la perechea de curve formând neuitatul cuplu mamă-fiică.

— Ei, prietene, ce-ar fi să mergeți cu mine la cină, tu, Noemi și Rut? O să mergem la „Un cuib de nobili"!

Monarhistul din Valentin, deși hrănit foarte bine pe cheltuiala lui Alioșa-Bob, a bătut din palme, încântat:

— Cină? strigă el. Domnule, sunteți un creștin pe cinste!

La sexy-clubul Colorado Father nu era nimeni, în afară de patru angajați ai ambasadei olandeze care căzuseră morți de beți după ruletă, lângă aparatul de rom și cola adus din străinătate. În ciuda publicului restrâns, deosebitele prietene ale lui Valentin, Elizaveta Ivanovna și fiică-sa, Ludmila Petrovna, se aflau la datorie pe scena improvizată, frecându-se cu sârg de cele două bare pe ritmurile trupei Pearl Jam.

Diferența de vârstă dintre prietenele artistului nu era atât de vizibilă precum îmi imaginasem. Ca să fiu sincer, mama și fiica semănau cu două surori pe care nu le despărțeau decât zece ani, cea mare având sânii mai lăsați. Mama o iniția pe Ludmila în tainele meseriei lor. Bara, spunea ea, trebuia tratată ca un animal sălbatic pe care-l ții strâns între picioare, altminteri o ia la sănătoasa. Fiica, așa cum fac toate fiicele din lume, dădea din umeri și-i zicea:

— *Mamocika*, lasă-mă-n pace că știu ce fac! Mă uit la filme profesioniste când tu dormi...

— Doamne! o apostrofă maică-sa, acoperind ritmurile sălbatice de rock american. Oare de ce te-am adus pe lume?

— Doamnelor! strigă Valentin la ele. Dragile mele... bună seara!

— Bună, puiule! răspunseră mama și fiica deodată, pe urmă, în onoarea amicului lor, traseră viguros de lenjeria minusculă ce le acoperea posteriorul.

— Doamnelor, începu Valentin, îmi face o deosebită onoare să vi-l prezint pe Mihail Borisovici Vainberg. Este un om de zahăr. Cu el am băut în seara asta pentru prăbușirea Americii! El este fericitul posesor al unui Land Rover.

Doamnele luară aminte la pantofii mei cei scumpi și încetară să se mai tragă de ațele chiloților. Săriră ca niște păsărele de pe barele unde evoluau și mă înghesuiră între ele. Aerul din jurul meu se umplu imediat de mirosul lacului de unghii și al străduințelor lor delicate.

— Bună seara, le-am zis, trecându-mi mâna peste părul ondulat. (Să știți că-n preajma prostituatelor mă apucă un fel de bâțâială... Deși, trebuie să mărturisesc, mă simțeam bine când mă împresura căldura cărnii lor.)

— Hai cu noi acasă, te rugăm... strigă cea care juca rolul fiicei, apoi începu să-și plimbe un deget îndrăzneț pe posteriorul meu. Cincizeci de dolari ora!... Pentru amândouă! Poți să faci ce vrei cu noi, și pe față și pe dos, numa' să nu ne lovești!

— Sau hai mai bine să mergem noi cu tine! avu o idee mai bună mama ei. Bănuiesc că stai într-o casă frumoasă pe malul Moikăi... sau într-una dintre vilele alea superbe construite de Stalin pe Moskovski Prospekt.

— Mișa este fiul regretatului Boris Vainberg, afaceristul ăla celebru care-a dat colțul de curând, le-a pus în temă Valentin. S-a oferit să ne ducă la un restaurant numit „Un cuib de nobili".

— N-am auzit niciodată de el, spuse mama, dar pare-o treabă serioasă.

— Este la ceainăria din Vila Iusupov, am precizat cu un aer pedant, știind că locul unde fusese otrăvit Rasputin nu le-ar fi produs nici o impresie.

Valentin zâmbi cu subînțeles istoric și începu să se frece cu nasul de obrazul fiicei. Drept răspuns, aceasta depuse un sărut cast pe fruntea lui.

„Un cuib de nobili" este un loc trăsnet. Curvele sau calicii ca Valentin nu sunt primiți de obicei acolo, dar, având în vedere reputația mea nepătată, conducerea nu s-a lăsat foarte greu convinsă.

Mă rog, nu fac un secret din faptul că Petersburgul este doar iarba ce piere în umbra înfricoșatei noastre capitale, Moscova, devenită între timp un megalopolis al Lumii a Treia, ea însăși amenințată să alunece pe panta unei extincții spectaculoase. Și, cu toate astea, „Un cuib de nobili" este unul dintre cele mai rafinate restaurante pe care le-am văzut în viața mea! Cred că s-a băgat mai mult aur în el decât în cupola Catedralei Sfântului Isaac. Pereții sunt îmbrăcați în portrete de nobili morți. Contrar tuturor așteptărilor, localul reușește ca prin minune să poarte mai departe excesele trecutului cu aceeași demnitate ca Palatul de Iarnă.

Eram sigur că un tip ca Valentin o să exulte. Pentru oamenii ca el, acest restaurant reprezenta una dintre cele două Rusii pe care le putea înțelege. Pentru cei de-o seamă cu Valentin, identitatea țării sale ori era numai din marmură și malachit, ca la Ermitaj, ori se reducea la apartamentul cât o cutie de chibrituri din cartierul Kolîmna.

Puicuțelor lui Valentin le-au dat lacrimile când au văzut meniul. Atâta erau de hămesite și de excitate, că nu erau în stare să citească felurile de mâncare. Le deosebeau după prețurile din dreptul lor.

— Hai să împărțim ăla de șaișpe dolari la felu' unu... și pe urmă eu o iau p-aia de douășopt, iar tu ai putea s-o-ncerci pe aia la treijdoi... Ai ceva împotrivă, Mihail Borisovici?

— Pentru numele lui Dumnezeu! le-am încurajat. Luaţi-vă ce poftiţi! Patru porţii, zece porţii... ce mai contează banii, dacă te afli printre fraţi şi surori? am comentat entuziast şi, spre a înveseli atmosfera, am comandat eu însumi o sticlă de Rothschild de 1 150 de dolari.

— Hai mai bine să vorbim despre arta ta, frăţioare! l-am încurajat pe Valentin.

Se vede că mă prinsese într-un fel de pasă dostoievskiană, pentru că îmi pusesem în cap să salvez tot ce apărea la orizont. Cu toţii puteau deveni „Copiii lui Mişa": până şi ultima târâtură de pe pământ sau ultimul intelectual cu ţăcălie roşcovană.

— Vedeţi?... Vedeţi?... li se adresă Valentin prietenelor lui. Acuma o să vorbim despre artă. Ce părere aveţi, doamnelor? Nu-i aşa că-i frumos să stăm într-un locşor frumos şi să vorbim ca nişte domni despre subiectele într-adevăr măreţe?

Pe faţa congestionată a artistului nostru apăru o gamă de emoţii ciudate, variind de la suspiciunea înnăscută faţă de bunătate până la un fel de homosexualitate latentă. Îşi puse palma grea peste mâna mea şi păru să o uite acolo pentru o bună bucată de timp.

— Valia ne ajută cu nişte schiţe drăguţe, mă abordă mama. Tot el se ocupă şi cu designul pentru pagina noastră web. Nu ţi-a zis că ai să găseşti serviciile noastre şi pe Internet?

— Ah, mămico, uită-te-acolo, cred că-s gata alea de şaişpe dolari! se însufleţi Elisaveta Ivanovna, atunci când cele două porţii de colţunaşi umpluţi cu carne de căprioară şi de homar au apărut pe câteva platouri acoperite cu nişte cupole imense de argint. Chelnerii, un cuplu de adolescenţi superbi, au şoptit în tandem „unu, doi, trei, şi!", apoi au ridicat deodată cele două capace, descoperind aperitivele oribile ce se aflau dedesubt.

— Să vorbim despre artă ca nişte domni, mă încurajă Valentin.

Seara a mers aşa cum mă aşteptam. Ne-am dus în apartamentul meu, în timp ce pe tulburătoarea boltă cerească puteai să vezi, spre zenit, albastrul adânc al Mării Nordului, pe mijloc, griurile amestecate ale Nevei, şi mai jos, o panglică strălucitoare de ceaţă portocalie, lucind fluorescent peste lăncile încrucişate ale Amiralităţii şi Fortăreţei Petru şi Pavel.

Pe drumul spre casă, ne-am îndemnat, care mai de care, să-l altoim pe șofer cu nuiaua, sub pretextul că asta-i făcea bine la circulație. În realitate, eram convins că în Rusia distracția fără bătaie e ca nunta fără lăutari.

— Acuma mă simt de parcă am merge-ntr-o birjă de modă veche, spuse Valentin, și-l lovim pe birjar pentru că merge prea încet... Mișcă mai repede! Mai repede!...

— Vă rog, domnule, se rugă Mamudov, lăsați-o mai moale cu biciul, că și-așa-i complicat să conduc prin fundăturile astea.

— Pân-acuma nimeni n-a mai îndrăznit să-mi spună „domnule", se umflă în pene Valentin. Hop-șaaa, nemernicule! urlă el din toți rărunchii și-l mai plesni o dată pe șofer.

I-am invitat în vastele mele apartamente. Eram posesorul unei superbe locuințe *art nouveau* construite în 1913 (ultimul an de glorie din istoria Rusiei, după cum recunoaște toată lumea), pardosită cu ceramică gălbuie, cu pereți străpunși de ferestrele largi, prin care se cernea lumina amurgului. Fiecare cameră a locuinței mele le smulgea lui Valentin și celor două curve suspine de surpriză și admirație, iar tânărul web designer cu vederi monarhiste nu reușea decât să șoptească:

— Deci asta-i, dom'le!... Așa trăiesc ăștia!...

I-am plasat în bibliotecă, printre rafturile apăsate de greutatea cărților tatălui meu dispărut: o antologie cu texte din marii rabini, *Regulamentul bancar al Insulelor Cayman*, adnotat, în trei volume, și o lucrare poate și mai populară intitulată *O sută una scutiri de taxe*. Servitorii își făcură apariția aducând clondirele de vodcă. Elizaveta Ivanovna ne amenința că o să ne cânte la acordeon, Valentin o provoca pe fiică-sa să ne recite din marii filozofi, însă, când apăru mult râvnitul acordeon de undeva și un volum de Voltaire fusese deschis la întâmplare, musafirii mei adormiseră deja claie peste grămadă, morți de beți. Valentin își băgase nasu-n despicătura adâncă dintre țâțele Ludmilei Petrovna și își încolăcise brațele în jurul șoldurilor ei, de parc-ar fi dansat amândoi un vals nocturn.

Până atunci, nu mai văzusem niciodată un bărbat care să plângă prin somn.

10
rusporcosamantfocos@infarct.com

Mi-am lăsat oaspeții în plata Domnului și m-am îndreptat spre replica fidelă a biroului doctorului Levine. Odată intrat în încăperea slab luminată, mi-am pescuit laptopul de sub canapeaua Mies van der Rohe și mi-a venit poftă să o bombardez pe Rouenna cu un mesaj electronic.

sal, frumușiko! sunt tot eu, mișa. curios d c nu mi-ai scris d mult. azi o ard cu niște ruși (ți-aduci aminte cum o ardeam și noi?). ți-ar plăcea astea 2 gagici, că-s ghetto rău de tot. ți-aduci aminte cum rulam șosetele amân2? mi-e dor d tine.

Love multă! (4 real)

mișa aka snack dad aka rus porcos amant focos

p.s. sper că e ok la școală. ai pe cnva special în viața ta? dă-mi o știre!

p.p.s. poate vii la p-burg în vcnța de x-mas. poate c-o ardem și noi, noi 2?

Eram pe punctul de-a savura singura tărie pe seara aceea, un carcalete de whisky îndulcit cu 2,5 miligrame de Ativan, când un mesaj urgent începu să clipească pe ecran. Am plescăit de plăcere, căci am văzut imediat cine era expeditorul: rsales@hunter.cuny.edu. Întâi m-am gândit să amân plăcerea citirii mesajului până a doua zi. Știam că n-o să pot dormi, pentru că vorbele ei o să-mi șuiere prin creier ca niște gloanțe.

Și-ntr-adevăr, depeșa Rouennei se dovedi șocantă: atât în formă, cât și în fond. Duse erau pe apa sâmbetei toate abrevierile, presărate în conversația noastră de până atunci! Rouenna încerca să scrie de-acum ca o tânără americancă educată, deși

folosea ortografia și gramatica la fel de alandala ca, de altfel, toate lucrurile ce se găseau la intersecția dintre 173rd Street și Vyse.

Dragă Mișa,

Îți zic că-mi pare rău că mi-a venit așa de greu să-ți răspund la scrisorile tale dulci, dulci. Ești un Gagiu așa bun, îți datorez totul, educația mea de la hunter, plombele din gură, toate Speranțele și Visele. Vreau să-ți zic că te iubesc și că no să te iau de prost. Îmi pare rău să scriu această scrisoare fix imediat după tragetia cu tatăl tău. Știu că te-a efectuat mental. Cine nu sar simți trist când cineva atât de-apropiat moare ca un câine?

Mișa, mântâlnesc cu profesoru Shteynfarb. Te rog nu tenfuria pe mine. Știu că nul placi, dar el mia dat un mare sprijin: a fost pieptul pe care am plâns și Inspirația. Dacă l-ai vedea cum muncește din greu, scriind și predând într-una, punându-și orele de consultație foarte târziu, pânăn miez de noapte pentru că studenții lucrează ziua sau au copii... Profesorul Shteynfarb a dus o viață grea ca imigrant, deci știe tot despre munca grea. Toți studenții îl plac pentru că el ne crede serioși. Și, nu te supăra, da tu nai lucrat niciodată din greu, pentru că ai bani și astai O MARE DEFERENȚĂ între noi.

Profesorul Shteynfarb spune că nu mă respect pentru că nimeni din familia mea nu ma încurajat să mă exprim. Că toți se feresc și ocolesc necazurile și îngrijesc sugarii. Îi zic că tu mai înpins să-mi iau diploma și să mă duc la hunter și că iai zis lu mama, bunicilor, fraților, surorilor, verilor, mătușilor și unchilor că să nu mai țipe la mine și sămi spună toate Greșelile pe care leam făcut în trecut, de exemplu serviciu la barul ăla de țâțe.

El zice că da, căi adevărat, da tu mai privat tot timpu d.p.d.v. al Opresorului Colonialist. În secret, tot timpu mai privit de sus. Cân am fost în russia am încercat s-ți vorbesc demii de ori despre Scrisul meu da tumi dădeai cu flit. Totimpu iești numa tu, tu și iarăși tu! Mă ignori exact ca familia mea și asta o să mă rănească la stima de sine. Profesorul Shteynfarb mai zice căi rău cân arunci cu papucun servitor (iartămă, da eu cred căi adevărat). M-ai zice căi rău cân tu cu prietenu tău aloșa cântați rap și vă prefaceți că sunteți de la ghetou pencă voi

rămâneţi neşte Colonişti. Mi-a dat o carte de Edward Said, carei supergrea, da mărită tot.

Profesoru Shteynfarb face o ontologie cu scrieri imigrante şi crede că povestea mea despre cum miau ars casan morrisania o să fie pizza de rezistenţă din toată cartea. Te iubesc aşa de mult, Mişa. Nu vreu să te rănesc. Tot timpuţi visez mâinile înjur şi pe huiul tău ciudat în gura mea (i-am zis şi lu profesoru Shteynfarb cuvântu „hui" şi el mia zis că femeile din rusia nu spun cuvinte aşa grele, şi că eu sunt cea m-ai obraznică, hi, hi, hi!). Da hai să fim franci! Tun rusia, eu în America, şi ei nuţi dă drumu, deci toate scopurile noastre nu sunt cu adevărat împreună. Dac vrei să numi ma-i plăteşti taxele de la hunter, eu ţeleg, deşi ar trebui să măntorc la lucru în baru de ţâţe. Da sper măcar să mă mai iubeşti, să numi faci bucata şi să numi mai rănesti nici o dată respectu de sine.

Iubiri&Îmbrăţişări&Pupici graşi

Rouenna ta

P.S. Vroiam săţi zic că chestia cu profesoru Shteynfarb a fost reciprocă şi că el n-a încercat să mio tragă, nici mie, nici fetelor din clasă. El zice căi pare rău că depoziţia lui de autor e peste mine, dar că noi suntem egali întrun fel pentru că eu am crescut în sărăcie, iar el e imigrant.

Am închis laptopul cu mare grijă, am aşteptat să-mi vină inima la loc şi apoi l-am zvârlit drept într-o copie fidelă a fotografiilor cu corturi indiene din cabinetul doctorului Levine. Şi m-am ascuns cu faţa între perne: să nu mai văd nimic în faţa ochilor! Mi-am pus mâinile cât nişte lopeţi peste urechi: să nu mai aud nimic! Dar nu mai era nimic de văzut sau de auzit – în cameră totul căzuse-n nemişcare şi-n linişte, în afară de laptopul meu care bâzâia insultat. Am trecut în bibliotecă, acolo unde Valentin şi curvele lui dormeau claie peste grămadă printre sticlele goale de vodcă răsturnate la picioare.

— Sunt cel mai generos om din lumea asta! am gândit cu voce tare, uitându-mă la ruşii mei care dormeau fericiţi după ce-i îmbuibasem cu bucate scumpe. Şi cine nu-nţelege chestia asta e-o zdreanţă proastă şi nerecunoscătoare.

Apoi am coborât până-n pivniță și l-am găsit pe credinciosul meu Timofei, picotind pe-o saltea răpănoasă, lângă neprețuita mașină de spălat nemțească. Dormea ca un înger, cu mâinile sub cap, și sforăia de duduia casa. Cablul fierului de călcat Daewoo, dăruit de mine la Anul Nou, fusese încolăcit de mai multe ori în jurul unui picior, ca nu cumva să-i treacă prin cap altui servitor să-l fure. Pentru o clipă, m-am gândit să-i dau cu papucu-n cap, dar n-am făcut decât să-l ating ușor pe pântec cu vârful piciorului:

— Hai, sus! am mârâit. Scoală-te și umblă, Timofei!

— Iartă-mă, *batiușka*, murmură Timofei, încercând să se desprindă de negurile unui somn adânc. Timofei e-un păcătos ca toți ceilalți...

— Fă plăcinte! l-am avertizat, lăsându-mă cu toată greutatea corpului peste el, aproape să cad în brațele sale, ce se întinseră spre mine înfricoșate.

Timofei bolborosi ceva ca și cum n-ar fi înțeles, dar eu am insistat:

— Plăcinte cu carne, vărzări, plăcinte cu vânat. Să nu te prind că stai degeaba! Ai auzit? Vreau să mănânc imediat tot ce-i prin frigidere! Timofei, să nu mă superi, da?

— Da, *batiușka*, strigă Timofei. Plăcinte, plăcinte și iar plăcinte!

O zbughi de pe saltea și începu să alerge printre servitorii adunați în pivnița încăpătoare ca o peșteră, să-i ridice spre îndatoririle lor din bucătărie. Casa se cutremura ca un furnicar. Ca de obicei când crizele mele-i prindeau pe picior greșit, servitorii-și descărcau frustrările în lanț, de la unul la altul. Evghenia, grăsana de bucătăreasă, îl lovea pe concubinul ei, Anton, iar el, la rândul lui, o pălea cu sete pe Lara Ivanovna, servitoarea cea nouă și frumușică. M-am întors în camera mea psihanalitică, am ridicat laptopul de pe jos; Timofei cel isteț îmi pusese deja pe birou o jumate de conservă de pate de somon și un borcan cu anghinare murată. În timp ce scrisoarea Rouennei ieșea din imprimantă, cărăbăneam mâncarea-n gură cu două mâini nesigure și tremurătoare.

Shteynfarb! Parcă-l vedeam: o urâțenie sfrijită, cu buze subțiri, coamă brunetă de indian Mohawk, roasă de calviție, încercănat

ca o șopârlă, cu gesturi studiate, făcând glume de căcat și afișând o bonomie degajată. Probabil că jumate din studentele lui căzuseră cloști, că celelalte o păţiseră deja înainte să-l cunoască. Una dintre cele mai mari realizări ale Rouennei era că până la vârsta de douăşcinci de ani nu rămăsese însărcinată. Ea era singura femeie fără copii și de aceea toate *tias*, *abuelas* și *primas*[1] din familia ei făceau mișto de ea. Acum chiar și virtutea asta era-n pericol. Și, odată ce Shteynfarb i-ar fi făcut un plod, restul ar fi venit de la sine. Pe 173rd Street devenise un fel de regulă ca toate fetele care făceau „burtică" să tot fie însărcinate până la menopauză.

Am recitit scrisoarea. Rouenna mea nu putea scrie așa ceva. Unde era nesupunerea de altădată? Și umorul... Și furia... Și iubirea pe care mi-o dăruise uneori necondiționat, alteori cu prudența unei femei de condiție modestă? Pretindea că Shteynfarb îi cultiva stima de sine, însă asta era prima oară, de când o cunoscusem, când mi-era destul de clar că Rouenna fusese pusă cu botul pe labe și înfrântă.

Între timp, Timofei îmi aduse prima plăcintă cu varză și carne, iar aburii ei umplură camera de vigoare și căldură. M-am lins pe bot, am încordat pulpele, am strâns cu putere pumnul drept și-am halit-o din trei înghițituri. Apoi am reluat curajos scrisoarea, încercuind cu roșu unele propoziții și răspunzându-le pe margine.

Profesorul Shteynfarb a dus o viață grea ca imigrant, deci știe tot despre munca grea.

Căcat, Rouenna! Shteynfarb nu-i decât un papagal cu o situație socială foarte bună, care a ajuns în State pe când era copil și-acum îi place să se joace de-a emigrantul profesionist. Probabil că te folosește doar ca material de lucru. Noi doi, în schimb, avem atâtea-n comun! Chiar tu ai zis-o, Rowie! Rusia chiar este un ghetou. Iar eu nu fac decât să profit de pe urma situației

1 Mătuși, bunici și verișoare (sp.).

ăsteia. Cine n-ar trăi pe picior mare într-un ghetou, dacă i-ar da mâna?

În secret, tot timpu mai privit de sus.

Din prima noapte când te-am cunoscut și mi-ai sărutat chestia cu atâta blândețe, n-am mai privit nici o femeie. Sunt așa de mândru de tine că ești tare, că nu te lași intimidată de presiunea semenilor și că-ncerci să-ți construiești o viață mai bună devenind secretară-șefă! Tu faci cât zece ca Jerry Shteynfarb (într-una dintre zilele tale proaste), și el știe chestia asta!

Profesorul Shteynfarb mai zice căi rău cân arunci cu papucun servitor.

De ce nu-l pui pe profesoru Șmuț-farb să-ți explice termenul „relativism cultural"? Când trăiești într-o asemenea societate, trebuie să mai arunci și, din când în când, cu papucul.

Dac vrei să numi mai plătești taxele de la hunter, eu tențeleg, deși ar trebui să mântorc la lucru în baru de țâțe.

Sigur că nu o să-ți tai banii pentru taxa la Hunter. În fond, eu sunt cel care te-a convins să nu mai lucrezi la barul de țâțe, ți-aduci aminte? Tot ce-i al meu e și-al tău, totul până la ultimul strop: inima mea, sufletul meu, portofelul meu, casa mea. (În încheiere am folosit o invocație către personajul imaginar preferat al Rouennei). Numai că, ține minte, Rouenna: tot ceea ce faci rămâne de socotit între tine și Dumnezeu! Așa că, dacă vrei să mă calci în picioare, dă-i drumul! Dar să știi că El veghează din ceruri și e pe urmele tale.

După aceea, am pus jos pixul roșu. Îmi adusesem aminte de afișul scris de mână de una dintre nepoțelele ei de nouăspe ani și agățat pe ușa familiei lor: ÎN CASA ASTA FUMATUL ÎNJURATUL BARBUTUL OPRIT ISUS VĂ IUBEȘTE. Și cum stăteam noi pe banca aia șubredă în curtea plină de buruieni

din spatele blocului Rouennei, făcând ceea ce ea numea „mozol", în vreme ce copiii ciocolatii, de-o frumusețe nepământeană, transportați de bucuria zilelor de vară, alergau prin jurul nostru și țipau unii la alții:

— Fă, *puta*! Ies acuma și-ți fut una-n muian!...

Ce n-aș da să mai pot petrece înc-o noapte la intersecția 173rd Street cu Vyse, s-o pot săruta pe Rouenna și ea să se cuibărească la pieptul meu mare.

Totimpuți visez mâinile înjur și pe huiul tău ciudat în gura mea.

Din nou, laptopul a început să bipăie insistent. Mă temeam că veneau alte vești proaste de la Rouenna, dar de data asta mesajul era de la Liuba Vainberg, văduva tatălui meu.

Preacinstite Mihail Borisovici,

Am învățat să folosesc Internetul pentru că am auzit că așa preferi să comunici. Mi-ar face mare plăcere ca mâine să-mi accepți invitația la ceai și zakuski[1]. *Te rog să-mi spui dacă vei binevoi, în așa fel încât să-mi trimit servitoarea de dimineață ca să cumpere niște carne proaspătă. Iar dacă mă refuzi, nu te voi învinui. Poate găsești totuși un dram de milă pentru un suflet pierdut!*

Cu respect,

Liuba

Cam așa a început totul între noi. Eram două suflete singure și rătăcite.

1 Gustări (rus.).

11
Liuba Vainberg mă invită la ceai

Liuba locuia pe Malul Englez, un cartier de viluțe văruite-n culori pastelate, ordonate în funcție de spinarea gălbuie a vechii clădiri a Senatului. Neva face tot posibilul să se comporte civilizat prin părțile astea, curgând cu o siguranță maiestuoasă și săltând cu mii de limbi jucăușe și spumoase spre digurile de granit.

Că tot vorbeam de limbi, Liuba se pregătise cu una dintre cele mai gustoase și mai suculente mâncăruri: sandviciuri din limbă de miel, cu hrean și muștar din belșug și cu garnitură de dulceață de agrișe. Se ostenise să prepare totul în stil american, folosind două felii de pâine în loc de una. Nu mi-a trebuit mult și am mai cerut o porție, și încă una, spre vădita ei mulțumire:

— Vai, dar acasă cine are grijă de dieta matale? întrebă ea, încurcând, parcă intenționat, formulele de politețe, ca și cum ar fi vrut să-mi arate că trecusem de treizeci de ani.

— Mmmmmmm, am clefăit eu, simțind cum limba fragedă de miel mi se topește pe cerul gurii (e ca și cum mi-aș pune-o cu o oaie! mă gândeam extaziat). Cine-mi face de mâncare? Păi, Evghenia, evident! Ți-aduci aminte de bucătăreasa mea? Grasă și frumoasă, cum o știi!

— Ei, uite că eu îmi fac de mâncare singură-singurică! spuse Liuba cu mândrie. Ba chiar și atunci când trăia răposatu' Boris eu mă ocupam de dieta lui. Mai trebuie să te gândești și la alte lucruri în afară de gust! Trebuie să ai grijă de sănătatea ta, Mișa! De exemplu, limba de miel este recunoscută pentru bogăția de minerale ce-ți dau energie și bărbăție! Este foarte sănătoasă pentru tine, mai ales în combinația cu jambonul canadian, care

ajută la vindecarea pielii. Servitoarea mea ia numai ce-i mai bun de la alimentara lui Eliseev.

Apoi se opri uitându-se cu admirație la circumferința mea, care, trecută prin încercările vremii, își păstrase o capacitate incredibilă de expandare.

— Poate c-ar trebui să vin să-ți fac de mâncare, spuse ea. Sau hai să facem altfel: Vino tu la mine să mâncăm împreună. Vei fi întotdeauna bine-venit.

Toți oamenii se schimbă după un deces în familie. Eu sunt sigur că m-am schimbat după moartea tătucii. Cât despre Liuba, ei bine, Liubei îi priise, pentru că era schimbată în bine. Nu-i un secret că în multe situații tata o trata ca pe fiica lui: am surprins-o în câteva rânduri zicându-i *papocika*, adică „tăticule", când improviza câte-un dans din buric pe masa de la bucătărie sau când îi făcea câte-o labă, așa-zis discretă, în timpul reprezentației năucitoare a baletului *Giselle* de la Teatrul Mariinski (credea că ațipisem la scena culesului viei, da' n-am avut eu atâta noroc...).

Dar acuma, de când iubitul nostru *papocika* se dusese în lumea celor drepți, Liuba se îngrijea de sine cu foarte mare largheță. Își îmbunătățise până și dicția. Renunțase la ritmul săltăreț al rusei moderne, pe care-o mai vorbeau doar cretinele alea de prietene ale ei. În locul vocabularului gangsterilor provinciali, întreținut cu expresii precum „bestial" și „a rupe gura târgului", Liuba adoptase un discurs mai rezervat, monoton și depresiv, așa cum le stă bine cetățenilor noștri educați impecabil și fără o para chioară-n buzunar.

Chiar și ținutele de pe ea îmi stârneau inspirația. Vechile ei haine de piele pieriseră fără urmă! În locul lor, Liuba se îmbrăcase în cămașă și fustă de blugi bleumarin și se încinsese cu o centură lată din plastic roșu, impresionantă datorită cataramei enorme, anume aleasă ca să arate *faux* texan. Da! Acuma arăta de parcă fusese luată de pe străzile din Williamsburg sau direct din Brooklyn.

— Trebuie să te șterg și pe bărbie, spuse ea, curățându-mi cu trei degete lungi și mirosind a muștar cele două rânduri de guși.

— Mulțumesc, i-am răspuns îndatorat. Niciodată n-am învățat să mănânc frumos...

Ăsta-i adevărul gol-goluț!

— Știi ce mi-am cumpărat de la Stockmann?! O cuvertură portocalie! spuse ea și se întoarse într-o parte ca să mă ferească de respirația ei. Am simțit totuși prospețimea unei guri tinere, un parfum de pastă de dinți britanică și un iz discret, de la limba de miel. Îmi zâmbi. Pometii săi de est-europeancă se transformaseră în trăsături mongole, iar vârful născiorului obraznic dispăru ca prin minune. În ciuda curenților produși de instalația centrală de aer condiționat, trebuie să admit că în acele momente obrajii îmi ardeau și că eram scăldat în sudori. Costumul de blugi era așa de strâmt pe trupul Liubei, încât atunci când se întorcea îi vedeam despicătura din *jopa*[1]. Între timp, discuția despre cuverturile portocalii era și incitantă, și liniștitoare în același timp.

— Nu vrei să vii s-o vezi? mă invită ea. E-n dormitor!... adăugă repede. Hai, vino, mă tem că nu se prea potrivește...

— Sunt sigur că-i foarte bună, i-am răspuns dintr-un subit impuls moral. Însă el a fost înăbușit pe dată de imaginea lui Jerry Shteynfarb, mai exact de gândul la cioculețul lui auctorial, ce-și făcea vizuină între coapsele înfierbântate ale Rouennei. Impulsurile morale s-au evaporat instantaneu. Am urmat-o pe Liuba.

Am trecut prin încăperile principale, dispuse într-un fel de galerie, anume aranjată pentru a pune în evidență un mobilier italian de gust îndoielnic și plină de oglinzi în care surprindeam, cu coada ochiului, imaginile devastatoare ale unui posterior lăsat și ale unei chelii ce se lărgea în vârful capului ca un mic halou. Cireașa de pe tort era portretul în ulei, înalt de un metru, rămas de la tata, reprezentând un Maimonides coliliu, dar înțelept, din buzunarul căruia ieșea colțul unei bancnote asemănătoare cu aia de zece ruble. Pe geam zăreai liniile grațioase și clasice ale clădirii celor Douăsprezece Colegii oglindindu-se în Neva, ceea ce se dovedea a fi un contrast necesar.

— Le-arunc pe toate! spuse Liuba, trecând cu degetul peste piesele monstruoase ale setului de mahon lăcuit care n-ar fi

1 Fund (rus.).

putut primi decât un nume precum „Răsărit napolitan" sau ceva de genu' ăsta (dacă cititorul este interesat, se poate duce în Brighton Beach, New York, unde va găsi depozite întregi cu porcării din astea). Dacă ai timp, continuă Liuba, poate mergem odată la IKEA, în Moscova, ca să căutăm ceva cu imprimeu.

— Scumpă Liubocika, ceea ce faci tu este foarte sănătos! am încurajat-o. Trebuie să ne luptăm cu toții să fim cât mai occidentali cu putință! Ți-aduci aminte cearta aceea între occidentali și slavofili?... Nu prea avea sens, nu-i așa?

— Cred că nu... mă rog, dacă așa zici matale... consimți ea și deschise ușa dormitorului.

Era așa de țipător, că a trebuit să-mi feresc privirea. Cuvertura Liubei era chestia cea mai portocalie pe care o văzusem în Rusia, concurând chiar și cu biblioteca Accidental College, construită probabil prin 1974 de-un fel de Asociație a Cultivatorilor de Citrice din America. Era... Cum să zic? N-am cuvinte! De parcă soarele-ntreg explodase-n dormitorul ei, stropind peste tot cu scânteile fostei sale străluciri.

— Ai devenit o femeie modernă, am lăudat-o, răsturnându-mă pe pat cu niște mișcări greoaie.

— Uite ce moale-i! mă încurajă ea și se așeză drept lângă mine. Arată de parc-ar fi din poliester, așa cum se purta prin anii '70 în America, dar când o pipăi e moale ca bumbacul. Când va fi cazul, va trebui s-o duc la o curățătorie foarte bună. Altfel, iese tot portocaliul ăsta splendid...

— Da! Trebuie să avem grijă! i-am zis. Chiar ai făcut treabă bună aici!

Deasupra măsuței de toaletă atârna o fotografie înrămată. Surprins în cimitirul cel nou al evreilor ruși înființat prin osârdia lui, tătuca surâdea cu ochi ageri și păcătoși în timp ce dezvelea o piatră funerară de forma unui Nokia gigantic.

— Da' stai puțin! Mai am ceva să-ți arăt! mă anunță Liuba și se repezi în baie, de unde produse niște prosoape la fel de portocalii. Despre astea vorbeați tu și Svetlana la „Casa pescarului rus"!... îmi aminti ea. Uite, vezi că am fost atentă la tot ce-ai spus?

M-am uitat cruciș la prosoapele ei, simțind că aburii groși ai migrenei îmi înfundă sinusurile.

— Poate c-ar trebui să mai combini portocaliul și cu o altă culoare occidentală, i-am sugerat. De exemplu, galben *lime*.

Liuba-și mușcă buza de jos.

— Poate că da, recunoscu ea, uitându-se încurcată când la prosoapele portocalii, când la mine. E greu să știi chestiile astea, Mișa... Câteodată mi se pare că sunt o proastă!... Ah, dar ascultă puțin!

Cu o unghie lăcuită, Liuba apăsă scurt pe butonul unui casetofon micuț. Nu mi-a trebuit mult să recunosc o superbă baladă de dragoste urbană, cântată de Humungous G și intitulată *I'm Busting My Nut Tonight*[1]. Liuba-și ondula mâinile pe piept, făcând mișcări aproximative și lamentabile. Improviza rusește și fredona, amuzându-se atunci când venea refrenul acela atât de profund, interpretat cu virtuozitate de cor:

— *I'm baaaaasting my nut tonight / Your pusseeeee feels so tight*[2], cânta ea din toată inima, deși avea vocea puțin răgușită.

— *Uhhhh, uhhhh, uhhhh*! gemeam eu împreună cu corul. *Uhhhh, shit*! am adăugat.

— Știu că ție și lui Alioșa vă place cântecu' ăsta, mă încurajă Liuba. Eu îl ascult încontinuu. Mi se pare mai reușit decât muzica tehno sau pop-ul rusesc.

— În ceea ce privește muzica adresată maselor, am început să-i explic pe-un ton superior, de fost specialist în studii multiculturale, ar trebui să asculți numai hip-hopul de pe Coasta de Est și *ghetto tech*-ul din Detroit. Muzica europeană trebuie respinsă categoric! Chiar și house-ul așa-zis progresiv! Mă auzi, Liuba?

— Categoric! admise și Liuba, uitându-se la mine cu ochii ăia cenușii, blânzi și pierduți, și-apoi își puse palmele în dreptul adânciturii din zona sternului. Mihail, mă chemă ea, folosindu-se de numele meu oficial, ceea ce pentru mine suna ca un

1 În seara asta o să ți-o pun (engl.).

2 În seara asta o să ți-o pun / Locșorul tău e strâmt și bun (engl.).

fel de moment introductiv înainte de-a fi pedepsit. Ajută-mă să mă convertesc la iudaism!

Se aruncă pe cuvertura portocalie, apoi se făcu mică-mică pentru că-şi trăsese picioarele subţirele la piept şi mă înveli în privirile întrebătoare ale tinereţii. Accentuată de un fel de blândeţe, prezenţa Liubei mă gâdila prin vintre ca o căldură. Mă uitam la ea, cum stătea ghemuită lângă mine: micuţa Liuba, îmbrăcată-ntr-un costum de blugi prea strâmt, cu o linie fermă a *jopei*, ca două găluşte pietroase ce mă atingeau uşor pe coapsă. Se impunea să mă întorc imediat la conversaţia începută! În fine, oare ce-mi zicea? Evrei? Convertire? Aveam multe de zis la capitolu' ăsta.

— Nu-i o idee aşa de bună să te faci evreică! i-am spus bâzâind ca un muscoi de bălegar. Orice-ai spune despre iudaism, să ştii că până la urmă nu se dovedeşte decât un sistem codificat de anxietăţi. E-o cale de a ţine la respect un neam care şi-aşa-i depresiv şi blestemat. E-o propunere perdantă pentru toţi cei implicaţi, pentru evreu, pentru prietenul evreului şi, în ultimă instanţă, pentru duşmanul evreului...

Liuba nu părea foarte convinsă.

— Tu şi cu tatăl tău sunteţi singurii oameni buni din viaţa mea, răspunse ea. Şi-aş dori să fiu legată de voi într-un mod mai concret. Gândeşte-te ce minunat ar fi dacă ne-am putea ruga aceluiaşi Dumnezeu! se aprinse Liuba, sprijinindu-şi capul, blond şi încâlcit, de braţ. Sau dacă măcar am putea trăi împreună!

Pentru moment mă hotărâi să las deoparte ultima ei afirmaţie, pentru că nici o minciună şi nici o eschivă din lume nu mai reuşeau să şteargă urma lăsată de pledoaria ei plângăcioasă şi absurdă, trecută ca un sfredel prin dopurile mele de ceară. Aşa că am vrut s-o lămuresc definitiv.

— Liuba, i-am zis cu o voce dintre cele mai rezervate (şi mai detestabile), trebuie să înţelegi că Dumnezeu nu există!

Liuba-şi întoarse feţişoara rozalie şi-mi zâmbi cu recunoştinţă, arătându-mi şiragul de treizeci şi unu de dinţi lucioşi (unul dintre incisivii din faţă fusese scos vara trecută pentru că nu apreciase corect duritatea unei nuci).

— Ba există un Dumnezeu! răspunse ea.

— Ba nu! am insistat. De fapt, acea parte a sufletului nostru pe care i-o dedicăm lui Dumnezeu este un fel de spațiu negativ în care se-adună cele mai întunecate sentimente: gelozia, furia, toate justificările pe care le găsim pentru violență și ranchiună. Dacă ești cu adevărat interesată de iudaism, draga mea Liuba, atunci tre' să pui mâna pe Vechiul Testament. Ar trebui să fii foarte atentă la caracterul îndoielnic al Dumnezeului ebraic și la îngâmfarea cu care se uită la toate lucrurile democratice și multiculturale. Dacă îl iei pagină cu pagină, Vechiul Testament te va convinge fără putință de tăgadă.

Mica mea tiradă nu reuși decât să-i stârnească râsul.

— Poate că și tu crezi în Dumnezeu, numai că în felul tău... spuse Liuba împăciuitoare și pe urmă adăugă: Ești un tip amuzant...

Of, tinerețe nerușinată! Cu câtă ușurință vorbești despre toate cele! Cine era și această Liuba, fata pe care tatăl meu o salvase acu' câțiva ani de la un fost colhoz din Astrahan, după ce-o găsise în ultimul hal, plină de vânătăi și acoperită din cap până-n picioare în balegă de porc? Cine era adolescenta asta murdară pe care-ar fi vrut s-o crească în locul meu, ca pe-o fiică uscățivă, loială, dar mai ales lipsită de povara *hui*-ului purpuriu și enervant? Pe Liuba o considerasem tot timpul un fel de versiune contemporană a Fenecikăi din romanul *Părinți și copii* al lui Turgheniev, adică țărăncuța devenită o menajeră obtuză și limitată, care cade-n brațele lui Kirsanov, micul nobil, imaginat de mine, într-o adaptare cinematografică modernă, cu o figură exact ca a lui tătuca. Dar capacitatea mea de-a confunda tipurile umane este incomensurabilă! Liuba nu era nici pe departe Fenecika. Mai degrabă aș zice că semăna cu o Anna Karenina a zilelor noastre sau cu prostuța aia de Natașa din *Război și alte alea.*

— Hei! îmi atrase atenția. Asta-i partea mea preferată! Când Humungous G... cum ziceai tu în engleză? Când *o rupe*!

— Când Humungous G o arde-n rime! am ajutat-o eu.

De data asta Liuba se sui pe pat și, ca apucată de streche, începu să schițeze cu mâinile niște semne foarte urbane, în timp

ce smucea din şolduri ca o studentă americancă fertilă şi cânta cu mare patos:

Aşa plasmă n-ai văzut
De când mă-ta te-a făcut,
E marfă de lux şi şic
Să te gâdil la lindic.
Facem sex în Lex,
Am şi un Rolex,
Nu-mi mai face-atâtea fiţe
Eu dau rime, tu, din ţâţe.
Iar atuncea când ţi-o trag
Împroşc rime pe nădrag.
Gata. Rupe-o de-aici,
Să-i hrăneşti pe ăia mici!

— Ce drăguţ! am exclamat după această reprezentaţie. Engleza ta-i din ce în ce mai bună!

— Uite înc-o chestie faină la iudaism! insistă din nou Liuba. Gândeşte-te numai ce vechi e! Mie Boris mi-a zis că, dacă ar fi să ne luăm după calendarul iudaic, ar trebui să fim în anul 5760...

— Nu se mai termină, nu? am remarcat. Dar ce-i trecutul? Păi, trecutul este o mlaştină îndepărtată, iar în viitor cine ştie ce-o fi? Prezentul, asta-i toată chestia! Iată în ce trebuie să credem! Dacă vrei să ştii, scumpă Liuba, în ce cred eu cu adevărat, atunci să ţii minte că eu venerez sfinţenia clipei.

Cuvintele sunt ca nişte gloanţe – nu se-ntorc niciodată-ndărăt. Atâta i-a trebuit Liubei şi, cât ai zice peşte, sări din pat, trase de catarama în stil texan şi, cu mişcări de atletă olimpică, îşi ridică poalele-n cap, încât pe loc îmi apărură în faţa ochilor o *pizda*[1] înfofolită în păr castaniu şi sârmos, abdomenul ferm, şi pe urmă ovalul palid al chipului ei. Stătea acolo goală puşcă, aşa cum o făcuse mumă-sa.

1 În limba rusă, în original.

Se întinse cu mâinile lipite de corp şi se uită furiş la mine, pipăindu-mă cu privirile pe adomen. După un timp, coborî cu privirea mai jos şi mai jos, până când a fost împiedicată de cei doi sânişori semănând cu nişte săculeţi albi ce i se înălţau paşnic deasupra coastelor.

Şi-a apucat un sân, l-a strâns şi apoi a făcut la fel cu celălalt.

— Ei, na! Asta e! dădu ea din umeri. De fapt, sunt moartă după tine!

Stăteam lângă ea, trăgându-mă la juma de metru de această rusoaică tânără, ca să-mi amintesc precis cine eram şi, mai ales, să văd dacă nu cumva mila putea să ţină loc de stârneală. Liuba avea un corp subţire şi foarte atletic (mai ales pentru cineva care stătea cu mâna-n poală toată ziua), netezime întreruptă numai de o fâşie de pieliţă lucioasă şi aspră, întinsă de la coapsă până în adâncul părţilor ei intime, după ce o rudă de-a ei îi dăduse foc când avea doişpe ani. Tătuca se lăuda tot timpul că acolo o săruta el tandru, însă mie îmi era imposibil să mă folosesc de această imagine (botul de peşte al lu' tătucu' alunecând peste rănile Liubei şi firea lui iute topindu-se în compasiune).

Întâmplările zilei începuseră să mă depăşească. Se petreceau chestii care mă făceau să mă simt inutil. Liuba se întinsese din nou în pat şi-şi crăcănă picioarele, atât cât să-i văd *pizda* îmblănită cu o lână maronie.

— Trebuie să mă pregătesc, îmi şopti ea misterioasă.

Apoi luă un tub de plastic, produse nişte sunete ce-mi jigneau urechea şi scurse ceva pe buricele degetelor. Apoi îşi băgă degetele înăuntru.

— Asta uşurează treaba, îmi explică.

M-am gândit că o să par un prost-crescut dacă stau acolo şi-o privesc ca un tăntălău. Aşa că m-am dezbrăcat şi eu încet, începând cu nădragii, ca să-i arăt Liubei ciotuleţul meu purpuriu, jumatea de *hui*, iguana violată. În ţara mea se consideră că este o mare insultă dacă nu faci dragoste cu o femeie dezbrăcată, chiar dacă ţi-e rudă. Aşa încât am fost forţat de circumstanţe să iau taurul de coarne, bărbăteşte, deşi sufletul meu ieşise de mult prin tavan, trecuse pe deasupra streşinilor învălmăşite ale Leninsburgului, peste vârful ascuţit al sediului

Amiralității, și apoi plonjase direct în albastrul infinit al Golfului Finic. Întotdeauna-mi imaginasem că partea esențială a răposatei mele mame se învârtea prin mediile fericite și elevate care trebuiau să se afle prin dreptul grădinilor uneia dintre reședințele de vară ale foștilor țari (deși, așa cum afirmam mai sus, nimic din personalitatea noastră nu supraviețuiește după moarte).

Între timp, ce-mi văzură ochii? Organul meu genital se înălțase ca mercuru-n termometru și, cu capul înainte, se pregătise pentru amor. Asta dovedește cu vârf și îndesat că poți să faci sex fără să participi. Pe loc mi s-a aprins beculețul: Liuba pusese pe repeat *Busting My Nut Tonight*, iar mesajul urban transmis de Humungous G mă ajuta să mă concentrez la îndatorirea mea. Deci, când mi se rupe coiul? Păi cum? Chiar în seara asta! M-am târât pe cuvertura portocalie a Liubei și m-am apropiat de ea cu *hui*-ul pregătit de atac.

— Mă rog, ăsta-i *hui*-ul meu, am anunțat-o eu cu tristețe în glas.

— Da, da, ăsta-i *hui*-ul tău drăgălaș, mă îndemnă Liuba, aplecându-și capul ca să-l vadă mai bine.

— Poți să-l atingi... am șoptit, apoi am lăsat-o pe ea să mă frece cu acea mână rece ca gheața pe căpșorul acestui *hui* prea des rănit și ultragiat. L-am întors pe toate părțile ca să-i arăt și ei cicatricea lungă de pe fren și peticele de piele, atârnând ici și colo ca niște fâșii de airbag după o coliziune frontală.

— Aoleo! Da' ce s-a întâmplat? a întrebat surprinsă.

Mi-am tras sufletul și, dintr-o singură frază, în care nu făcusem decât o paranteză ca să-i explic semnificația „împlinirii *mitzvah*-ului", am reușit să-i spun povestea mea.

Dar ea mi-a luat chestia purpurie în gură și m-a redus la tăcere. Oricât de des mi s-ar întâmpla, sunt întotdeauna surprins atunci când simt gura umedă a unei femei împresurându-mi micul *hui*.

— Mmmm, scoase ea niște sunete ciudate.

— Ce-i? m-am speriat eu.

Atunci ea scoase *hui*-ul din gură și-mi zise serioasă:

— E bun la gust! Ești foarte curat!

— În fine, pe mine nu mă interesa gustul...

— Vino deasupra, îmi zise Liuba.

Iar eu am făcut precum mi-a spus. Trupul ei era rece ca gheaţa şi nici măcar acolo, înăuntrul *pizdei*, nu depăşea temperatura camerei, probabil pentru că se dăduse din belşug cu gelul acela care-ngheţa sângele-n tine. Alunecam ca dracu' şi asta mă scotea din pepeni, dar îmi canalizam furia ca să i-o trag şi mai năprasnic. Ne puseserăm în poziţia tradiţională de făcut copii. Aşa cum stăteam, abia dacă zăream ţuguiaşele sânilor ei de femeie slavă. Ţinea ochii închişi şi-şi bâţâia coapsele de la stânga la dreapta pe bubuielile melodiei. Dar eu nu eram de acord!

— Ori dansăm, ori ne futem! am domolit-o scurt.

Ori dansăm, ori ne futem. Parcă vorbise tătuca... O spusesem chiar şi cu accentul acela tâmpit de racket din Odessa pe care-l folosea şi el atunci când credea că este un delicat.

— Iartă-mă! spuse ea, aşezându-se cu picioarele într-o poziţie mai comodă pentru mişcările clasice de du-te-vino.

Apoi consideră că trebuie să-şi proptească sânii minusculi ca să le dea o oarecare formă. Docil şi răbdător, i-am crâmpoţit sfârcurile între dinţii mei mari, lucraţi în America, apoi am privit-o în ochi. Clipea în ritmul sacadat şi înfundat al bumbăcelii noastre (greutatea mea este o adevărată piatră de încercare pentru femei), ochii i se umeziseră şi priveau fix în tavan. Mă strânse de fund, probabil ca să mă încurajeze. Părea că vrea să-i zic ceva. Să compătimesc cu ea. Dar nu-i uşor să vorbeşti atunci când micul *hui* s-a împlântat adânc tocmai în tânăra soţie a tatălui tău.

În loc să-mi fac griji cu detaliile astea, am încercat să fiu tandru. M-am uitat lung la puchiţeii din jurul nasului, acolo unde pe vremuri sclipeau veseli pistruii portocalii ai adolescentei Liuba. Operaţia nu fusese tocmai un succes, pentru că reuşeam să văd, pe sub epiderma subţire, cicatricile din locurile cauterizate. Am sărutat-o pe aceste răni, ultimele urme ale copilăriei pierdute, furându-i un zâmbet forţat. Şi mai pe urmă am atins-o cu precauţie peste cicatricea de jos, fâşia de piele încreţită şi aspră, rămasă ca amintire de la ruda ce intenţionase s-o pârlească. Avea consistenţa celofanului supraîncălzit şi era absolut înfricoşător.

— Ah, mă trezi Liuba la realitate. Mă gâdili! Ai terminat?

— Iartă-mă! am șoptit.

Asudasem ca un porc și picăturile de sudoare se prelingeau pe ea. Camera se transformase într-o saună puturoasă, plină de mirosul greu al unui trup de mascul obligat să se pună-n funcțiune.

— Nu-i nimic! mă asigură ea. Poate-i de la lubrifiantul ăsta!

— Nu... Eu îs de vină! i-am zis. Iau câte un pumn de medicamente, așa că e mai greu să... Ohhhhhh! Stai, stai, Liubocika! Pfuuuu!

Și așa m-am dezumflat. Am ieșit afară și m-am uitat la capul umed al eroicului meu *hui*. Da', stai! Lipsea un testicul! Probabil că-l pierdusem prin abdomen.

— Futu-i mama mă-sii, Liuba! Mi-a dispărut un ou! Futu-i morții mă-sii să-i fut!

— Vai... nu ești mulțumit de mine, se întristă Liuba.

M-am pipăit prin zona aia o vreme, temându-mă că Dumnezeul meu inexistent își împlinise răzbunarea-i freudiană. Dar testiculul coborî. Mâinile-mi tremurau întruna. Humungous G cânta imperturbabil mai departe *I'm Busting My Nut Tonight*. Niciodată în viața mea n-am crezut că hip-hopul poate deveni atât de detestabil. Și-n plus, mai era ceva care-mi stătea pe creier. Liuba. Acuplarea. Natura și căile ei neîndurătoare.

— Ah, să mă ia naiba! N-am pus *prezervatiff*!...

— E abia luni, mă asigură ea. Eu lunea nu rămân niciodată gravidă!

Începuse să-și adune franjurile cuverturii în jurul ei și să-și piardă trupul alb în faldurile portocalii, scoțând tot felul de suspine postcoitale și pregătindu-se să alunece în brațele somnului ușor de la amiază. Ce zicea? Că nu rămâne gravidă lunea? Buuuun! Minunat! Acuma, de ce Humungous G continua să mă frece la melodie? M-am dus direct spre casetofon și l-am turtit sub pumnul meu mare și asudat, dar băiatul ăla de cartier o ținea pe-a lui.

— Nu ești mulțumit de mine, repetă Liuba, închizând casetofonul cu ajutorul unei telecomenzi. După ce termina, Boris scotea un fel de sunet ca și cum ar fi fost fericit...

— Nu, nici vorbă! am insistat, încercând să gândesc din perspectiva scopului propus, exact așa cum mă învățaseră să fac la Accidental College. Păi și eu mi-am dat drumu' înăuntru...

M-am uitat din nou la fotografia în care tatăl meu dezvelea voios monumentul acela în formă de Nokia. Trei dinți de pe timpul sovietelor străluceau în soare și o șuviță aranjată și cănită îi cădea pe frunte ca un semn de întrebare întors. M-a luat cu leșin și m-am așezat pe pat. Liuba a căscat prelung. Am simțit în respirația ei mirosul acela de limbă de miel amintindu-mi pe rând de toate cunoștințele mele din Rusia: de la răposatele mele bunici, care mă plimbau în cărucior, până la Timofei, credinciosul meu servitor, care mă aștepta cu Land Rover-ul parcat exact în locul unde mă plimbam pe vremuri. Fiecare dintre noi savurase măcar o dată-n viață o limbă de miel... Tare!

— Hai mai bine să tragem un pui de somn!... mă îndemnă Liuba. Să vezi numai ce comod e patul nostru! E ca și cum ai sta la Mariott în Moscova.

Patul *nostru* era într-adevăr foarte confortabil. Se freca de mine cu ciolănașele *jopei*, așa cum mă masa Rouenna în nopțile de anxietate când nu reușeam să adorm. Liuba parcă mă îndemna să-i cuprind trupul mic în brațe. Mă surprindea mai ales că părul-i mirosea a transpirație, deși nu-și pierduse nici parfumul artificial. Mi-am imaginat-o pe Liuba la treizeci de ani: cu șuvițe mov și cumplit de gârbovită ca toate *babuștile* îmbătrânite înainte de vreme. Asta dacă reușea performanța de-a rămâne în viață până atunci...

— Sper să ne mai iubim de multe, multe ori, tăticule! șopti ea.

Am încercat să adorm, dar nu mai aveam la ce visa, în afară de banala reprezentare europeană a unui individ încălecat pe-o sticlă de Fanta, zburând în jurul lumii ca să-și găsească fericirea. Un singur gând rămânea suspendat și refuza să se stingă.

Ai dat rasol rău, Mișa!

Cortina grea a conștiinței mele mă acoperi cu totul. Era ca o ceață deasă, cusută cu fir de aur, era ca o zi istovitoare de vară printre mizeriile acestei Veneții a Nordului.

Rasol rău, glumă de om care-și fute mama vitregă și-i ia locul tatălui său!

12
Totul are nişte limite!

Două ore mai târziu, şi servitorii Liubei adormiră la uşa dormitorului, sforăind la fel de adânc ca stăpâna lor. Cu urechile ciulite, chiar dacă se arătau stupefiaţi de întâmplările din seara aceea, se adunaseră la uşă ca să audă cum ne scârţâie patul.

— Nemernicilor! le-am şuierat când le-am văzut ochii cârpiţi de somn. Vă place s-o auziţi pe stăpână cum se fute de rupe patu'? Să vă ia dracu' de puturoşi! De-acuma, gata! Totul are nişte limite! Aţi auzit?!

Pe malul englez, Timofei şi Mamudov se aşezaseră pe bancheta din spate a Land Rover-ului, trăgând la măsea o sticlă de vodcă şi ascultând meciul Spartak-Zenit cu difuzoarele date la maximum. Încălziţi de tărie, cei doi o tot ţineau într-o îmbrăţişare.

— *Hullo, gentlemen*[1]! am urlat la ei în engleză. Ştiţi ceva? Acuşica vă spun! Totul are nişte limite! Clar?

Am luat-o de nebun, coborând de-a lungul digului, mişcând mâinile-n aer şi ondulându-mi şoldurile ca o mimoză travestită. Am trecut pe lângă călăreţul din bronz, statuia cretinului de Petru cel Mare, care, cu peruca-n vânt, încerca să escaladeze o stâncă abruptă şi-şi mâna calul spre nord, preferând zările zâmbitoarei Finlande în locul ruinelor acestui oraş întemeiat de mâna lui şi îndemnându-i pe toţi cei rămaşi fără viză UE să-l pupe sub coada iepei sale grase.

— Totul are o limită! am urlat la un grup de nuntaşi ce se pozau sub statuia lui Petru cel Mare.

---

1 Ei, domnilor!

Tineri cruzi, n-aveau nici cur în pantaloni, dar nunteau de mama focului. Nici nu-şi imaginau că o să-i mănânce lipsurile câte zile or mai avea.

— Urrra, străinule! strigară către mine toţi deodată, ridicând sticlele de vodcă şi scurgându-le pân' la fund.

Una dintre bunicile lor stătea de pază lângă o Lada buşită. Asta era maşina ce-i aştepta pe tinerii însurăţei, împopoţonată cu panglici albastre şi albe.

— Exact aşa ziceam şi eu odată, îmi răspunse bătrânica, molfăind vorbele cu cei doi dinţi rămaşi. Da', cu fiecare an care trece, îmi dau seama că m-am înşelat...

— Bucură-te, *babuşka*! i-am strigat din tot sufletul. Totul o să se schimbe-n curând! Vom pune limite! La toate!

— Da, să fie limite sau lagăre! răspunse bunicuţa. Bine-ar fi!

Exact în clipa aceea, Timofei şi cu Mamudov m-au ajuns din urmă cu Land Rover-ul, iar credinciosul meu servitor coborî geamul maşinii ca să urle:

— Întoarce-te, stăpâne! Totul o să fie bine! O să te ducem la Clinica Americană... Astăzi doctoru' Egorov, preferatu' matale, are consultaţii... Abia au adus o nouă rezervă de Celexa...

M-am întors către ei cu o mână-nfiptă-n şold şi cu un pumn gigantic înălţat în aer.

— Nu vrei să pricepi, scumpul meu Timofei, că totul are o limită? am strigat. Că nu-s numai un animal educat de occidentali, bun de luat la şuturi?

— Pricep! ţipă Timofei. Acuma pricep! Ce mai vrei de la mine?

Dar eu voiam mai mult! Ah, mult mai mult! Am întins-o spre dig, iar pernele de şuncă dintre picioare mi se loveau şi plescăiau îngrozitor. Dar, în sfârşit, m-am trezit în faţa cofetăriei verzi din faţa Palatului de Iarnă şi-am zărit, pe una dintre clădirile mai joase din preajmă, o reclamă cât o zi de post: ANUL ACESTA NOPŢILE ALBE V-AU FOST PREZENTATE DE DAEWOO. M-am oprit să-mi trag răsuflarea. Ca-n orice metropolă din Lumea a Treia, aerul era încărcat cu noxe de la motorina ieftină şi de la smoala încinsă. Dar Petersburgul se găsea, probabil din greşeală, cu cinci mii de kilometri mai la nord, iar pe străzile lui nu mirosea a frigărui din carne de capră şi a dulciuri cu miere.

Nici măcar duhoarea sărăciei nu ne ieşise cum trebuie.

Cotind spre Podul Palatului, am numărat în gând trei felinare de fier şi-am dat de porţiunea de asfalt unde tatăl meu fusese executat fără milă. Nici pe-acolo nu mai rămăsese nici o urmă. Nu se vedeau decât vechile Lada, îngrămădite şi prinse-n trafic, şi-n urma lor silueta singuratică a unui Land Rover.

— *Batiuşka*, întoarce-te-napoi! am auzit ţipetele disperate ale lui Timofei. Nu intra în panică! Mai avem nişte Ativan în maşină! Ativaaaan!

M-am sprijinit de-al treilea felinar şi-am simţit că orizonturile înnegurate ale oraşului mă împresoară din toate părţile. Crenelurile, cupolele şi turnurile acestei fortăreţe erau făcute ori pentru un pitecantrop, ori pentru un individ mai măreţ decât mine. Încercaţi să mă-nţelegeţi!... Eu căutam de fapt ceva pe la mijloc. Eu nu căutam decât o viaţă normală.

— Totul are o limită! i-am ameninţat pe şoferii scheletici de la volanul Ladelor trântite. Totul are o limită! i-am şoptit şi unui băieţaş chircit într-un break polonez, vopsit ca şi cum ar fi fost de la serviciul de ambulanţă şi dotat cu o sirenă ce scotea nişte sunete sparte, semănând mai mult cu un bocet decât cu o avertizare.

Timofei coborâse din Land Rover şi alerga spre mine cu câte o sticluţă de doctorie în fiecare mână. Am pus mâna pe *mobilnik* şi l-am sunat pe Alioşa-Bob. Era luni seara şi mă aşteptam să aud, la celălalt capăt al firului, hârâiala din Club 69.

— *Yo*, răspunse Alioşa ca din fundul butoiului.

Clubul 69 e-un club pentru homosexuali, însă cine îşi permite să deá trei dolari taxă de intrare (adică unu la sută din populaţia oraşului) îl poate frecventa şi-n timpul săptămânii. În afară de specificul homosexual, acest club este, fără îndoială, unul dintre cele mai normale şi mai respectabile localuri din Rusia. N-ai să vezi, ca prin alte părţi, cretini cu moace de mardeiaşi şi geci de piele sau chelioşi cu bocanci. Aici întâlneşti numai poponari prietenoşi şi nevestele bogate cu care se înţeleg aşa de bine. Acest grup voios îţi aduce aminte de celebra sintagmă a expaţilor americani: *societate civilă*.

Alioșa-Bob și iubita lui, Svetlana, se așezaseră sub statuia unui Adonis și urmăreau cu interes cum căpitanul unui submarin încerca să-și vândă tinerii mateloți unui grup de turiști germani. Adolescenții de șaptesprezece ani încercau din răsputeri să-și acopere părțile rușinoase, dar căpitanul cel beat le ordona să țină la vedere fuduliile și să le „scuture ca niște câini uzi". Și societatea civilă are limitele ei, nu?

— Trebuie să plec din Rusia, i-am comunicat lui Alioșa-Bob. Totul are o limită!

— Mda, mă rog... îmi răspunse el neîncrezător. Da' de ce te-a apucat exact acuma?

Pe loc mi-a răsărit în minte imaginea viitorului meu cu Liuba. Mai ales cum am fi mers la IKEA în Moscova și am fi ales împreună niște mobilă cu imprimeu. Cum mi-ar fi zis „tăticuțule" când m-aș fi urcat pe ea. Cum am fi luat prânzul sub portretul în ulei, înalt de-un metru, al lui Maimonides; apoi cina, sub privirea frustrantă a tatei din fotografia alb-negru. În fine, mi-am mai imaginat două odrasle bogate și nefericite: un băiețel de cinci ani într-un costum de gangster de la Dolce&Gabbana, alături de surioara lui mai mică, care nu se vedea prea bine de sub muntele de accesorii din piele de crocodil. Și, pretutindeni în jurul nostru, fojgăiala servitoarelor, a carilor din pereți și a bunicilor viclene... Rusia, Rusia și iar Rusia!

Cum să-i spun eu toate astea lui Alioșa-Bob? Pentru el, St. Petersburgul era un fel de teren de joacă. Visul lui de bețiv devenise realitate.

— Vrei s-o ștergi așa de repede pentru că azi ai futut-o pe Liuba? s-a interesat Svetlana.

— E-adevărat?! se entuziasmă Alioșa-Bob. Chiar i-ai tras-o cucoanei lui Boris Vainberg?

— Vedeți în ce rahat de oraș trăim? am spus eu dezamăgit. Nici trei ore n-au trecut de când i-am tras-o!... N-ar fi trebuit niciodată să le dăm voie cu *mobilnik* servitorilor noștri. Probabil că deja e cea mai bună bârfă de pe Internet...

— Sunt total de-acord cu tine, Mișa! interveni Svetlana. Chiar că ar trebui să pleci! Și eu îl bat la cap pe idiotul ăsta (și arătă spre Alioșa-Bob) să plecăm... Am găsit chiar și un master

în relații publice la Universitatea din Boston. Poți să faci un fel de curs practic angajându-te contabilă-șefă la o asociație nonprofit. Aș putea să lucrez pentru Baletul din Boston! Le-aș arăta eu americanilor că rusoaicele nu sunt toate niște curve!

— Ia, fii atent la ea! se amuză Alioșa-Bob. Baletul din Boston! Da' ce-are, dragă, Kirovul nostru? Unora ca Barîșnikov nu le putea baletul nostru...

— Tu vrei să te-nfunzi aici, Alioșa!!! se enervă Sveta. Pentru că dacă te întorci în America rămâi un rahat de om!

— Șșșșt! ne liniști Alioșa. Ia uite cine-i aici!... Ucigașul!

Ștergându-și fața ridată cu cravata verde Armani, căpitanul Belughin își căuta de lucru prin jurul mesei noastre. Arăta chiar mai bătrân decât mi se păruse la înmormântarea tatei, iar urechile îi stăteau pleoștite ca două frunze de varză.

— Bună, frăție! ne salută, prăbușindu-se pe un scaun rotitor din preajma noastră. Sveta, păpușico... ce mai faci? *Nu*, ce chestie! Cu toții suntem membri-n Club 69! Și ce-i cu asta? Nu-i un lucru rău să fii pe invers! Din când în când îmi place și mie să mă joc cu câte-un băiețel! Unde mai pui că unii au mai puțin păr decât nevastă-mea... Și-s mai feminini. Hei, Serioja! făcu el din mână unui efeb angelic care turna vodcă pe la mese. Vino-ncoa, drăgușule!

— Mă rog, Alioșa al meu nu-i pederast!.. îl repezi Svetlana. Vine-aici pentru atmosferă și ca să-și facă relații.

— Bună, Serioja, l-am salutat pe băiatul prietenos. Care-i viața ta?

— Serioja cel mai bun, iubește sincer numai pe tine, răspunse el în engleză, trimițându-mi o bezea.

— Serioja se duce-n Thailanda cu un suedez bogat, ne informă căpitanul Belughin în timp ce micul Serioja ne zâmbea ca un marmoset albinos.

Apoi a răsturnat carafa și, atent să nu dea pe de lături, a turnat câte-o sută fiecăruia.

— Să ai grijă la gândacii de bucătărie! îl sfătui Belughin. Sunt cam așa de mari!... și-și întinse larg brațele, răspândind cu generozitate în jur un miros acru de transpirație.

— Cirrus, Europay, bancomat... SuperDolar, de ce singurel? mă întrebă Serioja, și-apoi ne întoarse fundul, fluturându-l pe sub nasul comesenilor mei.

— Ce băiat bun! remarcă Belughin. Am avea nevoie de unii ca el și în poliție. Și-s așa de curați!... Mai mare dragul! Igiena, domnilor! Moralitatea pornește de la igienă! Luați exemplu de la nemți!

Ne îndreptarăm privirile spre grupul de turiști nemți care-ncepuse să arunce cu mărci nemțești în rușii noștri cei tineri, revigorându-ne națiunea cu brize proaspete de civilizație avansată. După aceea am auzit urale călduroase de la parter. Spectacolul era gata să înceapă: cântecele pionierești ale tinereții noastre erau intonate cu glas baritonal de niște travestiți musculoși, îmbrăcați de-a-ntregul în hainele glorioaselor vremuri sovietice. Nu știu cum, parcă m-a cuprins nostalgia...

— Mi-aș dori să pot pleca din țara asta tâmpită, ca Serioja! am gândit cu voce tare.

— Și de ce n-ai face-o? m-a întrebat Belughin.

— Păi americanii nu-mi dau viza, pretextând că tata l-a omorât pe tipu' ăla din Oklahoma. Iar în Uniunea Europeană e dată lege să nu intre nici un Vainberg!

— Eh! începu Belughin. Dar, tinere, ce rost are să pleci în Vest? Stai oleacă și-ai să vezi că o să se îndrepte situația și la noi. Cam în cincizeci de ani – cel puțin eu atâta-i dau – nivelul nostru de trai îl va depăși chiar și pe cel din Iugoslavia! Și să știi, Mișa, că eu m-am plimbat mult prin Europa... Da, într-adevăr străzile sunt mai curate, dar nici țipenie de *suflet* rusesc. Înțelegi ce vreau să zic? Dacă te duci în Copenhaga, n-ai cum să stai cu cineva la un pahar de vorbă și, dintr-odată – pac! –, să vă-nfrățiți pe vecie!

— Te rog... l-am implorat. Eu vreau... vreau să...

— Nu-ncape vorbă că *vrei*!... continuă căpitanul. Ce fel de tânăr ai mai fi și tu dacă n-ai *vrea* ceva? Te înțeleg și fără să-mi spui! Nu uita că și noi, bătrânii, am fost cândva tineri...

— Da, am zis, urmărindu-i logica. Sunt tânăr, deci vreau!

— Atunci, lasă-mă să-ți dau o mână de ajutor, Mișa. Vezi tu, eu m-am născut în Republica Absurdsvani, o țară cu mult

petrol și struguri. Noi îi zicem Absurdistan. Eu am sânge de rus, dar i-am cunoscut și pe ticăloșii ăia de svani, un popor de ciori lacome și cretine, caucazieni. În fine, unul dintre bunii mei prieteni este funcționar la ambasada belgiană din orașul Svani. Este un european de-o mare cultură și demnitate. Mă gândesc dacă n-ar fi dispus ca, în schimbul unei sume modeste, să te aranjeze cu o cetățenie în regatul flamand...

— Pare o idee de bun-simț, își dădu cu părerea Alioșa-Bob. Tu ce crezi, Mișa? Dacă te faci cu-n pașaport belgian, poți să te plimbi pe tot continentul.

— Poate că și Rouenna o să vină să stea cu mine!!! m-am înflăcărat imediat. Poate c-o s-o ispitesc să plece de lângă Jerry Shteynfarb. Parcă Belgia era țara ciocolatei și a cartofilor prăjiți, nu?

— Putem să plecăm chiar săptămâna viitoare în Absurdistan! propuse Alioșa-Bob. Am acolo o reprezentanță Excess-Hollywood... Și lunea avem cursă directă cu Aeroflotu'!

— Fugi de-aci cu Aeroflotu' tău! i-am zis prietenului meu. Nu vreau să mor așa de repede! O să zburăm cu Austrian Airlines, cu escală la Viena. Plătesc eu tot!

Am stat o clipă și m-am imaginat într-o cafenea belgiană: se făcea că admiram ața de la chiloții unei femei multiculturale, ocupată cu mâncatul unui cârnat. Oare se întâmplau asemenea chestii și-n Bruxelles? La New York se vedeau tot timpul...

— Deci, Belughin dragă, îl abordă Alioșa-Bob în locul meu. Cât îl costă pe Mișa un pașaport belgian?

— Cât costă? Păi, o nimica toată! se apără Belughin cu mâinile. Mă rog, aproape o nimica toată... O sută de bătrâne pentru prietenu' meu belgian și-o sută mie, ca taxă de prezentare.

— Vreau să-mi iau și servitorul cu mine, am insistat eu. Am nevoie și de-un permis de muncă belgian pentru Timofei!

— Îți iei și servitorul? se miră Alioșa-Bob. Ești un occidental veritabil, Conte von Vainberg!

— Du-te-n... *hui*-ul meu! m-am supărat eu. Vreau să te văd și pe tine cum îți speli șosetele la mână, așa cum le spălam eu în New York, cot la cot cu prietena mea proletară.

— Măi băieți!... ne calmă Belughin, luându-ne de după umăr pe amândoi. Păi un permis de muncă este culmea ușurinței!

Încă douăj' de bucăţi la mine şi douăj' de bucăţi la musiu Lefèvre de la ambasada belgiană. Să vedeţi ce repede vă împrieteniţi cu Jean-Michel! Îi place să cutreiere localurile cu Peugeot-ul...

— Da' ia zi-mi o treabă! Oleg Elanul a transferat banii lui Mişa în conturile lui din străinătate? puse Alioşa-Bob punctul pe i.

— Mişa are treişcinci de milioane de dolari în Cipru, încuviinţă Belughin, uitându-se indiferent la buricele gălbui, ca şi cum moştenirea de la tătuca, agonisită din greu şi rămasă ca statornică amintire, nu-l impresiona nici cât negru sub unghie. Şi-apoi, şirul nesfârşit al fabricilor falimentate, concesionarea pe moca a rezervelor de gaz, înfiinţarea celebrei companii VainBergAir (o linie aeriană fără nici un avion, dar cu o mulţime de stewardese disponibile) sau deschiderea cimitirului pentru noua generaţie de evrei ruşi – astea nu erau puţin lucru!

Ca să fiu cinstit, nici măcar banii din conturile alea nu mă încălzeau foarte tare. Hai să facem un calcul. Aveam treizeci de ani, iar speranţa de viaţă la bărbaţii ruşi este pe undeva pe la cincizeci şi şase de ani. Deci mai aveam de trăit cam vreo douăzeci şi şase de ani. Treişcinci de milioane împărţit la douăşase dă fix 1 350 000 de dolari pe an. Pentru Europa, asta nu era o sumă chiar mare, dar mă menţinea pe linia de supravieţuire. Drace! Mă descurcasem eu şi cu 200 000 pe an când studiam în New York, deşi e drept că pe atunci nu aveam servitor şi că adeseori îmi refuzam unele plăceri (de exemplu, nu am avut niciodată un balon de agrement sau un bungalow în Long Island).

Dar cui îi pasă de sărăcia mea? Nu se mai întâmplase de-un car de ani să simt cum fiorul plăcerii se încolăceşte în jurul ficatului meu încărcat sau îmi trece drept prin plămânii pătaţi. Libertatea era-n mâinile mele!

Îmi aduc aminte cum se desfăşurau escapadele anuale din Leningrad, când plecam cu trenul spre Crimeea. Binecuvântate fie amintirile cu un Mişa micuţ şi curios, ce scotea capul pe fereastră şi se uita uimit la satele târându-se după şinele de tren, până când vreo cracă de plop îl plesnea peste obraji. Ştiam că vara se apropie cu paşi repezi, mai ales atunci când mama venea la

mine cu o pălăriuță de pai mototolită și-mi cânta acest cântecel improvizat:

Ursulețul Mișa vrea
Să ajungă la o stea.
Zice că i s-a urât
De atâta vreme rea.

Da, *mamocika*! Mi s-a urât! mi-am zis în sinea mea, zâmbind și sughițând cu paharul la gură. Ideea că supraviețuisem zilei de azi și că mâine voi zbura în direcția arătată de iapa de bronz a lui Petru cel Mare mă umplea de bucurie! Eu eram acela destinat să împlinească visul mântuitor al fiecărui tânăr educat din Rusia! Eu trebuia *să rup cordonul.*

— Uite ce trebuie să faci! mă dăscăli Belughin. Imediat ce aterizezi în Absurdistan, te duci la Park Hyatt Svani City și-l cauți pe Larry Zartarian, directorul hotelului. El o să se ocupe de toate treburile. Ai să devii belgian cât ai bate din palme!

— Belgia, murmură Sveta invidioasă. Ești un norocos!

— Iar tu ești o curvă penală cu vederi cosmopolite, o trase la el Alioșa-Bob. Dar te iubesc!

— Ești un trădător de neam și țară! îmi zise căpitanul. Dar ce să-i faci? Asta e!

Am cântărit o clipă vorbele lor și apoi m-am ridicat ca să țin un toast în cinstea mea:

— Chiar așa! Ce să-i faci? Totul are o limită, dom'le!

Și se auzi un clinchet vesel de pahare. Viitorul îmi era asigurat. Am băut vodcă și m-am simțit înnobilat de misiunea mea. Firește că, din perspectiva aceluia care-și retrăiește trecutul, pot să vă zic un singur lucru: n-am nimerit-o prea bine la nici un capitol. Familie, prietenie, coitus, viitor, trecut... Am reușit să nu-nțeleg nici prezentul! Deși el trebuia să fie cea mai mare certitudine a vieții mele.

13
Ursulețul Mișa vrea să ajungă la o stea

Mi-am chemat toți servitorii și le-am zis că, din acel moment, erau liberi să facă ce vor. Dintr-odată, s-au apucat să-și smulgă părul și să bocească de sărea cămașa de pe ei.

— Măi, oameni buni, pe voi nu vă așteaptă nimeni în provinciile voastre de baștină? am întrebat eu, stingherit de jelaniile lor. Nu vi s-a urât cu viața la oraș? Plecați! Fiți liberi ca păsările cerului!

Și-abia apoi m-am prins! De fapt, problema era că n-aveau nici o para chioară, iar rudele lor din provincie nu mai voiau să știe de ei; curând aveau să fie aruncați în stradă, înfometați și goi, și numai când se gândeau la cumplita iarnă rusească îi apuca dârdâiala. Ca atare, i-am dat fiecăruia câte 5 000 de dolari, iar ei s-au aruncat la pieptul meu și au vărsat lacrimi fierbinți de recunoștință.

Mișcat de propria mea dărnicie, am convocat-o pe Svetlana; pe urmă l-am trezit pe artistul Valentin, care se lăfăia cu Noemi și Rut în biblioteca mea.

— M-am hotărât să înființez o fundație... O să-i zic „Copiii lui Mișa"! Deja am alocat 2 milioane pentru copiii orașului în care m-am născut!

Amândoi s-au uitat cruciș la mine.

— Vreau să zic... Sankt-Petersburg! am precizat imediat, deși nu păream să le provoc nici o reacție.

— Sveta, scumpa mea, mi-ai zis că vrei să lucrezi pentru o organizație nonprofit... Uite, asta-i șansa ta! Te pun directoare executivă! Tu ai să-mi aduci, direct din Park Slope, Brooklyn, douăzeci de lucrători sociali care să-și bată capul cu cele mai incorigibile dintre odraslele noastre. Valentin, tu ai să fii directorul

artistic! Ţie îţi rămâne să-i înveţi pe micuţi că salvarea stă în web design şi-n munca în folosul comunităţii! O să vă dau 80 000 de dolari pe an! (ca nu cumva cititorul să-şi piardă simţul proporţiilor, trebuie să precizez că salariul mediu anual în Sankt-Petersburg este cam 1 800 de dolari).

Sveta mi-a cerut să vorbim între patru ochi:

— Sunt mai mult decât onorată, începu ea, însă nu crezi că-i o gogomănie să-l însărcinezi pe Valentin cu o asemenea responsabilitate? Ştiu că este angajat la Alioşa şi că se ocupă de web design la firma lui, da' mie mi se pare că-i cam superficial. Tu ce zici?

— Dar cine nu-i superficial? i-am spus eu, inspirat de Turgheniev. Apoi i-am strâns mâna, l-am sărutat pe lăcrimosul Valentin de trei ori, cum fac ruşii, mi-am luat rămas-bun de la curvele lui şi mi-am chemat şoferul pentru ultima dată.

Era luni dimineaţa, prea devreme ca minţile înceţoşate ale concitadinilor mei să fi ieşit din mahmureală, deşi să ştiţi că, fără fojgăiala locuitorilor, Petersburgul are farmecul lui. Parcă şi palatele de pe Nevski Prospekt voiau să mă salute la plecare, făcându-mi plecăciuni până la pământ, ca nişte baldachine gata-gata să se răstoarne; chiar şi canalele păreau că se iau la întrecere, mai romantice ca niciodată; luna cobora şi soarele se înălţa, închipuind succesiunea neîncetată a ipostazelor nocturne şi diurne ale acestui pământ; dar eu nu m-am lăsat impresionat de nimic. Înainte deci, nici un pas înapoi! mi-am zis, spălându-mă pe mâini de creaţia lui Petru cel Mare. Pe urmă am ajuns în dugheana ridicolă, văruită în bej şi împrejmuită ca un fort, pe care noi, petersburghezii, o numeam aeroport şi unde se practicau nenumărate metode eficiente de escrocare a occidentalilor. Semăna cu un hangar în ruină şi părea mai potrivit să funcţioneze ca aeroport pentru Montgomery, Alabama, decât pentru un oraş populat de cinci milioane de suflete. La vamă, Slava, fiul lui Timofei, a făcut o scenă penibilă, bocindu-l pe taică-su să nu-l lase de izbelişte:

— Băiatu' tatii, spunea Timofei, mângâind creştetul deja chel al lui Slava, o să te chem dincolo. Ai să vii la mine la Bruxelles

și o să ne bucurăm până la sfârșitu' zilelor noastre. Ție îți las fieru' meu de călcat Daewoo!

— Nici să n-aud de Bruxellu' tău! spuse Slava, scuipându-și în palmă (după cum pronunțase numele capitalei belgiene, era clar că nu auzise de ea în viața lui). Eu am nevoie de tatăl meu!

Puteam să-l înțeleg... Și eu aveam nevoie de tăticu' meu.

Avionul de la Austrian Airlines se mișcă timid spre poarta de îmbarcare. Se pare că geografia ne jucase un renghi și Petersburgul se afla la patruzeci și cinci de minute de zbor de Helsinki, capitala ultramodernă a Finlandei, bastionul nord-estic al Uniunii Europene. După ce ne-am îmbarcat și avionul a prins viteză pe pista plină de gropi, smucindu-se din toate încheieturile să ia altitudine, iată că am reușit să surprindem panorama țării pe care o lăsam în urmă. Ne-am uitat lung, până când n-am mai văzut dedesubt decât siluetele monstruoase ale fabricilor dezafectate și zgribulite. M-am gândit să-mi iau rămas-bun cum se cuvine de la această țară cu sfârcuri reci, ce mă hrănise cu un șuvoi de lapte acru și mă legănase în brațele-i pistruiate. Dar, până să mă dezmeticesc, Rusia dispăruse.

Pe Timofei îl trimisesem la clasa economică, iar Alioșa-Bob și cu mine ne luaserăm locuri la clasa întâi, ca niște domni ce eram. Era încă dimineață, așa că ne-am mulțumit cu niște *Irish coffee* și cu o gustare ușoară compusă din somon scoțian și clătite. După aceea, m-am lăsat pe spate în scaunul confortabil, oftând de plăcere cu amândouă mâinile pe burdihan. Nu cred că a fost cineva mai fericit pe lumea asta când a trecut de-a curmezișul în zbor peste întinderile Poloniei. M-am uitat la tacâmurile din fața mea și mi-a venit să iau cuțitul și să-l provoc în glumă pe Alioșa-Bob la un duel; la fel de binedispuși, am încrucișat armele pentru o vreme, însă ceilalți pasageri de la clasa întâi nu păreau să se amuze pe seama exuberanței noastre. Cu toate că era dimineața devreme, oamenii de afaceri multinaționali deja clămpăneau cu o mână pe butoanele laptopurilor, iar cu cealaltă întindeau Nutella pe clătite, discutând în șoaptă cu cei de lângă ei care și cum să-și ia câte-o bucată din resturile economiei ruse sau cum să atragă investițiile vreunui fond mutual american.

Pe urmă l-am văzut pe hasid!

Fii cuminte! mi-am zis, știind că până la urmă n-o să fiu în stare să-mi țin gura. Arăta ca un schelet ambulant, avea vreo treizeci de ani, era bărbos și bubos (ca toți hasizii) și clipea din ochii înroșiți și rotunzi ca niște bănuți. Nu era înzestrat cu o pălărie cum au toți din rasa lui, ci cu una elegantă, de fetru, dar îl dădea în vileag iarmulka ieșind pe jumătate de sub ea, ca un corn de lună. Mă îndoiam că un cetățean al Eternului Ștetl catadicsise să-și cumpere un bilet la clasa întâi, deși poate făcea parte dintr-un plan de modernizare. N-ai de unde să știi niciodată ce-i în mintea ăstora!

O stewardesă s-a înclinat spre urechea hasidului încercând să-l convingă să servească o masă koșer, preparată special pentru el din ficăței de pui și pâine prăjită. Hasidul a clipit de câteva ori spre pieptul generos al tinerei austriece, însă nu a vrut nici în ruptul capului să cedeze în problema ficățeilor:

— Au sau n-au gertificat? făcea el pe durul, întrebând încontinuu și nazalizând ca un bâzoi. Zău jdii gă zunt multe feluri de gojer... Unde-i gertificatul?

— Domnule, ficățeii aceștia sunt cu siguranță koșer! insistă stewardesa. I-au mai mâncat înaintea dumneavoastră o mulțime de evrei... Chiar eu am văzut!

— Am nevoie de-o dovadă, se sclifosi hasidul. Unde-i dovada? Unde-i gertificatul? Unde-i autorizația de la rabin? Arată-mi dovada și ți-i mănânc pe loc!

În cele din urmă, când stewardesa a plecat, cretinul de hasid a început să caute într-un săculeț de catifea neagră și, după ce s-a moșmondit puțin, a scos o conservă de ton, niște maioneză și o felie de *matzoh*[1]. Lingându-se pe buze, s-a aplecat în față și, opintindu-se, a smuls capacul conservei. Apoi, ca și cum ar fi rostit în gând *Baruch*, *Baruch*[2], una dintre rugăciunile lor interminabile, hasidul a început să-nvârtă maioneza și tonul, mișcându-se încet, din tot corpul, într-un ritm tacticos. L-am urmărit vreme de patru sute de kilometri pe calea aerului cum

1 Pâine evreiască nedospită.

2 Binecuvântat (ebr.).

își amesteca maioneza și tonul și cum, în sfârșit, a început să întindă chestia aia cleioasă pe bucata sfărâmicioasă de *matoh*. De fiecare dată când trecea stewardesa, hasidul își proteja propria creație de amenințarea fundului ei teutonic. „Acest cur ferm de austriacă", părea să comenteze el din priviri, „nu are ce căuta în koșerul meu din ton și maioneză!"

Oare o să mă considerați criminal dacă recunosc că, în acele momente, nu doream decât să-l strâng de gât? Dar oare există anumite sentimente pe care eu, ca evreu, sunt obligat să le nutresc în straturile adipoase ale inimii mele, în timp ce ne-evreii nu-s obligați? Chiar poate fi considerată ură de sine disprețuirea unui bărbat de care nu mă leagă decât o fâșie stranie de ADN?

Hasidul a pus capu-n piept și a murmurat câteva cuvinte de mulțumire către dumnezeul lui ce-l dăruise cu atâta belșug cât păr pe broască. Apoi s-a auzit cum a mușcat din binecuvântata tartină, unsă cu tonul dintr-o conservă cumpărată din cine știe ce magazin. Aproape că mi s-a întors stomacu' pe dos când m-am gândit la schimonoseala gurii lui în timp ce bobina peștele ieftin. Nu aveam cum să simt mirosul înțepător al hasidului, întrucât ședeam la vreo patru rânduri distanță, dar știți și voi cum își creează mintea propriile-i mirosuri! În clipa aceea, am simțit că nu mai pot să tac!

— *Fräulein*! m-am adresat dintr-odată stewardesei care, de emoție, nu mi-a putut arăta decât un zâmbet ca pentru clasa a doua, dezvelindu-și dinții din față. Sunt teribil de ofensat de domnul hasid de colo! V-aș ruga să-i spuneți să-și servească mâncarea dezgustătoare în altă parte. Aici e clasa întâi! Mă aștept să călătorim civilizat! Că doar nu suntem în vreun poștalion mergând spre Galiția în 1870!...

Stewardesa rămase cu gura căscată. Apoi își puse mâinile cruciș pe piept, de parcă ar fi vrut să se apere de ceva. Iar eu nu m-am putut abține să nu-i remarc coapsele apetisante, dezvăluindu-se din strânsoarea uniformei: era sexy, bună de prăsilă.

— Dar, domnule, suspină ea, noi le permitem pasagerilor noștri să-și aducă masa la pachet. Ne adaptăm religiei fiecăruia, înțelegeți?

— Și eu sunt evreu, *Fräulein*, i-am zis arătându-i mâinile mari și asudate. Adică am aceeași credință ca acest om de aici.

Da' n-aș mânca niciodată o asemenea masă, mai ales la clasa-ntâi. Asta-i pur și simplu o barbarie! am încheiat eu, ridicând vocea, că până și hasidul își lungi gâtul ca să mă vadă.

Ce-mi văzură ochii mă întărâtă și mai tare: hasidul era asudat și cu ochii lăcrămoși, de parcă abia ieșise din sinagogă.

— Ei, nu te ambala, Snack Daddy! mi-a zis Alioșa-Bob. Ia-o-ncet!

— Nu! N-o s-o iau deloc încet! i-am zis tovarășului meu, și după aia m-am întors din nou către stewardesă: Sunt mult mai bazat în multiculturalism decât oricare din avionul ăsta! Refuzând ficățeii de pui, acest om a comis una dintre cele mai josnice forme de rasism! Ne scuipă-ntre ochi! Mai ales pe mine!

— Iar o ia pe arătură! comentă Alioșa-Bob. Pune-l pe Mișa al nostru într-un context occidental și ți-arată el meserie!

— Asta nu-i meserie, m-am repezit și la el. O să te prinzi când ți-arăt ce meseriaș sunt!

Stewardesa s-a scuzat pentru incovenientul provocat și mi-a promis că o să anunțe pe cineva mai mare în grad. Așa că lângă mine se înființă un austriac înalt, cu moacă de homosexual, care mi-a zis că era șeful echipajului sau ceva de genu' ăsta. În consecință, am reluat predica, explicându-i nemulțumirea mea.

— Asta-i o situație foarte ciudată, zise el, ținând privirea-n pământ. Noi suntem...

— Austrieci! i-am luat vorba din gură. Da, domnule, știu asta! Nu-i nimic! Vă absolv de acel păcat de tristă amintire... Da' aici nu-i vorba despre dumneavoastră... De data asta noi avem o problemă! Se înfruntă evreul bun cu evreul cel rău! Se înfruntă intoleranța cu tendința generală și, dacă îl susțineți pe hasid, jur că nu faceți decât să perpetuați păcatul urii voastre!

— Mă zguzați!... s-a ridicat dușmanul meu în două picioare, arătând exact ca o prăjină hasidică. N-am butut ză nu aud...

— Domnule, luați loc, vă rog! i-a spus șeful echipajului. Ne ocupăm noi de asta!...

— Sigur că da! Pupați-l în fund pe hasid! m-am ridicat și eu, dându-i un brânci cu burta insolentului găozar. Dacă așa vă ocupați voi de clasa-ntâi, atunci mai bine mă duc la clasa economică, alături de servitorul meu!

— Trebuie să staţi aici, domnule! a intervenit, sfioasă, şi stewardesa. Doar aţi plătit pentru locul acesta!

Între timp, austriacul şi-a ridicat mâinile delicate, arătându-mi drumul afară din lumea lui minunată. Alioşa-Bob râdea de se prăpădea de tâmpenia mea şi se ciocănea cu pumnul în cap ca să-mi arate că nu eram întreg la minte.

Cred că avea dreptate: nu prea eram întreg la minte.

— Din cauza ta nu mai sunt eu bărbat acuma! l-am înjurat printre dinţi pe impenetrabilul hasid, în timp ce treceam pe lângă el. Tu mi-ai luat ce-aveam mai bun! Tu mi-ai luat ce conta cu adevărat! am strigat ameninţător, întors cu faţa către ceilalţi pasageri: Feriţi-vă de faptele bune, de *mitzvah*-urile fraţilor evrei care trăiesc printre voi! Feriţi-vă de circumciziile făcute târziu în viaţă! Feriţi-vă de credinţa cea găunoasă! Hasizii nu-s ca noi! Nici prin cap să nu vă treacă!

Nu o să risc să-l umanizez pe acel hasid de la clasa întâi descriind teroarea adâncă de pe faţa lui palidă, frica neîncetată înscrisă pentru eternitate în sufletul contorsionat al poporului meu.

Am găsit un loc lângă sărmanul meu Timofei, care stătea înghesuit la clasa economică, lângă o budă împuţită, în mijlocul unor culori ţipătoare puse de-a valma, alese anume ca să stimuleze sentimente mai bune în sufletele celor săraci.

— Ce faci, *batiuşka*? şopti el. Ce-ai păţit de eşti aici? Locul ăsta nu-i pentru matale...

Într-adevăr, era greu să aduc la un numitor comun o burtă impresionantă ca a mea şi conceptul austriac de scaun „economic". Muncindu-mă să intru între cele două scaune, am sfârşit cu curu-n locul unde-ar fi trebuit să-mi rezem spatele şi cu palmele proptite-n scaunul din faţă.

— M-am refugiat aici din principiu! i-am spus, încercând să-l mângâi pe creştetul moale ca un burete şi acoperit cu un păr des, ca la femei. Am venit aici pentru că un jidan a atentat la onoarea mea.

— Ehehei, una-s evreii şi alta-s jidanii! comentă înţeleptul Timofei. Toată lumea ştie chestia asta!

— În zilele noastre nu-i lucru uşor să fii un om cultivat, i-am răspuns. Da'-mi revin eu!... Uită-te pe fereastră, Tima!

Munții aceia de acolo ar putea fi chiar Alpii!... Ți-ar plăcea să vezi Alpii într-o zi? Ai putea să-l iei pe fecioru' tău și să puneți la cale un picnic de pomină...

În înfățișarea lui Timofei pogorî o asemenea neîncredere transcendentă, încât mă apucă plânsul din cauza lui. Da' de mine mi se rupea inima și mai și! Cred că în amândoi erau atâtea lacrimi câte putea duce avionul austriac.

Lacrimi de eliberare, cum ar zice americanii.

14
Norvegia Mării Caspice

Am aterizat pe aeroportul vienez, trecând pe lângă o construcție din sticlă care părea să fie terminalul principal, pentru avioanele care nu aveau întârzieri, și-apoi pe lângă un fel de baracă dosită, rezervată zborurilor provenite din locuri ce nu îndeplineau încă standardele europene, precum Kosovo, Tirana, Belgrad, Sarajevo, și din orașul meu de baștină, St. Leninsburg. Această dugheană deplorabilă nu avea burdufuri și benzi rulante. Două autobuze au fost trimise pentru a-i transporta pe cei de la clasa întâi și de la *business*, iar un al treilea trebuia să ne încarce pe cei de la *economy*. Vedeam de pe fereastră cum întreprinzătorul hasid reușise să-și găsească loc în autobuzul pentru cei de la clasa întâi, strângând cu mâini tremurânde tășcuța aceea de catifea de parcă ar fi fost plină cu diamantele din care, probabil, își ducea traiul. Rușine! Rușine!

Cum am coborât din avion, am tras adânc în piept aerul sănătos al Uniunii Europene, știind că voi fi transferat imediat la terminalul unde frații mei iugo-sovieto-mongoli, pierduți într-un fum de țigară gros de puteai să-l tai cu cuțitul, așteptau să fie îmbarcați în cursele spre deșertul tătarilor. Am încercat să-mi fac loc prin mulțime ca să ajung la terminalul principal, dar, din păcate, ca să-ți cumperi țigări de la magazinele duty-free sau să-ți deșerți bășica udului în una dintre cele mai noi modele de toaletă austriacă trebuia să treci pe la un punct de verificare și să arăți un pașaport occidental obișnuit. Aha, mă gândeam eu, curând, chiar foarte curând voi pune mâna pe pașaportul ăla belgian! De-abia așteptam!

Alioșa-Bob își omora timpul până la următoarea noastră cursă, făcând mișto de campania mea antihasidică și răsucindu-mi

cârlionți pe la perciuni, acolo unde aveam părul mai des. Mă lua prin surprindere din spate și, ca un copil, se cocoța pe șuncile etajate și-mi făcea bucata. Sigur că încercam să mă feresc de el, dar întotdeauna el a fost cel mai sprintem dintre noi doi. Când a venit vremea să ne îmbarcăm în avionul către orașul Svani, Alioșa-Bob mă buclase cum scrie la carte cu o mulțime de *payes*[1].

Imediat ce zborul a fost anunțat, cei mai mulți dintre măsliniii din jur au țâșnit ca la un semn, împingându-se de mama focului spre poartă. Curând, asupra personalului austriac s-a năpustit o masă de mustăcioși tuciurii, secondați de frumoasele lor neveste, toți purtând cu mândrie pungile marca Century 21, centru comercial newyorkez, faimos mai ales pentru reduceri. Și uite că așa am făcut eu cunoștință cu absurzii – care îmi păreau o copie fidelă a cozilor la cârnați din fostele soviete, animate-n plus de instinctele primare ale bazarului oriental.

— Doamnelor și domnilor, liniștiți-vă! am strigat eu, în timp ce niște tineri păroși se împingeau în mine de parcă ar fi vrut să-și ia avânt. Ce credeți? C-o să rămâneți fără locuri în avion? Pentru numele lui Dumnezeu, ați uitat că suntem în Austria?

Nici nu s-au îmbarcat bine în avion, și bărbații absurzi au început să se laude cu noile achiziții: probând cravate scumpe sub ochii nevestelor și pasând cumpărăturile dintr-o parte în alta a coridorului. Dar trebuie să recunosc că balivernele lor nu m-au enervat așa de tare ca cele ale hasidului, asta poate și pentru că hasidul era unul de-ai mei. În orice caz, sunt rare cazurile când zărești vreun absurd prin Sankt-Petersburg, și asta se întâmplă numai dacă treci pe la piață, căutând flori exotice exact în mijlocul iernii sau dacă ți se face poftă să-ți iei o mangustă drept animal de companie. Nici prin cap nu-mi trece să-i denigrez pe absurzi, sau cum s-o fi numind ei!... Pentru că, haideți s-o recunoaștem!, ei sunt reprezentanții dotați și descurcăreți ai unei vechi civilizații de comercianți, fapt care, adăugat la cantitățile industriale de petrol de la malul mării, ne ajută să înțelegem de ce țara lor se numără printre cele mai norocoase

1 Perciuni ai bărbaților evrei (ebr.).

din fostul bloc sovietic și a fost numită, pe bună dreptate, Norvegia Mării Caspice.

M-am uitat pe hublou și-am văzut cum avionul nostru urmărea meandrele capricioase ale Dunării, cum încet-încet acoperișurile țuguiate ale caselor austriece și piscinele din curțile lor se transformă, prin jurul Bratislavei, în cartiere de vile făcute la șablon, pentru ca apoi să văd conturul melancolic al clădirilor Budapestei (parcă am reușit să zăresc pe malul Pestei construcția în stil *fin de siècle* a Parlamentului, iar pe malul Budei, vechiul sediu al puterii austro-ungare), ca apoi să mi se aștearnă în fața ochilor acel peisaj de după bătălie al orașelor balcanice, închise în crusta formelor fără noimă, înmulțite haotic și la întâmplare, priveliștea dezolantă a podurilor surpate, a caselor cu acoperișuri portocalii, distruse și parcă îngrămădite unele în altele precum recifurile de coral. „Nu fac decât să-mi iau nițel avânt, dându-mă câțiva pași înapoi, ca s-o zbughesc, ca din pușcă, în afara granițelor!" mă consolam eu. În vreme ce Vestul se îndepărta în cețurile înnegurate ale altui timp, stewardesa încerca să compenseze pierderea printr-o delicioasă și crocantă salată din piept de prepeliță; chiar și la capitolul băuturi stăteau destul de bine, mai ales în privința vinurilor.

— O să mor de dorul tău, Snack! zise Alioșa-Bob, închinând un pahar de Fonseca vechi de patruzeci de ani. Tu ești prietenul meu cel mai bun!

— Deja m-am emoționat! am oftat.

— Belgia-i locul potrivit pentru tine, îmi zise prietenul meu în engleză, limba pe care o vorbeam când eram între patru ochi sau când voiam să ne prostim. Acolo n-ai nimic de făcut! Nici un dușman! N-o să te mai agiți ca un coi într-o căldare! N-o să te mai emoționezi dintr-o nimica toată! Nici nu-mi vine să cred că ai început chestia cu „Copiii lui Mișa" și că i-ai angajat pe Valentin și pe Svetlana să se ocupe de toată treaba!...

— Ți-aduci aminte mottoul de la Accidental College? „Crezi că o singură persoană poate schimba lumea-ntreagă? Și noi la fel!"

— Păi, măi Snack, parcă noi făceam caterincă în fiecare zi de chestia aia!

— Cred că mă maturizez! am zis cu vădită satisfacție. Poate c-o să-mi fac și-un doctorat în studii multiculturale la Bruxelles... Poate dau mai bine în fața funcționarilor de la SNI.

— Ce dracu' bălmăjești tu acolo, bre?

— Mă rog, le place multi...

— Șșșșșt, mi-a făcut semn cu degetul la buze Alioșa-Bob. Acuma-i vremea să ne ținem fleanca!

Avionul nostru se apropia de orașul Svani. În primele lumini ale apusului, mi s-a revelat o întindere de munți înverziți, purtând printre ei un fel de buzunare de nisip, iar acestea, la rândul lor, păreau îngreunate de alte și alte buzunărașe, pline cu o substanță parțial lichidă ce semăna cu mațele unui individ cu probleme gastrice. Cu cât coboram mai mult, cu atâta vedeam mai clar semnele bătăliei dintre munte și deșert. Întinderile nisipoase erau ciupite de semnele unor cratere pline cu apă, sclipind ca soarele de la utilajele de forat și înconjurate uneori de domuri albastre ce puteau fi ori cupolele unor moschei gigantice, ori niște mici rafinării.

Mi-a trebuit ceva vreme să-mi dau seama că ajunsesem la o formațiune de apă stătătoare mai mare decât precedentele și că imaginile maronii și alcaline ale dunelor nesfârșite se repezeau acum spre o fâșie gri de orizont ce s-a dovedit a fi, până la urmă, Marea Caspică. Între plajă și întinsurile deșertice se interpunea o rețea de turle de sonde, în vreme ce, în larg, platformele masive erau unite între ele prin frânturi de conducte și, pe alocuri, de rute marine, trasate de fumul galben al barjelor grele.

Ne-am grăbit să aterizăm în apocalipsa aia. Se pare că mă înșelasem nu numai în privința limitelor țărmurilor caspice, ci și în aproximarea adâncimii cerului de aici. Cu cât înaintam, cu atâta tăriile se prăbușeau peste noi, ca și cum și-ar fi dat seama că spre plaiurile lor se îndrepta încă o încărcătură de cașcaval european și că, peste înalta societate absurdă, va ninge-n curând cu bancnote verzi și albastre, de dolari și euro.

De cum am atins pământul, mârtanii de la *economy*, ca toți înapoiații din Lumea a Treia, au și început să bată din palme, bucurându-se de sosire, în timp ce noi, cei de la clasa întâi, am

preferat să stăm cu mâinile-n poală. Am trecut încet pe lângă un panou imens înfăţişând trei adolescenţi – o frumuseţe roşcovană, una asiatică şi un tânăr negru cu *dreadlocks* (şi el frumos ca o fată) – care ne priveau critic, cu ochii lor mari şi inexpresivi. Iar pe panoul acela scria: THE UNITED COLOURS OF BENETTON VĂ UREAZĂ BUN VENIT ÎN ORAŞUL SVANI.

În ton cu tema „progresistă", terminalul sosirilor fusese construit recent şi arăta a iurtă post-mongolă din sticlă fumurie şi oţel ondulat, susţinută în centru de omniprezenta sondă. În fine, ăsta părea să fie un fel de design de compromis, acceptat în ţările cu resurse minerale bogate ce oscilau între exotismul oriental şi anonimatul occidental. Sub clopotul de metal, am simţit un aer răcoros, traversat de aromele din parfumerii sau de mirosurile apetisante din magazinele unde găseai franzele proaspăt scoase din cuptor şi iaurturi purtând mărcile lumii civilizate. Peste tot vedeai steagurile micuţe ale statelor lumii, iar în mijlocul lor trona, mai mare decât celelalte, steagul de la Microsoft Windows, agăţat printre grinzi, anume ca să ne aducă aminte că suntem cu toţii cetăţeni ai acestei planete şi că ne place să călătorim şi să butonăm la calculator.

Cu toate astea, absurzii nu erau familiarizaţi cu noile obiceiuri. În ciuda hăţişului de semne ale civilizaţiei din jur, ei continuau să se îmbulzească spre punctul de control al paşapoartelor, urlând în limba lor încâlcită şi pocnindu-se-n cap cu sacoşele de la Century 21. Alioşa-Bob era fericitul deţinător al unei vize absurde cu mai multe intrări, care-l îndrituia să meargă pe o cale ocolită de primejdii. Eu şi cu Timofei ne-am oprit la o coadă nesfârşită, unde cetăţenii străini aşteptau aliniaţi să-şi facă poze pentru viză.

Ajutorul nu s-a lăsat mult timp aşteptat. Un grup de grăsani îmbrăcaţi în cămăşi albastre şi cu epoleţi cât nişte cărămizi au început numaidecât să roiască în jurul meu, măsurându-mă cu ochii lor meridionali şi calzi. Ca simplă chestiune de cultură generală, trebuie să vă spun că eu sunt genul de obez simpatic, cu ţeasta şi torsul proporţionate şi cu tot restul grăsimii

distribuit echitabil (în afară de curul cam lăsat). Pe de altă parte, acești absurzi venind grăbiți spre mine semănau de-a dreptul cu niște corturi umblătoare, pentru că aveau capete mici, așezate pe trunchiurile masive, de parcă ar fi fost un fel de conuri. Unul dintre ei avea la gât un aparat foto.

— Scuzați-mă, mi se adresă el în rusă, această *lingua franca* a fostului imperiu sovietic, ce naționalitate aveți?

Cu tristețe în ochi, i-am întins pașaportul meu rus.

— Nu, n-ați înțeles! râse durduliul. Am vrut să zic chiar *naționalitatea*.

Apoi am înțeles unde bătea.

— Evreu, i-am zis, arătându-i forma nasului.

Fotograful a pus mâna în dreptul inimii și a zis cu aplomb:

— Sunt foarte onorat, domnule! De când lumea și pământul, noi și evreii am trăit în pace. Ei sunt frații noștri, iar dușmanii lor sunt și dușmanii noștri. De fiecare dată când sosiți în Absurdsvani, mama mea va fi ca o mamă pentru dumneavoastră, soția mea o să vă fie ca o soră, iar în fântâna mea veți găsi tot timpul apă să vă potoliți setea.

— Vai, mulțumesc mult! am spus.

— Un evreu n-ar trebui să stea la coadă pentru o simplă poză. Lăsați-mă să vă ajut! Zâmbiți, domnule!

— Vă rog să-l luați și pe servitorul meu, l-am rugat.

— Zâmbește și tu, servitorule!

Timofei a oftat și și-a făcut o cruce mare. Omul cu aparatul mi-a dat două fotografii micuțe și-a continuat:

— Vă aduceți aminte când v-am zis că mama mea-i ca și cum ar fi mama dumneavoastră? a întrebat el cu tristețe-n glas. Mă rog, din nefericire, mama *noastră* este acum la spital, cu ficatul distrus și cu o cicatrice cheloidă la urechea stângă. Oare n-ați putea să...

Deja-mi pregătisem câteva sute de dolari, pentru asemenea situații, așa că i-am dat una dintre bancnote acelui fotograf săritor.

— Acum trebuie să ne așezăm la coadă pentru formularul de solicitant, mă conduse mai departe binevoitorul fotograf. Dar iată! Unul dintre colegii mei vrea să vă spună ceva!

Un individ şi mai mătăhălos, cu o mustaţă numai frânjurele şi cu nişte dinţi strâmbi şi stricaţi, s-a apropiat de mine clătinându-se ca un gâscan.

— Sigur suntem un fel de rude! mi-a zis el, arătând către pântec. Ce naţionalitate aveţi?

I-am spus de-a fir a păr. Apoi el şi-a pus mâna în dreptul inimii şi mi-a povestit cum ei şi cu evreii au trăit în pace şi prietenie de când e lumea şi pământul, declarându-mi că duşmanul meu va fi şi duşmanul lui, maică-sa îmi va fi mamă, iar nevastă-sa, soră. Şi-n fântâna lui se găsea apă din belşug pentru călătorul însetat.

— De ce să stea la coadă un evreu pentru banalul formular?! s-a mirat el. Uite, ia unul de la mine!

— Vai, sunteţi foarte drăguţ, i-am zis.

— Iar dumneavoastră sunteţi foarte evreu. În cel mai bun sens cu putinţă!

Apoi mi s-a zis că pe sora mea (adică nevastă-sa) o deranjau cumplit gastrita şi înc-o chestie care se numea *pudendum* galopant. Ei bine, două bancnote de-o sută ar fi fost suficiente să rezolve pentru mult timp problemele ei medicale.

— Şi acum trebuie să mergeţi la coada unde se introduc datele. Dar, iată, ce minune! Un coleg de-al meu ar fi încântat să vă ajute!

Un grăsan şi mai bătrân decât primii doi, cu ochii pungiţi de-o viaţă de nesomn, s-a apropiat de mine şi-a început să scoată nişte sunete de parcă era un motor cu aburi. Mi-a luat ceva vreme până m-am prins că încerca să comunice cu mine în limba rusă. Am înţeles, însă, numai partea cu fântâna. Apoi, mi-a zis şi el că un evreu nu trebuie să aştepte la coadă ca să-şi bage nişte date.

— Daţi-mi voie să completez formularul ăsta, pufăi bătrânul cel gras şi-apoi luă un stilou şi desfăcu cele patru pagini ale înspăimântătorului formular. Nume!...

— Vainberg... am răspuns repede. Se scrie exact cum se aude: V-a-i-n...

— Vezi bine că ştiu să scriu! mă repezi bătrânul. Prenume!

I l-am zis și pe-acela. L-a scris cu atenție și apoi și-a contemplat caligrafia. S-a uitat cu coada ochiului la combinația dintre „Vainberg" și „Mihail". Pe urmă m-a măsurat din cap până-n picioare, oprindu-se asupra buzelor mele roșii.

— Ia spune-mi, nu ești cumva fiul lui Boris Vainberg?

— Da! Al răposatului Boris Vainberg... am răspuns cu ochii înlăcrimați de recunoștință. A sărit în aer din cauza unei mine plasate pe Podul Palatului. Am și casetă... și tot...

Bătrânul îi fluieră pe colegii lui:

— Fraților, ăsta-i fiul lui Boris Vainberg! strigă el. Ăsta-i micuțul Mișa!

— Mișulică! au strigat cu toții în cor. Uraaaa!

A fost suficient ca să sisteze cu toții activitățile de tapare a călătorilor străini. S-au repezit buluc înspre mine ca un cârd de gâscani, plescăindu-și sandalele pe marmura falsă. Unul dintre ei mi-a pupat mâna și a apăsat-o pe pieptul lui.

— Seamănă cu taică-su!

— Are până și buzele lui!

— Și fruntea aceea înaltă. Cred că și mititelul ăsta gândește foarte mult!

— Un Vainberg în toată puterea cuvântului!

— Dar ce faci pe-aici, micuțule Mișa? am fost întrebat. Cauți petrol?

— Da' pentru ce altceva să vină aicea, bre? Că doar nu pentru peisaj!

— Ca să fiu sincer... am început să le explic eu.

— Să știi, măi Mișulică, că taică-tu a reușit să vândă un utilaj de forare de opt sute de kile ălora de la KBR! El era un fel de subcontractant... Așa că le-a păpat vreo cinci milioane americanilor! Hă, hă, hă!

— Da' ce-i aia KBR? am întrebat.

— Kelogg, Brown și Root, spuseră în cor noii mei prieteni, intrigați că nu eram pus la punct cu existența unei asemenea instituții. Reprezentanța firmei Halliburton...

— Aha! am părut eu că mă luminez dintr-odată, deși încrețirea buzei de sus mă trăda că nu-nțeleg nimic. Și, cum? Taică-miu i-a țepuit? am întrebat totuși, ca să nu par prost de tot.

— Ă-hă-hă, şi-ncă cum! Le-a tras clapa evreieşte!

— Tatăl meu a fost un om mare! le-am spus eu, suspinând. Dar, din păcate, eu n-am venit pentru petrol...

— Mişulică nu vrea să preia afacerea lui tac-su!...

— Este un personaj sofisticat şi melancolic...

— Adevărat aţi grăit! am încuviinţat pe dată. Cum de-aţi aflat asta?

— Doar suntem orientali! De-aia ştim tot ce mişcă! Şi, dacă nu ştim, aflăm imediat.

— Nu-i aşa că ai venit să-ţi cumperi cetăţenia belgiană de la Jean-Michel Lefèvre, tipul care lucrează la ambasada Belgiei? Măi Mişulică, tu ţi-ai pus în cap să devii belgian?

M-am uitat bănuitor împrejur, căutându-l din priviri pe Alioşa-Bob. Mi-aş fi dorit să fie lângă mine ca să mă scoată de-acolo!

— Se prea poate!... am rostit gânditor.

— Isteţ mai eşti! Azi nu-i mare sfârâială să ai un paşaport rusesc!

— Da', ia spune: tăticu' tău ţi-a povestit vreodată de gaşca noastră de şnapani?! m-a întrebat cel mai bătrân dintre grăsani.

Ceilalţi se adunară în jurul meu, frământându-mă cu burţile lor şi aţintindu-mă sub priviri pline de speranţă. Din fericire, cel mai puternic dintre instinctele mele este să-i mulţumesc pe toţi şi de aceea le-am zis ce voiau să audă:

— Să ştiţi că mi-a pomenit de voi! M-a avertizat că o gaşcă de grăsani stau la Imigrări ca să-i uşureze de parale pe occidentali...

— Vezi?! Ăştia suntem chiar noi! Uraaa! se bucurară grăsanii. Boris Vainberg şi-a amintit de noi!

Şeful tribului de şnapani le-a ordonat camarazilor să-mi dea înapoi bancnotele ciupite. Ne-au aplicat, pe paşaportul meu şi pe-al lui Timofei, o mulţime de ştampile şi ştampiluţe ciudate, cu diferite forme şi motive îmbârligate, apoi am fost scoşi înapoi la lumină, după ce am trecut cu bine de Serviciul de Imigrare şi de punctele de control vamal. Afară, Alioşa-Bob ne aştepta cu şoferul său.

Căldura absurdă m-a lovit drept în moalele capului, ca şi cum aş fi intrat într-un cuptor încins. Gura mi se uscase, căci limbile

de foc mă împresurau din toate părțile. Se strecurau în șanțul dintre mameloane, iar pretutindeni, peste trupul meu neajutorat, rămâneau dârele de sare în urma șiroaielor de sudoare. Glandele sudoripare încercau să se adapteze mediului și pompau de zor, însă nu puteau să țină pasul cu nevoile unui trup de 150 de kile. Aproape că m-a luat cu leșin, dar Timofei m-a împins repede în sedanul nemțesc, tras în fața aeroportului. Doamne ajută! m-am gândit, și imediat aerul condiționat a început să funcționeze. Dă-mi putere să supraviețuiesc și acestui infern sudic!

De la bun început, priveliștile din jurul meu nu mi-au trezit câtuși de puțin interesul. Țara asta arăta cum probabil arătam și eu: sleită de puteri. Peste tot nu zăreai decât peisaje industriale, formate din lacuri maronii, cu sclipiri de mercur, înțepate de ciolanele sondelor petrolifere, împrejmuite de cupolele sferice ale rafinăriilor moderne. Pretutindeni nu vedeai decât rânduri de sârmă ghimpată și tăbliță promițând moartea tuturor îndrăzneților ce s-ar fi abătut de la calea cea dreaptă a autostrăzii. Camionagiii ne claxonau ca maniacii atunci când intrau în depășire cu harabalele lor, încărcate până la refuz și desenate cu sigla firmei Kellogg, Brown&Root. Chiar și cu geamurile închise ermetic, Absurdistanul putea ca un urangutan transpirat.

În scaunele de piele ale mașinii, cocoașa mea începu să se destindă, așa că am moțăit o bună bucată de drum. Din când în când treceam pe lângă biserici construite în stilul fermecător al sfintei simplități estice. Pătrățoase și compacte, păreau sculptate otova dintr-un singur bloc de piatră.

— Credeam că asta-i o țară musulmană... i-am zis eu nedumerit lui Alioșa-Bob.

— Ba nu, frățiе! Este creștin-ortodoxă toată ziua! m-a lămurit el.

— Fără glumă! Întotdeauna mi i-am imaginat pe absurzi îngenunchind în fața lui Allah...

— Dragă, aici este vorba despre două varietăți etnice: cei din grupul sevo și cei din grupul svani. Dar toți sunt creștini! Ce-ai văzut tu acolo era o biserică svani.

— Măi, da' tu nu te-ncurci deloc! Şi cum le deosebeşti, maestre?

— Păi, ştii şi tu cum arată o cruce ortodoxă obişnuită... (şi îmi desenă cu degetul în aer ...‡). Ei bine, aceea-i crucea svani! În partea ailaltă, la cei din grupul sevo, piciorul crucii este invers. Cam aşa (şi trasă în aer o altă cruce ...‡).

— Ce tâmpenie! am exclamat sastisit.

— Ba tu eşti cam tâmpit! mă avertiză Alioşa-Bob.

Ne-am înghiontit pe bancheta din spate a maşinii, până când Alioşa-Bob a ajuns să-şi bage coatele ascuţite în slăninile de pe coapsele mele.

— Stăpânul are destule probleme, a zis Timofei grijuliu, împingându-l pe prietenul meu mai încolo.

M-am mai uitat un pic pe geam şi am prins cu coada ochiului un panou ce făcea reclamă unui cartier de vile numit STONEPAY. Un Aston Martin stătea parcat în faţa unei vile nou-nouţe, construită din ciment şi sticlă. Pe poartă flutura un steag canadian semnificând stabilitatea respectivei reşedinţe.

Pe urmă am văzut panoul cu cele trei frumuseţi ciocolatii siliconate, cu trupurile despuiate şi pline de bijuterii. Un individ de culoare, îmbrăcat în haine de puşcăriaş, le ţinea pe genunchi, iar deasupra am reuşit să citesc, scoţând un oftat adânc, următorul text: PARFUMERIA 718: MIROSUL BRONXULUI ÎN ORAŞUL SVANI.

Mi-am ferit privirile de unele amintiri dureroase, ascunzându-mi faţa.

— Acuma ce te-a mai apucat? m-a întrebat Alioşa-Bob.

— Nimic!

— Of, ai văzut Parfumeria 718? Tot la Rouenna şi la Jerry Shteynfarb te gândeşti, bătrâne?

Dar eu am tăcut. Ne uitam cu toţii la peisajul cu irizări usturătoare, ca un cazan infernal ce bulbucea şi fierbea fără încetare. Sensibil la suferinţa mea, Timofei să apucă să-mi cânte o melodie compusă special de el, în cinstea noii mele naţionalităţi:

Batiuşka, drag şi bun,
Tu pleci în ţara belgiană

Batiuşka, de acum
Zăpadă belgiană o să vezi la iarnă.

Oraşul Svani se ascundea, prevenitor, sub o mantie de munţi. Şoseaua a început să urce, iar imaginea metalică a Mării Caspice s-a pierdut după creste. Până la urmă ne-am trezit că mergem de-a lungul Bulevardului Unităţii Naţionale, o stradă asemănătoare cu împrejurimile Portlandului unde am irosit câteva săptămâni ale tinereţii mele. Am trecut pe lângă vitrinele bogate ale magazinelor tipic americane, ticsite cu marfă de proveniență necunoscută: tarabe comercializând produsele coşmareşti ale conglomeratului american Disney, o cafenea cât o hală numită Caspian Joe's (bucăţică proaspătă, ruptă din marele lanţ de restaurante americane), reprezentanţele învecinate ale magazinelor americane Gap şi Banana Republic, alături de sus-menţionata Parfumerie 718, şi, nu în ultimul rând, o bodegă irlandeză, numită La Molly Malloy, adăpostită de-o clădire zăcând parcă beată sub un trifoi gigantic şi sub o perdea deasă de iederă.

După crâşma lui Molly, bulevardul dădea într-un fel de canion cu versanţi făcuţi din rânduri de zgârie-nori transparenţi, recent construiţi anume ca să adăpostească celebre corporaţii precum: ExxonMobil, BP, ChevronTexaco, Kelogg, Brown&Root, Bechtel şi Daewoo Utilaje Grele (firmă ce-i produse lui Timofei un mormăit de satisfacţie, pentru că-şi adusese aminte de nepreţuitul său fier de călcat). Urmau două turnuri identice, Radisson şi Hyatt, uitându-se unul la altul de-a curmezişul unei pieţe prin care şuiera vântul.

Holul turnului Hyatt avea formă semicirculară ca un atrium, iar tavanul semăna cu înstelata boltă cerească. Evident că impresia de agitaţie era sporită de cetăţenii multinaţionali ai universului, roind dintr-o parte în alta cu exasperarea şi foamea specifice ultimelor musculiţe de la sfârşitul verii. Oriunde-mi aruncam privirile, vedeam adunări comerciale ad-hoc, în jurul meselor şi scaunelor de plastic purtând inscripţii ciudate precum AVE, AVE BRITANNIA – CÂRCIUMĂ. Iar una dintre aceste viespării arăta prin sigla ei gălbuie şi luminoasă că ajunsesem, în sfârşit!, la RECEPŢIE. Acolo ne-a întâmpinat un băiat

zâmbitor cu trăsături scandinave care ne-a vorbit într-o engleză comercială impecabilă:

— Bine ați venit la Park Hyatt Svani City! ne spuse el cu o plecăciune. Numele meu este Aburkharkhar. Cu ce vă pot fi de folos, domnilor?

Alioșa-Bob ceru un apartament de lux pentru noi doi și un adăpost, în spatele piscinei, pentru Timofei. Un lift de sticlă ne-a tractat în sus și, după ce-am urcat cele patruzeci de etaje translucide ale atriumului, m-am trezit într-o parodie de locuință occidentală modernă, cu blaturi de marmură peste tot, de la birouri până la noptiere și de la chiuvetă până la măsuța pentru cafea. O fracțiune de secundă, am crezut că intrasem în Europa, așa că am mormăit sacrul nume al Belgiei, am căzut în genunchi și mi-am plecat fruntea până-n pământ. Covoarele de pluș îmi mângâiau burdufurile din dreptul pieptului și stomacului, iar senzația asta de mulțumire m-a făcut să-mi iau rămas-bun imediat de la lumea celor treji.

15
Golly Burton, Golly Burton

Rouenna veni la mine în vis. Se făcea că stă pe-o pajiște tomnatică, cu părul răvășit și șuvițat aiuristic în galben și maro de la lumina unui soare topit în fundal. Dar, în loc să-și mențină adorația pentru tot ce era strâmt și elastic, de data asta iubita mea era acoperită cu un fel de veșmânt albastru și larg, anume făcut ca să-i ascundă liniile corpului. Pielea era pufoasă și roză, ca la bebeluși, ceea ce mă făcea să bănuiesc că Shteynfarb își împlinise lucrarea și-o lăsase grea. Agățat printre mesteceni, îndepărtat și nesigur, un neon clipea intermitent cuvinte diferite: EVROPA. Pe urmă AMERIKA. Pe urmă RUSEA.

Rouenna îmi întinse un măr verde cu o coajă netedă și lucioasă.

— Ia-l! Te costă numai opt dolari!

— Doar nu m-am dilit să dau opt dolari pe-un măr! i-am răspuns. Rouenna, cred că nu faci bine ce faci!

— Este cel mai bun măr din lume! mă încurajă ea. Are gust de pară...

De data asta vorbea cu un accent continental, de femeie americană educată. Fața ei era radioasă, dar impenetrabilă, ca și cum s-ar fi îmbogățit peste noapte. Împinse mărul ăla verzuliu și mai aproape de pieptul meu, după care acesta începu să plutească singur. Dinții îmi clănțăneau în gură de la aerul condiționat care-mi bătea drept în față. M-am uitat împrejur, ca să identific sursa frigului, dar m-am izbit de un zid infinit de sticlă gălbuie și mată.

— O să reduc grăsimile saturate! i-am zis cu glas tânguios. Gata cu uleiurile hidrogenate parțial! De-acum încolo, o să

mănânc numai mâncare făcută în casă! O să vezi ce tare-o să slăbesc!

— Opt dolari! insistă ea.

Am scos din buzunarul de la piept fix opt dolari americani. Când i-am întins banii, mâinile noastre abia s-au atins.

— Cum să fac să mă iubeşti din nou? am întrebat-o.

— Muşcă! mă îndemnă Rouenna energic.

Mărul mi-a umplut gura de prospeţime, parcă aş fi gustat esenţa verdelui însuşi. Am simţit savoarea perelor, precum mi se promisese, dar şi aroma apei de trandafiri, a vinului alb şi a obrazului dulcii mele mame. Surprins de bogăţia stimulilor, cerul gurii rămăsese în amorţire ca şi cum aş fi înghiţit un cub de gheaţă invizibil. Am încercat să zic ceva, dar nu-mi ieşea decât un gâlgâit. Apoi am încercat s-o cuprind pe Rouenna, dar ea s-a apărat:

— Fii bărbat! îmi porunci.

Dar eu nu puteam să produc decât bule şi gâlgâială, dând repede din aripioare ca un peşte.

— Vreau să fiu mândră de tine! a încheiat Rouenna.

M-am trezit cu băluţe în colţul gurii. Mă aflam încă pe pardoseala apartamentului nostru de lux de la ultimul etaj al turnului Hyatt, însă în timpul somnului îmi întinsesem braţele, aşa încât semănam cu un Christos ajuns pe culmile disperării.

— Te-am întors pe spate, mi-a explicat Alioşa-Bob ciudăţenia poziţiei mele. Mi s-a părut că te-necai...

Din câte constatasem, era deja dimineaţă, iar apartamentul nostru din marmură şi lemn se umpluse ochi cu lumină orbitoare. Mă simţeam ca-ntr-o cutie de trabucuri aurită. Timofei îşi făcea treabă deja pe la mine prin dormitor, ba alegându-mi treningurile Puma, ba combinându-mi medicamentele antidepresive. Alioşa-Bob îşi desfăcuse bagajele şi-şi aranjase hainele meticulos pe-un raft de dulap. Am recunoscut imediat stilul american de împăturire a chiloţilor şi tricourilor, toate aşezate la dungă, într-o ordine deplină.

— Ai primit un mesaj de la Zartarian, directorul hotelului, m-a avertizat el. Parcă ăsta era tipu' la care te-a trimis Belughin...

Mult stimate Mișa Vainberg,

Ne face plăcere până peste cap că ați ales să stați la Park Hyatt Svani City. Tatăl dumneavoastră era un mare amator al nostru. Acum e mort și vasul nostru a eșuat pe uscat. Vizitați pe-ndelete holul când vă convine mai mult și întrebați de credinciosul dumneavoastră servitor,

Larry Sarkisovici Zartarian

I-am citit și lui Alioșa-Bob bilețelul, imitând accentul, fără îndoială slavon, al managerului și maimuțărindu-l cu o răutate copilărească.

— Nu mai vine-odată vremea să mă fac belgian? l-am întrebat.

— Atunci, du-te repejor și vorbește cu Zartarian, m-a sfătuit el, făcându-mi semn să-mi iau tălpășița.

Nici n-am pășit bine pe coridor, că mi-a ieșit în cale o frumusețe de femeie, înaltă și bronzată, cu buze electrizante și cu un furouaș lipit de trup, nu foarte lung, cam până-n dreptul chiloților apetisanți.

— Golly Burton! Golly Burton! mă strigă insistent. Tu, Golly Burton?

Apoi, mă înțepă cu vârful unui deget îndrăzneț. De aproape, fața ei părea pudrată din belșug, la fel ca o gogoașă americană.

— Hmmm?!?... am exclamat uimit.

— Golly Burton? KBR? Treizeci la sută redus pentru voi... m-a ademenit ea, luându-mi mâna și punând-o pe fruntea ei asudată. Aaaa-hhh, mă ia căldura când vine Golly Burton ăsta!... Treizeci la sută redus! Domnule, ești așa pornit! Poate-o ardem chiar acum...

— Nu înțeleg cine-i Golly Burton ăsta! i-am replicat eu în rusește. Vrei să zici Halliburton? Că lași reducere de treizeci la sută pentru cei de la Halliburton?

Femeia trase o flegmă obidită direct pe pardoseală.

— Mă! Tu ești rus, mă? sâsâi înveninată. Băi, buhaiule! Rusnac răpănos ce ești! Nu m-atinge! Mi-e greață de tine! mă puse ea la punct și se îndepărtă clămpănind pe cataligele alea ale ei.

— Scuzați-mă, dar sunteți o rasistă! am țipat după ea. Vino-ncoace și cere-ți scuze, cioroaică proastă!

Imediat ce am pășit în liftul transparent și strălucitor ca aurul, m-am simțit ca un Icar pogorât dintr-un apartament luxos, aflat la ultimul etaj. Ajuns în holul înțesat de lume, am fost luat în primire de comercianții locali, care mi-au plasat un aparat de ras Gilette Mach 3, o sticlă de bere turcească Efes și o cutie de prezervative coreene. Când am rostit numele Mișa Vainberg, cei de la recepție m-au condus imediat în biroul lui Larry Zartarian. Zartarian, la rândul lui, a sărit ca un motan din spatele biroului său și mi-a strâns mâinile mari și asudate cu multă putere și insistență.

— Acum umilul nostru hotel are un oaspete demn de numele Hyatt, m-a lingușit el într-o rusă în care se simțea accentul, însă foarte protocolară.

Armeanul (i-am ghicit naționalitatea după numele de familie) îmi aducea aminte de unul dintre vechii mei prieteni de la Accidental College, Vladimir Ghirșkin. Ghirșkin era evreu rus ca și mine, venise în State când avea doișpe ani și era codașul emigranților ruși de la Accidental. Într-un fel, funcționa ca un fel de pandant pentru ticălosul de Jerry Shteynfarb. La fel ca și Ghirșkin, Zartarian era un ins scund, urât, ras în cap ca să-și ascundă chelia, compensată, totuși, de barbișonul uimitor de des. Având în vedere aspectul neplăcut și nesigur, te puteai aștepta ca mamă-sa să se ascundă sub birou ca să-i facă pantofii și să-i lege fundița la șireturi. Acești băieți pitiți sub poala mamei, educați și pierduți în spațiu, păreau să oscileze între ieșirile dintr-un tunel indicând, într-o parte, INTELECTUAL EZITANT, iar în cealaltă, RUȘINOS CA O FATĂ MARE. Ultima dată când am mai auzit de acest Ghirșkin, se pare că inventase un fel de joc cu câștiguri piramidale în estul Europei. Probabil că funcția de director al unui hotel precum Park Hyatt Svani City presupunea cam aceleași atribuții...

— Dar luați loc, domnule Vainberg! Vă rog, luați loc! m-a invitat, îndemnându-mă spre un fotoliu somptuos. Să le zic fetelor să vă aducă un taburet pentru picioare?

Am mormăit că da și-apoi am început să-mi rotesc privirile prin biroul armeanului. Imediat mi-a sărit în ochi un tablou în ulei. În centru apărea un domn spilcuit și grizonat, ținând în mână un fel de tort cu o formă ciudată și dăruit unui ins fălcos și mustăcios ce părea să fie fiul lui. Amândoi bărbații îi zâmbeau cu viclenie privitorului, ca și cum l-ar fi invitat să participe la împărțeală. Pe fundal pluteau două cruci ortodoxe, fiecare înclinată în direcția ei, iar între ele, învăluit într-o strălucire nelumească, numele adorat al firmei Kellogg, Brown&Root. Trebuie să recunosc că treaba asta m-a lăsat mască.

— Bătrânul de-acolo este dictatorul local, mă lămuri Larry Zartarian. Numele lui este Georgi Kanuk. Iar în tablou îi dăruiește Absurdistanul fiului său, Debil, la aniversarea celor treizeci de ani. KBR completează, bineînțeles, treimea. Este vorba despre Tatăl, Fiul și Duhul Halliburton.

— Aaa, deci tortul reprezintă țara! m-am luminat eu deodată.

Și așa era, pentru că, apropiindu-mă câțiva pași, am observat că lumânărelele din tort aveau forma unor sonde miniaturale. Din tot ceea ce mi se-nfățișa aici, se pare că Republica Absurdsvani era ca un fel de pasăre fioroasă cu coada rotată înmuiată în apele Mării Caspice.

— Și ce vrea să spună chestia asta? am cerut mai departe explicațiile de rigoare.

— Ei, Georgi Kanuk, dictatorul, nu mai are mult și-o să crape, mă informă Larry Zartarian. Își adună oamenii ca să întemeieze o dinastie. Și-n plus, Kanuk și fiul lui, Debil, sunt svani. Așa că susținătorii sevilor nu-s foarte încântați de planurile lui...

— O, luminează-mă! l-am implorat. Sevo sunt ăia cu crucea desenată aiurea, nu?

— Sevo, svani... tot un drac! Oricum nici una dintre cele două părți nu-i în toate mințile! zise directorul, adresându-mi-se ca prin minune într-o engleză americană perfectă. Oamenii ăștia n-au fost numiți pe degeaba „cretinii Caucazului".

— Bine. Și când intenționați să mă întrebați ce naționalitate am?...

— Cred că este destul de limpede cine suntem... se înclină el, până când aproape că dădurăm nas în nas.

Trebuie să spun că aveam nasurile cam la fel de mari și cărnoase. L-am invitat pe loc să se cinstească alături de mine din berea turcească, dar el m-a refuzat politicos, uitându-se pe furiș la ceas, probabil ca să-mi arate că un occidental adevărat nu trage la măsea niciodată așa de dimineață.

— Cum ați reușit să vă perfecționați engleza? l-am întrebat din curiozitate.

— Am fost un norocos! a început să povestească directorul. M-am născut în California. Am crescut în Glendale.

— Deci și tu ești american!!! am sărit entuziasmat. Mă rog, un armean-american, dar ce-are-a face? Și, pe deasupra, un băiat din Valley!... Ce soartă binecuvântată! Și cum de-ați ajuns tocmai aici?

Zartarian a oftat și și-a sprijinit capu-n palme:

— Să vedeți, eu am urmat Cornell, Școala de Administrare a Hotelurilor. Era singura școală din Ivy League în care puteam să fiu admis. Maică-mea m-a obligat! Eu nu voiam decât să fac filme, la fel ca toată lumea...

Povestea lui Zartarian a fost întreruptă de zgomotele de-afară: niște porțelanuri trântite, printre frânturi de plescăieli rostite de-o femeie în limba autohtonă.

— Of, doamne, urăsc industria hotelieră! se plânse el. Nu mai termini de muncit, iar oaspeții hotelului Hyatt sunt de obicei niște căcănari, cu excepția persoanelor de față. Dar ăștia mi-au scris destinația pe frunte și m-au trimis aici pentru că tot din cloaca asta ieșisem și eu și-n plus, învățasem rusa-n școală. Cât ai bate din palme m-au uns cel mai tânăr director din toată echipa din fruntea hotelurilor Hyatt. Spune și tu! De ce trebuia să mi se întâmple tocmai mie?

— Te compătimesc din tot sufletul, i-am spus și-am desfăcut capacul berii ca să-mi ud gâtlejul uscat și încărcat. Și eu port blestemul educației! Cel puțin mama ta e mândră de tine!...

— Mândră?! strigă Zartarian, simțind că-i plesnesc tâmplele. Stă într-un apartament aici, fix în coasta mea. Și nu mă scapă nici o secundă din ochi! Mă termină psihic!

I-am recomandat sărmanului director metoda psihanalitică, dar am ajuns amândoi la concluzia că Absurdistanul nu era tocmai locul ideal unde puteai să dai de un lacanian priceput.

— Doamne, ce dor îmi este de L.A.! deveni Zartarian nostalgic. Am în garaj un BMW Z4 nou-nouț, da' unde dracu' să-l conduc aici? Doar să-l bag de ciudă-n Marea Caspică!

În timp ce vorbele sale atingeau accente patetice, mi-am adus aminte de-o problemă nerezolvată, destul de supărătoare, și anume o grea insultă adusă persoanei mele:

— Larry, de ce nu se culcă târfetele din hotelul tău și cu ruși de-ai noștri?

— Au un contract neoficial de prestări servicii pentru cei de la KBR, Mișa. Și-au așa de mult de lucru cu ei, că toate fetele mele nu-și mai văd capul de-atâta treabă... Mi-au zis foarte clar: „Fără ruși răpănoși și fără scârnăvii de chinezi și de indieni. Ori Golly Burton, ori ne-ntoarcem în satele noastre!"

— Da' șefii ăi mari de la Hyatt nu-s deranjați de ideea prostituției? Am văzut că fetele tale cam stau în preajma apartamentelor de lux.

— Sunt legat de mâini și de picioare! recunoscu Larry Zartarian. Uită-te și tu cu cine trebuie să mă pun! Cu o veche civilizație de comercianți... Cu Halliburton... Aici se aplică teoria relativismului cultural, Mișa. E-un fel de Chinatown.

— Stai liniștit, sunt doar puțin jignit... i-am răspuns eu. Credeam că Hyatt-ul este un spațiu multicultural. Și după aia vine o curvă oarecare și-mi zice că-s un rus răpănos! Unde-i respectu'?!

— Da' pentru că de-acuma am devenit buni prieteni, Mișa... te superi dacă-ți pun o întrebare indiscretă? Ia zi, de ce te-ai culcat cu Liuba Vainberg? Toată lumea știe că ești un decadent sofisticat și melancolic. Da' să-i dai cep și soției lui Boris Vainberg, mai rar!... De ce-ai făcut-o?

— Cum ai aflat de chestia asta? am strigat eu, strângând flaconul de Ativan din borsetă. Christoase!

— Pe-aici se știe totul despre tine, mi-a explicat Zartarian. Tatăl tău a fost o legendă prin părțile astea. Nu uita că el le-a vândut ălora de la KBR un utilaj de forare de opt sute de kile!

Am desfăcut flaconul de Ativan și-am luat două pastile. Ca să alunece mai repede pe gât am tras și câteva guri de bere.

— Ăsta nu-i anu' meu norocos, am mormăit supărat. Ca să fiu sincer, sper să se ducă dracului toată lumea!

Larry se dădu mai aproape de mine și mă-mpinse puțin cu cotul.

— Poate că ți se schimbă norocul pe-aici! spuse Zartarian. Să știi că am vorbit cu căpitanul Belughin și-o să-ți facem rost de-o cetățenie belgiană chiar azi! Poate că se mută și Rouenna cu tine la Bruxelles! Asta dacă te comporți ca lumea! Și, pentru numele lui Dumnezeu, ia mai în serios scrisul ei!... Știi și tu cât de obsedați suntem noi, americanii, de exprimarea propriilor sentimente!

— Ai dreptate!

— Du-te acuma la Barul Beluga!... mă învață Zartarian. Prietenul tău o să ia cina cu Josh Weiner de la Ambasada Americană.

— Parcă-mi sună cunoscut numele ăsta...

— În câteva minute apare și unul de pe-aici. Noi îi zicem Saka Democratul... Lucrează pentru o organizație de apărare a drepturilor omului. Dă-i și tu un hamburger cu carne de curcan cu garnitură mare de cartofi prăjiți și-o să te ducă direct la Jean Michel Lefèvre. Nu-ți rămâne decât să-l urmezi acolo unde te duce și, până la apusul soarelui, ai să fii belgian.

I-am strâns mâna cu putere lui Larry Zartarian:

— Ești un tip de treabă, i-am zis. N-o să uit niciodată bunătatea ta!

— Te rog să-mi mai trimiți câte-un e-mail când ajungi la Bruxelles...

Apoi și-a trecut mâinile peste biroul său încărcat de monitoare țiuitoare și de hârțogăraie îngălbenită, probabil niște cereri plângărețe ale cetățenilor absurzi.

— Nici nu-ți trece prin cap ce de-a-mpulea mă simt! spuse el.

16
Dați-mi drumul!

În Barul Beluga, lângă piscină era mare năduşeală. Camerierilor de la Hyatt li se dăduseră ordine să arunce cuburi de gheață în apă, iar în jurul nostru niște ventilatoare imense puneau în mișcare brize mântuitoare. De-o parte a piscinei stăteau oaspeții chelioși ai hotelului, ocupați cu hălcile de nisetru preparate în diverse feluri sau cu hamburgeri proaspăt făcuți; pe partea cealaltă, întinse pe niște şezlonguri verzi, stăteau curvele Hyatt-ului, aparent şi ele deranjate de căldură, pentru că-şi făceau vânt ostentativ cu niște exemplare abandonate din *Financial Times*, uguind din când în când numele companiei lor preferate, şi anume Golly Burton, spre oamenii de afaceri ce mâncau în partea opusă. Petroliștii, mulți cu accent pronunțat scoțian, le răspundeau aruncând peste piscină niște alinturi britanice aproape imposibil de înțeles. Deşi sunt un subtil cunoscător al limbii engleze, nu am priceput cum poate să se simtă o femeie flatată atunci când i se zice „păsărică".

Alioșa-Bob stătea lângă un tânăr îmbrăcat în pantaloni kaki şi un polo dungat, preocupat de consultarea listei de preţuri dintr-un meniu cât o zi de post, pus la dispoziție de hotelul Hyatt, supus examenului unui ochi critic şi al unui deget atent. Mi se părea că-l cunosc de undeva, dar nu ştiam de unde să-l iau. Avea un herpes la gură care-mi aducea aminte de o crevasă glacială din curtea Accidental College, exact pe mijlocul rândurilor de arbori ornamentali. Încercam din răsputeri să-mi aduc aminte numele lui în timp ce mă apropiam de masă. Dar degeaba! Există o clasă socială americană pe-ai cărei membri sclifosiți şi fătălăi nu am putut niciodată să-i disting.

— Josh? m-a salvat memoria ca prin minune. Josh Weiner?

Weiner m-a măsurat din cap până-n picioare, cu tot cu umbră.

— Snack Daddy? a părut el surprins. Măi să fie! Bob tocmai îmi zicea că ești și tu prin zonă. Care-i treaba?

— Promoția '94, așa-i? încercam eu să fac conversație. Parcă-n casa ta de pe College Street se fuma iarbă în *bong*... Cum îi ziceai? Ia să vedem...

— Ghetto Fabulous House, mi-a răspuns el și m-a încurajat să batem palma în cel mai urban mod cu putință. La finalul salutului, ne-am ciocnit pumnii și-am ridicat arătătorul ca și cum ne-am fi amenințat cu un pistol imaginar.

— Îți mai aduci aminte cum veneau bobocii și te frecau pe burtă înainte de sesiune ca să aibă noroc la examene? întrebă Weiner nostalgic. Nu mă lași să te frec și eu măcar un pic?...

Da, îmi aminteam foarte bine tot ritualul ăsta cu frecatul pe burtă. Și toate umilințele îndurate de la mâinile alea micuțe ce mă loveau din când în când în sala de mese. O, și cât m-am rugat de toți acei Noe, Joshua sau Johnny să înceteze!

— Mai bine nu! i-am tăiat-o scurt. Psihanalistul meu spune că asta întărește anumite tipare comportamentale. Mai ales problemele din copilărie... Chestia asta îmi dă senzația că-s violat.

— Cum zici tu! conveni Weiner. Ei, Snack, tocmai îl întrebam pe Bob dacă voi ați mai ținut legătura cu Jerry Shteynfarb... Cartea aia a lui, *Mic îndreptar de făcut labă pentru arivistul rus*, mă dă pe spate! E așa de amuzantă! Și mai are și spirit pe deasupra! Mă unge la suflet! A nimerit-o bine!

Faptul că-l adusese în centrul atenției pe rivalul meu, ca să nu mai vorbim de chestia cu frecatu' pe burtă, mi-a risipit dispoziția generoasă.

— Șiiii... am auzit că lucrezi la Departamentul de Stat, i-am servit-o la loc lui Weiner.

Trupul pipernicit al tânărului diplomat de pe Coasta de Est se clătină pe scaun, gata-gata să cadă. Afacerile externe nu se numărau printre opțiunile onorabile ale absolvenților Accidental College. Un număr surprinzător de mare prefera să cultive sparanghel organic pe coasta Oregonului. Încă de pe vremea studenției, l-am bănuit pe Weiner că are niște înclinații absolut nesănătoase. De exemplu, faptul că realiza rubrica sport în

Accidental Herald, revista colegiului nostru, deci genul de muncă pe care numai un imigrant fără scrupule și teribil de ambițios ar putea s-o accepte.

— Ei, stai calm, frate! râse el mânzește și apoi se scărpină printre șirurile de păr rar și lins. Dacă bănuiești că m-am vândut, e suficient să arunci un ochi pe fluturașul de salariu...

I-am aruncat cea mai rea și mai albastră privire de care eram în stare.

— Mă rog, mai bine ne-ntoarcem la politichie! propuse Alioșa-Bob, încercând să schimbe subiectul. Umblă vorba-n târg că ăia din gruparea sevo o să se ducă-n budă dacă vine la putere moștenitorul idiot al lui Georgi Kanuk. Care-i poziția oficială a Statelor Unite în ceea ce-l privește pe ăsta micu'?

— Nu ne-am hotărât încă, spuse Josh Weiner, ciugulind cu temeinicie dintr-un bol cu migdale. De fapt, cred că avem o mică problemă... Nu știu dacă mă-nțelegi, dar nimeni din personalul nostru nu știe limba băștinașilor. Adică, avem un tip care vorbește *un fel* de rusă, dar încă se chinuie să-nvețe viitorul verbelor. Da' voi sunteți de prin părțile locului... Voi ce credeți c-o să fie după moartea lui Georgi Kanuk? Mai multă democrație? Mai puțină?

— În orice caz, de fiecare dată când țara asta se întoarce cu fundu-n sus, băieții nu stau pe gânduri și scot pistoalele!... încercă să generalizeze Alioșa-Bob. Nu știți ce s-a-ntâmplat cu revoluția turcă din 1756 sau cu restaurația persană de la 1550?

— Deh, nu pot să mă gândesc așa departe, răspunse Weiner. Aia era atunci, iar ce-i acum i-acum! Fraților, suntem într-o economie globală!... Și nu cred că are nimeni interesul să răstoarne căruța-n mijlocu' drumului. Uitați-vă la mersu' trebii! Chiar și PIB-ul absurzilor a crescut cu 9% anul trecut... Iar câmpurile petrolifere de la Figa-Chevron/BP o să fie operaționale pe la jumătatea lui septembrie. Adică o să se scoată optzeci de mii de barili pe zi! Și nu-i numai treaba cu petrolu'... Gândiți-vă că și sectoru' serviciilor urcă! Ai observat că pe Bulevardul Unității Naționale au deschis și cei de la Tuscan Steak, și cei de la Bean Company? Ai încercat supa *ribollita*[1]

1 Supă specifică regiunii Toscanei.

sau specialităţile de *crostini misti*[1] ? Băi băieţi, vă zic eu că în locul ăsta se investeşte serios, iar profitu' scos se reinvesteşte cu cap!

— Tu ce părere ai despre conflictul sevo-svani ? l-am întrebat eu. Uite, Larry Zartarian zicea...

— Mai dă-i dracului cu direcţia crucii lor cu tot! Pe cuvânt de onoare, ăştia sunt nişte pragmatici! Ia uite, că tot vorbeam de pragmatism... ăsta-i prietenul meu, democratul...

O piticanie cu nasul coroiat se îndrepta spre noi. Pentru o clipă mi s-a părut că-l văd în faţa ochilor pe răposatul taică-miu, cu o înfăţişare din zilele lui pre-oligarhice, adică lipsită de lustru: ochi căprui inteligenţi, un barbişon de ieduţ şi dinţi mărunţi, îngălbeniţi. Probabil că şi acesta era tot un intelectual exsovietic, ajuns în pragul vârstei de patruj' de ani, cu o nevastă firavă, suferind de murmur cardiac şi tată a doi copii geniali şi curioşi, amândoi cu platfus.

— Domnilor, acesta-i Saka Democratu'! ni-l prezentă pe noul-venit, Josh Weiner. El face ziarul ăla ochios numit *Daţi-mi drumul!* Ăsta-i unul dintre modestele noastre proiecte de-aici...

— Iertaţi-mă de-ntârziere, domnule Weiner! a spus Saka răsuflând din greu şi gâtuindu-se cu o cravată de-un portocaliu ţipător. Sper că nu aţi mâncat încă... Mor de foame!

— Tocmai voiam să facem comanda, răspunse Alioşa-Bob. Domnule Saka, acesta este Mişa Vainberg, amicul meu din studenţie.

— De când lumea şi pământul, noi şi evreii am trăit în pace. Ei sunt fraţii noştri, iar duşmanii lor sunt şi duşmanii noştri. De fiecare dată când sosiţi în Absurdsvani, mama mea va fi ca o mamă pentru dumneavoastră, soţia mea o să vă fie ca o soră, iar în fântâna mea veţi găsi tot timpul apă să vă potoliţi setea.

— Vai, mulţumesc! i-am răspuns. Mi-aş dori să vă spun acelaşi lucru, dar mă tem că mămica mea e moartă, iar iubita mea a şters-o c-un papagal.

— Stai liniştit! Ăsta-i doar un fel de-a zice... se apucă să-mi explice Josh Weiner. Dar nu înseamnă nici cât negru sub unghie!...

---

1 Platouri cu tartine.

Pe loc l-am ţintuit cu o privire ucigătoare care-i spunea clar că nu-i demn să-mpartă aceeaşi planetă cu mine. Apoi l-am chemat pe chelner şi am comandat trei omlete cu morun şi o carafă de Bloody Mary.

— Domnule Weiner, pot să iau pe lângă *cordon bleu*-ul de pui şi-o garniturică de roşii, murături şi cartofi prăjiţi? întrebă politicos Saka Democratu' şi se dădu cu meniul mai aproape de tânărul diplomat. Uitaţi aici, porţia mare... chiar sub „Proaspete din cuibar".

— Ia-ţi numai *cordon bleu*-ul! îl avertiză Weiner. Cică ăştia ne cam taie bugetul pentru susţinerea democraţiei... Nu ne mai permitem să mâncăm porţii mari.

— O să vă plătesc eu cartofii prăjiţi, domnule Saka, m-am oferit.

— Vai de mine! Domnule Vainberg, vă mulţumesc din suflet! se ambală Saka Democratul. Ce bine-i să vezi un om bun, interesat de pluralism!

— Se poate? Cum să vă împliniţi sfânta misiune pe inima goală? l-am întrebat eu şi-l urmăream pe Josh Weiner cum pune-un bot de-un metru, parcă ameninţându-mă cu mecla aceea acră.

— Şi... cu ce vă ocupaţi? se arătă Saka brusc interesat.

— Păi, sunt filantrop, am declarat. Am o casă de caritate în Petersburg care se numeşte „Copiii lui Mişa". E darul meu pentru această lume...

— Doamne, ce suflet mare! se entuziasmă noul meu prieten. Rar mai întâlneşti aşa ceva în zilele noastre...

— Saka tocmai s-a întors de la un forum despre democraţie, organizat în New York, preciză Josh Weiner. De-acolo şi-a cumpărat cravata asta portocalie. Noi i-am asigurat transportul cu avionul şi cazare cinci zile în hotel de patru stele. Deci cred că şi-a plătit singur cravata... asta cu siguranţă n-a fost prinsă în buget.

— A! Chiar este o cravată foarte simpatică! se trezi vorbind Alioşa-Bob. De unde-aţi luat-o? De la Zegna?

— Am luat-o de la Century 21! dădu fericit din cap Saka. Cred că i se zicea culorii ăsteia „portocaliu ecvestru închis". Unii zic că, pe la-nceput, cei din tribul svani s-au ocupat de

creşterea cailor. Ştiaţi că în regiunea Grghanxa arheologii au descoperit o oală de lut datând din 850 î.e.n. şi care reprezintă lupta dintre un om şi un ponei? Acum, că am cravata asta, pot să spun cu toată mândria că sunt şi eu... ecvestru, ca toată lumea. Staţi liniştiţi, domnilor, glumesc şi eu un pic... Hă, hă!

— Ai sânge de svani? l-am întrebat.

— Nu! Sunt sevo! Da' n-are nici o importanţă, recunoscu Saka Democratul. Svani, sevo, tot un drac! Felul în care ne deosebim este folositor numai claselor conducătoare...

— Cum aşa, domnule Saka? am încercat eu să mă lămuresc.

— Ca să ne poată oprima mai tare! răcni el şi se opri din senin.

În următoarele cinşpe minute m-am aşteptat să-l aud dezvoltând ideea, dar el se uita cu jind spre bucătărie. Mâncarea nu se lăsă aşteptată. După ce şi-a dosit jumate din cartofi în servietă, scuzându-se că-s „pentru cele trei fetiţe ale lui", Saka Democratul a halit porţia de *cordon bleu* cât ai zice peşte. Eu nici nu-mi terminasem prima omletă. Murăturile le lăsase la urmă, ca să le crănţăne, cu o încântare vădită în ochi.

— Cea mai delicioasă mâncare din lume! exultă el. Exact ca-n restaurantul american Arby's! Nu mănânci de multe ori în viaţă cartofi gustoşi ca ăştia!

M-am uitat triumfător către Josh Weiner şi i-am zis:

— Plăcerea e-a mea...

— Hai să-ţi propun ceva, Saka. Ce-ar fi să facem jumi-juma, ca la New York, plăcinta asta cu brânză? Ce zici, măi, jigodie bătrână? sugeră Josh. Şi pe urmă luăm şi cafeaua pe din două...

— Staaai! Am o idee şi mai bună! am propus. Saka, dragule, de ce nu te duci la bufet să-ţi iei şi-un desert? Spune-le să treacă totul pe nota mea. Mişa Vainberg, apartamentul de lux...

— Dacă m-ar vedea fetiţele mele acum! şopti emoţionat Saka şi-o luă repede la picior să-şi comande bunătăţile.

— Şi... zi aşa! „Copiii lui Mişa"! reluă Josh Weiner discuţia, uitându-se-n sus la cerul încărcat şi apăsător. Nu-mi vine să cred! Băi Vainberg, tu le inventezi? În fiecare zi faci cumva şi eviţi realitatea, nu? Chiar şi-atunci când te trage de mânecă, pur şi simplu semnezi un cec şi te-ai scos!

Din ultima porție de omletă nu am ciupit decât carnea, ridicând straturile pufoase de ouă absurde, sănătoase și fără hormoni, adulmecând mirosul sărat și proaspăt al morunului.

— Cel puțin eu i-ajut pe oameni, am suspinat.

Cum stăteam acolo pușI pe hartă, fără să mai zicem nimic, numai iată că apare și Saka Democratul, purtând cu grijă pe brațe ceva ce semăna cu o fregată eșuată pe un portavion.

— Am renunțat la banană, a rostit el timid... parcă scuzându-se. Banane pot să-mi iau de oriunde! Uite, am aici niște aranjamente de biscuiți cu cremă.

— Ia și mănâncă! l-am încurajat trăgându-l de mânecă. Vreau să fii fericit!

După ce desertul s-a terminat și-am sorbit toate sucurile, grupul nostru s-a risipit repede. Cel puțin Josh Weiner și cu mine nici nu ne-am uitat unul în ochii celuilalt atunci când am executat obișnuitul salut urban. Am plecat, fiecare pe drumul lui, renunțând să ne mai țintim cu acel pistol imaginar, ceea ce părea un gest absolut imprevizibil în comportamentul unui absolvent de studii multiculturale, ca și în atitudinea unui fost locuitor al cuibarului de la Ghetto Fabulous House. Într-un cuvânt, fusese o zi lipsită de glorie pentru Accidental College.

— Urmați-mă! îmi porunci Saka Democratul, atunci când fostul meu coleg din studenție se tirase. Tocmai l-am trezit pe Timofei, de unde stătea adăpostit... Domnul Lefèvre ne-așteaptă la McDonald's-ul de pe terasa svani.

— Și unde vine asta? am întrebat.

Dar Saka mi-o luase de mult înainte și deja ajunsese în holul hotelului.

17

Regatul congolez al belgilor și măritul său rege, Leopold

După ce-am mai trecut o dată pe Bulevardul Unității Naționale, depășind turnurile multinaționale și lanțurile de magazine, am ieșit pe o platformă de unde se vedea tot orașul. Cu o expresie satisfăcută, de intelectual care le știe pe toate, Saka mi-a spus să ies din mașină ca să privim peisajul împreună. Imediat ce am coborât din automobilul sport însemnat cu numele hotelului Hyatt, credinciosul meu servitor Timofei s-a repezit și-a deschis o umbrelă de plajă cu scopul de a-mi proteja trupul înalt. Semănam cu un rege african abia aterizat într-un aeroport. Dar umbrela aia îmi ajuta ca lumânarea mortului. Sudoarea se revărsa în valuri sărate și se încingea imediat, transformându-se în aburi. Începusem să miros ca un hamburger.

Admiram panorama orașului. Ce-aveam mai bun de făcut?

— Ia uitați-vă, domnule Vainberg! mă îndemnă Saka. Ați mai văzut o asemenea minunăție? Ei, nu prea seamănă cu Petersburgul în care v-ați născut sau, mă rog – că tot sunteți evreu –, cu Ierusalimul, dar, orișicât, dealurile, marea, ansamblul arhitectural compus, de-a lungul secolelor de istorie, ca o țesătură măiastră... Nu vi se zbate inima-n piept?!

Nu mi se zbătea nimic. Capitala absurdă arăta exact ca un Cairo în mijlocul căruia fusese tuflit un bolovan. Zăream în depărtare trei terase decupate în roca dură a muntelui, ținându-se cu disperare de piatra stearpă ca niște buze pe care se înghesuiseră oazele secate de umanitate, unite între ele printr-o șosea șerpuitoare. Sus, în vârf, era terasa internațională unde fuseseră plantați toți zgârie-norii multinaționali, toate ambasadele și marea majoritate a distribuitorilor en détail (ca de exemplu Staples, Hugo Boss, Parfumeria 718, Ferragamo

și supermarketul Toys „R" Us). Mai jos, se vedea terasa svani, cartierul tradițional al populației svani, grupat în jurul unei celebre piețe de telecomenzi second-hand, iar după un zid vechi de fortificație se zărea un ciot de minaret musulman.

— Știam eu că-s și musulmani pe-aici! i-am zis lui Saka.

— Musulmanii trăiesc în Orient!

În fine, pe linia cea mai de jos a orizontului se afla terasa sevo, unde locuia această populație minoritară. În jurul unui nucleu despre care mai târziu mi s-a spus că se numește Vaticanul sevilor, observam cum, delimitate cu precizie, fiecare în pătrățica ei, dormitau vilele în stil *art nouveau* construite la începutul secolului, cu tot dichisul, pentru baronii locali din industria petrolului.

— O-ho-ho! Chestia aia seamănă cu o caracatiță! am strigat spre Saka. Privirea mi-a fost furată de un dom imens și alb, cu opt striații pe creștet, coborând ca niște arce și sugerându-mi asemănarea cu una dintre acele creaturi palide ale mării, parcă eșuată acolo, în mijlocul tuturor clădirilor. Pe capul caracatiței gigantice trona strălucitoare o cruce sevo, cu transversala de jos în direcția greșită.

Din dreptul Vaticanului sevilor pornea o esplanadă conducând până la un portuleț plin de containere. Asta era suficient ca privitorul să-și dea seama unde se desfășura adevărata activitate a orașului. Și abia aici, la nivelul cel mai de jos, se deslușea secretul acestor sevo și svani, dar mai ales motivul transformării peticului de pământ mai întâi într-una dintre nenumăratele republici sovietice, și mai apoi într-un stat modern și bățos. Absurdistanul era una cu Marea Caspică, iar Marea Caspică era una cu țițeiul din adâncurile sale. Sondele petroliere începeau acolo unde ultima fâșie de civilizație se sfârșea. Petrolul nu-i dădea orașului nici un moment de răgaz. Îi împiedica pe cetățenii lui să se oglindească în apele mării și să-și vadă propriul chip. În locul umilelor sonde de concepție sovietică, abandonate ca niște găleți ruginite și galbene în mijlocul mării, se ridicaseră spinările monstruoase ale platformelor de foraj occidentale, înalte pân' la ceruri și clipind din zori și până-n seară.

Silueta conturată de linia luminițelor de avertizare plutea în întuneric și depășea, impunătoare, chiar și vârfurile turnurilor de treizeci de etaje de pe terasa internațională. Pe trei trepte descrescătoare, orașul îngenunchea în fața mării, iar Marea Caspică îi întorcea fundul și-l pălmuia peste obrajii de piatră cu valuri uleioase de păcură.

— Nu vă mai uitați atâta la industria petrolieră! mă apostrofă Saka. Mai bine priviți orașul! Încercați să vă imaginați că marea nu mai are nici o picătură de petrol și că oamenii s-ar putea oglindi mândri până-n adâncurile ei.

Mi-am îndreptat privirile de la sonde înspre terasele sevo și svani, aflate sub noi. Îmi venea să fredonez banalul cântecel al lui John Lennon, *Imagine*. Și chiar m-am imaginat într-un elicopter, survolând minunile naturale și brizbrizurile arhitecturii orașului, însă vehiculul aerian îmi juca feste și nu se oprea aici, ci mâna tot mai departe, spre nord-est, până când aproape că zăream coasta sudică a insulei Manhattan. Umbra acestui elicopter se prelungea peste conglomeratele de asfalt ale zonelor limitrofe, ale periferiei, până când și-a întins spectrul peste streșinile și ferestrele de la mansardele apartamentului din Central Park, acolo unde pe vremuri trăise și murise domnul Lennon.

Și-apoi, nu știu cum am făcut, de m-am trezit într-un tren ce se îndrepta spre Bronx. Era iarnă și stăteam înfofolit în haina mea cu manșete din blană de iepure. Simțeam cum sudoarea-mi picură pe gât, ca prin gâtlejul unei clepsidre, mai ales pe a doua și a treia gușă. Simțeam cum apa își croiește drum pe carnea de pe piept și apoi alunecă mai jos, irigându-mi cârlionții de la stinghie. Eram înfierbântat, dar gândeam la rece, eram speriat, dar îndrăgostit. Cetățenii din aceste trenuri având ca destinație suburbiile New Yorkului nu se puteau compara la gabarit cu albii ce locuiau în partea comercială a orașului. Frații mei grăsani ședeau în niște poziții stoice, multiculturale, și erau îmbrăcați în niște geci largi, ca un costum de astronaut. În vreme ce rodeau de zor carnea de pe aripioarele de pui și de pe coada de vițel, scuipând apoi oasele și resturile în niște pungi de plastic, se sprijineau de uși ca să-și mențină echilibrul. Cine

erau acești Atlași rostogolindu-se pe Amsterdam? Cine erau acești Caligula din Cypress Hill? Dacă n-aș fi fost atât de stresat să nu mă umplu de grăsime pe mâini, probabil că m-aș fi alăturat festinului cu mamifere fripte și împachetate în punguțe, chiar aici, sub lumina ascuțită a trenului de la ora 5.

Și fetele! O citeam pe Rouenna în fiecare dintre ele: atunci când vedeam un nas pufos, o tâmplă rasă în stil *gangsta*, strălucirea unei buze, dată din belșug cu gloss; atunci când le auzeam cum țipă la colegele de școală cu însuflețirea tipică Bronxului, pe care abia acum începeam s-o pricep. Parcă era prin februarie, dar tinerele domnițe de pe meleagurile acelea puteau fi înfofolite în pufoaice lungi din cap până-n tălpi, că tot reușeau cumva să rămână pe jumătate dezbrăcate, băgându-mi sub nas centura pelviană. Însă, trebuie să recunosc, câteodată mi se împlineau și visele cele mai fierbinți atunci când ele ridicau brațul și zăream în valea cărnoasă urmele părului aspru, proaspăt ras. Fantoma părului aspru îmi înnebunea simțurile, pentru că în ochii mei părul de sub braț e totuna cu sexualitatea sălbatică.

La stopul din intersecția ce leagă Third Avenue de 149th Street vedeam că soarele palid de iarnă își strecoară ultimele valuri de lumină pe scările unei gări și se prelinge în fugă pe lângă un tren. O secundă mai târziu trecusem de întunericul tunelului și zăream deja luminița de la capătul lui. Bronxul ne înconjura din toate părțile, iar în vagonul de metrou s-a năpustit atâta lumină, încât mi se părea că un al doilea soare tocmai intrase în tură.

Am oftat când am văzut turnurile de apă (ca niște „i"-uri mici), când mi-au trecut prin fața ochilor tronsoanele de locuințe sociale (clădiri în formă de „L" sau „T"), când am zărit șirul de case în stil Tudor parcă luate dintr-o veche suburbie britanică și mutate-aici, când a răsărit în depărtare turnul în stil gotic, arătând că educația publică eșuase, în mod repetat, timp de câteva generații, când am simțit mirosul tare al gumei de mestecat cu aromă de cireșe sau al șamponului ieftin, când m-am lovit de bătrânul cu căști și ochelari de soare, instalat în colțul Străzii Freeman și care cânta (mai mult pentru sine decât pentru alții) „N-am nici o șansă / Nu mă pot abține", când le-am văzut

pe fetele musulmane, înfășurate în fustele galben fluorescent și în basmalele prinse strâns pe cap, adunate la un loc chiar lângă cabina șoferului, ca un buchet multicolor, ca nu cumva să se ia cineva de ele, când am perceput acele vieți înfundate până peste cap în grăsime, ca-ntr-o pictură de Edward Hopper actualizată, când l-am zărit și pe băiatul latino, probabil angajat al serviciilor sociale, cum sublinia fără chef într-o carte intitulată *Dar toți se întorc: provocările reintegrării sociale a deținuților*, când am văzut toate ieșirile de urgență, de curând pictate cu albastru-azur pe deasupra modelelor *art deco* realizate din cărămizi, și-n fine, când am înțeles că artera Cross Bronx Expressway e o catastrofă urbană (pentru că dopurile de gunoi o înfundau ca pe-un gâtlej), apoi când, la stația din 174th Street, s-a urcat grăsana de 150 de kile (geamăna mea călătoare), înfășurată, ca o rachetă, într-o armură lucitoare, țuguindu-se spre vârf și purtând fără complexe o inscripție bătută-n ștrasuri: HOT' N' SEXXXY, când mi-am dat seama că un copil nu-și putea desprinde privirile iscoditoare de pe cartea așezată-n poala mea (*A Hazard of New Fortunes*[1] de William Dean Howell) și, la un moment dat, n-a mai rezistat și m-a întrebat: „Nene, da' ce citești tu acolo?!"

Filmul reveriei mele newyorkeze s-a rupt când mi-am dat seama că și pe mine mă lovise drept în moalele capului „riscul parvenirii" lui tătuca. Saka vorbea și gesticula amplu. Am încercat să-l urmăresc, să mă întorc la peisajul înconjurător, ba chiar să fac legătura cu lumea de-aici și de unde abia așteptam să scap. Pe loc am simțit nevoia să zic și eu ceva inteligent, așa cum ni se întâmplă tuturor când ne aflăm prin preajma intelectualilor.

— Deci, ce spuneați?... Că cei din grupul sevo trăiesc pe terasa sevo, iar cei din grupul svani, pe terasa svani?...

— La început, da. Geografia orașului ne-a despărțit în timpul Războiului de Trei Sute de Ani, zis și Secesiunea Traversei, dar i-a ținut departe și pe cotropitorii otomani, perși sau ruși. Însă, în ultimele două sute de ani, fiecare s-a așezat unde-a

1 *Riscul parvenirii.*

avut chef... Plus că, pe vremea sovieticilor, jumătate din populație s-a căsătorit în afara grupului. S-a ajuns că nu ne mai poate deosebi omul.

— Dar dumneavoastră locuiți pe terasa sevo? am continuat eu discuția, deși mă concentram cu greu la ce-i spuneam.

O parte din mine rămăsese captivă în trenul de ora 5, alături de femeia HOT' N' SEXXXY, deși-mi doream să dispară.

— Ei, nu! mustăci Saka. Eu sunt un democrat foarte sărac. Nu-mi pot permite să trăiesc pe terase. Locuiesc în Gorbigrad!... și-mi arătă cu mâna spre o movilă (așa mi s-a părut atunci) de pietroaie serbede și portocalii, formând o limbă ce se pierdea într-un mic golf și-mi amintea de Marele Canion.

— Locuiți pe-o stâncă pustie? am întrebat.

— Uitați-vă mai bine! mi-a atras atenția Saka.

Am dus mâna streașină la ochi și abia după ceva vreme mi-am dat seama că pe mușuroiul ăla improvizat fuseseră împlântate zeci de blocuri gălbui și coșcovite din epoca lui Hrușciov, înconjurate de o lizieră de maghernițe construite din carton și prelate.

— Bidonville-ul din Gorbigrad! îmi explică Saka. Aici stă aproape jumătate din populația orașului. A primit numele după Gorbaciov. Oamenii zic că el e principalul vinovat pentru tot ceea s-a-ntâmplat aici...

— Stați puțin! Asta nu-i o țară bogată? Unde se duce tot petrolul?

— Povești! Statisticile ONU arată că la capitolul creștere demografică suntem cu puțin în urma Bangladeshului. Cât privește mortalitatea infantilă...

— Vai de mine! Săracii de voi! l-am compătimit. Nici prin gând nu mi-a trecut!...

— Bine-ai venit în această Norvegie a Mării Caspice!

— Domnule Saka, acum mi-aș dori să pot deschide o filială a „Copiilor lui Mișa" și-aici, în patria dumneavoastră. Mi-aș dori să am mai mulți bani și mai mult timp...

— Sunteți un om de aur! mă linguși Saka. Se vede cu ochiul liber că la Accidental College v-au dat, dumneavoastră și domnului Josh Weiner, o educație neprețuită.

— Crezi că un singur om poate schimba lumea? i-am zis eu în engleză. Şi noi!

— Ce-i asta?

— Mottoul tuturor „Copiilor lui Mişa"...

— Mi-aş dori să devină şi mottoul meu, oftă Saka Democratul şi-şi puse mâinile în şold, gest complet neacademic şi surprinzător prin sinceritatea lui. Dar nu mă pot plânge, domnule Vainberg! continuă el. Americanii ne-au ajutat din răsputeri. Ia gândiţi-vă... xeroxurile, comunicare gratis prin fax după 9 seara, maioneză la preţ redus de la magazinul militar, cinci mii de exemplare din autobiografia lui Ronald Reagan. Ştim deci cum stă treaba cu democraţia. Am citit o grămadă de lucruri despre ea. Am fost şi la magazinul Century 21. Dar cum să facem s-o *producem* şi-aici? Pentru că, domnule Vainberg, hai s-o spunem pe-a dreaptă: după ce zăcămintele de ţiţei o să secătuiască, cine naiba o să mai ştie că existăm pe-acest pământ?

M-am gândit să-i spun că oricum nu ştia nici dracu' de ei, dar m-am abţinut, pentru că aş fi părut lipsit de tact.

— Poate c-ar trebui să vă trimiteţi fetiţele-n Belgia, i-am sugerat. O să le plătesc eu biletele de avion.

— Ce drăguţ sunteţi! spuse el şi apoi, contrar tuturor bunelor maniere între bărbaţii din Caucaz, s-a întors cu spatele către mine şi şi-a suflat mucii, bolborosind pe nasul acela în formă de seceră.

— Nimeni nu poate să-şi aleagă locul naşterii, am comentat eu, cu intenţia de-a părea înţelept, deşi m-am simţit, în clipa imediat următoare, ca ultimul dobitoc.

Saka îşi întoarse privirile de la orizontul străpuns de sonde spre mine, muntele de carne asudată.

— Vă este cald, domnule Vainberg? mă întrebă el, bătându-mă prietenește pe umărul ud. Haideţi să urcăm în maşină. Domnul Lefèvre ne aşteaptă lângă tomberoanele de la McDonald's.

Am dat din cap că sunt de acord. Dar, după ce ne-am întors către maşină, Saka a mai aruncat o privire peste umăr oraşului ce se întindea la picioarele noastre.

— V-am spus cumva că Vaticanul sevilor a fost acoperit la început cu plăcuțe hexagonale din foiță de aur pe care ni le-a dăruit, ca tribut, hanul din Buhara și că motivul hexagonal reprezintă cele șase mari orașe din antichitatea sevilor?

— Da, cred că mi-ați amintit și de asta!... l-am liniștit.

— Și v-am pomenit și toate cele șase nume ale vechilor orașe? insistă Saka. Poate-am uitat...

— Ba da, domnule Saka, cred că și pe-astea le-ați zis! Țara dumneavoastră are o istorie măreață. Am priceput foarte bine!

Saka clătină din cap și-și strânse și mai tare nodul la cravata portocalie de la Zegna.

— Bine atunci! se lămuri el. Să mergem!

De la terasa internațională până la terasa svani părea să fie aceeași distanță ca de la Portland la Kabul. Hotelurile Hyatt și barurile fals irlandeze dispăruseră cu totul. Aici viața economică se reducea la adunarea bărbaților de vârstă mijlocie în jurul taxiurilor, fumând țigară de la țigară și bârfind de mama focului. Peisajul afaceriștilor locali se completa cu tinerii și băieții plimbând de colo-colo găleți cu semințe, ca să le vândă cu cinci mii de absurzi cornetul (mai târziu am aflat că, în dolari, un cornet de hârtie făcea cam 5 cenți).

Restaurantul McDonald's era situat într-o piață impunătoare ce-și luase probabil la fiecare 1 Mai sovietic porția de parade glorioase. Acum fusese transformată într-un bazar unde se vindeau telecomenzi second-hand. Am trecut pe lângă hoardele de potențiali cumpărători, ce-și încercau marfa prin îndreptarea telecomenzii către cer, ca și cum ar fi vrut să stingă soarele acela dogoritor. Deasupra grămezii de telecomenzi am zărit o pictură murală ce-i înfățișa pe Georgi Kanuk și pe fiul său, Debil, dansând pe o platformă maritimă a companiei Chevron. Într-o parte a platformei din desen un individ înalt, cu o pană în mână, părea să noteze ceva pe un papirus. Avea o mustață la fel de deasă ca dictatorul sau fiul acestuia, dar coama părea aranjată într-un stil african, nespecific zonei.

— Da' ăla cine mai este? am întrebat.

— Acela este Alexandre Dumas, mi-a răspuns un bătrân vânzător de telecomenzi. Când a venit în țara noastră, în 1858,

i-a numit pe cei din poporul svani „perlele Mării Caspice". Se pare că i-au plăcut pastrama de viţel şi femeile noastre. Însă, când a coborât şi pe terasa sevo, golanii şi negustorii lor l-au ciordit fără milă, şi de-aceea el a mărturisit că nu i-a plăcut deloc acolo.

M-am uitat mirat către Saka, iar el a ridicat din umeri.

— Ei, asta-i o veche poveste de prin părţile locului.

— Da' tu ce sânge ai? se băgă iarăşi în seamă vânzătorul de telecomenzi, însă Saka mi-a făcut semn pe unde s-o apuc şi ne-am continuat drumul.

În sfârşit, am intrat în McDonald's-ul din piaţă şi am fost împresuraţi din toate părţile de mirosul persistent al cărnii de vită. Clienţii înfometaţi m-au privit deodată ca pe un zeu al fast-foodului.

— În ceea ce mă priveşte, să ştiţi că prefer mâncarea făcută în casă! i-am zis cu voce tare unei familii care împărţise cel mai mic hamburger în şase bucăţi, pentru ca fiecare membru să-şi primească mica parte de delicii.

Sărmanii de ei! Locuiau pe malul Mării Caspice, în patria nisetrului şi a roşiilor zemoase, iar ei tot la McDonald's veneau... Imediat mi-am propus să verific, cândva, meniul „Copiilor lui Mişa". Din fericire, asistenţii sociali, importaţi din Park Slope, aterizaseră deja în Petersburg şi-şi începuseră misiunea de a-i salva pe micuţii din oraşul meu natal.

— Hei! Uite-l şi pe Democratu' ăla! am auzit pe cineva strigând după noi. Băi, Democratule, dacă-mi iei un *shake* jur c-o să cred în tot ce-mi zici!

Afişând o atitudine ceremonioasă şi oficială datorată uniformei de la McDonald's, un lungan cu trăsături slave şi încă tinerel s-a apropiat de noi. Dincolo de aerul băţos, zâmbetul de homosexual disponibil l-ar fi propulsat spre o carieră strălucitoare în unele locuri din Petersburg, precum era Club 69. Scrisă cu caractere chirilice, insigna de pe piept arăta că el este *Djunior Manadjer*.

— Domnule, ne abordă el. Îl căutaţi pe musiu Lefèvre?

— Doar nu crezi c-am venit să vă mănânc mâncarea otrăvită! i-am dat o replică usturătoare.

— Vă rog să mă urmați, mi-a zis *djunior manadjer*-ul. Între timp, domnul Saka și servitorul dumneavoastră pot savura un cheeseburger pe gratis. Nu, domnule Saka, nici să nu vă gândiți! Nu vă dăm decât un singur cheeseburger și-o să-l faceți jumi-juma...

M-a condus printr-un coridor în care se simțea mirosul înțepător al detergentului comercial folosit la băi, apoi, după ce-am trecut pe lângă o poză înrămată a unei autostrăzi californiene, a deschis o ușă și-am intrat într-o fundătură unde, strânse în saci de plastic, erau depozitate resturile de la McDonald's. Mi-a luat ceva timp până când mi-am dat seama că în fundul acestei debarale stătea pe o saltea jegoasă însuși Jean-Michel Lefèvre de la consulatul belgian și că se ținea cu amândouă mâinile de marginile saltelei, de parcă, nu demult, monstruosul chit îl scuipase afară din măruntaie ca pe biblicul Iona.

— Musiu Lefèvre nu se simte așa de bine... mă avertiză efebul rus. Mă duc să-i aduc ceva de băut.

— Mișa, vorbi belgianul în rusă și se răsturnă pe saltea. Mai adu vodcă!

— Cu mine vorbiți? m-am mirat eu.

— Și pe mine mă cheamă Mișa, îmi explică tinerelul și ne lăsă singuri.

Belgianul se ridică în coate ca să mă vadă mai bine.

— Măiculiță! mi se adresă el în engleză. Da' ești mare, nu glumă! Ești mai mare decât în fotografia de la căpitanul Belughin. Ce mai! Ești mare cât China!

— Așa-i! Sunt un om mare, i-am răspuns acestui musiu care, la rândul lui, era un ins blond și tras la față, ajuns la a doua tinerețe, țepos, cu ochii injectați și pielea frumos colorată de la soarele, marea și nisipul absurde. Dacă păți-se vreodată ceva îngrozitor, probabil că acel ceva i se-ntâmplase într-un mod fulgerător și irevocabil.

— Deci, rânji Lefèvre, cine vrea să devină belgian?

— Eu! i-am răspuns, întrebându-mă în sinea mea dacă avea cumva glume-n program. I-am dat deja căpitanului Belughin 240 000 de parai. Am înțeles că atâta costă cetățenia mea și permisul de muncă pentru servitorul meu. Totul ar trebui să fie pus la punct...

— Hâc! sughiță belgianul și-și lăsă un braț bleg să-i cadă-n poală. Toți vor să fie belgieni. Da' eu, dom'le, îți spun sincer că nu vreau nici în ruptul capului! Eu vreau să fiu un baptist mexican sau măcar un muntenegrean! În orice caz, aș vrea să fiu dârz! mărturisi el cu un căscat, apoi se scărpină pe dunguliță albă rămasă pe nas (pe urmă, am observat că ochelarii de soare erau rupți și aruncați pe jos).

Celălalt Mișa, *djunior manadjer*-ul de la McDonald's, s-a întors cu o sticlă de vodcă Stegarul și c-un pahar de hârtie din dotarea restaurantului. După ce-a turnat licoarea, i-a înclinat puțin capul lui Lefèvre și i-a scurs-o îndemânatic pe gât. S-a auzit și un fel de gargară, dar mare parte din alcool a intrat direct în sângele diplomatului belgian și a dat o tentă roșiatică bronzului său.

— Ce fel de lighioană ești mata? mă întrebă Lefèvre, lăsându-l pe celălalt Mișa să-l șteargă pe la bot cu o bonetă purtând tot sigla McDonald's. Cu ce te ocupi?

— Sunt filantrop! i-am răspuns cu mândrie. Am o casă de caritate care se numește „Copiii lui Mișa".

— Adică ești un fel de pedofil?

— Ce? am țipat consternat. Cum îndrăznești? Ce oribil! Toată viața mi-am dorit să-i ajut pe copiii ăștia...

— Am zis și eu, n-am dat cu parul! Mai ales că ești așa de gras și pufos...

— Nu mă mai insulta! Te previn că-mi cunosc drepturile!

— Nu te agita, că încă nu ești belgian, amice... mă puse imediat la punct. Glumeam și eu nițel! Și-apoi, noi, în Belgia, chiar avem o problemă cu pedofilia. Ce mai scandal!... Toată lumea-i împilată, chiar și guvernul și poliția.

— Implicată... l-am corectat.

— Și-apoi, mă gândeam că poate vrei să știi mai multe despre națiunea ta adoptivă. Nu vrei să mai afli și altele?

Am trecut în revistă toate chestiile pe care le știam despre Belgia. Nu erau prea multe.

— Păi, aveți o regină Beatrix, nu?

— Asta-i în Olanda...

— Şi, în trecut, v-aţi acoperit de ruşine în Congo. Leopold ăla al vostru era un monstru!

— Acuma-i şi Leopold al tău, Vainberg! Leopold *al nostru*! Leopold al nostru cel de tristă amintire!

Lefèvre a căutat ceva sub saltea, a scos de-acolo un plic cu antet şi-a încercat să mi-l arunce în faţă, dar el a aterizat pe sacii de gunoi. Celălalt Mişa l-a ridicat şi mi l-a înmânat.

Am încercat să-mi bag mâna mare şi asudată în pliculeţul belgianului, dar fără speranţă. M-am enervat şi l-am rupt. Înăuntru se afla paşaportul purpuriu de cetăţean belgian.

L-am deschis. Sub o hologramă ştearsă a ceea ce mi s-a părut a fi Palatul Regal belgian, am văzut o fotografie de-a mea, imprimată pe hârtie granulată şi datând din ultimul an de studenţie la Accidental. Mai exact, era poza mea de absolvire, înfăţişând un tânăr la douăj' doi de ani, deja muncit de grăsimi şi cu chipul buhăit.

— Pentru mai multe informaţii despre Belgia accesează site-ul www.belgia.be, mă informă Lefevre. Sunt chiar şi informaţii în engleză... Ar trebui să ştii cel puţin numele actualului prim-ministru. Poate te mai întreabă pe la Serviciul de Imigrare.

— Pare aşa de real! am spus uimit.

— Păi, chiar este real! îmi explică diplomatul belgian. Conform tuturor registrelor ambasadei, ai devenit cetăţean al Belgiei vara trecută, la Charleroi. Ai fost persecutat în Rusia şi ţi s-a acordat azil politic. Eşti un fel de susţinător al cecenilor. Mai exact, un evreu ce simpatizează cu cecenii...

Am început să adulmec paşaportul în speranţa că nările mi se vor umple de toate miresmele Europei: vinul, brânza, miile de reţete de ciocolată, midiile belgiene... în contrast cu toate miasmele cartofilor râncezi de la McDonald's. Însă tot ceea ce am simţit au fost propriile mele duhori, învăluindu-mă din toate părţile: mirosul unei zile toride, al unui om obosit, al speranţei hrănite cu carne grasă, de morun.

— Asta-i foarte bine! i-am răspuns.

— Nu, nu-i foarte bine! mi-o întoarse obraznic.

— Mă rog, este bine pentru mine, am revenit... încercând să gândesc pozitiv, aşa cum fac cetăţenii Statelor Unite în toate împrejurările vieţii.

Diplomatul a zâmbit. Apoi îi făcu semn celuilalt Mişa să-i ţină bostanul şi să-i mai administreze o doză de vodcă într-un pahar de hârtie cu sigla McDonald's. Între două înghiţituri, prinse să fredoneze imnul noii mele patrii:

Ô Belgique, ô mère chérie,
À toi nos cœurs, à toi nos bras,
À toi notre sang, ô patrie!
Nous le jourons tous, tu vivras!
Tu vivras toujours grande et belle
Et ton invincible unité
Aura pour devise immortelle:
Le roi, la loi, la liberté![1]

Cu fiecare cuvânt francez rostit, sfredelea în ochii mei albaştri şi goi, amintindu-mi, cu grimasele şi gâfâielile lui odioase, de toate greşelile pe care-aş fi putut să le comit. Stăteam încremenit şi ascultam. Şi apoi i-am zis:

— Ştii ceva, domnule Lefèvre?...

— Hîîîîî? Ce să ştiu?

— Toată lumea suferă!

Diplomatul strânse buzele alea subţiri şi păru surprins pentru prima dată de când ne cunoscuserăm.

— Cine suferă? mă întrebă. Ce tot zici acolo?

— Toată lumea suferă! am repetat şi, în ciuda problemelor logistice pe care mi le punea greutatea, m-am aplecat să-i iau paharul de vodcă din mână.

Lefèvre se înclină în faţă, iar mâinile noastre s-au atins scurt: ale lui erau la fel de asudate ca ale mele. Am luat deci paharul de vodcă şi l-am turnat direct pe noul meu paşaport.

— Ce dracu' faci? urlă diplomatul. Ăla-i un paşaport UE!

---

1 O, Belgie, ţară mamă / În slujba ta cu inimi şi cu braţe bărbăteşti / Tot sângele ce curge, ţară-mamă, / Promis îţi este ţie, să trăieşti! / Mai mândră şi frumoasă te înalţi / Unită şi de neînvins în toate / Aşa eternităţile răzbaţi / Că ai un rege, lege, libertate! (fr.).

— La noi, în Rusia, turnăm vodcă pe diplome atunci când absolvim facultatea. Cică aduce noroc!

— Da, da' ăla-i un pașaport UE, repetă speriat belgianul, împiedicându-se de salteaua lui răpănoasă. Ai dat o grămadă de bani pe el. Și nu cred că o să-ți priască dacă miroase-a vodcă!

— Fac ce vreau! am început să urlu la el, fiind dublat, în mod surprinzător, de sunetul tacâmurilor aruncate și al veselei sparte undeva în spatele meu.

Ne-am uitat primprejur, conștienți că McDonald's-ul nu punea la dispoziție decât vase de plastic și de hârtie.

— Oare ce dracu' mai fac idioții ăștia acum? întrebă Lefèvre.

Câteva femei de vârstă mijlocie, dotate cu niște plămâni foarte puternici, au început să țipe de mama focului înăuntrul restaurantului. Aproape instantaneu, la sirena lor reacționară niște voci asemănătoare, venite probabil de undeva de pe terasa sevo. Pretutindeni în jurul nostru se producea o ciudată reconfigurare sonică, de parcă toate valurile strălucitoare de căldură căpătaseră brusc și unele calități acustice.

— Vai de mine! Căca-m-aș! sări Lefèvre ca ars, atunci când toate containerele începură să se cutremure violent, ceea ce, dumirindu-mă o țâră, nu putea să fie efectul urletului femeilor. Vai de mine! Fute-m-aș! strigă diplomatul încă o dată.

Saka ieși într-un suflet din restaurantul McDonald's, tremurând din toate încheieturile, cu mâinile unse de brânza scursă din cheeseburger și cu o dungă de ketchup pe frumoasa lui cravată de la Zegna. Încerca să vorbească, dar nu reușea decât să scuipe și să scâncească, ca orice intelectual aflat la ananghie. Abia Mișa, *djunior manadjer*-ul de la McDonald's, ne-a lămurit asupra situației:

— Avionul lui Georgi Kanuk a fot doborât de doi rebeli sevo!

18
Spre trambulina Hyatt

— Prevăd, spuse Lefèvre pe un ton macabru, c-o să crăpăm cu toţii aici, în Absurdistan!

În acelaşi timp, un MIG-29 trecu ca un glonţ prin stratosfera de deasupra capetelor noastre, învârtindu-se ameninţător peste căldarea Mării Caspice. În urma lui, pe terasa svani se produse o anumită agitaţie.

— Da' noi suntem belgieni! am strigat la diplomatul ce dădea bir cu fugiţii. Cine-ar avea tupeul să ne facă vreun rău?

— Prevăd c-o să crăpăm cu mult înainte ca toată chestia asta să se termine! continuă Lefèvre.

— Ce dracu-ndrugi, Jean-Michel? îl întrebă celălalt Mişa. Doar mi-ai zis că n-o să fie război civil până-n august! Mi-ai promis c-o să fie linişte până-n iulie, c-o să înhăţăm banii de la Vainberg şi-o s-o ştergem! Parcă trebuia să zburăm spre Bruxelles săptămâna viitoare...

— Ba n-o să ne ducem nicăieri! i-o reteză vajnicul diplomat. Probabil că deja au închis toate aeroporturile!

— Cum să ni se întâmple nouă aşa ceva? strigă îndurerat *djunior manadjer*-ul, ţinând capul lui Lefèvre în poală şi formând amândoi un cuplu statuar simbolizând împletirea dintre disperare şi pasiune. Cum a rămas cu trenul american ce trebuia să ne scoată afară? Ăla care costa cinci mii de parai! Cum să anulăm totul?

— Totul s-a sfârşit! Sunt sigur! îi închise gura diplomatul. M-au mințit!

— Cine te-a mințit?

— Toată lumea, răspunse trist Lefèvre. Sevii, svanii, chiar şi Golly Burton...

Şi eu m-am întors spre Saka după explicaţii, dar el arăta la fel de distrus ca un ambalaj de burger.

— Saka, ce se-ntâmplă? Nu-i aşa că nu trag în belgieni?

— Vainberg! m-a strigat Lefèvre. Tu ai de îndeplinit o misiune importantă!

— Sunt gata oricând să îndeplinesc o misiune importantă! am strigat, împiedicându-mă de unul din containere.

— Trebuie să-l duci imediat pe Saka la hotelul Hyatt! Dă-l în grija lui Larry Zartarian! Aici nu-i un loc sigur pentru el...

Inima-mi bătea ca unei fetişoare îndrăgostite. Mă mişcam de parcă eram teleghidat de o mână divină. *Crezi că un singur om poate salva un democrat? Şi noi!*

— În faţă-i un jeep al hotelului Hyatt! Da' cum rămâne cu dumneata? Pot să te-ajut cu ceva?

— Salvează-ţi pielea cât mai repede! îmi zise el. Toată lumea suferă, Mişa! Unii mai mult decât alţii!

— Ce?

— Hai, dă-i bătaie, Gargantua! Fugi!

În McDonald's-ul dichisit toată lumea urla. Femeile ţipau, pruncii scânceau, bărbaţii îşi uniseră forţele într-o înjurătură bună la toate, un vălmăşag de vorbe între care distingeam numai cuvântul *bliad*, adică „târfă". Lumea se ascunsese pe sub mesele unse de grăsime sau sub tejghea, ca şi cum se aşteptau să fie jefuiţi. Câţiva dintre ei îşi improvizaseră scuturi din mascote de carton, un clovn american absolut înspăimântător, ba chiar şi alte chestii roşietice purtând, bineînţeles, tot sigla McDonald's.

— Se gândesc, săracii de ei, că ăsta-i un spaţiu multinaţional, zise Saka. Cred că n-o să păţească nimic aici. Dar se înşală! Singurele locuri sigure sunt ambasadele şi hotelurile Hyatt şi Radisson!

— Da! Precis! i-am răspuns, neatent, dar bucurându-mă de fiecare secundă ce se scurgea. Domnule Saka, o să te ducem la Hyatt! Ai cuvântul meu de Vainberg!

Când am ieşit afară, ne-am dat seama de unde venise zgomotul de tacâmuri şi farfurii sparte. Piaţa de telecomenzi second-hand fusese măturată de pe faţa pământului prin

intervențiile infanteriei grele. În fața ochilor mei se târâiau greoi un soi de omizi corpolente, dotate cu niște coarne ca de berbec în frunte, adică – mi-am dat seama mult mai târziu – un șir de tancuri sovietice T-62, urmate la rândul lor de un grup de camioane blindate BTR-152, iar mai la urmă năvăleau, câtă frunză și iarbă, tunuri antiaeriene, cu capetele scoase de pe sub capacele de metal (în vremea copilăriei mele, Armata Roșie devenise una dintre principalele obsesii premasturbatoare).

Peste capetele noastre se năpustiră, aruncate în aer, ultimele fărâme de civilizație: plăcuțe cu circuite integrate, baterii și beculețe cu infraroșu. Comercianții de telecomenzi încercau să-și salveze marfa, înghesuind cele mai căutate modele în plasele lor de rafie și apoi strecurându-se printre mașinile de război până la clădirea învecinată McDonald's-ului, la adăpostul clădirii operei de stat, construită în stil maur. Din pictura murală, Alexandre Dumas se uita atent și tăcut la lumea de jos, înregistrând totul pe vestitul său papirus.

Răpăitul mitralierelor automate reverbera pe toate străzile orașului. Incitat de noul curs al evenimentelor, cercetam dacă fumul războiului se ridica spre ceruri, așa cum se zicea, dar bolta rămăsese în ghearele soarelui năucitor. Era timpul să comit un gest bărbătesc și profund american:

— Fugiți! Fugiți! Fugiți, fraților! am strigat către Saka Democratul și către Timofei și i-am împins spre mașină.

Alarma jeepului țiuia de-ți lua auzul și-un geam fusese spart, dar sigla Hyattului probabil că-i alungase pe hoți din zonă.

— Trebuie să conduci chestia asta! l-am avertizat eu pe Saka, înghesuindu-l pe locul șoferului. Eu habar n-am să conduc, iar servitorul meu nici atâta!

Saka făcea ca peștele pe uscat. Dădea din mâini și-mi tot arăta când spre *mobilnik*-ul lui, când spre Gorbigrad, ceea ce probabil însemna că voia să-i sune pe-ai lui. Am căutat în borsetă și-am scos un flacon de Ativan.

— Ce-i aceea? gâfâi Saka. Rădăcină de valeriană?

— Tot pe-acolo!... i-am răspuns, încercând să-i îndes pe gură un pumn de pastile și apoi să le împing cu un litru de Coca-Cola

dintr-o sticlă descoperită pe suportul de pe bord. O să-şi facă efectul imediat! l-am păcălit eu. Respiraţi, domnule Saka! Respiraţi! Vreţi să vă cânt un frumos cântec occidental cu efecte calmante? *My name is Luca*, am început să fredonez. *I live on the second floor.*

— Opriţi-vă! îmi zise Saka. Nu mai cântaţi, vă rog! Acum am nevoie să gândesc pozitiv! Trebuie să le mai văd o dată pe fetiţele mele!

Tocmai trecea prin dreptul nostru un T-62. El începu să-şi rotească turela încet spre noi, exact ca un copil care încearcă să lege noi prietenii.

— Calc-o! am urlat la Saka.

Maşina a luat-o din loc, clătinându-se prin parcarea McDonald's-ului şi tulind-o spre o străduţă lăturalnică întortocheată. Pe deasupra vedeam numai balcoane coşcovite, unde atârnau greu sârme cu rufe puse la uscat, privirile furişe ale localnicilor ascunşi în dosul ferestrelor şi, din toate direcţiile, auzeam posturile autohtone de televiziune cotcodăcind pe limba lor că dezastrul e-aproape. La staţia radio locală dădeau *Lacul lebedelor*, ceea ce-nsemna că situaţia era mult mai rea decât ne-nchipuiam. În eroica noastră retragere, am dat peste un adăpost de pisici isterizate şi-apoi am cotit pe-o altă stradelă, aceasta din urmă dominată de chipul împietrit al unei biserici svani.

La capătul străzii ce ducea spre terasa internaţională, soldaţii instalaseră un punct de control. N-am avut ce face şi ne-am aşezat în spatele unui lung şir de Jiguli şi Lade oprite. Maşinile din faţa noastră erau puricate cu de-amănuntul de nişte tineri mustăcioşi şi slăbănogi, tunşi chilug, în plină putere şi-n floarea vârstei, care n-aveau nimic în comun unii cu alţii, în afară de cuvântul rusesc *soldat*. Un şirag de grenade le atârna la curea. Unii dintre ei, echipaţi pe fugă, clămpăneau din şlapii roz de plajă.

— Dacă află ăştia că sunt un mare democrat, o să mă-mpuşte pe loc! îmi zise Saka înfricoşat. Să ştii c-am dat de dracu' cu fiul lui Georgi Kanuk! Când trăia tac-su, forţele speciale erau sub comanda lui! Ăsta are mâinile pătate de sânge pân' la cot! Şi sigur e însetat de răzbunare!

— Nu vă fie teamă! Sunteţi cu mine! l-am asigurat. Totuşi, sunt un Vainberg! Cetăţean belgian! Şi evreu pe deasupra! Putred de bogat! Las-o-n seama mea pentru când ajungem la Hyatt! Suntem oameni importanţi, Saka! Să nu-ţi pierzi încrederea!

— O să-i sun pe ai mei!... zise el, scoţându-şi telefonul.

Imediat ce s-a stabilit conexiunea, a buşit în plâns. Vorbea şi-n limba localnicilor, şi-n rusă.

— Le-ai dus pe fetiţe la ExcessHollywood? suspina el. Şi-au luat *Toy Story 2*? Spune-le că mâine o să ajung acasă şi-o să-l vedem împreună. Sau poate veniţi voi la Hyatt şi ne uităm cu toţii la televizorul cel mare al lui Larry Zartarian. Ce zici? Le-ar plăcea? Ah, scumpele mele maimuţele! Să nu le scapi din ochi! Trebuia să-mi dau seama că asta o să se-ntâmple! Trebuia s-aplic pentru programul ăla Harvard! O, Doamne, de ce l-am ascultat orbeşte pe Josh Weiner?

— Termină! i-am ordonat. Şterge-ţi ochii şi închide telefonul! Acuşi vine rândul nostru... Fii tare!

Atunci, un soldat cu tuleie ne-a bătut în geam. Întâi s-a uitat la şuncile mele, apoi la tremuriciul lui Saka şi pe urmă la mecla inofensivă a servitorului meu, Timofei, parcă încercând să pătrundă secretele acestei combinaţii.

— Ce naţionalitate ai? a lătrat la Saka cel speriat.

În maşină năvălise o duhoare de usturoi şi alcool, dublată de-un damf înţepător, de ţap. Saka scoase nişte sunete bovine. Soldatul îl ignoră cu desăvârşire şi, întinzându-şi laba păroasă către gulerul cămăşii, îi smulse de pe piept o cruciuliţă de aur atârnată pe-un lănţişor. Se uită cu atenţie la direcţia ultimei traverse şi i-o zvârli democratului între ochi.

— Dă-te jos din maşină! îi ordonă Democratului.

— Eu sunt belgian! am strigat la el, fluturându-i pe sub nas noul meu paşaport. Sunt cetăţean belgian sadea! Ne îndreptăm către Hyatt! Nu vezi că asta este o maşină a Hyatt-ului? Iar el este şoferul meu! Nu mai zic că sunt un om foarte important, şi pe deasupra şi evreu!

Soldatul oftă prelung:

— De când lumea şi pământul, noi şi evreii am trăit în pace, turui el. Mama mea va fi şi mama ta...

— Las-o pe maică-mea în plata Domnului. Stai numai o țâră... Tu știi cine a fost taică-miu? Măi, tu ai auzit de Boris Vainberg?!

— Da' ce-s eu? Catalog cu toți ovreii din țară? se revoltă soldatul și-și îndreptă kalașnikovul cu precizie către impecabilul nod al cravatei de la Zegna.

Un lichid călduț picura pe cracul sărmanului om și se prelingea direct în pantof. Carnea îi devenise atât de incandescentă, încât i se străvedea pe sub hainele de bumbac. Mai-mai să facă infarct!

Eu, pe de altă parte, eram mai impenetrabil ca oricând.

— Măi, tu ai auzit de Boris Vainberg? am urlat eu la soldat. El este ăla care a vândut sonda de opt sute de kile celor de la KBR!...

— Sunteți de la KBR?... se informă el, precaut.

— Golly Burton, Golly Burton! încercă Timofei o incantație de pe bancheta din spate.

Atunci, ca prin minune, soldatul coborî țeava pușții și, cu ochi triști și copilărești, dar mai ales resemnat că de data asta n-o să chelfănească pe nimeni, ne zise pe-un ton cordial:

— De ce n-ați spus așa de la bun început? Înaintați, domnilor! ne îndemnă, ridicând leneș mâna la frunte.

Saka reuși să bage mașina-n viteză și, încetișor, ne pornirăm spre terasa internațională. În față vedeam un camion blindat care ne flutura târtița pe sub nas. Democratul nu mai bocea, dar stropitoarea dintre picioare mai țâșnea din când în când, intermitent. Apucase volanul cu amândouă mâinile și se uita ca năuc la țeava mitralierei antiaeriene, care se bălăngănea chiar în fața noastră.

— Uau! am strigat în limba engleză, întorcându-mă către bravul meu servitor. Ai văzut, Timofei? Am reușit! Am salvat un suflet! Ce zice în Talmud? „Cel care salvează un suflet a salvat întreaga lume." Știi că nu-s habotnic, dar zău! Ce mare împlinire! Saka, tu cum te simți?

Saka era mut. Nu reușea să rostească acele cuvinte de recunoștință pe care le meritam din plin. Abia mai respira, iar de condus nici nu mai vorbesc. M-am hotărât să-l mai las nițel și m-am apucat să compun un SMS pentru Rouenna ca să-i povestesc toate aventurile acelei zile. Ce-mi spusese în visul cu mărul

de opt dolari? *Fii bărbat! Vreau să fiu mândră de tine!* Iar eu le făcusem pe-amândouă!

Bulevardul Unității Naționale era ticsit cu blindate BTR-70 pe opt roți, ale căror prelate lăsate sunt, poate, destul de familiare publicului postului BBC World. În fața magazinului Benetton și a Parfumeriei 718, devenite importante poziții strategice, tancurile stăteau la datorie. Numai câțiva bărbați absurzi, îmbrăcați în blugi negri și tricou mulat, ceea ce-i făcea să pară foarte zvelți, se înarmaseră cu niște inofensive *mobilnik*-uri și se țineau scai de soldații beți. Aceștia cedau ispitei, căci nu se dădeau în lături de la un viol mic, promițându-le tinerilor să-i priponească pe la spate sau câte și mai câte alte năzbâtii.

În apropierea turnurilor Hyatt și Radisson, ne-am blocat în mijlocul unei mase dezlănțuite de pedeștri ce țipau și se-mbrânceau, deși păreau să aibă aceeași destinație. Soldații îi prinseseră ca-ntr-un țarc și se delectau cu ruperea actelor și a crucilor de la gât. Odată ce misiunea era încheiată, cetățenilor li se mai dădea câte un dupac de căciulă, iar fetișcanele erau bulănite cu mare plăcere. În inima evenimentelor se afla un tânăr soldat care cu o mână se muncea din răsputeri să rupă un ditamai lanțul de la gâtul unei matroane, iar cu ailaltă o pocnea peste fălci pe îndărătnica proprietară.

— Hoțul! striga femeia din toți rărunchii. Oameni buni, săriți! Hoțul!

Nu știu din ce pricină, și eu, și Timofei am râs mânzește de toată agitația bașoaldei. Poate că ne aducea aminte de ceva profund sovietic – și anume de amputarea lentă a demnității unei persoane în fața celorlalți.

Respectuoși față de sigla Hyatt-ului, soldații ne-au făcut loc prin marea de lume. De aceea, ne-am trezit împresurați de-o adunătură de localnici. Toți sperau că o să le deschidem, poate, calea spre hotel.

— Din nefericire, întâi trebuie s-avem grijă de pielea noastră! i-am zis lui Saka.

Democratul a clătinat din cap și n-a mai spus nimic. Dar, exact atunci când mașina intră în sfârșit pe aleea circulară din fața hotelului, Saka strigă două cuvinte fără nici o noimă, trase

volanul spre stânga cu niște mișcări bruște și intră frontal în partea camuflată a unui camion BTR-70. Airbagurile din față se umflară. Înăbușit de atâta albeață, cu obrajii zgâriați de nailonul aspru, am coborât de-a berbeleacul. Un ofițer și detașamentul său de soldați se îndreptau către noi. În sfârșit, înțelesesem ce urlase Saka înainte de-a comite acest gest disperat. Cele două cuvinte erau „Colonelul Sviokla!"

Dacă Sviokla ar fi fost un personaj dintr-un roman scris în timpurile de glorie ale literaturii sovietice, atunci ar fi trebuit să semene fix cu o *sviokla*, deci ar fi trebuit să fie roșu ca sfecla. Dar, în era producției moderne, colonelul Sviokla avea un cap în formă de piersică modificată genetic, fraudulos de rotundă și mustoasă, cu o pieliță uscată și bine întinsă. Deosebit de toți ceilalți, respingând și moda sovietică a barbișonului, adoptată de Saka, dar și mustața pe oală, predominantă în înfățișarea soldaților lui, Sviokla arăta ca un bătrân demn. Pentru cei ce frecventează cazinourile din St. Petersburg, colonelul semăna cu un înțelept coborât din Caucaz să privească, sorbind pe-ndelete din coniacul armenesc, jocurile amețitoare ale ruletei și ale ringului de dans.

— Mișa Vainberg! sări colonelul Sviokla să-mi strângă mâna. Încântat de cunoștință! Mama mea va fi mama dumneavoastră...

În vreme ce-mi vorbea, soldații se puseseră pe treabă și-l trăgeau pe Saka afară din jeepul Hyatt-ului. Saka nu le mai făcea față; era dus de valul forței colective și, din marea de uniforme de camuflaj, nu se mai vedea decât un punct negru învârtindu-se ca o mărgea.

— Pe vremuri am lucrat cu tatăl dumneavoastră, cu Boris. Am fost un fel de consultant zonal pe probleme cu petrolul, spuse Sviokla, ciufulindu-mi jucăuș chica. Ce tragedie îngrozitoare, moartea lui! Se stinse una dintre luminile evreimii... Condoleanțele mele!

La celălalt capăt al aleii, sub un indicator pe care scria PERICOL DE PRĂBUȘIRE: ATENȚIE LA CAP!, un grup de oameni fusese pus la zid. Așa cum stăteau, în fața țevii puștii, li se citea pe chip o profundă resemnare: cravatele lăbărțate, mânecile suflecate și părul de pe brat strălucind de sudoare,

pleoapele umflate și pe jumătate lăsate din cauza împușcăturilor înfiorătoare din jur.

— Nu-i nimic! Un simplu puci încercat de cei din facțiunea sevilor... mă puse-n temă colonelul. Acușica ne ocupăm și de el! Tu du-te în hotel, Mișa!

Am fugit repede, atâta cât îmi permitea grăsimea, și m-am năpustit pe ușa hotelului Hyatt. În holul răcoros mă așteptau Alioșa-Bob și Larry Zartarian. Când m-au văzut s-au repezit amândoi să mă îmbrățișeze, dar, emoționați și împleticiți, ne-am prăbușit cu toții pe podeaua de marmură.

— Trebuie să... trebuie să... le ziceam eu, dând din mâini ca și cum aș fi înotat grăbit spre un far îndepărtat.

— N-avem ce... N-avem ce... răspunseră în cor. N-avem ce face!

L-am zărit pe Josh Weiner lăfăindu-se cu berea în mână în mijlocul unui grup de petroliști.

— Josh! am strigat la el. Josh, ajută-mă! Mi l-au luat pe Saka!

Dar, după ce-și puse mâinile pe masă, diplomatul se uită concentrat în căușul palmelor. Apoi făcu un gest de parcă ar fi răsturnat totul, fără să-și mute privirea spre mine.

— Josh!!! am strigat din nou, în vreme ce Timofei se chinuia să mă proptească în picioare servindu-se de propriul trup.

M-am poticnit până la Josh, însă el îmi întoarse spatele.

— Circulă deja un protest... l-am auzit mormăind.

— Dar oamenii pe care o să-i împușt... Ei nu-s rebeli! Sunt democrați!

— Tu ești surd, Vainberg? scrâșni Weiner. Circulă un protest!...

Am făcut stânga-mprejur și m-am îndreptat spre ieșire.

— Nu, Mișa! strigă Alioșa-Bob, aruncându-se asupra mea ca să mă oprească.

Dar eu l-am respins ca pe-un țânțar, ridicând pumnul meu mare și asudat. În sfârșit, ieșisem la lumină și auzeam de pe alee niște voci de bărbați furioși.

— Jos! le comandau soldații lui Saka și fraților săi de suferință.

Îi *simțeam*. Le simțeam clocotul sângelui, loialitatea de clan, toată mândria de tineri furioși, psihozele moștenite, semnele

nobiliare arătate la festinul nupțial al nației lor, plăcinta de miel, rachiul de prune și virgina păroasă ce-i aștepta ca prețioasă ofrandă a bărbăției.

— În genunchi! urlau ei.

Cei puși la zid, unii dintre ei bărbați masivi, alții împiedicați, se acomodară greu în această poziție. Câțiva căzură în nas, iar soldații îi luară de guler și-i traseră înapoi. Pe urmă soldații se încolonară în fața lor, într-un raport alarmant: câte-un soldat la fiecare condamnat.

Saka se uita fix la mine. Lacrimile îi șiroiau pe față; nu le vedeam, dar cu siguranță erau acolo!

— Mișa! mă strigă. Mișenka, rogu-te, fă ceva! Spune-le să înceteze! De-un om ca tine o să asculte! Te rog! Spune ceva!

Cineva mă trăgea de mânecă și se împingea în mine: era Alioșa-Bob.

— Golly Burton! am țipat. KBR!

Soldații cercetară privirea colonelului Sviokla. Acesta dădu din cap. Precis și fără ezitare, le găuriră țestele. La zgomotul împușcăturii, trupurile victimelor se smuciră deodată, izbindu-se de caldarâm și ridicând în aer un colb greu ce-i învălui pe toți.

Cartușele căzură cu zgomot de grindină și se rostogoliră pe alee până la picioarele mele. Pe pământ zăceau douăsprezece trupuri inerte.

19
Inima mea cenușie de reptilă

La patruzeci de etaje deasupra tunetelor războiului, civilizația Hyatt ne cuprinsese ca într-o capsulă.

Generatoarele bâzâiau discret, de la parter până la ultimul etaj al turnului, dându-ne impresia că ne aflam pe o navă spațială americană, plutind nestingherită printre tancuri și blindate, printre improvizațiile de baruri irlandeze și platformele petroliere ale Royal Dutch Shell, spre cine știe ce destinație deosebită și plină de surprize, exact ca-n filmele hollywoodiene.

— Toată lumea, în piscină! S-o facem lată!

Cu degete tremurătoare, am format numărul doctorului Levine, dar m-am încurcat și am format din nou. În sfârșit, catadicsi să răspundă, tuși, strănută (probabil tot din cauza alergiilor), se înecă și apoi mă salută cordial.

— Doctore Levine, e o urgență! i-am zis alarmat. Mă aflu în Republica Absurdsvani... și sunt la mare ananghie! E oribil! Dați-mi un sfat, vă rog...

Cu o răbdare imperturbabilă, dublată de siguranța metodei sale psihanalitice, doctorul Levine mă imploră să nu-mi fut nervii aiurea.

— Și-acuma, spune-mi, pe unde vine locul ăsta? mă-ntrebă el.

— N-ați văzut știrile?

— Ba le-am văzut aseară...

— Atunci ați auzit despre războiul civil!

— Ce război civil?

— În Absurdsvani! Chiar în capitală! Au închis aeroportul... Și mi-au împușcat prietenul în ceafă!

— Bine, bine, s-o luăm de la capăt! oftă Levine. Ce-i Absurdsvani ăsta?

— Păi, Absurdsvani este o țară caspică...

— Care și cum, mai precis? Că nu stau prea bine la capitolul geografie.

— Ce? Marea Caspică? Este, mă rog, în sudul Rusiei, pe-aproape de Turkmenistan.

— Undeeee?

— Lângă Iran.

— Aaaa, lângă Iran? Dar parcă ultima dată când am vorbit erai pe la Moscova...

— Vreți să spuneți la St. Petersburg...

— Chiar și-așa... Iranul tre' să fie foarte departe de Moscova. Și cum ai ajuns acolo?

M-am apucat să-i explic pe scurt cum plecasem în Absurdistan ca să-mi cumpăr un pașaport belgian de la un consul de-al lor, care era pe invers, dar asta după ce-o ciocănisem pe nevasta regretatului meu tată. Povestirea mea a fost primită cu o tăcere plină de reproș.

— E-o cale legală de-a dobândi cetățenia? se interesă el.

— În fine, am cotit-o eu cum am putut, legalitatea pe-aici e-o chestie relativă...

Ticălosul dracului, m-am gândit. Cum îndrăznești să-mi sugerezi că n-ar fi trebuit să profit de orice ocazie ca să scap din Rusia, când propriii tăi stră-străbunici probabil că i-au uns pe toți oamenii țarului ca să fugă din lagăre și apoi, pitiți într-un sac de poștă, au ajuns acolo unde urmașii lor pot să stea cu curul pe-un scaun de piele Eames, culoarea nucului, și, din biroul lor, aflat între Park Avenue și 85th Street, să dospească niște gogoși umflate, aruncate în ograda celor răniți și insultați de-adevăratelea, fără să uite nici de cașcavalul cuvenit, pentru că, la valoarea lor, te costă 350 de parai pe oră?... Dar, în loc să-i zic toate astea, m-am dezumflat și-am început să plâng.

— Hai să trecem în revistă chestiile importante, propuse doctorul Levine. Se pare că, în ultima perioadă, o mulțime de cunoștințe de-ale tale ori sunt împușcate mortal, ori sar în aer din cauza minelor. Deci mă risc c-o întrebare: Ești în siguranță? Adică nu te paște vreun pericol? Și, având în vedere că-i posibil să prezinți unele simptome de stres posttraumatic, precum lipsa

de implicare, furie sau sentimentul de neajutorare, crezi că poți să iei decizii raționale și că ești în stare să te ții departe de pericol pe viitor?

— Nu sunt sigur, i-am răspuns, înăbușindu-mi suspinele ca să mă concentrez la ce-mi zicea. Prietenul meu, Alioșa-Bob, încearcă să ne scoată de-aici... Să știți că este un tip brici de deștept.

— Bine. Asta-i clar o chestie pozitivă! mă aprobă Levine. Dar, între timp, ar trebui să faci ceva constructiv. Încearcă să-ți ocupi timpul cu aceleași activități pe care le făceai în Moscova. De pildă, o plimbare sau niște exerciții ar fi o treabă foarte sănătoasă! Genul ăsta de activitate în combinație cu trei miligrame de Ativan pe zi ar trebui să scadă nivelul anxietății.

— Chiar credeți că eu...

— Uite ce-i!... De ce nu-ncerci pur și simplu să te relaxezi? mă puse el la punct cât ai zice pește.

Îl auzeam cum soarbe din shake-ul lui preferat, din citrice, cu adaos de vitamine, un fel de echivalent modern al vechiului trabuc al analistului.

— Îți zic doar atât! Nu te epuiza! mă îndemnă el.

— Să încerc să mă relaxez? Și cum să fac chestia asta? E ca și cum aș bea pe rupte ca să rămân treaz...

— Știi ce face un alt pacient de-al meu când se simte epuizat? Merge și-și ia un costum. Tu de ce nu te duci să-ți cumperi un costum nou, Mișa?

— Sunt așa de trist, că nu-s în stare să-mi cumpăr un costum.

— Da?! Și ce-ți trece prin cap atunci când zici asta? Când zici „tristețe" adică...

— Nimănui nu-i pasă de mine, nici măcar dumitale, doctore! i-am răspuns. Astăzi am asistat la uciderea unui democrat de treabă și-acum încerc să-l bocesc cum se cuvine, numai că nu-mi iese... Ba chiar și pe tata încerc să-l bocesc, dar pe cuvânt că nu-mi „trece" nimic prin cap. Încerc să fiu bun, să-i ajut pe oameni, dar aici nu-i chip să fii bun sau, dacă există o cale, eu nu am aflat-o încă... Și mi-e frică de mor, sunt singur și nefericit... dar să nu credeți că nu mă condamn pentru că-s mort de frică, singur și nefericit, sau pentru că, după treizeci

de ani, m-am trezit al nimănui, fără nici un sprijin, în afară de Alioșa-Bob, căruia îi pasă cu adevărat de mine. Știu că o grămadă de lume din New York, Paris sau Londra are aceeași problemă ca mine și că, în comparație cu ei, nu-s cine știe ce mare rahat, însă, orice aș face și oriunde m-aș duce, totul merge prost, prost, prost!... Și poate că nu numai din cauza mea. Fă-mă să cred că-s mai bun! Atâta tot! C-atunci când mă trezesc în patul mare și gol simt că din inima mea n-a mai rămas decât cenușa. Vorbesc serios! Când îmi dau jos cămașa, pun mâna pe piept și-mi dau seama că din inima asta n-a rămas decât un burduf încrețit și cenușiu, de reptilă.

Prin telefon se auziră câteva smiorcăieli și respirația gâtuită a doctorului. Numai ochi și urechi la răspunsul interlocutorului meu, mă așteptam să-mi spună că nu eram numai eu în situația asta, că mă ponegream pe nedrept și că nu auzise în viața lui că reptilele au inimă cenușie.

— Spune ceva! am șoptit foarte încet, în limba rusă. Fă-ți treaba! Lucrează-mă la psihic! Dă-mi un strop de fericire!

Din telefon se revărsă altă tranșă de tăcere psihanalitică.

— E drept, acceptă Levine condescendent și morocănos, că circumstanțele în care te afli prezintă o serie de probleme neobișnuite...

— Da!... am răspuns.

Era cât se poate de adevărat. Circumstanțele nepotrivite aduc probleme neobișnuite. Însă eu voiam să-mi zică mai multe. Am mai așteptat încă un minut, poate două, dar în zadar. Hai, doctore! Fie-ți milă de-un oropsit! Fă-mă să cred că-s mai bun! Spune-mi ceva despre inima mea! Cu capul în palmele mari și asudate, am început să bocesc și mai tare, sperând că doctorului i se va face milă și mă va ierta de toate păcatele.

Dar el n-a vrut pentru nimic în lume! Nici pentru 350 de parai pe oră! Nici pentru toate paralele din Insulele Cayman. Nici măcar pentru toți banii irigând inima cenușie a lumii în care trăiam.

Depresiv și imobil ca un Oblomov al secolului douăzeci și unu, m-am întins pe pat cu laptopul pe burtă și, îndemnat de bâzâitul lui, am încercat să mă afund în cele mai întunecate

unghere ale Internetului. În timp ce vedeam tot felul de femei nefericite și umilite, aduse în stadiul degradant de a fi legate, mozolite cu snagă, forțate să înghită penisuri gigantice, simțeam că nu-mi doresc decât să curăț toată murdăria ce li se prelingea pe fețe, să le răpesc și să le duc undeva departe de torționarii nemiloși, poate în Minneapolis sau în Toronto, unde aș fi putut să le învăț plăcerile vieții simple și monotone.

Apoi, m-am hotărât să-i trimit Rouennei o scrisoare electronică.

Dragă Rouenna,

Îți scriu dintr-o țărișoară numită Absurdsvani, aflată în sudul Rusiei, aproape de Iran. Aici a izbucnit un război civil, iar democrații inocenți sunt uciși drept în mijlocul străzii. Încerc să-i salvez pe cât mai mulți. Chiar și guvernul belgian mi-a oferit cetățenia, în semn de recunoaștere a serviciilor mele, deși s-ar putea să fie deja prea târziu. Rouenna, roagă-te pentru mine! Mergi la slujbă cu abuela *ta, Maria, și roagă-te pentru sărmanul meu suflet.*

Nu știu dacă noul tău iubit ți-a dat să citești ceva Freud, dar să știi că te-am visat cum îmi vindeai un măr cu opt dolari. Psihanalistul meu spune că visul arată că tot ceea ce-ai făcut pentru mine a fost din interes. Zice că m-ai folosit chiar de la bun început când mi-ai văzut locuința și-ai zis entuziastă: „Mânca-ți-aș, grasule! Cred că, în sfârșit m-am scos!" (Vezi că nu uit nimic?). Psihanalistul meu, care-i un doctor bun și se pricepe foarte bine, mai spune că ar fi bine să te schimbi, Rouenna, pentru că tot ceea ce-mi faci tu mie o să-ți distrugă sufletul. De fapt, dacă mai continui să te comporți așa, o să-ți faci și ție rău și, reține!, asta-i părerea unui medic. Mai gândește-te!

Dacă scap întreg de-aici, să știi că rămân al tău pentru totdeauna, pentru că tu ești singurul lucru care mă mai ține în viață.

De pe meleaguri ruse, ursul tău drăgăstos, Mișa.

De fapt, să știți că nu apucasem să deschid subiectul cu mărul în discuția cu doctorul Levine, dar invocarea unei figuri

autoritare era un truc care mergea tot timpul cu Rouenna. Nici n-am trimis bine mesajul, că mi-a apărut pe ecran un răspuns automat:

Sal'tare băieți și fete! Nu pot să răspund la mesajele voastre pen' că eu și omul meu ne ducem la CAPE COD, unde o să stăm o săptămână departe de stresu care ne omoară!!!!! În vreme ce voi fierbeți în suc propriu ca niște colțunași chinezești, noi vom fi departe de NYC și o să stăm în portul hiyannis la un regizor celebru pentru peliculele lui (Profesoru Shteynfarb mă omoară dacă vă zic!). Ha, ha! Am glumit! O să mă întorc miercurea viitoarea așa că să numi duceți dorul. Pupici, R.

Maxima zilei: „Pe pământ viermuiesc o mulțime de indivizi cu care nu merită să stai de vorbă" – Voltaire, Filozof francez. Perfect adevărat!!!!

Am recitit mesajul. La fiecare respirație, laptopul se ridica și cobora pe burta mea, de parc-ar fi fost acționat pneumatic. Ceva-mi stătea pe creier. Și nu era vorba de Voltaire! Am recitit mesajul Rouennei. „Regizor de pelicule!" – asta era! Nu regizor de film, ci de pelicule! Christoase! Cu degetul amorțit, am început să bat în tastatură, înecându-mi ecranul computerului în valurile de pornografie, în lupta războiului dintre vaginele proaspăt rase și bastoanele trepidante. Am adormit cufundându-mă într-o bulboană a urii, auzind în speaker cum o femeie geme încet.

Când am simțit mâna aceea pe umăr, n-am putut să fac legătura dintre atingere și vocea familiară ce-mi zicea: „Trezește-te, Mișa!" Mâna continua să mă maseze, iar în capilarele umărului parcă simțeam mirosul de alcool și de transpirație bărbătească.

— Nu m-atinge! am strigat, sărind ca ars și plesnind mâna de pe umărul meu. Pentru o fracțiune de secundă am avut senzația ciudată că lângă mine nu era Alioșa-Bob, ci însuși tatăl meu.

— Ce dracu' ai pățit, Mișa? a strigat Alioșa-Bob, frecându-se acolo unde îl lovisem. Ce-i cu tine?

— Nu știu, i-am șoptit. Îmi pare rău!

Capul lui Alioșa-Bob plutea ca o planetă pe deasupra mea: vinișoarele albăstrii păreau niște mătci prin care se scurgeau fluviile de grijă părintească, nasul îi arăta ca un continent viu, capabil să respire. Venise la capul meu numai în izmene, iar pe pieptul gol îi atârna o cruce ortodoxă și un *c'hai* israelit. Nu demult, prietenul meu simțise că se îneacă precum peștele pe uscat dacă nu adaugă vieții sale o dimensiune religioasă. Nu aveam decât o singură întrebare pentru el: De ce toți americanii tânjeau întotdeauna după cai verzi pe pereți?

Mi-a luat laptopul de pe burtă și-a comentat amuzat:

— Ia te uită cu ce se ocupă Snack! Bagaioncur.com. Aia din lesă e noua ta prietenă?

— Îmi pare rău că te-am lovit, i-am zis. Numai că n-am chef să pună nimeni mâna pe mine acuma...

— Dar psihanalistul tău ce părere are?

— Că-i stres posttraumatic. Bla, bla, bla...

— Și altceva ce-a mai zis?

— Păi, m-a sfătuit să ies la plimbare. În fine, să fac niște exerciții. Să-mi cumpăr un costum...

— Genial, ca de obicei! râse Alioșa-Bob. Să știi c-am comandat de la room-service niște aripioare crocante. Le găsești în living. Vezi că este și o sticlă de Black Label în minibar...

Aripioarele crocante se dovediră a fi o făcătură. Erau așa de uscate, încât mi-au trebuit patru porții, adică în jur de patruzeci și opt de aripioare, ca să mă satur. Sugeam fiecare oscior de parcă eram eu însumi actor porno, iar sosul de tomate „picant" mi se scurgea pe bărbie, lăsând o dâră roșiatică pe halatul de baie de la Hyatt. Curenții invizibili produși de aerisirea centralizată a hotelului treceau mângâios peste obrajii mei țepoși. Una peste alta, aproape că mă simțeam în siguranță.

Alioșa-Bob bătea cu o mână în tastatura laptopului său, iar cu cealaltă butona o telecomandă solidă. Căuta un canal care să dea știrile din Absurdistan.

— CNN – nimic, MSNBC – tot nimic, BBC – aproape nimic, France 2 – ceva-ceva, numai că *je ne comprends pas*[1] ce-i cu... Se pare că ne-am blocat pe ORT.

---

1 Nu înțeleg (fr.).

Pe canalele rusești, controlate toate de puterea de la Kremlin, unde te întorceai dădeai de Putin. Ce-i drept, președintele rus tocmai susținea o conferință de presă. Arăta ca de obicei: ca un cal nefericit ce-și moaie botul într-o baniță cu ovăz.

— Din punct de vedere strategic, economic și cultural, statul Absurdsvani este un foarte important partener al Rusiei!... declară Putin cu tristețe la microfon. Sperăm ca ostilitățile să înceteze! Pe această cale, facem un apel către conducerea sevilor să respecte normele internaționale.

Alioșa-Bob mută pe un alt canal controlat de guvernul rus. Deși, dacă stai să te gândești bine, îți dai seama că mai toate sunt canalele de televiziune ale puterii... Pe ecran apăru un reporter cu o înfățișare occidentală, postat în fața unei inscripții în marmură pe care am putut citi: PARK HYATT SVANI CITY.

— Ei! Uite, ăsta-i hotelul nostru! i-am zis lui Alioșa-Bob.

— Până acum, moartea a dat o lovitură modestă, spunea reporterul. S-au înregistrat șaizeci și cinci de morți, dintre care doisprezece erau complotiști sevo, înarmați și periculoși, pe care forțele de ordine i-au prins și i-au executat chiar aici, în fața hotelului Hyatt.

— Complotiști sevo? m-am mirat eu. Și înarmați pe deasupra? Ăia nu erau decât niște democrați inocenți cu cravate scumpe.

Dar reporterul continuă:

— Ca rezultat al intervenției mediatoare asumate de președintele Putin, astăzi în orașul Svani s-a înregistrat o încetare temporară a focului.

— Ăsta-i un semn foarte bun! se entuziasmă Alioșa-Bob. S-ar putea să se redeschidă aeroportul.

Am fornăit fără convingere că așa e. Ca să fiu sincer, ideea de a mă muta din Hyatt mi se părea extraordinară. Deci, am simțit nevoia să mă întorc în camera mea și să-mi reiau meditațiile asupra nefericitelor fete de pe Internet. Aș fi vrut să rup vălul chinurilor lor cu amândouă mâinile.

L-am auzit din nou pe reporter:

— Astăzi, actualul președinte al republicii, Debil Kanuk, fiul președintelui asasinat, s-a întâlnit cu rebelii sevo, grupare

autointitulată *Secretariatul Caspic pentru Restaurarea Ordinii și a Democrației*, acronimul englezesc fiind SCROD[1].

— Da' ăsta nu-i un pește? am întrebat. Au un nume de pește...

— Nici măcar nu-i un pește bun, a comentat Alioșa-Bob.

Liderul svani a dat mâna cu rebelii ăia bătrâni, dar mai bine îmbrăcați decât însuși conducătorul. Toți erau numai zâmbete, de parcă fuseseră împreună la o partidă de vânătoare de rațe.

— Ție de cine-ți place mai tare? l-am întrebat eu pe Alioșa-Bob. De sevi, sau de svani?

— Mie nu-mi place de nimeni! Toți sunt niște boi! spuse prietenul meu. Larry Zartarian mi-a zis că de fapt tot războiul a pornit de la traseul pe unde conductele de petrol ale KBR vor face legătura între Marea Caspică și Turcia. Ambele părți își pun la dispoziție teritoriul, dar de fapt se bat de la șpagă.

Oameni mândri și bine croiți, cei din grupul sevilor îl puneau într-o lumină foarte proastă pe Debil Kanuk. Când am văzut cum, în lumina reflectoarelor, pe fruntea lui asudată începuse să curgă boiala groasă, m-am hotărât pe loc să mă dau cu cei din grupul rebelilor. Făceam asta ca să cinstesc și memoria lui Saka.

Dintr-odată, în grupul lui Debil Kanuk mi-a reținut atenția o față familiară: uniformă kaki, ochi tulburi scrutând în permanență orizontul, pumni de culoarea rodiei, strânși regulamentar pe lângă coapse. Mi se părea că infamul colonel Sviokla îmi rânjea numai mie, provocându-mă să-i salvez viața sărmanului Saka.

Cu un calm imperturbabil, se apropie de microfon și luă cuvântul. Față de grohăielile de porc mistreț scoase de Debil Kanuk, colonelul părea un adevărat orator.

— Până când nu-i descoperim pe complotiștii criminali care au doborât avionul președintelui, ne avertiză Sviokla, granițele republicii vor rămâne închise, la fel și traficul aerian! Poporului svani i se va face dreptate!

— La naiba! se înfurie Alioșa-Bob. Ce dracu', măi Mișa? Nu-i lasă nici pe cetățenii străini să plece? Ce căcat! își vârsă

1 Cod mic.

el năduful, apoi se-ntoarse către mine. Da' ce faci, Snack? Te-ai pus pe bocit?

Mi-am trecut mâinile peste față. Chiar plângeam. Cu lacrimile șiroind pe obraji și cu nările pline de mirosul brizei sărate emanate de propriul meu trup, auzeam cum, în spatele meu, cocoașa toxică palpita într-un ritm greoi și familiar: „DIS-pe-ra-re, DIS-pe-ra-re, dis-PE-ra-re". Revedeam totul. Șoseaua. Cartușele folosite. Norul de praf ridicându-se din pietrișul mărunt. Trupurile zvâcnind. Ultimele cuvinte ale lui Saka: Mișenka, rogu-te, fă ceva! Spune-le să înceteze! De-un om ca tine o să asculte!

Alioșa-Bob închise televizorul și se apropie de mine.

— Ei, hai, Snacky! spuse el împăciuitor, desfăcând larg brațele să cuprindă toată huiduma.

— Spune! am reușit să rostesc în sfârșit, printre suspine.

Apoi mi-am lăsat capul pe umărul lui gol și cald. Lacrimile țâșneau ca dintr-un izvor nesecat, curgând fără nici o țintă și lăsând dâre sărate pe trupul prietenului meu, oprindu-se în caverna buricului său.

— Hai să răpuim un pic! mă încurajă el. N-ai chef să răpuiești? Ți-aduci aminte cine suntem noi? Noi suntem Domnii Iubitori de Rap!

— Mi-aduc aminte! am zâmbit împăcat, suficient încât să-i arăt lui Alioșa-Bob că nu eram o cauză pierdută.

— Atunci, ce zici de niște *ghetto tech*? Ce zici dacă tragem un *Dick work*[1]?

— Bine! am aprobat timid, uitându-mă între picioare.

— *Lemme see yoah dick work, /Lemme see yoah dick work*[2], dădu el tonul, cântând într-un microfon imaginar și imitând tonul unei gagici promiscue din ghetoul orașului Detroit. *Lemme see yoah dick work...*

După aia, îmi pasă microfonul și mie. Prefăcându-mă că sunt cordacul acestei femei din ghetou, i-am răspuns lui Alioșa pe un ton fals și baritonal de peștan:

---

1 Cum merge scula (engl.).

2 Ia să văd cum merge scula / Ia să văd cum merge scula (engl.).

— *Let me see dat pussy work.*[1]

Amândoi am izbucnit în râs.

— Bine, băiatule! continuă Alioșa-Bob. Dă-i tot așa! Trage-o tot așa! Cu tupeu, ca în Detroit! Eu te-ntreb, tu-mi răspunzi! Ești un negrotei adevărat!

— Și tu la fel! i-am răspuns, sărutându-l pe obraz plin de recunoștință.

Când l-am luat în brațe, am simțit cum mă înțepa între burtă și piept ceva strălucitor. Putea să aibă altceva mai multă putere decât rapul? Și oare era adevărat că oamenii care n-aveau nici o para chioară erau cei mai norocoși din lume?

Ne-am desprins din îmbrățișarea aceea profund prietenească când am auzit huruitul unui avion ce se-apropia. Alioșa-Bob sări la fereastră și trase draperiile.

— Mișa, treci încoace! mă chemă el.

— Chiar trebuie?

— Uite!

Am văzut pe cer un elicopter Chinook, care semăna cu un fel de vacă mecanică, mătăhăloasă și lipsită de grație, împinsă prin aer de două palete. După ce-a trecut peste câmpurile cu sonde, s-a înălțat spectaculos către terasa internațională. Atunci am putut citi inscripția englezească, scrisă cu litere albe pe vopseaua de camuflaj.

— Cheamă-ți servitorul! Ia-ți laptopul și pașaportul belgian.

— De ce?

— Căderea Saigonului, în '75!

— *Je ne comprends pas...*

— Snack, mișcă! Ne luăm tălpășita la ambasadă!

Se pare că armata SUA ajunsese și-n orașul Svani.

---

1 Ia să-ți văd păsărica (engl.).

20
Șmecheria americană

Ambasada americană se adăpostea sub umbra turnului firmei ExxonMobil, un zgârie-nori pătrățos, construit în stil *art deco* din plăci de sticlă fumurie, întrerupte de benzi cromate, menite să evoce permanența sub valurile netulburate ale istoriei. Ambasada însăși se afla în clădirea unei vechi academii unde, pe vremea țarilor, fiii nobilimii locale își desăvârșeau educația. Date fiind atacurile asupra ambasadelor americane din Africa, în jurul bastionului american din Absurdistan apăruseră șanțuri de apărare și-un gard din sârmă ghimpată. Dotate, pentru orice eventualitate, cu lame și alte chestii ascuțite, numai bune să treacă de acest sistem de apărare, dar și cu un eroism demn de figuranții din dramele istorice hollywoodiene, mulțimile luaseră cu asalt ambasada, arătându-se parcă și mai avântate atunci când elicopterele au apărut la orizont.

Mulți dintre acei absurzi erau bătrâni, însă majoritatea păreau niște adolescenți. Îmbrăcați cât mai american și mai neamenințător cu putință, ei duceau niște pancarte ce cuprindeau câteva motive suficient de tari pentru a fi îmbarcați, alături de funcționari, în elicopterele Chinook: 21 ÎN VRST. FATĂ, NU PROSTITUTKA, ARE VIZA STUDENT LA UNIVERSITATE CALIFORNIANĂ DIN NORTHBRIDGE+AI MEI ARE GAZ. Pe urmă: VĂ ROG LĂSAȚIMĂ SĂ MERG CU VOI – POLIȚIA SECRETĂ MĂ MOARE, PENTRU CĂ EU CA POLITIC ÎMPOTRIVA LUI DEBIL KANUK DICTATOR. Apoi: NOI ♡ HALLIBURTON, KBR #1, HAI HOUSTON ROCKETS! Și încă una: AMERICA: DACĂ NU-ȚI PASĂ, MĂCAR PETROLUL NI-L $ALVEAZĂ. Dar cea care mi-a plăcut cel mai mult era purtată de-un pensionar cu părul albit, probabil fost muncitor:

NU SUNTEM MAI RĂI DECÂT VOI. NUMAI CĂ SUNTEM MAI SĂRACI.

— Cetățenii americani și europeni au prioritate! a strigat Alioșa-Bob în engleză, făcându-și loc prin marea de absurzi măslinii adunați împrejurul ambasadei.

Când am auzit acest strigăt de război, am început să urlu și eu, ba chiar și Timofei în engleza lui de baltă:

— Americani și yo-yo periate!

Când am ridicat deasupra capului pașapoartele noastre de americani și, respectiv, belgieni, am fost imediat distribuiți la o coadă pentru VIP-uri, într-o zonă unde potențialii aspiranți erau mai înalți, mai grași și mai albi decât majoritatea absurzilor – adică mai asemănători cu mine. Singura pată de culoare o constituia Larry Zartarian, managerul hotelului Hyatt. El încerca s-o pună pe mă-sa în brațele unui ofițer consular și striga din tot sufletul:

— Are chiști! Chiști mortali! Trebuie să se opereze de urgență la spitalul Cedars-Sinai. Mama mea va fi și mama voastră!... Luați-o de-aici!!!!

Maică-sa, o coțofană îmbrăcată în negru (un fel de sosie a fiului ei, cu singura diferență că ea era rasă mai atent în zona favoriților), urlă din nou:

— Nu, nu! Nu mă duc nici în ruptu' capului! Ăsta moare fără mine! Nici nu știe să trăiască! E un neisprăvit!

Între timp l-am identificat și pe Josh Weiner, agitându-se ca gâza-n borcan în jurul pușcașilor marini, împroșcându-și celularul cu salivă și fluturând în aer un clipboard.

— Weiner! l-a strigat Alioșa-Bob hotărât. Hei! Promoția '94!

Weiner afișă un surâs de căcat și ne flutură pe sub nas același clipboard, arătând spre ceas că n-are timp de noi.

— Ei, hai, vino-ți în fire! strigă la el Alioșa-Bob. Nu mă face să scriu la newsletter-ul colegiului...

Diplomatul a oftat resemnat, și-a trântit clăpița la telefon și s-a îndreptat spre noi.

— Ia spune-mi tu, dragă Joshie, care-i învârteala pe-aici? îl luă tare Alioșa al meu, apucându-l zdravăn și, desigur, prietenește

de braț. Ce crezi? Oare reușim să punem curu' în pasărea aceea cu vârtecuș?

— Da' el? Ce cetățenie are? făcu Weiner semn înspre mine, însă ocolindu-mi privirea.

Mi se adresa ca orice lucrător al Departamentului de Stat american, adică la persoana a treia.

— Mișa-i cetățean UE, îi puse Alioșa-Bob pumnu-n gură. Belgian sadea!

— Deocamdată nu-i lăsăm decât pe americani să se îmbarce, replică Weiner.

— Nu-i nimic! am răspuns. Nu te îngrijora, Joshie! O să mor și eu exact ca prietenul tău Saka...

— Ia-o-ncet! mă liniști Alioșa-Bob.

— Nu-i drept ce-mi spui! se scuză Weiner.

— Ei, Joshie, ai înregistrat protestu' ăla al tău? am turnat eu gaz pe foc.

— Ce protest?

— Păi mi-ai zis că deja circulă un protest. Ți-aduci aminte? Chiar înainte ca Saka s-o mierlească. Cum stai cu protestu'? Ai primit vreun semnal?

— Ei, na! Crezi ce vrei, Snack Daddy! mă atacă Weiner. Poți să zici că sunt vinovat! Dar să știi că eu nu-s decât un nimuric din Departamentul de Stat. Chiar crezi că am puterea să salvez viețile oamenilor? Ce pana mea? Mă crezi Oskar Schindler? Eu am făcut tot posibilu' pentru Saka. Da' să știi că și el ne-a jupuit și cu stânga, și cu dreapta. Ca să nu mai zic de cravata aia de la Zegna... Aia a pus capac la toate. Mai mult, împrumuta lapte praf de la comisar și s-a folosit de niște canale nepotrivite ca să-i facă rost nepoatei sale de-o bursă de studii la Penn State. Și asta-i numai ce știm noi!... Ăștia-s niște hăcuitori! Nu te amăgi...

Am făcut un pas către Weiner, un pas agresiv, dar Alioșa-Bob sărise deja și se pusese între noi.

— Știi ceva, Snack? izbucni Weiner, retrăgându-se din fața mea în mare grabă. Hai, fă ce vrei! Ieși în pizda mă-tii din țară! Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie! Du-te să halești snacksuri cu brânză și să te frece pe burtă toți bobocii! Doar să nu

mă mai consideri prietenul tău de-aci încolo. Da? Pentru că nici n-ai fost vreodată!

Ne-a băgat mai în față la o coadă formată numai din cetățeni americani. La baza turnului ExxonMobil se înșiraseră, nedespărțite de sacii unde-și îndesaseră toate lucrurile, familiile îngrozite ale funcționarilor de la ambasadă, apoi petroliști sporovăind amuzați de toată chestia cu evacuarea, evocând din când în când cu vădită plăcere generozitatea prostituatelor de la hotelul Hyatt.

— Hei, burtosule! strigă spre mine unul din acele specimene. Hei, rahat cu ochi!

Burtos? Rahat cu ochi? Am împreunat mâinile în dreptul pieptului să arăt că mi se adusese un afront grav. În fața mea apăruse, de nu știu unde, un urangutan crăcănat, cu niște pantaloni scurți dungați și cu o șapcă asemănătoare cu a marinarilor de pe portavionul *Nimitz*.

— Roger Daltrey! strigă el înveninat.

— Cine? am întrebat, mirat. Numele îmi evoca o formație celebră de rock, poate britanică, poate americană, dar toate cunoștințele mele muzicale se concentrau în jurul hip-hopului și multiculturalismului. Cine-i Roger Daltrey?

— Nu știi, nu? spuse enervat opozantul meu, dându-și jos șapca.

În vârful capului începu să lucească o pată stearpă înconjurată de o chică rară și roșiatică. Gestul fusese făcut ca să meargă la fix cu vorbele furioase ale omului din fața mea.

— Căcații dracului! Nici măcar nu vă mai aduceți aminte pe cine căsăpiți? Voi, rușii, vă purtați ca niște animale!

— Văleleu! se autosesiză Alioșa-Bob, băgându-se iarăși cu trupul lui firav între mine și torționarul meu.

— Ce? spusei eu total bulversat.

— Văleleu! repetă Alioșa-Bob, dându-mi un semn că situația-i căcănie, cu toate că eu nu înțelegeam nimic.

— Taică-tu l-a ucis pe unchiu-meu! m-a lămurit americanul. Dintr-o nimica toată! Din cauza unei ferme de șobolani...

— Hîîîîî? mă manifestam eu mai departe, simțind cum mă ia cu amețeală și din cauza confuziei, și din cauza scăderii glicemiei.

Ce îndruga ăla acolo? *Biznismen*-ul din Oklahoma? Cel pe care tata îl executase fără să crâcnească în Petersburg?

— Da' tu nu ești din Oklahoma! am constatat eu. Și vorbești de parc-ai face parte din clasa muncitoare din New Jersey. Sigur ești rudă cu acela de care pomenești? Parcă tipu' din Oklahoma era mai educat...

— Ce-ai zis, găozarule? se repezi la mine prezumtiva rudă a vestitului Roger Daltrey. Mă, tu ai tupeu să-mi zici asta-n față! Ce-ai zis? Că-s needucat?!

— Taci din gură, Mișa! mârâi Alioșa-Bob spre mine. Taci din gură și nu te pierde cu firea!

— Să știi că l-am căutat pe tac-tu pe Google, mi-a zis ruda lui Daltrey, și-am aflat că a fost un țepuitor fără scrupule. Nemernici ca el ți-au distrus țara! Și nu s-au oprit acolo: au distrus-o și p-asta. Ar trebui să vă facă pachet pe toți și să vă trimită la Haga pentru crime de război!

De undeva dintre stern și vintre, adică din străfundurile acelea umede, singuratice și orfane, se desprinse un urlet îngrozitor. M-am surprins strigând cu un pronunțat accent rusesc, așa cum vorbeam în primii ani ai vieții mele în State:

— TĂTUCA NU A FOST UN ȚEPUITOR FĂRĂ SCRUPULE!

Și, odată rostite aceste cuvinte, l-am dat deoparte pe Alioșa-Bob și i-am tras americanului una în numele Tatălui, ca să mă țină minte. Dar laba mea grea, de urs feroce, l-a trăsnit într-un loc relativ elastic și imposibil de sfărâmat, probabil că nu foarte îndepărtat de nuca aceea de creier care-i menținea funcțiile vitale.

Dușmanul meu se prăbuși pe loc și începu să mugească de rușine și durere. Din nefericire, Josh Weiner și superiorii lui, niște tipi în cămăși scrobite și cu cravate sobre, asistaseră la această scenă și acum încercau să-mi stopeze pornirile violente deșertate năvalnic din mine.

— Tătuca nu a fost un țepuitor fără scrupule! am repetat pe un ton neutru, clătinând din cap. El a fost disident evreu! Un om cu o conștiință nepătată!

— Unchiul meu a lăsat în urmă trei copii! cârti americanul. Trei copii orfani, grăsan nenorocit și inutil ce ești!

— Ne pare rău pentru ce s-a întâmplat! îi abordă Alioșa-Bob pe oficiali și pe pușcașii marini ce se apropiau de noi. Prietenul meu s-a pierdut puțin cu firea... E belgian!

— Domnule, mi se adresă cel mai înalt și mai cenușiu dintre funcționari, trebuie să vă rugăm să părăsiți perimetrul ambasadei.

M-am uitat direct în ochii lui: fața îi era dură și nemișcată ca a unui actor sau a unui politician.

— Ăsta e terenul Exxon-ului! i-am spus, cu nefericirea întipărită pe chip.

— Ești fiul lui Boris Vainberg, îmi zise bătrânul diplomat. Știu totul despre tine. Nici nu se pune problema să te lăsăm să urci la bordul unui avion american.

— Nu seamănă deloc cu tac-su! interveni Alioșa-Bob. Nu-i un criminal! A studiat multiculturalismul la Accidental College. Weiner, spune-le și tu! se întoarse prietenul meu către fostul nostru coleg de promoție; însă ia-l pe Weiner de unde nu-i.

— Du-te fără mine, l-am îndemnat pe prietenul meu. N-ai nici un motiv să rămâi aici. Du-te, deci! O să văd eu cum ies de-aici...

— O să mori sigur! mi-o întoarse Alioșa-Bob. Tu încă nu-nțelegi nimic?!

M-am uitat atent la el, încercând să mă hotărăsc dacă să fiu sau nu supărat din pricina remarcii lui. Oare înțelesesem cu adevărat ceva? Era clar că înțelegerea mea avea limite, însă prietenia mea cu el nu avea nici una. Îl vedeam cum stă în fața mea, pișpirel și bătut de soartă: avea deja treizeci și unu de ani, dar părea mai bătrân cu douăzeci, de parcă ar fi plătit fiecare an petrecut în Rusia cu încă doi în plus. Ce căuta aici? De ce se hotărâse să-mi devină frate și salvator?

— Mi-e dor de Svetlana! îmi zise Alioșa-Bob. Tu n-ai înțeles niciodată cât o iubesc... Poate crezi că totul se rezumă numai la economie politică, dar nu-i așa. Poate crezi că-i o curvă ordinară, dar află de la mine că mă iubește mai mult decât crezi, mai mult decât te-a iubit vreodată o femeie în viața ta.

— Dom'le! mă luă de-o aripă un pușcaș marin, ca și cum m-ar fi condus la cine știe ce ritual sacru și violent.

— Du-te! i-am zis. Nu-s chiar atât de neajutorat pe cât crezi... Du-te la Svetlana ta! Ai dreptate în tot ce-mi zici. Poate că o să ne vedem odată la Bruxelles...

Alioșa-Bob făcu un gest cu brațul de parcă ar fi vrut să mă îmbrățișeze, dar, cu o ultimă sforțare, se întoarse ca să nu-i văd lacrimile și se îndreptă spre geamurile vibrânde ale turnului ExxonMobil: tocmai ateriza încă un Chinook. M-am îndepărtat șchiopătând și călcându-l pe bătătură pe pușcașul marin din fața mea (era un soldat latino-american, cu niște gene așa de frumoase!). Pe urmă alte mâini americane mă luară ca pe-o cârpă și mă conduseră spre ieșire. Găsiseră o gaură în gardul de sârmă ghimpată prin care puteam trece chiar și eu.

21
Școala blândei persuasiuni

Pe Alioșa-Bob l-am cunoscut în ultima zi a primului semestru petrecut la Accidental. Nici nu-mi venea să cred că se scurseseră deja o sută de zile din perioada educației mele americane și că scăpasem așa de ieftin, cu note surprinzător de bune (ținând cont că obținusem media 3,94 din 4, care era nota maximă) și cu o experiență pasivă, de beneficiar al unei lăbuțe (cam monoculturală, pentru gusturile mele), executată pe furiș, în spatele unui stand de bere, de o fată albă, gângavă și cu niște lopeți lipicioase.

Era mijlocul lui decembrie, iar zăpada așezată peste campus semăna mai degrabă cu un ambalaj decât cu o pătură. Aproape toți studenții plecaseră deja ori pe Coasta de Est, ori în Chicago, unde familiile lor îi așteptau ca să petreacă împreună vacanța de Kwanzaa[1]; puținii mușterii rămași în campus umblau fleaura, muți de beți, căutând căldura unor suflete la fel de rătăcitoare. Pe vremea aceea îmi îndesam în buzunarele hainei provizii considerabile de fulgi de porumb și de sandviciuri cu șuncă (îmbibate cu maioneză), iar degetele îmi înghețau pe câte-un chiștoc de marijuana din care trăgeam hămesit, cu pasiune de începător. În anul acela avusesem primul contact cu marijuana, deci îmi practicam viciul cu metodă, ca orice dependent încă novice.

Să fi fost vreo două noaptea... Sigur că pe undeva mă aștepta un pat american comod, însă eu n-aveam nici o tragere de inimă să mă-ntorc acasă. Nopțile mi le petreceam cam așa: mă postam în fața piesei de rezistență a campusului, o capelă cu adevărat

1 Sărbătoare celebrată de familiile de afro-americani în Statele Unite. Se suprapune sărbătorilor de iarnă creștine.

impunătoare, construită în stil naiv maur, fumam joint după joint și-mi închipuiam că măcar după moarte ne aștepta o viață mai bună (asta se-ntâmpla prin 1990, în plin avânt al perestroikăi, când mulți dintre rușii meditativi mai sperau că Dumnezeu există). Dar, în noaptea aceea, capela refuza să-mi dezvăluie, dintre secretele-i prezbiteriene, proporția ideală de fapte bune și sârguință, necesară ca să-mi câștig un loc în acea parte a Paradisului rezervată numai deținătorilor de pașaport american. În noaptea aia mi se revelase în sfârșit adevărul că, după moarte, nu supraviețuiește nimic din ființa noastră și că, în final, tot ce fusese legat de numele lui Mișa Vainberg se va aneantiza odată cu stilurile și iluziile epocii sale, fără să lase în urmă nici măcar un grăunte din înțelepciunea-i tristă și adâncă, nici măcar un puț al profundei sale gândiri, din care urmașii săi s-ar fi putut adăpa spre a cunoaște mai bine viața și opiniile epocii sale.

Am început să tremur de furie și de frică, îmbrățișându-mă cu disperare, pentru că pe-atunci mă iubeam mai presus de orice și, obsedat de supraviețuire, aș fi fost în stare să strivesc pe oricine-mi ieșea în cale. Foarte bine, mi-am zis, dacă nici credința nu-mi aduce alinarea, atunci voi merge pe calea progresului. Am trecut deci în cealaltă parte a campusului și m-am trezit într-un patrulater de cămine studențești nou construite, văruite într-o combinație foarte progresistă și sărbătorească, de verde și galben, ce diminua întrucâtva răceala geamurilor înghețate. M-am așezat pe un troian, am desfăcut o pungă cu fulgi de porumb și-am mântuit-o dintr-o singură înghițitură. Mi-am aprins apoi un chiștoc de marijuana, dar mi-am dat seama că ar fi trebuit mai întâi să fumez și pe urmă să mănânc fulgii de porumb. Oare nu mă mai învățam niciodată minte?

Am auzit râsete și apoi, într-o strălucire de lumină, am simțit cum un fel de cutie neagră și solidă mi-a vâjâit pe la urechi și-a aterizat pe-un troian din apropierea mea, înfigându-se-n zăpadă, pieziș, ca o piatră funerară. Speriat, mi-am mutat curu' mai departe, am scos un sandvici cu șuncă înghețat, l-am decojit de celofan și-am început să mușc din el hulpav. Ghiceam moartea pretutindeni în jurul meu. O moarte rece, ca la americani...

Între timp porni spre pământ și a doua cutie neagră. Vâjâi prin aerul înghețat, apoi îmi aterizâ direct la picioare. Râsetele se auzeau și mai tare! De-a dreptul terorizat, mi-am dus mâinile la urechi și-am început să urlu. Cine își pusese mintea să mă lucreze în halul ăsta? Desigur că am mai scos un sandvici și l-am înghițit cu totul, de frică.

Apoi mi-a căzut la picioare un al treilea obiect, care părea să fie o fâșie de carton rupt. Am lăsat mâncarea deoparte și m-am uitat mai bine. Era o bucată dintr-un scrabble, acest joc ciudat, inventat de americani ca să-i răsplătească pe cei cu vaste cunoștințe de lexicografie și ortografie englezească. M-am târât către una dintre cutiile acelea negre, răscolind zăpada cu lopețile mele monstruoase de cetățean sovietic, până când am văzut pe-o inscripție strălucitoare cuvântul BOSE. La fel ca majoritatea copiilor ruși, tânjisem în copilărie după tehnologia vestică și de-aceea mi-am dat seama cât ai clipi că sinistra cutie din fața mea era, de fapt, o neprețuită boxă stereo. Dar cine-și arunca o asemenea comoară pe fereastra camerei de cămin? M-am hotărât să aflu numaidecât.

Odată ajuns în cămin, aveai impresia că te aflai într-un submarin asamblat în fugă, cu geamurile mici cât niște hublouri și cu un batiscaf ieșind prin tavan. Huruitul permanent al motoarelor te ducea cu gândul la o călătorie prin tundra continentală vestică, un drum la nimereală, ce se putea încheia ori cu ieșirea în soarele californian, ori cu înălțarea, printr-o gură de metrou, tocmai în ruta B, bubuind pe sub Grand Street. Pe holul luminat precar am văzut un șirag lung de automate, de unde-am făcut rost de câteva pachete de biscuiți trași în ciocolată și cu mijlocul moale și alb, care ți se topeau pe limbă.

— *Ho-kay*!!! am strigat pe holurile goale. Peste tot atârnau anunțuri inscripționate pe plăci de plută, cerând insistent organizațiilor de lesbiene să ia atitudine împotriva grăsanilor care le obligau pe femeile fără apărare să facă lăbuțe prin spatele standurilor cu bere.

— Voarte pine! am comentat, citind aceste anunțuri și amușinând urma unui miros cunoscut. O asemenea vemeie trebuie brotejată!

Savurându-mi biscuiții, am traversat holurile neînsufleţite, deşi în ureche mă împungea sunetul vag al muzicii *rasta*, iar nările încercau să ia urma promiţătoare a dârelor de fum movaliu, strecurându-se prin crăpătura luminoasă a unei uşi. În cele din urmă, am găsit ce căutam la ultimul etaj, cu toate că Bob Marley lipsea, iar camera cu pricina se umpluse până la refuz de trăncăneala unor voci masculine, parcă intrate în competiţia pentru cucerirea unei femei.

Am scos din buzunar o mână mare şi asudată şi-am bătut în uşă.

— Du-te-n pizda mă-tii! strigă o voce cu un accent rusesc familiar.

Simţindu-mă insultat, am lăsat mâna-n jos. Oare de ce nu mă plăcea nimeni pe-aici? Nu mi-am terminat gândul şi, pe când făceam stânga-mprejur, mă strigă aceeaşi voce:

— Ei, mă rog! Intră!

Încântat de schimbarea de atitudine, am deschis uşa şi-am dat nas în nas cu pipernicitul ăla de Vladimir Ghirşkin, emigrant rus ca şi mine, student în anul doi fără nici un fel de merit, dar carè mă privea de sus pentru că era de nouă ani în America şi, evident, căpătase un accent englezesc impecabil. Mă enerva că Ghirşkin era mai beat şi mai drogat decât mine, iar mecla lui lătăreaţă, cu ţăcălie, mă scârbea. Alături de Ghirşkin stătea viitorul romancier Jerry Shteynfarb. Îmbrăcat într-un poncho de prin Salvador, romancierul îşi agăţase în dreptul inimii o insignă hippy cu mesajul „GIVE PEACE A CHANCE".

Un ventilator mare cât un om îşi învârtea paletele lângă geam, reuşind să pună în circulaţie aerul sufocant şi fierbinte al camerei de cămin. Curenţii circulari împrăştiau peste tot bucăţele de hârtie şi de carton. Zburau uşor, de parcă-ar fi fost chipsurile pe care nu nimerisem să le bag în gură la un picnic organizat de Secţia de studii feministe. În mijlocul camerei, îmbrăcat numai în nişte boxeri de bumbac, Alioşa-Bob făcea bucăţi-bucăţele o carte cu coperte cartonate. Ventilatorul învârtea ca un ciclon hârtiile rupte, apoi le împingea spre geam, de unde-şi luau zborul, aşezându-se ca un roi de fluturi pe pătura de nea din curtea interioară.

— Mori, Pasternak, mori! l-am auzit strigând.

— Hei, Bob, spuse Jerry Shteynfarb în treacăt, ce facem cu *toaster*-ul?

— Dă-i un brânci! urlă Alioșa-Bob. La ce pula mea-mi mai trebe? Oricum de azi nu mai mănânc! Hei, băieți, ia uitați-vă ce-am aici! Futu-i *Ada* mă-sii! Ia de-aci, Nabokov! Plicticosule!

— Se face! îi răspunse Shteynfarb și, ridicând *toaster*-ul cu brațul lui de literat fără vlagă, îl zvârli pe fereastră fără nici un fel de scrupule.

— Măi băieți! le-am zis, și mi-am suflat nasul în mâneca hainei. Eiii! Da' de ce aruncați totul pe fereastră?

— Pentru că tre' să aruncăm tăt, spuse Shteynfarb, maimuțărindu-mi accentul. Di aia!

— Am luat câte trei tablete de acid fiecare, îmi explică Vladimir Ghirșkin, cu ochii încețoșați și goi, ascunși în spatele ochelarilor fumurii de bunicuță. Și-acuma Bob vrea să scape de bunurile lui lumești...

— Aaa, am șoptit. O fi și el budist?!...

— Ei, aș! răspunse Shteynfarb. Poate că n-o fi... Poate că vrea pur și simplu să le dea în pizda mamii lor pe toate, fără nici un motiv clar. Măi, Mișa, tu nu-nțelegi decât dacă-ți desenez...

Alioșa-Bob întoarse către mine pupilele alea dilatate și mă țintui cu degetul arătător, subțire și roșu.

— Tu ești Snack Daddy! mă abordă el, folosindu-se de porecla cu care mă procopsisem în urma isprăvilor mele în sala de mese. Am rămas buimac în fața splendorii lui aproape nude și uimit mai ales de siguranța și lucididatea atitudinii sale, chiar dacă se afla în mijlocul acelei harababuri de lucruri frumoase și distruse, cumpărate probabil de părinții lui. Iată, în sfârșit, pe evreul cel nou, un adevărat superevreu, divorțat de această lume materială!

— Tu ești Queasy Bob[1]!... i-am zis. Te-am mai văzut pe la bibliotecă.

---

1 Bob Grețosul.

— Şi eu te ştiu! îmi răspunse Alioşa-Bob. Eşti fiul rebelnicului Boris Vainberg. Bă frate, tu eşti sarea şi piperul! Faci parte din istorie!

Am zâmbit în toate trei direcţiile.

— Nici gând... nu-s aşa de mare precum vă-nchipuiţi, le-am zis cu modestie. Sunt drept un... (aici m-am blocat, căutând ceva potrivit în zestrea mea de cuvinte englezeşti). Sunt drept un... Sunt drept un...

— Auzi-l, bă, şi p-ăsta! Zice că-i drept!... comentă Vladimir Ghirşkin.

— Mişa cel Drept! completă şi Jerry Shreynfarb.

— Snack Daddy Magnificul! îngroşă Ghirşkin.

Când mă uitam la compatrioţii ăştia ai mei, mă apuca jalea. Trei ruşi din Leningrad. Care se scălâmbăiau ca să-i atragă atenţia unui evreu american. Oare de ce nu eram în stare să ţinem capul sus? Şi de ce nu ne uneam puterile ca să ne alinăm unul altuia singurătatea? Îmi aduc aminte că odată le oferisem lui Ghirşkin şi lui Shteynfarb nişte salată de sfeclă şi un dărăb de pâine de secară, luată direct de la mama ei, adică din brutăria unui lituanian, dar ei n-au găsit de cuviinţă decât să se hlizească pe seama nostalgiei mele.

— Sunt numa' un student la istorie... mi-am revenit eu îndată, adresându-mă lui Alioşa-Bob.

— Ia zi, Bob, ce facem cu asta? ne întrerupse Ghirşkin, ridicând de pe jos o fotografie înrămată, unde îl zăream pe scumpelul de Alioşa-Bob, pe vremea când avea gropiţe-n obrăjori. Stătea îngrămădit între mamă-sa, o prinţesă asiriană, frumoasă foc, cu cercei mari şi cu părul strălucitor, prins cu beţişoare într-un coc, şi taică-su, un profesor yankeu ce arăta în costumul de catifea de parcă ar fi fost de împrumut. Mai apoi urma să-i cunosc pe cei din familia Lipshitz: invitat în vacanţa de vară la ferma lor din nordul statului New York, aveam să-i privesc cum, ca patroni ai firmei Local Color, îşi administrau afacerea şi-o făceau incredibil de profitabilă. Se adresau oamenilor bogaţi din New York şi Boston. Mai ales acelora care aveau nevoie de ajutorul lor pentru nunţi. În timpul ceremoniei, nuntaşilor li se alăturau localnicii, adică aşa-zisa „culoare locală" –

grupuri formate din familii sărace de negri și de albi, infiltrate printre invitați, pretinzând că-s prieteni de-o viață cu mirele sau mireasa ori vorbind în dialectele lor jucăușe și fascinante despre recolta distrusă și despre decăderea zonei industriale nord- americane. În timpul verilor petrecute alături de familia Lipshitz am văzut în ce stadiu de nefericire ajunsese familia americană după folosirea tăcerii ca principală metodă de corecție.

— Sparge sticla! comandă Alioșa-Bob. Pe urmă, rupe-n bucăți fotografia, bagă-i o ventilare și aruncă rama pe geam!

— Să trăiți, dom' căpitan! se maimuțări Ghirșkin.

Apoi a apucat un prespapier cu biserica Vassili Blajenîi, ce stătuse pân-atunci inofensiv în mijlocul ierbii împrăștiate pe biroul lui Alioșa, și-a început să izbească în portretul acela de familie. Zgomotele spărturii nu ajungeau până la mine pentru că erau înăbușite de bârâiala ventilatorului de mărime industrială.

— Ce zici dacă-ți fac hainele fâșii-fâșiute și pe urmă le-arunc pe geam? propuse Jerry Shteynfarb, foșnind niște geci aspre, adunate-ntr-un morman.

— Dă-mi haina! ordonă Alioșa-Bob.

Trase pe el o pereche de pantaloni lălâi și un hanorac, combinație vizionară anunțând fenomenul *gangsta rap*, ce-ncepea să ia amploare abia atunci prin South Central. Infamul de Shteynfarb ne fixa cu o privire auctorială meschină. Mă întrebam dacă Shteynfarb chiar luase LSD; probabil că se înființase aici numai ca să-l țină sub observație pe Alioșa-Bob, ca să-și adune material pentru nuvelele lui scremute, fără umor, bune numai pentru că enumerau diferențele dintre ruși și americani.

— Haina? se miră Shteynfarb. Da' la ce naiba-ți mai trebuie?

— Vreau să fac o plimbare cu Mișa.

— Da' parcă ne-ai promis că-ți aruncăm toate lucrurile, țipă Ghirșkin.

— Dați-i bătaie fără noi, băieți! îi încurajă Alioșa-Bob. Noi ne întoarcem pân' se crapă de ziuă. După aia mergem să luăm micul dejun la *Pen and Pencil*[1]. Ce părere-aveți?

---

1 Numele celui mai vechi club de presă din Statele Unite.

Înainte să-şi arate dezamăgirea faţă de cei doi fraţi ruşi, Alioşa-Bob mă scoase afară, în curtea interioară. În jurul rămăşiţelor casetofonului închis la culoare şi-ale aparatului de gimnastică se formase un colaj din mormanele de cărţi ferfeniţite şi de casete sfărâmate. În schimb, Ghirşkin şi Shteynfarb îşi continuau cu devoţiune misiunea, aruncând pe fereastră carcasa spartă a unui computer Apple-Macintosh şi un fotoliu făcut bucăţi.

Alioşa-Bob şi cu mine ne duceam adesea cu roţile-n sus din pricina zăpezii, luând-o într-o direcţie necunoscută şi schimbând, din vreme-n vreme, priviri mulţumite.

— Queasy Bob, am început eu discuţia, nu te supăra, da' ce te-a apucat să-ţi arunci toate chestiile? Cu-adevărat eşti budist?

— Îs pe dracu'! răspunse el, răsuflând greu din cauza frigului. În schimb vreau să ajung un rus adevărat! Nu ca nehaliţii ăia de Ghirşkin şi Shteynfarb!

Când m-am prins că-mi făcuse un compliment indirect, am oftat prelung, de plăcere.

— Să ştii că ruşilor adevăraţi le plac toate chestiile pe care le-ai zvârlit tu... i-am zis. De exemplu eu: tocmai voiam să-l îmbârlig pe taică-miu ca să-mi cumpere un computer Apple-Macintosh. Şi-apoi vreau şi eu nişte boxe marca Bose şi-un subwoofer de la Herman Kardon.

— Chiar vrei toate rahaturile alea? se miră Alioşa-Bob şi se opri să se uite mai bine la mine. În noaptea de iarnă, apărură pe faţa zgribulită semnele după o variolă făcută probabil prea târziu. Arăta de parcă luna aceea atârnând deasupra noastră se oglindise pe chipul lui, o lună plină, industrializată şi americană.

— Da' sigur! am răspuns prompt.

— Ce chestie! se miră el din nou. Tot timpu' i-am asociat pe ruşi cu spiritualitatea...

— Sigur că unii dintre noi sunt credincioşi adevăraţi, l-am lămurit, în timp ce alţii nu vor decât să se procopsească...

— Aha, cre' că Ghirşkin şi Shteynfarb mi-au tras ţeapă...

Mergeam înainte şi bătuceam zăpada în forma unor monumente mici şi abstracte care celebrau viitoarea noastră prietenie, simbolizată şi de vălătucii luminoşi şi împletiţi ai propriei noastre respiraţii.

— Hai să vorbim în rusă de azi înainte! propuse Alioșa-Bob. Eu nu rup decât câteva cuvinte. *Șto eto*[1] ? mă întrebă și arătă cu degetul înspre o clădire contorsionată, cu un coș semeț ca o insectă injectându-și veninul în aerul nopții. Ce-i aia ?

— Incinerator de deșeuri! i-am răspuns tot în rusă.

— Hmmmmm, meditä el prelung.

Între timp am observat că era dezlegat la șireturi, dar m-am hotărât să nu-i zic nimic ca să nu curm sfințenia momentului. Priveliștea campusului părăsit se deschidea în fața noastră, la fel de împietrită și amenințătoare ca niște ruine uitate de vreme. Aproape mereu arhitectura neogotică a colegiului mă provoca să ating pragul excelenței, însă în noaptea aceea am simțit cât de găunoasă era educația primită la Accidental College. Ca și cum, indiferent de eforturile mele, tot ce trebuia să știu se rezuma la bălțile de sânge din Vilnius sau Tbilisi... Probabil că, din toată studența mea accidentală, cele mai importante zile au fost alea când încercam să-l împing pe Alioșa-Bob spre ciudatul său destin rusesc.

— Un *șto eto* ? continuă Alioșa-Bob arătând spre un obiect în formă de navă spațială sfărâmată.

— Clinica psihiatrică studențească, i-am răspuns tot în rusă.

— Un *șto eto* ?

— Centrul homosexualilor și lesbienelor.

— Un *șto eto* ?

— Cooperativa nicaraguană.

— Un *șto eto* ?

— Centrul pentru pădurea amazoniană.

Slavă cerului că obiectivele campusului se sfârșiseră, căci vorbele-n rusă îmi veneau din ce în ce mai greu și sunau ca naiba-n gura mea. Am fost fericit mai ales când am pășit în peisajul rural și sărăcăcios din împrejurimile Accidental College.

— Iată și păpușoi!... mi-am recăpătat eu glasul. Grajd. Tractor. Hambar. Cuibar. Coteț.

După ce-am străbătut câțiva kilometri de urme agricole, am ajuns la o autostradă ce ducea în orașul cel mai apropiat. Când

1 Ce e aia? (rus.).

ne-am hotărât să facem stânga-mprejur, soarele tocmai se cocoţase în vârful unui mall dungat. Pe lângă noi trecu un şir de maşini ale poliţiei, îndreptându-se, cu sirene şi tot tacâmu', probabil spre campusul nostru. Am presupus, fără greş, că se duceau în camera lui Alioşa-Bob, ca să-i aresteze pe Ghirşkin şi pe Shteynfarb pentru vandalism şi distrugere a proprietăţii colegiului. Incitaţi de-o asemenea veste, am început să râdem şi să urlăm până când ne-au lăsat gâtlejurile din pricina cancerului de-afară. L-am îmbrăţişat pe Alioşa-Bob, hotărât parcă să-l asimilez între straturile mele de slănină, aşa, ca să-i arăt ce-nsemna pentru ruşi prietenia adevărată.

Pe-atunci mi se părea că n-o să ne despărţim niciodată.

22
Nana mea dragă

Dar m-am înşelat amarnic.

Captiv în Absurdistan, terorizat şi al nimănui, nu-mi rămânea decât să mă bag sub pat şi să plâng.

Se spune că, atunci când a aflat că părintele său fusese ucis într-o luptă cu friţii pe-aproape de Leningrad, şi tătuca s-a băgat sub pat şi-a plâns patru zile, hrănindu-se din propriile lacrimi şi din amintirile tandreţurilor paterne, refuzând pâinea şi caşa lui cea de toate zilele. M-am hotărât să fac întocmai, deşi era clar că existau câteva diferenţe între cele două situaţii. Pe-atunci tata avea numai trei ani, iar eu aveam treizeci. Cât a fost război, de tata au avut grijă nişte rude îndepărtate dintr-un sătuc nenorocit din Urali, în timp ce eu eram unicul locatar al unui apartament de lux, la ultimul etaj al unui hotel occidental din Absurdistan. Tatei nu-i mai rămăseseră decât lacrimile, în vreme ce mie îmi stătea la dispoziţie Ativanul. Cu toate astea, simţeam o legătură puternică între povestea lui şi povestea mea. Şi eu îmi pierdusem mama, apoi tatăl, iar acum, de când plecase şi Alioşa-Bob, îmi pierdusem şi fratele. Eram de trei ori orfan. Lăsat de izbelişte într-o lume unde n-aveam nici o noimă.

Încă şi mai îngrijorător era faptul că se întâmplase ceva cu *mobilnik*-ul meu. Probabil că absurzii reduseseră zona de acoperire dintr-un impuls eronat de-a controla şi fluxul de informaţii ieşite din ţară. De fiecare dată când încercam să dau de Alioşa-Bob, mi se răspundea prin următorul mesaj automat: „Stimate utilizator al telefonului mobil, zicea o voce răguşită de rusoaică, conexiunea solicitată nu poate fi stabilită. Nu se mai poate face nimic. Vă rugăm să închideţi".

Așadar, conexiunea pe care o solicitam nu putea fi stabilită. Ce naiba să mai zic într-o situație ca asta?

Evident că nu am rezistat patru zile sub pat, așa cum făcuse tătuca în 1941. A fost o chestiune de câteva ore până când a început să mă roadă foamea. Târându-mă de-a bușilea, am sunat la recepție să-mi mai aducă măcar niște aripioare crocante și-o sticlă de Laphroaig. Lumea dimprejur părea mută și lipsită de substanță. Am deschis laptopul, dar autoritățile se îngrijiseră și de închiderea Internetului. Nu-mi rămânea decât să mă uit la televizor. Canalele de știri din străinătate deciseseră că un nume imposibil precum cel al Republicii Absurdsvani putea să jignească urechile spectatorului de rând. De aceea își îndreptaseră atenția spre apele călduțe ale țărmului genovez, unde tocmai se desfășura summitul G8. Protestatarii italieni se apucaseră deja să arunce în carabinieri cu cocktailuri Molotov și se dovediseră a fi mult mai fotogenici și mai sexy pentru camerele de filmat. Chiar și posturile de televiziune rusești hotărâseră s-o lase mai moale. Îmi dădeam seama de asta pentru că-i vedeam pe corespondenții celor trei canale principale controlate de guvern cum moțăie pe marginea piscinei hotelului Hyatt și cum bat mătănii în fața sticlelor de bere turcească, golite încă de la zece dimineața. Poate că și ei ar fi vrut să plece direct la Genova ca să înoate cu delfinii, să admire fizicul atletic și bine legat al președintelui Putin și indolența zâmbăreață a omologului său american, Bush.

M-am uitat înspre terasele de jos. Strălucirea matinală a spumei și murdăriei plutind la suprafața mării garnisise orașul în culoarea rozaliu-violacee a unei conserve de carne de vită. Imediat după încetarea focurilor, cetățenii orașului, deopotrivă sevo și svani, își reluară existența obișnuită, amușind în jurul Parfumeriei 718 sau adunându-se spontan în jurul taxiurilor sau minibusurilor ca să bea cafea la ibric și să scuipe cu boltă semințele de susan. Blindate înțesate cu armament și antene leneveau părăsite în fața cafenelelor, arătând ca niște carcase chitinoase de insecte moarte.

Mi-au căzut ochii peste un bilețel trimis de Larry Zartarian:

Dragă Oaspetele,

Vă rog, atenţia! Forţele federale şi SCROD asediază oraşul. Aeroport închis. În timp ce Situaţiunea politică din ţara noastră ne termină pe toţi, puteţi să vă bucuraţi cu frumuseţea oraşului Svani (care se numeşte la francezul Alexandre Dumas „Perla Mării Caspice" – O, la, la!). Pe lângă Hotel este compania turistică American Express. Numai pentru Dvs.

L-am întrebat la un moment dat pe Zartarian de ce folosea engleza aceea stâlcită în scrisorile adresate oaspeţilor săi, iar el mi-a mărturisit că încerca să se prezinte ca un simplu localnic, nu ca o progenitură a clasei mijlocii americane din San Fernando Valley. Săracu' Zartarian! Am închis ochii şi mi-am imaginat o vreme când trupul său neînsufleţit, aşezat alături de al mamei sale, va fi în sfârşit gata de repatriere pe meleagurile natale din Glendale.

Mi-am plimbat privirea peste bileţelul cu pricina şi m-am întrebat: Oare ce-ar face Alioşa-Bob într-o situaţie ca asta? El face tot timpu' ceva... Deci, ce să fac şi eu? Mi-am tras o pereche de ochelari de soare gigantici şi m-am strecurat într-unul dintre cele mai încăpătoare treninguri, unu' care-mi punea burta în evidenţă şi-o ţinea nemişcată. Îmbrăcat astfel, arătam ca playboy-ul nord-coreean Kim Jong Il.

Era vremea, aşa cum m-ar fi sfătuit şi doctorul Levine, să fac o plimbare.

La biroul agenţiei de turism American Express m-au întâmpinat două fete, una cu pielea albă ca laptele şi blondă, iar cealaltă cu un ten ciocolatiu, foarte autohton. Amândouă stăteau tolănite la birourile lor şi-şi făceau unghiile, conversând în engleză şi-n rusă, clămpănind din gură cuvinte potrivite cu ocupaţia lor (*chick lit*, *chill-out room*[1], *Charing Cross Station*[2]).

1 Cameră de relaxare.

2 Gara de la Charing Cross.

Încurajat de aerul lor occidental, le-am salutat cu căldură pe aceste creaturi drăgălașe. Până și de absența lui Alioșa-Bob am uitat pentru o vreme...

— Bună, le-am salutat eu *en anglais*[1], pe urmă, ca orice francofon curtenitor, le-am întrebat: Care-i șmenu'?

— Bună ziua! ciripi blonda. *Bienvenu*[2]! Bine ați venit la American Express!

Ea mi-a zâmbit cu ingenuitate, în timp ce ailaltă – cea cu tenul închis – și-a ferit privirea și a zâmbit arătându-mi o gură foarte plină și roșie. Blonda era în mod sigur rusoaică: probabil că patronimicul ei era Ivanovna, Anna Ivanovna sau așa ceva... Nu-mi dădeam seama dacă-mi plăcea de ea sau nu. Însă din felul în care își ascundea pieptul se vedea că nu e ispititoare, dar nici nepricepută în arta de a-i face pe bărbați să ofteze.

Cu toate astea, imediat ce m-am uitat mai atent la tânăra măslinie, gândurile mele au început să coboare în pantaloni. Era îmbrăcată într-o bustieră mulată și-n niște blugi mult prea strâmți pentru șoldurile ei meridionale. Adeseori, când sunt atras de o femeie, fanteziile mele nu pornesc de la un zâmbet radios sau de la felul gingaș în care își așază cârlionții rebeli, ci mai degrabă de la „marea necunoscută" feminină – felul cum arată sistemul ei reproductiv dimineața, ascuns sub niște chiloței albi și simpli, cu câteva fire de păr ieșind pe-afară. Vinovat de toate aceste gânduri necurate nu sunt eu, ci operele complete ale lui Henry Miller, de unde m-am înfruptat în timpul ședерii la Accidental College, perioadă corespunzătoare și inițierilor mele în multiculturalismul păros.

— Sunt un cetățean belgian interesat de istoria țării dumneavoastră, m-am prezentat eu, deși ar fi fost mai credibil dacă în loc de „belgian" aș fi spus „rus", iar în loc de „țară" aș fi spus „vagin".

Cu o voce stridentă, blonda a început să-mi povestească despre oferta de excursii. Arte, meșteșuguri, biserici, moschei, plaje, vulcani, peșteri, habitate de stârci, câmpuri petrolifere,

1 În engleză (fr.).

2 Fiți bine venit! (fr.).

temple ale focului și „cel mai faimos muzeu de țesut covoare" – într-adevăr, trebuia să recunosc că foarte puține capitale puteau rivaliza cu capitala absurdă în ce privește diversitatea de căcățișuri turistice oferite.

— Singura problemă cu excursia, precizâ blonda, ar fi că, întrucât bunică-mea e svani, n-am dreptul să calc pe terasa sevo, iar Nana e sevo, deci nu vă poate însoți pe terasa svani.

— Ce?!... mă arătai mirat.

— În acordul de încetare a focului sunt prevăzute unele restricții și pentru svani, și pentru sevo, mă lumină blonda. Firește că dumneavoastră, ca cetățean străin, sunteți scutit.

Apoi am observat că decupaseră o poză cu o locomotivă, purtând sigla American Express, deasupra căreia cineva scrisese: „Sunt anulate de către guvern și SCROD toate cursele trenurilor de lux American Express în afara granițelor Republicii Absurdsvani". Se pare că nu-mi mai rămâneau decât habitatele de stârci și nurii generoși ai celor două femei.

M-am întors spre măslinia Nana Nanabragovna (dintr-o privire vulturească, i-am citit numele pe insigna din piept). Și ea mă cântărea cu ochii săi căprui și cu gurița încleștată. Mi-am imaginat că are un simț al umorului destul de sănătos sau că, în orice caz, îi plăcea să se hlizească, astfel încât, odată ajunși în pat, mă gândeam să-i provoc alte și alte hohote sprințare. Deja mă și vedeam cum îi sărutam năsucul teșit zicându-i cu umor: „Ghidușo! Cine-i ghidușa mea cea mică?" Așa-i făceam și Rouennei atunci când mă pălea cheful.

Fiind pus în postura de a alege între cele două dame de la American Express sau, mă rog, între etniile lor, m-am văzut obligat să recurg la diplomație, ca nu cumva să le rănesc în amorul propriu:

— Unde-i biserica aceea în formă de caracatiță? am întrebat, pe deplin conștient că se afla undeva pe terasa sevo.

— Aceea este Catedrala Sfântului Sevo Mântuitorul! spuse Nana cu mândrie.

Am observat că engleza ei suna autoritar și foarte americănește, cu vagi nuanțe consonantice brooklyneze pentru că a pronunțat cam așa: *Sain' Sevah duh Lih-buh-rai-tah*, cu accent pe penultima silabă.

Mi-am exprimat regretele față de blondă și-apoi i-am întins un teanc de bani. Nana a luat cheile de la mașină și-a luat-o înainte.

Imediat ce s-a pus în mișcare, mi-am dat seama că noua mea prietenă era o fată maaaare. Nu în stilul lui Mișa Vainberg, desigur, ci cam în jumate cât mine, cu toate cele șaptezeci de kile ale ei distribuite pe o înălțime de 165 de centimetri. În ciuda aerului de fată sănătoasă de la țară, se pare că moda urbană își pusese amprenta și asupra ei. Purta niște blugi cu o talie mai joasă decât a unei *mami* din New York, dar cu același efect devastator. Bustiera mulată și foarte decoltată îi strângea delicat sânii. Iar spațiul dintre talia joasă a blugilor și bustiera foarte scurtă era umplut de o fâșie de carne rumenă și strălucitoare, împunsă ici și colo de niște fire negre de păr, amintindu-mi de tufanii de chiparos importați pentru a fi sădiți pe Bulevardul Unității Naționale. Ceea ce mi se părea remarcabil era faptul că între talie și dunga posteriorului pe pielea Nanei nu apăreau degradeuri supărătoare, ci, dimpotrivă, culoarea zonei dorsale continua tenta aurie a umerilor. Blugii reliefau bifurcația unui fund mare și apetisant. Pe fața ei lătăreață s-ar fi putut așterne langorile și iubirile unui întreg harem de femei persane, cu care semăna leit. Pe deasupra buzei se zărea umbra celei mai delicate mustăcioare din lume. Dacă și-ar fi băgat boticul în smântână sau în spuma de la bere, probabil c-ar fi semănat cu mine la vârsta de doișpe ani. Din cauza căldurii înecăcioase, ouțele mele fierbeau ca-ntr-o oală de borș, în timp ce ea părea imună la arșiță; doar sânii îi erau un pic jilavi. Conducea un Lincoln Navigator strălucitor și negru, iar steguleț alb-albăstrui al firmei American Express semăna, de la depărtare, cu un frate mai mic al stindardului Statelor Unite.

Ne-am urcat amândoi în mașină, ne-am întors față către față și ne-am zâmbit. Doi oameni mari cât două plăci continentale, unul cât un continent, iar celălalt, ca un Madagascar mai micuț, încercând să se așeze comod în scaunele de piele, să-și gliseze scaunele mai în față sau mai în spate, ghemuindu-se în mașină în timp ce mormăiau printre dinți frânturi din engleza continentală, oftând ca un cuplu de moșneguți. Două continente – cel puțin așa mi se părea mie – *inevitabile*!

Știam pe de rost și mi-am mai amintit încă o dată ultimul e-mail trimis de Rouenna, înainte ca Internetul să fie tăiat.

Dragă Mișa, îmi pare rău că ești într-un loc periculos și că oamenii mor pe capete dar

1) mailul tău a fost din nou numai despre tine, despre tine și iar despre tine (ce-ar fi să mă mai întrebi și pe mine de sănătate din când în când?) și 2) când nu ai fost tu într-un loc periculos unde oamenii nu mor pe capete? Orișicât, sunt sigură că vei ieși din neplăcerea aceea pentru că tu ești un supraviețuitor.

P.S. Chiar nu ar trebui să îl urăști pe profesorul Shteynfarb pentru că el te place foarte mult și are de povestit o mulțime de istorioare amuzante și interesante despre tine.

P.S.S. Cred că ar fi trebuit să îți spun mai devreme, dar psihologul tău este un mare tâmpit!

Cu alte cuvinte, eram gata pentr-o altă iubire. Eram gata să mă arunc în brațele protectoare ale altcuiva. Eram gata s-o uit pe Rouenna mea... cel puțin pentru o vreme.

Alături de Nana am pătruns pe Bulevardul Unității Naționale, trăgând cu ochiul la comerțul din jurul nostru și aruncându-ne ocheade. Vreo șase remorci de la KBR stăteau, parcă abandonate, în mijlocul străzii, însărcinate cu cine știe ce misiune specială pe care o puteam doar bănui.

— Credeam că strada dintre terase-i închisă... i-am spus Nanei.

— Sunteți o persoană foarte importantă, domnule Vainberg! răspunse Nana, arătându-mi un zâmbet larg, cu incisivi murdari de ruj. Și-apoi noi suntem un popor ospitalier. Mama mea va fi și mama dumneavoastră, iar în puțul meu mai e suficientă apă de băut...

— Dacă spuneți dumneavoastră, domnișoară Nanabragovna...

Cum ne apropiam de filtrul format din jeepuri și blindate, m-am pipăit prin buzunare ca să dau de portofelul meu consistent, unde îndesasem o mulțime de sutare, pregătite să-i aromească pe adolescenții ce-ți băgau pușca-n nas.

Dar soldaţii din punctul de control tocmai îşi făceau siesta sub o prelată agăţată între două tancuri. Mă aşteptam ca atrăgătorul meu ghid să-şi bage mâna-n sân şi să scoată o cruce sevo ca să le-o arate soldaţilor. Mărturisesc că perspectiva unui asemenea gest mă excita, însă Nana a claxonat violent, până ce câţiva dintre băieţii ciufuliţi s-au ridicat agale de sub prelata lor.

Nana a coborât geamul şi s-a aplecat cât de tare a putut, întorcându-mi un fund bombat cu o cută adâncă şi acele şolduri de culoarea caramelului, prinse-n strânsoarea blugilor. Pe eticheta jeanşilor scria MISS SIXTY şi pe loc am avut o certitudine: era o marcă ce va prinde bine la clasa de mijloc!

— Măi băieţi, lăsaţi-mă să trec! strigă Nana într-o rusă autoritară, deşi cuvântul „băieţi" avea o nuanţă şi cochetă, şi imperativă.

— Da, stăpână! răspunseră aceştia în cor, salutând milităreşte.

Apoi, în pas alergător, începură să dea deoparte prelata şi să-şi mute maşinile din calea noastră, aprostrofându-se reciproc pentru încetineală.

Tot cu saluturi ceremonioase am fost întâmpinaţi şi la punctul de control de pe terasa svani. Evident că mă întrebam cum se făcea că nişte soldaţi svani o respectau aşa de profund pe o femeie sevo.

— Asta pentru că am arborat steagul de la American Express!... mi-a explicat Nana, deşi în vocea ei tânără şi sonoră se simţea prefăcătoria.

După aceea şi-a întors capul şi şi-a pus o pereche de ochelari de soare, scăpând o înjurătură discretă pentru că unul dintre braţe i se prinsese în încâlceala pufului de pe braţ.

— Aproape am ajuns, zise ea, încercând să-şi înăbuşe durerea.

Navigatorul nostru a plonjat spre şoseaua şerpuitoare şi curând am ajuns la fundul acestei lumi.

23
La Vaticanul sevilor

Dacă poporul svani își afirma identitatea printr-o piață de telecomenzi second-hand și prin legătura obscură cu Alexandre Dumas, atunci sevii nu se puteau lăuda decât că puseseră laba pe toate bogățiile mării. Valurile tândăleau, gri și tăcute, în spatele vilelor decolorate ale mogulilor petrolului, campați aici cu un secol în urmă, când Marea Caspică devenise pentru prima dată o inepuizabilă sursă de bogăție și-o serioasă sămânță de scandal.

În loc să caute un loc de parcare, Nana își abandonă mașina în mijlocul unei intersecții aglomerate. Un polițist mai în vârstă o salută respectuos luând poziție de drepți în fața ei. Polițistul l-a fluierat la rândul lui pe un soldat aflat în trecere pe-acolo, iar acesta s-a dezbrăcat de tricou, l-a înmuiat într-o fântână din apropiere și-a-nceput să spele parbrizul plin de praf al Navigatorului.

— Păreți foarte populară prin părțile astea... am constatat eu, dar Nana n-a făcut decât să ridice din umeri.

Ce dracu' se-ntâmpla aici? Și când avea să apară în sfârșit Alioșa-Bob ca să-mi explice, în stilul lui pedant... ce și cum. În lipsa lui, mă simțeam vulnerabil – chiar enervat – la tot și la toate.

Nana mergea înaintea mea, punându-mă la curent cu toate ciudățeniile arhitecturale ale baronilor locali de la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea.

— Seriooos? am sărit de uimire, atunci când mi s-a spus cine-i proprietarul unui complex arhitectural neogotic. Cum? Ăsta a fost construit de lordul Rothschild? Evreul?

— Domnule Vainberg, trăiesc mulți evrei în Belgia? mă întrebă călăuza mea.

— Da, cred că sunt vreo câțiva, i-am răspuns cu aplomb. Eu trăiesc în Bruxelles, dar dacă veți merge vreodată la Antwerp o să vedeți o imagine foarte amuzantă: hasizii de-acolo seamănă cu niște pinguini cocoțați pe biciclete, cu pulpanele hainelor fâlfâindu-le în urmă. Uitați cum stă treaba: noi, belgienii, avem o societate foarte deschisă...

— Deci sunteți un... balon?

Mă durea gândul că o femeie așa de dulce poate fi un aprig dușman al grăsimii.

— E clar că am o anumită chemare spre mâncare... am recunoscut eu. Ceea ce în ochii dumneavoastră mă face să semăn cu un balon, dar...

— Vai, nu! râse ea. Nu un balon... Vai, sărăcuțul de tine! Am zis valon. Adică belgian francez.

— *Ah, oui*, i-am zis eu în franțuzește. *Un vallon. C'est moi*[1]!

— *Parce'que nous parlons français*[2]...

— Mmm, mai bine nu!... am ezitat, deoarece nu-mi bătusem niciodată capul cu limba aceea încurcată. Vă rog, nu franceza!!! Acum încerc să-mi perfecționez engleza. Oricât ar fi de trist, să știți că a devenit limba întregii lumi.

Nana se opri și mă lăsă să-i admir întreaga strălucire a trupului și chipului. Dacă mai dădea jos puțin, ar fi putut să arate ca o atletă pieptoasă, să zicem o înotătoare redutabilă. Am auzit că înotătoarele se sprijină pe pieptul lor masiv ca să se mențină la suprafață.

— Cum probabil ați auzit deja, începu Nana sfioasă, de când lumea și pământul, noi și evreii am trăit în pace...

— Așa. Și mi s-a mai dat de înțeles, am continuat eu pe un ton glumeț, că ei sunt frații voștri și că oricine este dușmanul lor devine și dușmanul *vostru*...

— Ați spus „ei", în loc de „noi", observă Nana.

— Voiam să zic „noi", am cedat dintr-odată.

— Haideți, Monsieur Vainberg, că-i destul de clar! zise Nana. Și eu am avut o colegă de cameră evreică...

---

1 A, da! Un valon. Adică eu! (fr.).

2 Pentru că noi vorbim franceză (fr.).

— Aici?

— Nu! La NYU!

Probabil că rămăsesem cu gura căscată, pentru că Nana s-a simţit datoare să-mi explice imediat:

— Adică New York University!

— Da, sigur! am şoptit, dezarmat. Mda, mi se pare c-o ştiu destul de bine. Aţi terminat NYU?

— Toamna asta o să fiu în ultimul an.

Am răsuflat greu şi m-am ţinut cu mâinile de burdihan sau, dacă vreţi, de „balon". Dar Nana se întoarse şi-o luă iarăşi înaintea mea. Ce să mai fac? Mă ţineam de coada ei, uimit şi dezgustat în acelaşi timp de ideea că mă aflam aşa aproape de NewYork, oraşul visurilor mele. Deci asta era! Alt suflet de american ţinut prizonier într-un trup străin! Poate c-aş fi reuşit să merg cu ea la NYU în septembrie (poate că şi războiul se va fi sfârşit până atunci). Poate că şi cei de la INS, cu înţelepciunea lor de patriarhi, vor face o excepţie pentru doi urşi postsovietici, înfometaţi şi consumişti.

Ne plimbam pe esplanada de pe terasa sevo care se întindea în faţa noastră pe-o porţiune de vreun kilometru până la Vaticanul sevilor. Cu toate că nici nu era ora prânzului şi cu toate că era zi de lucru, locul de promenadă se umpluse de localnici. Ieşiţi în grupuri-grupuleţe pentru o plimbărică, trăgeau în plămâni noxele petrolului şi încercau să retrăiască vechea nostalgie sovietică a priveliştilor maritime, chiar dacă aici marea nu se compunea decât din nişte valuri gri şi sărate, ţâte până-n creştetul platformelor de extracţie înălţate şi lunecând iarăşi pe sub sonde.

Locul de promenadă părea să satisfacă o grupă de vârstă destul de vastă, cuprinsă între cincisprezece şi nouăzeci şi nouă de ani. Dar cât de repede se maturizează copiii în zilele noastre! Am asistat, într-adevăr, la o scenă cu o fetiţă de cinci ani, îmbrăcată într-o fustă de polcă, înfoiată şi plină de panglici, care dansa ca o curvă americană îmbătrânită în rele, în timp ce părinţii o fotografiau din toate părţile, îndemnându-l pe acordeonist să cânte mai cu foc.

Şi ce diferit arăta scumpa mea Nana faţă de conaţionalele ei! Ea nu se putea să fie altceva decât o studentă în ultimul an, de douăzeci şi unu de ani, iute, ambiţioasă şi lipsită de griji, cu un trup mărturisind căutarea plăcerilor lumeşti şi împlinirea lor, înconjurată numai de fete abia ajunse în pragul pubertăţii, arătând deja ca nişte paiaţe maturizate înainte de vreme, pentru că fuseseră lăsate pe mâna unor rude sărite de pe fix şi a unor tineri soţi tiranici, cu minţile înceţoşate. Nana fusese o privilegiată pentru că părăsise fosta Uniune Sovietică exact în momentul maturizării sale psihosexuale. Iar aşteptările ei erau la fel de mari ca burdihanul meu.

La capătul esplanadei, Vaticanul sevilor stătea la pândă, încercând să-şi prindă credincioşii cu toate cele opt tentacule ale sale. Deasupra domului arcuit, crucea sevilor strălucea ca o antenă de trei metri înfiptă într-o parabolică.

— Trebuie să recunoşti că arată într-adevăr ca o caracatiţă, i-am zis Nanei.

— Mie mi se pare că arată ca un ou, mă contrazise ea. Ca un ou care-i pus într-o chestie din aia... Cum îi zice? Când comanzi ouă fierte sau aşa ceva...

— Când mergi la cină sau aşa ceva, am intervenit.

— Da, exact, când îţi mai iei şi-o salată grecească sau aşa ceva...

— Da, când iei o salată grecească în New York sau aşa ceva...

Am schimbat două zâmbete triste, înfrăţiţi de folosirea ticului american „sau aşa ceva". Deodată, i-am întins mâinile mele mari şi asudate, sperând că va face la fel. Dar încă nu era vremea!

— Mă rog, se desprinse ea de reveria newyorkeză, totuşi să nu uităm că sunt o sevo, fie că-ţi place, fie că nu, aşa că trebuie să-ţi servesc discursul oficial. Iată, aici avem...

Şi-a ţinut-o aşa cam o jumătate de oră. În tot acest timp am împuns-o de la spate cu o privire sticloasă de mascul, deşi Nana mi-a povestit multe, multe lucruri despre Catedrala Sfântului Sevo Mântuitorul. O să-ncerc să-i dau cititorului câteva indicii (am apucat să vă zic de şuviţele portocalii din părul moale al Nanei?), deşi probabil o să rămână c-o imagine incompletă despre ciudata biserică în formă de caracatiţă. Deci cititorul trebuie s-o caute pe Internet.

Aşadar: catedrala a fost construită ori în 1475, ori în 1575, ori în 1675; dar cu siguranţă era un 75 p-acolo. În vremurile alea, absurzii îndurau jugul persan, fiind învecinaţi cu Persia (ori poate cu Imperiul Otoman?!), de aceea poporul svani a spus întotdeauna că sfânta catedrală a fost la început o moschee, şi nu o biserică, deoarece era construită din cărămidă, material predilect al infamilor de mahomedani, şi nu din piatră, aşa cum ar fi fost normal la nişte creştini. Dar nu! Asta era o scorneală!!! După câte zicea Nana (al cărei fund se înălţa de fiecare dată când tonul era exclamativ), a fost de la bun început o biserică şi, în orice caz, cine se credeau nătărăii ăia de svani, de-şi arogau dreptul să se pronunţe? Ei nu făcuseră decât să obţină favoruri de la asupritorii persani (sau otomani?!), iar în timpul celor trei sute de ani ai războiului de secesiune, iscat din pricina direcţiei piciorului crucii, ei n-au făcut decât să se furişeze pe lângă bisericile sevo şi să pună pietre în jurul lor ca să le revendice pe nedrept. Nu-s foarte sigur dacă asta avea într-adevăr relevanţă, dar felul serios în care Nana relata despre mârşăviile trecutului mă făcea s-o doresc şi mai mult. Mai ales când îmi zicea fleacurile alea, mi se părea că seamănă cu o actriţă în curs de afirmare, o veritabilă starletă americană cu o faţă ca luna plină şi cu cele mai roşii buze din Univers.

Am intrat în catedrală ca să ne ferim de zăpuşeală. În ciuda înfăţişării prietenoase, biserica era mare şi goală, cu excepţia unor babe care-şi făceau cruce cu osârdie în faţa unor candele şi şopteau furioase către dumnezeul lor absent. Nu mai încăpea nici o îndoială! Ce-am văzut în biserică era o fâsâială. Adevărata însufleţire o observai pe esplanadă, acolo unde se lăfăiau negustorii şi cei robiţi pântecelui pe vecie.

Capul imensei caracatiţe se înălţa sub forma unei cupole colosale, purtând o coroană luminoasă, aprinsă, la rândul ei, pentru a pune în evidenţă o frescă intarsiată în pietrele domului.

— Acela a fost blazonul şi sigiliul primului potentat sevo, îmi explică Nana. Un leu cu o sabie încălecat pe-un peşte. Arată că puterea e efemeră şi că până şi cel mai puternic dintre conducători poate scăpa din mâini treburile statului.

— Mda, e simpatic, nu zic nu... spusei pe un ton concesiv.

— E simbolul meu preferat, recunoscu Nana. De fapt, eu detest toată tâmpenia asta legată de piciorul crucii, așa că prefer să-l port la gât pe ăsta de-aici...

Își bagă mâna-n sân și scoase un pandantiv cu motivul leului-ce-face-surf-pe-un-pește. M-am întins să-l ating. Când am simțit căldura umedă a trupului ei, venită parcă dinăuntru, m-au trecut toate apele și am devenit șovăitor. Ah, ce mi-aș mai fi băgat puțin și nasul!

— Ia spune-mi, care-i adevărata diferență dintre sevi și svani? Mie-mi place de ambele tabere. De ce să nu trăim cu toții ca-n sânul lui Avraam?

24

De ce nu trăiesc sevii şi svanii ca-n sânul lui Avraam?

Sevii şi svanii au fost la început una şi aceeaşi naţie ce trăia în umbra marilor popoare şi suferea de pe urma împilării perşilor, turcilor, slavilor sau mongolilor. Aceştia descindeau adesea ca să-i jefuiască şi să-i jumulească destul de nasol. Când, ca prin minune, a apărut Sfântul Sevo (Mântuitorul, luaţi aminte!)... În vremea de glorie a atâtor personaje religioase, a avut şi el o viziune! Partea teribil de amuzantă, ca să nu zicem haios de modernă, a respectivei viziuni ar fi că s-a produs exact după ce sfântul trăsese nişte iarbă autohtonă numită *lanza* şi era destul de *high*. O frescă din încăperile pretentaculare ale caracatiţei înfăţişează un ţăran vânos care stă aplecat asupra unei oale de lut şi trage pe nas trei firişoase subţiri cât nişte macaroane reprezentând fumul ierbii *lanza* (ceremonia prizării ierburilor *lanza* este o tradiţie păstrată de călugării sevo până în zilele noastre), care l-a transportat temporar în lumea de dincolo, unde l-a întâlnit, bineînţeles, pe Isus.

Isus, surprins la rândul lui într-o ipostază destul de aeriană, cu nişte ochi înceţoşaţi şi probabil la fel de „dus" ca Sfântul Sevo, i-a zis vizionarului nostru că poporul lui nu era întreg la cap, mai ales preoţii, care-l excomunicaseră anul trecut pentru că se culcase cu tinerele lor fiice şi-l alungaseră să trăiască pe o fâşie de pământ, arsă de soare şi bătută de valurile sărate, cunoscută mai târziu sub numele de „terasa sevo".

— Uite ce-i! i-a zis Isus. Doar ştii că-s băiat de treabă... Da' de data asta ai depăşit măsura! Când o să-ţi treacă efectul *lanzei* şi ţi se mai limpezeşte mintea, vreau să-ţi aduni toţi tovarăşii, să vă ascuţiţi lăncile şi să le înfigeţi în duşmanii voştri ca să scoateţi la iveală chipul lui Isus! Şi, după ce i-ai aranjat

pe mișei, vreau să le-o tragi tuturor bunăciunilor minore din orașul lor. Și-aici să știi că nu exclud sodomia! Le frigi la bumbăreață! *Capisci*?

— Îhî, răspunse Sfântul Sevo. Facă-se voia Domnului! Crede-mă, Doamne, că o să-mi dau toată osârdia. Dar, măi Chris, poți să-mi dai măcar un semn? Ca să le arăt ceva tovarășilor... Ca să știe că-s legiuit sau așa ceva...

— Du-te, spuse Isus, și caută un vârf înălțat pe cea mai joasă terasă a orașului tău. Și-apoi, sapă! Sapă, sapă, zi și noapte, dimineața și seara, nici nu te gândi la mâncare, și pe urmă ai să descoperi ceea ce cauți!

Așa că, în dimineața următoare, Sevo Mântuitorul s-a sculat din mahmureală și-a căutat un vârf înălțat pe cea mai joasă terasă a orașului său – apropo, asta se află în același loc unde s-a construit caracatița actualului Vatican al sevilor – și-a început să-mpingă, frate, la lopată! Multe zile la rând: nicăieri, nimic! Și după aia, minune dumnezeiască! A dat de-o bucățică de lemn sau ceva de genul ăsta. Cu siguranță foarte sfântă! Sfântul în devenire s-a dus la bordeiul lui mizer, a strâns niște *lanza* tăinuită în curtea din spate și, punându-și bucata de lemn în față, a tras la iarbă pân' a-nceput să plutească mai sus ca niciodată. *Oi vei*[1]! Câte viziuni a mai avut! Ca să fim mai precișii, vreo optsprezece, toate reprezentate prin fresce primitive în măreața catedrală națională (e de-a mirării de unde găsiseră timp pentru fresce acești oameni primitivi și săraci). Cea mai importantă dintre ele, înfățișând nașterea națiunii sevo, îl închipuie pe Isus pe cruce, însângerat și sfârșit, șoptindu-i Sfântului Sevo să îngenuncheze ca un cățel și să lingă tot sângele băltind la poalele crucii. Dragul de el a îndeplinit cu bucurie porunca Domnului, numai că, atunci când lipăia, încercând să-și scoată așchiile din limbă, iată că un ticălos de armean s-a târât până la cruce și-a subtilizat pentru sine suportul pe care se sprijiniseră sfintele picioare, înclinându-l în poziția din forma crucii sevilor.

Acuma, știți că Christos a fost crucificat alături de doi tâlhari – tâlharul cel bun, care-l apără și căruia, drept răsplată,

1 O, vai! (idiș).

i se promite împărăția cerurilor, și tâlharul cel rău, care-o să se perpelească destul de tare în fundul iadului. Piciorul crucii svani, păstrând tradiția crucii ortodoxe, e ridicat spre dreapta și arată că Isus îl preferă pe tâlharul cel bun. Însă în mitologia sevo, după ce ticălosul de armean fură piciorul crucii, Christos e nevoit să se încline în partea ailaltă, adică în direcția tâlharului celui rău. Iar asta are tot felul de implicații teologice majore, dintre care n-am reținut nici una.

Mă rog, să ne întoarcem la povestea noastră... Așadar ticălosul de armean, cu bucata de lemn la purtător, a fugit înapoi la ai săi, sperând să le aducă toată binecuvântarea și grația piciorului crucii. Dar cum Dumnezeu îi ura foarte tare pe armeni, că-s toți niște pui de lele iuți la minte!, El a presărat un șir de monede pentru individul cel lacom, iar acesta s-a lăsat dus de dâra de aur până când a ajuns pe terasa sevo. Pierdut în clima aridă și neprielnică a zonei, armeanul i-a dat ofrandă lui Yahve tot aurul adunat în schimbul îndurării Lui, însă mereu războinicul Domn iudeo-creștin l-a pălit de nu s-a văzut (și pe deasupra și-a mai luat și gologanii înapoi)! Piciorul crucii a rămas îngropat în nisip, pe malul Mării Caspice, până în ziua când un anume Mântuitor rupt de drogat ar fi apărut, ar fi găsit lemnul sfânt și ar fi trecut prin vârful unei anumite lănci pe jumate din localnicii ținutului. Iar acei tovarăși aleși să-l urmeze, împreună cu logodnicele lor abia violate, aveau să devină națiunea sevo din zilele noastre.

Să știți că, în speranța că va fi mai incitant, am preferat să prezint mitul schismei dintre sevo și svani într-o manieră hip-hop, deși relatarea Nanei n-a fost deloc sprintenă. Mi-au rămas în cap niște termeni foarte complicați cu care a descris diferențele de doctrină religioasă. Pe la urechi mi-au trecut parcă „diofizitism" și „monofizitism", alături de frecventele referiri la Sfântul Conciliu de la Aardvark (care a zguduit întreaga regiune în 518 d. Chr.), ca să nu mai zic de toată brambureala aia cu tâlharul cel bun și tâlharul cel rău. În orice caz, nu intenționez să-i discreditez profunda cunoaștere într-ale prejudecăților locale și nici măcar religia ei. Cred că, atunci când suntem puși în fața manifestărilor irațională, nu trebuie să râdem de ele, chiar dacă merită să fie luate în bătaie de joc.

Am ieșit din intestinele caracatiței și-am început să coborâm pe scările abrupte spre o esplanadă golașă.

— Uită-te în jurul tău, mă îndemnă Nana. Și uită toate rahaturile alea legate de religie! Uită-te la geografia locului! Noi, popor al lui Sevo, trăim pe malul mării, în vreme ce svanii trăiesc în munți, pe coclauri și-n deșert. De aproape o mie de ani, svanii sunt ciobani și agricultori, iar noi ne-am ocupat cu negoțul. Din pricina asta apare armeanul ticălos în mitul etnogenezei noastre – că doar armenii, și nu țăranii svani, ne-au fost concurenți la negoț de când ne știm. Suntem o națiune cosmopolită ce încearcă să îmbrățișeze valorile occidentale, pe când poporul svani, dimpotrivă, încă și-o mai trage cu oile și se roagă pentru mântuire. Poate de-aia bisericile noastre sunt goale, iar ale lor sunt pline. De când comerțul a devenit mai important decât agricultura, noi am devenit grangurii locali.

— Ce bine! i-am zis Nanei. Sunt mândru de voi, oameni buni! Negustătorii sunt mai evoluați decât agricultorii! Asta-i clar!

Dar ea nu mi-a băgat în seamă comentariul, plimbându-și privirea de la mal până la linia întunecată a orizontului, spre pădurea de sonde ce sfredeleau în tăcere fundul mării. Privirea ei a depășit granițele, penetrând până dincolo de perdeaua zării, la Universitatea din New York, trecând prin sălile de curs văruite într-un mov fistichiu. Cu laba mare și asudată strea-șină la ochi, ferindu-mi ochii apoși de lucirea soarelui, am urmat-o prin sălile de curs, prin cafenele, prin recitalurile de muzică și de improvizație poetică afro-americană, trecând peste îngrămădeala de pe Broadway sau Lafayette spre fierul forjat din Piața Astor.

— Și-acum, domnule Vainberg, mă opri Nana din reverie, o să vă duc la un prânz tradițional de-al nostru. Aveți vreo restricție alimentară?

— Faceți mișto! i-am răspuns, arătând spre burdihanul meu.

25
Un nisetru pentru Mișa

Am coborât pe esplanadă și-am trecut pe lângă o instalație de mașinuțe, importate probabil din Turcia. Îți săreau în ochi inscripțiile indescifrabile, puse sub firma cu o femeiușcă măslinie, urmărită de un ghiuj ce ridica amenințător un cuțit și-o furculiță. Cât de multe lucruri ne rămân inaccesibile în lumea asta! Am trecut pe lângă aceste desene și-am ridicat din umeri. Dacă ar fi apărut vreun turc pe esplanadă, mi-ar fi explicat care era hazul desenului, de ce fusese plasat pe mașinuțele pentru copii și, mai ales, de ce echipajul ăsta de jucărioare aterizase aici, în Absurdistan, și nu în vreun parc de distracții dintr-o provincie prăfuită a Turciei. Gândiți-vă la cât de multe aș fi știut eu atunci despre respectivul turc și despre nația sa, care halește chebapul și îl venerează pe Atatürk. Poate că ar fi fost instructiv pentru „Copiii lui Mișa" dacă și-ar fi petrecut verile în vreo stațiune de pe malul Mării Negre, descoperind cu uimire împrejurimile și învățând o mulțime de lucruri despre verii lor mai tuciurii, de credință musulmană. Mi-am notat undeva să o sun pe Svetlana la Petersburg ca să-i zic să se ocupe de asta.

Gânditor și abătut după lecția de istorie a Nanei, am trecut pe lângă un chei așezat între două sonde mărginașe, pe urmă ne-am îndreptat spre o cochilie de melc enormă și rozalie. Pe timpuri, cochilia funcționase ca amfiteatru, dar acum i se găsise o întrebuințare mai profitabilă, fiind transformată într-un restaurant numit „Doamna cu cățelul". Venise vremea cinei, dar eram singurii clienți ai localului. Tot personalul stătea adunat în jurul unei mese circulare, marea majoritate bărbați de vârstă mijlocie, îmbrăcați în tunici transparente, și trăgea

la aghioase. Cu o căutătură urâtă, ne-au arătat că îi deranjam exact când le era somnul mai dulce. Am comandat salata de roșii cu ulei de măsline. Nu mai văzusem niște legume așa de colorate în viața mea! Uitând de Nana, mi-am așezat mâinile pe burdihan și-am început să mă hâțâi încoace și-ncolo, de parcă i-aș fi imitat pe dușmanii mei de moarte, hasizii.

— Mmmm, comentă Nana. Proaspătă! E-așa de proaspătă!

Pe urmă și-a turnat un pahar de bere turcească, iar eu am luat exemplu, numai că am mai adăugat combinației și-un pahar de Black Label. O hoașcă de chelneriță, îmbrăcată într-o fustă mini jegoasă și ștrampi fluorescenți, s-a apropiat de masa noastră, purtând două platouri cu câte opt bucăți, perfect pătrate, de nisetru pe frigărui. M-am uitat cu coada ochiului la Nana, dar ea nici nu mă băga în seamă, sedusă de perspectiva asaltului lansat cu furculița-i nemiloasă asupra primei frigărui.

Mintea mi se prăbuși în ea însăși, cocoașa toxică începu să duduie, cu toate că ezita între tipurile de otravă – ori melancolie rece, ori aroma năucitoare a străzilor din Bronx. Frigăruile de nisetru aduceau la culoare cu puiul *tikka*[1]: negre ca fundul ceaunului pe margini, iar în interior moi și păstoase.

— Futere, futere, futere!!! am șoptit încântat.

Zeama gustoasă a peștelui mi se prelingea peste bărbie, scurgându-se în picături gălbui și uleioase în farfurie, pe fața de masă, pe pantalonii de trening, pe gresia „Doamnei cu cățelul", pierdută pe vecie în nemișcătoarele valuri caspice, ostoind setea întinderilor deșarte și cuibărindu-se în poala Nanei, care stătea alături de mine și mesteca tăcută.

Veniră alte și alte porții de frigărui. Le-am hăpăit pe toate. Ba chiar mi s-a părut că tata mă ia de după umăr. Așa, ca de la bărbat la bărbat... Din nou împreună. El, desigur, mort de beat. Eu, timid și curios în același timp. Treji toată noaptea. Punând la spate amenințările mamei. Cine s-ar mai fi gândit la școală, când puteai să-ți dai pantalonii jos și să te pișii drept pe nasul câinelui antisemit al vecinului? Simțeam damful de vodcă al tatei intrându-mi în gură, în nas și-n urechi, căci îmi

1 Mâncare indiană condimentată.

aduceam aminte cum mă ținea strâns lipit de trupul lui țepos ca pe-o bucată moale de aluat și cum, chiar și în mijlocul iernii, ne treceau toate sudorile din pricina căldurii încinse în cambuza noastră din Leningrad. Mă înecam în bulboana chemărilor atavice, rușinat și incitat în egală măsură.

Am cerut o pâine numită *lipioșka*, specifică zonei central-asiatice, anume ca s-o înmoi în zeama de nisetru ce strălucea pe fundul farfuriei golite. Berea și sticla de Black Label se evaporaseră; cantalupul cel răcoritor și proaspăt veni la rând. La fel de galbene și sclipitoare ca și frigăruile de nisetru, numai că mai puțin sărate, cuburile de pepene musteau de dulceață. Am mușcat din feliile suculente, lăsându-le să se topească, rând pe rând, pe gingiile inflamate și pe cerul gurii, pe urmă am ras tot cantalupul, simțindu-l cum mă gâdilă pe gât ca o spumă portocalie și cum se dizolvă în centrul incandescent al trupului meu, pierdut pe vecie, cum pierdut era tot ce mâncasem până atunci.

Mi-am ridicat privirile spre Nana. Și ea radia de plăcere. Iar buzele-i pietroase și groase de făptură sălbatică se înroșiseră și mai tare, căci păreau să poarte ofranda tuturor sevelor, cu excepția sucurilor mele. Se înfiripa în fața mea ca o imagine vie, distorsionând și contrastând cu tot ce-o înconjura: sondele de petrol întinzându-se spre orizont, caracatița sevilor, esplanada murdară și mașinuțele turcești. Ca la un semn, toate deveniseră reale, frumoase și adevărate.

— S-a deschis un nou local cu fructe de mare, mi s-a părut c-o aud.

— Da, pe 10th Avenue, i-am răspuns ca prin vis.

— Pe-aproape de...

— ...hotelul design...

— ...ce-o să-l facă-n curând...

— ...unde se vede prin hublouri...

— ...un alt local, belgian.

— Singura mâncare imposibil de găsit...

— ...în New York?

— Da, cum spuneam...

— ...e o *paella* care s-alunece pe gât.

— Ai nevoie de-o tingire, să știi...

— ...pentru tapas, la barul...
— ...de pe Crosby...
— ...cu multe feluri de sherry...
— ...și de *boquerones*[1]...
— ...și cu măsline...
— ...în ghidul Zagat cotate foarte bine...
— ...pentru mâncare au douăștrei de puncte.
— I-am dat cuiva întâlnire...
— ...acolo?
— Toată lumea s-ar duce acolo.
— Chiar și tu?
— Eu?
— Aș vrea... Cum să nu?
— Eu aș vrea chiar acum!
— Să fi fost peste drum...
— Da, și eu aș pleca.

Răpus de tristețe, m-am prăbușit cu capul peste fața de masă murdară, acoperindu-l cu coatele de parcă m-aș fi apărat de ceva. Dar am simțit o mângâiere pe părul moale și ondulat, executată metodic și încet, ca un ritual. Fără să-i pese de chelnerii iscoditori, Nana mă urmărea cu niște ochi uscați și tăcuți, așa cum ar fi procedat orice ghid turistic în cazul în care clientului său i s-ar fi furat portofelul sau pașaportul.

— Scuză-mă, i-am zis încercând să-mi înăbuș suferința.

— Scuză-te pentru nimic, răspunse ea într-o engleză care poate că n-o reprezenta cel mai bine, deși eu reușisem s-o înțeleg.

— Sunt beat, i-am zis, ceea ce era parțial adevărat.

A rezolvat treaba cu nota de plată, apoi am pornit de mână, deplasându-ne încet și nesigur spre cheiul de la capătul aglomeratei esplanade. O reclamă a SCROD-ului, cu un aer de rămășiță a erei comuniste, atârna de-a latul cheiului. Am observat că înfățișa trei localnici de vârstă mijlocie, iar sub el apărea un slogan imperativ, scris în limba locului. Toți trei aveau niște pleoape umflate și gri și-mi aduceau aminte de-un șir de țestoase debarcate forțat de valurile refluxului. Unul dintre ei se

1 Anșoa (sp.).

distingea prin figura de intelectual ostenit. El şi cu încă unul ieşeau în evidenţă din cauza lucrăturii primitive a dinţilor de argint. Al treilea avea o gură mică şi feminină, schimonosită într-o expresie masculină îndrăzneaţă. Sub afişul cu pricina se afla o boxă hârâitoare, ce producea secvenţe muzicale tehno de acum cinci ani, întrerupte deseori de mostrele oratorice furibunde ale unui cetăţean sevo.

— Ce-nseamnă aia? am întrebat-o, arătând către afiş.

— „În curând, Poporul se va dezrobi!"

— Îmi place de tipu' ăla ciudăţel, cu guriţă de fetişcană... am continuat eu. Arată exact ca un cântăreţ din Odessa. Cred că şi el e-un fel de dictator mai mic. Parcă-l şi văd zicând: „Nu mă urâţi! N-am ajuns încă la valoarea lui Stalin! Dar mă pregătesc intens!"

— E tatăl meu, mi-a răspuns Nana.

Prima dată n-am înţeles ce mi-a zis; ca de obicei, eram absent pentru că aprofundam vreun detaliu al sufletului meu.

— Aşa, deci... am zis cu întârziere şi-apoi m-am oprit, simţindu-mi mâinile reci, şi-am observat că venele verzulii nu mai erau capabile să pompeze sângele până-n vârful degetelor.

— Mişa dragă, vreau să-ţi zic ceva! mă luă Nana pe ruseşte, trotilând toată vraja identităţii mele belgiene. Taică-miu s-a cunoscut bine cu taică-tu... Au făcut afaceri împreună. Iar taică-tu a fost o bomboană de om! Îmi aduc aminte că, de câte ori venea la noi acasă, îmi aducea zahăr candel şi mandarine. De parcă nu s-ar fi găsit nicăieri, ca-n timpurile sovietice. De parcă aveam nevoie disperată de vitamine şi dulciuri.

— *Oh!* am exclamat în engleză.

Am închis ochii, încercând să materializez chipul răposatului meu tată, dar ceea ce-a urmat a pâclit amintirea părintelui drag: mirosul de papaia verde, subminat până atunci de parfumurile tari, strânsoarea îmbrăţişării unor braţe îngereşti în jurul şuncilor mele, sărutul aşezându-se pe frunte uşor, ca un fulg. Sub tabloul tatălui ei, instigându-i pe trecători la revoltă, Nana mă luase sub aripa ei.

26
Mâncare, ambianță, servicii

Săptămâna următoare m-am bălăcit în dragoste – dragoste pentru ea, dragoste pentru depărtatul oraș american, visat de amândoi, chiar și dragoste pentru mine, întrucât mă arătasem în sfârșit capabil să trec peste stresul post-traumatic cauzat de asasinarea lui Saka și de plecarea lui Alioșa-Bob. Practic, am făcut sex imediat ce ne-am văzut; iar mitul conservatorismului fetei din Est a fost distrus de câteva posturi lascive, la un pahar de vodcă Stegarul în barul hotelului Hyatt, urmate de o avântare cu liftul translucid către piscurile apartamentului meu, cinci minute de felație executată cu buzele alea roșii și-apoi episodul înceţoşat al aplicării prezervativului coreean. Toate acestea se dovediră activități amuzante, iar eu am reușit să-mi mențin vârtoșenia pentru o vreme, chiar dacă prezervativele mi s-au părut dintotdeauna niște obiecte respingătoare, făcute să-mi înăbușe și să-mi sugrume micuțul *hui*, de data aceasta în mâinile dibace ale unor baroni sud-coreeni ai latexului.

Nana făcea amor ca orișice fată voinică (am zis voinică, nu grasă!), cu simțul datoriei și al egalității, cu o bucurie vibrând în întregul ei trup, bucurie pe care n-o vei găsi nicicând la femeile mai mici, alea cât niște șoricei. Chicotea și se alinta. M-a împins în pat, eu m-am făcut că mă împiedic (ceea ce se și întâmplase, de fapt) și era cât pe ce să rupem în două minunatul pat al hotelului Hyatt.

— Hai încoace, păpușă! i-am zis în engleză, insistând să rămân american până-n vârful unghiilor. Hai la tata!

— Ce-ai acolo? îmi răspunse ea tot în engleză, punându-și mâinile în șolduri, luminată la față de șiroaiele de transpirație,

cu ochii sticloși, tulburați de-o beție sexy, strălucind ca doi tăciuni. Arată-mi ce-ai acolo!

— Daaaa, bombonico! Ia te uită! i-am zis. Ia te uită ce iese de-aici!

Pentru prima dată de când hasizii îmi făcuseră felul, nu-mi mai era jenă să-mi scot afară bărbăția – crestată de-o cicatrice lunguiață, înconjurată de bucățile alea de piele încrețite în jurul unui prepeleac semănând cu o rachetă ce-și ratase aterizarea. Dar Nana nu dădea atenție detaliilor! A ridicat din umeri, a zâmbit și m-a luat cu binișorul: a băgat-o în gură, a frecat-o pe toate părțile și-apoi a scos-o cu un zgomot de parcă ar fi desfundat o sticlă cu șampanie, a râs amuzată, ștergându-se cu mâneca, pe urmă a luat-o de la început, învăluindu-mi chestia în căldura cavității bucale.

— Ah, ce bine! am exclamat, dat pe spate de obiceiurile foarte burgheze și occidentale ale acestei fetițe.

Era așa de diferită de rusoaice! Ele se apropiau de *hui* dându-și importanță de parc-ar fi fost Leonid Brejnev atunci când călca pe podiumul celui de-al XXIII-lea Congres din Moscova.

— Ah, păpușă, mai fă-mi așa! Nu mă face să te implor! Îhîîîî! O, măiculiță!

— Vrei să-mi dai cep? m-a întrebat (probabil că ăsta era vreun termen nou, inventat de tineret – „să dai cuiva cep").

— Vrei să ne ardem, micuțo? i-am răspuns. Să scot untu' din tine, păpușă! Hai s-o facem!

Mi-ar fi plăcut să zic că și-a aruncat hainele de pe ea, dar, în realitate, mi-a luat ceva vreme s-o extrag din cochilia dură a blugilor Miss Sixty, adică să scot, rând pe rând, două buci mari și încrețite, iar la urmă crestele vaginale ascunse-ntre ele. Asudam și răsuflam din greu de parcă aș fi tras la plug. Am pus-o pe cantul patului și-am început să mă lupt cu bata jeanșilor. Aproape că mi-am dislocat mușchii inghinali de cât m-am strofocat s-o dezbrac! Dar, cu toate că mi-a fost greu, m-am comportat eroic, arătând cât de mult o doream. Pe la începutul procesului, Nana și-a păstrat bustiera, ceea ce-mi convenea de minune, pentru că așa-mi place mie sexul: cu puțin mister. Mi-am strecurat mâna pe sub tricoul de bumbac și i-am pipăit

sânii moi și catifelați, păstrând pentru mai târziu plăcerea vizuală a celor două bule ciocolatii și strălucitoare. Vaginul ei era tare de tot, cum s-ar zice prin mediile urbane – adică un mușchi puternic de localnică, parfumat cu aromele amare de pepene galben, cu brizele apropiatei mări și cu nevoile stringente ale unei națiuni mici încercând să-și construiască un viitor. Oare avea mult păr prin părțile alea? Măiculiță! Ba chiar o adevărată pădure! Munți de întunecime mai neagră decât noaptea savanei din Serengeti, cu irizări roșii pe margini – numai părul pubian trebuie să fi cântărit cel puțin o juma' de kil, ca să nu mai punem la socoteală că din ghemotocul ăla se desprindeau două urme, la fel de negricioase, una urcând spre buric, și alta spre noadă.

Având în vedere greutatea mea, e de la sine înțeles că s-a cocoțat deasupra, deși nici cu ea nu te făceai de râs. Dimensiunile ei impresionante și răbdarea cu care-o înzestrase natura mă făceau să cred că momentul poziției misionarului nu era foarte departe. Cu toate că acuma nu mi se mai pare o mare sfârâială să le ataci pe săracele femei într-un asemenea hal... După ce-am fuzionat cu prezervativul, m-am aplecat spre zona sa pubiană, dar Nana m-a împins îndârjită. O fată ca ea nu se încurca în detalii din astea. În loc să caute plăcerile preludiului, s-a suit peste mine, așa, pe nepusă masă, ținându-mă de sfârcuri și împingându-mă înlăuntrul ei fără nici un fel de efort, cu buzele vaginului pregătite să mă înghită cu totul sau să-mi ușureze măcar lunecarea în adâncuri. Cu toate că mă scot din sărite clișeele de genul „partenerul meu și cu mine ne potrivim perfect", iată că zbânțuiala aiuristică și tupeul de Broadway ale *hui*-ului meu purpuriu și avariat au știut cumva să lucre prin primitoarele falduri ale *pizdei* sale caspice.

Adică, pe înțelesul tuturor, *mi-o trăgea de-mi mergeau fulgii.* Chestia părea foarte stilată și la modă, exact ca un curs de artă contemporană la universitatea newyorkeză. Aproape că-mi doream să-și scrie pe tricou sloganul: „I-AM TRAS-O LUI MIȘA VAINBERG!"

— Da, așa! spunea ea întruna, după ce-a scos câteva grohăieli atât de apăsate și masculine, încât mi-au provocat o vagă frică homosexuală, mai ales când am simțit că-și bagă o unghie

lungă și ascuțită direct în rectul meu strâmt. Dă-mi-o, tataie! spuse ea cu ochii închiși, lovindu-mă cu coapsele peste straturile suprapuse de pe burtă și zgâlțâindu-mă așa de tare, că auzeam plescăitul înfundat al mameloanelor mele. A-șa! mă tot încuraja ea, uitându-se-n fugă la mine și apoi întorcând capul ca s-o pot linge pe ureche și s-o sug pe gât. Aaaaaaaa-șaaaaaaaa!

— Da, da! Ți-o trag, gogoașă! ziceam și eu automat, dar nu reușeam să mă conving. În seara asta ți-o pun... am reluat eu cunoscutul refren.

— Locșorul meu e strâmt și bun, a răspuns Nana cu un accent perfect, de ghetou.

— Aoleu! am strigat dintr-odată (simțeam că-mi rupe osul pubian). Auuuu! am repetat. Păpușă! Mă doare de mă-ndoaie!

— Stai un pic! mă opri ea. Doar un minut! Acolo, da! A-șa!

— Ridică-te un pic! i-am zis tot mai impacientat. Un pic! Mă doare! Osul meeeeeu!

— Aaaaaaaa-șaaaaaaaaa! îmi răspunse extaziată.

— Mă doare de mă-ndoaie! Tu n-auzi?! am insistat. Cred că l-am rupt!

— Oooooooo, urlă ea de bubui încăperea. FUTE-MĂ!

Apoi se dădu pe spate. În sfârșit, alunecasem din nou afară, în libertate. Coapsele îi tremurau în fața mea și, la un moment dat, am simțit cum mi se prelinge printre picioare un lichid abundent și călduț. Nu eram încă sigur de la care dintre noi. Dar în tot dormitorul meu pluteau miresme de sparanghel și alte ierburi aromate.

— Oooooooo, repetă din nou. Fute-mă!

— Te simți bine? am îndrăznit s-o întreb. Oare am...?

— Ce să ai?... râse ea cu toată ființa.

Din profil, avea o figură cabalină, cu gura alungită la colțuri. Mi se părea că dinții îi adumbreau bărbia. Figură de liceană americancă din clasa de mijloc, mi-am zis, două treimi prostuță, o treime periculoasă, de parcă abia a scăpat la bărbați și se comportă ca o desfrânată într-o cameră de hotel din Cancún.

— Asta-i tot, m-a anunțat ea, simplu.

— Da?! Am făcut-o?

— Așa repede!

— Ah... Tu ţi-ai dat drumu'?

Drept răspuns, ea mă îmbrăţişă. Am luat-o de după umerii surprinzător de mici, conturându-se sub tricoul asudat.

— Daaaa, zise ea satisfăcută. Tu nu?

— Sigur că da! am minţit-o fără ezitare. Tare de tot!

Dar cuvintele sunau atât de spurcat în gura mea, încât m-am întins să iau o gumă de mestecat de pe noptieră. Am tras de prezervativ şi l-am aruncat în grabă sub pat. Mă simţeam ciudat, dar în acelaşi timp fericit, de parcă cineva se pişase pe faţa mea după ce mă violase. Iar bumbăreaţa-mi era fără îndoială numai o rană. Carnea frământată de pe piept şi burtă devenise alunecoasă şi purta urmele salivei noastre amestecate.

— Ia-mă-n braţe! îmi comandă ea, deşi o ţinusem şi până atunci.

— Păpuşă! Fetiţa mea scumpă! am alintat-o, iar cuvintele se deşirară triste, ca şi cum mi-ar fi fost dor de ceva neştiut încă. Poate că-mi lipsea desertul...

— Spune-mi ceva, şopti ea.

— Despre ce? i-am şoptit înapoi.

Şuşoteala m-a împins să iau de pe noptieră telecomanda reostatului. Pe măsură ce lumina din dormitor descreştea, sub noi parcă răsăreau constelaţiile utilajelor petroliere şi, pe măsură ce liniile trupurilor se pierdeau în întuneric, reuşeam să descifrăm formele lumii din afara noastră, întruparea turnurilor de pe platforme, sugând petrolul din adâncurile mării şi pierzându-se ca nişte lanţuri de margarete în direcţia Turciei, Rusiei, Iranului sau a acelor locuri unde cei de teapa noastră nu şi-ar fi găsit rostul niciodată.

— Ia spune-mi! şopti ea, învăluindu-mă în aburul unei respiraţii în care am recunoscut mirosurile noxelor eliminate de *hui*-ul meu, unda salină a nisetrului servit după-amiază şi ecoul pierdut al unei gume mestecate între mese.

Desigur că încă nu era momentul să-i spun că o iubesc! Nu şi nu, până nu mă sfătuiam cu doctorul Levine! Şi-n plus, aveam şi alte lucruri, mult mai evazive, simbolice şi poate mai importante de împărtăşit cu ea. M-am gândit care ar putea fi acelea... Gândul mi-a fugit la insula flancată de cele două mari râuri şi

la felul în care locul respectiv reușise să ne facă pe noi – doi oameni rafinați – să vrem izbânda (căci, prietene al meu, te asigur că vom izbândi odată și-odată!). Și m-am mai gândit cum ar arăta un viitor petrecut împreună, dedicat futaiului, iubirii și mâncării. Mi-a venit în minte o cărticică roșie, nu a lui Mao!, un volum de-o importanță crucială din care m-am hotărât să-i citez din memorie:

„« Eastside-ul nu mai arată ca pe vremea bunicilor », spun clienții fideli ai acestui templu al noii bucătării americane, « înghesuit ca o budă », unde « n-ai loc să arunci un ac », dar unde bucătarul Rolland Du Plexis ține piept hoardei de calculatorişti, protipendadei de prin împrejurimi sau « vizigoților de dincolo de pod ». Deși unii spun că specialitățile acestei bucătării « s-au cam prostit » de când « limuzinele cu număr de New Jersey și-au făcut apariția », prețurile la vinuri rămân totuși rezonabile și nu trebuie ratate strigătele VIP-urilor după « încă un rând ». Mâncare – 26, Ambianță – 16, Servicii – 18".

Am simțit cum respiră din ce în ce mai hulpav. A pipăit cocoașa toxică și-a început s-o frece energic.

— Ăsta-i localul de pe strada Clinton, spuse Nana. Am fost și eu pe-acolo...

— Mmmmm-hîîî, am gemut de plăcere.

Cu mâinile pe cocoașa cea buclucașă, Nana se apucă să frământe aluatul întunecat și pietros al cărnurilor adunate acolo. Se încorda la fel de firesc precum mușchii vaginului ei atunci când îmi conduseseră fără greș *hui*-ul înăuntru. Pe moment nu-mi venea cuvântul englezesc capabil să definească senzația mângâierilor ei, dar apoi mi-a picat fisa, de parcă aș fi avut o revelație: *a alina*. Nana mă alina.

— Hai, mai spune-mi, mă încurajă ea.

— Despre ce vrei s-auzi?

— Mergi spre nord, șopti ea.

Am condus-o în jos de strada Rivington, cotind pe Essex. Mâna expertă mă masa în continuare. Mi se părea că pieptul ei mândru stârnea privirile trecătorilor, mai ales ale hispanicilor curioși, deopotrivă bărbați și femei, *papi* și *mami*, căci prietena

mea afișa aerul degajat al unei adolescente, simplitatea acelei atitudini cinstite: „Sunt Nana, fată de cartier".

Pe A Avenue luceau tot felul de steaguri sordide. În ultimele două decenii, infuzia muzicii pop europene și a banilor virtuali produseseră un fel de mișcare tectonică, iar cartierul se transformase într-un vulcan activ acoperit cu fițe. Se pare că o soartă asemănătoare cu a pompeienilor îi aștepta și pe cetățenii pașnici și multiculturali ai zonei sud-estice. În curând dezastrul va fi desăvârșit, căci pretutindeni în Manhattanul sudic vei vedea numai laptopuri și cafenele, năvălind ca o lavă ucigașă. Peste tot numai 1 și 0, înlocuind *hui*-ul și *pizda*, acele instituții care, în nopțile lor de glorie, țineau acest cartier în priză, nepăsător la scâncetele nou-născuților înfometați după sfârcurile mari cât niște caramele.

Dar iată că trecurăm și de First Avenue, și m-am trezit conducând-o pe Nana către Sixth Street, până la capătul unor scări.

— Mai spune-mi! m-a îndemnat ea.

„« Parcă ar fi tot timpul Crăciunul » în acest nonstop demn de nădejde, numit « Curry Row », activ ca « stomacul după un sos mai iute ». În timp ce cârcotașii consideră că gătitul aici e « neinspirat », iar înghesuiala a fost asemănată cu « viața din timpul războiului », mesele ieftine și înghețata de mango gratis te îndeamnă « s-o tot ții într-o petrecere ». Mâncare – 18, Ambianță – 14, Servicii – 11".

— Hai, mai spune-mi! mă îndemna, prinzându-mă ca-ntr-un clește.

Ca un avanpost solitar al cărnurilor de pe picior, genunchiul meu se îndoise provocator între picioarele Nanei. M-am hotărât s-o conduc spre vest, îmbălându-mi genunchiul în umezeala ei, fără să renunț la micul meu joc:

„« Cozile infernale » distrug atmosfera « Zen » a acestui colț verde, dar cu un sushi atât de proaspăt încât « alunecă pe gât » și cu o varietate de sake « mare cât Japonia », chiar și « cel mai istovit samurai » va striga « Banzai! ». Mâncare – 26, Ambianță – 9, Servicii – 15".

— Mai vreau! se rugă Nana.

Am crezut că trebuie s-o masez cu genunchiul în crăpătura dintre picioare, dar ea n-a încurajat aceste subite instincte de împreunare.

— Mai spune! îmi porunci ea.

Am plimbat-o-n lung și-n lat, pân' la calea ferată din zona vestică. I-am spus tot ce știam despre mâncare, ambianță, servicii. Îi recitam din memorie și, unde amintirile dădeau greș, începeam să inventez, punând cap la cap restaurante care nu existau, dar ar fi trebuit să se înființeze, zorind-o spre locuri cu fețe de masă cam murdare și chelneri soioși, dar cu mâncare bună și ieftină, menită să te umple pân' la refuz. Și, după aia, odată ce-ai fi achitat nota, odată ce nevoia unei toalete și-a unui bideu te-ar fi împins, ai fi luat repede-repede un taxi până acasă. Apartamentul ar fi fost undeva deasupra lumii, iar tu, după un asemenea festin, ai fi adormit ca un prunc în brațele femeii iubite, chiar înainte de-a auzi soneria liftului, anunțând intrarea ta pe niște coridoare umbroase și lungi, în bâzâitul sistemului pentru resturi menajere, până la ușa solidă și anonimă a unui apartament, amintit numai cu numărul pe plicurile scrisorilor înflorite cu litere chirilice, mărturii desuete, trimise în locuri mai puțin norocoase...

Mânerul ușii s-a răsucit, luminile s-au stins, iar emisiunile televiziunii prin cablu se năpustiră în dormitorul întunecat. Ia te uită, Nana, amazoana mea dulce și cafenie! Aaaaaaaaa-șaaaaaa, repede! Ne-am trezit acasă.

27
Oamenii de la SCROD

Tocmai îmi pileam unghiile cu încrâncenare, când am auzit o bătaie la ușă. Ce chestie! O bătaie la ușa mea! Ultimele două săptămâni petrecute cu Nana îmi dăduseră impresia că mă aflu într-un thriller mustos și sexy, însă de cealaltă parte a ușii n-am zărit decât un cap chel, al lui Larry Zartarian, iar în spatele lui, la câțiva pași mai încolo, se ițea de după un frigider cu înghețată și capul maică-sii.

— Trebuie să vorbim! mă luă el din scurt.

I-am întins o porție de aripioare crocante, dar el nici să nu le vadă în fața ochilor!

— I-o tragi Nanei Nanabragovna? mă întrebă dintr-odată.

— Are-un corp trăsnet! m-am apărat, precaut. Și-n plus, astă seară mă duc să iau cina cu ai ei... Gândește-te că toți barosanii de la SCROD o să fie acolo.

Directorul hotelului s-a deplasat până la fereastră și-a tras draperiile.

— Se-ntâmplă ceva... zise el, gânditor.

— Ei, na...

— Îmbarcarea de deunăzi... Elicopterele alea care-au aterizat pe Exxon. Prima dată m-am gândit că au venit să-i evacueze pe toți, da' în schimb ei mai aduceau niște inși. Vreo optzeci și cinci de bucăți, mai ales din Regat și din SUA.

— Nu mai pricep o iotă, i-am răspuns. Chiar și Josh Weiner și-a mișcat fundul și a întins-o de-aici.

— Păi, au luat tot personalul din ambasadă și pe toți grangurii de la companiile petroliere: Exxon, Shell, BP, Chevron, mă lămuri Zartarian. Dar cum se face că eu am acum cu optzeci și cinci de oaspeți mai mult? Și toți sunt oamenii... îmi făcu

semn să mă apropii și mai tare de el, pe urmă se aplecă și-mi șopti la ureche: KBR!

Am ridicat din umeri și-am oftat plictisit, arătându-i în felul acesta că nu știam o iotă și că mă durea-n cot de afacerile omniprezentului Golly Burton. Singura chestie importantă părea să fie acest război civil ori, mă rog, încetarea ostilităților, ori, în fine, ce naiba se mai petrecea acum – iar pe mine mă interesa numai și numai măcelul etniilor sau, mai curând, ce rol puteam avea eu în ușurarea situației scumpului popor absurd din care făcea parte și Nana mea.

— Băieții de la KBR au pus la cale un chiolhan, completă Zartarian, clătinându-și bila cu subînțeles.

— Și ce-i cu asta? Petrecerile sunt beton!

— Sărbătoresc inaugurarea site-urilor pentru zonele de exploatare Figa-6 Chevron/BP.

— Chiar și curvele alea care patrulează în hol vorbeau despre Figa-6... i-am zis.

Cu buricul degetului mare directorul hotelului a pus o ștampilă pe geamul ce dădea spre plajă.

— Ăla-i Figa-6! m-a lămurit el, încurajându-mă să mă uit la amprenta lăsată pe geam.

Am scrutat zările până când mi-am agățat privirile de-un alt rând de sonde.

— Viitorul luminos al industriei petroliere absurde! zise el.

— Eu nu văd nimic dubios...

— Așa ți se pare ție! insistă Zartarian. Treaba e împuțită rău. Că n-am mai văzut pe-acolo nici o mișcare de-o grămadă de luni. Știu că Chevron/BP au concesionat terenul, dar toți maimuțoii lor au spălat putina. În schimb, unde te-nvârți, dai de camioane goale cu sigla KBR... Și-n plus, cumpără tot ce prind, chiar și rablele alea de Kamazuri. Le cumpără și le *lasă* în mijlocul drumului...

— Ostilitățile au încetat aproape de tot, l-am pus la punct. Și-n curând mi se pare c-o să redeschidă aeroportul, iar șmecheriile din zona Figa-6 o să se pună pe produs. Nu mai zic că petrecerea este un semnal pozitiv, Larry. Parc-ai aștepta să-ți cadă-n cap drobul de sare! Maică-ta face ce vrea din tine. Dar

eu te-nțeleg perfect! Știu ce-nseamnă să ai un părinte... Nu-i chiar floare la ureche, l-am încurajat, bătându-l prietenește pe umăr.

— Fă-mi un serviciu, te rog, mă abordă Zartarian. Tatăl Nanei știe toate mersurile de la SCROD. Vezi ce crede el despre tărășenia asta. Încearcă să prinzi un fir în seara asta, la cină...

— Bine, Larry! am încuviințat necondiționat ca să-l binedispun. Promit să prind măcar un firicel. Tu încearcă să te odihnești puțin. Te zbați prea tare!

— Dacă scap și de războiul ăsta, o să mă proptesc într-un loc ca lumea!

— Dacă, l-am imitat eu malițios.

Dintr-odată, am fost întrerupți de zbârnâiala celularului lui Zartarian și de mormăiala lui în limba localnicilor.

— Au venit oamenii de la SCROD să te ia, mă anunță. Dar ține minte, Mișa, că suntem în aceeași barcă.

— Stai puțin! l-am oprit când ieșea. Ție cum de-ți funcționează mobilul?

— Păi poți să formezi în rețeaua locală, îmi explică el. Numai cu restul lumii am rupt firul...

— Aha! Deci URSS-ul n-a murit!

Oamenii de la SCROD erau de fapt doi ofițerași cu tuleie în uniforme de căprari. Se așezaseră în dreptul liftului transparent și se jucau de-a războiul cu niște automate de mărime medie. De fapt, imitau că se împușcă unul pe altul, apoi se dădeau doborâți la pământ și, închirciți de durere, gemeau în engleză: *Officer down! Officer down!*[1]

— Băieți, să nu cumva să împușcați pe cineva! i-a admonestat Zartarian. Mai sunt și persoane importante pe-aici!

Speram să mă plimb și eu cu un tanc BTR-70, dar băieții erau veniți cu un Volvo break, pișcat de rugină pe margini. Și așa, ca un licean mucos plecat la o petrecere cu studenți, le-am făcut cu mâna lui Zartarian și mustăcioasei de maică-sa, care se uita cu severitate la ceas, amintindu-mi că nu am voie să întârzii și că n-am voie să uit să-mi șterg nasul.

---

1 Ofițer doborât! Ofițer doborât! (engl.).

Cu o viteză scandalos de mică, am trecut de Bulevardul Unității Naționale și – întârziați de tot felul de inși transpirați, ieșiți în târg vineri seara – ne-am târât până pe terasa sevo. Băieții stăteau pe bancheta din față și turuiau în păsărească aia a lor. Din când în când, coborau geamurile mașinii și trăgeau salve în liniștea netulburată a nopții, un pârâit absolut înfricoșător, care mă băga în sperieți și aproape că mă făcea să-mi înec iarăși amarul în Ativanul palmat cu grijă.

— Măi, băieți! le-am atras eu atenția. Purtați-vă și voi mai civilizat!

— Scuze, șefule! bolborosi unul dintre bouleni într-o rusă teatrală. Suntem fericiți că-i vineri seara. Toată lumea se duce la dans... Poate că și matale o să învârți vreo fată sevo!...

Dar celălalt băietan îl ghionti scurt cu mitraliera și-i închise gura.

— Nu știu cum e în limba voastră, dar atunci când vă adresați persoanelor mai în vârstă trebuie să folosiți „dumneavoastră", i-am dăscălit eu. Sau, cel puțin, îl întrebați pe om dacă nu se supără când folosiți familiarul „matale"...

— Păi, putem să-ți zicem „matale", șefule?

— Nu, le-am interzis eu.

Câteva minute, băieții tăcură ca și cum ar fi căzut în butoiul cu melancolie, dar după aceea au început iar s-o tragă cu păsăreasca aia barbară. Iar faptul că mă lăsaseră de unul singur, ca pe-un prost, nu-mi cădea bine. Prin geamurile din spate intra o briză plăcută, ca o perdea între mine și mirosurile de snagă ale pielii tinerelor brute, gâdilându-mi nările cu aroma oceanului și-a arborilor tropicali – parc-auzeam foșnetul florilor de jacaranda. Mi-am scos pașaportul belgian și, așa cum făcusem de atâtea ori în zilele alea, l-am strâns cu putere la piept, în dreptul sfârcului pietros ce ședea de pază la porțile inimii. Mă bucuram că am ocazia să-i vizitez pe părinții Nanei. Din motive complexe și prea îmbârligate ca să le discut acum, imaginea copiilor alături de părinți mă incita.

Terasa sevo era luminată de scânteile și sfârâielile artificiilor proiectate spre orizontul deschis și întunecat al Mării Caspice. De multe ori, aceste rachete nu ajungeau în apă și cădeau în

capul cetățenilor adunați pe malul mării. Ei începeau să alerge ca niște gângănii, panicați de asaltul aerian, claie peste grămadă, copii și bătrâni cărați de cei în putere.

— Și când te gândești că suntem în război... am comentat eu cu voce tare, și toți oamenii ăștia se adună pe malul mării ca să-și pună sub fund și niște artificii! Incredibil!

— Vor să se distreze și ei puțin, șefule, mi-a răspuns unul dintre tinerii însoțitori. Nouă, poporului sevo, ne place să frigem mielul și să petrecem...

— Dar sunt atâtea modalități să-ți petreci seara într-un mod plăcut, fără să te lași schilodit. Pe vremea mea, ne adunam să bem vin de Porto și să pălăvrăgim despre visurile și năzuințele noastre.

— Șefule, noi visăm și năzuim numai la un singur lucru: s-o ștergem la Los Angeles într-o bună zi!... Ce să mai lungim vorba?

— Mda... am răspuns eu, căci nu mi-a venit pe moment o replică mai usturătoare.

Mașina a înconjurat caracatița luminată a Vaticanului sevilor, apoi a intrat pe-o străduță ce ducea la zidul ctitorilor, adică spre partea cea mai veche a orașului. Fiecare dintre terase avea câte un oraș vechi, construit, nu mai știu precis, ori pe vremea împilării otomane, ori pe vremea ocupației persane. Pe terasa sevo și pe terasa internațională, orașele vechi fuseseră construite de musulmani, popor ce lăsase în urmă două Istanbuluri, cu hamamuri și minarete, detașându-se tăcute de tot restul orașului.

Dar în orașul vechi al sevilor nu mai vedeai picior de ismaelit. Ridicată pe o coamă lină, vechea așezare era brăzdată de numeroase rătăcănii, fiecare străduță descriind traiectoria muntelui pornit să ajungă la mare, fiecare ducând într-o fundătură, unde zăreai câte-un căsoi vechi, ghemuit ca un cocostârc pe niște piloni de stejar și înciudat pe oricare șofer îndrăznea să-i tulbure liniștea. Cele mai stilate dintre case se găseau chiar pe coama terasei și purtau cu ostentație zorzoanele fațadelor de-acum două secole. Majoritatea erau coșcovite, dar mai păstrau culorile pastelate, galben sau verde pal, uneori chiar și un bleu șters,

și oglindeau poate culoarea de altădată a mării, devenită între timp gri. Fiecare dintre case avea balcoane de lemn, unele și pe trei laturi, sculptate cu motive complicate, între care zăream peștii și leii mitologiei sevilor. Pe mine mă uimeau în egală măsură, ca toate cele din țara absurdă.

Ne îndreptam spre un mastodont de casă, o structură albă, luminată pe unele laturi de lumina stelelor, o casă făcută să le umbrească pe surorile sale învecinate, întrucât unele dintre ele nu aveau nici măcar ferestre sau acoperiș. Apropiindu-mă tot mai tare de viloaca Nanabragovnilor, mi-am dat seama că fusese turnată din beton. Față de casa tradițională a sevilor, aceasta părea o parodie costisitoare, un fel de scoică din ciment depunând, în loc de perle, balcoane și scări în spirală, la fel de rece și impasibilă ca regimentul de parabolice de pe acoperiș.

Cum au intrat în curtea vilei, escortele mele au tăcut și-au început să se miște fără tragere de inimă. Și-au pipăit armele și-au tras aer adânc în piept. Apoi au lungit gâtlejul ca să vadă mai bine parabolicele de pe acoperiș. Gând la gând, își imaginară destinul lor de cetățeni ai Los Angelesului, o soartă imposibil de cuprins în cuvinte, ci numai în împușcături sau în îmbrățișările fierbinți de femei despuiate.

O alee circulară înconjura copia sculpturii lui Bernini, *Fontana del Moro*, maurul autohton din centru fiind făcut dintr-o marmură cam prea lucitoare. Am zărit-o pe Nana cum se năpustește afară din casă și se îndreaptă spre mine, îmbrăcată ca de obicei: toată o strâmtoare și-o tinerețe, numai falduri de carne și cercei cât roata carului, cu triunghiul pubian perfect conturat în strânsoarea colanților.

— Servus, dragă! mă întâmpină ea veselă.

Când i-am răspuns, aproape că m-a luat cu tremurături.

— Bună, bună...

— Arăți superdrăgălaș! mă complimentă arătând spre tricoul cu guler, mare cât un cort, și spre pantalonii kaki, cumpărați la sfatul doctorului Levine. Iam-iam! exclamă pofticioasă. Hai, dă la pupat obrăjorul acela dulce!

Nana m-a sărutat prelung și apăsat, apucându-mă de bucile nedefinite. Pantalonii kaki fâlfâiau ca un balon de zepelin

dezumflat. M-am uitat cu satisfacție în spate, la cei doi însoțitori, cu o expresie de genul: „Vedeți? Asta li se întâmplă oamenilor civilizați atunci când știu să zică « dumneavoastră »!..."

— Hai înăuntru! mă invită Nana. Tata moare de curiozitate să te cunoască. Iar cina e aproape gata. Au împușcat trei miei...

M-a luat de mână și m-a tras după ea în scoica de beton. Umerii îi miroseau ușor a izmă, aromă năucitoare produsă uneori de trupurile tinerelor femei ca să-mi facă viața și mai grea.

Am ajuns într-un vestibul de mărimea unei cazărmi, tapetat, de jur împrejur, cu oglinzi montate pentru a reflecta pustietatea încăperii și creând senzația unui gol infinit pe care întotdeauna l-am asociat cu viața de apoi. A urmat o încăpere identică, după aceea încă una, și-ncă una. În sfârșit, am intrat într-o cameră mobilată numai cu o canapea de piele și cu un ecran plat, așezat în fața ei. Stilul semăna cu acela al apartamentelor tinerilor bancheri, vecini cu mine la New York (numite cu mândrie de ei înșiși „spații-hangar"), lăsate pustii, ca un câmp de bătălie după o retragere în grabă.

— Uită-te-n jur! reluă Nana tonul de ghid turistic profesionist ca să-mi prezinte vila familiei sale. Așa arată casa tradițională a poporului sevo. Ansamblul seamănă cu locuința țărănească, numai că la o scară puțin mai mare. În vechime, camerele erau dispuse în formă rectangulară, în jurul unui centru destinat vetrei. Noi, în schimb, nu suntem atât de primitivi, astfel că în locul vetrei am construit o curticică interioară.

Ajunși și în curticica interioară, mi-am dat seama că arăta mai degrabă ca un parc național, o rezervație simbolică pentru întreaga națiune, unde găseai tot felul de specii de copaci, de la palmieri la duzi, și unde cintezoii și vrăbiuțele se hârjoneau și ciripeau vesele, ca niște precupețe gureșe tăbărând deodată pe-un singur mușteriu.

Însă curtea era atât de mare, încât de-abia mai vedeai casa dimprejur! Și toate camerele alea pustii și lucitoare vizitate înainte erau numai de fațadă, pentru că pulsul casei se simțea abia aici, în inima verde și caldă a grădinii, unde am zărit o masă lungă, așezată în centru și acoperită cu suficiente mâncăruri aromate și vin roșu, de mă lua cu amețeli.

Tatăl Nanei, stăpânul domeniului, stătea în mijlocul unui număr impresionant de oaspeți, la fel de guralivi ca păsările de deasupra lor. De cum am fost reperat, a urlat o dată: „Liniște!!!" și toți au tăcut mâlc, apoi a apucat un fel de corn de berbec, asemănător cu cel folosit de iudei în ceremoniile lor complicate. Pe loc s-a înființat lângă mine un bătrân servitor și mi-a pus în mână un recipient aproape identic, umplut cu vin gâlgâitor, în vreme ce musafirii începură să gâfâie și să exclame, descoperind încet generoasele proporții ascunse sub veșmintele-mi largi.

— Guuu-ra!!! Țineți-vă fleanca, o, popor al sevilor! urlă amfitrionul cu atâta duh, încât tot trupșorul ăla al lui se zgâlțâi de parcă ar fi fost pus la electroșocuri sau însemnat cu fierul roșu, ca o vită la numărătoare. În seara asta, un mare om s-a pogorât printre noi! Să bem pentru fiul lui Boris Vainberg, pentru tânărul nostru Mișa, fost petersburghez, actual bruxellez, și-acum și pururea fiu al Ierusalimului. Mă rog, știți cu toții că, de când lumea și pământul, noi și Vainbergii ne-am înțeles de minune. Ei sunt frații noștri, iar cine le este dușman este și dușmanul nostru... Mișa, ascultă-mă și înțelege-mă! Aici, la noi, mama mea va fi și mama ta, nevasta mea îți va fi soră, *fiică-mea – nevastă,* iar în puțul meu vei găsi tot timpul apă de băut.

— Adevărat! Adevărat! urlară toți invitații, adunați acum ca un ghem în preajma mea și ridicându-și cornurile odată cu mine.

Gura mi se umplu de aromele picante ale fierturii, care mi se scurse și pe bărbie. Am aruncat o căutătură buimacă și umedă de alcoolic spre omulețul de unde izvorâse Nana mea, un bărbat cu o privire fioroasă și posesivă, asemănătoare cu a mea când mă concentrez asupra cârnatului de la micul dejun. Se munci să mă cuprindă tot, tentativă complet inutilă pentru trupșorul lui de băieţandru. Se întinse ca o gumă, gata-gata să-și rupă bumbii de la cămașa de pânză pe jumătate descheiată. Scoase un fel de fornăit prevenitor și-și șterse nasul cu mâneca. Urmă o altă zgâlțâială care-i descoperi cealaltă jumătate a pieptului bronzat, acoperit de peri grizonați, dar încă ferm și lipsit de zbârcituri. Pe urmă se năspusti spre mine, mă îmbrățișă și mă

sărută pe amândoi obrajii. Îi simțeam zgâlțâiala și vibrațiile, de parcă ar fi fost aparatul de ras electric ce mă rașcheta în fiecare dimineață.

— Domnule Nanabragov, am explodat într-un val de entuziasm filial, fata dumneavoastră, Nana, m-a făcut așa de fericit pe perioada ședерii mele aici, că aproape-mi doresc să nu se mai încheie acest război!

— Și eu la fel, băiatul taichii! șopti domnul Nanabragov emoționat. Și eu la fel!...

Pe urmă mă lăsă în pace și-o luă în primire pe fiică-sa:

— Nanacika, comoara mea, zise el duios, du-te și le-ajută pe femei să facă mielul. Și zi-i lu' mă-ta că, dacă arde frigăruile, o dau la câini! Și mai adu niște *lipioșka*, puișor! Se pare că noului tău cavaler îi place să mănânce, nu glumă! Că doar nu vrei să-l lași flămând!?...

— Da' eu vreau să rămân, tăticu'! îl înfruntă ea, strălucind de încăpățânare tinerească și cu mâinile înfipte-n șold.

Arăta așa de diferit de tac-su... El, un fulgușor isteric, ea, o fregată a nădejdii și poftelor. Semănau numai la roșeața și rotunjimea buzelor, numai că lui taică-su relieful îngroșat al gurii îi dădea aerul unui travestit nevricos.

— Măi îngeraș, cina asta-i numa' pentru bărbați! îi atrase atenția Nanabragov, și-ntr-adevăr am observat imediat că în curte se adunaseră numai membri ai acelui sex care pe mine nu mă încălzea cu nimic. Du-te și te distrează cu prietenele tale la coada cratiței. O să vezi ce miel bun o să faceți! Numai să nu-l ardeți, atâta tot! Sunt sigur că vrei să-ți faci cavalerul fericit! Uite ce om de treabă!

— Asta-i așa de demodat! izbucni Nana în engleză. E-așa de, nu știu cum... medieval!

— Ce spui tu acolo, luminița mea? i-o întoarse taică-su. Știi că-s tufă la engleză. Și nici cu rusa nu mă înțeleg așa de bine... Du-te! Hai, hai! Valea! Dar, stai puțin... Dă-mi numai un pupic înainte de-a pleca!

Nu o mai văzusem niciodată pe Nana mea înecată de valurile furiei, probabil pentru că eu nu o înfuriasem niciodată (și, spuneți, cine s-ar înfuria pe un individ cu atât de puține

virtuți ?). A pufnit, tulburată nevoie mare, de la ochii maronii până-n străfundurile pieptului, și mi s-a părut că era cât pe ce să-i dea lacrimile. În schimb, se duse la tatăl ei, îl cuprinse și-i depuse șase țocăieli cumincioare, câte una pe fiecare obraz, câte una pe fiecare tâmplă pleșuvă și de două ori pe nasul acela cărnos și curbat în jos, ca o virgulă. El o gâdilă. Ea râse. Apoi am văzut iarăși acea zgâlțâitură ciudată și, dintr-odată, o palmă pe fundul Nanei și-o pișcătură.

— Știți, domnule, am început eu, poate că ar fi bine ca Nana să ni se alăture la masă. Femeile pot fi drăgălașe uneori...

— Vă comunic respectuos că nu sunt de acord! îmi zise scurt domnul Nanabragov. Fiecare lucru la timpul lui: odată drăgălășenia, și-altă dată seriozitatea! Deci să mâncăm!

28
Democraţii decedaţi

Tovarăşii mei de masă erau un exemplu de urmat. Mâncau cu fervoare şi devotament. Cu mâinile! Şi mâinile nu le lâncezeau niciodată. Am ocupat o grămadă de loc la masa principală, dar nici ei nu se lăsau mai prejos: se îmbulzeau, îmi tăiau faţa, îmi luau dumicatul de la gură ori ca să apuce o bucată mai fierbinte şi mai uleioasă de plăcintă cu brânză, o halcă de fazan sau o sarma cât pumnul. Cu o falcă macerau mâncărurile, iar cu cealaltă deşirau tot felul de anecdote despre armeni. Mâncarea era gustoasă, carnea, grasă şi numai bine rumenită, brânza puţintel afumată, sarmalele piperate suficient de tare încât să te facă să tuşeşti, să plângi şi să mulţumeşti că Dumnezeu a lăsat pe faţa pământului asemenea picanterii. Nu ştiu de ce am devenit nervos şi, de aceea, am strecurat discret în cornul meu plin cu vin tare, din viile sevilor, câteva pilule de Ativan. Dar tot Ativanul din lume n-ar fi reuşit să-mi domolească neliniştea din acele clipe. Am început să mă bâţâi, aşa cum fac de obicei când mă confrunt cu atâta haram de mâncare. Domnul Nanabragov, atent ca de obicei, a crezut că mă manifest ca un hasid adevărat, aşa că s-a gândit să închine un toast în cinstea lor.

— Noi, sevii, vă înţelegem problemele, zise el solemn, confundând Israelul cu ţara mea de baştină. Şi noi suntem victimele poziţiei noastre geografice. Numai uită-te la ce fel de vecini avem: la sud, perşii, în alte direcţii, turcii, iar în îndepărtatul nord, ruşii. Mai trebuie să trăim şi-n aceeaşi ţară cu maimuţoii ăia de svani. Şi ce probleme mai avem! Imaginează-ţi o clipă, dragă Mişa, ce s-ar întâmpla dacă, în locul ocupării şi supunerii palestinienilor, israeliţii s-ar trezi deodată sub jugul

musulman?! Popoarele noastre se compară cu niște iepușoare albe și frumoase, încălecate de-o brută de harap ce-și înfige pintenii în coastele lor delicate. De când Sfântul Sevo Mântuitorul a găsit bucata de lemn din adevăratul picior al crucii lui Isus, adusă la noi de armeanul șmanglitor – sunt sigur că Nana ți-a spus povestea –, am fost o națiune diferită de vecinii noștri, binecuvântată prin educație și prosperitate, dar blestemată din pricina numărului nostru mic și a biciului nemiloșilor stăpâni svani (zise asta și se prefăcu a ridica deasupra capului un bici imaginar, pocnind înfiorător). Israelul ar trebui să ne susțină, Mișa! Nu crezi c-ar trebui? Spune-i Israelului că ar trebui să fim toți ca unul! Spune-le fraților tăi că suntem ultimele bastioane ale democrației occidentale. Dac-ar mai trăi astăzi, tatăl tău, Boris Vainberg, cinstit fie-i numele, ar alerga într-un suflet la ambasada Israelului și-ar pleda pentru noi. Și cred că vorbesc în numele tuturor mesenilor când zic că și noi ne-am da viața până la unul pentru Israel!

— Pentru Israel! cinstiră toți cei adunați la masă.

— Pentru prietenia dintre evrei și sevi!

— Moarte dușmanilor noștri!

— Că bine ziseși!

— Și Isus era evreu! sări și Bubi, fratele mai mic al Nanei și cel mai tânăr participant la această reuniune masculină.

— Mai încape vorbă?! răspunse mândru tatăl, apucându-l cu o mână de bărbia subțire și cu alta ciufulind în joacă coama neagră ca smoala.

Semănau bine – și Bubi era mic, de-o frumusețe efeminată, cu rotunjimi de amforă, crescute în urma traiului ușor și leneș, specific orientalilor. Nu se simțea amenințat de zgâlțâielile imprevizibile ale lui taică-su și, îmbrăcat într-un tricou de bumbac care-l făcea să semene cu Carlos Santana, arbora un aer pe deplin satisfăcut.

— Da, Isus era evreu, întări tatăl său, clătinând înțelept din cap.

— Vai vouă! Dac-ați fi citit Castaneda, ați fi văzut că n-a fost evreu! s-a auzit o voce răzleață.

— Șttttt, Volodia! strigă altcineva.

— Nu-i ponegriți pe sărmanii evrei! interveni, totuși, un al treilea.

Am pus pe masă linguroiul de supă și m-am uitat atent la acest Volodia, încetând pentru câteva clipe să mai scurm în caviar și să mai înfulec. Se vedea că era singurul rus get-beget de la masă, căci înfățișarea îl trăda: umflat, cu fața congestionată, cu ochii triști și limpezi și cu urechile pleoștite ca ale lui Vladimir Putin. Mai târziu am aflat că, la fel ca Putin, Volodia fusese agent KGB. Dat afară din serviciu pentru că furase și cu stânga, și cu dreapta, peste limita admisă de jeepuri și de lansatoare de rachete, acum lucra în calitate de consultant pe probleme de securitate pentru SCROD. M-am hotărât că-i mai bine să nu-l bag în seamă.

— Nu mă interesează acest individ, am spus încet, bătând vesel cu linguroiul în cornul de berbec.

Numai că acest Volodia comenta în barbă și n-o lăsa deloc moale cu mușmuluiala contra evreilor. De fiecare dată când gazdele cinsteau în sănătatea înțelepciunii și a mușchilor finanțiști dezvoltați în sânul rasei iudaice, el își găsea să zică unele chestii de genul: „Mă am bine cu naționalistul austriac Jörg Haider..." sau „Din întâmplare aproape toți prietenii mei cei mai buni sunt neonaziști. Ăștia oameni de ispravă, dom'le! Fac totul cu mâna lor!" sau una și mai subtilă: „Sigur că există numai un singur Dumnezeu! Dar asta nu înseamnă că între noi nu sunt diferențe..."

Capul familiei se zgâlțâia și mai tare când auzea unele ca acestea, descheindu-se la cămașă și încheindu-se la loc. Bubi și ceilalți îl puneau la zid cu vorbe grele pe rusnac și amenințau să-l alunge de la masă. Însă eu nu voiam să-i fac pe plac lui Volodia și-mi controlam furia.

— Să știți că pe mine nu mă fascinează așa de tare iudaismul, i-am anunțat eu pe comesenii mei. De fapt, eu sunt un multiculturalist... așa că (m-am văzut zicând și chestia asta) sunt un individ căruia-i place și de ceilalți.

Toasturile se țineau lanț. Am băut în sănătatea pilotului care mă va duce-ntr-o zi în Belgia („Dar eu cred că ar trebui să stai cu noi pentru totdeauna! adăuga domnul Nanabragov. N-o

să-ți dăm drumu'!"). Am băut de sufletul lui Boris Vainberg, cinstit fie-i numele, și pentru sonda de opt sute de kile vândută unei anumite companii petroliere americane.

În cele din urmă, a venit și rândul femeilor. Musulmanul cocoșat care era servitorul domnului Nanabragov și care răspundea la numele de Faik a fost trimis în bucătărie să cheme muieretul. Ca la un semn, ele ieșiră de prin tainițele lor, grase, asudate și ofilite, ștergându-se pe frunte cu șorțurile de bucătărie. Numai Nana mea și una dintre colegele ei de școală arătau strălucitoare și răcorite de parcă stătuseră toată seara numai în aer condiționat, nu la coada cratiței (de fapt, se ascunseseră în camera Nanei și trăseseră niște marijuana, sub pretextul că încercau niște sutiene cu burete).

— Albinele trag la miere, rosti înțelept domnul Nanabragov, smucindu-se, zgâlțâindu-se și pocnindu-se peste coapse. Măi, muierilor, voi sunteți ca niște albine...

— Hai mai repede, Timur! am auzit-o vorbind pe una dintre acele bătrâne murdare și cu părul pomădat cu făină. Hai, c-o să vorbești pân' se crapă de ziuă și noi avem de fript mielu' ăla!

— Hei, atenție, toată lumea! tună domnul Nanabragov, arătând la soața lui. Ea e mama copiilor mei. Uitați-vă cu luare-aminte la ea, poate-i pentru ultima dată! Că, dacă-mi face scrum frigăruile, jur c-o omor chiar în seara asta!

Din nou, râsete și închinat de pahare. Femeile se uitară îngrijorate către bucătărie. Nana-și dădu ochii peste cap indignată, dar rămase de față până când stăpânul casei dădu o altă comandă:

— Muieri, încolonaaa-rea! Și, valea! Dar... stați puțin! Înainte de toate, draga mea soțioară, dă-mi un pupic!

Doamna Nanabragovna a oftat și s-a apropiat de soțul ei. Au urmat cele șase sărutări, pe obraji, frunte și nas. Apoi a dat să plece, dar el s-a ridicat ca s-o oprească și-a țocăit-o pe buze de parcă i-ar fi pus o ventuză. Ea, ce să mai facă?, a scâncit și l-a luat în brațe.

— Tati, îl avertiză Nana, o faci de rușine!

Am văzut că ochii ei căprui și umezi îmi aruncă o privire disperată, ca și cum ar fi dorit ori să-i separ pe babacii ei, ori

s-o lucrez și pe ea în același stil. Dar eu nu eram în stare s-o fac nici pe una, nici pe cealaltă. Între timp, siluirea cinstitei gospodine continua. Iar adunarea, martoră a scenei conjugale, exclama cu uimire:

— O-ho! Asta-i iubire, nu șagă! Sunt ca miejii de nucă! Iubire ca-n filme, dom'le! Fred și Ginger!

Domnul Nanabragov o eliberă din strânsoare pe soția sa, iar ea căzu sfârșită, cătă cu timiditate către bărbații adunați la masă și-o luă la goană spre bucătărie, ștergându-se cu mâneca la gură. Și Nana făcu la fel: își luă prietena de-o aripă și le urmă pe mai vârstnicele sale surate.

Curând, neliniștea provocată de prezența sexului frumos se domoli. Veni și mielul, bine fript și gras, de-ți lăsa gura apă. Faik, servitorul, se învârtea prin jurul nostru ca un pitic mahomedan și ne tot aducea frigărui uriașe.

— Înfruptați-vă, înfruptați-vă, stăpânii mei! ne îndemna el. Și dacă veți scuipa vreun zgârci, poate că și sărmanul Faik va avea de-ale gurii în seara asta. Nu vă sfiiți, Excelențele Voastre, scuipați-mă cu bucăți uscate de carne! Nu-s și eu bărbat?... Se pare că nu...

Nu-mi venea să cred că un servitor putea să aibă o limbă așa de ascuțită și aproape că era să-mi exprim indignarea în numele gazdei mele. Dar domnul Nanabragov a răspuns simplu, fără supărare:

— Frate Faik, suntem la dispoziția ta! Mănâncă tot ce poftești și bea ce-ți permite credința!

Încurajat, Faik și-a tăiat câteva fâșii de carne după bunul-plac, a șterpelit un corn de vin de la vreun oaspete și s-a ascuns printr-o văgăună.

Încet-încet, bărbații își recăpătară uzul vorbirii. După ce terminară de molfăit mielul fript și de gogâlțăit vinul ușor și dulce, au pus mâna pe *mobilnik*-uri și-au început să sune de-a lungul și de-a latul orașului, lătrându-și comenzile sau uguind cu porumbițele lor. Un grup de bărbați mai în vârstă, care păreau să-l imite în tot și-n toate pe domnul Nanabragov (purtau și ei niște cămăși descheiate la piept și se zgâlțâiau de parcă-i luase zbenga), se adunaseră la un loc și discutau despre un

subiect interminabil, fumat deja prin saloanele moscovite încă de vara trecută: dacă Merțanul 600S (așa-numitul *șestiorka*[1]) nu-i mai tare decât BMW-ul 375i. Nu prea aveam cum să intru în vorbă decât ca să le spun că eu prefer Land Rover-ul, cu scaunele lui moi ce-mi îmbrățișau posteriorul cu tandrețe. Un alt grup de bărbați, unde l-am zărit și pe antisemitul Volodia, discutau despre industria petrolieră, folosind niște termeni imposibil de urmărit: „petrol *light sweet crude*", „obligațiuni OPEC de tip *benchmark*" și alte chestii de genul ăsta.

— Domnule Nanabragov, l-am abordat eu pe găzdoi, știți, eu am un prieten american foarte simpatic... și el mi-a zis că tot războiul ăsta a pornit de la petrol. Că-i din cauza unui oleoduct spre Europa ce-ar trebui să treacă ori pe teritoriul sevilor, ori pe la svani... problema e cine pe cine unge...

Drept răspuns, domnul Nanabragov s-a bâțâit o vreme. Pe urmă mi-a zis:

— Și zici că prietenul ăla al tău e simpatic?! Ei bine, trebuie să-ți spun că-i o diferență mare între umor și cinism. Tu ce zici: poetul rus Lermontov era simpatic? Ce mai la deal, la vale... el cu siguranță se credea simpatic... Și după aia l-a umilit în public pe-un vechi camarad de școală care l-a provocat la duel și-apoi i-a făcut felul! Și gata cu băiatu' simpatic!...

Domnul Nanabragov sfârși pe un ton sfătos, zgâlțâindu-se numai un pic, cu un fel de lucire în ochi.

— Și mai am un alt prieten foarte simpatic... am insistat din nou. El zice că planul cu exploatările de la Figa-6 n-o să se îndeplinească niciodată. Și mai zice că descinderea americanilor a fost praf în ochi și că băieții de la Halliburton se învârt prin orașul Svani fără nici o noimă... De fapt, ce se întâmplă aici, domnule Nanabragov?

— Ei bine, îmi răspunse el la fel de pătruns de propria-i înțelepciune, deja ai aflat că Alexandre Dumas i-a numit pe sevi „perlele Mării Caspice"... Acum, ce să zic?, ăsta-i un scriitor pe care îl respectăm cu-adevărat. În primul rând că-i

1 „Șesarul" la jocul de cărți (rus.).

francez! Îl avem la suflet mai mult decât pe Lermontov. Şi el era simpatic, dar nu era cinic... Ai înţeles care-i diferenţa?

Nu mai înţelegeam o iotă. Oare nu pe svani îi numise „perlele Mării Caspice"? De ce se apucase domnul Nanabragov să-l facă cu ou şi cu oţet pe sărmanul melancolic Lermontov şi să-l ridice în slăvi pe răsuflatul ăla de Dumas? Şi-n fond, cui îi mai păsa de literatură? Că doar petrolul şi hip-hopul erau adevăratele teme ale generaţiei mele!

— Bine, bine... spuse domnul Nanabragov concesiv, poate că unii dintre membrii SCROD-ului s-au supărat pentru că svani au pus mâna pe conductă, în vreme ce, pe la noi, sevii ar fi trebuit să treacă de drept, că doar noi suntem oamenii mării, iar ei sunt ciobanii din munţi. Da' noi nu vrem să furăm petrolul, aşa cum au făcut dictatorul Georgi Kanuk şi fiul lui, Debil. Noi nu vrem să prăpădim patrimoniul naţional prin cazinourile din Monte Carlo. Vrem să folosim banii din petrol ca să întemeiem o democraţie. Să ştii că ăsta-i cuvântul de ordine pe-aici! Iubim democraţia! Ia gândeşte-te ce nume i-am dat organizaţiei... Secretariatul Caspic pentru Restaurarea Ordinii şi a *Democraţiei.*

— Şi eu iubesc democraţia! l-am încurajat. Fără îndoială, e minunat dacă ai reuşit s-o pui în aplicare...

— Iar democraţia e totuna cu Israelul! interveni Bubi cu aplomb şi tatăl său îl bătu părinteşte pe umăr.

— Chiar şi Primo Levi a recunoscut că cifrele Holocaustului au fost umflate, ne întrerupse Volodia.

— Acum câteva săptămâni, am început eu să le povestesc celor de faţă, dar fără să-l mai bag în seamă pe fostul agent KGB, am fost martorul unei crime oribile, comisă de colonelul Sviokla şi de forţele svani împotriva unui grup de democraţi. Mă împrietenisem cu unul dintre ei... Se numea Saka.

La auzirea numelui, toată adunarea amuţi. Bărbaţii începură să-şi facă de lucru la *mobilnik*-uri. Bubi fluiera discret *Black Magic Woman.* Un cintezoi ateriză pe-un morman de oase de miel şi începu să trilurească despre viaţa lui splendidă.

— Şi... îţi plăcea de Saka ăsta? mă întrebă amfitrionul, rupând tăcerea.

— Sigur că da! Abia se întorsese de la New York şi făcuse cumpărături în Century 21, iar nemernicii l-au împuşcat. Chiar în faţa Hyatt-ului. Cu sânge rece, cum se zice...

Domnul Nanabragov bătu din palme şi se zgâlţâi de trei ori, de parc-ar ar fi vrut să trimită nişte semnale codate unui satelit ce se învârtea nervos primprejurul mesei.

— Şi noi l-am admirat pe Saka, nu? s-a adresat el mesenilor.

— Adevărat! Adevărat! repetară mesenii în cor, cu mâinile pâlnie la gură.

— Vezi care-i şpilul, Mişa? Ciobanii svani cred că, dacă-i ucid pe democraţii sevo, ne vor înăbuşi aspiraţiile. O, Doamne, unde-s Israelul şi America atunci când are nevoie lumea de ele?

— Dar n-au fost ucişi numai democraţi sevo! l-am asigurat eu. Erau *şi* sevi, *şi* svani. Câteva suflete din fiecare... Un fel de cocktail democratic.

— Ştii cu cine-ar trebui să stai de vorbă? îmi dădu ideea domnul Nanabragov. Cu respectabilul Parka, care-i aici, alături de noi. Aide, Parka! Grăieşte!

Adunătura de bărbaţi se bâţâi pe scaune înainte şi-napoi, până când am zărit un domn mai în vârstă, cu un chip inteligent, îmbrăcat într-o cămaşă boţită şi muncindu-se cu un copan de pui. Se întoarse spre mine şi-mi arătă un nas teşit, ca de boxer, fornăind trist.

— El este Parka Mook, mi-l prezentă gazda. A stat închis mulţi ani la rând în închisorile sovietice din cauza vederilor sale disidente, exact ca iubitul tău tată. El este şi celebrul dramaturg din pana căruia a izvorât piesa *Tăcut atacă leopardul*, adevărat îndemn pentru naţiunea noastră ca să ridice pumnul şi să iasă la luptă. Se poate spune că el reprezintă conştiinţa morală a mişcării noastre de independenţă. Acum lucrează la un dicţionar sevo şi e chitit să demonstreze că limba noastră este mult mai autentică decât a duşmanilor noştri svani, care bălmăjesc un fel de persană corcită.

Parka Mook deschise gura şi scoase la iveală două şiruri de dinţi argintii lucraţi primitiv. Acuma-mi aminteam exact unde-l mai văzusem: pe panoul mare din piaţa de pe esplanada sevilor,

flancându-l pe domnul Nanabragov. În realitate, părea chiar mai obosit și mai depresiv decât în poză.

— Încântat de cunoștință, îmi zise el rar, într-o rusă apăsată, făcând eforturi de a-și ascunde accentul caucazian.

— *Tăcut atacă leopardul*, am îngânat gânditor. Îmi sună foarte cunoscut. S-a pus în scenă cumva și la Petersburg recent?

— Se prea poate, răspunse Parka Mook, aproape trist că trebuia să abandoneze copanul de pui. Dar să știți că nu-i așa izbutită. Dacă mă pui alături de-un Shakespeare, un Beckett sau chiar Pinter, vei vedea că-s un neica-nimeni...

— Nu-i așa, nu-i așa! strigă corul mesenilor.

— Sunteți prea modest, i-am zis și eu dramaturgului, dar el zâmbi și făcu un gest plictisit din mână.

— E bine când faci ceva pentru țara ta. Dar în curând voi muri și opera mea va dispărea pentru totdeauna. Ah, în sfârșit... ce să zic? Moartea e singurul meu dor. Abia aștept să mă pierd în neființă. Și poate că mâine va fi chiar acea zi mult așteptată... Dar, spune-mi, ce doreai să știi?

— Saka... îi aminti domnul Nanabragov.

— A, da, sigur că da. L-am cunoscut pe prietenul tău, Saka. Era un susținător al agitatorilor antisovietici. Mă rog, n-am avut aceleași convingeri în final...

— Dar ați rămas prieteni buni, îl completă șeful-amfitrion.

— N-am avut aceleași convingeri în final, reluă Parka Mook, dar, atunci când am văzut la televizor cum, izbit de gloanțe, trupul îi căzuse în noroi, a trebuit să închid ochii. Acea zi a fost orbitor de strălucitoare. Oh, aceste luni de vară infernale! În asemenea după-amiezi, când strălucirea te năpădește – cum să-ți zic – pălește însăși văpaia soarelui. Așa că am tras draperiile și m-am cufundat în amintirea unor zile mai bune...

Parka Mook oftă. Apoi se uită galeș spre copanul abandonat.

— Așa-i!... bombăni el, ridicând spre mine niște ochi plângăcioși. I-am blestemat... I-am blestemat...

— I-ai blestemat pe monștrii svani! completă din nou domnul Nanabragov, zgâlțâindu-se nerăbdător.

— I-am blestemat pe monștrii...

— ...care l-au ucis pe cel mai bun prieten al tău...

— ...care l-au ucis pe bunul meu prieten Saka. Adevărat grăit-ai!

L-am urmărit pe bătrânul dramaturg cum, întorcându-se dedicat la copanul său, începu să-l ciugulească cu luare-aminte. Imediat am simțit nevoia de a-l mângâia și, prin aceasta, de-a mângâia întreaga rasă sevo. Să mă ierte Dumnezeu, dar mentalitatea lor primitivă mi se părea fermecătoare! Nu puteai să-i taxezi pentru ignoranța lor, mai ales când știai că-s un popor mic și impresionabil, pierdut într-o mare de națiuni lipsite de rigoare intelectuală. Un neam încă tânăr și necizelat, asemănător adolescentelor buiestre ce încercau să capteze atenția adulților bătând din picior, făcând pe cochetele sau zvâcnind intenționat glezna firavă. Mai slăbiți-mă cu inițiativele caritabile la Sankt-Petersburg! *Ei* erau adevăratii „Copii ai lui Mișa"! Iar eu m-am închinat cauzei lor însorite și preadolescentine, viselor și imposibilei lor fericiri.

— Lumea-ntreagă v-a ascultat pledoaria! l-am încurajat pe bătrânul Mook. Curând veți avea doritul dicționar și mult râvnita conductă!

— Ei, dac-ar fi să fie... oftară cu toții, suflând nefericiți în cornurile goale.

— Ieri s-a întâmplat o tragedie îngrozitoare, i-a avertizat domnul Nanabragov. O tragedie ce-o să schimbe fața lumii.

— Vine sfârșitul! Vine sfârșitul! repetară ca un ecou credincios conaționalii lui.

— Un italian care protesta împotriva globalizării, închipuiți-vă!, un tânăr nevinovat a fost ucis de poliție la summitul G8 din Genova.

— Ce trist! am comentat și eu. Dacă unei persoane din drăgălașa rasă mediteraneeană i se poate răpi astfel viața, atunci ce șanse mai avem noi, restul?

— Și asta exact în momentul în care lupta noastră pentru democrație obținuse un loc pe piața media, am fost scoși în afara fluxului de știri! rosti el cu și mai multă convingere.

— Și-a fost nevoie de-un singur italian ucis! se aprinse și Bubi, îndesându-și cămașa în pantaloni de parcă s-ar fi pregătit să

se zgâlțâie exact ca tat-su. Noi am avut șaizeci și cinci de morți săptămâna trecută!...

— Printre care și Saka, mai turnă sare pe rană domnul Nanabragov.

— ...și nu i-a păsat nimănui! se enervă Bubi.

— Spre deosebire de italienii ăia plini de talente, noi măcar suntem în pas cu vremurile. Deci vrem globalizare! se repezi domnul Nanabragov spre mine. Să vină la noi capitaliștii și toată America!

— Și Israelul! sări Bubi.

— Când apăruserăm și noi pe BBC 1, France 2, Deusche Welle, Rai Due și CNN, iată c-a fost nevoie de-un singur european mort și, pe ce canal mutai, toată lumea-l jelea pe huliganul acela genovez!

— Câți huligani d-ăștia mai trebuie să omorâm ca să ieșim și noi la lumină? se plânse Bubi.

— Șșșșt, fiule, că noi suntem o națiune pașnică! i-a tăiat macaroana domnul Nanabragov.

Se întoarseră toți trei cu fața către mine și-ncepură deodată să-și îndese cămășile în pantaloni. Parka Mook puse osciorul copanului deoparte și râgâi discret în căușul palmei.

— E foarte greu de definit conflictul vostru, le-am sugerat eu. De fapt, nimeni nu știe cine cu cine se luptă...

— Nu-i nimic! Luptăm pentru independență! se avântă găzdoiul.

— Și pentru Israel! completă Bubi.

— Trăiască Sfântul Sevo Mântuitorul! strigă unul dintre bătrâni.

— Și adevăratul picior al crucii lui Christos!

— Și hoțul de armean!

— Și *Tăcut atacă leopardul*!

— Să nu uitați de noul dicționar al lui Parka!

— Toate astea sunt lucruri foarte bune! i-am oprit dintr-odată. Însă nimeni n-a auzit niciodată de țara voastră și nici nu se știe cine sunteți. N-aveți bucătărie tradițională; diaspora voastră, din câte-am priceput, este risipită prin sudul Californiei, în zonele de mâna a treia, unde presa nu ajunge niciodată;

și-apoi n-aveți un conflict bine delimitat și de lungă durată, ca acela dintre israelieni și palestinieni, un conflict în care națiunile mari să-și bage nasul, luând partea unei tabere sau alteia, sau un conflict care să aprindă pasiunile politice la masă. Tot ce puteți face este să-i băgați pe cei de la Națiunile Unite în borșul vostru, așa ca în Timorul de Est. Poate c-o să trimită niște trupe...

— Noi nu vrem s-avem de-a face cu Națiunile Unite! zise ferm domnul Nanabragov. Nu vrem să vedem, Doamne ferește!, trupe de srilankezi patrulând pe străzile noastre! Vrem mult mai mult! Să vină americanii!

— Vrem chestii zanga! se zburli și Bubi, folosind argoul englezesc.

— Te rog, du-te-n Israel și povestește-le despre noi. Poate că ei o să ne recomande americanilor...

— Cum aș putea să mă duc eu în Israel să le povestesc despre voi? l-am întrebat uluit. Cum să-i conving? Sunt doar un biet cetățean belgian sadea...

— *Tatăl tău* ar ști cum să pună problema, îmi închise gura domnul Nanabragov.

Stăteam acolo și am început să rumeg propunerea. Cintezoii le cântau vrăbiuțelor, iar vrăbiuțele le întorceau favorul. Apoi s-a-ntrerupt lumina. Casa dimprejurul nostru căzu în întuneric și, pentru o clipă, mi se păru că pe după geamurile verandelor, în spatele viților de vie, alunecă niște umbre luminate de lună. Într-un final, porniră și generatoarele de urgență. Din bucătărie se auzeau cântecele tărăgănate ale femeilor, vocea Nanei mele lipsind cu desăvârșire. Un câine se lăsă impresionat de tânguiala lor și prinse a urla și el la lună.

Domnul Nanabragov avea, până la urmă, mare dreptate. Tata ar fi știut cum să pună problema.

29
Nemernicul de servitor!

Închinatul paharelor ajunse într-un moment de cumpănă. Niște căni de plastic umplute cu vin dulce apărură în fața invitaților și-abia acum începură să se îmbete pe capete. N-am mai văzut niciodată niște caucazieni așa de matoliți.

— Pe vremea sovietelor, beam de drag și de plăcere; acuma bem că n-avem încotro, zise domnul Nanabragov, iar ultimele lui cuvinte deveniră și ultimul toast sintetizator al serii.

Toți bărbații se aliniară ca să mă sărute pe amândoi obrajii, zgâriindu-mă într-un mod nu tocmai neplăcut cu pielea lor țepoasă și fleșcăită de la băutură.

— Să ai grijă de noi, insistau unii dintre ei. Soarta noastră e-n mâinile tale!

— Mama mea va fi și mama ta, mă asigurau alții. În fântâna mea vei găsi întotdeauna apă să-ți ostoiești setea.

— E-adevărat că cea mai mare parte a industriei pornografice se află-n mâna evreilor? îmi șopti dușmănos fostul agent KGB, Volodia.

— Sigur că da! i-am răspuns. Chiar și eu mă mai dedulcesc la filmele astea din când în când. Să mă anunți dacă știi vreo rusoaică destrăbălată care se pretează... Eventual mai tinerică, numai bună pentru trebușoara asta.

Și domnul Nanabragov mă sărută de șase ori, pe obraji, frunte și nas, exact așa cum făcuse cu fiica și soția lui.

— Bunule Mișa! zise el împleticindu-și limba. Măi, băiatule! Nu ne părăsi pentru Belgia, fiule! Că nu-ți dăm drumul să pleci și cu asta-basta!

Nana ieși pe balcon, mă trase într-un dormitor răcorit de aerul condiționat și mă trânti pe unul dintre pătuțurile de-acolo.

— Ah, slavă cerului! șopti și ea. Și-acuma, fute-mă, te rog!

— Chiar acum? Aici?

— Hai, te rog, te rog, te roooog! se izmeni ea. Trage-mi-o cum știi tu, Snack Daddy!

— O ardem?

— Așa!

Mi-am luat poziția de atac, așezat între cearșafurile albe și reci. Nu mi se ridicase din prima; cred că mă cam luase amețeala de la scări. Dar aburul maroniu și dulceag al marijuanei recent inhalate și atmosfera degajată, de cămin al New York University, m-au învârtoșat pe parcurs. Nana s-a dezbrăcat de tricou, s-a descheiat la sutien și și-a lăsat sânii liberi ca păsările cerului. În semiîntunericul camerei ei, lipsită de vederea spre sondele de pe mare sau spre turnurile corporatiste, țâțele i se conturau în lumina lunii și a stelelor, cu luciri alunecoase pe sfârcuri și cu umbre întunecate la rădăcină. Le-am luat pe amândouă, strângându-le cu putere între palme, și le-am băgat în gură.

— Dă-i bătaie! i-am zis precipitat.

A aterizat repede deasupra mea, îndesându-mă înăuntru dintr-o singură mișcare alunecoasă, dar fără să scoată gemetele obișnuite ale femeilor atunci când intri-n ele. Ce să fac? Am închis ochii și am încercat să mă bucur de partea plăcută a durerii. Mi-am imaginat-o pe Nana, apoi o alta, mai mică, și pe urmă, o a treia Nana, toate întoarse cu dosurile dodoloațe spre mine, așezate-n patru labe, gata să fie luate pe la spate.

— Așa, Snack Daddy! îmi zicea Nana, după ce aflase nu demult porecla mea din facultate.

Se lăsă pe mine și începu să scurme prin faldurile grăsimii depuse pe spate de parcă ar fi răscolit prin coșurile de vechituri dintr-un magazin second-hand în vogă. În sfârșit, găsi ce căuta...

— Ai milă, am rugat-o din tot sufletul. În seara asta nu prea mă simt bine. Am mâncat cam mult. Aș putea...

— Încetișor, încetișor. Uite ce încetișor mă mișc. Mi-am tăiat chiar și unghiile!... insistă ea și-și înfipse degetul adânc, explorând prin rozeta de mușchi.

— Auuuu! am sărit ca ars, nu neapărat din pricina durerii, cât pentru a cuprinde, într-un singur cuvânt, esența ființei și-a vieții mele.

Încet-încet, începusem să bâjbâi prin întuneric și zăream posterele de pe pereți: într-un colț am reușit să văd un afiș al Centrului Licențiaților universității din New York care anunța că orientalistul Edward Said, un palestinian foarte arătos, va ține niște cursuri; într-un alt poster erau mai mulți tineri arămii, probabil dintr-o formație rock-and-roll, cu toții la fel de buzați și de ciocolatii ca și Nana mea, ca fratele ei, Bubi, ori ca tatăl lor, căci el era tartorul.

Cât m-a călărit ea cu obstinație, mi-am tot plimbat privirile pe aceste postere, ba chiar și de la un sân la altul, așa că am ajuns să-i asociez câte o imagine fiecăruia: cel din stânga – profesorul Said, cel din dreapta – formația de băieți. Ce gusturi nepotrivite mai avea Nana asta a mea, genul de gusturi care-ar merge împreună numai la o vârstă fragedă!

Din depărtare, am auzit un bâldâbâc înfundat, probabil sunetele unui stomac umplut la refuz și prea agitat.

Am clipit. Mi-am dat seama că mai era un pat în cameră. Și că o altă fetișcană se zvârcolea încet în el. Probabil că era colega de școală pe care o văzusem fugitiv în compania Nanei, înainte ca domnul Nanabragov să le alunge în bucătărie. Văzând că sunt încurcat, Nana s-a lăsat și mai tare spre mine și mi-a zis:

— Nu-i nimic... mi-a șoptit la ureche. Când Sissey e *high*, îi place și ei să tragă cu ochiul...

— Îh! am strigat, încercând să-mi acopăr pieptul, probabil cea mai stânjenitoare parte a trupului meu (care semăna, alături de brațele lăbărțate, cu un morman de saci cu făină pleoștiți). Am strâns din buci până când degetul Nanei a alunecat afară. Am încercat să-mi trag cearșafurile peste mine, dar nu mă-ncăpeau.

— Hai, nu te speria, Snack! râse Nana. Suntem doar puțin plictisite și drogate, dragule.

Am încercat s-o împing pe Nana deoparte, dar ea rezista ca la rodeo. Prezența prietenei ei mă atâța și mă jena deopotrivă. Am înșfăcat salteaua de-o parte și de alta, am ridicat curu' și-am început să mă-nfig în Nana, cum s-ar zice, proactiv.

— Ah! strigă ea. Hai, Mișa! Aaaaa-șaaaaaa....

Şi prietena ei gemea şi se agita pe celălalt pat. Iar mie-mi plăcea să-mi aud numele rostit. Am ridicat un genunchi, înclinând-o pe Nana-ntr-o parte, ca să vadă şi Sissey cum lucrez cu complexul reproductiv împădurit al amicei sale, săltând-o-n sus şi-n jos până când bucile ei asudate începură să plescăie. Voiam s-o fac pe fătuca aia să urle şi să-mi spună „dumneavoastră"! Şi mai voiam să le las pe amândouă gravide şi-apoi, dintr-un motiv sau altul, s-o tai din zonă.

— Faik, nemernicule! ţipă Nana de deasupra mea, pierzându-şi echilibrul.

Imediat îşi aruncă un halat peste curbele-i generoase şi-mi arătă cu degetul la fereastră. Şi-ntr-adevăr, cu faţa lipită de geam, servitorul domnului Nanabragov rânjea la noi cu gura aceea pungită, ieşind dintre mustăţi. Nana îi arătă numaidecât pumnul, iar el o luă imediat din loc, lăsând pe geam doar o urmă de răsuflare condensată şi gâfâită.

— Rahat cu ochi musulman! se înverşună Nana.

Mi-am pipăit ciotul umed, sperând că Nana va reveni cu o gură flămândă asupra unui *hui* frustrat. M-am întors şi către prietena ei, Sissey, care-şi dăduse părul bogat la o parte, scoţând la iveală doi ochi cenuşii şi frumoşi, cu pupilele dilatate atât cât să suporte strălucirea soarelui absurd.

— Acuma du-te să-l mituieşti! mi-a ordonat Nana.

— Ce-ai zis?

— De fiecare dată când Faik mă prinde cu câte-un băiat, vrea o sută de dolari în schimb.

— Dar...

Nu ştiam dacă trebuie să mă simt mai umilit de faptul că trebuie să dau bani sau de faptul că la Nana mai intraseră înaintea mea şi alţi aşa-zişi „băieţi".

— Acuma-i în curte! Du-te, nu sta! mă împinse Nana şi apoi trecu în patul prietenei sale, cu care începu să se giugiulească.

În curând începură să-şi şoptească pe franţuzeşte, râzând din tot sufletul ca nişte iepe şi împletindu-şi codiţe una alteia.

Pe Faik l-am găsit în curte, printre vasele stropite cu pistrui din sos de roşii şi băltind în ulei de măsline. Fuma, dus pe gânduri, răspândind în jurul lui un miros de tabac cu aromă

de măr. I-am aruncat nemerniculuí bancnota de o sută de dolari. El a ridicat-o, a analizat-o la lumina lunii și după aia a băgat-o într-un buzunar al cămășii cu pătrățele.

— Mai trebuie încă cincizeci pentru c-am văzut-o și pe Sissey uitându-se în timp ce Nana te călărea, îmi comunică el scurt.

Mă călărea.

— Dacă l-aș fi prins pe servitorul meu făcând ce-ai făcut tu, l-aș fi trimis direct pe lumea cealaltă, i-am zis nemulțumit, în timp ce îi strecuram încă o hârtiuță, cu cifre mai mici.

L-aș fi strâns de gât cu mâinile mele!

— Lumea cealaltă? se miră Faik, scărpinându-se-n tunsoarea marinărească. Știi ceva? Poate că sunt oameni care abia așteaptă să ajungă pe lumea cealaltă, dar nu-i și cazul lui Faik. Că pe lumea cealaltă mă vor lua la rost cam așa: „Măi Faik, tu ce-ai făcut în lumea de dinainte?" Iar eu o să răspund: „Păi, am tras ca un bou ca să-mi hrănesc familia". Iar ei vor răspunde: „Păi și-aici o să tragi ca un bou ca să-ți hrănești familia!"

— Ai noroc că te-a angajat o familie atât de prestigioasă! i-am spus, pe-un ton amenințător. Să știi că în Tadjikistan copiii încă mor de foame!

— Familie prestigioasă! pufni Faik. Pe dracu' ghem! Toată adunătura de la masă erau foști agenți KGB. Chiar și Parka Mook s-a dovedit colaborator... Naționalismul sevilor! Ăștia-s foștii securiști care-nainte aveau totul pe mână. Iar ca să treacă de la seceră și ciocan la adevăratul picior al crucii lui Christos n-a durat nici cât ai zice pește. Ce să mai zici de cretinul ăla de fiu al lor, Bubi? Toată ziua cu curu-n Porsche, plimbă curvele! Mi-e scârbă!

Știam că Faik are dreptate să vorbească astfel despre familia Nanabragov. Și mai știam că intrasem până-n gât într-o combinație urâtă, sau cel puțin condamnabilă moral, dar nu-mi venea să fac nimic. Treacă de la mine și asta! Încet, și pe urmă nu chiar atât de încet, fusesem prins în plasa oamenilor de la SCROD. Începeam să cred în Nana și-n familia ei. Ba chiar mă îndrăgostisem și de vederile zgâlțâite ale lui taică-său. Mă lăsasem prins pe nepusă masă de Parka Mook și de faimosul lui dicționar... *Tăcut atacă Vainbergii.*

La Accidental College fuseserăm învățați că visurile și speranțele noastre erau singurele lucruri care contau și că, până la urmă, lumea va cârmi în direcția dorințelor noastre, va ține pasul cu bunătatea noastră și se va adăposti în tinerele brațe delicate. Asistasem la atâtea cursuri de Introducere în striptease (se pare că toate trupurile omenești, indiferent cât de ridicole, erau construite perfect în felul lor), la atâtea seminarii de Memorie avansată, la atâtea simpozioane pe tema Depășirii timidității și a Facilitării exprimării libere. Și aici nu era vorba numai despre Accidental College. Pretutindeni în America membrana dintre maturitate și copilărie se subțiase, lumea fantastică și cea reală se amestecaseră într-un singur univers, toate grijile adulților se pierduseră în norișorul rozaliu al perpetuei inocențe. La unele petreceri din Brooklyn am auzit femei și bărbați, trecuți de treizeci de ani, care discutau aprins despre nuanțele și dedesubturile poveștii *Mica sirenă* sau despre isprăvile supereroului favorit. În adâncul sufletelor noastre, cu toții doream să fim în locul ticăloasei ăleia mici, înotând fără griji în lumi subacvatice. Cu toții voiam să ne înălțăm, să ne depășim limitele și să luptăm pentru drepturile cuiva, *oricine* ar fi fost acesta. Poporul sevo o duce bine mersi, mulțumesc de întrebare! Iar mie mi se dovedise, în sfârșit, că democrația venise direct din atelierele Disney și arăta ca un desen animat destul de reușit.

— Ți-ar plăcea, poate, să trăiești sub tirania lui Georgi Kanuk? am strigat la Faik. Vrei să prăpădești averea țării prin cazinourile din Monte Carlo? Nu vrei libertate de exprimare?

— Libertate să ce?... se buluci servitorul musulman la mine.

Trimise apoi un norișor de fum către țeasta mielului, așezată chiar în mijlocul mesei, unde bâzâia deja un roi de gâze hrăpărețe.

— La ultimul război, au recrutat jumate din băieții din Gorbigrad. Pe băiatul meu l-au plantat într-un tanc care-a explodat fără nici un fel de explicație și l-a ars de la mijloc în jos. Acum are douăștrei de ani, exact ca Bubi. Dar eu cum o să-l însor pe ologul ăsta? Știi de câți bani am nevoie ca să-i fac rost de-o fată măcar aparent decentă? Și cine-o să-mi plătească toate unguentele alea nemțești ca să-i oblojesc rănile? E singurul meu fiu și arată ca un sandvici cu maioneză. Dar cui să-i mai pese

de înc-un băiat musulman nenorocit?! Până și familia Kanuk sau negustorii sevo ne iau drept carne de tun... Poate c-ar trebui să mă mut la Oslo, ca vărul meu Adem. Dar ce folos? Europenii se cacă-n capul lui! Sau poate c-ar trebui să devin șofer de taxi într-un stat din Golf, ca fratele Rafiq. Dar sandilăii ăia de arabi socot că ești un fel de negru pe plantație. Nu găsești nici măcar o băutură ca lumea din cauza nebunilor de imami. Oriunde ne ducem noi, musulmanii, e-același *hui*. Ce rost mai are să trăiești?

— Ar trebui să fii recunoscător că stăpânii tăi se luptă să-ți dăruiască democrația! Libertatea îi va schimba viața fiului tău! Și dacă nu i-o va schimba pe-a lui, atunci o va schimba pe-a copiilor lui! Și dacă nici pe-a lor n-o va schimba, atunci măcar pe-a copiilor lor. Apropo, la Petersburg am o fundație caritabilă, numită „Copiii lui Mișa"...

Faik făcu iarăși un gest plictisit cu mâna.

— Te rog, scutește-mă! Toată lumea știe că ești un ins sofisticat și melancolic și că te-ai culcat cu mama ta vitregă. Deci ce-a mai rămas de spus despre tine?

Chiar așa! Ce mai rămăsese de spus?

30
Gata cu sofisticarea şi melancolia

Dar să vă zic altceva. Când aveam vreo patru sau cinci ani, părinţii mei obişnuiau să închirieze o căbănuţă pe perioada verii. Căbănuţa era cam la o sută de kilometri de Leningrad şi foarte aproape de graniţa finlandeză. Era cocoţată pe un deal gălbui, acoperit de tot felul de vegetaţie decrepită, pe mine impresionându-mă mai cu seamă un carpen mâncat de cari, ce lua adesea forme omeneşti şi mă fugărea prin vise. La poalele dealului, auzeai cum o gârlă face *pşşşşşş*, sunet caracteristic tuturor gârlelor din lume (să ştiţi că nu gâlgâie), şi dacă urmai firicelul acestei ape, cu numeroase coturi şi cataracte, ajungeai într-un sat socialist destul de cenuşiu – care, de fapt, nu mai era sat, ci un fel de depozit pentru camioanele încărcate cu benzen şi kerosen sau cu vreun alt gaz inflamabil.

Mamă-mamă! Unde voiam să ajung? A, da! Pe scurt, tătuca şi cu mine derulam nişte activităţi pe teme nautice. El îşi alegea pantofii scâlciaţi, le rupea pielea până nu mai rămânea decât talpa de cauciuc şi, după aia, mai făcea nişte chestii cu papucul respectiv – adică nişte improvizaţii din hârtii şi beţigaşe – şi pe urmă le dădea drumul acestor bărcuţe-pantof pe pârâu în jos. Cred că alergam de-a lungul pârâului, urmărind pantofii plutitori, strigând după ei sau cântând nişte cântecele despre furnici şi omiduţe; pe mama parcă o văd cum face nişte prăjituri pufoase, încinsă cu un şorţ; iar chipul tatei mi-l amintesc ca pe o combinaţie jovială între ochii scânteietori şi negri şi barbişonul bătut de vânt. Şi, dacă-mi mai muncesc puţin creierii, poate reuşesc să adaug acestei scene tată-fiu o nuanţă de eroism cotidian sau de iubire filială, nutrite în timpul jocului cu bărcuţele din tălpi de cauciuc, toate duse de val spre fostul sat,

devenit acum cimitir auto pentru camioanele cu benzen, purtând inscripții amenințătoare: PĂSTRAȚI DISTANȚA – CAMIONUL POATE EXPLODA.

Acuma, spuneți-mi și mie: care era sensul acestei scene? Și ce-ncerc să fac eu aici? *De ce este așa de greu să-ți jelești părintele decedat*? Oare eu de ce nu reușesc să-l reabilitez pe tata așa cum a făcut Gorbaciov cu victimele stalinismului? Vedeți cum stă treaba? Îmi îndrept povestea spre un fel de sfârșit triumfal, de parcă ar fi vorba despre victoria asupra totalitarismului, cu tătuca distribuit în rolul părintelui din clasa de mijloc, înțelept și amuzant. Să știi că încerc din răsputeri, tăticule! Fac tot ce pot! Dar adevărul nu mă lasă-n pace și pare să-mi sufoce avântul.

Adevărul e că pocitele alea de bărcuțe-pantof n-au reușit niciodată să plutească-n jos pe gârlă, pentru că se scufundau în zece secunde, după ce luau apă la bord sau erau mâncate de vreun castor sovietic hămesit. Adevărul e că, după un timp, când tătuca rămăsese fără provizia de pantofi scâlciați, se apucase să confecționeze bărcuțe din coajă de nucă (pe același principiu, numai că mult mai mici), lansate și ele în balia noastră foarte rustică, dar sfârșeau prin a se umple de apă și se scufundau destul de repede. Adevărul e că tătuca nu prea cunoștea principiile plutirii, că nu știa cum stau obiectele deasupra apei și că, în ciuda acestui inconvenient, ca orice evreu sovietic, deținea o patalama de inginer mecanic.

Adevărul e că, într-o anumită măsură, lui tătuca nu-i venea să creadă că jucase vreun rol în aducerea pe lume a unei chestii vii, gânguritoare, bășinoase și sensibile ca mine, așa încât, de câte ori avea ocazia, mă înșfăca suficient de tare încât să-mi lase vânătăi pe brațe și mă privea în ochi c-un fel de furie neajutorată, dragostea lui bărbătească fiind ca o umplutură de plăcintă într-un aluat frământat din teamă. Și din cunoaștere de sine...

Nu voia să mă lovească. Nu voia să-mi ardă una la *hui*. Cel puțin, nu atât de devreme. Dar a-ți căli băiatul cu ciomagul era singura educație posibilă („Dacă nu-l pălești, nu-l iubești!", ziceau toți idioții din familia mea), altfel vlăstarul tău devenea un cretin incapabil să-și croiască drum până la liceu, tot prin

legea bâtei. Și tata, când avea vreo șapte ani, fusese bătut de tac-su vitreg cu un vătrai, iar când împlinise treișpe ani își celebrase bărbăția, pocnindu-l pe tac-su vitreg cu același vătrai, până l-a lăsat lat. După aia le-a mai capsat destul de nasol și pe alte rude, ba chiar l-a desfigurat și pe-un bețiv din localitatea natală, suspectat că violase minori. La un moment dat, o luase razna rău de tot cu vătraiul ăla al lui! Dar și povestea asta are o încheiere destul de optimistă, cu toate că, după alți câțiva ani, tătuca a trebuit să stea internat într-un sanatoriu.

Adevărul e că tătuca n-avea nici cea mai vagă idee ce dracu' să facă cu mine. Trăia mai departe în lumea lui ideală, unde cea mai înaltă formă a binelui nu era creșterea plozilor, ci plecarea în Israel. Să te muți acolo, să cresți portocali, să încropești băi rituale pentru femei la menstruație și să-i împuști pe arabi – ei bine, ăsta era singurul scop demn de urmat. Desigur că, după ce-a picat socialismul, a avut și el în sfârșit ocazia de-a se îmbăta și de-a risipi niște bani pe-o plajă din Tel-Aviv, dar curând a descoperit că Israelul e-o țărișoară de blegi nesentimentali, cu un ideal la fel de banal și erodat ca al nostru. Cred că lecția cea mai veritabilă a fost că libertatea devine adevăratul blestem al visurilor nutrite în captivitate.

Între timp, revenit cu picioarele pe pământ la hotelul Park Hyatt Svani City, mă simțeam mai liber decât oricând. Și eu prinsesem obiceiul să-mi fac tot felul de băi rituale, dimineața, la prânz și seara, eliberându-mi trupul de duhorile degradante ale grăsimii. Nici nu-mi mai aduceam aminte de când nu mai fusesem așa curat! Mărimea căzii din camera de hotel (un artefact de proporțiile băilor romane) mă încuraja să profit de apă. Era un cântecel american cu *Pleosc! Pleosc!...* și-ncă ceva, nu-mi mai aduc aminte acum.

Eram alt om. Gata cu sofisticarea și melancolia, indiferent care era părerea lui Faik. Îmi iubeam corpolența și voiam s-o împărtășesc lumii, sau cel puțin cu acele cameriste tinerele și agramate care se împiedicau de mine, țipau ca din gură de șarpe *blehlebhlebhhebhhhhheh* sau cine știe ce altă strigătură locală, ridicau brațele în semn de protest și fugeau spre ușă.

— Veniți înapoi, afurisitelor! strigam eu, aruncând cu buretele ud după ele.

Aburul se ridica pe lângă mine și urca în tavan de parc-ar fi fost tămâia arsă în Vaticanul sevilor. Iar apa lua în seama ei toate păcatele mele. Absorbea docilă cantitatea enormă de piei de unde mă dezghiocam ca o reptilă și, în mod miraculos, adunate la un loc, nu înfundau canalizarea, ci se evaporau formând un fel de curcubeu deasupra veceului. Salvând acele părți din mine luate în bătaie de joc atâta vreme, apa aia miraculoasă sanctifica și dădea o strălucire fantomatică, crepusculară, cărnurilor mele de pe ceafă și piept. Curenții calzi îmi săltau membrele la suprafață până când ajungeam în poziția firească a Fecioarei în chinurile facerii și simțeam pe sub apă cum Fiul întrupat în stomac începuse să dea din picioare. În general, mă simțeam și frumos, și binecuvântat cu asupra de măsură. Oglinzile cocoțate deasupra căzii mă arătau în toată splendoarea – un bărbat înalt, impunător, cu o față rotundă ca o lună, cu niște ochi albaștri și adânci, cu nasul unei păsări de pradă grozav de inteligente, purtându-și cu demnitate coama grizonată semnificând trecerea la o maturitate negată îndelung.

— Ce părere ai despre fecioraşul tău? l-am întrebat pe tătuca, imaginându-mi că iau micul dejun cu el la o masă așezată chiar lângă cada de baie.

Tata mesteca molcom o bucată de cârnat vânătoresc pusă pe-o felie de pâine cu unt, o combinație matinală despre care doctorii lui elvețieni îi spuseseră, într-un mod total eronat, că-l va ucide cât de curând. Cu *mobilnik*-ul în mâna neocupată, tata clefăia carnea și vorbea de zor, gata-gata să sfarme tot în malaxorul fălcilor.

— Nu! zicea el, cu ochii ficși, pierduți în infinitul mic al portofelului său și cu gura-i de alcoolic strâmbând fiece cuvânt din pricina uscăciunii. Nu! Mai vedem noi dacă-i gata ori ba! Și dacă mai îndrăznește... Îi fut una de nu se vede! Avem spate peste tot: Sukarcik la Vamă, Sașenka la Importuri agricole, Mirski la Moscova, căpitanul Belughin la poliție. Da' el pe cine are? Și dacă mai vine cu mâna goală, jur c-o împing pe mă-sa sub primul tramvai!

— Tată! Uită-te la mine! Uită-te la mine ce frumos am crescut! Uită-te cât de frumușel și proaspăt arăt în apă!

Tătuca a apucat o ceașcă de ceai și-a dat pe gât lichidul fierbinte fără să scoată un sunet, în afara unui icnet de durere. Îi plăcea să creadă că-i tare ca un taur, precum flăcăii ăia ai lui, cu capetele rase și vizibil marcați de copilăria lor nefericită. Îi plăcea să se creadă deasupra vremurilor, atâta timp cât vremurile erau secetoase.

— Stai o clipă, Mișa! mă opri el. Nu vezi că vorbesc la telefon?!

Cât de puțin mă băga în seamă! Și-atunci de ce m-ai chemat, tătucă? De ce mi-ai frecat ridichea? De ce m-ai obligat să trec prin toate chinurile astea? De ce mi-ai ciopârțit *hui*-ul? Să știi că și eu am o religie a mea, tătucă! Numai că ea venerează tot ce este real.

— Sparanghel! urlă tata în *mobilnik*. Dacă-i de-ăla alb din Germania, o să se vândă cu siguranță! Tu fă ce trebuie să faci, sau te bag în pizda mă-tii, eu și tot neamul meu!

— Îl bagi în pizda mă-sii, tătucă? Păi asta nu-i frumos din partea ta. Copiii aud tot, să știi...

Cu un gest exagerat, el a trântit clăpița de la *mobilnik*, așa cum văzuse pe la televizor. Apoi a luat una dintre eșarfele Liubei, de la Hermès, și s-a șters pe degete de unt și cârnat. S-a ridicat în picioare, s-a apropiat de cadă și m-a privit de sus până când am început să tremur și să-mi simt toată goliciunea în fața lui. Oare de-aia, în toate picturile religioase, tânărul Isaac e reprezentat gol, în timp ce taică-su, Avraam, șade ascuns sub faldurile călduțe și protectoare ale robei sale?

— Ți-aduci aminte cum îmi făceai baie, tătucă? i-am zis nostalgic. M-ai frecat pe spate pân' la doișpe ani. Până când mă făcusem ditai namila, nu? Și-apoi n-ai mai vrut... Spuneai că-ți dau prea mult de lucru! Că nu mai dovedești cu spălatul...

— Mișa, mai lasă-mă! Nu vezi că-s un om ocupat? Iar timpurile s-au schimbat, băiete! Acum toată lumea are treabă! Și mi se pare că toată lumea-i ocupată, în afară de tine...

— Ba nu! Am fost angajat într-o galerie de artă la New York! i-am reamintit eu. Aveam și-un apartament fain. Și pe Rouenna mea dragă, cu care-mi spălam ciorapii... Ce ți-a trebuit să mă

răpești de-acolo, tătucă? Și la ce ți-a folosit dacă l-ai căsăpit pe sărmanul Roger Daltrey din Oklahoma?

— Bine-atunci... Văd că vrei să te frec pe spate! Unde-i buretele?

I-am simțit mâna pe gât. Era aspră și caldă. Iar tata nu-și pierduse mirosul familiar de usturoi. Simțeam cum umblă să-mi ridice rândurile de slănină agățate de piept și-am bănuit c-o face cu un vădit dezgust, însă ochii lui erau închiși. Metodic, sălta valurile de carne adunate-n față și trecea cu buretele pe sub ele. Îmi aduc aminte cum îmi zicea pe vremuri: fiule, trebuie să-ți ții curate toate cotloanele! Și freca mai departe. Din ce în ce mai tare. Coborî spre burtă, înșfăcând și frecând temeinic fiece bucățică de carne, până când am simțit usturimi.

— Mă mai iubești, tătucă? l-am întrebat.

— O să te iubesc toată viața mea! mi-a răspuns el, coborând tot mai jos.

— Aș vrea și eu să cred în ceva! i-am mărturisit. Așa cum credeai tu în Israel pe vremuri. Vreau să ajut poporul sevilor. Să nu crezi că-s un tăntălău! Știu bine că nici ăia nu-s ușă de biserică... Dar măcar sunt mai breji decât vecinii lor! Și-n plus, vreau să-l răzbun pe Saka! Oare-ai să mă iubești mai tare dac-o să fac ceva cu viața mea?

— Dacă vrei s-ajuți pe cineva, ajută-ți semenii! îmi zise tata, curățându-mi praful și nisipul dintre coapse.

— Domnul Nanabragov mi-a zis c-ar trebui să vorbesc cu israelienii. Dar cum să fac asta, tătucă? Care-i șmecheria?

Dar tata continua să mă frece peste tot, cutremurându-se înainte și-napoi, cu fălcile încleștate și cu tărtăcuța lui de lemurian învârtindu-se ca o bilă.

— Mișa, tu crezi că un singur om poate schimba lumea? mă întrebă el într-un sfârșit.

— Da! i-am răspuns convins. Chiar cred! Tu ce zici?

Tata-și scoase pantoful. După aceea luă un briceag din buzunar și, din câteva mișcări iuți, separă talpa, scoțând în relief bine cunoscutul contur al bărcilor-papuc din copilărie. Puse ambarcațiunea să plutească în cadă. Printre vălurelele zburlite de respirația mea, ea făcu niște mișcări unduioase, demne de

reginele mărilor, și-apoi, împingându-și prova spre tavan, se scufundă în adâncuri fără drept de apel.

Dezmeticit, m-am uitat primprejur, în baia goală. Mă învăluia acum o liniște mormântală, străpunsă din când în când de țiuiturile vreunui aparat superperformant al hotelului Hyatt. Tata era mort. Alioșa-Bob se dusese-n plata Domnului.

Iar eu aveam o grămadă de treabă!

31
Chiolhanul de la KBR

În republică veni luna august. Dinspre sud – presupun că de prin părțile Iranului – se întrupă un vânt uscat și neplăcut ce începu să boxeze cu orașul Svani ca într-un ring de aer fierbinte. N-o să uit în viața mea căldurile alea: de câte ori ieșeam în oraș, Timofei se învârtea prin jurul meu, punându-mi cuburi de gheață între șuncile de pe piept, într-un efort disperat de-a mă răci. Fiind un belgian sadea, mi-am dat seama ce suferințe trebuiau să îndure conaționalii mei în acel regat numit Congo, lipsit de binecuvântările aerului condiționat și stăpânit de regele Leopold.

Cel mai important eveniment al sezonului social era, fără îndoială, chiolhanul organizat de Kelogg, Brown&Root în cinstea inaugurării câmpurilor petrolifere Chevron/BP Figa-6. Lumea nu mai contenea să vorbească despre petrecere: albii ce-și făceau veacul pe lângă piscina Hyatt-ului, soldații adolescenți cu aere de bărbați mai ales când se aflau în exercițiul funcțiunii la punctele de control înțesate pe străzile capitalei, până și tinerele cameriste cu care vorbise Timofei să vină în fiece după-amiază ca să-mi maseze tălpile. Cei de la KBR erau recunoscuți mai ales pentru generozitatea „pungilor cu cadouri", iar lumea se întreba de pe acum cu ce-o să se aleagă dacă merg la chiolhanul de pe acoperișul hotelului (lăsați-mă să anticipez nițel, cu toate că vă stric cheful: am găsit în respectiva pungă o conservă cu caviar, alături de o lingură sidef gravată cu sigla Halliburtonului, o selecție de eșantioane din Parfumeria 718, printre care și noul aftershave numit Ghetto man, pe urmă niște cerculeți de aur în formă de sondă, care mergeau la țanc drept cadou pentru noua gagică a lui Timofei, una dintre cameristele

mai în vârstă ale hotelului Hyatt). Chiolhanul KBR se anunța cea mai tare chestie din oraș, iar faptul că fusesem invitat devenea un semn al recunoașterii existenței mele pe-acolo. Și, dacă voiam într-adevăr să-i ajut pe tatăl Nanei și pe cei de la SCROD în misiunea de cucerire a ordinii și democrației, trebuia să-mi mențin acul busolei spre adevăratul nord, dar să nu uit că mă aflu în Absurdistan, unde Golly Burton era cheia și lăcata.

Auzisem că angajații KBR-ului afișau o atitudine degajată de texani (chiar și compania lor avea sediul central în Houston!), așa că m-am hotărât să mă îmbrac cu o pereche de pantaloni scurți, cadrilați, și cu niște sandale lălâi ce-mi alunecau din picioarele asudate, indiferent cât mă chinuiam să le strâng baretele. Oricum, Nana se încălțase cu niște cizme fistichii de cowboy și-și trăsese un tricou mulat, în genul Houston Astros, ceea ce o făcea să arate supersexy, iar pe mine mă convinsese, în cele din urmă, să iubesc baseballul.

În ziua petrecerii Halliburton, Nana și cu mine am făcut amor pe fugă în fața televizorului deschis pe CNN, ne-am îmbăiat în apă parfumată, apoi am luat liftul un etaj și-am urcat din apartamentul meu direct pe terasa hotelului.

Am fost întâmpinați de un soldățoi american cu ochelari fumurii Oakley și cu o cască din kevlar, purtând în spate un pușcoi cât o zi de post, lucru neobișnuit, de vreme ce se decretase armistițiu. Perechea lui, o femeie în haine civile, ne puse în jurul gâtului ghirlande de orhidee și trandafiri și pe urmă-mi tufli în cap o șapcă de baseball kaki cu sigla KBR, iar Nanei, o pălărie de pai de la Halliburton. Desigur, nu uită să ne avertizeze că soarele arzător ne poate păli drept în moalele capului.

— Ați adus pungile cu cadouri? o luă Nana din scurt, lungindu-și gâtul și aruncând ocheade înăuntru.

Nasul mă gâdila deja de la mirosurile reunite a mii de hamburgeri, unii mustind în sucurile de cărnuri roșii și cărbune, iar alții acoperiți cu un strat apetisant de brânză topită. Pe terasă se adunaseră toate somitățile Halliburton-ului, dar și localnicii bine înfipți și cu multe relații. Absurzii își făcură apariția în șalvari de lână și pantofi maro, alături de soțiile lor încărcate cu bijuterii de aur și de chihlimbar. Chiar și oamenii KBR-ului se împărțiseră-n două găști: de-o parte, britanicii (marea lor

majoritate scoțieni), îmbrăcați cu niște cămăși scorțoase și pantaloni călcați impecabil, de partea ailaltă, flușturaticii din Texas și Louisiana, cu cămăși înflorate și cu șosete negre trei sferturi. Bucătarii autohtoni se înșiraseră pentru a servi, în boluri de sticlă, *gumbo*[1] de crevete și *etouffée* de rac, deși oferta exotică nu-i convingea pe consumatorii locali ce se îmbulzeau la produsele companiei Svani City Sashimi. Terasa hotelului oferea o panoramă magnifică, un fel de loc în față la spectacolul dat de capitala absurdă, cu toate că, drept în mijloc, ne trântiseră un banner imens, acoperind jumătate din cer și asigurându-ne că KELLOGG, BROWN&ROOT + CHEVRON/BP = LUMINĂ, ENERGIE, PROGRES.

Iar sub acest anunț triumfal stătea scris cu litere mici: HAI, FIGA-6!!! E ZIUA TA DE NAȘTERE!

Am înfulecat repede un hamburger cu de toate, am tras pe nări aromele picante ce pluteau în jur, i-am cerut unei fete într-o fustă hawaiiană să mă dea cu parfum pe mâini și-apoi am întrebat-o unde-i toaleta. În drum spre budă, am trecut pe lângă mai mulți stâlpi de peste doi metri, sculptați ca niște totemuri cu fețe grotești de prin zona Pacificului, amenințători din pricina unor războinice bătăi din tobe (*Halla walla halla walla halla walla*), și-apoi pe lângă un palmier vorbitor, plin de colivii cu papagali. Papagalii fuseseră dresați să spună: „*Kwaak*! Kellogg, Brown! *Kwaak*! Halliburton!" și multe alte măscăreli ce mă depășeau: „LOGCAP! *Kwaaak*! E un contract cost-plus! E un contract cost-plus!"

Faptul că acești papagali știau mai mult decât mine despre afacerile din teritoriu ale lui Golly Burton mă necăjea îngrozitor. Așa că m-am hotărât să mă pun la punct.

KBR-ul amenajase un foișor foarte șic, unde bărbații își deșertau bășica udului într-un jgheab de marmură. La fel ca în gimnaziu, oamenii se organizau în găști: într-un colț, sevii și svanii mormăiau la unison încercând să-și facă prostatele să coopereze; în altă parte îi vedeai pe inginerii scoțieni cum își direcționau jetul astfel încât să-și lase inițialele pe marmura crem. Însă

1 Specialitate creolă, preparată dintr-un amestec de legume (mai ales bame, roșii și ceapă) și mai multe tipuri de carne.

eu nu trebuia să ascult de cine știe ce papagal inteligent, montat de Halliburton, ca să înțeleg că adevărata putere se afla în mâna clicii de texani – astfel că am așteptat să se elibereze un loc și m-am introdus între doi americani corpolenți, cu mustăți colilii, parcă pomădate cu făină trei nule.

Timid, mi-am scos *hui*-ul scofâlcit și-am început să-mi direcționez șuvoiul într-o bălțuță discretă, fluierând celebrul cântec american *Dixie*, ceea ce, speram eu, îmi justifica prezența acolo, între ei. Bărbații vorbeau deodată, într-o engleză și idiomatică, și idioată în același timp. A trebuit să fac mari eforturi ca să-i înțeleg.

— Pân' la urmă le-am făcut curu' arșice ălora de la Bechtel, începu să vorbească tărăgănat unul dintre ei.

— Am primit un telefon de colo' ca să mă-ntrebe une-i chefu'. „Când o să-nceapă băieții ăia ucraineni să dărâme infrastructurile?" mi-a zis.

— Măgăreața pică pe noi, tu încarcă vagonu'! i-a răspuns celălalt, vorbind peste creștetul meu.

— Asta-i Bechtelu' pentru tine, frățică: trei lulele-n două zambile.

— Băi băieți, stați o țără pân' apare cavaleria! urlă unul și mai tare peste capetele colegilor mei de pișoar. Și-o să ieșim din chestia asta cu-atâtea belele cât păr pe broască. V-aduceți aminte cuvântu' cu „L"?

— Ce boscorodești tu acolo, măi, Cliffey? Iar vrei curve, lesbiene? Țineți-l departe de Radisson pe ăsta!

— Vorbesc despre Lî-O-Gî-Cî-A-Pî... Parc-așa se scria...

Bărbații începură să se hlizească, iar ăla de lângă mine își dădu drumul direct pe sandala mea.

— Cost-plus! strigă cineva.

— Cecuri în alb!

— Livrare nelimitată!

— Cantitate nelimitată!

— *Calitate* nelimitată!

— Poți s-o mai zici o dată!

— Uite! Stăm cât vrem la masă!

— Uite! Fata îți dă bot de clasă!

— Uite-o și pe sora lui Cliffey!...

— Hei, băiete!... Scuze! îmi zise acela de lângă mine, ăla care mirosea a bourbon și a mentă de parcă s-ar fi desfundat prin preajma mea o imensă sticlă de sirop mentolat. Îmi pare c-am dat peste picioru' matale...

— Nici o problemă! l-am asigurat, scuturând piciorul cu pricina. O să vină servitoru' meu să mă șteargă.

— Măi, ați auzit ce-a zis ăsta? strigă numitul Cliffey, un ins scund și îngrămădit, fără nici o îndoială autoproclamat șeful acestei găști. Că *servitorul lui* o să-l șteargă... Mai știi? O fi vreun mare mahăr de pe la Bechtel...

— Toți oamenii firmei Bechtel s-au aciuat în San Francisco... Lasă tâmpenia cu servitorii! Ăia au sclavi! Sclavi ai iubirii...

— Nu-s de la Bechtel... m-am apărat eu, la fel de timid. Și-n plus, nu-s homosexual! Sunt doar un belgian sadea. Îi reprezint pe domnul Nanabragov și pe cei de la SCROD.

— Nanabragov ai zis?! se lumină dintr-odată colegul meu de pișare. Adică vrei să zici Zgâlțâilă? Ce mai face omu' ăla? Se pare că s-a cam temut să nu-l înhațe câinii de turu' pantalonilor...

— Neeee, e-un băiat de nota zece! infirmă Cliffey. El a făcut toate învârtelile cu LOGCAP-ul. Facem afaceri bune cu el. Una peste alta, chiar și ăia de la DA îl plac.

— Ce-i DA-ul ăsta? l-am întrebat.

— Departamentul Apărării. De unde-ai picat, fiule?

— Nu cumva te-am văzut făcându-ți veacu' cu fata lu' Nanabragov? mă întrebă un alt pișăcios. Căprița aia de Nana. Parcă vă plimbați pe Bulevardu' Unității Naționale și tu-ți țineai laba-n buzunaru' ei de la spate. Voi doi v-ați pus pirostriile?

Am dat din cap că nu.

— Nu, domnule! Nu ne-am căsătorit încă.

— Bun băiat! Te-nfrupți înainte să spui rugăciunea...

— Cum te cheamă, fiule? mă întrebă acel Cliffey.

— Mișa Vainberg, i-am răspuns relaxat.

— Și tac'tu nu-i cumva ăla care ne-a vândut sonda de două tone?

— Mmmmm... se poate...

— Ce tare! Să știi că oricine e-n stare să pună hamu' pe noi în halu' ăla merită să fie guvernator. Rar mai găsești om ca tac'tu! Trebuie să fii mândru de el!

Şi ceilalţi inşi adunaţi la pişat în jurul jgheabului tărăgănară în cor nişte cuvinte laudative pentru tătuca.

— Sunt *într-adevăr* mândru de tatăl meu! le-am răspuns, rostogolind vorbele, cu accent sudic, la fel ca al lor. Dar acum îmi cer iertare, băieţi! Cred c-am terminat-o cu pişatul pe-aici.

Am părăsit foişorul împăcat cu mine însumi. Oamenii de la KBR se comportaseră bine. Adevărat că firma Halliburton nu prea cădea bine la rânză mai ales unei anumite categorii de indivizi, dar poate că aceşti liberali de pe ţărmurile oceanului nu-şi băteau capul cu relativismul cultural derivat din statutul lor de texani.

Un singur termen îmi rămânea în continuare neclar: LOGCAP. Poate că papagalul instruit la Halliburton putea să mă lămurească! Astfel că m-am apropiat de un specimen mai vorbăreţ, acoperit cu un penaj verzuliu ca al bancnotelor americane.

— LOGCAP! am provocat-o eu pe vesela păsăruică.

— Cost-plus! Cost-plus! cârâi drept răspuns.

— LOGCAP! LOGCAP! am strigat şi mai tare.

El ridică aripa şi desenă cu gheara în aer un număr misterios. Apoi răspunse:

— *Kwaak*! DA!

— Departamentul Apărării? am reluat şi mai uimit. Nu mai înţeleg nimic, păsăroiule! Trupele americane nici măcar n-au fost concentrate în Absurdistan... N-am intrat în nici un buletin de ştiri. Locul ăsta nici măcar nu există pe hartă!

Papagalul începu să se plimbe ţanţoş dintr-un colţ în celălalt al coliviei. Apoi ridică ciocul, astfel încât acum semăna perfect cu o reflecţie a mea în oglindă.

— Fă-te ocupat! Fă-te ocupat! strigă el. Cost depăşit! *Kwaak*!

De pe undeva apăru şi Larry Zartarian. Săracu' director arăta de parcă stătuse ascuns în ultima săptămână într-o barjă finlandeză. Îmi aducea aminte de nişte versuri ale lui Ice Cube: *I ain't down with the pale-face...*[1]

— Nu-i a bună, Mişa!.. mă preveni el foarte îngrijorat, frecându-se nervos cu mâinile de pantaloni.

---

1 Nu m-am combinat cu feţele palide... (engl.).

Bănuiam că maică-sa se ascunde pe după unul din stâlpii ăia totemici, pentru că i-am auzit respirația gâjâită.

— Ce nu-i a bună, măi Larry?

— SCROD-ul m-a instruit ca, până mâine, să curăț tot ce rămâne pe terasă.

— Și?!...

— Tocmai am cazat în hotel o trupă de mercenari ucraineni. Iar Volodia, cretinul ăla de fost kaghebist, își vâră nasul peste tot, cercetând împrejurimile cu un fel de telescop. Cre' că pun la cale ceva!

Îmi sunară în minte cuvintele de la pișoar: *băieții ăia ucraineni o să dărâme infrastructurile.*

— Papagalul a pomenit cuvântul „cost-plus"... Ce vrea să însemne asta?

— „Cost-plusul" e una dintre clauzele contractului cu LOGCAP-ul, îmi explică Zartarian.

— Și ce-i cu LOGCAP-ul ăsta?

Zartarian s-a moșmondit prin buzunare până a găsit un petic de hârtie mototolită. Era un fragment printat de pe un site al guvernului american, probabil din vremurile când Internetul nu fusese interzis încă în Absurdistan. Îmi semnală paragraful cel mai relevant.

„LOGCAP – Programul de augmentare logistică civilă – este o inițiativă a armatei Statelor Unite de planificare pe timp de pace a resurselor civile și a contractorilor civili în vederea războiului. Acești contractori vor efectua servicii speciale pentru a sprijini Forțele SUA să ducă la împlinire misiunile atribuite de Departamentul Apărării (DA). Folosirea contractorilor în teatrele de operațiuni permite eliberarea de sarcini a unităților militare pentru îndeplinirea altor misiuni sau pentru a răspunde altor urgențe. Acest program îi furnizează armatei mijloacele suplimentare de a susține în mod adecvat atât forțele curente, cât și pe cele programate".

Planificare pe timp de pace?! Teatru de operațiuni?! Forțe programate?!...

— Da', Larry dragă, ce naiba înseamnă toate astea?! l-am întrebat tot mai buimac pe Zartarian. Şi ce legătură au cu ăia de la KBR sau cu Absurdistanu'?

— LOGCAP înseamnă că firma KBR e unicul furnizor al armatei americane pe timp de război, îmi explică Larry. Aşa au procedat şi-n Somalia sau Bosnia. Cost-plus înseamnă că iau un procentaj din ceea ce cheltuiesc. Deci, cu cât cheltuieşte mai mult KBR-ul, cu atât şi câştigă în plus. Pot să construiască numai foişoare de marmură şi să tot dăruiască prosopele cu monogramă, să organizeze şedinţe de training la nesfârşit sau să cumpere oricâte camioane pe care să le abandoneze în toate colţurile oraşului... Departamentul Apărării le semnează pe toate-n alb! Acum înţelegi?

— Dar n-am văzut nici picior de armată americană pe-aici! Şi-apoi, nu pune Absurdistanul pe lângă Somalia sau Bosnia. Aici e tărâmul petrolului! Tărâmul lui Figa-6! Tărâmul în care minoritatea sevilor luptă împotriva oprimării svanilor!

— Nu-i treaba mea să mă bag în afacerile oaspeţilor mei, spuse Zartarian, uitându-se-n fugă la maică-sa, care stătea în continuare ascunsă după stâlpul totem, dar eu, să fiu în locul tău, Mişa, m-aş ţine deoparte de toată măgăria asta. Nu te lega la cap cu oamenii de la SCROD!...

— Da, ai dreptate! i-am retezat-o acestui director bănuitor şi transpirat de frică. Chiar nu-ţi băga nasul în treburile mele. Te rog să mă scuzi, dragă Larry...

Şi-am plecat s-o caut pe Nana mea. Am găsit-o la masa rezervată oamenilor de la SCROD, făcând un scandenberg cu taică-su. Pentru că, pe lângă fălcile puternice şi pieptul pietros, Nana mea mai avea şi-un brand de invidiat, numai fibră şi articulaţii. Mi s-a părut că are un avantaj asupra lui Zgâlţâilă, însă, în ultimul moment, taică-su trase tare şi-o doborî, pocnind de masă acea mânuţă ciocolatie şi durdulie.

— Brută ce eşti! ţipă Nana, trăgându-şi mâna rănită şi frecând-o ca să mai treacă durerea.

— Şase pupici! i-a zis tatăl ei. Mi-eşti datoare cu şase pupici! Hai, hai, repejor! Comportă-te ca o fată ascultătoare! Ai făcut un pariu, de-acuma plăteşte-l!

Nana oftă, surâse forțat și începu să-i aplice tatălui ei niște ventuze resemnate.

— Bună, prieteni! mi-am salutat eu noua familie.

— Oooo, iată-l pe Mișa Vainberg, acest erou al timpurilor noastre! sări să mă întâmpine domnul Nanabragov în timp ce se ștergea de urmele de salivă lăsate de fata lui.

Luă un scaun mare de plastic și apoi mă bătu pe ceafă părintește, invitându-mă să șed.

— Măi prâslea, avem niște vești foarte bune pentru tine! Cred că o să-ți dăruiesc tot atâta bucurie câtă-ți dă și fiică-mea... Te deranjează dacă Parka Mook și cu mine trecem mâine pe la tine? Vrem să stăm de vorbă pe-ndelete...

— Chiar aș fi onorat, domnule Nanabragov! În fântâna mea veți găsi tot timpul apă ca să vă ostoiți setea...

— Foarte bine! încuviință domnul Nanabragov. Ia te uită! Vin curvele!

Purtate pe valuri de aplauze atât de furtunoase, încât zguduiau acoperișul, peste douăzeci de prostituate ale Hyatt-ului se îndreptau în șir indian spre o scenă turnantă cu microfoane instalate special pentru ele. Pentru această ocazie deosebită, fluturii nocturni abandonaseră desuurile dantelate. Unele dintre ele erau îmbrăcate în costume bărbătești și pălării de cowboy, un alt grup optase pentru uniformele de camuflaj americane și pentru ochelarii fumurii de la Oakley, iar a treia trupă era formată din niște sfrijite goale puștcă și negre ca fundul ceaunului, însemnate pe sâni de-a curmezișul cu cuvântul „Somalez", care purtau cu mândrie niște sulițe de carton.

— Ce mișto! se entuziasmă domnul Nanabragov. Mă simt ca la teatru' ăla japonez. Cum îi zice?... Unde femeile joacă roluri de ambe sexe...

Prostituatele împărțeau zâmbete feciorelnice în stânga și-n dreapta, dându-și părul pe spate ca să li se lumineze obrajii cu gropițe și trimițându-le bezele celor mai înfocați dintre clienții lor. Îi puteai recunoaște după entuziasmul bătăilor din palme și după îndemnurile porcoase ajungând pân' la scenă: „Fatima, ia de-aici!" sau „Natașa, cine-i cel mai tare?"

Nana se distra la vederea concetățencelor decăzute și mai-mai că-mi venea și mie să mă alătur hazului general, când am observat la o masă vecină un bărbat ce se uita solemn în castronul cu ardei, cu mâinile vlăguite, așezate-n poală. I-am recunoscut imediat capul de piersică răscoaptă!

— Uite-l pe colonelul Sviokla! am strigat din toate puterile spre domnul Nanabragov. Uite-l pe ucigașul lui Saka! Cine l-a invitat? Ce caută ăsta aici?

— Șșșșșșt, fiule! mă opri domnul Nanabragov, făcându-mi semn cu degetul la buze. Asta-i o petrecere a Halliburton-ului. Deci trebuie să fim respectuoși. Hai să ne ocupăm de chestia asta mai încolo!

— Îmi place când îți ieși din fire!... zise Nana, frecându-mi lobul urechii. Ești sexy când pledezi pentru ceva, Mișa!

Una dintre prostituatele Hyatt-ului, slăbuță, cu plete de-un blond natural și cu ochii de culoarea cositorului, încerca să ne atragă atenția strigând:

— Scuzați-mă, domni și doamne! Vă rog să mă scuzați, vreți?...

Apoi așteptă să se mai potolească zgomotele și, uitându-se pe-un cartonaș, se înroși îngrozitor:

— În numele personalului auxiliar de sex feminin al KBR – declară ea, arătând spre suratele ei, tovarășe de muncă – și al diferitelor etnii care trăiesc în Republica Absurdsvani, doresc să-i spun lui Golly Burton că-i mulțumim din suflet c-a venit și-n țara noastră!...

Aplauze furtunoase la toate mesele. Și domnul Nanabragov se sculă ca să tragă o scurtă zgâlțâială. Bubi, fratele Nanei, își băgă degetele-n gură și-ncepu să fluiere. Eu i-am făcut semn unui chelner de prin apropiere să-mi mai aducă un crustaceu.

— Golly Burton este o companie bine-cunoscută! continuă prostituata. Toată lumea a aflat de-o asemenea companie! Iar KBR este mândra filială a lui Golly Burton! Noi, cetățenii din Absurdsvani, nu suntem câteodată demni de cinstea ce ni se face și de serviciile KBR. Ne batem ca chiorii între noi... Producem războaie!... Suntem niște tâmpiți!... Iar acum, mulțumită lui Golly Burton, am intrat în linie dreaptă cu câmpurile petrolifere Figa-6. De-acum, copiii noștri vor avea un viitor plin de păcură!

După care mai aruncă un ochi pe bucata de carton și rosti cu greutate:

— Prosperitate!...

— Prostie, poate!... o corectă cineva.

— Și-acum, despoaie-te, păsărică! strigă altă voce din public.

Prostituata trase din reflex de decolteul rochiei și-și dezveli umerii tineri și perfect arcuiți.

— Și-acum, rosti ea solemn, ce-atâta vorbă?! Doamnele din personalul auxiliar al KBR vă stau la dispoziție și-și aduc prinosul de recunoștință celor de la KBR!

Fetele s-au produs apoi de-a lungul câtorva cuplete muzicale istețe ce cuprindeau toată povestea firmei Kellogg, Brown&Root pe plaiurile lor. În primul rând, au prezentat un cântec cu un titlu foarte inspirat: *Avem pile și relații* / (*Toți ne veselim ca frații*). De fapt, el reprezenta un omagiu adus influenței capitale a firmei Brown&Root, de la achiziționarea primei sonde în numele unui rege al asfaltului texan până la nesfârșitele decenii de curte asiduă făcută firmei Lyndon B. Johnson. Pe urmă, fetele au celebrat prin alte și alte cântece vesele nenumăratele contracte militare încheiate de Brown&Root peste mări și țări: de la Vietnam (*Mă mănâncă rău de tot!*) până la Somalia (*Mi-a intrat o sulă-n cot!*) și-apoi în Bosnia, moment festiv de adaptare și intonare în cor a cunoscutei piese a formației Queen, *Bohemian Rhapsody* („Ce-mi văd ochii-n zare? E un sârb mititel / Golly Burt! Golly Burt! Faci un pas de fandango?").

Însă poate cel mai reușit număr al serii a fost un duet intitulat *O să fiu fetița ta, tati!*, un cântec rhythm-and-blues, interpretat de un personaj „lucrător KBR", obsedat de productivitatea sa în câmpurile petrolifere Figa-6, și de tânjitoarea lui „gagică", o prostituată absurdă:

Prostituata: *Chevron, Texaco, BiPi,*
Nu sunt curva ta! Să știi!
Lucrător KBR: *Ziua-ntreagă eu extrag,*
Când mă-ntorc, pe dreapta trag.
Prostituata: *Că ești frânt în cot mă doare,*
Bagă-mi sonda-ntre picioare!

Lucrător KBR: *Mi-ai lăsat pe-arătător*
O unsoare de motor.
Prostituata: *Eu te scol și din mormânt,*
Că-ntre craci am zăcământ!
Lucrătorul KBR: *Sunt prea terminat de zile...*
Prostituata: *Ia-mi parfum și două vile!*

La final, pretinsul „lucrător KBR" (una dintre curvele mai bătrâne, deghizată cu o mustață) întoarse spatele mult iubitei lui „gagici" și se adresă audienței pe-un ton gâjâit, baritonal:
— *Houston, cred că avem o problemă aici...*
O voce americană din spatele scenei răspunse:
— *Recepționat! Care-i problema ta, lucrătorule KBR?*
— *Cred... Cred că m-am îndrăgostit!*
Eroul nostru căzu în genunchi și promise s-o ia de nevastă pe prostituată, s-o facă o femeie „cumsecade" și să-i plătească studiile pentru obținerea unei diplome Microsoft la un colegiu din Houston:

Spună lumea ce o vrea!
Tot te iau în țara mea!

Ezitam, acu' sunt gata,
Hai peste ocean cu tata!

Această încheiere apoteotică smulse câteva lacrimi de la doamnele absurde mai în vârstă care trecuseră deja la desertul compus din baclava și plăcintă cu brânză. Ba chiar și Nana se lăsă impresionată, pentru că se întoarse spre mine și comentă:
— Ah, ce drăguuuț!...
Tartora prostituatelor mulțumi tuturor pentru aplauzele furtunoase și-i invită pe oaspeții KBR-ului într-un apartament special amenajat la etajul patruzeci unde, zicea ea, „o să ne folosim pompele din plin!". Pe deasupra capetelor noastre mugi un Boeing abia eliberat din lanțurile gravitației. O gloată de texani și de scoțieni se învălmăși spre scenă ca să mai prindă vreun picior de fetiță.
Nana mea și cu mine ne-am dat mai aproape de pungile cu cadouri.

32
Comisarul afacerilor multiculturale

În dimineața următoare m-am trezit foarte devreme și-am încercat să mă strecor într-un halat al hotelului Hyatt. Prima dată mi s-a părut cam dificil (halatul mi-era mult prea mic), dar, într-un târziu, cel puțin jumătate din trupul meu se răsfăța în moliciunea-i învăluitoare. Mă simțeam puternic și indivizibil, așa cum probabil s-a simțit și clădirea fostului Reich atunci când a fost împachetată în plastic de sculptorul Christo. Am comandat platouri cu fructe și fursecuri, alături de ibrice cu ceai și cafea.

Venise vremea să stau la cioace cu domnul Nanabragov și Parka Mook.

La ora stabilită (cu toate că sfertul academic se lungise la o oră întârziere) cei doi și-au făcut apariția în living-roomul meu, așezându-se față-n față, pe canapele diferite. Dramaturgul se înghesui lângă mine, tot uitându-se stânjenit în jos și frângându-și mâinile, iar domnul Nanabragov se lăbărță în toată splendoarea, zgâlțâindu-se fără nici o greață în lumina dimineții.

— Am venit cu niște vești excelente! începu domnul Nanabragov, băgându-și mâna pe sub cămașă și smucindu-se cu putere. Tocmai ne-am întors de la Secretariatul Caspic pentru Restaurarea Ordinii și Democrației. Să știi că la cina de-aseară ne-ai lăsat tuturor o impresie foarte bună. Ești tăticuțu' tău în picioare: la fel de cosmopolit ca el; poate chiar și mai și! Ești chiar mai modern decât el! Dar și el era un gânditor foarte original, să știi... De asemenea, se prea poate ca-ntr-o zi să te hotărăști s-o iei pe fiică-mea de nevastă și s-o faci mamă eroină... Așa că, prin vot unanim, am hotărât să-ți oferim o poziție

demnă de tine, la nivel ministerial. Ce zici dacă te facem ministru SCROD pentru afaceri sevo-israeliene?

— Ăăăăă... m-am codit eu. Știți și voi, prietenii mei dragi, că eu nu sunt decât un belgian sadea care-ncearcă să iasă la liman. Ce știu eu despre cum se conduce un guvern? Chiar și treburile mele le-am dat pe mâna altora...

— Ce treburi?! sări domnul Nanabragov. Treaba noastră-i democrația. Deci asta-i și treaba ta! Uiți că Saka a fost ucis ca un martir? Și-n plus, cu siguranță asta ar fi vrut Saka să se întâmple! Tu ce crezi, Parka?

Dar dramaturgul se boldea-n tavan, pierdut în gânduri, scobindu-se metodic în ureche cu degetul cel mic.

— Parka!!!

— Care-i treaba? sări Parka Mook, ștergându-și ceara rămasă pe unghie de cusătura pantalonilor. E cam dimineață pentru mine, domnilor!... Și sunt obosit și bolnav...

— Eram la... cum l-au ucis ca pe-un martir pe săracu' Saka...

— Dacă vreți să știți tot adevărul, Saka și cu mine nici n-am fost chiar așa de buni prieteni, răspunse Parka. L-am întâlnit o singură dată, la o nuntă, și după aia l-au împușcat unii sau alții. Abia de-am stat două ore-mpreună...

— Nu-i nimic! O să-i ridicăm o statuie acestui Saka! propuse domnul Nanabragov. Și-o să-i folosim mecla pentru materialele noastre promoționale. Vezi, Mișa, câte idei de marketing ne-ai dat? Ești un adevărat izvor de inspirație! Și poate c-ar mai fi un avantaj în numirea ta ca ministru SCROD... În fond, toată lumea știe cât de mult iubești tu New Yorkul. Poate că, după ce punem laba pe-ntreaga țară, te putem numi și ambasador în Statele Unite. Te poți duce acolo cu Nana și-o să trăiți fericiți pân' la adânci bătrânețe. Ți-ar surâde chestia asta?

Propunerea domnului Nanabragov m-a lăsat cu gura căscată. Aerul rece din camera de hotel îmi șerpuia pe gât, uscându-mi limba până la rădăcină.

— Chiar ați face asta pentru mine? am plescăit dintr-odată.

Domnul Nanabragov îmi aruncă un zâmbet. Cu ochii închiși, Parka Mook dădu capul pe spate și-ncepu să fluiere *New York, New York*. Refrenul s-a transformat curând într-un șir de sforăieli,

iar marele dramaturg se-nclină încet într-o parte, punându-şi capul albit pe-o bucată mai moale a umărului meu.

— Dragul de el... îi place mult de tine!... îmi şopti domnul Nanabragov. Bătrânii trebuie respectaţi indiferent de situaţie!

Mi-am înclinat şi eu capul ca să nu-l zgârii pe adormitul Parka Mook cu bărbia mea ţepoasă. Ambasador în Statele Unite? Oare-o să reuşească sevii să pună laba pe-ntreaga ţară? În orice caz, lor li se potrivea şefia mai bine decât ciobanilor ălora de svani! Sau poate că la cina în familie mă îndoctrinaseră...

— Da' ştiţi că americanii au aplicat întregii familii Vainberg un moratoriu la acordarea vizei, i-am răspuns nesigur. N-o să mă lase în ţară şi pace!

— Ei, poţi să obţii imunitate diplomatică!... sugeră domnul Nanabragov. Nu mai zic că, după ce negociezi cu israelienii în calitatea ta de ministru al afacerilor sevo-israeliene, americanii o să te ia drept cloşcă de aur! Ăştia ar face orice pentru Israel!

Încă nu mă lămurisem în ce consta „negocierea asta cu Israelul". Şi cum să leg vreun capăt de vorbă cu cineva, când *mobilnik*-ul meu era mort şi nu puteam da telefoane în afara Absurdistanului?...

— Ştiţi ce, domnule Nanabragov?... Cu Israelul nu prea sunt în elementul meu. La New York, da! Sunt foarte mândru că sunt evreu, însă insist să rămân un evreu secularizat, la fel ca înaintaşii mei, Baruch Spinoza, Albert Einstein sau Sigmund Freud. Şi-ntr-adevăr, cei mai buni dintre noi au fost asimilaţi întotdeauna curentului liber-cugetătorilor. Bărboşii ăia care se leagănă şi se-nchină dumnezeului lor, dându-se cu capul de pietrele Zidului Plângerii, nu sunt decât evrei de mâna a doua.

Domnul Nanabragov înghiţi această confesiune cu indiferenţa omului ce le-a văzut pe toate.

— Bine, bine!... zise el. Eşti mândru că n-ai nici un dumnezeu. Dar atunci, scumpul meu Mişa, ce vrei să te faci când o să fii mare?

Ce vreau să mă fac când o să fiu mare?! Bună întrebare... Aşa de bună, încât i-a obsedat pe toţi cei din generaţia mea până aproape de patruj' de ani. Deocamdată mi se ivi în cap imaginea

fiicei domnului Nanabragov, în special a sânilor ei pistruiați și cafenii gâdilându-mă pe la nas.

— Ce-ați zice de formula ministru al afacerilor multiculturale? i-am propus eu.

— Ce să mai fie și asta?

— Adică m-aș ocupa cu relațiile dintre minorități. Aș uni toate minoritățile din Absurdsvani. Și împreună am organiza conferințe și festivaluri în fiecare zi. Ne-am sărbători identitățile... Și-asta ar da foarte bine în ochii lumii. Aș vrea să fiu un unificator!

— Ei, Parka, trezește-te! îl apostrofă domnul Nanabragov pe dramaturgul oficial al sevilor. Aici se pritocește viitorul, omule!

Parka se mișcă și se șterse la gură. Se uită lung la toate suprafețele gri și alunecoase din jurul lui și alese să se afunde și mai tare în moliciunea canapelei de piele.

— Unde mă aflu? întrebă el confuz.

— Ești pe tărâmul celor tineri și la modă!!! precizează domnul Nanabragov. Acuma, stai și-ascultă ce idee trăsnet a avut Mișa: O să fie comisarul pe probleme de națiune...

— Mai exact, ministru al afacerilor multiculturale, l-am corectat eu discret.

— Mul-ti-cul-tu-ral. Ce cuvânt simpatic, Parka! Ia gândește-te să-l adaugi în noul tău dicționar sevo...

— Da' eu adaug numai cuvinte adevărate, răspunse Parka încurcat, frecându-se la nas.

— Șșșttt! Ciocu' mic, bătrânelule! îl opri domnul Nanabragov. Nu te-ntrece cu căcănăreala! Că tot vorbeam de cei tineri și la modă, Mișa: tu știi că și noi, sevii, avem propriul grup rap? Oare rapul nu te-ar ajuta să-ți împlinești noua misiune?

— Rapul dă putere! i-am declarat eu în engleză. Povestește-mi despre acest grup...

— Se numesc LAP, Liga Adevăratului Picior. Chiar și mie-mi plac versurile lor. Hei, ce chestie! Poate că și eu sunt un multicultural de-ăla de-al tău!...

— Nici nu-i mare scofală... am început eu o minunată predică, dar n-am apucat să-mi termin propoziția.

Dintr-odată răsună o bufnitură foarte familiară. Zguduirea se propagă în lanț la apartamentul meu, apoi la cel vecin, după aia la următorul, la următorul și tot așa... Ferestrele zdrăngăniră, televizorul cu ecran plat fu proiectat în perete, chiar și soarele se întunecă succesiv din pricina a zece trâmbe de fum negricios, urmate de tunetele aferente, mai înfundate. Ușurel și nesigur, turnul Hyatt-ului scoase un oftat de exasperare, în timp ce un văl de fum se așeza domol pe geamurile fumurii, cu grandoarea unor cețuri bucălate și grele.

Nici una, nici două, se activă o țâșnitoare, dublată de-o alarmă. Probabil că, undeva deasupra noastră, apa gâlgâia. Un semn bun deci. În final, mă gândeam eu, poate că totuși civilizația va învinge și în acest colț de lume!

— Ei bine, cum ți se pare? mă luă ca din oală domnul Nanabragov, tremurând din cap și zâmbind. Rachetele GRAD merg strună! Băieții din Ucraina bombardează Gorbigradul!

— Rachete GRAD?! am sărit. Alea erau rachete GRAD? Și le-ați lansat de pe acoperiș? Ce facem acuma?! Ne-am apucat să ne ciuruim propriul oraș?

Amețiți, dar incitați, am trecut pe lângă apartamentul vecin, unde stătea un diplomat malaez care urla de mama focului în limba lui guturală. Am chemat liftul și-apoi am apăsat butonul pentru terasa de pe acoperiș. Totul mergea ca la Hyatt, adică strună: un sunet cristalin anunță că se închid ușile, un mic ecran LCD înregistră urcarea noastră de la etajul 40 până la TERASA ACOP.

Ne-am trezit într-un aer foarte umed. Dar, după ce vaporii se risipiră, nu ne rămăsese decât să admirăm acea zi absurdă, de vară caniculară. Țâșnitorile ne răcoreau cu jerbe de dușuri reci și-mi aduceau aminte de amuzamentele ieftine din parcurile de distracție. Însă toate urmele fastuosului chiolhan KBR dispăruseră cu desăvârșire. Un rând de parabolice fripte pe margini își îndreptară acuzator pistilurile spre o Mecca imaginară. Din ele emana o duhoare de cauciuc ars pe care, nu după mult timp, am învățat s-o tolerez. Pe de altă parte, combustibilul lansatorului de rachete mirosea ca orice combustibil: dulce, bolnăvicios și viril. Lansatorul GRAD era, de fapt, un container destul

de fragil, cocoțat pe-o improvizație de metal semănând cu un cadru de pat înnădit în grabă. Din gura lansatorului ieșeau încă șase rachete, aliniate ca niște creioane colorate într-o trusă pentru copiii de grădiniță. În depărtare, am zărit deasupra Gorbigradului o dâră de fum în formă de F. Mi-era destul de greu să disting focarele de incendiu, semănate, desigur, peste tot în împrejurimi; ba chiar aveam impresia că și soarele picta Gorbigradul în diferite nuanțe incendiare, de la portocaliu la roșu-aprins.

Niște flăcăi înalți ca bradul, frumoși și bine făcuți, îmbrăcați în uniforme de camuflaj, păreau preocupați de butonarea unui generator. Chiar atunci cedă și acea parte infantilă a sufletului meu, ahtiată după prietenie. În ciuda violenței ce ne împresura din toate părțile, am simțit nevoia să mă duc la acei tineri mercenari ucraineni, să mă prezint și să fiu de gașcă. Ca orice pușți crescut în umbra glorioasei Armate Roșii, devenisem pasionat pentru restul vieții mele de toate sistemele de distrugere, capabile să șteargă dușmanul de pe fața pământului într-o fracțiune de secundă. Ca orice imperiu în declin, al nostru căpăta și mai multă strălucire atunci când își bombarda propriile posesiuni sau când, peste curțile pline de cratere ale școlilor sau pe deasupra piețelor cu tarabele făcute scrum, se ridica fumul ca o mantie.

— Ei, băieți! Ce-aveți voi aici? le-am zis eu prietenos. Dacă ăsta e un sistem de rachete GRAD BM-21, de ce nu stă urcat pe un șasiu de camion Ural?

Un flăcău sănătos, cu ochii albaștri și cu pieptul aproape la fel de lat ca al meu, dar cu mușchi în loc de untură, lăsă cheia în jos, se uită la mine cu uimire măsurată și-mi zise:

— Ăsta e-un GRAD modificat de noi. Nu-i chiar un BM-21. E clar că n-am putut căra tot camionul Ural pân' pe acoperiș, așa că am reasamblat șasiul de bază și l-am fixat cu două cricuri. În loc de patru rânduri a câte zece focoase, am pus numa' două. Însă capacitatea de tragere n-are de suferit, a rămas la fel: adică o rachetă la un interval de juma' de secundă. Și nu avem nevoie decât de trei oameni, în loc de cinci.

— Ați cărat asta pe acoperiș fără ajutorul nimănui? am exclamat admirativ. Într-o singură zi?!

Ce pricepuți erau băieții ăștia! Ce bine se învârteau atunci când aveau de hrănit patru guri doar cu optzeci de dolari, dar și atunci când trebuiau să lanseze rachete GRAD de pe acoperișul hotelului Hyatt!

— Câtă ingeniozitate! Ce deștepți sunteți, măi băieți! Dar, în lipsa camionului Ural, de unde dați comenzi sistemului? Spuneți-mi tot!

Băietanul se scărpină sub braț și-și tufli în cap o șapcă de baseball cu sigla KBR.

— Am făcut un dispozitiv de lansare prin telecomandă, atașat de un cablu de șaișpatru de metri, îmi explică el, sigur pe sine. Putem să tragem chiar și de la etajul treișnouă... iar reîncărcarea nu ia mai mult de cinci minute, chiar și numa' cu trei oameni aici sus. Da' tu de unde știi atâtea despre rachetele GRAD? Ai fost în armată?

— O, nu! În nici un caz! m-am apărat, pipăindu-mă pe năsăul meu de evreu ca să-i arăt că așa ceva era improbabil în cazul meu. Din păcate, n-a fost cazul. Sunt doar un entuziast.

— Mișa al nostru știe tot ce mișcă și-ncă ceva pe deasupra! mă lăudă domnul Nanabragov. E ca argintul viu!

— Mă numesc Viaceslav! se prezentă mercenarul. Când mi-a întins mâna am observat că încheietura îi era încordată și subțire ca o bucată de praz.

— Ce plăcere să lucrezi cu băieții ăștia! a comentat domnul Nanabragov, în timp ce tânărul își reocupa locul de lângă generator. Și uită-te ce fum s-a întins pe deasupra Gorbigradului! Acum chiar că pare un război în toată regula! Cu-atâta fum deasupra orașului!... Ți-am tras-o, Genova, cu summitul tău cu tot!

Am pus mâna streașină la ochi ca să discern mai bine formele fanteziste ale fumului. Încet-încet, litera F se transforma într-o serie de O-uri, pierzându-se-n zarea țării absurde. După aia se formă în creierul meu o altă serie de litere, începând cu litera C și continuând cu U, L, P, A, B, I, L, I, T, A, T, iar la sfârșitul șirului – E.

— O, Doamne! am strigat luminat deodată. Să nu-mi ziceţi că v-aţi apucat să bombardaţi Gorbigradul pentru că v-am zis eu aseară că războiul vostru nu-i suficient de antrenant!...

— În nici un caz! negă cu tărie domnul Nanabragov, râzând şi zgâlţâindu-se din pricina prostioarelor debitate de mine. Mă rog, recunosc că da! îşi amendă el primul răspuns. Dar e-o procedură fără victime. Am evacuat deja zona care trebuia bombardată, aşa că ei trag acuma numa-n nişte case goale. Nici nu le poţi numi case! Da' tu ştii mai bine ce zone oribile avem pe aici! Tot locul seamănă cu o cloacă. În unele părţi nici n-au apă curentă...

— Da, dar...

— Nimeni n-ar trebui să trăiască în cocina asta! se răzvrăti domnul Nanabragov. Aşa că, dacă aruncăm în aer câteva cartiere, poate c-o să atragem atenţia asupra războiului nostru, poate apare prin zonă şi USAID sau Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare, ori poate vin chiar japonezii să pună umăru' la ridicarea noului Gorbigrad. Deja s-au oferit toate firmele de construcţie, toate Bechtelurile şi restul... Toată lumea are numa' de câştigat! Să-i spui Israelului chestia asta!

— Da' asta o să-i facă pe sevi să pară nişte monştri! Ca şi cum voi aţi fi agresorii.

— Măi băiete, tu crezi c-avem găinaţ în loc de creier? Totul este controlat de forţele federale. Dimineaţa, prietenii noştri ucraineni trag în părţile svani ale Gorbigradului, iar după-amiaza bombardează cartierele sevilor. Facem cu rândul, înţelegi? Şi pentru cei din afară pare un război pe viaţă şi pe moarte! Ajutor! Ajutor! Haideţi SUA! Salvaţi-ne petrolul!

— Bine, asta am lămurit-o!... Dar ce se întâmplă cu oamenii ăia care-au rămas fără acoperiş deasupra capului? Unde-o să stea până vin americanii şi le reconstruiesc casele?

Domnul Nanabragov ridică plictisit din umeri.

— Doar suntem în Caucaz! Oricine are rude la ţară... Pot să se ducă să stea pe capul rudelor lor.

M-am întors către Parka Mook. Dramaturgul stătea impasibil, cu mâinile-n poală şi cu figura traversată de mustaţa-i rară, închipuind forma literei ruseşti Д.

— E-adevărat? am încercat să aflu.

— Ce mă-ntrebi pe mine? se apără el. Eu sunt intelectual, dom'le, nu urbanist!

M-am dat mai aproape de marginea terasei și m-am uitat cu atenție la suprafețele roșii întinzându-se de la Gorbigrad la mare, înconjurate de-o pădure de sonde ca niște lănci, ceea ce-mi aducea aminte de străvechiul și părosul mamut încolțit cu sulițe de-o haită de primitivi. Pentru oamenii ăștia, gândeam eu, viața nu o putea lua decât în sus. Oare se putea mai rău de-atât? Cred că pentru situația asta exista și-un proverb american de inspirație atletică. Vorba ceea: „Prin spini, spre nori!". Și dintr-odată mi se făcu dor de televiziunea americană. Ce nostalgic incurabil mai eram și eu!

— Deci... Ce zici, Mișenka? încercă să încheie domnul Nanabragov, rânjind și lovindu-mă pe cocoașă. Vrei să te alături SCROD-ului, măi prâslea? Deja am pregătit un birou pentru tine. Și-o secretară care aleargă cu limba scoasă să-ți facă toate poftele.

— Lăsați-mă să mă mai gândesc!... zisei printre căscături largi. Trebuia să trag un pui de somn.

Tocmai mă desfătam într-un vis cu niște piramide egiptene (pe care le dărâmam, cine știe de ce?, cu un baros), când Larry Zartarian apăru lângă mine și mă trezi. Stătea deasupra mea și mă zgâlțâia de umăr, gâdilându-mă pe la nas cu niște motocei catifelați.

Cu mâna lui minusculă îndreptată spre fereastra fumurie, cred că încerca să-mi arate ceva. Afară – nimic! Terasa internațională stătea la fel de imperturbabilă, cu turnurile încă în picioare, reflectând dealurile și marea din preajmă.

— Ce-i? m-am supărat eu. Cum naiba ai intrat aici? Cum rămâne cu intimitatea mea?

— Uită-te la Gorbigrad!

Privirea mi s-a plimbat peste clădirile din golf.

— Da, și? Gorbigradul are multe probleme...

— Uită-te mai bine! Vezi Podul Albastru ce unește Gorbigradul de terasa internațională? Au semănat soldați peste tot la punctele de control și nu se mai poate trece dintr-o parte-n alta.

— Mi se pare corect! i-am zis. Avem nevoie de puncte de control! În fond, ne aflăm într-un stat în stare de război, nu?

— Vezi stânca aia? Uită-te fix lângă ea! Acela-i pasul Alexandre Dumas... Şi vezi tu siluetele alea negre ce se deplasează de-a lungul trecătorii? Ca nişte furnici? Ăia sunt oameni! Încearcă să-şi scape pielea, fug din Gorbigrad! Încearcă să ajungă pe terase. Fără îndoială că mulţi dintre ei o să moară pe drum.

Le-am examinat pe aceste furnici de care vorbea el, dar abia le zăream din pricina priveliştii nedesluşite, înecate de soare. Ce naiba îndruga el acolo? Dumas era un scriitor francez lipsit de talent. O trecătoare rămânea o trecătoare. Sevii şi svanii nu erau furnici. Iar Gorbigradul va fi într-adevăr distrus, dar reconstruit apoi, mai trainic şi mai frumos.

— Şi de ce să moară oamenii pe drum, încercând să scape din Gorbigrad?

— Pentru că Nanabragov şi Debil Kanuk trag cu rachete GRAD în ei!!! Fix de pe acoperişul hotelului ăstuia!!! Ştii ce consecinţe o să aibă asta asupra imaginii Hyatt-ului?

— Şi eu, care mă gândeam că oamenii bombardaţi o să se ducă la rudele lor de la ţară...

— Şi regiunile rurale sunt tot în stare de asediu! Iar graniţele sunt păzite de trupele federale şi de SCROD. Aşa-zişii bombardaţi o să moară de foame!

— Da' tu de unde ştii?

Zartarian se întoarse cu spatele la mine. Aşa cum se aşezase, am putut să meditez la toate defectele lui: calviţia prematură, gogoşarii prea strâmţi, conturându-i fundul de maimuţă, liniile vlăguite ale coapselor. Din acest unghi, îngrămădit şi cu umerii mici, directorul hotelului părea şi mai nepotrivit pentru viaţa fizică decât mine.

— Alioşa-Bob mi-a povestit tot despre tine, Mişa! Mi-a povestit despre copilăria ta. Şi despre tatăl tău...

Am pufnit supărat.

— Ce treabă ai tu cu copilăria mea? Am avut o copilărie fericită! Tata-mi făcea bărci din pantofi. Ne-am pişat împreună pe-un câine antisemit. Nu te lua de copilăria mea!

— Trebuie să te oprești, Mișa! mă îndemnă el. Trebuie să nu mai vrei să faci bine acestei națiii. Lasă-i baltă pe cei de la SCROD!

— Ieși dracului afară de-aici, Zartarian! am urlat eu.

Dar, imediat ce ieși, am apucat *mobilnik*-ul și am amenințat spre cer. Voiam să dau cumva de Alioșa-Bob. Aveam nevoie s-aud ce-are de zis despre copilăria mea. Un turnuleț schematic se muncea să pâlpâie pe ecran în căutarea semnalului telefonic. Nu trecu mult și farul se stinse. „Stimate utilizator al telefonului mobil, zicea o voce răgușită de rusoaică, conexiunea solicitată nu poate fi stabilită. Nu se mai poate face nimic. Vă rugăm să închideți." M-a luat cu tremurături și cu sughiț. În camera hotelului Park Hyatt Svani City pluteau obiectele spațiului meu privat – adică aripioarele crocante bătând darabana în sticlele de whisky, pilote înflorate îmbibate în lucirea lunară a CNN-ului –, iar în depărtare îi zăream pe toți acei oameni zdrențăroși și hăituiți de soare, înotând ca niște astronauți în dramele lor imponderabile.

Voiam ca Alioșa-Bob să vină-napoi! Voiam să ne ținem strâns de mână, așa cum fac arabii, și să ne mai plimbăm o dată pe Bulevardul Unității Naționale, pe lângă parfumerii și cârciumi irlandeze, pe lângă camioane KBR și tancuri părăsite.

N-avea dreptate vocea aia răgușită de rusoaică! Se mai putea face câte ceva...

33
Risipă de idei

În dimineața următoare am fost trezit pe la ora zece de bubuielile rachetelor GRAD, lansate direct pe deasupra capului meu. Vai de mine! mi-am spus. Halal modalitate glorioasă de a-ți începe cariera de ministru al afacerilor multiculturale! M-am îmbrăcat cu cel mai fățos dintre treninguri, am tras o mâncare popească la barul Beluga, savurând omleta și carnea de nisetru, pe urmă am urcat din nou și m-am curățat insistent între dinți cu ață dentară.

Aceiași băieți de la SCROD care mă conduseseră la reședința lui Nanabragov stăteau acum în mașina oficială, rabla de Volvo break, și mă așteptau să pornim. Cred că se numeau Tafa și Rafa, deși combinația poate o să vă pară o făcătură de-a mea. Cu certitudine însă nu pot să zic decât atât: că erau niște cretini! Tot drumul mi s-au adresat cu formule colocviale, de parc-aș fi fost vreun coleg unsuros de-al lor, și-au mâncat rahat despre cum i-ar fi stat unei anumite cântărețe pop americane cu o mură-tură-nfiptă-n' crăpătură. Îmi venea să-i dau cap în cap.

Secretariatul Caspic pentru Restaurarea Ordinii și Democrației se reunea într-una dintre vechile case ale sovietelor, construită pe-o faleză înaltă, cu vedere spre caracatița Vaticanului sevilor. Clădirea arăta exact ca un castel de pe Rin și chiar fusese construită prin anii '40 de prizonierii de război germani. Și băieții se pricepeau, nu glumă! Pentru că asta mi se părea singura clădire din vremurile sovietice care nu arăta de parcă pescărușii o folosiseră drept hazna în ultimii cincizeci de ani. În curtea prăfuită din fața clădirii, niște muncitori destoinici cizelau statuia lui Saka Democratul, reprezentat cu o torță într-o mână și cu o cruce sevo în cealaltă. Bărbuța lui

de intelectual fusese redusă la o umbră marmoreeană, iar faţa îi radia strălucitoare şi încrezătoare de parc-ar fi câştigat o promoţie la Century 21.

— Bine măcar că are-o torţă-n mână! am mormăit spre un interlocutor absent. Asta simbolizează democraţia...

Domnul Nanabragov m-a condus în biroul meu, o încăpere cât un han, cu un lambriu întunecat de lemn şi cu dulăpioare de protocol pline cu coniac armenesc, privilegii rezervate foştilor granguri de la partid. Pe uşă mi-am citit noul titlu, „ministru al afacerilor sevo-israeliene", iar cineva mai binevoitor scrisese şi-n engleză: „Ministerul Multi-Culti". Domnul Nanabragov a subliniat însemnătatea faptului că pe birou se aflau vreo douăsprezece telefoane cu disc, complet inutile, deci aveam mai multe privilegii decât oricine, în afara lui, şi aproape la fel de multe câte a avut şi Brejnev (presupun că telefoanele lui totuşi funcţionau). I-am zis lui Nanabragov că singurul lucru de care-aveam într-adevăr nevoie era un computer conectat la Internet. El a oftat şi s-a zgâlţâit puţin.

— Ce s-a întâmplat, prietene? l-am întrebat îngrijorat.

— Mă tot lupt cu Nana asta a mea... Ştii, vreau să-şi lase serviciul de la biroul American Express ca să devină mama copiilor tăi.

Mi se mai pusese placa asta şi-n noaptea trecută, când Nana se urcase pe mine fără prezervativ (oh, cât de umed era vaginul ei şi cât de tare tremura *hui*-ul meu!), zbierând că taică-su n-are multă minte.

— Copiii sunt ca dopurile de şampanie, am meditat eu înţelept, bătându-l pe domnul Nanabragov pe spate. Ar trebui să iasă ca din tun...

— Nu-nţeleg o iotă, îmi răspunse potenţialul meu socru. Cum adică sunt ca dopurile de şampanie?!

— Haideţi să vedem mai bine cum facem cu Internetu' ăla...

Ne-am îndreptat spre o sală de conferinţe complet înăbuşitoare, decorată cu lambriuri de culoarea alunei şi cu un steag sevo de dimensiuni impresionante. Stema, mai cu seamă, era înfiorătoare: un sturion sărind peste o sondă de petrol, pe un fond jumate roşu, precum sângele martirilor sevi, şi jumate

verde, precum culoarea dolarilor americani. În jurul mesei de conferințe am observat aceleași fețe ca la petrecerea dată de domnul Nanabragov, numai Bubi lipsea, probabil din pricina mahmurelii. Îmbrăcați în cămăși albe cu mânecă scurtă, cu pantaloni trei sferturi din lână gri, cu nelipsiții pantofi maro, își așezaseră telefoanele strategic, alături de castroanele cu salată și de paharele cu apă minerală, și bârfeau netulburați și fără complexe în limba lor colorată. Puteam să-mi închipui c-am ajuns la o petrecere a doamnelor din Lions Club, undeva în ținutul lui Sinclair Lewis, dacă steagul n-ar fi fluturat amenințător pe deasupra capetelor noastre, dacă în depărtare n-ar fi sclipit instalațiile petroliere sau, în sfârșit, dacă nu m-ar fi trezit la realitate intermitenta și tainica murmurare a cuvântului american LOGCAP.

Întâlnirea a început cu o scurtă trecere în revistă a evenimentelor anterioare. Potrivit raportului domnului Nanabragov, de când începuse bombardarea Gorbigradului, republica Absurdsvani apăruse în treizeci și patru de buletine de știri, dintre care cam o jumate era de partea sevilor.

— La CNN – da, zise domnul Nanabragov preocupat, bifând în viteză și dintr-o zgâlțâitură numele televiziunii. Pe urmă le pomeni și pe celelalte: BBC One – da, BBC Two – da, MSNBC – da, Rai Due – da, Deutsche Welle – da...

— Ce vă faceți cu oamenii care se-aruncă în gârla Alexandre Dumas? am întors eu vorba. Oare asta nu dă rău pe sticlă?

— Nu se-aruncă, măi! Doar alunecă... precizează domnul Nanabragov. Apropo, ai luat legătura cu Israelul? Pentru c-avem niște vești foarte bune de pe front. Parka, spune-ne care-s veștile bune!

Cu o moacă de animal țepos luat pe nepusă masă din bârlog, ministrul culturii privea gânditor pe fereastră la valurile opace ale Mării Caspice.

— Ei, tataie! Trezește-te! îl scutură domnul Nanabragov. Spune-i lui Mișa despre evreii din munți!

Parka Mook reuși să scape de perplexitatea lui matinală și mă fixă cu o pereche de ochi gălbui. Pufni în direcția mea ca

și cum ar fi făcut un exercițiu de recunoaștere a genului și speciei mele.

— Domnule Vainberg, bună dimineața! mă luă el cu binișorul. Ce mai faceți? V-ați odihnit bine?! Mă bucur! Acuma, permiteți-mi să joc rolul nebunului și să vă expun ultima idee trăsnet coaptă de mințile noastre. Știți cumva cine sunt evreii din munți? Nu?! Chiar nu știți? Ce om minunat sunteți!... Și mai ales ce simplu trebuie să fie să nu știi și să nu-ți pese de propriii tăi semeni. Mă rog, pe scurt, evreii din munți trăiesc alături de noi probabil de pe vremea exilului din Babilon. Precum v-am zis – în munți! Mama lor a fost întotdeauna și mama noastră, iar în fântâna noastră și-au astâmpărat setea dintotdeauna. Credeți-mă pe cuvânt! Au supt, și-au tot supt!... Au supt până când fântânile noastre au secat de tot.

— Parka!... îl avertiză domnul Nanabragov.

— În 1943, când trupele fasciste se îndreptau vijelios către orașul Svani, sperând să pună mâna pe petrol și să ne controleze deschiderea la mare, evreii din munți au venit la conducătorii sevo și svani... și le-au cerut să-i ascundă, în cazul în care germanii ar fi venit peste ei, sau măcar să le asigure retragerea pe mare. Am adunat mărturii din anecdotele spuse de mai mulți săteni bătrâni, cum că svanii au manifestat o atitudine căldicică în legătură cu salvarea evreilor, în timp ce sevii au dat dovadă de entuziasm... Și ți-am spus poveste-așa! Fie ca adevărul să iasă la lumină!

— Da' nemții n-au ajuns niciodată în Absurdsvani! am reacționat imediat.

— Din păcate, nu! răspunse sec Parka Mook.

— Deci cui îi pasă dacă sevii i-ar fi ajutat sau nu? În realitate, n-au făcut nimic!

— Cu toate astea, rămâne o poveste frumoasă, se pronunță și domnul Nanabragov. O minoritate care vrea să moară pentru o altă minoritate... Domnule ministru al culturii, dumneata ar trebui să te sui pe acoperiș și să strigi povestea-n gura mare ca să te-audă toată lumea!

Între timp, ministrul agrementului și turismului ciupea cu nerușinare din salata mea. Dar i-am aruncat o căutătură atât

de urâtă, că aproape şi-a înfipt furculiţa-n limbă. Am întins o mânuţă asudată şi-am reuşit să pun laba pe o roşie coaptă şi zemoasă.

— Holocaustul e-o treabă foarte serioasă! i-am avertizat eu. Ne trebuie un expert foarte bun în branduri, că altfel ne facem de râsul lumii.

— Nu ştiu nimic despre brand, interveni Nanabragov. Dar cu siguranţă putem s-o mai punem de-o statuie a prieteniei dintre sevi şi israelieni. Imaginaţi-vă numai versiunea de o sută de metri a lui Mişa şi-a lui Saka Democratul, amândoi aplecaţi asupra unui papirus cu învăţăturile Torei. Iar din papirus iese o flacără a eternei prietenii...

— Bună idee! Haideţi să punem de-un Mişa! strigară entuziaşti toţi cei adunaţi acolo.

— Cred că ne trebuie peste jumate din granitul din trecătoarea Alexandre Dumas numai ca să-i facem capul, comentă unul cu limba mai ascuţită.

Ce să fac? A trebuit să râd de complezenţă, alături de colegii de cabinet, pe seama lăcomiei mele nemăsurate.

— Da' haideţi să fim puţin serioşi! Dacă vreţi s-o nimeriţi bine cu Holocaustul, tre' să inventaţi ceva original. Şi, dacă nu original, cel puţin educativ. Un muzeu, de pildă! Şi tre' să fie ultimul răcnet în materie de muzee, astfel încât, de fiecare dată când un plod îşi butonează calculatorul, pac, pac, pac – să-i sară-n ochi câte-o mărturie, mărturie, mărturie!

— Putem să construim aşa ceva? îl întrebă domnul Nanabragov pe ministrul finanţelor.

La fel de corpolent ca mine, acest ministru trăia în mijlocul unei tornade de păr şi mâncare.

— Băieţi, mârâi el, ştergându-şi sudoarea cu dosul palmei şi scuturând-o pe masa furniruită de mahon din faţa noastră, să vă spun eu cum stăm cu trezoreria ţării!

Apoi a subliniat secătuirea unor conturi anonime şi a altor instituţii financiare, printre care am auzit şi numele Rezerva lui Saşa ori Băncuţa lui Boris.

— Da' de ce nu socotiţi tot petrolul din dotare? i-am întrebat. Cum rămâne cu Figa-6?

În cameră se lăsă o tăcere mormântală. Din dreapta mea, l-am auzit pe ministrul agrementului și turismului cum respiră spasmodic.

— Iată ce-ți propun eu, dragă Mișa! rupse tăcerea domnul Nanabragov. De ce nu te duci la comunitatea evreiască din America să-i ceri niște bani?

— Nu înțeleg. Vreți să merg la evreii americani să le cer niște bani ca să le fac pe plac acelora de la Departamentu' de Stat prin faptul că am deschis o cale de comunicare cu Israelu'?!

— Chiar așa! consimți domnul Nanabragov. Care era dictonu' ăla american?... „Intenția contează"... Să sperăm că-ți apreciază inițiativa.

Mi-am evaluat cunoștințele despre evreii americani. Tot timpul voiau să pară singuratici și dați deoparte, când, de fapt, majoritatea populației americane voia să-i pupe pe nasurile lucioase, să le spună niște glume îndrăznețe la cină și, dacă se poate, să-i convertească cât mai repede, ca să grăbească A Doua Venire. Oare ar fi răspuns acești evrei unei scrisori de dragoste trimise de-un popor al nimănui, aflat între Rusia și Iran? Și oare cum ar trebui să sune o asemenea scrisoare de dragoste?

— Cred c-aș putea să formulez niște cereri de finanțare, le-am zis celor adunați acolo.

— Nu știm ce-s alea, dar tot ce faci tu trebuie să aibă binecuvântarea lui Dumnezeu! conchise grav domnul Nanabragov, în aplauzele generale ale subordonaților săi.

Mi-am scos stiloul de la Hyatt și *clipboard*-ul și-am început să pictez niște litere alungite și nervoase.

CE TREBUIE SĂ FACĂ MIȘA:

1) Să-și instaleze Internetul în birou.
2) Să formuleze niște propuneri de finanțare ca să construiască Muzeul Holocaustului.
3) Să încurajeze multiculturalismul în tot ce face.

— Luați aminte la Mișa și vedeți cum muncește din greu băiatul ăsta! le atrase atenția miniștrilor săi domnul Nanabragov. Uitați-vă ce organizat e! Asta pentru că a primit o educație

americană, la fel ca și copiii mei, Nana și Bubi. Pe noi, vechea gardă sovietică, ne doare-n curu' ăsta negru ca ceaunul! Nu știm nici pe ce lume trăim.

Oamenii din jurul meu începură să caște și să se întindă. Ora prânzului se apropia cu pași ușori: pe la Hyatt așteptau niște amante numai bune de tăvălit, iar la noul local Tuscan Steak&Bean Company, niște fripturi numai bune de înghițit. După ce aprinseră trabucurile, tușiră molcom și râgâiră visători. Dar să-i lăsăm pe acești muritori de rând moliciunii lor lipsite de scop. Cât despre mine, m-am întors în birou ca să pun umărul la propășirea țării lor. Nu degeaba obținusem media 3,94 ca student la Accidental College! Aveam să confirm și de data asta.

34
Situația mă îngrijorează

Dragă Oaspetele,

Vă rog, atenția! Din pricina în-răutățirii situații politice, suntem trişti să Vă informăm că articolele din meniul Sushi/Sashimi nu mai sunt posibile pentru Dvs. (În particular, ne lipsește macroul). Vă implorăm cu umilință: Iertați-ne!

Sclavul Dvs. Credincios, Larry Zartarian, Director General, Park Hyatt Svani City.

Nu voiam s-o recunosc pe șleau, dar Zartarian avea dreptate. Şi nu numai în privința macroului. Situația politică se „în-răutățea" de-a dreptul! Nici măcar când stăteam ascuns în Navigatorul Nanei nu mai reușeam să traversez distanța dintre terase fără să mă blocheze coloanele nesfârșite de refugiați din Gorbigrad. De geamurile automobilului nostru se lipeau, de-a valma, numai fețe deznădăjduite: în această mare de năpăstuiți am încercat să-i identific pe intelectuali, intenționam chiar să le dau o mână de ajutor cărându-i cu mașina, dar toți mi se păreau identici din cauza mizeriei adunate de-a lungul exodului lor; nu mai spun că geamurile fumurii ale Navigatorului ștergeau, în graba lor, și ultimele urme de inteligență. Între bărbații, femeile şi copiii din fața mea, relațiile de rudenie păreau dublate de legăturile de clan. Mai toți afișau o expresie stoică în legătură cu exilul și cu dezastrul abătut asupra lor, deși, pe măsură ce înaintau, îmi dădeam seama că se mișcă precum o mare vietate târâtoare, ținându-se de mână ca și cum destinația lor era dinainte fixată, bătrânii – în cârca fiilor lor, fiii – legănându-și pruncuțele, veteranii de război și bătrânii senili – la coadă, ghemuiți în fundul căruțelor hodorogite.

— Este doar o situație trecătoare!... le-am șoptit, sensibilizat până la lacrimi de nenorocirea lor. În curând o să vină comunitatea internațională să facă ordine.

Dar nu mai eram așa de sigur. Panica se târa încet, șerpuitor, chiar și pe Bulevardul Unității Naționale. De-o parte și de alta a străzii zăreai ambalaje de aftershave Ghetto man de la Parfumeria 718 și cutii de păpuși de pluș, luate de la hala cu jucării Toys „R" Us. Păpușile arătau cam zburlite, cu niște ochi bulbucați, așa cum fac americanii adesea când sunt uimiți, poate și pentru că fuseseră strivite și prinse-ntre tancuri și jeepuri parcate. Pentru prima oară de la sosirea mea în Absurdistan, mi se părea că forțele armate fac exces de zel în îndeplinirea îndatoririlor, mai ales acei ofițeri ce, cu nasul în *clipboard*-uri, calculau cu sânge rece sumele de dolari puse-n joc, adeseori lovindu-se cap în cap, și nu uitau să mai urle din când în când la inferiorii lor, ca să le dea un suflu vitejesc în încărcarea căcaturilor de tancuri, dar și necesarele șuturi în cur. În atmosfera punctată de tunetele rare ale rachetelor GRAD, lansate de pe acoperișul hotelului Hyatt și urmate de nori de colb și de pucioasă pierduți încet după linia orizontului, simțeam o mișcare imperceptibilă de retragere a trupelor. Numai camioanele KBR, abandonate de-a lungul bulevardului, stăteau tăcute și goale.

Dar cel mai mult mă interesa activitatea găștilor. Își ziceau Liga Adevăratului Picior și păreau să apară din fiecare ungher, gata de harță de parc-ar fi fost huliganii din Compton[1], unii dintre ei înarmați cu kalașnikoave ori cu pistoale Makarov, groase ca niște cârnați, alții cu lansatoare de grenade și cu mortiere pe care le trăgeau după ei, apatici, ca niște copii obligați de părinți să facă anumite treburi casnice foarte plictisitoare. Majoritatea nu erau decât niște puștani imberbi, de-abia majori, arși de soare, prost hrăniți, îmbrăcați în bluze de trening și pantaloni strâmți cu sigla Ligii Naționale de Baschet. Printre ei am zărit trei figuri demne de reținut: unul, cu o bandană pe care scria Crips[2] înfășurată în jurul gâtului, altul asudat

1 Suburbie a Los Angelesului cu o rată ridicată a criminalității.
2 Organizație criminală din Statele Unite, fondată în anii '70.

îngrozitor din pricina fesului de lână, iar al treilea, cu dantura îmbrăcată-n aur, sângerând la gingii. Dacă îi priveai din cap până-n picioare păreau că aparţin genului neutru, o combinaţie improbabilă şi ciudată între tunsoarea zero (ceea ce dovedea ori naţionalismul funciar, ori retardarea), mustăcioarele abia mijind şi sandalele rozalii, decolorate de soare. Din când în când îi auzeam făcând rap în engleză despre viaţa violentă pe care-o vor duce în zona metropolitană a Los Angeles-ului sau despre cum o să le-o coacă duşmanilor lor svani sau sevo, odată ce inamicii lor vor fi fost dezarmaţi şi îngenuncheaţi. Ba chiar pe terasa sevo circula şi-un cântec pe tema asta:

Când stau geană pe-nserat
Ia să-mi spui cine apare?
Nişte coarde de-agăţat
Legănându-şi fundu' tare.
Ele-au pângărit Adevăratul Picior
Că au maţe de svani.
De le-ntreb: „Ce mai faci, puişor?"
Ele-ţi zic: „Mă cheamă Lani".
Ăsta-i nume americanizat!
Deci ne-au trădat ţara, şi iată,
Târfuliţele svani s-au modernizat,
Au uitat credinţ-adevărată!
Drept zid le pun, cu fundu' la mine,
Faţă-n faţă cu fraţii de suferinţă.
Întâi le gâdil cu puşca-ntre vine,
Pe urmă le fac curu' ferfeniţă!
De nu se lasă, o să urlu la ele
Că-i fac pe toţi oale şi ulcele.
Fraţii tac. Plâng ca nişte fete mari,
Când văd cum intru-n fundurile alea tari!
Eu lunec înăuntru şi-n afară,
Ei o să dea colţul până diseară!

Vă spun drept: mă îngrijora toată vorbăria asta despre sexul anal forţat! Cu metoda asta nu-ţi câştigai un spaţiu nici în

buletinele de ştiri de la MSNBC, nici măcar pe reţeaua de canale FOX, ca să nu mai zic că nu aşa obţineai dragostea întregii lumi. Era vremea să acţionez! Era vremea să „vorbesc cu Israelul"!

Şi-apoi s-a petrecut un miracol al tehnicii moderne. Oamenii lui Nanabragov au instalat în sfârşit în biroul meu conexiunea Internet mult dorită. Mi-am şters laptopul de praf, i-am băgat mufiţa într-o priză şi, ca prin minune, am pus în mişcare World Wide Webul.

Maldăre de informaţie începură să ţopăie vesele pe ecran. Câteva site-uri foarte plicticoase demonstrau destul de clar cum trebuie să întocmesc o cerere de finanţare. Am mers pe urmele evreilor americani care, porniţi în expediţie să-şi descopere sufletul pierdut, ajunseseră tocmai la gurile râului Vistula din Polonia sau la ruinatele *ştetl*-uri din Basarabia. Am devenit conştient de interesul viu, dacă nu eronat, al americanului de rând în înţelegerea unei chestiuni numite „Cabala". Cât despre Holocaust, puţine genocide adunaseră atâtea documente şi mărturii! Am sorbit nişte cafea, m-am pipăit să văd dacă nu visez şi mi-am intrat în atribuţiile de ministru al afacerilor multiculturale.

35
O propunere modestă

Numele proiectului

Institutul Caspic pentru Studierea Holocaustului, numit şi Muzeul Prieteniei Sevo-Evreieşti.

Prezentarea proiectului

Cel mai mare pericol cu care se confruntă comunitatea evreiască americană este asimilarea concetăţenilor noştri datorită politicilor de deschidere ale congregaţiei americane şi, în consecinţă, dispariţia comunităţii noastre. Din pricina înmulţirii populaţiei acestei ţări, înfrăţită cu America prin obsesia pentru diversitate şi despuiere în public, cu parteneri sexuali prezentabili, dar ne-evrei, *a devenit dificil, dacă nu chiar imposibil să-i mai convingi pe tinerii evrei să întreţină relaţii sexuale reproducătoare între ei.* Eforturile de a-i pune în legătură pe evreii ajunşi la vârsta reproducătoare, prin dezvoltarea reţelelor sociale ocupaţionale sau prin alcoolizare, duc la succese parţiale. Israelul, altădată mândrie şi exemplu pentru popoarele din jur, a ajuns să fie populat de indivizi din Orientul Mijlociu ale căror obiceiuri bizare sunt total incompatibile cu ale noastre (cf. Roger Greenblatt, „De ce hummusul îmi lasă în gură un gust amar?", în *Analele iudaismului modern*, Indiana University Press). Este vremea să ne întoarcem la cea mai eficientă armă a noastră, rezistentă la proba timpului şi devenită săgeata infailibilă a ţintei noastre: Holocaustul!

Chiar şi printre cei mai atei şi nepărtinitori dintre tinerii evrei, Holocaustul se bucură de mare faimă şi recunoaştere. Conform unui sondaj de opinie, realizat în rândul a treizeci de evrei beţi turtă într-o suburbie a Maryland-ului, între cele

opt elemente descriind identitatea ebraică – Tora, Mișna, Talmudul, Holocaustul, Mikva, Merluciul, Israelul și Cabala – cel mai tare a fost declarat merluciul, clasându-se în opțiuni imediat deasupra Holocaustului (cf. Roger Greenblatt, „Oi, bine că-s evreu!", în *Analele iudaismului modern*, Indiana University Press). Exploatat la maximum ca sursă de învinovățiri, victimizări și rușine, Holocaustul se dovedește a fi o tehnică excelentă în asigurarea continuității comunității ebraice. Există însă, în spațiul academic și în media, problema suprasaturării acestui brand, ceea ce favorizează dezvoltarea premiselor pentru o abordare proaspătă, vibrantă și sexy (chiar așa! sexy! – să nu pierdem niciodată din vedere miza jocului) în privința mamei tuturor genocidelor din lume.

Mai tânara Republică Sevo, condusă sub auspiciile democratice ale prieteniei sevo-israeliene de Secretariatul Caspic pentru Restaurarea Ordinii și Democrației (SCROD), este un stat național mic, dar atractiv, așezat pe malurile frumoasei Mări Caspice. Istoria prieteniei dintre sevi și evrei e la fel de veche ca fundul mării. Ambele popoare seamănă între ele, prin aceea că sunt educate, întreprinzătoare și nefericite din pricina vecinilor, care le-au furat tot timpul porția de iubire, recunoaștere și spațiu vital. În 1943, când Hitler a declanșat operațiunea Barbarossa și-a început să trotileze toate rezervele de petrol din zona pașnicei Mări Caspice, populația sevo a pornit o campanie voluntară de salvare a localnicilor evrei, trimițându-i direct în Siberia stalinistă. În zilele noastre, această mică republică rămâne unicul spațiu de pe planetă ce-i tolerează pe evrei așa cum sunt, în afară bineînțeles de orășelul Brookline, Massachusetts. Ingrediente precum filosemitismul și locația exotică, ca să nu mai vorbim de oportunitatea de a cunoaște unul dintre cele mai primitoare popoare (în fine, de la mic la mare, ei sunt un popor de *tzadikim*[1]) și de-a te bucura de plajele liniștite, asemănătoare cu Cancunul mexican (numai că mai ieftin, cu mult mai ieftin!), creează ambientul perfect pentru un nou tip

1 Înțelept (ebr.).

de educație, adică o lume abstrasă din năimeala mlaștinilor de la Auschwitz-Birkenau sau Yad Vashem.

Metodologie

Un design ieșit din comun

Printre cele mai remarcabile construcții recente se pot număra și acelea ridicate în memoria Holocaustului, însă ele sunt atât de abstracte și cerebrale, încât nu pot crea dorința stringentă de continuitate în pântecele unei evreice la treizeci de ani. Institutul Caspic pentru Studierea Holocaustului va fi conceput în forma unei bucăți enorme de *matțoh* ruptă în două, ca simbol al tragediei abătute asupra poporului nostru și ca amintire a mesei pascale. Se spune că, printre obișnuitele traume ale copilului evreu, cele două enumerate ar fi „cele mai puțin înfricoșătoare" (Roger Greenblatt, „Cu ce-am greșit că tocmai noaptea asta trebuie să iau numai un miligram de Lorazepam?", în *Analele iudaismului modern*, Indiana University Press). În principalul spațiu de expunere din acest *matțoh* rupt în două va fi amplasat un hartan de miel îmbrăcat în titaniu (vezi Frank Gehry), simbolizând deopotrivă brațul Atotputernicului și regăsirea vigorii primordiale.

Noul tribalism

Identitatea politică este principalul obiectiv al căutării continuității. Iar identitatea s-a născut dintotdeauna din travaliul greu al unei singure națiuni. Pentru noi (o națiune prosperă și nesiluită, ghemuită în brațele primitoare ale ultimei superputeri ridicate în lume – așa cum reiese din documentul acesta –) identitatea înseamnă Holocaust, Holocaust și iar Holocaust! Jumătățile rupte din *matțoh* vor fi infuzate cu spiritul Noului Tribalism, curent ce-i captivează pe toți tinerii din întreaga lume occidentală, apărut ca replică furibundă la procesul de omogenizare globală. Prima jumătate va arăta prin ce chinuri ale facerii a trecut poporul evreu (o serie paralelă de nișe va demonstra același lucru și în cazul sevilor), iar a doua jumătate va arăta că uităm prea repede că, de fapt, străinii ne urăsc (*idem* și pentru sevi). Ca să fim un pic reducționiști, vom zice: în prima

jumătate, niște chestii imposibil de pronunțat precum Kristallnacht, Kindertransport, ghetou cracovian, Cernăuți, Wadowice, Drogobicz; iar în a doua jumătate, elemente producând un acut sentiment al vinei, ca de exemplu ecrane suprapuse, reprezentând activitățile de fraternizare și combinare dintre băieții evrei din colegii și coreencele sfioase sau arătând de-a dreptul cum simpaticele *maideleh*[1] suburbane își fetișizează partenerii afro-americani în timpul unui meci de softball la gala Smith Barney. Subtext: *au murit șase milioane de oameni și tu te învârți pe un scaun de bar cot la cot cu un* sălbatic?

Holocaustul pe înțelesul copiilor

Studiile arată că niciodată nu este prea târziu să-ți sperii copilul cu imaginile rămășițelor pământești sau cu imagini de femei goale fugărite de câini hrăpăreți pe o imensă întindere de zăpadă. Holocaustul pe înțelesul copiilor va produce o atmosferă, atent dozată, de frică, mânie, impotență și vină, prizată cu succes mai ales de copiii sub zece ani. Prin intermediul minunatelor aparate precum Animatronicul ori tehnologia Jurassic Parkului, orbecăielile penibile ale profesorilor evrei ce predau în școlile americane subiectul Holocaustului vor fi condensate într-o autentică baie de sânge de patruzeci de minute. Tinerii noștri vizitatori vor pleca total alienați și profund depresivi, simțăminte parțial înlăturate de camionul cu înghețată pus anume să-i aștepte la ieșirea din expoziție.

Anexa la întrebarea
„Tu ce crezi, se mai poate întâmpla vreodată?"

Mda, chiar crezi așa ceva? Ei bine, mai gândește-te, prietene! Acest concept revoluționar va aduce în scenă o mulțime de tineri arabi franțuziți, puși să arunce cu bolovani în vizitatorii muzeului și să urle „Încă șase milioane!", în vreme ce, de cealaltă parte, feriți vederii și pasivi, intelectualii francezi fumează și beau. Din motive de siguranță, bolovanii vor fi

1 Adolescentă (idiș).

confecționați, în proporție de 100%, din hârtie reciclabilă, iar tinerii arabi franțuziți vor fi închiși în cuști.

Hartanul de miel îmbrăcat în titaniu

Vom încheia într-o notă veselă turul muzeului nostru, celebrând unele realizări ale evreilor americani foarte deștepți. Putem aminti aici acele manifestări ale vitalității, printre care și *David Copperfield: mitul și magia*, *Înainte și pieziș: moartea literaturii și nașterea sitcomului*. O încăpere, chiar două, pot fi destinate expunerii realizărilor excepționale ale culturii israeliene. Sau mai bine nu!...

În cortul consensului

Acesta va fi locul unde toate se vor aduna împreună, unde ideea de continuitate va începe să se scrie cu C mare. După ce vor fi intrat în cortul consensului și vor fi predat o probă de sânge alături de un cec, evreii aflați la vârsta reproductivă (de la treizeci și patru la cincizeci și unu) o să-i arate lui Hitler și mardeiașilor lui unde să-și bage soluția finală propusă de ei. Aici nu va fi permis să spui „nu"! Aici nu vor fi admise diafragmele. Notă: cortul trebuie să fie masiv și verde ca să dea impresia perioadei reproducătoare din timpul verii. Nu sunt admise corturile de circ! E o treabă serioasă!

Și acum un mesaj din partea sponsorului nostru

Și, spre a nu fi lipsiți de oportunitatea de a cunoaște cine-i adevărata talpă a iadului din politica americană, creștinilor evanghelici li se va da propriul lor cort (numai că mult mai mic), de unde pot să organizeze activități prozelite în sprijinul evreilor reproducători, atunci când aceștia ies din cortul consensului cu sufletul la gură și asudați de la atâta muncă. Estimăm că numai 1-2 procente din efective se vor pierde din cauza unor cântece de sirenă precum barbarele ritualuri de împerechere cu un *goyishe*[1].

1 Persoană care nu face parte din comunitatea evreiască (idiș).

Rezultate anticipate – Primul an de desfășurare a proiectului

1. Două sute de mii de evrei vor zămisli încă o sută de mii de suflete de iudei pe țărmul Mării Caspice.
2. Între două și patru mii de evrei fără nici un scop în viață vor renaște din cenușa lor, în persoana unor mormoni (sau cum naiba îi cheamă pe ei...), deci n-o să ne mai incomodeze.
3. Douăzeci de mii de copii evrei vor afla că, într-un fel sau altul, a fost și vina lor.

36
Comidas criollas[1]

După ce le-am trimis lista mea de propuneri legate de Holocaust membrilor noii comisii administrative din SCROD, am constatat cu stupoare că un mesaj de la rsales@hunter.cuny.edu intrase direct în căsuța mea electronică.

Dragă Mișa,

Car-i treaba, Paps? Pe unde m-ai ești?

Știu că nu-s pentru tine chiar cea mai favorită persoană dar nici nu știu la cine să mă duc. Profesoru Shteynfarb m-a lăsat. A câștigat o bursă în sudul Franței și și-a luat tălpășița chiar în mijlocu semestrului. I-am trimis un e-mail dar nu mi-a răspuns niciodată așa că mam hotărât să-l sun pe editoru lui iar curva aia respingătoare mi-a răspuns că nu mai face Antologia scriitorului imigrant.

Cred că sunt gravidă cu Profesoru Shteynfarb. Sunt destul de sigură că am vomitat. Dar cei mai rău e că am tras atâta la eseu ăla despre cum au dat foc în Morissania și acuma nimeni no să-l mai citească sau o să-i mai pese cum m-am simțit eu când eram mică. Am crezut că sunt Deferită și că am o Poveste Deosebită de zis dar mă rog bănuiesc că nus și nici n-am. Pe cinstite mă doare chestia mai mult decât focul sau Sarcina pen că o secundă am sperat că viața mea va fi deferită.

Tuți zici probabil ha, ha, Țiam zis eu! Nu nega! Dar știu că tot timpu țiai păstrat și puțină Speranță. Și m-ai știu că eram una din Speranțele tale și că team dezamăgit. Probabil că deja te vezi cu cineva nou deci se pare că După Faptă și Răsplată.

1 Specialități creole (sp.).

În sfârșit nu știu ce să mă fac cu copilu și deci cre că o să-l fac altfel e un mare Păcat. Miaș dori să fii aici Mișa. Îmi doresc ca nimic din toate astea să nu se fi întâmplat! Dacă mă mai iubești măcar un pic te rog să-mi zici că ar însemna foarte mult pentru mine.

Îmbrățișări și Pupici

Rouenna

P.S. Știu că ești în regulă pentru că tu treci peste toate cu bine. Iești mai deștept decât crezi.

P.S.S. Am primit ultimu cec pentru studii, mulțumesc. O să studiez și mai tare acum ca să ajung o secretară admin. Uluitoare.

P.S.S.S. O să-mi spăl rufele imediat și sunt goală-goluță!

De obicei nu simt că-mi fuge pământul de sub picioare (pentru că, într-un fel, tot ceea ce ține de lumea mea e cu fundu-n sus), însă recunosc că mesajul Rouennei mi-a dat o stare de amețeală. După o viață petrecută pe străzile Bronxului și după tot rahatul înghițit zi de zi, ea-mi face bucata și rămâne gravidă cu futacul de Jerry Shteynfarb. Cine naiba mai face sex cu un scriitor rus fără să folosească prezervativul? Unde dracu' i-a fost mintea? Dar nu m-am putut abține: mi s-a făcut milă de ea. Da, îmi era milă de ea și de iedutul trist purtat în burtă, dar mai ales de tonul înfrânt al scrisorii sale, de felul în care, în mai puțin de două luni, fusese deposedată de toate semnele vitalității. Ce puteam să-i mai zic? Oare era de datoria mea s-o alin? I-am răspuns, deci, în două reprize. Prima suna astfel:

Rouenna, cred c-ar fi cazul să nu-i mai spui lui Jerry „profesoru' Shteynfarb".

Și apoi:

Ar trebui să te duci la un doctor mâine-dimineață la prima oră, iar dacă ești într-adevăr însărcinată, atunci trebuie să avortezi imediat! Nu-mi pasă de ce zice abuela *ta, Maria: nu ești încă pregătită să faci un copil fără tată.*

Mi-am întors privirea spre geamul biroului meu. Ploua pentru prima dată de când venisem aici. Odată cu stingerea

soarelui odios, orașul căpătase o înfățișare aproape la fel de strălucitoare ca Hong Kongul, mai ales din pricina firicelului de zgârie-nori, ridicându-se ca un mușuroi de furnici pe deasupra clădirilor guvernului și a cargourilor îngrămădite în rada apropiatului port. Numai lumina ireală și inconfundabilă a platformelor din golf îmi aducea aminte unde sunt.

Dar eu eram și nu eram acolo.

De fapt mă aflam în zona bulevardului East Tremont din Bronx, *zona noastră*, ce ține de la restaurantul El Batey, pe-aproape de bulevardul Marmion, până la Hughes Street, în dreptul tonetei cu sandviciuri de la Blimpie, acolo unde, prin '98, vărul preferat al Rouennei a fost umflat de poliție pentru niște neplăceri fără nici o legătură cu toneta de sandviciuri.

Ah, bulevardul East Tremont! Furnizor de încredere al visurilor realizabile, locul unde magazinele îți vor vinde *todo para* 99 ¢ *y menos*[1], unde cu 79 ¢ îți iei un pui întreg de la Fine Fare, iar la numai 79 $ te faci cu o saltea rabatabilă pe care scrie „garanție cinci ani"; acolo unde un grăsan de peste 170 de kile merge braț la braț cu *mamita* lui și e respectat și acceptat de tot cartierul; acolo unde băieții pedalează cu mare zor și mamele tinere privesc languros spre vitrinele magazinelor *She-She Juniors&Ladies*, și-mi pun obsesiv o singură întrebare: „Ei, Mișa, *que ongo, a-ai*[2] ?".

La restaurantul El Batey, specializat în *comidas criollas*, dintr-un tonomat cu o formă falică se scurge o melodie la fel de falică și toată lumea se boldește la cururile celorlalți, în timp ce Rouenna bârfește cu vreo prietenă, dând la ghici ce chelneriță a mai rămas gravidă și cine are un gagiu care-o să stea la mititica vreo zece ani. Eu nu văd în fața ochilor decât o farfurie cu lămâi, ardeiul iute de pe eticheta sosului Tabasco și sticla de bere Presidente, înfășurată la gât într-un șervețel lipicios – aceste mici plăceri ale unei lumi agitate. Și aștept. Aștept cu nerăbdare castronul de tablă plin cu *asopao de camarones*[3], adică de „creveți fleșcăiți", așa cum sună oferta în traducerea

1 Totul până la 99 de cenți (sp.).

2 Care-i treaba? (sp.).

3 Supă de creveți (sp.).

lor, gata să mă predau aromelor de *ajillo*[1], pentru că în oală au pus mai mult usturoi decât apă sau chiar creveți. Și, destul de curând, în al meu *estomago* se împrăștie răcoarea berii Presidente, fierbințeala sosului Tabasco și reverberațiile de bas profund ale usturoiului. Mă ridic de pe scaun, o smulg pe Rouenna din bârfelnița ei și-o duc pe ringul de dans improvizat, așezat fix în fața televizorului, conectat non-stop la minunile de vitejie săvârșite de echipa locală de baseball, *Jankei*, cum îi zic ei. Încercăm să dansăm, e poate cel mai lent dans din istorie, deși nu facem decât să stăm acolo și să ne holbăm unul la altul, comunicând ca niște animăluțe, scoatem un fel de hârâit pisicesc hărțăgos, poate și-un schelălăit de baseți nervoși, sunete înecate de ritmurile nămoloase ale muzicii salsa scurse din tonomat. Și ne sărutăm... Cu miros de usturoi, de sudoare și de iubire pură – ne tot sărutăm.

Simt o ușoară stare de beție în timp ce Rouenna mă conduce spre locuința ei din intersecția 173rd Street cu Vyse. Trecem pe lângă fostul mardeiaș de la Chicago Bulls, campion la bătutul nevestei, amenințându-ne tot timpul c-o să-l omoare pe Mister Delicatețe, pe urmă prin fața vânzătorului de înghețată ambulant, ușor mai inofensiv, și-apoi pe lângă casa de rugăciune a Martorilor lui Iehova, unde observ că intră un grup de femei pioase ducând niște platouri cu mazăre și orez, acoperite cu folie de aluminiu. Se pare că participă la o nuntă, iar Rouenna îmi face din ochi, parcă întrebându-mă „Și noi, pe când?", și-mi zâmbește ușor zeflemitor, o zeflemea pe care am apreciat-o dintotdeauna pentru că reușește să mă dezumfle un pic, să dea jos garnitura de crevete și orz și să mă fiarbă în suc propriu, până când ajunge să-mi dezvăluie dorințele esențiale: o femeie, un oraș, un stil de viață moderat libertin.

Am crezut că sunt Deferită și că am o Poveste Deosebită de zis dar mă rog bănuiesc că nus și nici nam.

Ah, mititica de ea!...

1 Usturoi (sp.).

37
Sfârșitul

M-am trezit nu știu cum la o petrecere acasă la Nana. Ce să zic? Droguri la discreție. O bulboacă neagră într-un ceaun ce mirosea ca fundul unui autobuz. Asta era buruiana *lanza*, drogul autohton care-l inspirase pe Sfântul Sevo Mântuitorul să aibă viziunile alea despre înfrățirea poporului său și anihilarea dușmanilor svani, o călătorie himerică urmată de zeci de alte tentative eroice, majoritatea devenite călătorii spre mormânt.

Ne aflam în dormitorul Nanei, așezați în jurul unui ceaun și așteptând înfrigurați să tragem pe nas infuzia rezultată din acele ierburi pitice. Imediat ce s-a ivit un pic de ceață străvezie, am început să inhalez cu plăcere. Încercam să scap de amintirea mesajului electronic trimis de Alioșa-Bob, avertizându-mă insistent să mă țin naibii departe de familia Nanabragov și s-o șterg din Absurdistan imediat. Potrivit lui, un dezastru era iminent. Dar eu m-am hotărât să nu-mi bat capul prea tare. Unul dintre membrii găștii Ligii Adevăratului Picior tocmai jefuise magazinul Armani. Oare putea fi ceva mai rău de-atâta?

Nana le mai invitase și pe prietenele ei, Sissey, spectatoarea ultimei noastre partide de amor, și Anna, rusoaica mediocră și colega ei de birou la American Express. Fetele se găseau într-o dispoziție de zile mari. Imitau accente gorbigrădene, făcându-se că-s curve de la barul Beluga, puse pe agățat muncitori de la KBR.

— Golly Burton! Golly Burton! hăuleau ele. Ia-mi o Cola. Acasă ai femeie norocoasă? Eu mai bună! Eu am cureleeeee! Cureleeeee! Port cureleeeeee! Am cureleeeee drept în cur!

Am încercat să intru-n joc, imitându-l pe-un muncitor american cu accent de țărănoi:

— Drept în cur? Mai știu și alte chestii pe care ți le pot băga acolo!

Fetele se spărgeau de râs. Mișcându-și picioarele în aer din pricina râsului convulsiv, arătau ca niște gândaci în agonie. Așa cum stăteau, aliniate în același pat, față în față cu mine, aveam perspectiva unui șir de posterioare tinere, strânse-n blugi: în acest panteon, portbagajul Nanei era cel mai remarcabil, revărsându-se generos pe deasupra etichetei de la Miss Sixty, pe urmă venea jumatea de lună plină a brunetei Sissey, iar pe ultimul loc, cantalupul micuț și obraznic al rusoaicei.

— Tati, treci la aparat! strigă Sissey la mine.Tati, treci la aparat! Hai, dă o tură și pe la noi!

M-am rostogolit până-n brațele lor înfrigurate de așteptare, iar ele m-au primit și m-au giugiulit, așa cum se joacă fetele cu un cățeluș pufos.

— Tati vă iubește tare mult!... am horcăit satisfăcut la culme, provocând un nou val de chicoteli.

După aia m-am pierdut în masa de cărnuri ce mă împresura din toate părțile: simțeam sâni, lobi de ureche... Și nu erau numai ai Nanei! Cu toții respiram în același ritm. Din sâni emana o căldură molatică, iar lobișorii se cereau sărutați. Și, dintr-odată, mi-am dat seama: eram foarte *high*.

Idila de grup a fost întreruptă de o insolentă bătaie-n ușă. M-am uitat buimac. Desigur că Faik, servitorul, se afla la datorie și-și lipise fața urâcioasă de geamul camerei.

— Oh, hai, du-te mai repede și dă-i niște bani! m-a repezit Nana.

Mi-era îngrozitor de jenă și, cu toate astea, mă cam durea în cot. De fapt, mi-era totuna! M-am hotărât să-mi asamblez picioarele, dar am constatat cu uimire că mergătoarele acelea cam butucănoase erau deja lipite de coapse. Acu-i acu'! Era vremea să umblu! Și, în sfârșit, copăcel-copăcel, m-am ridicat pe picioare.

— Ia te uită! Ne-a oprit la fix! am remarcat. În sfârșit, mi-am dat și eu seama că am două picioare și două lăbuțe.

Fetele au izbucnit iarăși în râs, veselia lor pierzându-se, ca și ultima oară, în șoapta precipitată a cuvintelor franțuzești din care eu nu pricepeam o iotă.

Eram drogat, nu glumă!

Afară, Faik mă aştepta cocoţat pe un fel de bicicletă de circar, c-o singură roată. În loc de claxon, îşi pusese o tubă mare, iar în loc de tunsoarea-periuţă apăruseră nişte pete de leopard. De fapt, poate că Faik ăsta era cu-adevărat un om-leopard! Cu musulmanii nu te pui! Ei sunt atât de diferiţi de noi...

— V-am văzut cum vă pipăiaţi tu, Nana, Sissey şi rusoaica! îmi atrase el atenţia.

— O, Doamne, ai perfectă dreptate! am recunoscut. Chiar ne pipăiam! Pe la ureche şi pe la sâni. Şi era o chestie aşa de tandră şi intimă... Eu mi-aş dori ca toţi cetăţenii republicii ăsteia de rahat să fie la fel... Fetele alea-s pur şi simplu extraordinare! Da' şi tu eşti extraordinar, măi, Faik! Aşa-i! Chiar eşti! Un leopard extraordinar!

— Mie să-mi dai cele trei sute de biştari! mormăi Faik.

— Vezi că eşti extraordinar, măi, omule? am sărit din nou, întinzându-i banii. Nu ţi-am zis eu? Alţii în locul tău ar fi cerut patru sutare!

— Eşti cumva şi beat? se interesă Faik. Aţi fumat cumva *lanza*? Păi atunci mai bagă o sută!

— Mi se pare foarte corect! am strigat în engleză. Cu un om-leopard ca tine se pot face afaceri, nu glumă!

Pe urmă, rotind ochii împrejur, mi-am dat seama că-mi pierdeam verticalitatea.

— Hei, ce naiba faci, mă urmăreşti?! se enervă Faik.

Se pare că mă ţinusem de el pe scări şi că-l urmăream ca o umbră credincioasă în curtea interioară.

— Vai! m-am scuzat vag, observând un punct de sprijin între cei doi copaci, un palmier şi un platan, iviţi în faţa mea. Care dintre cele două specii ar învinge într-o competiţie? Aş fi vrut să fiu ambientalist... Hei, Faik! am strigat după el, dar îşi luase tălpăşiţa, pedalând de zor la bicicleta aia de circar. Unde-s fetele? Vreau să mă întorc la fetele mele! Un' te duci, omule-leopard?! Hai, ia-mă cu tine!...

„Uau!" mi-am spus, când mi-am dat seama că musulmanul mă lăsase de izbelişte. „Parc-aş fi în lumea sergentului Pepper[1]!".

---

1 *Sgt Pepper's Lonely Hearts Club Band*, album al formaţiei Beatles despre care s-a speculat că a fost conceput sub influenţa drogurilor.

Pierdut, am fluierat câteva acorduri din *Lovely Rita*[1]. Mi se părea că deja aterizasem în Statele Unite, de data asta înarmat cu o acreditare de jurnalist. Acum nu-mi rămânea decât să scriu ceva și să-mi croiesc propria poveste până la expirarea termenului-limită.

— Mă întreb unde naiba au dispărut toți adulții? m-am adresat către palmier. Să știi că mie poți să-mi spui!... N-o să-ți dau numele adevărat...

Dar palmierul stătea ca un mut. Probabil că-l acoperea pe amicul lui, platanul.

— Vreau femei! am zis dintr-odată, bătând la toate ușile din lemn masiv ce dădeau în curtea interioară. Dar, lucrul naibii!, nimeni nu-mi răspundea. Ca prin vis, se făcea că am intrat într-una dintre camerele acelea și-am văzut, întinsă pe-o pilotă aurie, o femeie pe moarte. Era mama!

— O, săraca fetiță! Sărăcuța de ea! am compătimit-o eu, deși nu-mi venea să cred că-i zic propriei mele mame „fetiță".

Uite-așa, apăruse de nicăieri sentimentul că ea era mai tânără decât mine și-avea nevoie de protecția mea. Am vrut să-i ridic capul de pe pernă și s-o legăn, dar era băgat adânc într-o pâlnie de tubă și-avea numai două orificii deschise în dreptul gurii.

— Bine, i-am spus. În sfârșit ți-ai luat și tu mușțiucuri americănești! Căutarea s-a-ncheiat.

Mama îmi strecură degetele albe și reci printre faldurile de pe ceafă și scoase niște sunete contorsionate prin mușțiucul tubei.

— Cum? În ultimii optsprezece ani? am întrebat-o. Păi, s-au întâmplat o groază de lucruri! În primul rând, comunismul s-a dus pe apa sâmbetei. Pe urmă, s-a îmbogățit tătuca. Am mers în Alpi. Mi-a tăiat prepușul – o chestie oribilă... Și-apoi, l-au băgat pe tătuca în mormânt. O evreică frumoasă i-a adus gardenii. Pe urmă am ajuns aici...

Mâna de alabastru m-a șters pe la gură și-a trecut mângâietoare ca o batistă pe sub nasul meu nealintat. Din mușțiucul tubei ieși o briză de aer, pornită probabil din gâtul mamei mele și formând un șir de caractere chirilice tremurate și inversate, de parc-ar fi fost scrise de americanii începători la limba rusă.

---

1 Melodie de pe acest album.

— Ce spui? Da, sigur că am o iubită! Da' să știi, nu-ți ajunge nici la degetul mic, mămică! Adică, tocmai se-ntâmplă ce-mi ziceai tu dintotdeauna: mi se plătește cu aceeași monedă.

Mama horcăi în semn de aprobare. Am încercat din nou să-i cuprind capul și s-o legăn amintindu-mi cum, pe la cinci ani, îi împleteam părul când dormea și-mi imaginam că-i o fetiță pe care-o puteam drăgăli și alinta fără nici un pericol. Dar am observat că mirosurile ei se schimbaseră și că în jur plutea o aromă mai grea și mai spurcată: poate chiar duhorile vreunei bucătărese slinoase. Și învelișul pus pe fața ei nu era o tubă, ci mai curând o foiță de ceapă! Iar în spatele ei, o figură dușmănoasă sâsâia și se contorsiona mânioasă. Apoi începu să bombăne într-o limbă primitivă, cu accente sudice. Dintr-odată, prin inima mea trecu un val de profundă ură. De ce nu m-ai apărat de el? Tigaia! Nu mai înțelegeam nimic! De ce m-ai îndopat ca pe-un gâscan? La micul dejun – castroane întregi de lapte condensat, la miezul nopții – felii de pâine unse cu untură, la prânz, pe călduri infernale – salate boeuf cu multă maioneză, prăjituri cu moț de frișcă, șiraguri de cabanoși afumați și prăjiți, bucăți de brânză puse pe felii unse cu unt, groase de-o palmă. De ce m-ai lăsat să mă îngraș așa de tare, mămică? Ca să nu se mai rostogolească nimeni alături de mine? Ca să nu mă mai iubească nimeni, nici măcar el? După ce-ai murit, am rămas al nimănui!

Întristat la culme, am părăsit acel ciudat lăcaș al mamei. Soarele mă ardea drept în moalele capului ca pe-o furnică sub o lentilă. Obosit de împrejurimile aglomerate, am lăsat casa să-și continue mișcarea de revoluție în jurul meu – mișcarea sa de carusel îmi aducea în fața ochilor zeci de camere goale, pline de lumina soarelui, trecând în fugă pe lângă mine. M-am trezit în fața porții, încercând s-o deschid cu două mâini străine. În sfârșit, eram liber!

Am coborât pe alee. Cei doi imbecili ce mă luaseră în grija lor, Tafa și Rafa, ședeau în breakul Volvo, consumând prețiosul aer condiționat. În fine, am bătut într-o fereastră și-am strigat:

— Ori tu, ori dumneavoastră? Politicos, sau colocvial? Ah, ce v-aș mai crăpa capu'!

Spre surprinderea mea, aceste tinere ajutoare ale mele purtau pe umeri niște nuci de cocos maronii și foarte păroase.

— Cred c-ar fi trebuit să-mi cumpăr un alt mijloc de transport!... am gândit cu voce tare. Tehnologie nouă! Tre' să investim în ea!

Strada se încolăcea în jos și, în timp ce marea parcă se apropia, vedeam cochetele căsuțe ale sevilor, cu balcoanele sculptate și cu grădinile pline de tufe țepoase și floricele crem ce se împleteau în țesături sălbatice. În trecerea noastră rapidă, mi-a picat sub ochi o arcadă de trandafiri sălbatici călcați în picioare, ieșiți prin spărturile unui gard. Priveliștea mi-a trezit dintr-odată frustrările elementare:

— E ca și cum am fi din nou la Yalta! am strigat cu o voce de copil. Cu *mamocika* mea cea dragă!

Până și vânturile stațiunii maritime, subliniate de accente isterice, cehoviene, parcă se înfiripau din nou ca să mă plesnească peste fund. Dintr-un salt, am parcurs toată strada (nu c-ar fi fost posibil, dar cel puțin mie așa mi se părea în acele momente), până când m-am trezit la un punct de control. În calea noastră se puseseră de-a curmezișul niște malaci în malete pe care scria DYNCORP. Mi-am imaginat cum ar fi dacă aș încerca să le smulg pușlile din mâini sau ce-aș simți dacă o sută de gloanțe m-ar găuri deodată. Au, au, au!

— Care-i viața voastră? i-am întrebat prietenos.

— Protejăm cartierul! îmi răspunseră ei cu accent sud-african. De bandele de hoți! Locuiți aici?

— Sunt iubitul Nanei Nanabragovna...

— Serios? Cum vă numiți?

— Tati... Zis și Snack Daddy... Sau Mișa Vainberg... Spuneți-mi cum vreți, numai dați-mi drumul!

— Să fiți atent ce faceți pe-acolo, domnule! Oamenii parcă și-au ieșit din minți!

— Asta-nseamnă puterea poporului pentru unii ca voi, i-am răspuns, intrând pe un coridor de căldură și sunete. După câțiva metri singuratici, am fost primit în mijlocul unei mulțimi de peste un milion de oameni, îngrămădit prin toate cotloanele terasei sevo ca într-un butoi cu praf. Din cap până-n picioare

am simțit cum mâinile lor trec peste trupul meu de parcă m-ar fi arat: mânuțe mai mici, mânuțe cât niște lopeți, mâini înmuiate-n apa mării, mâini uscate de soare. Toată lumea părea să mă caute la portofel, dar sfârșea prin a mă căuta de ouă.

— Se simt și arată cam la fel!... le-am strecurat eu o vorbă de duh blânzilor mei atacatori. Mai căutați, mai încercați! Oooooo, călduț, călduț... Nu, nu, nu! Nu-mi place să mă gâdilați!

Valurile mulțimii mă împingeau la întâmplare, strângându-mă și izbindu-mă. Iată cum s-a simțit Isus într-o bună zi! meditam eu. Mă simțeam tras spre tentaculele Vaticanului sevilor, spre verdeața somnolentă și tristă a apei din fața mea. În jurul nostru era o vânzoleală de nedescris. Un fel de muget. Și după aia, o serie de zgomote înfundate: poc-poc-poc! Arme de calibru mic. M-am uitat în sus, sperând să surprind zborul rachetelor mele preferate, GRAD-urile. Dar degeaba! Adolescenții din gașca Ligii Adevăratului Picior se porniseră la asaltul unui deal cu niște banale mortiere, dublate de câteva rachetuțe fâsâite. Noroc, băieți! le-am zis, tot în gând, și pe urmă m-am împiedicat de ceva tare, ca un bolovan. O bătrână stătea întinsă într-un fel de cochilie de marmură, partea rămasă în picioare dintr-o enormă fântână arteziană în stil *art nouveau*. Toată familia o înconjurase, plângând deasupra trupului ei: copiii la picioare, iar adulții, la căpătâi.

— E moartă? m-am interesat.

— N-o s-o uităm niciodată! se jeliră toate rudele-n cor.

— Nu fiți chiar așa de siguri! le-am răspuns, încercând să le arăt compasiunea mea. Ce pare azi a fi o pierdere ireparabilă mâine poate deveni o amintire neplăcută. Oricum era bătrână! Greu de dus în spate... Folosiți-vă de prilej ca să vă mutați în America!

Dar, stupoare! După ce-am deschis gura grăind astfel, începură să plângă și mai abitir. Un pumn cu adresă precisă, însoțit de câteva epitete denigratoare, îmi zbură pe lângă ureche. M-am dat mai încolo, tremurând din cap. Oamenii ăștia chiar își ieșiseră din minți! Se pare că totul se transformase într-o junglă a emoțiilor. Abia așteptau să se jelească unul pe altul. Și probabil că bocetul era singurul lucru pe care-l executau ca la carte...

Moarte pe dinafară, moarte pe dinăuntru. Tiranul și infarctul! Iată cele mai populare cuvinte în limba rusă: *Stalin. Hitler. Infarkt.*

Ce dracu' îi apucase pe toți? Urlau la mine ca apucații! M-am învârtit în loc, m-am dat mai încoace, m-am mutat mai încolo, mai aproape de mare sau mai departe, dar, oriunde mă întorceam, nu vedeam decât sclipirile dinților de aur și amigdalele infectate ale unei mulțimi hăulindu-și ura și teroarea.

— Eu n-am nici o vină!!! mă disculpam, uitându-mă-n jos. Lăsați-mă-n pace! le-am zis.

Numai că n-am făcut decât să le întețesc țipetele. Apoi mugetul profund al mulțimii se sfârși și-am auzit în boxe un pârâit metalic de tobe. „Poc!", zise cineva. „Poc, poc, poc! Pfffffiiiii-uuuuuuuuuu!"

M-am uitat în sus. Oamenii din jurul meu ațintiseră pumnii spre cer, ca și cum s-ar fi ploconit disperați în fața cuiva. Pe urmă am înțeles. N-aveau nimic cu mine. Nu eu eram problema. M-am uitat atent în ochii lor. Iar ochii lor parcă îl urmăreau pe Dumnezeu. Am urcat împreună cu ei spre terasa svani. Și nimic! Pe urmă am mers după ei spre terasa internațională. Și iar nimic! Nu, stați puțin! Parcă era ceva. Se întâmpla ceva neobișnuit pe terasa internațională! O privelițte nu tocmai promițătoare, dar, în orice caz, splendidă.

Turnurile se încinseseră la joc.

Nu în perechi, ci singure, bătând pasul pe loc, asemenea săracilor care, adunați în cercul de foc al flirtului cu toată lumea, încep să se pocnească peste coapse în ritmul unei melodii imaginare. Hyatt-ul dansa. Radisson-ul dansa. La fel și Bechtel-ul și BP-ul. Numai ExxonMobil-ul stătea cam țeapăn, dând din cap imperceptibil, pocnindu-se de călcâie, fără să țină ritmul întocmai.

Pe urmă, în sfârșit, Hyatt-ul se hotărî s-o lase baltă. Timidă – o să-i zic așa, pentru că în înfățișarea hotelului ghiceam o oarecare feminitate –, își coborî ochii căprui, nu băgă de seamă că breteaua, subțire ca o macaroană, îi alunecă impudică de pe umăru-i frumos. Pe urmă, dintr-o mișcare atât de bruscă, încât soarele, fermecat de frumusețea ei, transformă toate cioburile inimii frânte în panglici de curcubeu, clădirea hotelului se aruncă în mare.

38
Mama mea va fi și mama ta

M-am trezit că cineva mă mângâia, dar nu-mi plăcea deloc! M-am întors într-o parte și-am simțit că strivesc sub talpă o cochilie umedă de melc. Nu știu cum m-am trezit față-n față cu gura mostruoasă, plină de dinți cariați și de pungi de puroi, a unui individ ce-mi răsufla direct în nas.

— Au! Mâna mea! se plânse gura respectivă.

Semnalul sonor m-a îndemnat să deschid ochii mai bine spre fața unui ins pe care nu-l pot cuprinde decât într-un singur termen: infestat. Ce mai? Probabil deja pe moarte.

— Scuză-mă, prietene! i-am zis.

Am mutat piciorul de pe mâna lui și el, țipând ca din gură de șarpe, a încercat să-și miște degetele. Mărturisesc că, dată fiind starea de mahmureală, degetele alea-mi păreau la fel de verzui și de strâmbe ca picioarele unei lăcuste.

— Of, Doamne! am exclamat, frecându-mă la ochi cu mâinile mele asudate și încă intacte. Oare încă mă aflam pe terasa sevo? Ce naiba se întâmplase? În primul rând, am ajuns la concluzia că toate mi se trăgeau de la *lanza*... Și pe urmă... Câteva amintiri ciudate îmi trecură prin minte și lăsară în urmă o dâră vaporoasă. Însă toate urmele duceau într-un singur loc: la tentaculele Vaticanului sevilor, desfășurate în fața mea ca și cum ar fi vrut să mă îmbrățișeze, și, mai ales, la stucaturile portocalii ce-mi săreau dinainte cu niște rânjete împietrite de clovni. Mi-am dus mâna la cartilajul nasului și-am simțit o durere surdă și mocnită, probabil mai veche. Drept între ochi căpătasem o umflătură, deși spre vârf am pipăit o concavitate de dată mai recentă, dându-mi un straniu sentiment de noblețe. Dintr-odată,

m-am hotărât să nu mă mai joc cu nasul meu și să casc ochii la orașul din jur.

Dar orașul era terminat!

Zgârie-norii de pe terasa internațională stăteau încă în picioare, însă fațadele lor fuseseră dezbrăcate total de învelișul de sticlă, oferind ochilor numai priveliștea sinistră a scheletelor făcute din grinzi orizontale și verticale. Cu noile lor înfățișări, clădirile arătau ca niște saloane de prezentare a unor modele de mobilier occidental, trecute prin focul purificator. Hyatt-ul nu mai reprezenta punctul terminus pentru cele mai talentate și mai scumpe târfe ale orașului, ci arăta acum ca un fel de tablă de șah de cinci sute de metri pătrați, fiecare pătrățel conținând invariabil câte-un pat dublu, câte-un șifonier din lemn de cireș și nelipsitele mese cu blat de marmură. Pe de altă parte, turnurile unde fuseseră sediile firmelor păreau dispuse după un model geometric mai complex, format din contururile amestecate ale modulelor pentru birouri, din mesele răsturnate cu fundu-n sus – un fel de guler de dantele amețitoare în jurul uneia dintre cele mai complicate organigrame din lume. Dar, dincolo de impresia de sofisticare, ieșea la iveală un fapt imposibil de negat: că, atunci când despuiai Occidentul de tot ce-avea el mai scump, nu rămânea în urmă decât o dâră de obiecte de plastic, de scaune rotative și câteva rame ieftine, unde stătuseră cândva niște postere pline de indicații prețioase. Turnurile ce-și înălțaseră capetele deasupra orașului ca un simbol al civilizației euro-americane nu erau decât niște stupi construiți cu scopul exploatării omului de către om. Puteau fi dezasamblate la fel de repede cum fuseseră construite. Și-ntr-adevăr, începusem să observ câteva echipe de alpiniști curajoși care escaladau fațadele distruse și salvau de la prăpăd, printr-un ingenios sistem de scripeți, televizoare cu ecran plat sau obiecte nichelate din toaletele luxoase ale Hyatt-ului.

Sub terasa internațională, terasa svani părea pierdută complet sub dărâmături și sub fumul incendiilor: peste clădirea în stil maur a operei se așezase un strat baroc de cioburi verzi, iar zugrăveala devenise și mai pestriță datorită cernelurilor de imprimantă. Șase biserici svani fuseseră incendiate și acum scoteau

un firicel de fum ca niște supape industriale destinate fabricării unor produse încă necunoscute. Dincolo, pe terasa sevo, mândrul Vatican local părea un ou spart drept în vârf de cea mai mare lingură din lume. Coloanele tentaculare se sfărâmaseră în întregime: începând cu acea zi, imaginea catedralei în formă de caracatiță nu rămânea decât o ciudățenie de prin vechile ghiduri sovietice sau imaginea demodată imprimată pe bancnota de 100 de absurzi (echivalentul a 0,001 dolari americani).

M-am ridicat și-am pășit spre undele generoase și uleioase ale Mării Caspice, gândindu-mă să-mi spăl urmele de sânge de pe față. Am încercat să mă mișc cât mai atent, pentru că pretutindeni în jurul meu vedeam numai oameni răniți și disperați. Nu aflasem încă, dar hotelul și clădirile de birouri fuseseră evacuate complet înainte de-a fi supuse tirului de bombe și grenade din după-amiaza aceea. Cele mai multe dintre victimele colaterale veneau din Gorbigrad sau erau refugiați din zona rurală și majoritatea încercau să se pună sub adăpostul teraselor inferioare. Am evitat să-i privesc drept în ochi pe cei ce se târâiau și se zvârcoleau instinctiv la picioarele mele. Toată priveliștea din jurul meu intrase într-un stadiu de echilibru abject, căci într-o parte îi vedeai pe cei răniți mortal, iar în cealaltă vedeai pe alții, însetați de autoritate și de apă.

M-am îndreptat către docuri. Nu-mi dau seama precis dacă soarele apunea sau răsărea peste câmpurile petrolifere. O femeie la vreo patruzeci de ani s-a apropiat de mine. Și ea avea dinții îmbrăcați în aur și vorbea cu un accent rusesc aproape curat.

— Cum să ieșim din acest cerc? întrebă ea, în vreme ce pieptu-i opulent se ridica și cobora în ritmul respirației. Cum să scăpăm de blestemul acestei *karma*?

— Bună întrebare! am încuviințat eu, uitându-mă la ruinele terasei internaționale. Sigur că nu voiam să-i pomenesc despre faptul că eu nu înghițisem niciodată gogoașa cu *karma* și că, de fapt, consideram că tot ce se întâmpla în jur nu-i decât rezultatul discret al acțiunilor oamenilor, entităților corporatiste sau al statelor naționale. Dar cum să-i spui asta unei persoane abia întâlnite, fără să lași impresia că faci pe deșteptul?

Femeia mi-a urmărit expresia atunci când ochii mi-au căzut asupra resturilor fostei clădiri Daewoo.

— Ah, alea de-acolo... Mie nu-mi prea pasă dac-o pățesc străinii! Viețile noastre oricum sunt un infern, cu sau fără ei. Vrei să-ți zic povestea mea?

— Păăăăăi, m-am codit eu.

Tocmai simțeam că-mi trece efectul buruienii *lanza* și, auzind o asemenea propunere, am început să tânjesc după starea de dinainte.

— Nu te speria, e o poveste scurtă! Pot să-ți spun că ești un om important și că toată lumea din oraș te așteaptă ca pe nu știu ce... În general, să știi că salariul meu era cam de treizeci de dolari la Ministerul Căilor Ferate. Asta până când trenurile n-au mai circulat. Pe urmă, fiul meu a eșuat în rândurile forțelor armate sevo ca să-și poată lua examenul de *magister*. Așa... și suntem ruși get-beget. Ce ne pasă nouă cine câștigă în chestia asta? Că-s sevii, că-s svanii... Așa... pe urmă m-a lăsat și bărbatul. Aș vrea să mă căsătoresc din nou, dar mă tem că n-au mai rămas bărbați normali pe lumea asta. Dacă știi pe vreunul, să-mi spui!

După ce-mi turnă toate astea, mă măsură din cap până-n picioare, ajungând să se concentreze asupra profilului meu de om bine hrănit și să-și dea pe spate părul roșcat și rar, schițând o mișcare seducătoare. Oare mă considera un bărbat valabil? Date fiind circumstanțele, poate că eram. Am încercat, ca formă de curtoazie mintală, să mi-o imaginez cu fusta sumețită, într-o poziție numai bună de-a fi atacată pe la spate, însă nu vedeam nici o mișcare din partea ei. Dar, în sfârșit, oare unde se băgase Nana mea? Am presupus că rămăsese în adăpostul casei sale. Și că era înconjurată de bărbați înarmați până-n dinți.

O fetiță veni în fugă înspre noi și se agăță de piciorul femeii. Avea vârsta frumoasă când toți copiii îți inspiră încredere datorită inocenței, fața radioasă, bronzată, părul mătăsos, prins sub o bonetă; cu toate astea, vedeam o undă de dușmănie în zâmbetul ei de șoricel. Am observat imediat că avea picioarele goale și murdare.

— Unde-ți sunt sandalele, drăguță? am murmurat. Uite! Peste tot sunt numai cioburi!

Femeia a început să-i șoptească agitată la ureche.

— Vorbește frumos! o îndemnă ea. Spune-i ceva inteligent acestui om de bine! Nu te comporta ca o prostănacă mică! Și nu-mi încurca treburile pe-aici!

Fetița se întoarse cu spatele și clătină din cap. Apoi își îngropă capul în arcul cotului și-ncepu să scoată niște sunete neplăcute.

— Ce fetiță drăgălașă! am încercat s-o liniștesc eu. Ce s-a întâmplat? Nu vrei să vorbești cu nenea cel gras? Ei bine, nu te speria! Curând se va termina și războiul ăsta și-o să ne întoarcem cu toții acasă ca să ne jucăm cu pisicuțele...

Femeia îi dădu un brânci cu genunchiul:

— Iulia, răspunde-i acestui om drăguț! ordonă ea. Of, copiii-s așa de dificili! îmi explică. Dar, mă rog, măcar poți să-i înveți unele lucruri. Ea este fiica mea cea mică. Are cinci ani. Poate că-i un pic cam grea de cap. Dar să-i vedeți pe cei doi fii mai mari! Ei sunt spirt! Unu' a luat medalia de bronz la școală, iar cel'lalt e deștept ca un oligarh...

— Știu să-ți spun o poveste! mă invită fetița s-o ascult c-o voce siropoasă și tremurătoare. Despre o peștoaică pe care-a prins-o un pescar și i-a scos ochii, așa că ea nu a mai putut înota în mare. Pe urmă el a crestat-o în dreptul burții și i-a scos caviarul...

Mama copilei se aplecă spre ea și-o plesni pe gâtul firav:

— Asta-i o poveste tâmpită! izbucni ea.

Fata nu țipă. Se atinse ușor în locul unde fusese lovită și șopti:

— Nu m-a durut deloc!

— Ascultă! mă luă din scurt femeia roșcată. Ești un om drăguț. Poate cam prea drăguț ca să stai de vorbă cu noi sau să asculți poveștile urâte ale unei fetițe tâmpite. Băieții îmi mor de foame! Dacă-mi dai cincizeci de dolari, putem să mergem toți trei în spatele docurilor. Știu un loc unde nu ne vede nimeni. Poți să faci ce vrei cu noi...

— Ce?! am rămas eu crucit de mirare.

Trupul îmi intră într-o stare de plutire, ca un balon sau ca un valon, spuneți-i cum vreți. Părăsisem dimensiunea aceea. Și ajunsesem din nou în New York, așezat pe o bancă din parc, alături de Nana mea. Soarele apunea. Se mai încheiase o zi de tranzacții profitabile. Sub nas îmi dansau mirosuri de cârnăciori

şi de oameni fără adăpost. Aproape că-mi puteam mirosi urma lăsată pe mâna cafenie-a Nanei.

— Ce?! repetă din nou femeia pe-un ton batjocoritor.

— Ce aţi spus? am întrebat-o din nou.

— Doar dacă ai chef, zise ea pe un ton indiferent. Dacă ai bani, putem merge în spatele docurilor. Toţi trei sau numai tu şi Iulia. Te costă cincizeci de dolari şi n-o să suflăm o vorbă nimănui.

Am făcut un salt către ea. N-aveam nici un plan de atac, dar aproape instantaneu i-am vârât pumnul în gură, învârtindu-l cu furie ca să-i scot toţi incisivii ăia hidoşi. Aşa: doar de amorul artei! M-a muşcat, dar n-a curs nici o picătură de sânge. Nici unul dintre noi n-a ţipat. Am scrâşnit printre dinţi cuvântul „curvă", dar şi ăsta mi se părea că mă înţeapă cu falsitatea lui. Tremurând, am ridicat cealaltă mână, ca un student tocilar care vrea să-i răspundă profesorului. Mi-am încleştat mâna liberă şi-am izbit-o peste cap ca un ciocan nemilos, adunând în lovitură toată greutatea din dotare. Faţa femeii se boţi ca o armonică. Ea căzu pe cioburile de sticlă, zvârcolindu-se ca o apucată şi încercând să mă ameninţe cu un singur cuvânt, care ar fi putut fi „Poliţia!!!".

De parcă mai veghea vreo poliţie pe undeva...

Deodată am simţit o jenă la încheietură. Micuţa Iulia mă muşca, scurmând cu unghiuţele în carnea mea. La început n-am avut nici o reacţie şi n-am scuturat-o de pe mine. Stăteam aşa, aşteptând să se acumuleze durerea şi apoi să răbufnească năvalnic ca dintr-un rezervor, spre o nouă modalitate de rezolvare a conflictului. Însă fetiţa nu reuşea să mă scoată din pepeni. Nu avea nici puterea, nici dinţii atât de ascuţiţi, încât să mă schimbe radical, să mă facă să văd lucrurile într-un alt chip. I-am întors spatele şi-am început să mă îndepărtez de ea, eliberându-mă treptat din strânsoare şi, cu fiecare pas câştigat greu, simţeam c-o târăsc în urma mea pe trotuarul de beton, printre cioburile de sticlă.

— Tată! am auzit-o strigând, după ce-mi dăduse drumul.

Dar eu n-am întors capul.

Nu voiam decât să mă ascund în patul meu din hotelul Hyatt. Nu voiam decât să mă afund în aburi, ca-n termele romane. Nu voiam decât perna antialergică și-un bilețel la căpătâi din partea prevenitorului Larry Zartarian. Și, cu cât mă îndepărtam de dig, cu atâta o uram mai mult pe fetița aia! O parte din mine – mai exact, o parte hidoasă și detestabilă – dorea s-o fi lovit pe ea în locul maică-sii. Dorea s-o fi omorât. Să fi distrus zâmbetul ei de șoricel și toate zâmbetele de șoricel din lume. N-avem decât să crăpăm cu toții! m-am gândit, furios. Să se scuture planeta asta de noi ca de niște gângănii! Și-apoi, într-o sută de ani, să renască margaretele sălbatice, hamsterii delicați și hotelurile de cinci stele. Iar din rasa umană să se aleagă praful și pulberea! Și din țara asta să nu rămână nici amintirea!

Mă îndreptam, sau cel puțin mie așa mi se părea, spre terasa internațională, spre Parfumeria 718 și spre hotelul Hyatt – însă cele trei obiective nu existau decât într-un sens foarte abstract. Așadar, căutam un fel de imagine ideală a Hyatt-ului. O amintire vagă a Parfumeriei 718. Rămasă pe înceţoșata buză de piatră a terasei internaționale, trecută nemilos prin foc și sabie. Adevărul e că nu făceam decât să fug de chemarea disperată a acelei fetițe, iar strigătul ei se furișa după mine, alunecând de-a lungul unei străzi mânjite cu sângele altora.

— Prietene, mă trezi o voce. Prietene, unde te duci?

Am observat că alături de mine apăruse un bătrânel agil care-abia reușea să țină pasul cu mersul meu apăsat și grăbit.

— La Hyatt, i-am răspuns scurt.

— A dispărut de pe fața pământului, mă informă bătrânelul. Soldații svani l-au bombardat. Spune-mi, de ce naționalitate ești?

I-am zis dintr-o suflare tot. Cu colțul ochiului, am observat cum bătrânul își făcea cruce:

— Cei mai buni oameni din lume sunt evreii! zise el convins. Mama mea va fi și mama ta, iar în fântâna mea o să-ți astâmperi tot timpul setea.

Continuam să mă uit înainte, mărșăluiam cu pas sprinten și încercam să-mi recâștig singurătatea. Aici se vorbea prea mult! Nimeni nu te lăsa în pace. Oare ce-ar fi zis dacă-i răspundeam că mi se rupe de mă-sa? Și de unde și până unde scoseseră legea asta cu schimbul ritualizat de mame?

Am mai mers o vreme împreună fără să ne mai spunem nimic. Pe urmă omul mi-o luă înainte făcând câțiva pași mai autoritari, ceea ce părea preludiul unei opriri. Fără să știu de ce sau poate numai datorită puterii lui de sugestie, am încetinit ritmul. Și l-am privit cu atenție drept în față. Nu era chiar așa de bătrân. De jur împrejurul feței avea niște urme ca de fermoar, desenând un fel de paralelogram ciudat, trasat precis, probabil cu un cuțitoi. Nasul suportase atâtea upercuturi, încât căpătase forma cârnă a tinerelor din New England. Iar ochii lui... În locul ochilor, nu rămăseseră decât doi cilindri negri, care nu reușeau să vadă decât ținta din fața lor, cu pleoapele blocate într-un singur unghi.

— Lasă-mă să-ți strâng mâna! zise el, apucându-mi mâna inertă și scuturând-o cu putere. Dar nu așa! Hai să dăm mâna ca frații!

Am făcut tot ce mi-a stat în putință, dar îmi pierdusem orice vlagă. Pe degete avea tatuate, unele peste altele, multe cifre, mărturisind că-și târâise viața prin închisorile sovietice.

— Da! Am fost la mititica! recunoscu el, observând că mă uit cam lung. Dar nu pentru hoție sau omor. Eu îs om cinstit. Ce zici, nu mă crezi?

— Ba te cred, am șoptit.

— Orice dușman al tău va fi și dușmanul meu în orașul Svani! întări el. Ce ți-am zis despre mama mea?

— Că-i și mama mea... am bâiguit speriat.

Simțeam cum îmi coboară durerea prin mâna dreaptă și cum lumea se înclină-n stânga ca un fel de compensație. Acum știam sigur c-o voiam pe Rouenna lângă mine în cazul că dădeam ortul popii.

— Mama mea... mai bine zis mama *noastră* se află în spital... își începu omul poezia.

— Ce vrei de la mine? am șoptit și mai pierit.

— Stai puțin și ascultă-mă! îmi zise el prietenos. Aș fi putut să-ți fac rău. Aș fi putut să dau o strigare la băieții mei, care ne pândesc de pe la colțuri gata-gata să pună mâna pe *kinjale*[1]. Poartă niște cuțite la fel ca ăsta...

1 Pumnale caucaziene.

Îmi șopti aceste informații pe-un ton complice și-și roti șoldul ca să-mi arate lucirea periculoasă a unui pumnal caucazian, destul de tocit, într-o teacă uzată de piele.

— Dar să știi că n-am făcut-o! mă asigură el.

— Sunt ministrul afacerilor multiculturale. Îi reprezint pe sevi, am oftat, gata-gata să izbucnesc în plâns, simțind cum se lasă pe umerii mei toată greutatea umilinței și cum mă înfășoară ca o mantie grea, așa cum nu mi se mai întâmplase niciodată. Am o asociație caritabilă numită „Copiii lui Mișa". Vă supărați dacă-mi dați drumul la mână?...

— Măi, omule, tu nu-nțelegi că mama noastră-i în spital? repetă individul, zdrobindu-mi și mai tare mâna asudată, iar eu vedeam din ce în ce mai multe stele verzi în fața ochilor. Chiar n-ai un pic de suflet s-o ajuți?! Chiar tre' să-mi scot cuțitul din teacă și să-ți dezghioc mațele?

— Doamne-Dumnezeule! În nici un caz! am strigat, ca trezit la realitate. Uite! Uite-aici! Ia-mi toți banii! Ia tot ce vrei!

Dar n-a fost nevoie decât de un singur moment oportun – căci el mă eliberase din strânsoare anume ca să scot portofelul – și-am simțit cum frica se risipește, iar umilința se ridică de pe umerii mei ca un nor negru. Nu că-mi păsa de bani!... Ba chiar pot să zic că nu-mi păsa nici cât negru sub unghie! Dar după ce ținusem, timp de treizeci de ani, capul pe butuc, încurajându-mi călăul să mă execute, după treizeci de ani de purtat mantaua grea a umilinței, eram sigur de un singur lucru: că nu-mi mai era frică de secure.

— Futu-ți muma-n cur! am strigat eliberat. Crăpa-i-ar mațele!

Și-apoi am rupt-o la fugă!

Prinsesem o asemenea viteză, încât ruinele omenirii ce mi se puneau în cale cădeau doborâte în fața mea de parcă întrupam cataclismul unui atac cu mortiere. Nu mai știu dacă mă izbeam de mașini incendiate sau de măgari incendiați, dar simțeam că fumul înecăcios dimprejur crea condițiile unei escapade victorioase. Căci tot ce voiam era să fiu salvat. Să trăiesc, dar să mă și răzbun pentru viața pe care-o dusesem. Să smulg fâșiile de grăsime înfășurându-mă ca un cocon și să renasc mai curat.

Am alergat fără oprire, deși simțeam că inima și plămânii abia pot ține ritmul cu nevoile ridicole impuse de această mișcare.

Am trecut de-un tanc T-72 sprijinindu-se în propria turelă de parcă se împiedicase-n ea și apoi de-o școală de șah, bombardată aproape în întregime, în afara unui zid mozaicat înfățișând roiuri de mici ucenici în jurul venerabilului maestru, cu bujori în obrăjori datorită efectului artistic al unor punctișoare rozalii. În timp ce mă uitam înapoi să văd dacă omul cu pumnalul se rătăcise în fum (și iată că-mi pierduse urma!), m-am împiedicat de ceva, o creatură contorsionată, și am văzut o lăbuță friptă atârnând bleagă într-o baltă de sânge, lățită numai într-o direcție, poate din cauza unei săgeți trase aiurea.

— Săracul cățeluș!... am șoptit, făcându-mi curaj să mă apropii și mai mult de animalul în suferință.

Dar imediat mi s-a făcut greață și-am vomat peste pământul înroșit și peste bucățile sfâșiate de beton.

Nu era un cățel!

M-am dat înapoi, îndepărtându-mă de cadavrul mititel. Pe urmă am observat că stăteam în umbra unui cunoscut edificiu socialist și, ca un făcut, mă împiedicasem fix în dreptul lui.

Apoi am pășit în clădirea de serie a hotelului Inturist, o monstruozitate și un fost templu al turiștilor din vremurile sovietice, unde erau ușurați de prețioasa lor valută. Un tablou prăfuit îl înfățișa pe Lenin coborând pe țărmurile Finlandei, iar dedesubt, un banner în engleză funcționa pe post de avertisment: FĂRĂ CĂRȚI DE CREDIT. FĂRĂ PROSTITUATE DIN AFARĂ, NUMAI PROSTITUATELE HOTELULUI. FĂRĂ EXCEPȚII.

O *babușka* stătea de pază la recepție și bocea de mama focului într-o batistă că murise sărmanul ei Grișa.

— Vreau o cameră! am comandat, scurt.

Femeia își șterse repede dâra de lacrimi.

— Două sute pentru apartamentul de lux, ceru ea. Ai deja o curvă care te așteaptă acolo.

— Nu vreau nici o curvă! am murmurat. Vreau numai să fiu singur.

— Atunci asta te costă trei sute de biștari.

— Adică-i mai scump fără curvă?!

— Sigur că da! îmi explică bătrâna recepționeră. Că de-acuma tre' să-i găsesc și ei un culcuș...

39
În căcat până peste cap

La hotelul Inturist mi-am mâncat următoarele două săptămâni și în jur de 42 500 de dolari. Cu fiecare zi care trecea, prețul așa-zisului apartament de lux ocupat de mine creștea cu 50% (așa că, în ultima noapte, a ajuns să mă coste fabuloasa sumă de 14 000 $), iar în apartament mai apăreau câte doi refugiați nepoftiți. Dar ce puteai face? În afara hotelului, „situația" – precum era încă numită – devenea, cu fiecare oră, tot mai absurdă. Împușcăturile și bubuitul mortierelor rimau cu sforăiturile mele din timpul nopții și împărțiseră ziua în ore când se trăgea și-n ore când nu se trăgea, ultimele suprapuse, în mare parte, peste momentul cinei și al prânzului. Singurul motiv pentru care hotelul Inturist scăpase de pârjol (și practica niște prețuri demente) părea să fie acela că aproape toată lumea implicată în conflict avea câte-o rudă de ascuns între zidurile groase de beton.

În primul eșalon și-au făcut apariția Larry Zartarian și cu maică-sa. Bătrâna responsabilă de palierul nostru – încălțată cu niște șosete negre, trase pe pulpă ca să ascundă niște buchete de varice lățite – le-a acordat Mamei și Copilului anumite privilegii și i-a plantat direct în sufragerie. Dar atunci când, alături de noi, a descins și inamicul numărul unu al familiei Zartarian, un mare mahăr din industria petrolului cu foarte mulți bani, sărmanii de ei au fost izgoniți direct sub patul meu. Noapte de noapte auzeam cum nefericita mamă își blestemă biata progenitură într-o limbă încâlcită și cum, ca răspuns, Larry Zartarian se legăna în somn și se dădea cu capul de saltea, astfel încât îmi trimitea și mie prin arcuri un fel de unde seismice.

Timofei ocupa cel de-al doilea pat din cameră, utilat cu o pernă jilavă și cu un cearșaf improvizat dintr-un carton ondulat.

Curând însă s-a văzut nevoit să-i primească alături de el pe Monsieur Lefèvre, diplomatul belgian ce-mi vânduse pașaportul european, și pe celălalt Mișa, concubinul lui, angajat la McDonald's. Cei doi au încercat să și-o tragă pe la spatele lui Timofei, dar servitorul moralist i-a pocnit de nu s-au văzut și-au sângerat amândoi, tăcuți și resemnați, pe cuvertura patului. Dar și Lefèvre a început să râdă cu fiecare atom al meclei lui marinate și congestionate atunci când a văzut cum dormeam eu în pătuțul sovietic, dând impresia de revărsare, cu membrele atârnând ca niște bucăți de *jamon serrano* într-un bar de *tapas*. Dar cea mai bună glumă din partea lui a venit câteva zile mai târziu, când s-a sinucis în baie.

Între timp, mulți cetățeni absurzi, lipsiți de-un adăpost sigur în oraș, dar cu pile bine plasate, continuau să se bulucească în sufrageria mea, amenințând să ne invadeze și dormitoarele. Inculți ca ciomagul, dar putrezi de bogați, acești absurzi nu renunțaseră la veșmintele lor pestrițe și arătau ca un stol de flamingo ieșiți la paradă. Îmi aduceau aminte de concetățenii lor, întâlniți în avionul Austrian Airlines, atunci când făcusem prima călătorie spre țara lor – mi se părea că fusese acu' o veșnicie. Printre ei se aflau și câțiva micuți crăcănați și buzați: chinuiți zi și noapte de dureri pentru că le ieșeau dinții, nu ziceau nici „pâs!", de parcă tunetele precise ale bombelor RPG, proiectate în clădirile din apropiere, i-ar fi hipnotizat. De trei ori pe zi, îmbrăcată nu foarte diferit de ocupantele apartamentului nostru, curva hotelului se înființa la datorie. De rușinea copiilor, se amenajase un soi de copertină dintr-un prosop prins la capete sub plăcile de sticlă a două birouri învecinate (pe fiecare dintre ele se găsea câte o cupă de argint cu simbolurile Olimpiadei de la Moscova din 1980), astfel încât oricine se arăta interesat de serviciile spornicei muncitoare putea s-o ardă cu ea într-o relativă intimitate. Cu toate astea, sunetele amorului nu erau ușor de suportat, căci protagoniștii parcă se munceau să modeleze un copil din lut.

— Uite-așa trăiam în locuințele comune pe vremea lui Brejnev, remarcă Timofei pe-un ton nostalgic.

Curva intra și ieșea ca la gară, dar eu n-aveam nici un chef. Nici de mâncare. Nici de nimic. Încă din prima zi când,

deschizând robinetul, m-am trezit în palmă cu o colonie de larve speriate în loc de apă, m-am eliberat total de chingile propriei mele existențe. Simțeam că întâmplările din preajma mea făceau parte din povestea altuia, a lui Timofei, a curvei sau a egolatrului de Zartarian, agresat sistematic de vrăjitoarea aia plină de negi.

— Numai ceilalți suferă... Dar oare Vainberg poate să sufere? l-am întrebat gânditor pe misteriosul Malik, păianjenul verde ce-și făcuse culcuș în colțul dormitorului nostru, probabil ca s-o terorizeze, la vreme de odihnă, pe madam Zartarian, atunci când începea să miște delicat din toate cele opt picioruțe ale lui. Însă artropodul avea puține de spus.

Cât despre minimele mijloace de supraviețuire, se putea mânca destul de bine în orașul Svani, în ciuda colapsului generalizat. Un băiețaș musulman, cu o înfățișare timidă, ne aducea susan și niște pâine neagră din oraș, iar pe urmă ne amenința cu un cuțit ca să nu-i tragem clapa cu banii. În fiecare dimineață, Timofei se târa afară din adăpostul camerei noastre și, alergând prin focul încrucișat, reușea să facă rost de niște ouă gălbui, abia luate din cuibarul unor puicuțe de contrabandă, și de gustoasa înghețată rusească, ambalată de parcă ar fi fost unt, într-o hârtie imprimată cu simbolul Nopților Albe – pretext pentru evocarea nostalgică a culorilor pastelate din iubitul meu St. Leninsburg, oraș de unde-mi luasem zborul cu două luni în urmă, nutrind speranța că n-o să mă mai întorc niciodată acolo.

Totuși, nu-mi venea să mănânc. Pentru o asemenea activitate ar fi trebuit să-mi fac curaj ca să intru în toaletă, unde pe post de budă funcționa un fel de coajă verzulie răsărind dintr-o crăpătură, cu un colac unde-și stabiliseră reședința o mulțime de bacterii asemănătoare cu mușchiul de pădure care încercau și ele, la rândul lor, să supraviețuiască atacului zilnic al gândacilor înfometați și plescăiturilor sutelor de buci rotofeie. La fel ca bacteriile din veceu, și eu îmi identificasem inamicii naturali. Foștii mei șoferi de pe breakul Volvo ministerial, Tafa și Rafa, m-au dibuit în adăpostul de la Inturist și, într-o blestemată de sâmbătă, când toți colegii mei de apartament plecaseră ca să mai producă niște potol, au intrat în camera mea și m-au trezit cu o ploaie de pumni, mai ales în stomac și-n față.

— Matale sau tu?! urlau cu năduf adolescenţii. Forme de politeţe sau colocviale? Cine-i incultul acuma, boule?

Am gemut, mai degrabă pentru că mă luaseră pe nepusă masă dintr-o somnolenţă îndelungată decât din cauza durerii pricinuite de lovituri. Burdihanul meu se găsea în plin proces de resorbţie, dar tot mai putea îndura morişca loviturilor executate de nişte beţe slăbănoage şi cafenii.

— De politeţe!... am spus în surdină. Tot timpul trebuie să foloseşti formele de politeţe când te adresezi unora superiori ţie!...

Aproape că mă aşteptam ca următoarea lovitură s-o încasez în gură, ceea ce mi-a dat impresia unui gust bizar de metal şi elemente nutritive.

— Băăă! am scuipat dintr-odată. Nu-mi daţi în gură! Ticăloşii naibii!

Probabil că aş fi sfârşit-o destul de rău dacă n-ar fi apărut Timofei cu o imprimantă marca Daewoo, şparlită de pe undeva. Unealta s-a dovedit foarte eficientă, fiind ideală pentru bostanul lui Tafa (sau Rafa), care-a pârâit (ca să mă exprim mai colorat) sub greutatea ei. După ce-a şters-o amicul cu pricina, Timofei se aplecă să-mi îngrijească sărmana gură.

În vreme ce-şi făcea datoria faţă de mine, l-am mângâiat pe chelie pe bietul meu servitor, probabil cel mai tandru gest pe care i-l arătasem vreodată.

— Mă mai paci, nu? am grăit către Timofei printr-o dantură uşor remodelată.

— Când stăpânul meu cade răpus, mie nu-mi vine decât să-l iubesc şi mai mult! spuse Timofei, tamponându-mă cu bandaje.

— Ce fel de fuflet vus ai tu? l-am întrebat, gândindu-mă la Faik, servitorul musulman al familiei Nanabragov. Fudicii ăştia funt nifte scânăfii. Nu-i afa că tu nu efti o scânăfie, Tima?

— Încerc să trăiesc aşa cum spune-n Biblie, îmi răspunse el. Altceva nu ştiu ce să zic...

— Infevesant! am comentat, dându-mi seama că nu ştiam aproape nimic despre servitorul meu, în ciuda celor doi ani cât fusese nevoit să mă îmbrace şi să mă hrănească în fiecare zi. (Tătuca mi-l făcuse cadou la întoarcerea în ţară.)

Oare ce se-ntâmpla cu mine? Dintr-odată mă năpădise un val înăbuşitor de iubire a aproapelui meu.

— Mai bine poveftefte-mi ceva devpe nevafta ta! Fau de când evai doav un copil mic...

Timofei roşi:

— Chiar nu-i nimic de zis...

Am observat că bluza lui din poliester polonez era cam ruptă pe la guler şi că şi-o pătase cu nişte supă de roşii. Imediat m-am hotărât ca, de îndată ce o să am ocazia, să-i cumpăr cel mai tare costum de pe piaţă.

— Hai, te vog! Funt cuvios!

— Păi, ce-i de zis? se puse Timofei pe povestit. M-am născut în provincia Briansk, în satul Zakabiakino, anul 1943. Tatăl meu, Matvei Petrovici, a murit în acelaşi an, într-o bătălie de tancuri la Kursk. În 1945, mama mea, Aleluia Sergheevna, a făcut TBC şi-a dat colţul destul de repede. M-a luat în grijă mătuşa mea, Ania. Era drăguţă cu mine, dar a murit şi ea de Zona Zoster în 1949, iar unchi-miu m-a luat în primire şi m-a bătut până prin 1954. Pe urmă a murit şi el din cauza băuturii, aşa că am fost trimis la orfelinatul din oraşul Briansk, în provincia Briansk. Şi-acolo am mâncat multă bătaie. În 1960 am păcătuit îngrozitor pentru că l-am omorât pe-un om gâtuindu-l cu mâinile goale pentru că băusem. Am fost trimis într-un lagăr de muncă forţată între anii 1960 şi 1972. Acolo am întâlnit un paznic cu suflet bun care mi-a găsit un servici la restaurantul Comitetului Central dintr-un oraş în provincia Karelia. Am trăit fericit până în 1991. Aveam un fiu, pe Slava, şi jucam împreună fotbal şi *gorodki*[1]. Beam în continuare şi-am intrat în spital. După ce-a căzut comunismul mi-am pierdut serviciul, dar l-am descoperit pe Atotputernicul. Şi m-am lăsat de băut. În 1992, fosta cafenea a Partidului s-a transformat într-o sală de fitness foarte la modă, dar eu mi-am păstrat o cheie de rezervă şi-am dormit mult timp la subsol, într-un culcuş călduros. Tatăl tău m-a descoperit în 1997. Mi-a spus că se bucură

1 Joc tradiţional rusesc, asemănător cu bowlingul.

că vede un rus atât de treaz. În 1998 m-a luat cu el acasă. Şi, în sfârşit, asta e povestea mea.

Timofei părea istovit după ce rostise probabil cel mai lung discurs din viaţa lui. Şi eu mă simţeam cam la fel, pentru că mă lua cu ameţeli de-atâta durere, dar şi de la dragostea ascunsă şi descoperită în sufletul meu. Servitorul îşi sprijini capul de pernă, iar eu, la rândul meu, m-am lăsat pe pieptul lui osos, peste care se lăfăia gulerul cu miros acru al bluzei din poliester – şi am adormit ca nişte prunci.

40
Pledoaria în fața Israelului

Odată cu sosirea lunii septembrie, veniră și scuzele umile ale Nanei:

— Tu unde dracu' te-ai băgat? am luat-o în primire de prima dată când am văzut-o. M-am căcat pe mine de frică din cauza ta!

Potrivit explicațiilor Nanei, vila familiei sale era plină ochi cu rudele lor și alți membri ai clanului, fugiți din provincie și de pe la țară ca să se pună la adăpost, adică nu mai rămăsese nici un loc pentru mine și servitorul meu. Și-n plus, domnul Nanabragov îi pusese în vedere că numai atunci când o să fim căsătoriți o să am dreptul să locuiesc la ei.

— O, săracul meu Mișa! suspină ea. Miroși de parcă ai lucra la un combinat chimic...

— Nu curge apă caldă, iar larvele de gândaci și-au făcut cuib în bateria de la duș, i-am explicat pe-ndelete, încercând să nu deformez prea mult „r"-urile și „s"-urile din cauza loviturilor proaspete.

— Doamne! Și-ai slăbit așa de tare! strigă Nana disperată, băgând degetul în carnea eliberată de săculeții de grăsime și pipăind părțile bine delimitate ale unui corp omenesc normal: o singură burtă, compartiment individualizat pentru plămâni și inimă, linia coastelor ieșite la suprafață. În ciuda continuării ostilităților, Nana arăta la fel de subțire și strălucitoare ca o vidră.

— Îți place noul meu look costeliv? am întrebat-o, plimbându-mi mâinile de-a lungul și de-a latul pieptului ei revărsat, cu un vădit mișcorici în buricele degetelor, lansându-i creierului niște semnale cum că ar trebui să încep masturbarea imediat ce Nana va fi ieșit din cameră. Uite, arăt ca actorul ăla celebru! Cutărescu-von-Cutărescu...

— Ca să fiu sinceră, mă dădeam în vânt după tine când arătai ca un butoiaș, răspunse Nana. Cel mai tare look îl au bărbații cu șunculițe.

— Da, fără număr! i-am răspuns extaziat.

— Îhîîîîî, făcu ea, apropiindu-se de mine ca să se joace cu organele mele genitale.

Aproape că urlam de fericire, când un fornâit bătrânesc mă aduse cu picioarele pe pământ.

— N-avem voie! Să știi că directorul Hyatt-ului și cu maică-sa dorm sub patul meu.

— Vai! șopti Nana. Ce dezgustător! Uite ce-i, Mișa: tatăl meu vrea să stea de vorbă cu tine. Dacă ai de gând să-l cauți, îl găsești la restaurantul „Doamna cu cățelul", unde ia câte un prânz interminabil în fiecare zi. Mama a ajuns să creadă că nu ne mai iubește deloc!

— Da' nu pățește nimic dacă se duce acolo? am întrebat, îngrijorat la culme. Ce te faci cu războiul?!

— Are o nouă gașcă de bătăuși care-l apără de toate, zise Nana, învârtindu-și arătătorul prin jurul organelor mele genitale, în timp ce eu nu eram în stare decât să strâng din buci și să mă încordez. Dar ascultă la mine, Mișa: indiferent ce-ți spune, ține minte că trebuie să pleci naibii de-aici! Și eu văd c-am ratat deja un semestru întreg la New York University! Oare cum o să dea asta la foaia matricolă?!...

Apoi se aplecă, astfel încât să nu audă nimic somnolenții zartarieni. Se pare că la prânz mâncase niște frigărui crocante de miel, îmbibate într-un sos de iaurt cu mărar.

— Știu eu cum să scăpăm din Absurdistan! șopti ea. Firma American Express dă drumul din nou trenurilor de lux cu rută peste graniță. Acuma, du-te și tu la „Doamna cu cățelul" și discută cu taică-miu. Spune-i „Pa și pusi!". Sau pur și simplu: „O ștergem de-aici și gata!"

Și dusă a fost. Printr-o găurică din cartonul pus în fața ferestrei mele, am văzut-o cum s-a strecurat ca o șerpoaică la volanul Navigatorului de la American Express (pe locul din dreapta ședea un ins cu cap în formă de pară, încins cu un kalașnikov) și cum accelerează spre terasa sevo, ce strălucea sub soarele

maritim precum Santa Monica. Mi se părea atât de frumoasă când era în mișcare, mai ales pentru că lăsa impresia de duritate și virilitate, ca orice femeie mediteraneeană salvată de calicie. Fusesem furios pe ea pentru că mă neglijase atâta timp; cu toate astea, de fiecare dată când o zăream, nu mă puteam abține să nu mă îndrăgostesc din nou. Aerul din jurul meu se îngreunase de promisiunea miresmelor discrete și feminine, rămase în urma laptelui de corp cu aromă de mango și a altor produse cumpărate de prin duty-free-uri.

M-am lăsat pe sofaua din sufragerie și m-am trezit că la picioarele mele se târâia un băiețel misterios. Micuțul trăgea niște vânturi foarte sonore și se chinuia să spună ceva în limba lui stâlcită. Mai bine stăteam cu el decât în pat cu gândacii! Căci mă munciseră toată noaptea! Mi-am turnat un pahar de Hennessy de contrabandă, să meargă cu o țigară de foi de aceeași proveniență. Tremuram din toate încheieturile, și nu numai din cauza foamei.

Și-aveam următoarea problemă: nu voiam s-o nasolesc cu Nana, dar, în același timp, nu simțeam nici o tragere de inimă să mă duc pe dig pentru o discuție cu tatăl ei. Să nu mă înțelegeți greșit! Nu mă speriau bombele sau împușcăturile, cât mă temeam de posibilitatea de-a o vedea din nou pe fetița pe-a cărei mamă o turtisem, adică pe micuța Iulia. Oare făcusem bine lăsând-o în grija mamei sale? Oare trebuia s-o iau sub aripa mea? Ce ziceți: ne este mai bine fără părinții abuzivi sau fără nici un fel de părinți? Un singur lucru vă spun: că într-o bună zi o să sfărâm lumea asta-n două!

Mi se părea că băiețelul se îneca în poala mea și că începea să miroasă cam dubios. Același lucru era valabil și pentru pantalonii mei. Mi-am însușit niște parfum de la cucoanele absurde adormite prin jur și, astfel împrospătat, am ieșit să râd la soare.

Un fel de ceață atârna deasupra orașului. Dacă te uitai în sus, puteai să observi că particulele de praf de pe terasa internațională pluteau într-o stare de aproximativă imponderabilitate. Și dacă cineva își imaginează că respectivele particule deviau din pricina căldurii, iată că nu era așa: tot aerul sfârâia din cauza micilor explozii eflorescente, de flăcările purpurii ale picăturilor de petrol sau din cauza cernelurilor plutitoare rezultate

din papetăria distrusă. Aerul părea așa de vivace și de plin de reacții instantanee, încât cetățenii rămași în oraș ofereau imaginea contrastantă a unor indivizi sfârșiți și total pierduți într-un spațiu prea vast. Câțiva bărbați mai descurcăreți ieșiră de printre dărâmături și-mi oferiră spre vânzare pachete de țigări rusești cu 10 dolari bucata.

— Nu-s fumător! le-am zis, încercând să nu-i dezamăgesc prea tare.

Cât despre restul populației: ei bine, oamenii păreau destul de plictisiți și puțin dispuși să mai tragă în mine sau să mai bage de seamă că o prezență atât de consistentă pogorâse printre ei. Pentru prima dată de când ajunsesem în orașul Svani, nimeni nu mă mai cântărea cu ochi flămânzi și cu priviri admirative, nimeni nu mă mai felicita în gând pentru norocul ce dăduse peste mine. Mergând înainte cu un aer foarte pașnic, am traversat esplanada și-am observat că spațiile verzi de pe mijloc se înveșmântaseră în apeluri umanitare urgente, lansate de Crucea Roșie. Pe pasarelă fuseseră instalate zeci de corturi destinate refugiaților, fabricate din prelata albastră a Națiunilor Unite; se pare că, în privința mâncatului ierbii presărate cu cenușă și-a palmierilor uscați, omul se luase la întrecere cu măgarul; ba chiar și tiribombei turcești îi căzuse armura pestriță, astfel încât, cu șasiul dezgolit, își expunea întreg secretul mecanicii sale.

Îngrijorat, mi-am rotit ochii. Satisfăcut că Iulia și târâtura aia de maică-sa nu apăreau de nicăieri, am înaintat vitejește către dig, acolo unde scoica rozalie, servind drept acoperiș pentru restaurantul „Doamna cu cățelul", rămăsese intactă. Domnul Nanabragov și Parka Mook prânzeau domol sub un poster SCROD cu un avertisment: INDEPENDENȚA POPORULUI VA FI ÎNFĂPTUITĂ ÎN CURÂND! În momentul revederii, cei doi vechi prieteni mi se păreau chiar mai sătui decât în fotografia lucioasă de deasupra lor: concentrat ca un yoghin, domnul Nanabragov înțepa absent cu o furculiță niște frigărui de nisetru, iar cu cealaltă mână învârtea în gol un ardei iute; dramaturgul își înmuia bărbia într-un castron de compot, cu pleoapele umflate pe jumătate închise. În jurul lor vedeai numai indivizi îmbrăcați în tricouri negre mulate, cu venele umflate

pe bicepși și cu multe tatuaje căpătate prin închisorile sovietice. O barcă ușoară, cu motor, se balansa și pârâia din toate încheieturile chiar în fața digului. Purta pavilion rusesc și părea burdușită cu suficiente cartușe de țigări cât să bage în groapă și populația rămasă în viață.

Domnul Nanabragov scăpă murătura din mână, executând una dintre zgâlțâiturile-i obișnuite, se ridică în picioare și mă sărută de trei ori pe obraji. Căpătase un nou miros, foarte nautic – parcă de valuri jucăușe, de umezeală și de sare –, iar nasul său acvilin mă înțepă în obraji.

— Dragul meu! Dragul meu!... strigă el, cuprins de-un acces subit de entuziasm. Am auzit că ai vorbit cu Nana mea! Dar poate ești supărat că nu te-am primit să stai cu noi... Știi și tu cum se zice: sângele apă nu se face. Poate că dacă era mai mult loc la mine acasă... ai înțeles? Poate dacă până la urmă o iei pe Nanacika mea... mmmmm?

— M-aș însura cu ea numai ca să scap din hotelul Inturist! i-am răspuns pe-un ton glumeț.

— Chiar te-ai însura? prinse domnul Nanabragov sugestia din zbor. Am putea organiza o ceremonie restrânsă. Mai ales că împrejurările politice nu-s dintre cele mai potrivite... Dar, după cum vezi și tu, am strâns rândurile un pic! preciză el și mi-i arătă pe malacii ce molfăiau scobitori în jurul lui Parka Mook. Ne-am hotărât să facem plinul în seifurile SCROD-ului prin practicarea înfloritorului comerț cu țigări!

— Vrei să-ți dau? mi se adresă abrupt unul dintre tinerii marinari, punându-mi sub nas un cartuș de mahorci numite Business Class Elite, desenate cu un avion Aeroflot dând târcoale pământului. Optzeci de coco!

— Măi, belitule! Vezi că stai de vorbă cu viitorul meu ginere! Dă-i-le cu patruzeci!

— Nu-s fumător! le-am tăiat macaroana.

— Aha! oftară deodată domnul Nanabragov și noul lui prieten.

— Cum mai merg treburile pe la SCROD? am întors vorba. Ceva mai mult interes din partea presei?

— Ni se pare încă destul de greu să transmitem mesajul nostru lumii întregi, începu domnul Nanabragov. Bineînțeles, rușii ne înconjoară din toate părțile... Aruncă și tu un ochi pe asta!

A smuls de pe brațele lui Parka Mook un număr mai vechi al unei publicații rusești intitulate *Argumente și dovezi*. Foarte aproape de fotografia lui Putin, surprins cu o grimasă de dezgust față de-un cabinet pitulat sub masă de frica marelui conducător, am zărit o altă poză, înfățișând stârvurile a trei dintre mercenarii ucraineni, și una a fostului agent KGB, Volodia, agățate pe terasa Hyatt-ului. Gâtlejurile lor frânte atârnau de rămășițele pârlite a patru parabolice, iar brațele erau așezate în poziția modestă și lipsită de anvergură a aripilor din spatele avioanelor. Dar nu era o comparație reușită! Săracii ucraineni păreau chiar și mai greoi și mai amenințători decât fuseseră vreodată, iar fotografia de la distanță nu surprindea albastrul domol al ochilor lor de țărani.

— Sfinte Isuse! am izbucnit în engleză, epuizând și ultimul strop de compasiune ce-mi rămăsese.

— Rușii deja ne amenință cu bombardamentul pentru ce le-am făcut! zise domnul Nanabragov. Acuma, dacă amenințarea ar veni măcar din partea americanilor, atunci chiar am ajunge departe!...

— Dar ce spun Națiunile Unite?

— Păi ne-au trimis niște corturi. Nu-i nimic de furat! Ia ascultă, măi Mișa, cred că trebuie să te duci să vorbești cu Israelul. A venit vremea! Știm foarte precis și cu cine trebuie să iei legătura. În hotelul Inturist stă un agent Mossad: zice că-i petrolist texan și-l cheamă Jimbo Billings. Du-te și îmbrobodește-l cumva! Te implor în genunchi... ca viitor socru ce-o să-ți fiu!...

Dar rămase drept ca bradul.

— Domnule Nanabragov, aș face orice pentru dumneavoastră. Din păcate am salvat în laptop propunerea de proiect pentru muzeul prieteniei sevo-ebraice... Și mă tem că, odată cu bombardarea Hyatt-ului, am distrus și ciorna.

— De fapt, cum să-ți zic... avem laptopul tău chiar aici, îmi arătă domnul Nanabragov un obiect subțire și gri sub scaunul

său. Niște băieți de-ai noștri au trecut prin apartamentul tău imediat după atac. Ca să adune și ei niște resturi...

— Domnule Nanabragov, o să fac tot ce-mi stă în putință! Dar trebuie să vă spun că Nana vrea să părăsească țara. Și are tot dreptul: este o fată tânără... și se gândește la facultatea ei.

— Du-te! Du-te! se zgâlțâi înfiorător, ca un profet, domnul Nanabragov. Întâi SCROD-ul și după aia Nana!

Cu multă evlavie, mi-am croit calea înapoi spre hotelul Inturist, unde am aflat că într-adevăr sălășluia un anume Jimbo Billings. Am urcat la ultimul etaj, l-am fraierit cu multă îndemânare pe paznicul impunător ce primise-n grijă tot palierul și-am bătut în sfârșit la ușa lui Jimbo.

— Scuze! am zis, tușind ușor.

O voce mi-a comunicat, cu un accent rusesc impecabil, să mă duc în *hui*-ul lui.

— Dar eu sunt Mișa Vainberg! am precizat. Vin cu intenții pașnice.

— Vainberg!... tremură vocea și-apoi grăi, schimbând pe engleza texană: Bine, hai, umflatule!

Camera lui trebuie să fi fost cea mai curată din întregul hotel, mai ales că nu se vedeau nicăieri păianjeni uriași și nici absurzi cu mișcorici. Ce-i drept, curva hotelului își făcea de lucru pe-acolo, smulgându-și niște fire din mustață într-o oglinjoară. Domnul Jimbo Billings, un ins scund și musculos, îmbrăcat în blugi și într-o cămașă cu mânecă scurtă, avea ceva din înfățișarea unui levantin sau a unui grec: soarele îi încrețise pielea mată, era ceacâr și avea mâinile încă tinere și alunecoase. După ce se uitase la o tonă de episoade din *Dallas*, agentul Mossad putea să treacă drept un texan de vârstă mijlocie.

— Drăguță, îi zise Billings curvei, vrei să faci ceva pentru mine? Ia întinde-o!

Tânăra doamnă a sărit ca un arc și ne-a oferit o mostră de bulane goale, dar după aceea ne-a lăsat singuri, fără alte comentarii.

— Deci... l-am luat eu calm. Am aflat din niște surse că avem în comun o anumită religie. Deși eu sunt mai degrabă adeptul modernizării... În fine! *Shalom*!

— Surse? se cruci Billings. *Ș*a- și mai cum? Ai cam multă imaginație, băiete!

Dar, schimbător ca vremea, Billings scutură din cap și reveni la sentimente mai bune:

— Mama mă-sii, Vainberg! Ce să mă fac eu cu tine?!

— Nica! i-am răspuns scurt, molipsindu-mă, nu știu de ce, de accentul ăcela stupid de texan. Mă simt bine și n-am nici o grijă aici.

— Crezi? mă întrebă el.

— Lăsați asta! Am venit cu o propunere – bună pentru Israel, bună pentru tot neamul evreiesc. Un muzeu al Holocaustului. Cred că trebuie să punem lucrurile în mișcare... Trebuie să-i facem pe oameni să ne creadă! mi-am încheiat dintr-o răsuflare pledoaria, arătându-i proiectul redactat pe laptop.

— Institutul Caspic pentru Studierea Holocaustului, citi el, numit și Muzeul Prieteniei Sevo-Israeliene, continuă cu o expresie din ce în ce mai acră. Știi de ce n-au nevoie evreii, Vainberg? spuse el, după ce medită un răstimp. De tine, bă!

— Du-te-n pizda mă-tii! m-am enervat pe bună dreptate. Eu nu vreau decât să vă dau o mână de ajutor.

— Încerci să le dai o mână lu' Nanabragov și lu' fiică-sa! Nu mă lua de prost! mă avertiză Billings.

— Și ce? am izbucnit, supărat. Ce dacă vreau să dau o mână de ajutor unei națiii oprimate care m-a primit în sânul ei? Eu sunt un om nou! Și-ar fi bine să speri ca, de dragul celorlalți, să mai fie și alți fraieri ca mine.

— Om nou? Și-n ce constă noutatea?

— Acest om nu are absolut nici o amintire rasială!

— Ba sigur că ai! O grămadă chiar! De fapt, tu ești cel mai mare jidan dintre noi toți! N-ai ce face... N-ai cum să uiți de unde-ai venit. Gândește-te la ce ți-a făcut taică-tu: te-a trimis la hasizi să te cresteze când aveai optsprezece ani! La naiba, măi băiete, tu chiar nu înțelegi?

— Tatăl meu a iubit Israelul...

— Păi, tatăl tău... începu Billings și se opri brusc, după care se uită fix în ochii mei.

Ridică din umeri și-apoi trupul lui trecu printr-un proces de scurtare. Omul ce rămăsese în urma acestei transformări mi

se părea mult mai mic de statură şi cam cu o generaţie mai bătrân decât mi-am imaginat.

— Poţi să-mi zici Dror, glăsui noul individ, cu un accent total schimbat, mai aproape de engleza nordică, dar cu anumite nuanţe flegmatice şi inflexiuni evreieşti. Deşi nici ăsta nu-i numele meu adevărat.

— Dar ce spuneaţi despre tata?...

Jimbo-Dror a clătinat din cap.

— Uite ce-i, măi Mişa: în anii '70, un *refuznik* beat era o prezenţă destul de picantă. Gândeşte-te numai la *Shabbat Shalom*-ul din Leningrad, plus celelalte tărăşenii de genu' ăsta. În schimb, în anii '90, taică-tu nu era decât unul dintre gangsterii ruşi... dotat cu o personalitate antisocială şi cu un control deficitar al impulsurilor. Să ştii că asta scrie la dosaru' lui...

Caracterizarea oficială a Mossadului – atât de limitată şi deprimantă – nu mi-a mişcat nici un fir de păr. Ceea ce funcţionase pe vremuri pe post de cocoaşă toxică devenise o băşică de piele uscată, ca de şarpe, epurată de toxine. Până şi furia dispăruse! Tata era mort de mult şi singurele lucruri capabile să-l evoce rămâneau aceste dosare ale israelienilor şi amintirea degetelor lui frământând în carnea viselor mele chinuite.

— Poate că a fost tot ce-aţi zis, am admis în faţa agentului Jimbo-Dror, dar mă îndoiesc că a iubit Israelul mai puţin decât voi sau mosadnicii voştri. N-a precupeţit nici un şekel ca să-şi arate adevărata iubire! Mai ales când i-a dat unui rabin vreo trei milioane de dolari ca să-i bage pe arabi la apă...

— Dar nici nu ni se cere o asemenea iubire, mă contrazise el. Trebuie numai să ne asigurăm că statul încă există. Atâta tot!

Pe urmă se scotoci prin buzunare şi produse o pereche de ochelari cu rame subţiri. Aceştia îl transformau de data asta într-un negustor indian, blestemat să-şi care bunurile de-a lungul şi de-a latul oceanelor. Apoi despături o bucată de hârtie.

— Pe şapte septembrie va circula până la graniţă un tren American Express. Va ajunge pe opt. Se ştie că firma i-a uns pe toţi vameşii ca să-i lase pe călători să iasă din ţară. Te vei urca în acel tren, în caz că apelezi la ajutorul meu. Următorul tren pleacă pe nouă septembrie şi va ajunge pe zece. Dar eu îţi

recomand cu căldură s-o ștergi nabii cât mai poți, înainte să se-apuce rușii de bombardat. Se pare c-au plănuit-o pe săptămâna viitoare. Poți s-o rogi pe Nana aia a ta să te ajute cu locurile. Cred că-i cam cincizeci de mii de om... Dar pe ea să n-o iei cu tine! Taică-su o să te sugrume dacă o furi de lângă el. Știi și tu cum se comportă ăștia cu fetele lor...

— Și tu pleci, Dror? Futu-i candela mă-sii! Nimănui nu-i pasă de țara asta nici cât negru sub unghie. Să știi că sevii te susțin în lupta împotriva palestinienilor... Oare Israelul nu mai are nevoie de prieteni?

— Bine, admise Jimbo-Dror, întrebarea asta cere un răspuns în două părți: Da, avem nevoie de prieteni! Și nu, nu ne pasă deloc de țara asta!

— Faceți cum vreți! l-am stârnit. Și cu petrolu' cum rămâne? Nu vă pasă nici de asta?

— Petrol?! se miră Jimbo-Dror, scoțându-și ochelarii ăia rotunzi și fixându-mă cu ochii lui de insectă. Vainberg, tu-ți bați joc de mine?

— Cum să-mi bat joc? m-am revoltat și i-am arătat cu degetul pe fereastră zona unde străfundurile Caspicii se munceau și bulbuceau în legea lor. Poftim, petrolul!... Figa-6. Chevron/Consorțiul BP. KBR-ul. Golly Burton.

— Bă! Tu vorbești serios?! se buluci Dror. Credeam că Nanabragov o să-ți spună și ție secretul... Știi ceva? Câteodată, după toți anii ăștia de joacă de-a cowboyii, tot nu mă pot abține să nu rămân cu gura căscată.

— Ce secret?! Spune-mi!

— Măi Mișa, mi-e milă de tine! Ce *shmegegge*[1] mai ești și tu... Totu-i o goangă! N-au nici un fel de petrol!

1 Naiv (idiș).

41
Păsări de pradă

„Nici un fel de petrol", am repetat în sinea mea. Ca să fiu sigur că înțelesesem ideea, am repetat replica în rusă: *„Niefti nietu!"*. Mă simțeam ca și cum aș fi pierdut din nou ceva drag, ca atunci când flota din pantofi plutitori confecționată de tătuca aluneca în depărtări și se pierdea dincolo de linia orizontului. Mă obișnuisem cu ideea existenței petrolului; s-ar putea spune că devenisem intim cu el. Însă aici tot și toate erau de fapt un mare *„niefti"*. Și-apoi, la baza lumii moderne stătea numai petrolul!

M-am îndepărtat de Jimbo-Dror și m-am apropiat și mai mult de fereastră, ca să mă uit mai cu luare-aminte la platformele petroliere din apropiere și la sondele scheletice cocoțate deasupra lor.

— Goale-goluțe! întări agentul.

— Dar cum rămâne cu Figa-6?

— Hai să-ți deschid mintea, îmi propuse mosadnikul. S-a estimat că în sectorul absurd al Mării Caspice zac cam vreo cincizeci de miliarde de barili. A mai rămas unu la sută. Figa-6 se termină până la sfârșitul anului. Nici măcar nu mai are rost să înceapă forările. Absurzii ăștia i-au păcălit pe investitori de la bun început. Marea majoritate a rezervelor lor de hidrocarburi a fost epuizată încă de pe vremea sovieticilor.

— Cum adică? ceream eu lămuriri suplimentare, căci simțeam că situația mă depășea. Cum rămâne cu petrecerea exotică a KBR-ului? Cum rămâne cu conducta magistrală spre Europa? Și de ce-a început tot războiul ăsta absurd între sevo și svani? De ce naiba l-au mai împușcat pe Georgi Kanuk când se plimba cu avionul?

— Avionul lui Kanuk nu a fost niciodată doborât! m-a lămurit Dror. Din câte-am auzit, bătrânul trăiește bine mersi într-o vilă foarte comodă de lângă Zürich. Kellogg, Brown& Root l-au mituit să tacă băgându-i în gușă 2,4 milioane de dolari. Se pare că lui Nanabragov i-au împins la fel de mult. Și asta numai pe post de avans! Se pare că o să se spargă conducta cu bișțari abia atunci când îi dau drumul afacerii cu LOGCAP-ul.

— Nu-nțeleg nimic!

— Când și-au dat seama că petrolul era pe terminate, Kanuk și Nanabragov au avut nevoie de altceva. Chiar și nisetrul a cam dispărut din peisaj și singurul lucru pe care-l produce țara asta sunt strugurii. Niște struguri foarte acri! Mă rog, să știi că Exxon-ul, Shell-ul, Chevron-ul sau BP-ul au înțeles foarte bine că au fost duși de nas, dar au decis să scadă încet-încet producția, astfel încât acționarii să nu le sară în cap. Numai uită-te la ce turnuri impunătoare și-au construit! îmi zise israelianul, arătându-mi fostul contur al zgârie-norilor. Dar, după aia, ce le-a dat prin cap absurzilor și prietenilor lor de la Golly Burton?! Hai să facem cumva să aducem trupele americane aici! Noi o să le furnizăm serviciile auxiliare, o să le construim foișoare de marmură, o să intrăm în Departamentul Apărării și-o să-i zăpăcim de tot, toate chestiile pe seama „cost-plusurilor", iar nouă nu ne rămâne decât să-i dresăm pe cei din personalul de serviciu la sonde și să-i refolosim ca militari.

— Chiar nu înțeleg...

— Taci și-ascultă! Așa că acum triumviratul format din KBR, Kanuk și Nanabragov are nevoie de un motiv ca să ceară intervenția armatei americane. Suntem într-o locație strategică: asta-i bine! Iranul e la o zvârlitură de băț. Ce-ar fi s-o punem de-o bază pentru avioanele americane? Da, dar asta ridică o altă problemă: rușii îți stau în coastă și ei consideră încă Absurdistanul un fel de tarla moștenită. S-ar putea să se enerveze foarte tare... Și, în sfârșit, cam cât poți să-ți tragi, partea ta, dintr-o bază micuță ca aia? De fapt, ai înțeles că e nevoie de-o lovitură în stil mare. Asta e! Armata americană trebuie să vină în grabă ca să mențină pacea și să organizeze tot felul de acțiuni

umanitare. Mă rog, KBR-ul obținuse încă din 2002 un contract LOGCAP pe zece ani, dar ce farmec mai are păcăleala dacă nu curge nici o picătură de sânge, dacă atrocitățile genocidului nu sensibilizează opinia publică? „Gândește-te la Bosnia" a fost un motto care-a fluturat pe buzele tuturor... Atunci, cum facem să transformăm tot locul ăsta într-un infern precum cel bosniac? Vreau să zic că nu-ți rămâne decât să lași totul în seama Halliburton-ului. Dacă Joseph Heller ar mai trăi, probabil că l-ar pune în comitetu' de organizare.

Am inspirat adânc. Am zărit o sticlă de Hennessy pe masă și mi-am turnat fără să mai cer voie. Jimbo-Dror și-a umplut și el un pahar.

— Așa, deci... continuă el, după ce trase o dușcă scurtă și se strâmbă puțin, apoi a început războiul civil... Numai că-n tot planul n-au mers bine două lucruri, ba chiar au luat-o pe arătură rău de tot: aurolacii ăia din Liga Adevăratului Picior au început să scoată tot căcatul la suprafață, ceea ce poate fi un avantaj pentru politica inginerească a civililor de la Bechtel, însă îi sperie de moarte pe muncitorii occidentali și, ce-i mai rău, îi terorizează pe cei de la Departamentul Apărării din Statele Unite... Dar după aceea s-a întâmplat ceva și mai nasol: nimănui nu i-a mai păsat.

— Vrei să spui presei occidentale...

— Vreau să zic întregului popor american. Numai că, vezi tu, noi știam ce avea să se întâmple. Am făcut un sondaj.

— Mossadul face sondaje?!

— Suntem deschiși unei metodologii cât mai diversificate. Ne interesează mai ales cum sunt percepute genocidele în rândul electoratului american. Deci am făcut un sondaj de opinie într-o suburbie a Maryland-ului. Imediat mi-am dat seama că cei de la KBR o dăduseră-n bară rău de tot. De exemplu, cel mai bine lucrăm în sondaje cu trei state agitate precum Congo, Indonezia și Absurdsvani. În sfârșit... În primul rând le dăm *șmendricilor*[1] ăștia de americani o hartă și-i întrebăm: „Arată aproximativ zona în care crezi că se află Congo". Nouăspe la

1 Tâmpiți (idiș).

sută arată spre Africa. Încă douăzeci şi trei la sută arată ori spre India, ori spre America de Sud. Noi le considerăm pe toate răspunsuri corecte, pentru că, în fond, toate au un vârf ţuguiat, îndreptat în jos. Aşadar, având în vedere miza noastră, cam patruzeci şi doi la sută dintre cei întrebaţi ştiu pe unde-i Congo.

După aceea continuăm cu Indonezia. Cam opt la sută nimeresc cu precizie. Încă opt la sută arată spre Filipine. Paisprezece la sută merg până-n Noua Zeelandă. Nouă la sută trimit, în mod surprinzător, spre ţărmurile canadiene. Noi le considerăm pe toate răspunsuri corecte, pentru că toţi repondenţii ştiu de fapt că Indonezia e-un arhipelag sau măcar ştiu vag că trebuie să caute nişte insule. Pe urmă facem testul şi cu Absurdistanul. În cazul lui, n-o nimereşte *nimeni*. Evident că începem să le dăm tot felul de indicii. Le zicem, de pildă, că „E aproape de Iran". Ei răspund: Hîîîîî? După aia insistăm: „Pe ţărmul Caspicii". Iar ei sunt tot mai nedumeriţi: Ăăăăă? Ajungem şi la povestea cu „Alexandre Dumas a scris despre acest loc după ce-a vizitat Rusia". Ei, nu şi nu! Dezastru pe toate fronturile. Le arătăm deci poze cu absurzi, congolezi şi indonezieni surprinşi în activităţi rustice precum jocul, culesul fructelor, mulsul caprelor ş.a.m.d. Nu facem decât să înmulţim problemele. Congolezii au pielea neagră, ceea ce le dă un fel de vibraţie. Fie că-ţi place de ei, fie că nu, ai o groază de negri în America. Indonezienii au ochii înguşti, deci sunt asiatici. Probabil că muncesc din greu şi se dedică în totalitate creşterii copiilor. Bravo lor! Şi-apoi ajungi la absurzi... Au pielea întunecată, dar nu închisă ca tăciunele. Arată puţin ca indonezienii, dar totuşi au ochi rotunzi. Sunt arabi? Italieni? Persani? În final mai toate răspunsurile ajung la ideea că absurzii sunt „nişte mexicani mai înalţi", ceea ce înseamnă că ne-am futut direcţia în chestia sondajului. Şi-atunci dăm drumul porumbelului – le zicem ceva de genul: Uite care-i treaba, undeva în lume se produce un genocid, iar armata SUA are de ales între următoarele zece state (le dăm o listă cu nume reale şi imaginare): Djibouti, Yolanda, Costa Rica, Tuchuslandul de Est, Absurdistanul ş.a.m.d. Ia ghiceşte: Cine s-a clasat pe ultimul loc în lista condamnărilor, chiar înaintea Homoslaviei? Exact! Şi-n

plus, felul în care Absurdsvani este pronunțat și scris îl recomandă ca pe un loc aproape incapabil să trezească sentimente în sufletul americanilor. Ar trebui ca numele țărilor să poată fi folosite și ca nume de oameni. De exemplu: *Rwanda* Jones, *Somalia* Cohen, *Timor* Jackson, *Bosnia* Lewis-Wright, și pe urmă apare și combinația asta aproape nesuferită auzului, *Republika Absurdsvani*. Pe urmă, ce să fac? Îl sun pe prietenul meu Dick Cheney – pe vremea aceea era încă director executiv la Halliburton – și-i zic: „Prietene, chestia asta n-o să meargă deloc! Țara asta e un zero absolut! Mai bine bombardezi Irakul peste câțiva ani, asta în funcție de cine câștigă prezidențialele în America, sau mai pui niște bombe în Panama. Da' stai dracului departe de zona Mării Caspice!" Dar Cheney, cum îl știi, e căpos și nu ascultă de sfaturile nimănui: LOGCAP în sus, LOGCAP în jos... În fine! Uită-te pe fereastră! Dumirește-te și tu ce-i cu LOGCAP-ul ăsta.

Am mai luat o gură de coniac. Și-am început să privesc pe fereastră la câmpurile petrolifere sterpe, luate de Figa-6, și la lumina fals industrială a soarelui ce apunea peste ape. M-am scărpinat deci într-un loc unde nu simțeam nici o mâncărime: adică între burtă și infinit. Și abia după aia am înțeles cu adevărat: Fusesem folosit! Pe față. Complet. Mă manipulaseră. Profitaseră de mine. Știuseră de la bun început că și-au găsit omul. Asta dacă „om" este cuvântul potrivit.

— Crezi că... Crezi că... l-am întrebat ezitând. Crezi că Nana Nanabragovna a știut despre astea tot timpul?

Dar, înainte ca israelianul să apuce a-mi răspunde, eu păsisem deja afară și traversam în cea mai mare viteză esplanada, îndreptându-mă vertiginos spre „Doamna cu cățelul".

— Poate că n-ar fi trebuit să stai de vorbă cu acest Jimbo-Dror, îmi spuse domnul Nanabragov cu o grimasă destul de severă și smulgându-și firele de păr albite dintre pectoralii încă pietroși. O oaie sacrificată fusese transportată deja dintr-o barcă ajunsă de curând la țărm în brațele experte ale personalului de la „Doamna cu cățelul". Se apropia ora cinei pentru oamenii adunați acolo, iar meniul promitea carne de oaie.

— Mi se pare că evreul ăsta face propagandă pentru partea ailaltă.

— Care dintre ele? l-am întrebat nedumerit.

— Cine naiba mai știe? ridică din umeri Nanabragov. Trebuie să fie vreuna pe undeva. Toată lumea ni se împotrivește. Rușii. Armenii. Iranienii. Turcii. Uită-te și tu ce hal de vecini avem! Nimeni nu ne este prieten. Ne-am gândit că poate Israelul o să ne placă și că după aia publicul american o să devină prietenul nostru. De aceea am apelat la tine...

— M-ai mințit! Ești un zgâlțâit mincinos!... am șoptit cu ură. Petrolul... Căcatul ăla de LOGCAP și tot restul...

Nanabragov se zgâlțâi ca strălucerat sau de parcă s-ar fi apucat să execute niște mișcări noi ale unui dans latino.

— Da' ce-am făcut, Mișa dragă? mă întrebă el inocent. Am urmărit să-i fac rău poporului meu cumva?

— Poporul... am mârâit printre dinți, uitându-mă pe esplanadă la refugiații adunați sub corturile umanitare ale Națiunilor Unite.

Eram foarte îngrijorat că briza o să ducă mirosul de oaie friptă și de pește până la ei și că o să se năpustească toți în incinta restaurantului. Oare le mai rămăsese suficientă forță sau furie?

— I-ai distrus! Țara-i ruinată!

— Ei, și? Ce se mai poate face acum? ridică Nanabragov din umeri.

— Am crezut în tine! Am crezut într-o viață mai bună. Oamenii ăștia n-au nevoie decât de puțină speranță și încurajare. Sunt foarte muncitori și deștepți.

— Țara asta nu-i nimic fără petrol, spuse Nanabragov hotărât. Sevo sau svani, tot un drac! Trăim încă în feudalism. Avem o mentalitate feudală. Și asta a funcționat foarte bine în timpul Războiului Rece. Moscova ne-a luat sub aripa ei. Dar acum lumea se schimbă atât de repede, încât, dacă ai pierdut un singur centimetru, ești pierdut pentru totdeauna. Dacă ne pui alături de toți chinezoii și indienii, îți dai seama că nici n-am intrat în cursă. Trebuie să ne găsim un nou ocrotitor...

— Dar tinerii nu-s așa! i-am replicat eu. Prietenul meu, Alioșa-Bob, zice că poate să ardă zeci de DVD-uri piratate în câteva secunde. Pot să pirateze orice...

— Sigur că pot să ardă și să pirateze, răspunse Nanabragov. Dă-mi o singură torță și-o să dau foc întregii lumi! Dar lasă-mă să-ți zic că ăia c-un dram de minte în cap au șters-o de mult.

— Deci te-ai apucat să-ți distrugi propria țară pentru că nu mai este competitivă... Cum de ți-a venit ideea?

— E cel mai bun dintre raționamente, Mișa. În zilele noastre, dacă nu ai resurse naturale, ai nevoie de sprijinul USAID. Ai nevoie de Banca Europeană. Ai nevoie de Kellogg, Brown& Root. Dac-am putea să intrăm în lista de priorități a americanilor și să dăm lovitura la fel ca Egiptul!... Sau ca Israelul...

— Dar ce ți-a trebuit să-l omori pe Saka Democratul? am strigat la el. Nu poți să zici că și el era un țărănoi necioplit! El era de-ai noștri!

— Nu SCROD-ul l-a terminat. Forțele federale l-au aranjat...

— Vrei să zici că ați pus la cale împreună toată treaba! Iar primul lucru pe care l-ați făcut a fost să vă debarasați de toți democrații.

— Mulți ai dracului, democrații ăștia... Intelectuali degenerați. Nu erau în stare nici să-și sufle mucii! Mișa, ce te-a apucat? Ah, pentru numele lui Dumnezeu, fiule! Încetează cu asta! Bărbații nu plâng niciodată! Și-arăți așa de dubios... Un munte de om smiorcăindu-se în halul ăsta... Nu se face... Ce-ar zice Nana dac-ar auzi?

Mă luase cu tremurici și-n cele mai ascunse colțuri ale ființei mele: lacrimile țâșneau pur și simplu, de parcă ar fi fost acele puțuri de petrol ce nu existaseră niciodată. Parcă-l auzeam pe Saka spunându-mi, pe-un ton plângăreț și blajin, ultimele lui vorbe: „Mișenka, rogu-te, fă ceva! Spune-le să înceteze! De un om ca tine o să asculte! Te rog! Spune ceva!"

Și Nanabragov se apropie încetișor de mine. Mi se păru că ridică mâinile ca să mă îmbrățișeze, dar o zgâlțâitură prefăcu imediat gestul în altceva. Stătea, parcă așteptând ceva, cu o grimasă răutăcioasă:

— Mișa, spuse el. Nu mi-o lua pe Nana!

— Ceeeee?

Și ochii lui se umplură de lacrimi.

— Tu nu-nțelegi ce greu mi-a fost fără ea, continuă smiorcăindu-se. Cât a stat ea la New York, iar Bubi a studiat muzicologie folclorică la UCLA, mi s-a părut că se terminase lumea pentru mine... că nu mai aveam pentru ce să trăiesc. Vezi tu, tatăl tău și cu mine facem parte dintr-o generație mai deosebită. Tot ce știm, familia și iar familia. Pur și simplu nu putem trăi așa cum fac alții în ziua de azi: copiii risipiți în toate părțile, unu' la mare, altu' la munte...

Pe urmă-și șterse ochii înlăcrimați, iar eu l-am întrebat:

— Presupun că nu vrei s-o ții cu forța aici...

— Puteți să stați amândoi. Luați-vă! Fiți fericiți! După ce trece și bombardamentul rușilor de săptămâna viitoare, lucrurile o să se mai așeze... O să vezi! Îți dau și ție o parte din afacerea cu țigări... Nu că ai avea nevoie de ceva de la mine...

— Dar o să crăpăm aici! i-am răspuns, ștergându-mi, la rândul meu, nasul înroșit.

— Nu neapărat. Tu chiar nu înțelegi? Aș face orice s-o țin aproape de mine. Doar și tu ești fiul lui taică-tu... El a ucis un american să se asigure că n-o să-l mai părăsești niciodată.

Pe deasupra stârvului oii jupuite dădeau târcoale pescărușii flămânzi, iar personalul de la restaurant deja își pregătise pistoalele. Mi-am adus aminte de pescărușul care tocmai îl ataca pe puștiul britanic atunci când tatălui meu îi zburase capul de pe umeri. Oriunde m-aș fi dus, păsările de pradă se abăteau asupra capului meu. Mă uitam pierdut la fumul adunat sub bolta cerească, la dâra de fum ridicându-se din grătarul restaurantului și la mantaua de ceață acoperind rănile de jăratic ale unui oraș distrus.

— Mișa, mă trezi domnul Nanabragov, Mișa dragă! Cum să dai vina pe mine? Taică-tu a ucis un cetățean din Oklahoma ca tu să nu mai ajungi niciodată la New York.

— Știu, i-am răspuns fără alte comentarii.

— Voia să te țină cât mai aproape. Îi era așa de dor de tine!... Oare mai este pe lume vreun lucru la fel de important ca îmbrățișarea unui tată?

— Nimic!.. am șoptit ca un ecou.

Pe urmă m-am trezit cu domnul Nanabragov direct în brațele mele, plângând în hohote și călcându-mă pe picior. Săracii babaci! Tot nu puteau scăpa de duhoarea lor râncedă, indiferent câte parfumuri franțuzești sau unsori aromate foloseau. Îi miroseai cu adevărat abia atunci când te lăsai prins în încleștata lor îmbrățișare.

— Mișa! strigă domnul Nanabragov. Promite-mi că n-o să mi-o iei pe Nana de lângă mine!

În același timp am simțit cum strânge cleștele îmbrățișării, zgâlțâindu-se convulsiv din toate încheieturile, chiar în ritmul inimii mele.

— Pentru că m-ai necăji foarte tare dacă ai face una ca asta, Mișa! Așa că vreau să-mi promiți că n-o să plece...

Am simțit pe ceafă bura fină și amară a vorbelor sale.

— Promit! i-am spus resemnat.

42
Snackuri și limonadă

Noi am plecat, totuși, câteva zile mai târziu. Mai exact, pe 9 septembrie. O zi răcoroasă și limpede ce ne semnala că scăpaserăm de limbile infernale ale verii. Gara se afla chiar pe terasa svani, însă nu ne-am stresat cu nici un fel de precauții. Atât punctele de control ale SCROD-ului, cât și cele ale forțelor federale se desființaseră, iar cetățenii svani sau sevo se lăsau duși de val ca niște epave, liberi să moară oriunde aveau chef.

În sala de așteptare, ne-am așezat sub o poză decolorată a fostului dictator octogenar, Georgi Kanuk, peste care doi comentatori spirituali lăsaseră niște păreri ireconciliabile. Primul zicea TERORISTU nr. 1, iar celălalt, PĂRINTELE POPORULUI. Mama Nanei se furișase din casă să-și ia rămas-bun de la noi. Scoasă din peisajul curții și al bucătăriei sale, mama Nanei părea o creatură cu totul și cu totul diferită datorită vitalității debordante. Soarele după-amiezii îi aurea pometii palizi de la atâta stat în casă. Chiar dacă vărsa râuri de lacrimi din pricina plecării iubitei sale fiice, simțeam că o face cu o plăcere abia stăpânită.

— Dumnezeu să vă aibă în pază! ne tot repeta mie și Nanei. Oriunde veți ajunge, în Bruxelles sau New York, Dumnezeu o să vă urmărească pretutindeni cu un ochi de părinte atotputernic.

— Spunei-i tatei că mi se rupe inima! boci Nana la rândul ei. Spune-i că o să mă întorc acasă imediat ce termină cu războiul ăsta, așa că dă-i în grijă să-l rezolve până-n vacanța de Crăciun. Apropo, mai sunt bani în contul de la Citibank? Încă nu mi-am plătit taxa...

Ca o femeie înțeleaptă, doamna Nanabragovna și-a șters lacrimile și-a grăit către fiica ei:

— De-acum eşti în grija lui Mişa! rosti ea cu însufleţire, arătând spre portofelul meu cel gras. Mişa îţi va fi ca un tată, iar în puţul lui vei găsi tot timpul apă ca să-ţi ostoieşti setea.

Astea fiind zise, mama şi fiica se îmbrăţişară şi-şi zâmbiră de rămas-bun.

Pentru familia Nanabragov nu rămăseseră în sufletul meu decât nişte resurse de ură şi dezgust; cu toate astea, n-am reuşit să-mi înăbuş emoţia provocată de despărţirea celor două femei:

— Să ai grijă de tine, mămucă, i-am spus eu doamnei Nanabragovna. Am auzit că ruşii şi-au pus în cap să bombardeze oraşul săptămâna viitoare. Trebuie să te adăposteşti în pivniţă!

— Eh, fleacuri! respinse ea ideea cu un gest plictisit. Dacă vin, o să tragă o raită pe deasupra Gorbigradului. E exclus să ne bombardeze casa tocmai nouă!

La tren am fost escortaţi de-o armată întreagă de bărbaţi înrolaţi la apelul de seară, purtând nişte uniforme confecţionate în casă, pe care scria FORŢELE DE REACŢIE RAPIDĂ ALE AMERICAN EXPRESSULUI. Unii deveniseră protectorii noştri fără să-i întrebe nimeni, aşa că ne tratau cu gesturi bruşte, soldăţeşti, trântindu-ne de pământ sarsanalele cu laptopuri şi trăgându-ne de mânecă. I-am trimis la origini bolborosind nemulţumiţi, dar prezenţa reconfortantă a armamentului lor impresionant ne-a bucurat, mai ales un tun antitanc desfăşurat în toată splendoarea înaintea noastră.

Toate peroanele erau goale. Bombardate de cineva cu ochi de estet, liniile de tren deveniseră nişte elipse contorsionate asemănătoare operelor unui sculptor american la modă, cu excepţia uneia, rămasă de sămânţă pentru transporturile vagoanelor American Express. Ne întâmpinară două vagoane de solidă concepţie sovietică, acoperite cu spoiala occidentală. Pe locomotivă am văzut numele strălucitor al AmEx-ului. Copiii absurzi acoperiseră vagoanele cu scene naive, înfăţişând o viaţă mai bună pentru ei: reprezentări ale copiilor şi copilelor brunete, purtând cruci svani sau sevo şi jucându-se alandala între Turnul Eiffel, Parlamentul londonez şi Turnul din Pisa. Sub fanteziile lor imposibile copiii scriseseră, cu litere de-o şchioapă, un mesaj în engleză: JOACĂ-TE ŞI VEI CÂŞTIGA! Membrii Forţelor de Reacţie Rapidă se cocoţaseră pe acoperişul vagoanelor,

sprijinindu-se în țeava lansatoarelor de rachete sau dând din mâini ca niște gândaci de Colorado neajutorați.

Am fost predați unui grup de foști colegi ai Nanei, ușor mai amabili, care s-au simțit datori să ne spună că ceilalți erau niște „voluntari", fără nici o legătură cu politica companiei lor. Tot ei ne-au pus sub nas un teanc de documente unde se specifica totala degrevare de responsabilități a firmei de transport, în cazul în care am fi fost uciși sau mâncați de vii de oamenii disperați și flămânzi întâlniți în calea noastră.

Unul dintre vagoane fusese transformat într-o crâșmă plușată, cu specific irlandez, numită Molly Malloy, adică aceeași fântână unde se adăpaseră mulți dintre directorii firmelor de pe terasa internațională (privind retrospectiv, se pare că robinetele cârciumii înregistraseră o producție mai mare decât sondele din zonă). Lambriurile purtau marca inconfundabilă a funinginii și scrijeliturilor tipice acestor localuri; lipsea numai mirosul autentic de pișat și plăcinte cu carne. Barmanul, un tătar cu o tichie verde foarte veselă, ne-a rugat să revenim în jurul orei șase, când băuturile cele mai fine aveau să fie la reducere, adică la prețul derizoriu de douăzeci de dolari.

L-am trimis pe Timofei la culcare în zona rezervată personalului de serviciu și-apoi ne-am retras în compartimentul nostru. Pilotele și pernele erau din pluș hipoalergic, sus – am zărit un DVD player încastrat în perete, pe urmă o stație de semnal Internet pentru laptopurile noastre. Și, culmea, funcționa!

— E chiar mai bine decât la Hyatt! i-am spus Nanei.

Începuserăm să ne giugiulim sub schița de mare rafinament a unei capitale absurde la început de secol, înfățișând un tramvai de lemn ce trecea pe lângă o biserică acoperită cu o cupolă înfoiată ca o ceapă, surprinzând veselia matinală a unor oameni jovialí, îmbrăcați în uniforme țariste.

Aproape că reușisem să-i desfac sutienul și să-i scot un sfârcușor, când își băgă capul în compartiment un controlor c-o față cam bleagă:

— Eu plătesc pentru amândoi! i-am zis când am văzut că-i tremura mâna pe cascheta cu insigna AmEx-ului. Și pentru servitorul meu!

— Adică trei persoane-n total... calculă el, scuipându-ne de la distanță (se pare că era și el un împătimit al micului dejun național, compus din cap și picioare de oaie, înmuiate în mujdei). Ăăăăă, adică-n total fac o sută cinzeci de dolari, domnule! Vă rog, dacă se poate...

Am scos la lumină cardul American Express. Controlorul s-a scuzat și l-a strecurat în sistemul electronic.

— Strecoară-l sub ușă când termini, i-am spus cu mare grabă, întorcându-mă la degustarea Nanei.

Binecuvântarea strigătului ei victorios, provocat de un orgasm în nouă trepte, se așternuse deja asupra tuturor capetelor adunate în acel tren, când locomotiva fluieră și, în sfârșit, o luarăm din loc. Nana descălecă, își linse vârful degetelor și-și lipi nasul moale de fereastră.

— Ești tristă că-ți părăsești țara, scumpete? am întrebat-o drăgăstos, muncindu-mă să-mi trag chiloții și să-mi domolesc organul încă umflat.

— N-a mai rămas mare lucru din ea, răspunse Nana, cu privirea pierdută pe fereastră.

Apoi desenă conturul imaginar al moscheii din centru. În locul defunctei cupole de pe minaretul argintat, degetul ei mic lăsă un arabesc drăgălaș. Trenul trecu printr-un tunel și, odată ieșiți la lumină, ne trezirăm la capătul extrem al peninsulei Gorbigradului. Din unghiul ăsta vedeam cum se profilează pe fundal, în locurile goale ale zgârie-norilor, conturul unei fortărețe otomane crăpate-n jumătate. Nana lăsă storurile.

— O s-o construiască la loc, nu? i-am zis, interesat să urmăresc dacă avea vreo reacție la proiectele tatălui ei. Poate că USAID sau Banca Europeană vin până la urmă și rezolvă tot! Tu ce zici, Nana?

— Mișa, tu ai rămas un scump! îmi răspunse vag, își puse capu-n poala mea și căscă prelung. Tăticuțule drag, sper ca optimismul tău să-mi dea putere pe mai departe. Vrei să ne jucăm „Mâncare, Ambianță, Servicii"?

Ne-am jucat așa o vreme, pe urmă m-am conectat la Internet să văd cum va fi vremea la Bruxelles, noua mea casă, și cum va fi la New York, acolo unde se ducea Nana ca să înceapă un nou semestru la universitate.

— O să prinzi o vreme superbă! i-am zis. De pe zece până pe șaișpe e super! Hai să ne uităm acum pe data de șapteșpe – uite, cer senin! Ai un noroc!!!

— Într-o bună zi americanii o să-ți dea voie să te întorci, mă încurajă Nana căscând din nou. O să uite că taică-tu l-a căsăpit pe tipu' ăla din Oklahoma și-o să te primească pentru banii tăi.

Pe urmă se pierdu în moliciunea pilotei și-ncepu să sforăie atât de tare, încât se hurduca tot trenul. I-am urmat exemplul, căci sufăr de apnee.

Pe la ora șase m-am trezit și m-am dus la un pahar în vagonul-restaurant. Toți pereții erau plini de proverbe irlandeze lăudând cu înțelepciune și umor alcoolismul deșănțat, iar în spațiile libere se strecuraseră anunțuri cu AICI POATE FI RECLAMA TA. Pe o canapea de la geam, tapițată în tartan cadrilat, se adunaseră o mulțime de foști angajați ai KBR-ului, cu toții îmbrăcați în niște pantaloni și tricouri lălâi, gata pentru o masă copioasă, compusă din cruste rozalii de homar și cartofi uleioși, prăjiți în stil american. Adunarea părea hărțăgoasă și deja matolită. Unul dintre scoțieni încerca să lege o conversație literară cu omologul său, un american neaoș, din Houston.

— Evelyn *Uau*? urla texanul, sigur pe el. Fugi de-aici, frățică! N-are cum să fie numele lui adevărat!

Trenul se mișca foarte încet, pentru că altfel vajnicii noștri apărători de pe acoperiș riscau să se ducă de-a berbeleacul. Am zărit pe fereastră hoarde de localnici bulucindu-se, de-o parte și de alta a căii ferate, să-și vândă bruma de avere rămasă, ba desagi de măgari, ba brocarturile, înmuiate în argint, lucrate de nevestele lor, ba instalații sanitare care semănau cu niște saxofoane înfundate cu noroi, ba portretele înrămate în aur ale lui Georgi Kanuk și Leonid Brejnev, ultimul cu o meclă foarte entuziastă, probabil pentru că ținea în mână un diamant cât pumnul.

Pe fundal vedeam valurile Mării Caspice clipocind greoaie, încercând să spargă crusta de sare, iar în față – o mâzgă de plante și gunoaie întinsă ca o peltea pe o fâșie de iarbă uscată; între cele două planuri se ivea lumea de mijloc a industriei petroliere, un paradis destrămat bucată cu bucată de localnici hotă-

râți să ne vândă, la marginea drumului, piese vechi și ruginite din fostele pompe.

Duhoarea de excremente trecea chiar și prin pereții blindați ai vagonului. Din când în când, auzeam dupăiala voluntarilor din Forțele de Reacție Rapidă, amenințările aruncate muribunzilor de pe margini sau târguiala grăbită, fier de călcat Daewoo contra snacksuri și limonadă de contrabandă. Pe măsură ce soarele apunea, comerțul improvizat își pierdu din vigoare, iar grupurile de oameni adunați în jurul liniei ferate au început să se facă una cu pământul, ca niște cucuie de lut sau de nisip ițite prin mustățile de iarbă. Trăsăturile lor umane se șterseseră atât de repede, încât, pentru o clipă, mi s-a părut că disting albeața unor ochi pierduți în infinitul albastru și întunecat al deșertului și mării, pe urmă tot mai depărtați, cu resturi de galben și negru, gri și negru, negru și negru – și pe urmă, nimic!

Dintr-odată am auzit soneria defunctului *mobilnik*. Pe ecran îmi apărea prefixul de Sankt-Petersburg. Se pare că, pe măsură ce ne depărtam de capitală, puteam primi și apeluri internaționale; ieșisem din zona de acoperire a cenzorilor absurzi.

Numărul cunoscut pâlpâia nerăbdător pe ecran. Mă suna Alioșa-Bob. Aveam o grămadă să-i povestesc, mai ales să-i zic că reușisem să scap viu și nevătămat din Absurdistan, dar îmi era prea rușine să intru în detaliile nefericite ale șederii mele acolo: cum familia Nanabragov îmi furase și ultima fărâmă de onoare și cum unul dintre membrii ei – în speță, cel mai blând și mai înțelegător – sforăia alături de mine de se cutremura compartimentul. În schimb, am luat un ziar rusesc și-am încercat să uit de toate citind știrile. Bilanțul morților în urma conflictului absurd se apropia de trei mii, electoratul american încă nu reușea să identifice unde se află Marea Caspică pe hartă, iar Putin, președintele rus, promitea cu imparțialitate ori că va arunca bomba în ograda părților beligerante, ori că va media conflictul dintre ele. Am lăsat ziarul. Nu știu cum se făcea că loviturile sălbatice ale lui Tafa și Rafa începuseră să mă doară. Sau poate că trupul meu purta toate rănile poporului absurd.

Mi-am imaginat viața la Bruxelles. Zilele trecând încet, în ritmul unui trai european, lipsit de întâmplări. Gustul vieții

și civilizației, departe de trepidația și trădarea Americii sau Absurdistanului.

Scoțienii mai bătrâni trecuseră la cântat și-acum încercau să-i învețe pe texani refrenul unui cântec tradițional, fluierat pe tonuri melancolic-jucăușe de cimpoi. Și cântecul ăsta zicea că-i imposibil să spui adio pentru totdeauna. Cartofii prăjiți nu mai nimereau gura, iar halbele de bere zăngăneau neîntrerupt. Chiar și barmanul tătar se veselea nevoie mare și încerca să țină ritmul cu niște suporturi de pahare.

Oricând ne-om aduna ca frații,
Cu scoți de-ai noști alături,
Să bem până la zi, strigând:
Urrrrraaaaa!
Carnwath Mill de-a pururea[1].

Soarele apusese de tot și, odată ce oamenii din forțele Am-Ex-ului aprinseră ochii galbeni ai lanternelor, descoperiră un trup aterizat, nu se știe de unde, pe calea ferată, care dădea din mâini cu disperare ca să ne atragă atenția. Exact în momentul când am lăsat în jos storurile a început și răpăiala puștilor.

1 Versuri din cântecul scoțian *We're No' Awa' Tae Bide Awa'*.

43
Credința strămoșilor mei

A doua zi am umblat chiaun, din cauza whisky-ului. Fluxul nervos dintre corp și cap mi se bloca la nivelul gâtului. „O, Doamne!" am mormăit, sărutând-o prin somn pe Rouenna sau, mai bine zis, locul lăsat de capul ei pe perna moale și parfumată. Am zis Rouenna? Sigur că-mi stătea pe limbă numele Nanei... Abia după aia mi-am dat seama că toată noaptea o visasem pe Rouenna, mai ales ziua când, împreună cu ea și verișoara ei, Mercedes, am făcut un tur al Hunter College. Îmi aduc aminte cum, în timp ce treceam printr-o bibliotecă nesfârșită, sprintena fetiță de zece ani a strigat cu entuziasm: „Aya-yay, *mami*! Băga-mi-aș! Ia te uită ce de-a cărți!". Iar Roenna, înțolită într-un costum sobru, total nepotrivit pentru o vizită neprotocolară, a pus-o imediat la punct: „Mercedes! De ce înjuri, fată, într-un loc educat?"

Oare mă înțepa inima din pricina cuvântului „educat"? De ce-mi inspirase respect pentru el tocmai femeia care, până atunci, crezuse cu tărie că Dickens e un star porno? Poate că-mi trecuse asta prin cap din pricina costumului total nepotrivit cu personalitatea lui Ro. Și de ce, așa, dintr-odată, mi se făcuse dor de micuța mea trădătoare din Bronx, de îmbrățișarea ei puternică și de gingiile ei sângerând?!

— Uite și micul dejun, scumpete! mă trezi Nana cu o voce drăgăstoasă. Înhață-l cât e cald!

Personalul din tren așezase pe masa micuță o moviliță de cornuri și brioșe aburinde, răspândind în jur mirosuri răvășitoare de unt și afine. M-am năpustit către masă, gata-gata să răstorn o tavă argintie gravată cu sigla AmEx-ului: un tren pufăind vesel sub un soare indiferent. Sub ea am zărit, abia pe urmă, o scrisorică ieșită de sub mâna măiastră a unei femei:

Bună dimineața, respectat pasager!

Astăzi este luni, 10 septembrie, 2001.

Trecem prin nordul Republicii Absurdsvani, unde vom avea temperaturi de aproximativ 28 de grade Celsius, vreme predominant însorită pe Valea Staraușanski și-n zona munților Griboedov.

Prânzul se va servi la bar și vă propunem spre degustare caviar cu blinele și praz proaspăt cules, apoi friptură de oaie ținută în baiț de soc (specialitate nord-absurdeză) cu garnitură de cartofi pai și cavalo nero[1].

Vom ajunge la punctul de control Podul Roșu în jurul orei 15.00. Vă rugăm să pregătiți pașaportul.

Numele meu este Oksana Petrovna. Sunt mândră că lucrez în acest tren și mă aflu aici mereu la dispoziția Dvs.!

— Ce fată drăguță, Oksana asta! Pare a fi mai pricepută decât însuși Larry Zartarian! am remarcat eu, făcându-i din ochi Nanei, la gândul că directorul Hyatt-ului încă tremura, alături de mama sa, sub patul de la hotelul Inturist.

— E-o stricată! mă corectă Nana, turnându-mi trei doze de lapte condensat în cafea, așa că n-am avut de ales și-am băut-o astfel.

Apoi am ridicat storurile. O, dar ce schimbare față de noaptea trecută! În locul nisipurilor unse de păcură se înfățișa acum o panoramă aproape alpină. Dinspre dealuri coborau panglici de iarbă târzie, verde-gălbuie (sau poate că era fân?!). Vinișoare de apă limpede se pierdeau în pârâuri și, grăbite, alergau spre lacurile ascunse adăpate din zăpezile curate, așezate ca o tichie pe fierăstrăul lanțului muntos din depărtări. O păsăruică, un vultur sau poate un porumbel (nu-mi dădeam seama foarte bine, pentru că nu bat atât de departe cu privirea), se învârtea pe deasupra acestor promontorii îndepărtate. Ceva lipsea totuși din acest tricolor simbolic, căci din combinația de verde, albastru și alb nu zăream tocmai tăciunele înnegrit, crescut pe trupul acestei țări trecute prin flăcări și uitate apoi în paraginā.

1 Gulii (it.).

— Unde-s oamenii? am întrebat-o îngrijorat pe Nana. De ce nu vin să se înfrupte din acel vultur sau porumbel, în loc să moară de foame în deșert?

— Sunt zeci de ani de când oamenii au coborât din munți, mă lămuri ea. Merg după dâra de petrol.

— Dar nu mai este nici o picătură de petrol! Nu-i așa, Nana? Tot războiul ăsta a fost copt de mintea lui taică-tu pentru că cei de la Golly Burton rămăseseră fără petrol. Da sau ba?!

Nana ridică din umeri.

— Ce știu eu? Eu nu-s decât o simplă studentă în ultimul an! Ar trebui să iei o gură din mierea asta excelentă! E-aş̦ş̦ş̦a de buuuuuuunăăăăă!... Și nu-i nici foarte dulce... Simți?

Am simțit-o.

— E într-adevăr minunată! am recunoscut satisfăcut. Oare de unde-au adus-o? m-am întrebat, întorcând borcanul pe față și pe dos ca să citesc eticheta. Aaaaaa, e din Turcia!

Tocmai îmi terminam cornurile, când trenul ajunse într-o haltă. Uitându-mă pe fereastră, n-am reușit să scot decât niște sunete pofticioase. Niște negustori se adunaseră chiar sub geamul meu, iar soldații din forțele AmEx-ului se năpustiseră deja asupra lor să facă troc. Pe-o bancă din lemn țăranii puseseră cartușe de țigări Newport Lights, frunze de spanac și cireșe proaspăt culese.

— Meniul pentru prânz nu pomenea nimic despre desert, i-am sugerat eu Nanei. Poate c-ar trebui să iau niște cireșe...

Peste cantul geamului de la compartiment trecură câteva cuvinte ascuțite și aspre, în limba locală. Chiar dacă procesul comercial părea să meargă șnur – dolari americani contra țigări și spanac –, vocile vânzătorilor se precipitau furioase. Abia atunci am observat un fenomen foarte ciudat: vânzătorii purtau pe capetele lor brunete niște cerculețe albastre și albe. Să fi fost iarmulka?

— Nana, am făcut-o atentă pe tovarășa mea de drum, ăștia sunt băieții ăia... din munți?...

Ușa compartimentului nostru se trânti pe neașteptate. Între noi se puse un individ de-o măsură cu mine, după ce aproape că răsturnă măsuța cu micul dejun.

— Vainberg! urlă acea creatură. Oh, mulțumesc Domnului că te-am găsit în sfârșit! Trebuie să cobori imediat! Eu sunt unul dintre ultimii prieteni ai tatălui tău. Mă cheamă Avrum!

M-am dat câțiva pași înapoi și m-am făcut mic într-un colț, implorând parcă divinitatea. Avrum? Taică-miu? Nu, nu din nou!

— Despre ce-i vorba? l-am întrebat cu glas pierit.

Era un bărbat cam de vârstă mijlocie, purta o șapcă de piele, o cămașă înflorată și niște pantaloni pe care nevastă-sa îi ajustase cu mult talent la dimensiunile lui. În afară de morga de om îngrijorat și demn de compătimire, înfățișarea lui inspira forță, sudoare și putere. Deci era, fără nici o îndoială, evreu! Și ce mai evreu! Un fel de evreu preistoric, așa cum ziceam mai devreme, un fel de *Ștrulosaurus rex*, cu mânuțe prea mici și gură prea mare, cu bulane musculoase și părți posterioare foarte sensibile. Deci așa a început totul... m-am gândit eu.

— Domnule Vainberg, mă tot zgâlțâia dinozaurul evreu, ăștia s-au vorbit să mi te-omoare la vamă! Iar pe domnișorica Nana o s-o ducă înapoi la tătâne-su. Hai repede, că n-avem timp! Trebuie să te dai jos din tren cu mare grăbire!

— Of, la dracu'! se îmbufnă Nana. Se pare că taică-miu a aflat c-am șters-o cu tine. Probabil că și-a trimis băieții la vamă ca să-ți facă felul!

— Nu probabil! Ci întocmai așa! strigă intrusul. Domnule Vainberg, eu mi-s evreu din munți. Acu' trei zile o venit la noi un om al Mossadului, nu mai știu cum îl chema, Dror sau Jimmy, și ne-o prevenit că o să treci pe-aici și că o să ai mari necazuri dacă fata lui Nanabragov o să fie alături. Noi le ținem ochii huliganilor de la American Express, iar matale e musai să cobori din tren! Hai iute, că pe nelegiuiții ăștia nu-i ține nime' în loc cu tocmeala la cireșe și-o să ne pușt pe toți!

— Dar personalul din trenul American Expressului lucrează pentru tatăl Nanei?

— Până la urmă n-au ce face și toți ajung să lucreze pentru tatăl Nanei...

Pe umerii mei largi apăsau toate trăsăturile neamului meu. Naiba s-o ia de treabă! Încă un pogrom? Şi-am rămas şi fără caviar la prânz... Ba chiar şi fără amor în aşternuturi fine.

— Stai! l-am oprit pe Avrum. Servitorul meu e cazat cu personalul de serviciu. Trebuie să-l iau şi pe el, altfel o să încaseze în locul meu glonţul la vamă.

Dinozaurul a bătut de câteva ori pe cadranul ceasului:

— N-avem timp!

— Da' şi el e evreu! am minţit cu nerușinare.

— Servitorul tău?! Evreu?!

Am apucat-o la fugă pe coridoarele înguste, printre uşile miniaturale, franţuzeşti, care se dădeau automat la o parte ca şi cum s-ar fi aşteptat să trec eu pe-acolo. Într-un final m-am trezit peste o rusoaică tânără şi frumoasă, ocupată cu sulemenirea obrajilor săi bucălaţi. Cred că era chiar Oksana Petrovna în carne şi oase, adică autoarea grijuliului bilețel. Influenţat de vorbele Nanei, mi s-a părut că într-adevăr are ceva de femeie stricată în comportamentul ei.

— Domniţă, m-am adresat grăbit în engleză, am nevoie de servitorul meu să-mi facă toaleta. Vă rog să-l scoateţi cumva din somnolenţa sa. Dar cât se poate de repede!

Cu mare grabă, fata trânti capacul de la trusa de machiaj, lăsând fără preţioasa pomadă un obraz roşcovan şi pistruiat.

— Sunt aici, mereu la dispoziţia dumneavoastră! răspunse într-un suflet şi se strecură într-o cabină apropiată, de unde-l scoase de-o ureche pe Timofei al meu.

Eu i-am mulţumit politicos, mi-am luat în primire servitorul şi, dându-l cu capul de toate uşile, l-am dus de ureche până în vagonul meu.

Avrum deja deschisese una dintre uşile laterale şi deja îmi cobora bagajul în mare grabă. Dar, în momentul în care Nana, înarmată cu gentuţa ei de la Parfumeria 718, vru să-l urmeze, evreul muntean o propti punându-i mâinile pe piept:

— Ştiu că-i prietena ta, îmi zise el înţelegător, dar, dacă o să coboare din tren şi-o luăm cu noi, s-ar putea s-aduci numai necazuri comunităţii noastre. Şi s-ar putea ca resturile de forţe SCROD să ne atace sătucul. S-ar putea să le faci rău evreilor tăi...

— Ea-i Nana mea și merge cu mine! am dictat cu hotărâre, îndepărtând mâna vrăjmașă a lui Avrum.

El a oftat îngrijorat, preistoric, dar n-a avut ce face și ne-a urmat spășit prin iarba aurie. Calea ferată se găsea pe coama unui deal, așa că am luat-o vertiginos la vale, încercând să valsăm cu picioarele noastre urbane pe terenul accidentat și neasfaltat. „Au!" am strigat neajutorat la o groapă moale, acoperită cu mușchi, care aproape că mi-a răsucit glezna într-o direcție diametral opusă decât a corpului. Timofei m-a înșfăcat chiar înainte de momentul fatal și-a început să mă tragă în sus cu o vitalitate rustică.

— Foarte bine, Tima! am răsuflat ușurat. Cât timp suntem în natură, eu voi fi servitorul tău! Brava, băiete!

— Săriți peste tufișurile alea! ne-a instruit evreul muntean.

Nana țipa ca din gură de șarpe pentru că-i intraseră niște spini în poponeț; iar eu o urmam îndeaproape, în speranța că va primi ea în locul meu toate rănile hățișului. După ce trecurăm și de această cameră a torturilor, am ieșit la lumină pe-o cărare plină de noroi, în spatele unui polog de stejari. Ne aștepta un break mic, marca Daewoo. Șoferul era un tânăr ciolănos și înalt ca o prăjină, cu un năsău impresionant ieșind de sub o chică deasă și nespălată.

— El e fiul meu Iți, ni-l prezentă în grabă evreul din munți. Unicul meu fiu!... Ei, ce stai și te uiți ca boul? Dă-i drumu'!

Iți se împotmoli în noroiul cărăruii, dar apăsa pedala cu insistență adolescentină. Nana încerca să-și oblojească o zgârietură adâncă și însângerată de pe frunte, Timofei mă curăța de crengile țepoase agățate în păr și, în final, toți trei căzurăm frânți și năuci totodată. Mă uitam în urmă la calea ferată, acolo unde trenul AmEx-ului încă staționa, și-mi doream să trăiesc într-o lume mai bună decât asta.

Ne-am cufundat apoi într-o tăcere grea, cu ochii țintă la drumul ce se așternea în fața noastră, parcă evitând să ne încrucișăm privirile.

— Te îmbarci în cursa spre Israel? mă întrebă Iți în aceeași rusă greoaie, greu de înțeles din cauza accentului, bolborosită și de părintele său.

— Eu mă duc la Bruxelles, iar Nana la New York, l-am lămurit.

— New York, repetă Iţic plin de admiraţie. Păi ăsta-i şi oraşul visurilor mele!

— Serios? Atunci eşti un puştan isteţ!

— Lasă prostiile! i-o reteză Avrum. Tu ai neamuri în Haifa! Vrei să vezi lumea? Du-te şi-i vizitează întâi pe ei! Acolo măcar o să ai un pat gratis...

— O să-ţi placă New Yorkul, am mai turnat eu nişte gaz pe foc. E ca şi cum ai avea lumea-ntreagă adunată pe-o singură insulă.

— Am auzit că poţi să joci baschet cu negrii chiar în mijlocul străzii, mi-a zis Iţic convins.

— Perfect adevărat! am încuviinţat. Îmi place cum gândeşti, tinere!

— Nu-i da nas cu visurile astea idioate pe care le are! mă apostrofă tatăl lui. Au mai plecat vreo câţiva – în L.A. sau Brooklyn –, chestia e că se iau c-un străin şi, după câţiva ani, nu se mai întorc acasă nici măcar pentru masa de Pesah. Nu se mai întorc nici măcar să se pişe pe mormântul străbunilor lor. În schimb, când treburile merg rău cu gospodinele sau cu plozii lor corciţi, atunci aleargă într-un suflet la noi şi lăcrimează amarnic: „Tătucă, tăicuţule, ce-am făcut? Mi-am uitat neamul!" Iar noi îi primim cu braţele deschise, îi pupăm şi-i iubim, că-s tot ai noştri, chiar dacă ne-au frânt inima. Pentru că la noi treaba stă foarte simplu. Dacă eşti evreu, poţi să fii cât de sofisticat şi de melancolic, la noi o să găseşti tot timpul casă şi adăpost.

— Vă mulţumim că ne-aţi salvat! zise Nana, bătându-l pe umăr. V-aţi riscat vieţile. Curând o să vă răsplătim bunătatea!...

Avrum tresări, iar Nana-şi retrase mâna.

— Ei, ei... cine-ar mai sări pe lumea asta? Vezi matale, a venit într-o zi un om de la Mossad şi-a zis: „Un evreu de-al nostru e în pericol!" Iar noi n-am şovăit şi-am ştiut ce trebuie să făptuim. Dacă un evreu e în pericol, atunci haida să-l salvăm! Uite-aşa merge treaba pe la noi!

Ostenit nevoie mare, am oftat din toţi rărunchii. În mine se învălmăşea ca un vălătuc un fel de mânie: mânia omului apăsat de-o datorie imposibil de onorat. Am încercat să mă mut

în așa fel încât Iţic să-mi vadă zâmbetul aprobator în oglinda retrovizoare. Şi-ntr-adevăr, faţa lui măslinie şi întrebătoare îmi întorcea zâmbetul. Tocmai intrasem într-un sat dărăpănat, unde nu vedeai decât câini vagabonzi, puicuţe jumulite, trecute de vârsta clocitului, şi-un singur bărbier, încremenit, parcă pentru vecie, în faţa coşmeliei lui pe care scria „Bărbier" în trei limbi de circulaţie internaţională, engleză, rusă şi-încă una, destul de nesigură. Am observat că în zonă existau trei moschei învecinate, cu cupole viu colorate şi minarete ca nişte lănci ascuţite, îndreptate spre cerul nevinovat.

— Cum vă aveţi cu musulmanii? se interesă Nana, pe un ton din ce în ce mai umil. Staţi aşa de aproape unii de alţii...

— Ne-avem foarte bine! răspunse Avrum după ce-şi dădu jos basca de piele şi-ncepu să-şi aranjeze părul. Lasă-mă să te las! Un lucru-i sigur: că nu-s chiar aşa de deştepţi. Uită-te şi tu în ce hal trăiesc! Casele astea n-au mai fost văruite de zeci de ani! Iar aia-i cumva o piaţă? Numai napi şi rădăcini?! Stai să vezi ce sat fain avem noi!

— Acuma vezi şi tu, măi Avrume... am început să-i zic eu vreo două, dar Nana mă înghiontea discret.

— Să nu cumva să îndrăzneşti, Mişa! mă avertiză ea încet, în engleză. Nu-ţi dai seama câte a făcut pentru noi?

— Adică ce-a făcut pentru mine! Parcă eu eram evreul pe-aici... i-am şoptit la loc.

— Mai contează de ce-a făcut-o?... Când mă gândesc că era să fiu dusă la taică-miu... Şi că era să mai pierd un semestru la universitate... Aşa că taci naibii din gură! Ai auzit?

Maşina alerga pe o alee abruptă şi pietruită, păzită de statui sovietice închipuind voleibaliste suple şi zei înfricoşători ai badmintonului.

— Voiau să facă un stadion olimpic aici, îmi explică Iţic. Dar se pare că cineva a furat toţi banii...

— Mda, se pare... am murmurat mai mult pentru mine.

Aleea pietruită se termină şi-n locul ei se ivi de nicăieri un râu şerpuitor şi vioi. Pe malul celălalt, vedeam un mănunchi de turnuri nou construite, încoronate cu spirale argintii şi parabolice, ridicându-se deasupra unor vile enorme, din cărămidă,

unele înconjurate de macarale miniaturale, înalte de patru sau chiar cinci etaje, pline de beculețe ce pâlpâiau feeric ca-ntr-o cetate din povești.

— Umilul nostru cătun, Davidovo! mi-l prezentă Avrum. Micul nostru paradis.

După sărăcia orașului musulman, mărturisesc că rămăsesem cu gura căscată când am văzut clădirile moderne, cu inscripții coerente precum CASĂ DE MODĂ, PALATUL FERICIRII sau CLUB INTERNET NON-STOP, și parcările ticsite cu Toyote sau Land Rover-uri. În așa-zisa zonă rezidențială, am observat niște bătrânei zbârciți și cu trăsături orientale, stând nemișcați pe verandă de parcă s-ar fi uscat la soare, iar împrejurul lor un roi de copii de toate vârstele, amestecați într-un vălmășag din care nu zăream decât picioruşele bronzate și cataramele strălucitoare de la Versace.

— Da' unde-or fi toți adulții? întrebă Nana.

— La negoț! răspunse mândru Avrum. Cu treburi, prin Israel sau Moscova. Facem negustorie cu tot felul de produse și bunuri. Noi importăm jumate din lucrurile pe care le găsești în orașul Svani. Avem chiar și propria noastră reprezentanță pentru Parfumeria 718!

— Deci și voi sunteți niște mercantili!... i-am spus eu cu amărăciune.

Ajunseserăm în centrul satului, moment în care aproape că am amuțit de uimire. Pe o întreagă latură a pieței construiseră o copie fidelă a Zidului Plângerii din Ierusalim, și atât de autentică, încât cărămizile erau dispuse la fel, ba chiar și mușchiul creștea de prin crăpături. Mai mult, în fața lui sădiseră un rând de palmieri israelieni.

— Da' ce dracu mai sunt și alea?! se miră Nana, arătând spre două statui făcute dintr-un fel de fibră de sticlă: una – un fel de mișmaș ciudat, format din trei personaje dansând în jurul unui avion prăbușit, iar cealaltă – un individ cu o torță aprinsă în dreptul burții, de parc-ar fi avut fitil cu gaz.

— Acela-i Saka Democratul, purtătorul torței libertății, cel ce-a fost împușcat în fața hotelului Hyatt, ne explică Iți. Iar cealaltă arată cum Georgi Kanuk se înalță la ceruri, după ce

avionul său a fost doborât, iar fiul său, Debil, împreună cu Alexandre Dumas îl trag de picioare, încercând cu disperare să-l mai țină printre noi. Vezi ce șmecherie?! continuă el satisfăcut. În cazul în care vreo bandă de renegați, sevo sau svani, se repede la sătucul nostru, suntem acoperiți din amândouă părțile.

— Și uite și comitetul de primire!... zise Avrum glumeț.

Imediat ne trezirăm înconjurați de-o șleahtă de copii năzbâtioși. Unul dintre ei, cu un cap cam mititel pentru *iarmulka* prea mare și îmbrăcat într-un tricou prespălat pe care scria NAUGHTY 4EVER, se năpusti la ușa mea și-ncepu să bată cu furie.

— Vainberg! Vainberg! Vainberg! urla el ca un apucat.

— Ajută-mă să cobor, tinere! Ai un dolar din partea mea!

M-am dat jos din mașină. Compatrioții preșcolari ai mititelului se-nvârteau fascinați în jurul meu și mă strigau pe numele de familie, iar eu reușisem să mă apropii încet-încet de falsul Zid al Plângerii, unde se ascundea un grup de indivizi care fumau în draci. La o ochire mai atentă, mi-am dat seama că erau adolescenți cu *iarmulce* din mătase albă cocoțate caraghios pe-o chică nepieptănată, cu părul între ochi și niște trupuri sleite de viața excesiv de sănătoasă.

— Aia-i gagica ta?! mă lua unul la refec, arătând cu degetul și clătinându-se amenințător. E evreică?

— Ce?! Ai înnebunit? am strigat, uimit. Ea-i Nana Nanabragovna!

— Putem să-ți facem rost de-o fată de-a noastră, mă sfătui altul. O evreică de-a noastră! Frumoasă ca Ester, sexy ca Madonna... După ce te-nsori cu ea, o să-ți facă niște chestii foarte tari! Pentru că multe dintre ele stau în genunchi garantat!

— Scârnăvii mici ce sunteți! am pufnit supărat. Ce-mi pasă mie de religia voastră? Toate femeile sunt egale atunci când stau în genunchi!

— Treaba ta! mi-o traseră puștii, dându-se la o parte din fața unui bătrân cu față smeadă, acoperită aproape complet de-o barbă sălbăticită, și care se sprijinea de Avrum; unul dintre ochi era complet închis spre lume, iar celălalt clipea un pic cam insistent; din gură îi ieșeau bulbuci de salivă și fericire ca dintr-un sifon americănesc.

— Vaaaaainberg! mă chemă tărăgănat, de parcă ar fi rostit o mantră.

— El este rabinul nostru, mi-l prezentă Avrum. Vrea să-ţi zică ceva...

Preţ de câteva minute, rabinul mă puse sub tirul blajin al unor precipitaţii, rostindu-mi învăţăminte într-un grai autohton.

— Vorbeşte în rusă, tăicuţă! l-a îndemnat Avrum. El nu cunoaşte limba străbunilor noştri.

— Hîîîîîîîî, rosti rabinul şi mai confuz.

Se scremea de parcă ar fi vrut să-şi îndepărteze de pe creier pâcla gălbuie începeţoşându-i cunoştinţele de limbă rusă.

— Tata tău o fost un oamini maaaaari! Un mari oamini! El ni ajutî sî facim marili zid! Uitea ci mari!

— Tatăl meu v-a dat o mână de ajutor să faceţi zidu' ăsta?

— Ni dedea bănete pentru cărămidî. Luat palmeri di la Askhelon. Nu problem! El urăşti la arabi. Aşa cî noi îi facim placî.

Unul dintre fumătorii feroce se dădu deoparte şi-mi arătă cu degetul o placă maronie unde-am zărit imediat nasul încârligat şi vulturesc al tatălui meu, tristele hieroglife puse de acel gravor în ochiul lui stâng, încrengătura de riduri subliniindu-i bucuria, apoi sarcasmul buzei groase, lăsate de jos. Iar pe placă scria: LUI BORIS ISAAKOVICI VAINBERG. REGE AL ST. PETERSBURGULUI, APĂRĂTOR AL ISRAELULUI, PRIETEN AL EVREILOR DIN MUNŢI. Iar sub placa aceea, un citat din înţelepciunea tatălui meu, în engleză: CU ORICE PREŢ!!!

Fumătorul îşi întinse braţul. Am observat că era tatuat pe toate degetele cu nişte desene albastre-verzulii, mărturisind că-şi pierduse cam prea mult timp prin închisorile sovietice.

— Eu îs Moshe! Am stat mulţi ani cu tac'tu la mititica. Pentru noi, evreii de-acolo, a fost tot un fel de tată. Mişa, pe tine te-a fost iubind dintotdeauna. El vorbeşte întruna numai de tine. El a fost primul tău iubit! Şi nimeni n-o să te mai iubească aşa niciodată.

Am oftat. Mă simţeam slăbit, gata să plâng, covârşit de toate astea... Uită-te, tătucă, cât de mult am slăbit în ultimele săptămâni! Uită-te ce bine semănăm din profil. Nu mi-a mai rămas

nimic de la mama. Sunt fiul tău, tătucă! Am vrut să-mi pipăi conturul feței, dar am fost întrerupt de-o altă hoardă de evrei, probabil de-un leat cu tata. Toți voiau să dea mâna cu mine și să-mi spună în rusa lor șleampătă și greu de urmărit ce vremuri vesele și pline de învățăminte au petrecut alături de tatăl meu, înăuntrul și în afara bulăului, și cum, după ce Uniunea Sovietică s-a dus la vale, ei au pus umărul împreună „să facă, zi după zi, din ce în ce mai multe bănete".

Pe urmă am auzit cum rabinul, impresionat la culme, scotea pe nas un fel de fluierătură prelungă de parc-ar fi fost un ceainic încins, plin cu flegmă și bulbucind din pricina conductei coroiate.

— Plânge! îmi explică Avrum. Plânge pentru că se simte copleșit de onoarea de-a avea un evreu atât de important în satul lui. Gata, gata, bunicule! Hai, cu binișorul!... Hai, că trece îndată!... Nu mai plânge!...

— Rabinul e cam deranjat la mansardă, interveni un alt prieten de-al tatălui meu. Am trimis după unul nou... Vine direct din Canada. Are douăzeci și opt de ani. Și-i rumen ca o ridiche!

— Vaaaaainberg! mă strigă din nou bătrânul rabin, încercând să mă pipăie cu mâna sa mirosind a humă și a usturoi.

— Sărmanul om! Le-a supraviețuit lui Hitler și lui Stalin, începu Avrum povestea rabinului, dar când avea douăzeci de ani sevii l-au trimis într-un lagăr de concentrare, tocmai în Kamciatka. Șapte dintre fiii lui au fost împușcați.

— Și eu, care credeam că sevii au încercat să-i salveze pe evrei, i-am răspuns deconcertat. Parcă Parka Mook zicea că...

— Și tu ai de gând să-i dai crezare fascistului ăluia? s-a repezit Avrum la mine. După război, sevii au încercat să-i trimită pe toți bărbații evrei în gulaguri pentru că vacile noastre erau cele mai grase, iar femeile noastre erau rumene în obraji și-aveau bulane faine!

Nana conversa în rusă cu bătrânul rabin, lăsându-se cu toată greutatea pe corpul lui zbârcit și transparent, prefecându-se interesată de anumite teorii:

— Așa-i, domnule, că evreii din munți sunt adevărații descendenți ai exilaților din Babilon?

— Că suntem ce?

— Mă rog, asta-i doar o teorie! Nu țineți și voi un fel de dosar de cadre, domnule rabin?

— Un ce?

— N-ar trebui ca voi, evreii, să fiți Oamenii Cărții?

— Oameni ai cui?

— Nu-l mai chinui pe sărmanul bătrân! o liniști Avrum. Pe noi, evreii din munți, nu ne caracterizează dragostea pentru învățătură. De când ne știm am crescut vite, iar acum ne ocupăm de comerțul angro.

În sfârșit, rabinul termină cu smiorcăiala, criminalii trăgeau în continuare din mahorcă, iar adolescenții dezbăteau aprig care este cea mai sexy evreică de pe pământ. M-am uitat din nou la profilul tatălui meu. M-am uitat încă o dată la foștii lui tovarăși de pușcărie („El a fost primul tău iubit!...") și la moșneagul bătrân și buimac ce se ținea scai de brațul meu, pe urmă la sfântul zid din fața noastră și la testamentul lăsat de tata evreilor munteni: CU ORICE PREȚ!

Oare tata știa că-l plagiază pe Malcolm X? În orice caz, rasismul lui părea o realitate inevitabilă, impenetrabilă, supraordonată și globală, asemănătoare unei epopei. Oare cum fusese posibil să ajungă la aceeași concluzie ca liderul de culoare al Nation of Islam? Imediat mi-au venit în minte cuvintele lui atunci când m-am întors în St. Leninsburg:

— Ca să te descurci într-o asemenea lume, tre' să minți, să înșeli și să furi! Și, până când nu-ți intră bine-n cap că tre' să uiți prostiile de la Accidental College, o să duc multă muncă de convingere cu tine...

Pe urmă m-am gândit la Rouenna mea, femeia ce-și clădise toate speranțele pe carnea moale și călduță a trupului meu, iar după aia, aflând că sunt captiv în Rusia, a încercat să-și refacă viața alături de Jerry Shteynfarb. M-am gândit și la găselnița acestor evrei din munți de a-i pune alături pe Saka Democratul și pe Georgi Kanuk, adică pe victimă și pe ucigaș. Și, ca-ntr-un film derulat la repezeală, mi-am revăzut ultimele două luni petrecute în Absurdistan.

Ceva se risipi înlăuntrul meu ca niște cioburi de cristal. Iar eu m-am plecat cucernic cu fruntea la pământ, îmbrățișând gleznele preistorice ale lui Avrum. Toți evreii se întoarseră să-mi vadă ochii albaștri și muți, căci și ochii mei îi cuprindea pe-un fundal senin, ca la început de lume. Încercam din răsputeri să le mulțumesc, dar nu reușeam să scot nici un sunet.

Abia mai apoi am putut să grăiesc, din ce în ce mai umil și neajutorat:

Ah!
Mulțumesc!
Ah!
Mulțumesc!
Ah!
Mulțumesc!

Epilog

La intersecția dintre 173rd Street și Vyse

Gazdele noastre ne-au cazat într-un soi de vilă cu cinci etaje, pe jumătate terminată, ce semăna cu un adăpost pentru câini, dotat cu creneluri și coarne de antene parabolice. Dormitorul semăna cu o grotă goală sau cu o gară părăsită înainte de asfințit. Nana se sprijinea de umărul meu: în ciuda chipului tânăr, zăream semnele premature ale insomniei și încordarea mușchilor gâtului atunci când încerca să înghită aer curat și rece.

Într-un colț al camerei, o insectă verzuie și fosforescentă începuse să țârâie *Simfonia psalmilor* de Stravinsky. În rest, totul era tăcere. M-am târât afară din mine, apoi afară din casă. Pe aleile pietruite nu se zărea țipenie de om. Luminile sinagogii noi fuseseră stinse de mult, iar steagul Parfumeriei 718 flutura tăcut pe fațada decolorată a magazinului. Chiar și pe străzile principale, viața se retrăsese în chilii de liniște. Doar în Clubul de Internet Non-Stop se adunaseră, ca și-n alte locuri din Helsinki, Hong Kong sau São Paulo, o mulțime de adolescenți supraponderali, ascunși sub lentile groase, cu reflexe gri, verzi sau albastre, tremurând cu o mână pe tastatură și cu cealaltă pe băuturile carbogazoase și plăcintele cu carne. Le-am spus *shalom* acestor frați risipitori, dar ei abia îmi aruncară un mormăit vag, prea puțin dispuși să-și abandoneze aventurile virtuale. Mi-am cumpărat și eu o clătită parfumată, umplută cu varză, pătrunjel și praz, și-am început să rup cu dinții din ea, la fel de absent ca toți ceilalți.

Iată ce-am tastat atunci când mi-a venit rândul:

Dragă Rouenna,

M-am hotărât! Vin la tine, fetița mea dragă! Nu știu cum o să reușesc, nu știu ce fapte îngrozitoare trebuie să comit ca

să-mi ating scopul, dar un lucru știu sigur: că o să ajung în New York și-o să te iau de nevastă ca să fim „2gether 4ever", așa cum se zice.

M-ai rănit, Roeunna. Nu-i nimic. Și eu o să-ți plătesc cu aceeași monedă. Pentru că nu-s în stare să schimb nici lumea, nici pe mine însumi. Dar știu cu certitudine că nu suntem făcuți să stăm despărțiți. Tu ești făcută pentru mine! Și mai știu că nu mă simt în siguranță decât atunci când huiuțul meu purpuriu stă printre cărnurile calzi și iuți din gura ta.

Probabil că te pipăi pe pântece când citești mailul ăsta. Dacă vrei să-i faci un copil lui Shteynfarb, n-ai decât! O să fie și copilul meu. În ceea ce mă privește, cu toții sunt copiii mei.

Ce să-ți mai spun, păsărică? Dă-i bătaie cu învățatul! Muncește până-n zori! Și nu dispera. Să te speli pe dinți cât se poate de des și nu uita să faci vizite regulate la ginecolog. Scumpetea mea, să știi că orice s-ar întâmpla, fie că duci sarcina la termen, fie că nu, nu vei fi niciodată singură.

Al tău rus focos amant porcos,
Mișa

Întorcându-mă acasă, am încercat să-l readuc pe Timofei în simțiri, dar el refuza cu obstinație să renunțe la somnul lui dulce. Așa că l-am pălmuit încetișor. Cu ochii cârpiți de somn, s-a uitat la mine năuc. Suflarea lui mă gâdila la nas:

— La ordin, *batiușka*! zise el din reflex.

— O lăsăm pe Nana în plata Domnului! l-am informat eu. Ea poate să treacă granița și mâine. Noi o ștergem de-aici fără ea!

— Domnule, nu înțeleg nimic! îmi răspunse Timofei.

— M-am răzgândit, i-am zis scurt. N-o mai vreau pe ea. Și nici nu mai am chef să am de-a face cu poporul ei. Și nici în Belgia nu mai mergem, Timofei! Mergem la New York! Cu orice preț!

— Da, *batiușka*, încuviință cuminte Timofei. Precum dorești!

Ne-am furișat în dormitor ca să-mi iau laptopul și treningurile. Privind peste umăr, am văzut-o pe Nana congestionată în somn; aproape-și înghițise limba și stătea cu brațele desfăcute,

ca tâlharul cel bun răstignit pe cruce. Încă o mai iubeam foarte mult. Dar nu m-am aplecat s-o sărut la plecare.

O oră mai târziu: ne croim calea cu greu, trecem prin niște mlaștini și lăsăm în urmă țara absurzilor și pe locuitorii ei total eronați. Pe cer se vede o lună nouă și argintie, iar în depărtare, pe turnul de strajă al unei republici musulmane învecinate, zăresc un steag cu același desen. Mi-am ridicat laptopul deasupra capului; Timofei asudă din pricina greutății valizelor mele; îl aud pe Iți, băiatul drăguț care vrea să joace baschet cu negrii drept în mijlocul străzii, că flutură un steag alb și strigă în urma noastră, probabil pe limba lui, căci mi se pare că produce un șir de consoane și vocale total nepotrivite între ele. Când dăm de-o porțiune de pământ mai dur, o rupem la fugă spre turnul de control, fluturând, la rândul nostru, un steag alb și ridicând pașaportul belgian și pătratul gri al laptopului.

Rouenna. Cu fiecare pas pe care-l fac mă apropii și mai tare de tine! Cu fiecare pas înainte, mă îndrept vertiginos spre brațele tale iubitoare și ies din ținuturile astea fără scăpare.

Să fim sinceri! Verile la New York nu-s chiar așa de romantice. Aerul e înăbușitor și poartă de colo-colo mirosuri de mare, de smântână fermentată și de câine plouat. Dar, la-nceput de septembrie, brațele tale au o căldură aromată și primitoare. Știi la ce mă gândeam, Ro? Că ar trebui să ne cumpărăm o casă la roșu, pe Vyse sau chiar pe centură, ceva măreț și decrepit, poate în stil victorian sau gotic american, cu o verandă mare, unde să se poată juca prichindeii din cartierele vecine.

Uită-te în jurul nostru: bătrânii joacă domino pe bani; micuțul Bebo bate mingea-n țărână cu prietenii lui, Franky, Marilyn și Aysha; verii lui mai mari sar coarda cu o îndemânare de artiști; mămici adolescente și tați imberbi discută despre sex pe la toate colțurile și-i numesc pe micuții lor *tinguerito*, adică „ștrengari"; tenișii vechi se bălăngăne în cabinele de telefon; din niște rable de Mitsubishi Montero se aude salsa la maximum; pe urmă, vezi o mulțime de mămici concentrându-se asupra lecturii unor tichete-cadou de parc-ar fi ziare, coșmelii fără nici un nume, dar îmbiindu-te cu anunțul „JOACĂ AICI!!!".

Şi trandafirii, ah, trandafirii sălbatici îşi scot căpşoarele prin grilajul de fier al ferestrelor tuturor locuinţelor sociale.

La subsolul casei noastre, maşinile de spălat şi de uscat se învârt vesele ca într-un carusel. Tu-mi arunci un rotocol cu şosetele de bebeluş, atât de moi şi calde la atingere... Uite ce gospodărie mare avem! Şi ce de rufe vom mai spăla împreună! Ah, Rouenna, suflet scump şi fără de început! Nu te îndoi de mine! Ne vom înfrupta din aroma crudă a acestor străzi încurcate şi vom înainta, braţ la braţ, până la capătul acestei vieţi, atât cât ne-a fost dat să trăim.

Mulțumiri

Doresc să le mulțumesc următorilor newyorkezi: prietenului meu Akhil Sharma, pentru excesul de zel în corectarea acestui manuscris, lui Daniel Menaker, editor sclipitor și *mensch nonpareil*, pentru că m-a îndrumat ca un păstor spre păşuni mai mănoase, lui Matt Kellogg, un tânăr care a avut un cuvânt de spus atunci când Dan m-a păstorit, și, nu în ultimul rând, priceputei mele agente, Denise Shannon, pentru spiritul critic ascuțit și pentru talentul cu care, în ultimii ani, mi-a garantat solvabilitatea.

The Ledig House International Writers Residency din împrejurimile New Yorkului și-a deschis întotdeauna porțile, atunci când am avut nevoie să scriu și să gândesc.

Cele mai reușite părți ale acestei cărți, dac-or fi vreunele, au fost scrise prin bunăvoința lui Beatrice von Rezzori și a Fundației Santa Maddalena, un minunat refugiu pentru scriitori, lângă localitatea Donnini, în Italia.

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, Bucureşti.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
FLORINA VASILIU
CARMEN PETRESCU

Corector
GEORGETA-ANCA IONESCU

Apărut 2008
BUCUREŞTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I „CORESI" S.A.

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Arthur Golden, *Memoriile unei gheișe*
Sarah Hall, *Michelangelo Electric*
Kurt Vonnegut, *Pianul mecanic*
Stefan Heym, *Relatare despre regele David*
John Fante, *Întreabă praful*
Nick Hornby, *Turnul sinucigașilor*
L.P. Hartley, *Mesagerul*
Salman Rushdie, *Furie*
Raymond Queneau, *Florile albastre*
Marguerite Duras, *Stăvilar la Pacific*
Laura Restrepo, *Delir*
Anaïs Nin, *Incest*
Nikos Kazantzakis, *Zorba Grecul*
Almudena Grandes, *Castele de carton*
Mitch Albom, *Marți cu Morrie*
D.M. Thomas, *Hotelul alb*
Guillermo Martínez, *Crimele din Oxford*
Christopher Isherwood, *Adio, Berlin*
Kurt Vonnegut, *Bufoniada*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Irvin D. Yalom, *Plânsul lui Nietzsche*
Anaïs Nin, *Foc*
Andrew Sean Greer, *Confesiunile lui Max Tivoli*
Leo Perutz, *Călărețul suedez*
Jeanette Winterson, *Pasiunea*
Naghib Mahfuz, *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr*
Jim Crace, *În clipa morții*
António Lobo Antunes, *Bună seara lucrurilor de pe-aici*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Milarepa*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Domnul Ibrahim și florile din Coran*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar și Tanti Roz*
William Golding, *Împăratul muștelor*
Pascal Quignard, *Vila Amalia*

Almudena Grandes, *Vârstele lui Lulú*
Ismail Kadare, *Palatul Viselor*
Jesús Díaz, *Spune-mi ceva despre Cuba*
Paul Auster, *Palatul lunii*
Nicole Krauss, *Istoria iubirii*
Carlos Fuentes, *O companie neliniştitoare*
Alessandro Baricco, *Castele de furie*
Taichi Yamada, *Străini*
Leonid Ţîpkin, *O vară la Baden-Baden*
Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*
Ingeborg Bachmann, *Malina*
Dave Eggers, *Să te ţii alergătură!*
Jonathan Safran Foer, *Extrem de tare şi incredibil de aproape*
Richard Zimler, *Ultimul cabalist din Lisabona*
Sarah Dunant, *În compania curtezanei*
Jan Koneffke, *O iubire la Tibru*
Péter Esterházy, *Un strop de pornografie maghiară*
John Fante, *Drumul spre Los Angeles*
John Updike, *Teroristul*
Anaïs Nin, *Delta lui Venus. Povestiri erotice*
Julio Cortázar, *Armele secrete*
James Meek, *Un gest de iubire*
Jeanette Winterson, *Scris pe trup*
John Berendt, *Miezul nopţii în grădina binelui şi a răului*
Hanif Kureishi, *Buddha din suburbie*
Daniel Kehlmann, *Măsurarea lumii*
Anne Tyler, *Căsătorie de amatori*
Joey Goebel, *Torturaţi-l pe artist*
Ann Patchett, *Belcanto*
John Updike, *Vrăjitoarele din Eastwick*
James Frey, *O mie de fărâme*
Arnon Grunberg, *Istoria calviţiei mele*
Mihail Bulgakov, *Maestrul şi Margareta*
Sarah Dunant, *Naşterea lui Venus*
Gonzalo Torrente Ballester, *Cronica regelui aiurit*
Friedrich Dürrenmatt, *Justiţie*
Kurt Vonnegut, *Sirenele de pe Titan*

Douglas Carlton Abrams, *Jurnalul pierdut al lui Don Juan*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Viața mea cu Mozart*
Will Self, *Cum trăiesc morții*
Kelly Jones, *Al șaptelea licorn*
Peter Carey, *Furtul. O poveste de iubire*
Hubert Selby Jr., *Recviem pentru un vis*
Fumiko Enchi, *Măștile*
Jonathan Safran Foer, *Totul e iluminat*
Ismail Kadare, *Umbra*
Anaïs Nin, *Henry și June*
Rachel Cusk, *Arlington Park*
Jesús Díaz, *Cele patru fugi ale lui Manuel*
John Fante, *O să vină și primăvara, Bandini*
Douglas Coupland, *Toate familiile sunt psihotice*
Mitch Albom, *Încă o zi*
Diane Setterfield, *A treisprezecea poveste*
Nikos Kazantzakis, *Hristos răstignit din nou*
Milorad Pavić, *Mantia de stele*
Sarah Dunant, *Transgresiuni*
Joey Goebel, *Anomalii*
Andreï Makine, *Fiica unui Erou al Uniunii Sovietice*
Ellis Avery, *Foc în pavilionul de ceai*
Ludmila Ulițkaia, *Al dumneavoastră sincer, Șurik*
Yasunari Kawabata, *Dansatoarea din Izu*
Didier van Cauwelaert, *Evanghelia după Jimmy*
Gregor von Rezzori, *Memoriile unui antisemit*
Alessandro Perissinotto, *Celei care mă judecă*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Copilul lui Noe*
James Frey, *Prietenul meu Leonard*
Douglas Coupland, *Generația X*
Pablo De Santis, *Caligraful lui Voltaire*
John Updike, *Fugi, Rabbit*
David Mitchell, *Atlasul norilor*
Sawako Ariyoshi, *Soția doctorului*
Laura Restrepo, *Dulce companie*
Leo Perutz, *Iuda lui Leonardo*
Kurt Vonnegut, *Bun venit printre maimuțe*

Martin Suter, *Diavolul din Milano*
Amos Oz, *Poveste despre dragoste și întuneric*
Michael Chabon, *Băieți teribili*
Rick Moody, *Furtuna de gheață*
Gary Shteyngart, *Absurdistan*

În pregătire

Tash Aw, *Fabrica de mătase*
Richard Ford, *Cronicarul sportiv*

În seria de autor **Isabel Allende** au apărut

Zorro
Fiica norocului
Casa spiritelor
Portret în sepia
Eva Luna
Povestirile Evei Luna
Țara mea inventată
Paula
Despre dragoste și umbră

Gary Shteyngart s-a născut în 1972, la Leningrad, iar primii șapte ani de viață și i-a petrecut într-un apartament cu vedere spre o statuie monumentală a lui Lenin. În 1979 părinții săi (tatăl – inginer la o fabrică de aparate foto, mama – pianistă) hotărăsc să emigreze în Statele Unite, profitând de relaxarea politicii sovietice față de cetățenii evrei. Familia Shteyngart se instalează la New York, într-un apartament fără televizor, fapt care îi permite lui Gary, după cum singur recunoaște mai târziu, să descopere marea literatură rusă. Urmează cursurile Oberlin College din Ohio, unde obține o diplomă în studii politice, apoi se înscrie la Hunter College, New York, unde absolvă cursuri de *creative writing*. Debutează în 2003 cu *The Russian Debutante Handbook*, un roman satiric despre viața unui emigrant care pendulează între suburbiile newyorkeze și mafia rusă. Cartea este întâmpinată cu entuziasm de critică și de public și este distinsă cu Stephen Crane Award for First Fiction și National Jewish Book Award for Fiction. Anul 2006 confirmă talentul lui Gary Shteyngart. Scriitorul publică ***Absurdistan***, roman care va fi nominalizat de *New York Times Book Review* printre cele mai bune zece cărți ale anului. În 2007, prestigioasa revistă *Granta* îl include pe Shteyngart pe lista celor mai buni tineri prozatori americani, alături de alți douăzeci de scriitori, printre care Nicole Krauss și Jonathan Safran Foer. În prezent Gary Shteyngart trăiește în New York și predă *creative writing* la Columbia University și Princeton.

Roman tradus în peste douăzeci de țări și nominalizat de *New York Times Book Review* printre primele zece romane americane ale anului 2006

Sankt-Petersburg. Vara lui 2001. Mama Rusie a fost prădată de avuții și podoabe și a ajuns o *babușka* zdrențăroasă, care nu le mai poate oferi nimic fiilor nerecunoscători. Mafioții și oligarhii benchetuiesc în palatele de pe Neva, siguri că au pus mâna pe tot ce era de preț. Însă pe malul Mării Caspice, în Republica Absurdsvani, a mai rămas ceva. Petrol. Pentru care se pot declanșa războaie. Iar Mișa Vainberg, (anti)eroul din ***Absurdistan***, pornește neștiutor într-acolo, visând să-și reîntâlnească iubita.

„Gary Shteyngart este unul dintre cei mai talentați și îndrăzneți scriitori ai generației sale. Pe lângă ce imaginează el în ***Absurdistan***, filmele lui Michael Moore sunt joacă de copii. Micuțul stat caspic Absurdistan nu există, firește, dar cu siguranță politicienii veroși și directorii lacomi ai multinaționalelor visează în taină la așa ceva."

The New York Observer

„Privirea atentă a lui Shteyngart înregistrează toate ororile comice ale lumii noastre."

Kirkus Reviews

„În comparație cu majoritatea scriitorilor tineri, Shteyngart este un uriaș: are ochii mai ageri, îndrăznește să se avânte mai departe și izbândește spectaculos."

The New York Times

alegi 3
plătești doar 2

ISBN 978-973-689-257-8
9 789736 892578

36

Gary Shteyngart **Absurdistan**

H